

Atlas

voor gemeenten

2005

De 50 grootste
gemeenten van
Nederland
op 40 punten
vergeleken

Amsterdam aantrekkelijkste woonstad Velsen minste geweldsmisdrijven Haarlem meeste historie Leiden minste vergrijzing Maastricht beste restaurants Amsterdam meeste artistieke beroepen Amstelveen minste segregatie Deventer grootste sectorale diversiteit Almere minste vergrijzing Roosendaal beste onderwijs Ede laagste werkloosheid Breda grootste sociaal-economische stijger Alphen aan den Rijn best bereikbaar door werknemers Utrecht grootste c

Gerard Marlet

Clemens van Woerkens

- Met inleiding over bereikbaarheid
- Nu met regionale indicatoren

Atlas voor gemeenten 2005

De samenstellers streven naar grote nauwkeurigheid bij het samenstellen van de *Atlas voor gemeenten*. Mochten er desondanks onvolkomenheden zijn opgetreden in deze Atlas, dan aanvaarden de samenstellers geen aansprakelijkheid voor eventueel daaruit voortvloeiende schade. Het doel is de Atlas ieder jaar verder te verbeteren.

De samenstellers roepen alle gebruikers van de Atlas op om geconstateerde onvolkomenheden en andere opmerkingen of suggesties kenbaar te maken via info@atlasvoorgemeenten.nl.

Eindredactie

Rutger Zwart, Nijmegen

Ontwerp en productie

Bert Stolker, STiP Grafische producties, Driebergen

Drukwerk en distributie

Drukkerij Kerckebosch, Zeist

PR en communicatie

Yolanda van Empel, Utrecht

Bestel de Atlas rechtstreeks via www.atlasvoorgemeenten.nl

Deze uitgave is tot stand gekomen met financiële steun van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, OntwikkelingsBedrijf Rotterdam en Berenschot bv.

ISBN 90-808698-2-1

© auteursrecht Stichting Atlas voor gemeenten, Utrecht, april 2005

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier.

Atlas voor gemeenten 2005

Gerard Marlet

Clemens van Woerkens

Stichting Atlas voor gemeenten is opgericht door Gerard Marlet en Clemens van Woerkens. Naast de productie van de Atlas voor gemeenten verzorgen de onderzoekers van de Atlas voor gemeenten ook onderzoek, benchmarks en adviezen voor gemeenten, ministeries en bedrijven. Daarbij maken zij gebruik van een unieke database met meer dan 200 variabelen in tijdreeksen voor alle Nederlandse gemeenten en regio's. Gerard Marlet en Clemens van Woerkens zijn tevens verbonden aan de Utrecht School of Economics (USE), Universiteit Utrecht.

Stichting Atlas voor gemeenten

Postbus 9627

3506 GP UTRECHT

T 030 2656438

F 030 2656439

E info@atlasvoorgemeenten.nl

I www.atlasvoorgemeenten.nl

Woord vooraf

De *Atlas voor gemeenten 2004* bevatte een eerste poging om de omvang van de creatieve klasse van Richard Florida voor Nederlandse gemeenten te meten. Een belangrijke conclusie was dat er inderdaad een verband is tussen de omvang van de creatieve klasse en de werkgelegenheidsgroei in een gemeente.

Ons onderzoek naar het belang van de creatieve klasse is daarna doorgegaan met in grote lijnen dezelfde conclusie: de aanwezigheid van de creatieve klasse volgens Florida, die overigens grote overlap vertoont met de categorie hoogopgeleiden, verklaart in hoge mate het economische wel en wee van Nederlandse gemeenten.¹ Momenteel zijn we bezig met onderzoek naar de woonpreferenties van de creatieve klasse in Nederland: waar wil de creatieve klasse wonen en waarom, en hoe kan lokaal beleid hier invloed op uitoefenen?

Inmiddels is de creatieve klasse een hype in Nederland; adviseurs buitelen over elkaar heen om gemeenten gouden bergen te beloven. Tijd voor iets nieuws dus. Terug naar de harde kant van de economie: de *bereikbaarheid* van Nederlandse gemeenten. In deze nieuwe *Atlas voor gemeenten* introduceren we naast een analytische inleiding over de relatieve bereikbaarheid van Nederlandse gemeenten, een aantal nieuwe maten waarmee die bereikbaarheid gemeten en door de tijd gevolgd kan worden.

Ook dit jaar zijn we weer veel dank verschuldigd aan drs. Herman Schartman, directeur Grotstedenbeleid, en dr. ing. Jaco Berveling, ing. Tom Keek en drs. Fokke Gietema van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor nuttige adviezen. Bijzondere dank gaat uit naar het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, OntwikkelingsBedrijf Rotterdam en Berenschot bv voor financiële steun. En naar het Nederlands Uitburo, de Adviesdienst Verkeer en Vervoer, het ministerie van VROM, het CBS, de NVM, de Rijksdienst voor de Monumentenzorg en de Stichting Museum Jaarkaart voor belangrijke dataleveranties. Speciale dank gaat uit naar dr. Menno Fenger en dr. Rutger Zwart voor deskundige adviezen.

Gerard Marlet
Clemens van Woerkens

¹ G.A. Marlet, C.M.C.M. van Woerkens, Het economisch belang van de creatieve klasse, in: *ESB*, 11-6-2004, pp. 280-283; Marlet, G.A., Van Woerkens, C.M.C.M., 2004: *Skills and creativity in a Cross-section of Dutch Cities*, Discussion Paper Series 04-29, Utrecht School of Economics, Universiteit Utrecht [<http://www.uu.nl/content/04-29.pdf>].

Inhoud

Deel I De bereikbaarheid van gemeenten 9

1.1 Methode	11
1.2 Bereikbaarheid van de gemeente door potentiële werknemers	16
1.3 Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeenten	25
1.4 Conclusies en toepassingen	32

Deel II De vijftig grootste gemeenten van Nederland onder de loep 35

Alkmaar	36
Almelo	40
Almere	44
Alphen aan den Rijn	48
Amersfoort	52
Amstelveen	56
Amsterdam	60
Apeldoorn	64
Arnhem	68
Bergen op Zoom	72
Breda	76
Delft	80
Den Haag	84
Deventer	88
Dordrecht	92
Ede	96
Eindhoven	100
Emmen	104
Enschede	108
Gouda	112
Groningen	116
Haarlem	120
Haarlemmermeer	124
Heerlen	128
Helmond	132
Hengelo (O.)	136
's-Hertogenbosch	140
Hilversum	144
Hoorn	148
Leeuwarden	152

Leiden	156
Leidschendam-Voorburg	160
Lelystad	164
Maastricht	168
Nijmegen	172
Oss	176
Purmerend	180
Roosendaal	184
Rotterdam	188
Schiedam	192
Sittard-Geleen	196
Spijkenisse	200
Tilburg	204
Utrecht	208
Velsen	212
Venlo	216
Vlaardingen	220
Zaanstad	224
Zoetermeer	228
Zwolle	232

Deel III Ranglijsten 237

Woon-aantrekkelijkheidsindex	238
Aantrekkelijkheid zonder geografie	238
Sociaal-economische index	238
Stijgers en dalers	238
Bevolking	239
Bereikbaarheid door werknemers (1)	239
Bereikbaarheid door werknemers (2)	239
Bereikbaarheid door werknemers (3)	239
Hoogopgeleiden	240
Hoogopgeleiden in de regio	240
Creatieve klasse	240
Creatieve klasse in de regio	240
Etnische diversiteit	241
Segregatie van allochtonen	241
Allochtonen	241
Vergrijzing	241
Werkgelegenheid	242
Groei werkgelegenheid (2001-2004)	242
Starters	242
Concentratie dienstensector	242
Participatie vrouwen	243
Sectorale diversiteit	243
Artistieke beroepen	243
Arbeidsongeschiktheid	243

Werkloosheid	244
Bijstand	244
Armoede	244
Laagopgeleiden	244
Bereikbaarheid van banen (1).	245
Bereikbaarheid van banen (2).	245
Bereikbaarheid van banen (3).	245
Bereikbaarheid dienstensector	245
Nabijheid natuur	246
Nabijheid recreatie.	246
Nabijheid binnenwater	246
Nabijheid Noordzeekust	246
Kwaliteit onderwijs	247
Geweldsmisdrijven.	247
Restaurants	247
Culinaire kwaliteit	247
Historische binnenstad	248
Vooroorlogse woningen	248
Aandeel koopwoningen	248
Huizenprijzen	248

Deel IV Beschrijving data en bronnen 249

Beschrijving van de data.	250
Algemene informatie	250
Bevolkingssamenstelling	252
Sociaal-economische positie.	255
Woon-aantrekkelijkheid.	257
Bronnen	262

Deel I

De bereikbaarheid van gemeenten

De bereikbaarheid van gemeenten

Bereikbaarheid staat stevast bovenaan ranglijstjes van vestigingsfactoren voor bedrijven. Het doel van de *Atlas voor gemeenten* is indicatoren te construeren en te presenteren die zo goed mogelijk het gedrag van bedrijven en huishoudens in Nederland verklaren, en daarmee het economische wel en wee van Nederlandse gemeenten.

In de editie van 2004 werd een indicator voor de creatieve klasse in Nederlandse gemeenten geïntroduceerd. Deze bleek een belangrijke verklaring te bieden voor de lokale werkgelegenheidsgroei.² De aandacht voor de creatieve klasse is sindsdien explosief toegenomen. De zogenaamde ‘zachte vestigingsfactoren’ zijn de laatste jaren sowieso in de mode. ‘Stop een paar kunstenaars in een oude fabrieksloods, en het komt wel goed met de economie’ – zo lijken lokale bestuurders soms wel te denken.

Een nuancering bij die hype is op z'n plaats. Traditionele factoren als bereikbaarheid dreigen te worden ondergesneeuwd, maar blijven natuurlijk van groot belang voor de lokale economie. Daarom is er in deze Atlas extra aandacht voor het thema bereikbaarheid.

Wat is bereikbaarheid? Ondernemers in de Randstad klagen over files: de Randstad ‘slibt dicht’ of leidt zelfs aan een ‘verkeersinfarct’. De Randstedelijke migrant in Drenthe prijst zich gelukkig dat hij ‘nooit meer in de file staat’. Maar een snel bezoekje aan de familie in de Randstad zit er niet meer in.

Bereikbaarheid is niet synoniem voor ‘geen files’. Wie in de woestijn woont, staat niet snel in de file. Maar de bewoonde wereld is wel bijna onbereikbaar. Bereikbaarheid is niet alleen afhankelijk van beschikbare wegen en spoorwegen en de afwezigheid van files, maar ook van de nabijheid van mensen, bedrijven, winkels, natuur en recreatievoorzieningen.

Bereikbaarheid is niet eenduidig te definiëren. De bereikbaarheid van een gemeente is afhankelijk van het perspectief, het reismotief en de modaliteit.³ Vanuit het perspectief van een bedrijf is de Amsterdamse binnenstad slecht bereikbaar per auto. De bewoner van die Amsterdamse binnenstad denkt daar misschien heel anders over. Apeldoorn is voor tweeverdieners met een baan in de Randstad misschien niet de ideale woonstad. Maar voor senioren die in hun vrije tijd willen wandelen wel degelijk. Amstelveen is omringd door afritten van snelwegen, maar mensen die graag per trein reizen hebben geen positief oordeel over de bereikbaarheid van Amstelveen.

Een werknemer wil in de ochtend zijn werk snel kunnen bereiken. Maar hij wil 's avonds en in het weekend ook op acceptabele afstand kunnen winkelen, en recreëren in de natuur of bij vrienden. Bedrijven willen goed bereikbaar zijn voor hun werknemers en klanten. Ook willen ze hun producten snel en goedkoop kunnen afvoeren. De perceptie van de bereikbaarheid van gemeenten verschilt dus tussen huishoudens en bedrijven, en is in grote mate afhankelijk van het doel van de reis.

Huishoudens wegen in hun keuze voor een woonplaats de attractiviteit van de gemeente af tegen de bereikbaarheid van familie, vrienden en recreatiemogelijkheden én de bereikbaarheid van werk. Het gaat voor huishoudens dus uitdrukkelijk om de bereikbaarheid van dat soort voorzieningen *vanuit* de gemeente waarin ze wonen.

² Zie ook: G.A. Marlet, C.M.C.M. van Woerkens, 2004: *Skills and creativity in a Cross-section of Dutch Cities*, Discussion Paper Series 04-29, Utrecht School of Economics, Universiteit Utrecht; G.A. Marlet, C.M.C.M. van Woerkens, Het economisch belang van de creatieve klasse, in: *ESB*, 11-6-2004, pp. 280-283.

³ Zie: M.J. Hagoort, 1999: *Dé bereikbaarheid bestaat niet. Definiëring en operationalisering van bereikbaarheid*, RIVM rapport 715651012, Bilthoven.

Vanuit dat perspectief van huishoudens zijn in deze *Atlas voor gemeenten* verschillende maten voor de bereikbaarheid van werk en recreatievoorzieningen vanuit Nederlandse gemeenten gepresenteerd. In deel II van de Atlas is op iedere vierde pagina (woon-aantrekkelijkheid) de relatieve bereikbaarheid van banen, en van banen in de financiële en zakelijke dienstverlening, opgenomen. Alsmede de bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden, en van binnenwater en de Noordzeekust. Die bereikbaarheidsmaten leveren naar verwachting een belangrijke verklaring op voor het woongedrag van huishoudens.

Voor bedrijven in een gemeente is juist de bereikbaarheid *van* de gemeente waarin ze gevestigd zijn door potentiële werknemers, klanten en toeleveranciers van belang. Het gaat voor bedrijven dan ook niet primair om de bereikbaarheid *vanuit* de gemeente, maar om de bereikbaarheid voor reizen *naar de gemeente toe* (voor goederenvervoer is natuurlijk ook de bereikbaarheid vanuit de gemeente van belang, maar dat goederenvervoer blijft in deze Atlas buiten beschouwing). Op iedere tweede pagina in deel II van deze Atlas (bevolkingssamenstelling) is de bereikbaarheid van de gemeente door potentiële werknemers opgenomen (regionaal arbeidspotentieel), tevens onderverdeeld in de bereikbaarheid door hoogopgeleiden en door de creatieve klasse. Die bereikbaarheid van een gemeente door potentiële werknemers is naar verwachting van groot belang voor de vestigingslocatiekeuze van een bedrijf.

In deze Atlas worden dus bereikbaarheidsmaten voor verschillende reisdoelen gepresenteerd: voor recreatie en voor woon-werkverkeer (zie deel II per gemeente, en ranglijsten in deel III). In deze inleiding ligt de focus op dat woon-werkverkeer. Paragraaf 1.2 behandelt de bereikbaarheid van gemeenten door potentiële werknemers, vanuit het perspectief van de bedrijven in de gemeente. En in paragraaf 1.3 is de bereikbaarheid van een gevarieerd aanbod aan banen vanuit de gemeente beschreven, vanuit het perspectief van de inwoners (huishoudens) van de gemeente dus. In paragraaf 1.1 volgt allereerst een uitgebreide toelichting op de methode die is gebruikt om de bereikbaarheid van Nederlandse gemeenten te meten.

1.1 Methode

In deze *Atlas voor gemeenten* worden bereikbaarheidsmaten gepresenteerd voor alle Nederlandse gemeenten, vanuit verschillende perspectieven, reismotieven, per auto en met het openbaar vervoer. De basis voor al die bereikbaarheidsmaten is een zogenaamde potentiaalfunctie die uitdrukt hoeveel mensen, bedrijven, natuur en recreatie binnen hoeveel tijd vanuit een bepaalde plek bereikbaar zijn.⁴

In eerdere pogingen om de bereikbaarheid van Nederlandse gemeenten te meten werd meestal gerekend met de afstanden tussen gemeenten, en dus niet met de werkelijke reistijd. Bruinsma introduceerde in 1994 een bereikbaarheidsmaat op basis van reistijden, inclusief een grove schatting van het effect van files daarop.⁵ Een regionale variant werd ontwikkeld door Manshanden die het globale effect van de 85 zwaarste files in de reistijden tussen Nederlandse regio's meewoog.⁶

⁴ Zie voor een uitvoerig overzicht van methodes voor het meten van bereikbaarheid: K.T. Geurs, J.R. Ritsema van Eck, 2001, *Accessibility measures: review and applications: Evaluation of accessibility impacts of land-use transport scenarios, and related social and economic impacts*.

⁵ F. Bruinsma, 1994, *De invloed van transportinfrastructuur op ruimtelijke patronen van economische activiteiten*.

⁶ W. Manshanden, 1994, *Zakelijke diensten en regionaal-economische ontwikkeling*.

Bij het RIVM zijn verschillende bereikbaarheidsmaten ontwikkeld die, voor zover valt na te gaan, dicht in de buurt komen van de hier gepresenteerde methode.⁷ In deze RIVM-studies wordt de bereikbaarheid voor het jaar 1995 berekend, en geprognosticeerd voor 2020. Het doel is inzicht te krijgen in de verwachte veranderde bereikbaarheid in Nederland in 2020, in relatie tot het ruimtelijk beleid. Een van de conclusies is dat de bereikbaarheid per openbaar vervoer (OV) ten opzichte van de auto de komende jaren gaat verbeteren, maar dat de auto nog altijd voor veel plaatsen in Nederland het beste alternatief is. Die laatste conclusie komt overeen met de bevindingen in deze Atlas (zie hieronder).

De gemeentelijke bereikbaarheid in deze Atlas is gebaseerd op een reistijdenmatrix die de reistijd tussen alle Nederlandse gemeenten bevat.⁸ De bereikbaarheid van Nederlandse gemeenten is in tegenstelling tot veel eerdere pogingen dus gebaseerd op werkelijke reistijden. Bovendien is het werkelijke effect van alle files, op alle trajecten en in alle richtingen, meegewogen. En tot slot is de bereikbaarheid van Nederlandse gemeenten niet alleen voor de auto, maar ook voor het openbaar vervoer berekend.

Bereikbaarheid per auto

De bereikbaarheid van een gemeente is afhankelijk van de bereidheid van alle mensen in Nederland om naar de betreffende gemeente te reizen. De bereidheid om te reizen is afhankelijk van de reistijd tussen de betreffende gemeenten (reistijdwaardering). De bereikbaarheidsmaten houden dus rekening met de waardering die mensen hebben voor reistijd. Die waardering is gebaseerd op het feitelijke pendelgedrag in Nederland.⁹ Aan de hand van gegevens over het woon-werkverkeer is voor iedere reistijd bepaald welk deel van de beroepsbevolking bereid is die reistijd voor reizen naar zijn werk te accepteren (zie figuur 1).

Bij 0 minuten reistijd is iedereen bereid naar zijn werk te reizen. Naarmate de reistijd toeneemt is een kleiner deel van de bevolking bereid om een reis ten behoeve van zijn werk af te leggen. Tot 26 minuten reistijd blijken de meeste mensen nog bereid te zijn naar en van het werk te reizen. Bevolking en bedrijven in gemeenten binnen die 26 minuten reistijd tellen dus het zwaarst mee in de relatieve bereikbaarheid van een bepaalde gemeente. Boven de 26 minuten reistijd neemt de wil om te pendelen exponentieel af en zo ook de wegingsfactor in het bereikbaarheidsmodel. Daarna vlakkt de grafiek weer af: voor reistijden langer dan een uur doen extra minuten reistijd er steeds minder toe.¹⁰

Omdat de reistijd van Den Haag naar Rotterdam bijvoorbeeld kleiner is dan die van Utrecht naar Rotterdam zullen meer mensen uit Den Haag bereid zijn om voor hun werk naar Rotterdam te reizen, dan vanuit Utrecht. De beroepsbevolking (potentiële werknemers) van Den Haag telt dan ook zwaarder mee in de bereikbaarheid van Rotterdam, dan de bevolking van Utrecht. Voor de bereikbaarheid van Winschoten telt vooral de bevolking van Groningen mee. Overige bevolkingsconcentraties in Nederland bevinden zich op grote afstand, en dus lange reistijd, van Winschoten. Er zullen maar weinig mensen uit de Randstad bereid zijn om voor hun werk naar Winschoten te reizen. De bevolking uit de

⁷ K.T. Geurs, J.R. Ritsema van Eck, 2001, *Accessibility measures: review and applications: Evaluation of accessibility impacts of land-use transport scenarios, and related social and economic impacts*, en: K.T. Geurs, J.R. Ritsema van Eck, 2002: *Verstedelijking, bereikbaarheid en milieu. Achtergrondstudie voor de Toets van de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening (PKB, deel 1) op ecologische effecten*. Voor de operationalisering van de bereikbaarheidsmaten is gebruik gemaakt van het Landelijk Model Systeem (LMS).

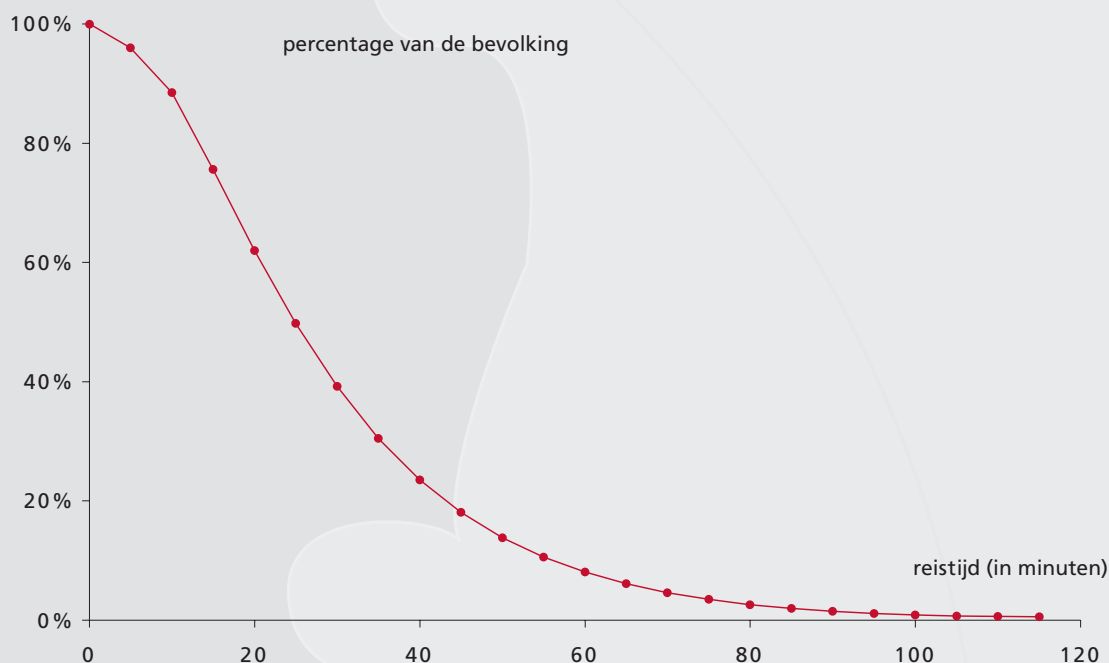
⁸ Bron: ESRI. Om de reistijd tussen gemeenten vast te kunnen stellen is per gemeente een centraal punt gekozen dat dient als vertrek- en aankomstpunt. In eerste instantie is de locatie (postcode) van het gemeentehuis of stadhuis genomen, ervan uitgaande dat het gemeentehuis in de meeste gemeenten in het centrum ligt. Vervolgens is voor elke gemeente bepaald of die locatie inderdaad centraal is. Voor 25 van de 496 gemeenten bleek dat niet het geval te zijn. Zo ligt in de gemeente Zaanstad het gemeentehuis op een buitenlocatie tussen de kernen Zaanland en Zaanwijk in. In dat soort gevallen is de locatie van het hoofdkantoor genomen als centrumlocatie.

⁹ P. Dingemans, 1993: *Woon-werkdiscrepancie in de Randstad*.

¹⁰ Vgl. K.T. Geurs, J.R. Ritsema van Eck, 2001, *Accessibility measures: review and applications: Evaluation of accessibility impacts of land-use transport scenarios, and related social and economic impacts*. In deze studie wordt de log-logistische functie gebruikt die iets afwijkt van onze flex-exponentiële functie. Bovendien breekt het RIVM de waarderingsfunctie af bij 60 minuten. Op basis van het werkelijke pendelgedrag is daar geen reden toe. Ook bevolking en werkgelegenheid op meer dan een uur reistijd moet, weliswaar voor een klein deel, meetellen in de bereikbaarheid.

Randstad telt dan ook maar voor een klein deel mee in de bereikbaarheid van Winschoten. Daarom is Rotterdam beter bereikbaar dan Winschoten (zie paragraaf 1.2 en 1.3).

Figuur 1 Reisedrag voor woon-werkverkeer: het percentage van de bevolking dat bereid is om een reis met een bepaalde duur af te leggen.

Het aantal mensen dat bereid is voor een bepaald reisdoel en een bepaalde reistijd tussen twee gemeenten te reizen bepaalt dus de bereikbaarheid van die gemeente. De bereikbaarheid van een gemeente vanuit het perspectief van bedrijven (zie paragraaf 1.2) wordt bepaald door het aantal mensen dat vanuit de rest van het land bereid is om voor zijn werk naar die gemeente te reizen.¹¹ Op dezelfde manier is vanuit het perspectief van huishoudens berekend hoeveel mensen vanuit de gemeente waarin zij wonen bereid zijn te reizen naar de bedrijven in de rest van het land (zie paragraaf 1.3). De bereikbaarheid van banen vanuit een gemeente is dus het aantal banen dat vanuit die gemeente binnen acceptabele reistijd te bereiken is.

Er is dan nog geen rekening gehouden met de eigen bevolking van de gemeente. De lokale bevolking is in de bereikbaarheidsmaten meegeteld op basis van een interne reistijd: een gemiddelde reistijd voor vervoer binnen de gemeente.¹² Opgeteld vormen de externe en interne bereikbaarheid de totale bereikbaarheid van een gemeente. De zo verkregen indices voor de gemeenten zijn vervolgens opnieuw geschaald, waarbij de best bereikbare gemeente een index van 100 heeft. De uitkomst is een bereikbaarheidsindex met een waarde tussen 0 en 100 (dat is het cijfer dat in de figuren in deel II en deel

¹¹ In formule is dit:

$$\tilde{B}_i = \sum_j w(t_{ji,ochtend} + t_{ij,avond}) \times B_j$$

waarbij $t_{ji,ochtend}$ het gemiddelde is van de reistijd van gemeente j naar gemeente i en $t_{ij,avond}$ de reistijd voor de terugreis, $w(t_{ji,ochtend} + t_{ij,avond})$ is het percentage van de bevolking dat bereid is deze reis af te leggen voor woon-werkverkeer en B_j is de omvang van de bevolking in locatie j .

¹² Hiervoor is uitgegaan van de oppervlakte omgerekend tot een straal, afhankelijk van de mate van stedelijkheid variërend van het bebouwde oppervlak tot het totale oppervlak binnen de gemeente. En van een gemiddelde snelheid voor vervoer binnen de gemeente, variërend van twintig tot veertig kilometer per uur, weer afhankelijk van de mate van stedelijkheid.

III van deze Atlas is opgenomen). Deze bereikbaarheid is dus een relatieve maat, en meet de relatieve bereikbaarheid van een gemeente ten opzichte van andere Nederlandse gemeenten.

Filecorrectie

De op die manier berekende maten voor bereikbaarheid houden dus rekening met de werkelijke reistijd per auto tussen de gemeenten, en de gemiddelde tijdswaardering van de mensen die die reizen maken. Maar deze bereikbaarheidsmaten houden nog geen rekening met files en zijn dus geen getrouwe afspiegeling van de werkelijke bereikbaarheid van de gemeente. De meeste mensen reizen nu eenmaal 's ochtends naar hun werk en 's avonds terug, en hebben dus te maken met files in de spits. Daarom zijn ook bereikbaarheidsmaten ontwikkeld die rekening houden met de files op de Nederlandse wegen.

Daarvoor is op basis van file-informatie bepaald welke files mensen die per auto naar en van het werk rijden dagelijks tegenkomen ('s ochtends heen, 's avonds terug).¹³ Met behulp van deze file-informatie is een alternatieve reistijdenmatrix tussen gemeenten opgesteld, met de gemiddelde reistijden tijdens de spits. Daarbij is per traject rekening gehouden met de gemiddelde kans op een file en de gemiddelde lengte, duur en rijsnelheid van en in de file. Hoe groter de kans op een file, en hoe langer die file gemiddeld is, hoe meer de bereikbaarheid van een bepaalde gemeente als gevolg van de files afneemt (zie box 1 voor een gedetailleerde beschrijving van de methode).

Het effect van files op de bereikbaarheid van een gemeente door potentiële werknemers (perspectief bedrijven) vertoont grote verschillen met het effect van files op de bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente (perspectief huishoudens). Voor de bereikbaarheid *van* de gemeente is gerekend met de files die 's ochtends op de wegen richting de gemeente staan, en 's avonds de gemeente uit. En voor de bereikbaarheid *vanuit* de gemeente is gerekend met de files die 's ochtends een rit vanuit de gemeente bemoeilijken, en 's avonds op de route terug naar de gemeente staan.

De op deze manier bepaalde extra reistijd als gevolg van files is per traject onderworpen aan een *reality check*. De berekende vertraging geeft resultaten die overeenstemmen met *common sense*. De gemiddelde vertraging als gevolg van files is op basis van deze methode in Nederland 34 minuten per autorit in de spits, met uitschieters op een aantal beruchte routes als Utrecht – Den Haag en 's-Hertogenbosch – Utrecht.

Bereikbaarheid per openbaar vervoer

Voor de bereikbaarheid van en vanuit een gemeente voor mensen die per openbaar vervoer reizen is grotendeels dezelfde systematiek gehanteerd. Met behulp van de reisplanner zijn de reistijden tussen alle Nederlandse gemeenten van 07.00 tot 10.00 uur 's ochtends bepaald. Hiervan is het gemiddelde per reis genomen. In de reistijd zitten alle vormen van openbaar vervoer, dus inclusief voor- en natransport per bus, trein of lopend. Op basis van het aantal reismogelijkheden gedurende die drie uur (de frequentie) is tevens de gemiddelde wachttijd vastgesteld. Die gemiddelde wachttijd is bij de reistijd opgeteld.

Het aantal mensen dat bereid is bij een bepaalde reistijd van en naar een gemeente te reizen, bepaalt opnieuw de bereikbaarheid van die gemeenten, maar dit keer dus met het openbaar vervoer. Om ook de eigen bevolking te kunnen meewegen, is wederom de gemiddelde interne reistijd bepaald.¹⁴ De externe en interne bereikbaarheid vormen samen de totale bereikbaarheid van een gemeente per openbaar vervoer.

¹³ Bron: Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV).

¹⁴ Nu alleen niet met een gemiddelde snelheid van twintig tot veertig kilometer per uur, maar met een gemiddelde van zeven tot vijftien kilometer per uur.

Box 1 Methode Filecorrectie

De bepaling van de extra reistijd als gevolg van files gaat uit van een aantal kenmerken van de files zoals de Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV) die publiceert. De AVV baseert zijn publicaties op metingen verricht door het Traffic Information Centre (TIC). Het TIC meet over het hele land door middel van detectielussen in het wegdek de doorstroomsnelheid. Wanneer de doorstroomsnelheid daalt tot onder de 50 km/uur is er sprake van een file. Het TIC registreert per wegvak van iedere meting waarbij er sprake is van filevorming hoe lang de file duurt (τ_i) en wat de lengte van de file is (λ_i).

De AVV publiceert op basis van deze gegevens per wegvak de volgende jaartotalen: 1) de totale lengte van de files ($\Lambda = \sum \lambda_i$), 2) de totale duur van de files ($T = \sum \tau_i$), 3) het aantal files (N) en 4) de filezwaarte ($Z = \sum \lambda_i \times \tau_i$). De filezwaarte is een maat die in één getal aangeeft hoe groot de invloed van files is op de doorstroming van het verkeer. Tussen deze vier filekenmerken blijkt een lineair verband te gelden:

$$Z \propto \frac{\Lambda \times T}{N},$$

ofwel de filezwaarte Z is evenredig met de gemiddelde filelengte (Λ/N) en de totale duur van de file (T). Aan de hand van die totale filezwaarte is het mogelijk om de extra reistijd als gevolg van files te bepalen. De reistijd gecorrigeerd voor het optreden van files is gelijk aan de verwachtingswaarde van de reistijd. De kans op een file p is bij benadering evenredig met de totale duur van de file T gedeeld door de duur van de spits (S). De impliciete aanname hierbij is dat het overgrote deel van de files ontstaat tijdens de spits en dat de files die optreden buiten de spits van beperkte omvang zijn.:

$$p \propto \frac{T}{S}$$

De tijd nodig om het wegsegment af te leggen zonder file is L/v , met file is dit $(L-\lambda)/v+\lambda/u$, waarbij L de totale lengte van het wegvak is, λ de gemiddelde lengte van de file op een wegvak (gelijk aan Λ/N), v de snelheid op het wegvak wanneer er geen files zijn en u de snelheid wanneer er wel files zijn. De verwachtingswaarde van de reistijd is dan:

$$\bar{t} = (1-p) \times \frac{L}{v} + p \times \left\{ \frac{L-\lambda}{v} + \frac{\lambda}{u} \right\} = \frac{L}{v} + p \times \lambda \times \left\{ \frac{1}{u} - \frac{1}{v} \right\}$$

De extra reistijd t_{extra} als gevolg van files is evenredig met:

$$t_{extra} = p \times \lambda \times \left\{ \frac{1}{u} - \frac{1}{v} \right\} \propto \frac{T}{S} \times \frac{\Lambda}{N} \times \left\{ \frac{1}{u} - \frac{1}{v} \right\} \propto \frac{Z}{S} \times \left\{ \frac{1}{u} - \frac{1}{v} \right\}$$

Uitgaande van deze aannames is de vertraging evenredig met de filezwaarte op het traject. Er dient echter rekening gehouden te worden met het feit dat de kans dat iemand in een file terecht komt afhangt van de vraag of er files zijn, hoe zwaar deze zijn, wanneer en waar ze beginnen etc.

Om beter inzicht te krijgen in het verband tussen filezwaarte en vertraging zijn simulaties uitgevoerd. Hierbij is de reistijd bepaald over een wegvak met en zonder files. In de simulaties is gerekend met het optreden van verschillende type files: files die lang zijn en lang duren, files die kort zijn en lang duren, etc. De gemiddelde vertraging is berekend onder de aanname dat voor ieder tijdstip in de spits de kans even groot is dat iemand begint te reizen. Deze simulaties laten zien dat bij benadering de vertraging inderdaad evenredig is met de filezwaarte. Bovendien geven de simulaties de mogelijkheid een schatting te maken van de evenredigheidsconstante. Tussen de gemiddelde vertraging en filezwaarte blijkt het volgende verband te gelden:

$$t_{extra} = 2,27 \times \frac{Z}{S} \times \left\{ \frac{1}{u} - \frac{1}{v} \right\}$$

In het model dat is gebruikt om de extra reistijd als gevolg van files te berekenen zijn er dus vier factoren die de extra reistijd bepalen: 1) de filezwaarte Z , 2) de duur van de spits S , 3) de normale snelheid v wanneer er geen files zijn en 4) de snelheid u wanneer er wel files zijn. De filezwaarte Z en de snelheid v zijn voor ieder wegvak bekend. Voor de snelheid in de files is een snelheid aangenomen van 20 km/uur, deze snelheid ligt net onder het omslagpunt van langzaam rijdend naar stilstaand verkeer (25 km/uur). De duur van de spits is gelijk gesteld aan vier uur (ochtend- en avondspits samen).

1.2 Bereikbaarheid van de gemeente door potentiële werknemers

Bedrijven vinden het belangrijk dat werknemers (en klanten) de werklocatie goed kunnen bereiken. Voor bedrijven in een gemeente is daarbij niet alleen de bevolking (arbeidsaanbod) in de gemeente van belang, maar ook die in omliggende gemeenten (regionaal arbeidspotentieel).

Als een gemeente door veel mensen goed te bereiken is, leidt dat voor de bedrijven in die gemeente tot een groot aanbod aan potentiële werknemers (en klanten) en dus veel keuzemogelijkheden en interactie. Dergelijke ‘agglomeratievoordelen’ blijken vaak een belangrijke verklaring te zijn voor lokale economische groei: sterk geagglomereerde gebieden groeien over het algemeen harder dan meer perifere regio’s, totdat de agglomeratievoordelen omslaan in agglomeratienadelen (zoals files).¹⁵ Voor de bedrijvigheid in, en de economische groei van, een gemeente is het dus van belang dat de bedrijven in die gemeente goed bereikbaar zijn door zoveel mogelijk mensen.

De in deze Atlas ontwikkelde maat voor bereikbaarheid meet zoals gezegd hoe goed bedrijven in een bepaalde gemeente bereikbaar zijn door niet alleen de eigen bevolking, maar ook door potentiële werknemers in de rest van Nederland. Die bereikbaarheid (of: marktpotentiaal) is naar verwachting een goede maat voor de genoemde agglomeratievoordelen, en het effect van files op die bereikbaarheid is naar verwachting een goede maat voor agglomeratienadelen.

Kaart 1 presenteert de relatieve bereikbaarheid van alle Nederlandse gemeenten door potentiële werknemers (zie paragraaf 1.1 voor een gedetailleerde uitleg van de methode). De donkerrode gemeenten zijn relatief goed bereikbaar door de beroepsbevolking, de witte gemeenten zijn relatief slecht bereikbaar. Door de grotere bevolkingsconcentraties in de Randstad bevinden de goed bereikbare gebieden zich in de Randstad, en de minder goed bereikbare gebieden in de meer perifere regio’s.

Daarbij dient aangetekend te worden dat deze bereikbaarheidsmaat alleen rekening houdt met bevolkingsconcentraties in Nederland, en niet in het buitenland. Er zijn theoretische en empirische redenen die de keuze om alleen binnen de landsgrenzen te kijken ondersteunen.¹⁶ Ondanks de Europese eenwording blijkt het zogenaamde grenseffect nog steeds te zorgen voor een sterk verminderde kans op interactie tussen mensen en bedrijven. Met name ook doordat wetten en regels woon-werkmigratie over de grens nog steeds bemoeilijken.

Abcoude, Zoeterwoude en Ouder-Amstel zijn de Nederlandse gemeenten die buiten de spits het best te bereiken zijn door potentiële werknemers uit de rest van het land. Van de vijftig grootste gemeenten (zie de ranglijst in deel III van deze Atlas) zijn de bedrijven in Leidschendam-Voorburg, Amstelveen en Schiedam het best te bereiken, gevolgd door Den Haag, Delft en Rotterdam.

Kaart 2 laat de relatieve bereikbaarheid van gemeenten zien in de spits, dus rekeninghoudend met files. In kaart 3 is het effect van de files op de bereikbaarheid in de spits nog eens apart weergegeven, waarbij de donkerrode gemeenten het meeste nadeel hebben van de files, en de witte gemeenten het meeste profijt (zie box 2).

¹⁵ Zie voor een overzicht: S. Brakman, H. Garretsen, C., van Marrewijk, 2001: *An introduction to geographical economics* (Cambridge University Press). Agglomeratievoordelen beperken zich overigens niet tot de interactie tussen werknemers en bedrijven (arbeidsmarkt), het gaat ook om de interactie tussen bedrijven en klanten/consumenten, en tussen mensen en bedrijven onderling (kennisuitwisseling).

¹⁶ P. Nijkamp, P. Rietveld, I. Salomon, 1990: Barriers in spatial interactions and communications: a conceptual exploration, *The annals of regional science*, vol. 24, p.237, 252; S. Brakman, H. Garretsen, M. Schramm, 2002: *The Final Frontier? Border effects and German Regional Wages*, HWWA Discussion Paper, Hamburg. Overigens is door de onderzoekers van de Atlas ook een maat ontwikkeld voor de bereikbaarheid van concentraties van bevolking en bedrijven in het buitenland vanuit Nederlandse gemeenten. Die bereikbaarheid blijkt vooralsnog geen significante verklaring voor het gedrag van bedrijven en huishoudens in Nederland op te leveren.

Box 2 Profijt van de files

Het klinkt misschien gek, maar er zijn gemeenten die profijt hebben van files. Als door files bedrijven die in de Randstad gevestigd zijn nauwelijks bereikbaar zijn voor hun werknemers, zoekt een deel van die bedrijven een alternatieve vestigingslocatie buiten de Randstad. Hetzelfde geldt voor huishoudens. Door files in de Randstad wordt de aantrekkingskracht van gemeenten net buiten de Randstad dus groter. De relatieve bereikbaarheid van die gemeenten verbetert, en de betreffende gemeenten hebben als woon- en/of werkstad dus 'profijt' van de files.

Opmerkelijk is dat de bereikbaarheid van gemeenten in de regio's Amsterdam en Utrecht door potentiële werknemers als gevolg van files fors verslechtert (vergelijk kaart 1 en 2). Ook de gemeenten ten zuiden van Eindhoven zijn in de spits veel minder goed te bereiken dan buiten de spits (zie kaart 3). Dat komt doordat relatief grote concentraties bevolking (potentiële werknemers) ten noorden van Eindhoven als gevolg van de files rond Eindhoven de bedrijven ten zuiden van Eindhoven veel minder snel kunnen bereiken.

Het Gooi, de regio Arnhem/Nijmegen en delen van Noord-Brabant en Zuid-Holland lijken het meest te 'profiteren' van de files (zie kaart 3). Mensen die vanuit bijvoorbeeld Utrecht naar bedrijven in die regio's reizen komen relatief weinig files tegen. Een reis naar een bedrijf in de regio Amsterdam is voor iemand uit Utrecht 's ochtends wel fors vertraagd door files. Daardoor verbetert de relatieve bereikbaarheid van bedrijven in bijvoorbeeld Arnhem/Nijmegen ten opzichte van bedrijven in de regio Amsterdam als gevolg van de files.

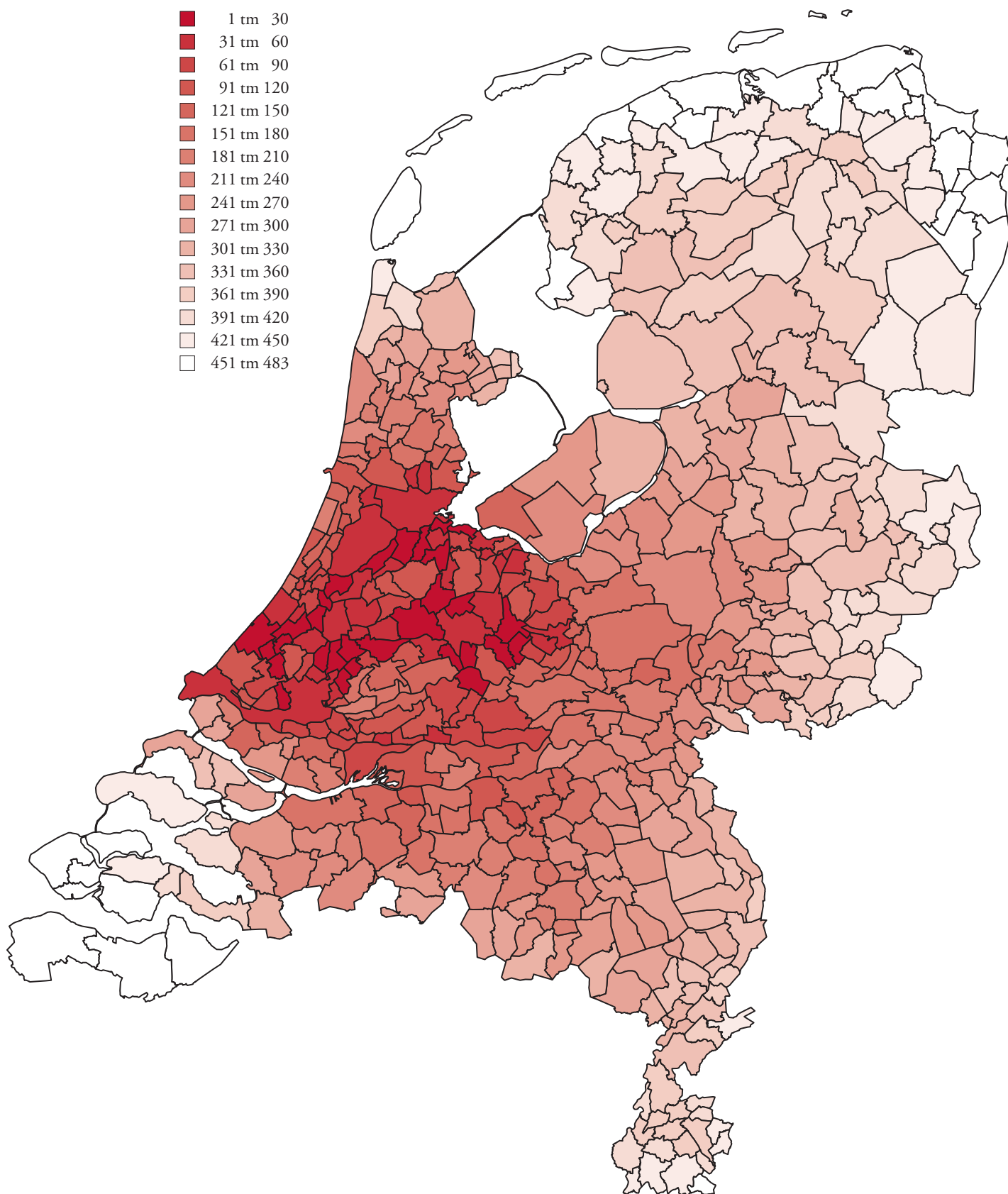
De zuidvleugel van de Randstad blijft ondanks de files goed bereikbaar (zie kaart 2). Zevenhuizen-Moerkapelle is in de spits de best bereikbare gemeente van Nederland: bedrijven zijn daar door de meeste potentiële werknemers uit de rest van het land goed bereikbaar. Op de tweede en derde plaats staan respectievelijk Bleiswijk en Waddinxveen. Van de vijftig grootste gemeenten van Nederland is Alphen aan den Rijn in de spits de best bereikbare gemeente (zie ranglijst in deel III van de Atlas). Rotterdam staat tweede en is van de G4 in de spits de best bereikbare stad.

De grote verliezer is Den Haag. Den Haag daalt op de ranglijst voor relatieve bereikbaarheid als gevolg van de files van plaats 14 naar 132 (verschil tussen bereikbaarheid buiten de spits, kaart 1, en bereikbaarheid in de spits, kaart 2). Op de ranglijst van 'nadeelgemeenten' (nadeel van de files) staat Den Haag 474ste van alle 483 Nederlandse gemeenten (zie figuur 2).

Kaart 1 Bereikbaarheid van de gemeente door potentiële werknemers, per auto buiten de spits

Positie op de ranglijst,
1 = gemeente is best bereikbaar
483 = gemeente is slechtst bereikbaar

■	1 tm 30
■	31 tm 60
■	61 tm 90
■	91 tm 120
■	121 tm 150
■	151 tm 180
■	181 tm 210
■	211 tm 240
■	241 tm 270
■	271 tm 300
■	301 tm 330
■	331 tm 360
■	361 tm 390
■	391 tm 420
■	421 tm 450
■	451 tm 483

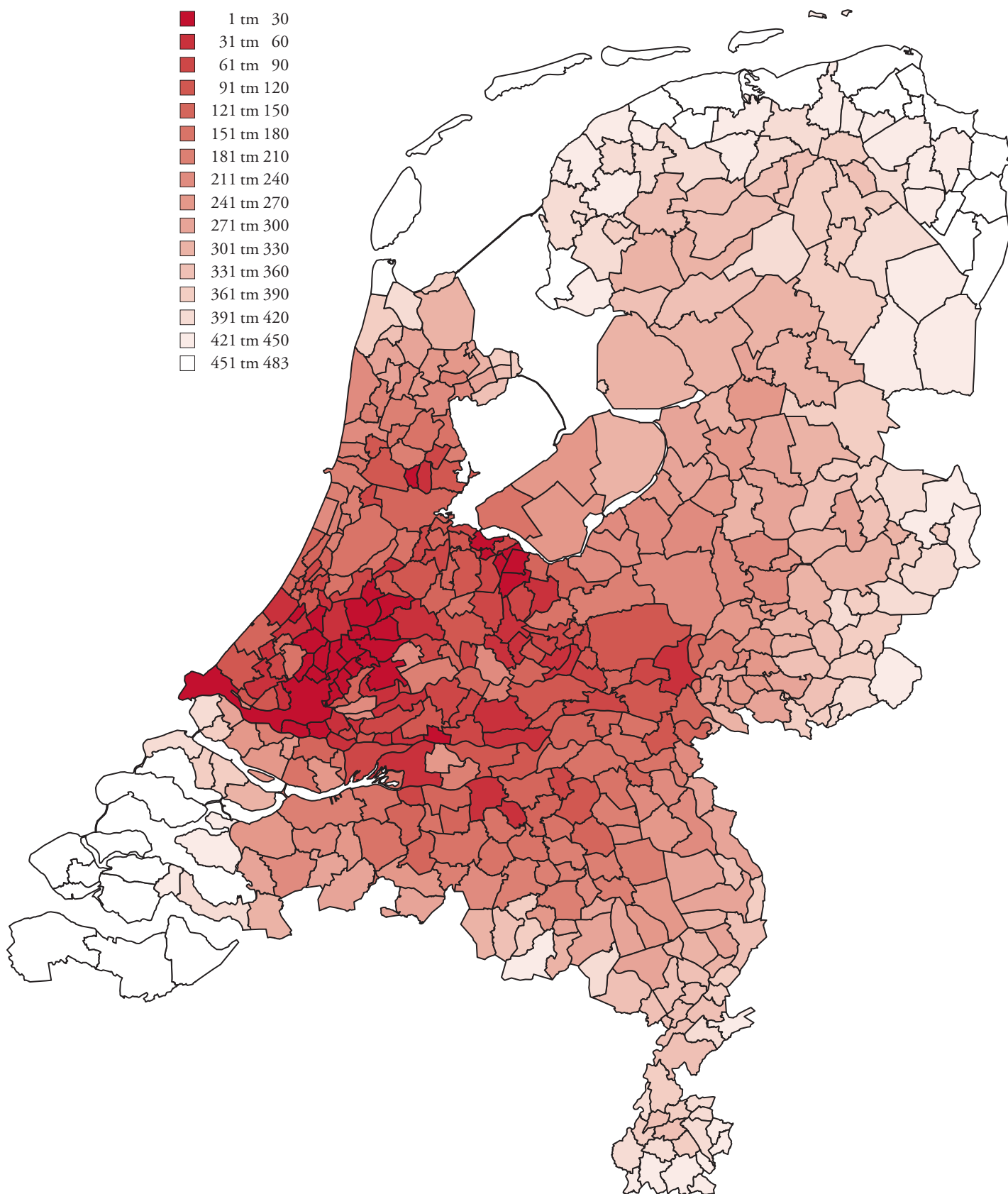

Kaart 2 Bereikbaarheid van de gemeente door potentiële werknemers, per auto in de spits

Positie op de ranglijst,
1 = gemeente is best bereikbaar
483 = gemeente is slechtst bereikbaar

■	1 tm 30
■	31 tm 60
■	61 tm 90
■	91 tm 120
■	121 tm 150
■	151 tm 180
■	181 tm 210
■	211 tm 240
■	241 tm 270
■	271 tm 300
■	301 tm 330
■	331 tm 360
■	361 tm 390
■	391 tm 420
■	421 tm 450
■	451 tm 483

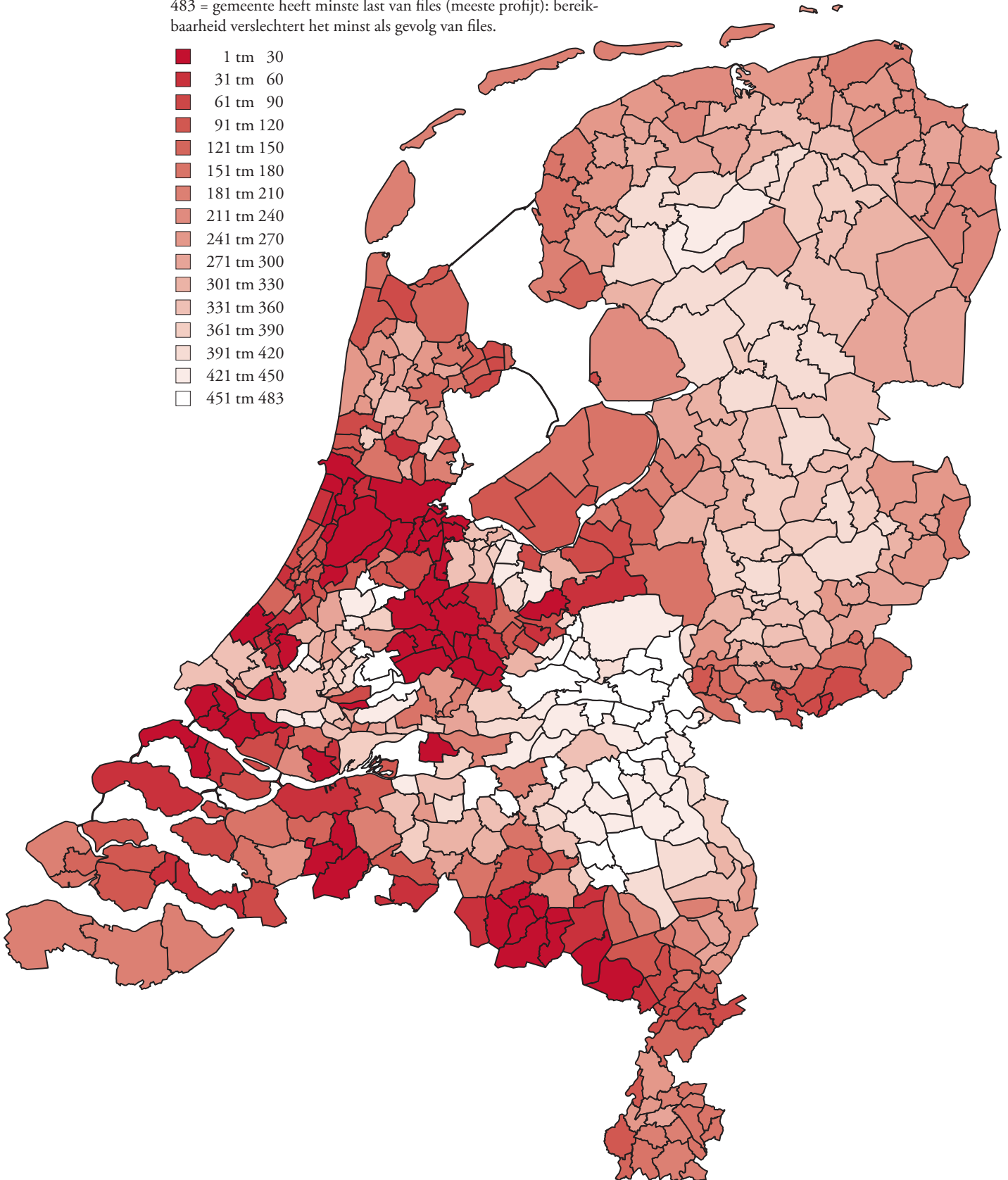
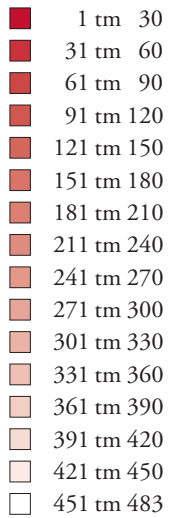

Kaart 3 Effect van files op de bereikbaarheid van de gemeente door potentiële werknemers

Positie op de ranglijst,

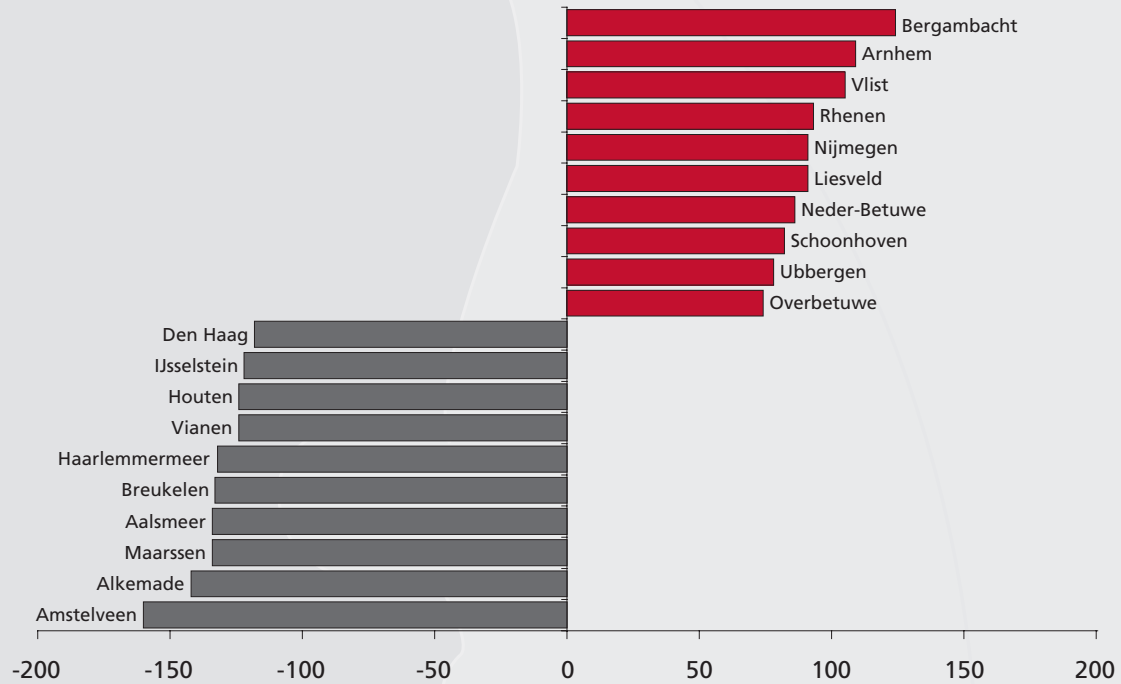
1 = gemeente heeft meeste last van files: bereikbaarheid verslechtert het meest als gevolg van files.

483 = gemeente heeft minste last van files (meeste profijt): bereikbaarheid verslechtert het minst als gevolg van files.

Figuur 2 zet de top-10 van de profijtgemeenten en de nadeelgemeenten als gevolg van files nog eens op een rij. Bedrijven in gemeenten ten oosten en zuiden van Amsterdam zoals Amstelveen, Maarsse, Aalsmeer, Breukelen en Haarlemmermeer blijken het meeste last van de files te hebben. Bergambacht, Arnhem, Vlist, Rhenen en Nijmegen hebben het meeste profijt van de files: de relatieve bereikbaarheid van die gemeenten verbetert het meest als gevolg van de files elders in het land.

Figuur 2 Voor- en nadeel van files

rood = mate waarin de relatieve bereikbaarheid van de gemeente (door potentiële werknemers) verbetert als gevolg van files

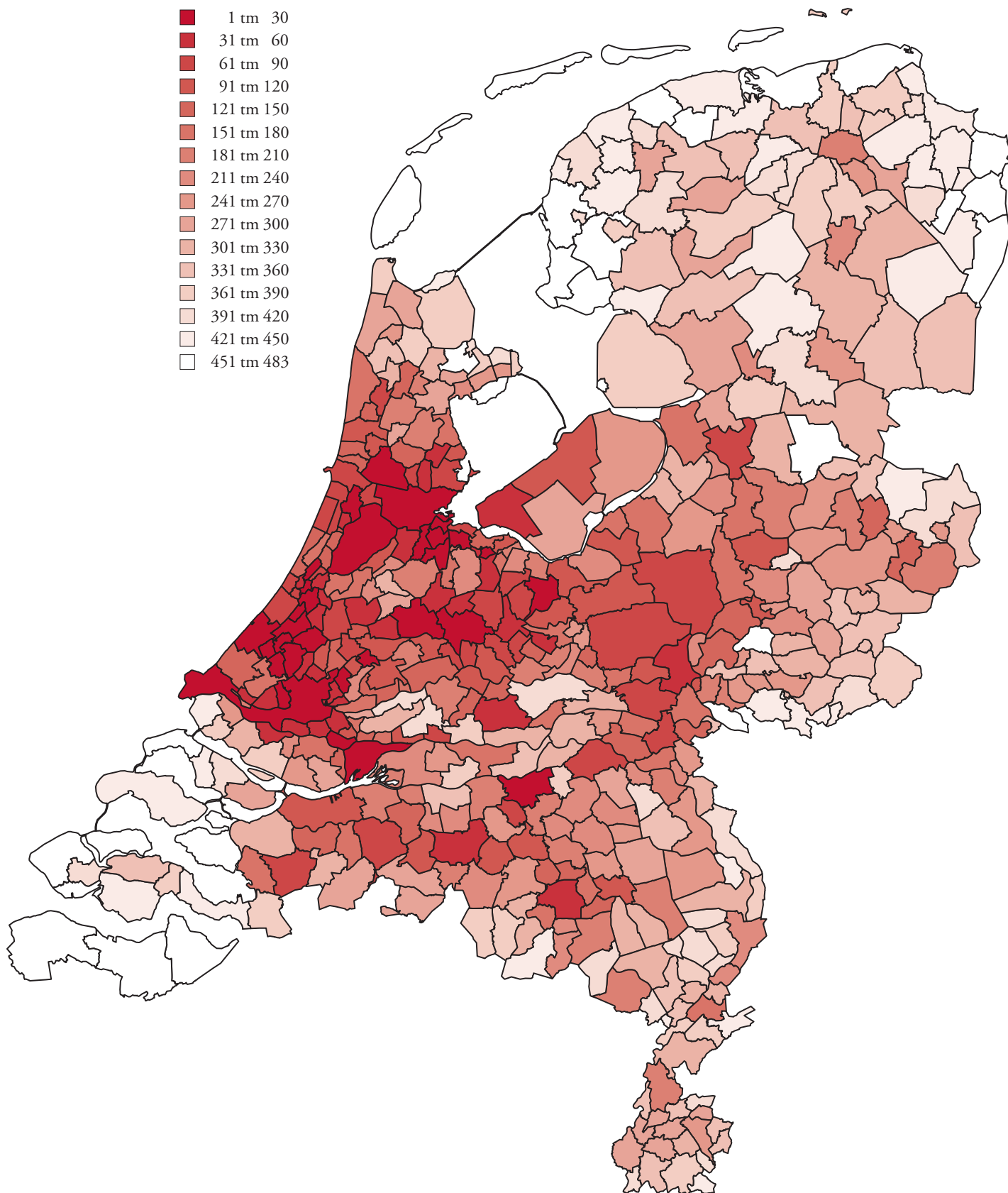
grijs = mate waarin de relatieve bereikbaarheid van de gemeente (door potentiële werknemers) verslechtert als gevolg van files

Kaart 4 toont de bereikbaarheid van Nederlandse gemeenten door potentiële werknemers met het openbaar vervoer. De landkaart is nu meer een lappendeken dan de kaart voor de bereikbaarheid per auto. De grote steden zijn nog steeds goed bereikbaar, maar er is meer spreiding. Ten opzichte van de autobereikbaarheid zijn meer gemeenten buiten de Randstad relatief goed per OV bereikbaar. Vooral op de lijn Roosendaal-Zwolle zijn veel gemeenten goed per OV bereikbaar. Van de G50 zijn bedrijven in de stad Utrecht het best per OV bereikbaar, gevolgd door Den Haag, Rotterdam en Amsterdam. Opvallend goed bereikbaar per OV zijn de bedrijven in Schiedam en Gouda (zie ranglijsten in deel III van deze Atlas).

Kaart 4 Bereikbaarheid van de gemeente door potentiële werknemers, per openbaar vervoer

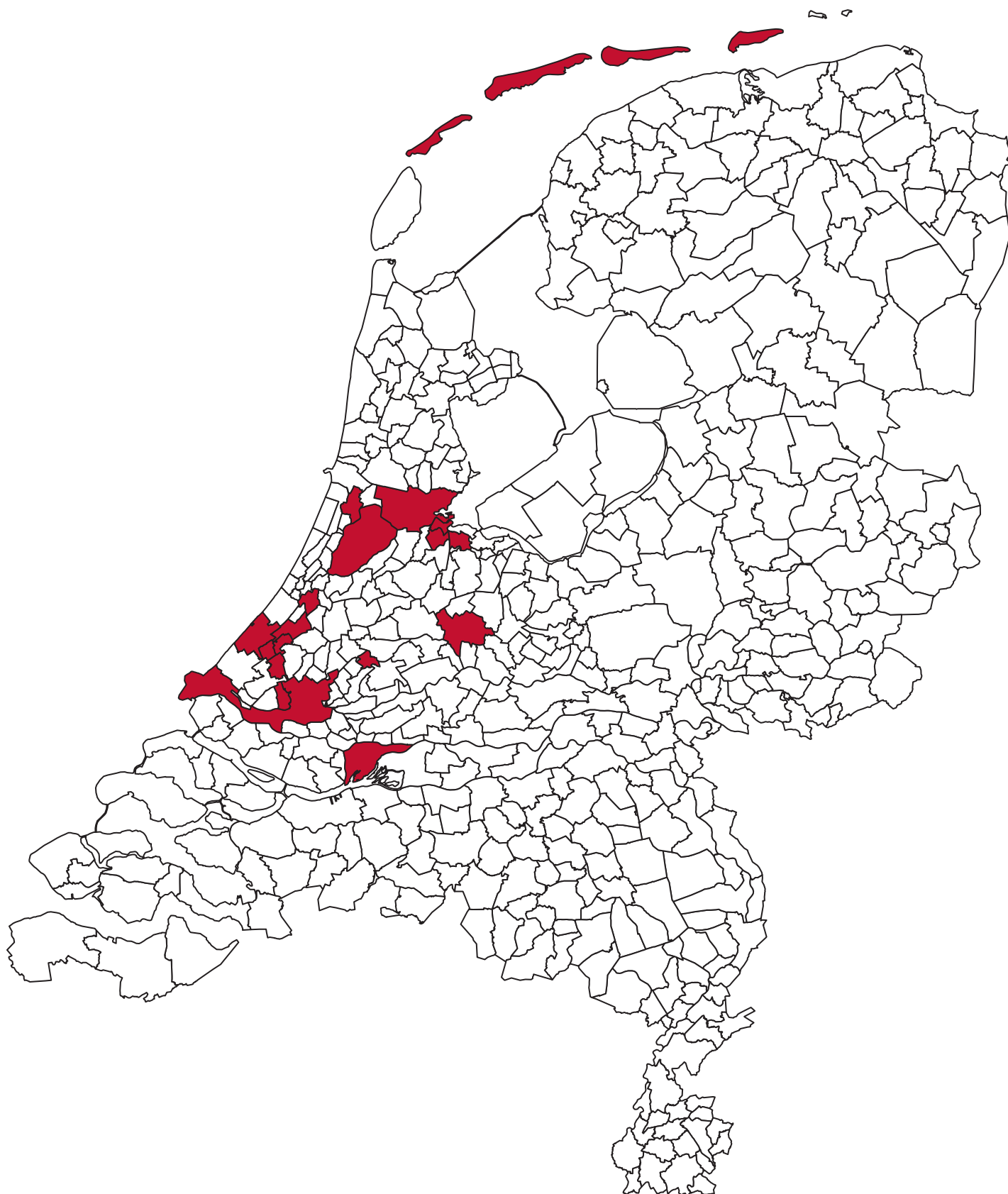
Positie op de ranglijst,
1 = gemeente is best bereikbaar
483 = gemeente is slechtst bereikbaar

■	1 tm 30
■	31 tm 60
■	61 tm 90
■	91 tm 120
■	121 tm 150
■	151 tm 180
■	181 tm 210
■	211 tm 240
■	241 tm 270
■	271 tm 300
■	301 tm 330
■	331 tm 360
■	361 tm 390
■	391 tm 420
■	421 tm 450
■	451 tm 483

Kaart 5 Gemeenten die in de spits beter per openbaar vervoer dan per auto te bereiken zijn

- gemeente is in de spits beter per openbaar vervoer te bereiken
- gemeente is in de spits beter per auto te bereiken

Kaart 5 toont de gemeenten die in de spits het beste te bereiken zijn met het openbaar vervoer (in rood) en de gemeenten die in spits ondanks de files het beste te bereiken zijn per auto (in wit). De indruk bestaat veelal dat reizen in de spits sneller is per OV, maar dat mensen zo gehecht zijn aan hun heilige koe dat ze desondanks voor de auto kiezen. Kaart 5 laat zien dat de keuze voor de auto in veel gevallen een heel rationele is. De meeste werkplekken in Nederland zijn zelfs in de spits nog beter per auto dan per OV bereikbaar. Van alle 483 Nederlandse gemeenten zijn er in de spits maar liefst 448 beter per auto dan per OV bereikbaar. De vier grote steden zijn 's ochtends wel beter per OV dan per auto te bereiken. Datzelfde geldt voor Gouda en Dordrecht.

1.3 Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

Recente inzichten ten aanzien van het woongedrag van mensen leiden tot de conclusie dat huishoudens zich niet meer alleen laten leiden door de plek van het werk. Mensen gaan niet meer per se wonen waar ze werken. Huishoudens nemen steeds vaker een woonbeslissing die afhankelijk is van de attractiviteit van de woning of de woonomgeving.¹⁷ En bovendien lijkt het erop dat bedrijven die huishoudens dan weer volgen naar zo'n aantrekkelijke woonplek.¹⁸ Dat beeld contrasteert met het industriële tijdperk, waarin arbeiders om de fabrieken gingen wonen die in de buurt van rivieren, mijnen of zeehavens werden gevestigd. En dat is ook het wetenschappelijke fundament onder de woonaantrekkelijkheidsindex die al enkele jaren een belangrijk onderdeel van de *Atlas voor gemeenten* vormt.

Inmiddels zijn die nieuwe inzichten over het vestigingsgedrag van bedrijven en huishoudens ruimschoots doorgesijpeld in de lokale beleidsarena's. Maar de consequenties daarvan moeten ook weer niet doorslaan. Want de causaliteit werkt in beide richtingen: werken volgt wonen, maar wonen volgt natuurlijk ook nog altijd werken.¹⁹ Mensen houden in hun woonplaatskeuze, naast de attractiviteit van woning en woonomgeving, nog volop rekening met de nabijheid van een gevarieerd aanbod interessante banen. Dat is dé reden dat universiteitssteden als Enschede en Maastricht moeite hebben hun studenten blijvend aan zich te binden.

De bereikbaarheid van banen is in de VS weer een actueel thema vanwege de zo genoemde *power couples*: hoogopgeleide tweeverdieners die een woonplaats kiezen van waaruit een zo groot mogelijke verscheidenheid aan banen bereikbaar is om daarmee de kansen op verwezenlijking van beider carrièrewensen te optimaliseren.²⁰ Dat zou betekenen dat tweeverdieners een strategische plek kiezen om te wonen, waarvandaan de partner die in Eindhoven werkt en de partner die in Amsterdam werkt beide hun werk binnen acceptabele tijd kunnen bereiken.

Vanuit die invalshoek is het voor gemeenten die een aantrekkelijke woongemeente willen zijn dus van groot belang dat vanuit die gemeente zoveel mogelijk banen binnen een acceptabele reistijd, per auto (in de spits!) en per OV, te bereiken zijn. En dat is precies wat de tweede nieuwe maat voor bereikbaarheid (die ook onderdeel uitmaakt van de woon-aantrekkelijkheidsindex, zie deel II, III en IV) meet.

Kaart 6 laat de bereikbaarheid van een gevarieerd aanbod aan banen door inwoners van en vanuit alle Nederlandse gemeenten zien, per auto buiten de spits (zie paragraaf 1.1 voor een uitleg van de methode). Inwoners van Abcoude kunnen per auto buiten de spits de meeste banen binnen acceptabele reistijd bereiken. Abcoude wordt op de ranglijst van alle Nederlandse gemeenten gevolgd door Zoeterwoude en Ouder Amstel. De hekkensluiters zijn logischerwijze de Waddeneilanden. Van de G50 zijn buiten de spits banen vanuit Leidschendam-Voorburg, Amstelveen en Den Haag het best bereikbaar (zie de ranglijsten in deel III van deze Atlas).

Kaart 7 laat de bereikbaarheid van banen vanuit de gemeenten per auto *in de spits* zien. Ondanks de files blijken vanuit woonplaatsen in de Randstad nog altijd de meeste banen te bereiken te zijn. De relatieve positie van de Randstad als woongebied verslechtert als gevolg van de files helemaal niet, in sommige gevallen verbetert ze zelfs (zie ook kaart 8). Vanuit dat perspectief valt het dichtslibben dus wel mee, laat staan dat de Woonstad Randstad aan een verkeersinfarct zou leiden.

¹⁷ E.L. Glaeser, J. Kolko, A. Saiz, 2001: Consumer City, in: *Journal of Economic Geography*, pp. 27-50.

¹⁸ M. Boarnet, 1994: The monocentric model and employment location, in: *Journal of urban economics*, 36, p. 79-97.

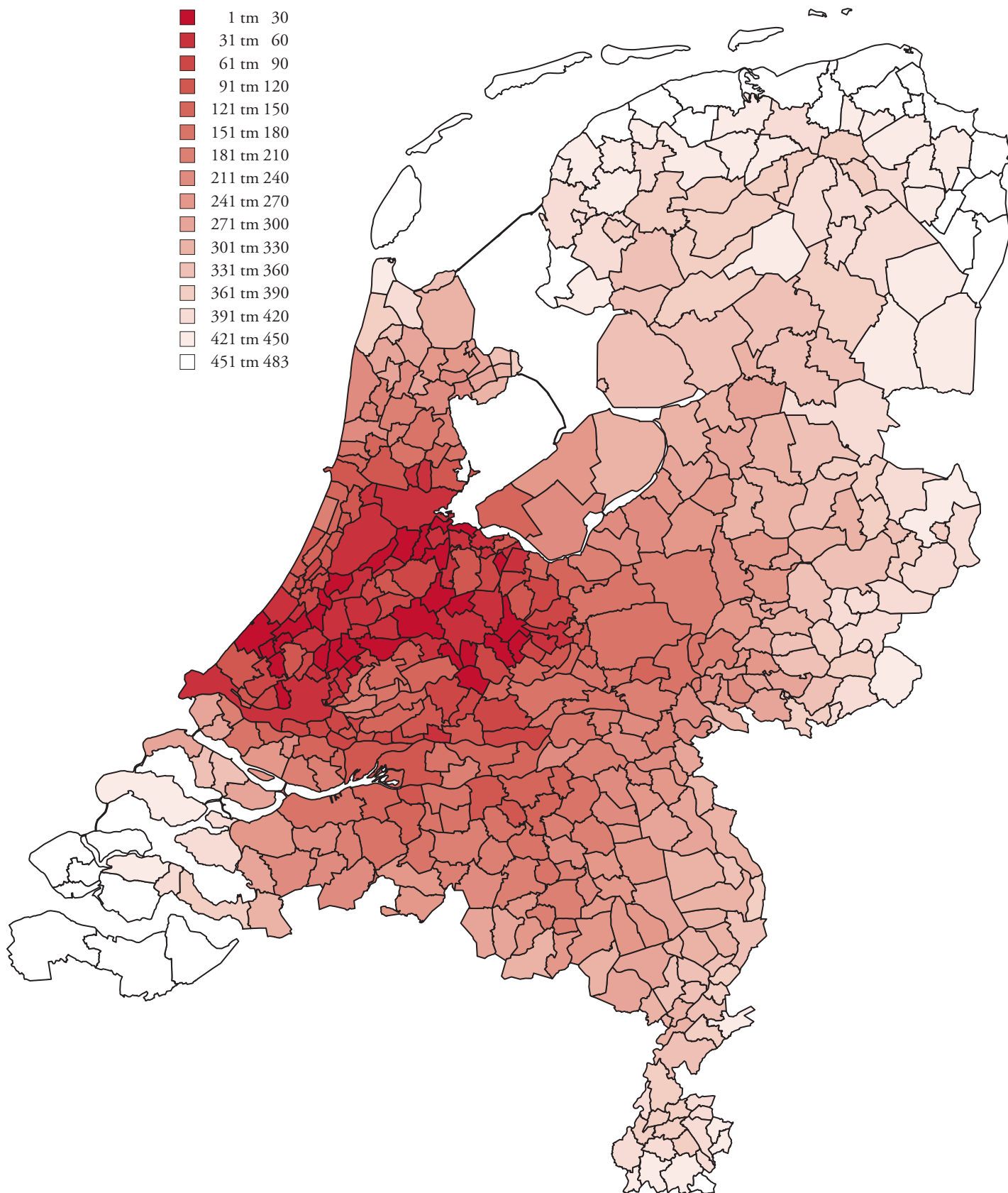
¹⁹ S. Kim, 2002: *The reconstruction of the American urban landscape in the twentieth century*, Working paper series, nr. 8857 (Cambridge MA, National Bureau of Economic Research) p.19.

²⁰ J. Compton, R.A. Pollak, 2004: *Why are power couples increasingly concentrated in large metropolitan areas*, NBER Working Paper 10918; D. Costa, E. Kahn, 2000: Power couples: Changes in the locational choice of the college educated, 1940-1990, in: *Quarterly Journal of Economics*, 115, 4, pp.1287-1315.

Kaart 6 Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente, per auto buiten de spits

Positie op de ranglijst,
1 = gemeente is best bereikbaar
483 = gemeente is slechtst bereikbaar

■	1 tm 30
■	31 tm 60
■	61 tm 90
■	91 tm 120
■	121 tm 150
■	151 tm 180
■	181 tm 210
■	211 tm 240
■	241 tm 270
■	271 tm 300
■	301 tm 330
■	331 tm 360
■	361 tm 390
■	391 tm 420
■	421 tm 450
■	451 tm 483

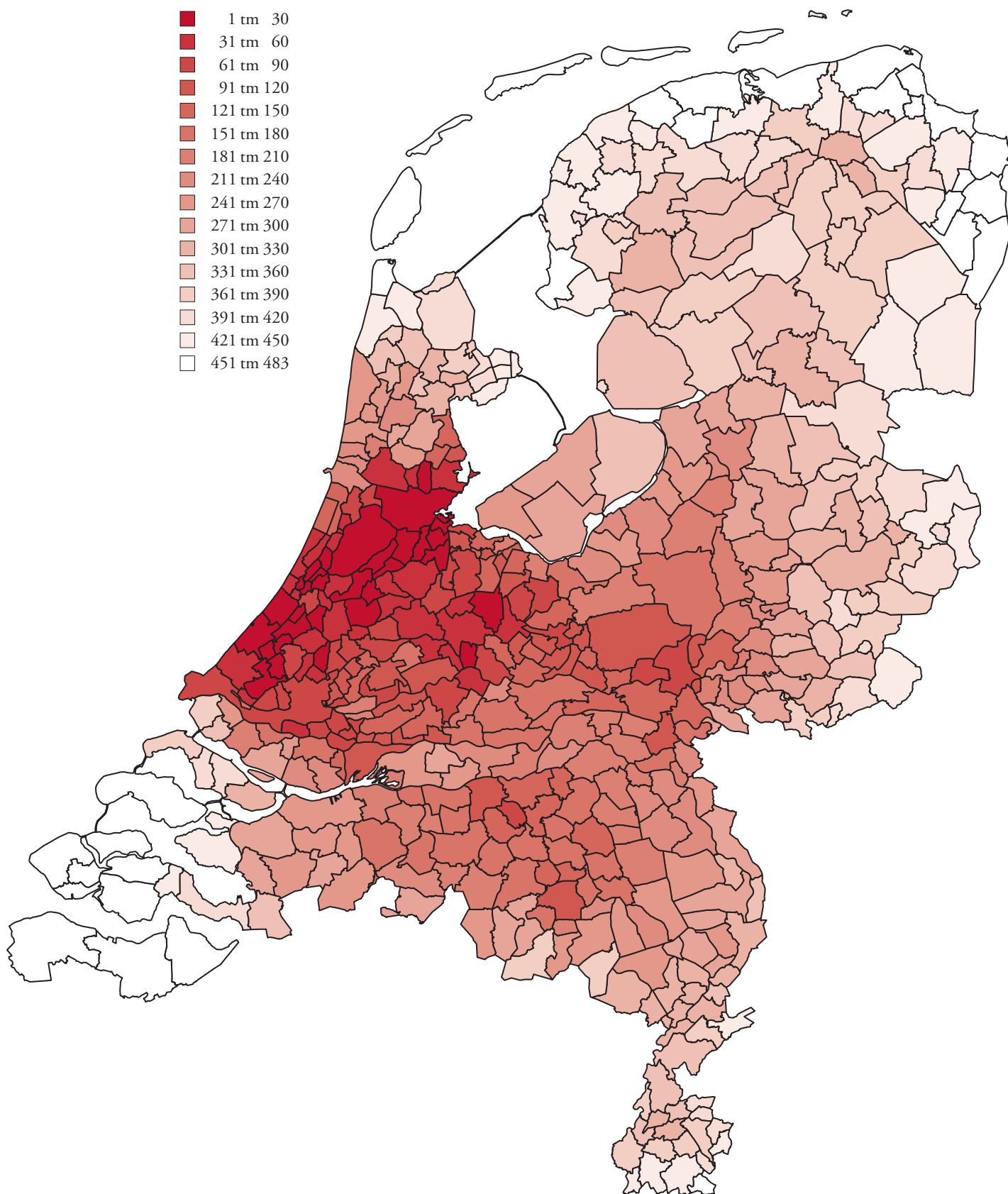

Kaart 7 Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente, per auto in de spits

Positie op de ranglijst,
1 = gemeente is best bereikbaar
483 = gemeente is slechtst bereikbaar

■	1 tm 30
■	31 tm 60
■	61 tm 90
■	91 tm 120
■	121 tm 150
■	151 tm 180
■	181 tm 210
■	211 tm 240
■	241 tm 270
■	271 tm 300
■	301 tm 330
■	331 tm 360
■	361 tm 390
■	391 tm 420
■	421 tm 450
■	451 tm 483

Ten opzichte van de bereikbaarheid buiten de spits ziet de ranglijst er wel wat anders uit. Alcoude zakt van de eerste naar de twintigste plaats. Ook Zoeterwoude verdwijnt uit de top-10. De gemeente Ouder-Amstel stijgt als gevolg van de files van plaats drie naar de eerste plaats; in de spits zijn vanuit die plaats dus de meeste banen binnen de kortste tijd per auto te bereiken.

De top-3 van de G50-gemeenten wordt in de spits gevormd door Amstelveen, Amsterdam en Leidschendam-Voorburg (zie de ranglijsten in deel III van deze Atlas). Den Haag staat vierde. Opvallende conclusie is dat Amsterdam en Den Haag – en eigenlijk de hele Noordvleugel van de Randstad en het noordelijk deel van de Zuidvleugel – vanuit het perspectief van de bereikbaarheid van banen heel interessante woonplaatsen zijn.

Met name de positie van Den Haag is opmerkelijk, omdat uit het voorgaande bleek dat de bedrijven die in Den Haag zijn gevestigd juist relatief slecht bereikbaar zijn voor hun potentiële werknemers (zie paragraaf 1.2). Den Haag is wat dat betreft dus aantrekkelijker als woonstad dan als werkstad.

Kaart 8 laat het effect van files op de relatieve bereikbaarheid van banen vanuit de Nederlandse gemeenten zien. De Randstad heeft als woongebied zoals gezegd eerder profijt dan last van de files. Met name de relatieve bereikbaarheid van banen vanuit de regio Amsterdam verbetert als gevolg van de files in het land. Andere opvallende ‘profijs’-gemeenten (de witgekleurde gemeenten in kaart 8, zie ook box 2) bevinden zich in de regio Arnhem/Nijmegen en in de Peel. Veel nadeel-gemeenten bevinden zich in Noord-Holland, boven het Noordzeekanaal, en in de polders. Ook inwoners van het Gooi en van gemeenten in de Betuwe hebben relatief veel last van files in het woon-werkverkeer.

De grote verliezer is Almere. Op de totale ranglijst voor de bereikbaarheid van banen buiten de spits nam Almere de vijftiende plaats in. In de spits en rekening houdend met files zakt Almere naar de 260ste positie. Almere is daarmee van de G50-gemeenten de woongemeente die het meeste last heeft van files. Almere is als gevolg van die files, en dus de relatief slechte bereikbaarheid van banen, eigenlijk helemaal geen aantrekkelijke woonstad. Die conclusie contrasteert met de politieke wens om Almere te laten uitgroeien tot de vijfde stad van Nederland, om daarmee de druk op het Groene Hart te verminderen. Als de bereikbaarheid van banen de enige drijfveer is, is juist dat Groene Hart een ideale plek om te wonen (zie kaart 7). Ook veel andere plekken in Nederland zijn vanuit het oogpunt van bereikbaarheid veel interessanter als groeilocatie dan Almere.

Het openbaar vervoer verandert aan die conclusie niet zo veel. Ook per openbaar vervoer is de bereikbaarheid van banen vanuit Almere niet optimaal. Van alle gemeenten staat Almere weliswaar op de 46ste plaats, maar de positie van de meeste G50-gemeenten in de Randstad is gunstiger (zie ranglijsten in deel III van deze Atlas). En ook vanuit een optisch meer excentrisch gelegen stad als Arnhem zijn meer banen binnen korte tijd per OV bereikbaar.

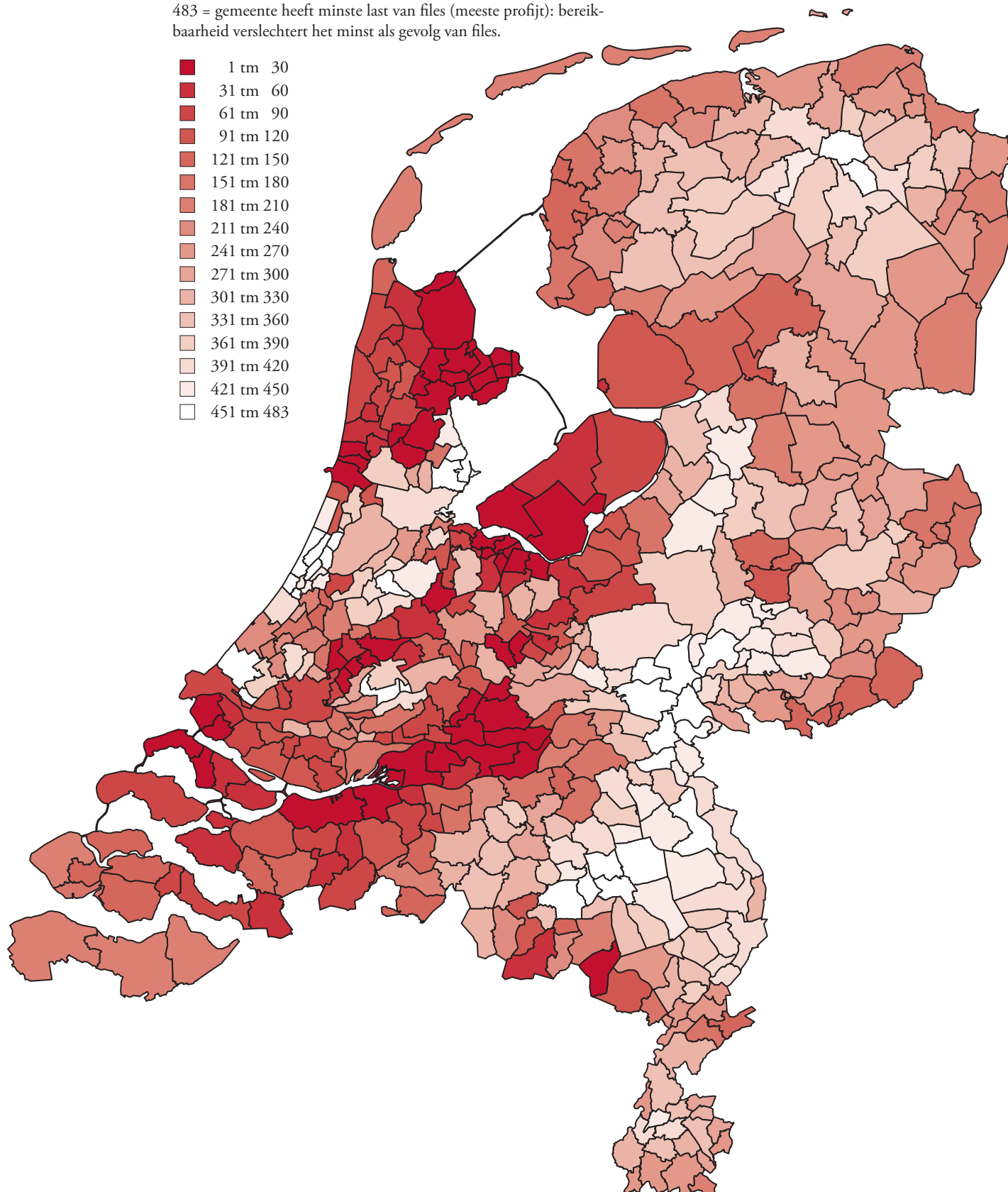
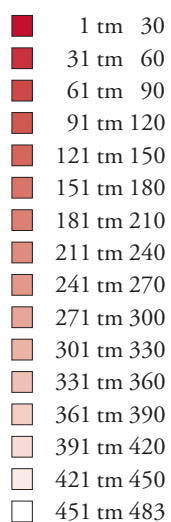
De bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente per openbaar vervoer is niet in kaart gebracht omdat dat kaartbeeld nauwelijks afwijkt van dat van de bereikbaarheid van de gemeenten door potentiële werknemers per openbaar vervoer (zie kaart 4). Utrecht staat wederom op de eerste plaats, onmiddellijk gevolgd door de andere drie grote steden. De gunstige positie van Den Haag als woonstad verbetert verder door ook de OV-bereikbaarheid mee te tellen.

Kaart 8 Effect van files op de bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

Positie op de ranglijst.

1 = gemeente heeft meeste last van files: bereikbaarheid verslechtert het meest als gevolg van files.

483 = gemeente heeft minste last van files (meeste profijt): bereikbaarheid verslechtert het minst als gevolg van files.

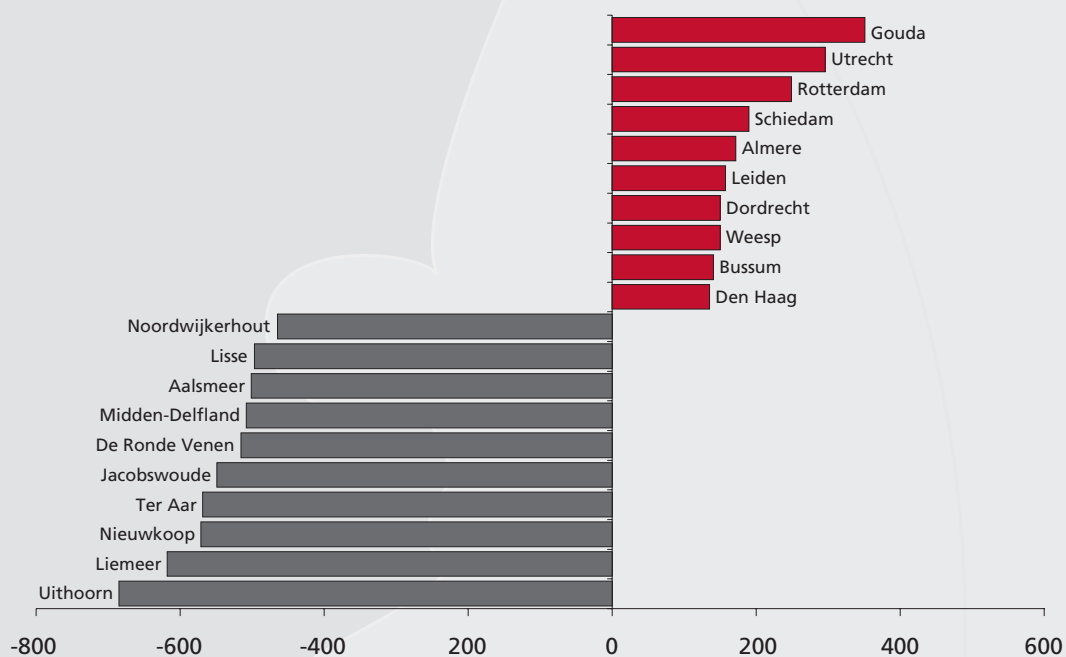
Kaart 9 Gemeenten vanwaaruit in de spits de meeste banen beter per openbaar vervoer dan per auto te bereiken zijn

- meeste banen zijn vanuit de gemeente in de spits beter per openbaar vervoer te bereiken
- meeste banen zijn vanuit de gemeente in de spits beter per auto te bereiken

Wat wel afwijkt is het verschil tussen de bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente per OV en per auto in de spits. Kaart 9 illustreert dat verschil. Vanuit de meeste gemeenten in Nederland zijn de meeste banen sneller per auto dan per OV te bereiken. Maar het aantal gemeenten van waaruit het gemiddeld genomen verstandiger is om 's ochtends de trein te nemen is wel groter dan het aantal gemeenten waarnaartoe het openbaar vervoer een beter alternatief is (vergelijk met kaart 5). Vanuit het perspectief van de forensen zijn naast de vier grote steden nu bijvoorbeeld ook Almere en Lelystad, Deventer, Almelo, Hengelo en Enschede, en Roosendaal, Tilburg, Den Bosch en Oss uitgesproken OV-woongemeenten.

Figuur 3 Top-10 uitgesproken OV-gemeenten (rood) en uitgesproken autogemeenten (grijs)

rood = mate waarin banen vanuit de gemeente het beste per openbaar vervoer te bereiken zijn
grijs = mate waarin banen vanuit de gemeente het beste per auto te bereiken zijn

Figuur 3 geeft de top-10 van uitgesproken OV-woongemeenten en de uitgesproken auto-woongemeenten weer. Gouda is de meest uitgesproken OV-gemeente van Nederland, gevolgd door Utrecht en Rotterdam. Vanuit kleinere gemeenten in het Groene Hart zijn de banen in de rest van het land in de spits het meest geprononceerd beter per auto dan per OV bereikbaar. Van de G50 zijn met name Amstelveen, Alphen aan den Rijn en Haarlemmermeer typische auto-woongemeenten. Maar bijvoorbeeld ook vanuit Helmond, Nijmegen en Venlo zijn de meeste banen in Nederland in de spits beter per auto dan met het openbaar vervoer te bereiken.

1.4 Conclusies en toepassingen

In deze inleiding zijn verschillende maten voor de relatieve bereikbaarheid van Nederlandse gemeenten in detail besproken en in kaart gebracht. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen het perspectief van bedrijven en dat van inwoners in een gemeente. Bedrijven zijn met name geïnteresseerd in de bereikbaarheid *van* de gemeente waarin zij gevestigd zijn door potentiële werknemers. Voor de inwoners van een gemeente (huishoudens) is juist de bereikbaarheid van banen *vanuit* de gemeente belangrijk.

In deze inleiding werd de bereikbaarheid *van* Nederlandse gemeenten door potentiële werknemers enerzijds, en de bereikbaarheid van een gevarieerd aanbod banen *vanuit* de gemeenten anderzijds, uitgebreid belicht. De eerste bereikbaarheidsmaat is naar verwachting een belangrijke factor voor bedrijfsvestiging in de gemeente. De tweede lijkt mede bepalend te zijn voor de woon-aantrekkelijkheid van een gemeente.

Als bereikbaarheid de enige drijfveer van bedrijven en huishoudens zou zijn, geeft de combinatie van landkaarten in deze inleiding enerzijds een beeld van de beste locaties om een bedrijf te vestigen. Dat zijn dan de gemeenten die het best bereikbaar zijn door het grootste aantal potentiële werknemers. Als het gaat om de bereikbaarheid per auto in de spits blijken dat de gemeenten in en ten noorden van de regio Rotterdam te zijn. Anderzijds geven de kaarten een beeld van de meest interessante plekken om te wonen. Dat zijn de gemeenten vanwaaruit het grootste en meest gevarieerde aanbod aan banen binnen acceptabele reistijd bereikbaar zijn. Per auto in de spits zijn dat met name de gemeenten in de regio Amsterdam en het Groene Hart.

Het effect van files op de bereikbaarheid van gemeenten blijkt vanuit het perspectief van bedrijven sterk te verschillen van het effect van files op de bereikbaarheid van gemeenten vanuit het perspectief van huishoudens (zie paragraaf 1.2 en 1.3). Zo blijkt Den Haag een prima woonstad voor de forens te zijn: de banen in Nederland zijn vanuit die stad 's ochtends heel goed bereikbaar. Omgekeerd is Den Haag echter niet zo aantrekkelijk voor bedrijfsvestiging; kantoren in Den Haag zijn door mensen van buiten de stad 's ochtends per auto relatief slecht bereikbaar.

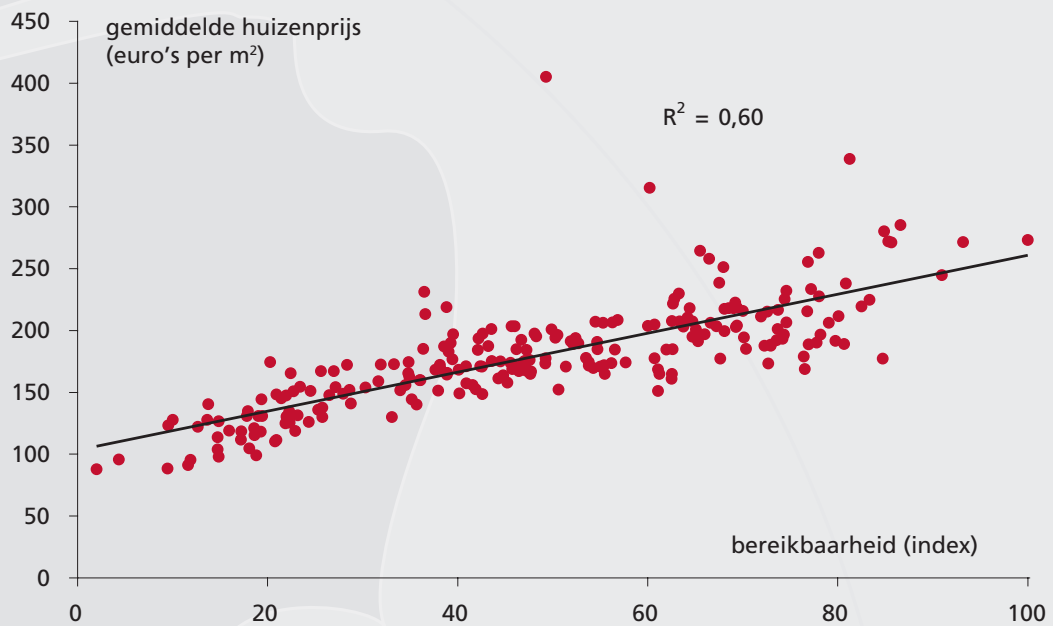
Almere is de groeistad van Nederland, maar blijkt in weerwil van die groeiambities helemaal niet zo'n goede plek om te wonen. Vanuit Almere zijn relatief weinig banen binnen acceptabele reistijd per auto te bereiken. Veel andere plaatsen in de Randstad en met name in het Groene Hart zijn vanuit het perspectief van de bereikbaarheid van banen veel interessanter als woonplek. Dat bevestigt de indruk dat de vraag op de huizenmarkt in Almere bestaat bij de gratie van de bouwrestricties in de Randstad.²¹ De in deze Atlas ontwikkelde bereikbaarheidsmaten kunnen een interessant instrument zijn om te voorspellen wat er met de huizenmarkt in bijvoorbeeld Almere zou gebeuren als de grondmarkt in Nederland vrijer zou worden.

De Randstad is ondanks het vermeende verkeersinfarct nog altijd de best bereikbare regio van het land: de zuidvleugel vanuit het perspectief van bedrijven (bereikbaarheid door potentiële werknemers), de noordvleugel vanuit het perspectief van huishoudens (bereikbaarheid van banen vanuit de gemeenten). Zelfs met de verfoeide files zijn veel plaatsen in de Randstad in de spits beter per auto dan per OV bereikbaar.

²¹ Zie: G.A. Marlet, 2002: *Boeren, bouwen of openhouden. De strijd om de ruimte in economisch perspectief* (Uitgeverij De Balie, Amsterdam).

Figuur 4 Verschillen in huizenprijzen verklaard door bereikbaarheid, per auto en OV, alle Nederlandse gemeenten

De mogelijke toepassingen van de in deze Atlas gepresenteerde bereikbaarheidsmaten zijn legio. Allereerst kan met deze maten voor bereikbaarheid het vestigingsgedrag van bedrijven en huishoudens in Nederland worden verklaard. Zo blijkt uit figuur 4 dat de verschillen in huizenprijzen, en dus de vraag naar huizen, in Nederland voor een belangrijk deel te maken hebben met verschillen in bereikbaarheid ($R^2 = 0,60$). De in figuur 4 gebruikte maat voor de bereikbaarheid is overigens een combinatie van de bereikbaarheid per auto in de spits (bereikbaarheid van banen), buiten de spits (recreatieve bereikbaarheid), en de bereikbaarheid per OV. Ook in meervoudige modellen, waarin rekening gehouden wordt met andere verklarende factoren zoals de kwaliteit van de woningvoorraad en stedelijke voorzieningen, blijft bereikbaarheid een belangrijke verklarende variabele.

De bereikbaarheid van gemeenten door potentiële werknemers (en klanten) is naar verwachting een belangrijke verklaring voor de lokale economische situatie. Hoe meer mensen en bedrijven elkaar binnen afzienbare tijd kunnen bereiken, hoe meer keuzemogelijkheden en interactie, en hoe meer zogenaamde agglomeratievoordelen. Verschillende studies tonen een verband aan tussen werkgelegenheidsgroei en loonniveau enerzijds, en de zogenoemde marktpotentiaal anderzijds.²² De marktpotentiaal is het aantal mensen (en hun inkomen) dat zich in de buurt van een bepaalde gemeente of regio bevindt. Dat marktpotentiaal bepaalt de koopkracht en het arbeidsaanbod voor de bedrijven in die regio.

In empirische studies wordt de marktpotentiaal meestal gebaseerd op afstanden, en niet op werkelijke reistijden, laat staan dat rekening gehouden wordt met files. De hier gepresenteerde bereikbaarheidsmaat is naar verwachting een nauwkeuriger indicator voor de marktpotentiaal van Nederlandse gemeenten, en zou in theorie een goede verklaring moeten zijn voor verschillen in welvaart en werkgelegenheidsgroei tussen gemeenten in Nederland.

²² Zie bijvoorbeeld: S. Brakman, H. Garretsen, M. Schramm, 2002: *The Final Frontier? Border effects and German Regional Wages*, HWWA Discussion Paper, Hamburg.

De relatieve bereikbaarheid van gemeenten is niet of nauwelijks door die gemeenten zelf te beïnvloeden. Is het meten van bereikbaarheid daarmee voor gemeenten irrelevant? Geenszins, als immers de bereikbaarheid een belangrijke verklaring biedt voor de economische kansen van een gemeente, is het van belang daar rekening mee te houden in het lokale economische beleid. Een relatief slechte bereikbaarheid stelt grenzen aan de economische ambities van een gemeente. Maar bijvoorbeeld ook aan de ambities van het Grotestedenbeleid. Want, als autonome ruimtelijk economische processen in belangrijke mate bepalen welke gemeenten en regio's het economisch goed en welke het minder goed doen, is het dan wel redelijk om van alle gemeenten evenveel werkgelegenheidsgroei, of evenveel terugdringing van de werkloosheid te verwachten?²³

De bereikbaarheidsmaten uit deze Atlas kunnen antwoord geven op de vraag of economische activiteiten zich in de toekomst verder in de Randstad zullen concentreren, of juist zich meer over het land zullen spreiden. Ondanks de files blijft de regio Randstad vooralsnog de best bereikbare regio van Nederland. De economische vooruitzichten voor die regio zijn dus nog gunstig. Met de bereikbaarheidsmaten van de Atlas is het mogelijk na te gaan in welke mate de files in de Randstad nog moeten verergeren voordat de groei van de economie buiten de Randstad groter zal zijn dan die in de Randstad.²⁴ En ook welke regio's daar met name van zouden profiteren.

Naar verwachting zijn dat de regio's net buiten de Randstad. Uit paragraaf 1.2 werd al duidelijk dat de relatieve bereikbaarheid met name in de regio Arnhem/Nijmegen, de Betuwe en de regio 's-Hertogenbosch verbetert als gevolg van de files in de Randstad. Dat betekent waarschijnlijk ook dat als er geen files zouden zijn, de Randstad het economisch nog beter zou doen, ten koste van die regio's daar net buiten. Met de bereikbaarheidsmaten uit deze Atlas is het mogelijk om te simuleren wat er zou gebeuren als de files in Nederland zouden worden opgeheven.

Tot slot zijn de bereikbaarheidsmaten uitermate geschikt voor snelle en globale schattingen en berekeningen van het effect van nieuwe infrastructuur op de relatieve bereikbaarheid van gemeenten en regio's, en als gevolg van verschuivingen in de locatiebeslissingen van bedrijven en huishoudens. Als bijvoorbeeld de A4 wordt doorgetrokken betekent dit een verbetering van de bereikbaarheid van de regio Rotterdam. De relatieve verbetering als gevolg van die aanleg kan met de bereikbaarheidsindices worden berekend, en dus ook het effect daarvan op de werkgelegenheidsontwikkeling in de regio Rotterdam.

De onderzoekers van de Atlas voor gemeenten zullen zich de komende tijd in hun onderzoek bezighouden met dit soort toepassingen van de verschillende maten voor de bereikbaarheid van Nederlandse gemeenten. Het primaire doel van de Atlas voor gemeenten zelf blijft natuurlijk de vergelijking van de vijftig grootste gemeenten van Nederland op meer dan veertig punten. In het vervolg van deze Atlas worden daarom allereerst alle indicatoren per gemeente gepresenteerd (deel II), en daarna in ranglijsten waarop de vijftig grootste gemeenten van Nederland met elkaar worden vergeleken (deel III). Daarbij krijgen de nieuw ontwikkelde maten voor bereikbaarheid extra aandacht.

²³ Zie ook: S. Brakman, H. Garretsen, J. Gorter, A. van der Horst, M. Schramm, 2004: *New economic geography, empirics and regional policy* (CPB, Den Haag).

²⁴ Vgl. P.R. Krugman, 1995: *Development, geography and economic theory* (MIT Press, Cambridge Mass).

Deel II

De vijftig grootste gemeenten van Nederland onder de loep

Alkmaar

Met 94.121 inwoners de
28^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/n e e

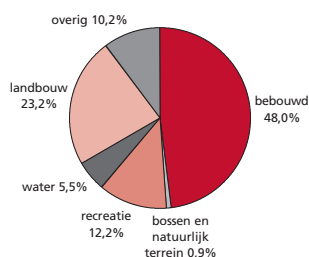
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Alkmaar
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

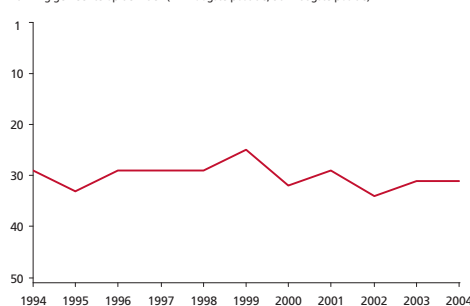
totale oppervlakte 3.120 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Woon-aantrekkelijkheidsindex	Ranking
bereikbaarheid	(33)
cultureel aanbod	(9)
aantal misdrijven	(42)
percentage koopwoningen	(17)
nabijheid natuurgebieden	(42)
culinair aanbod	(24)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(26)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(31)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

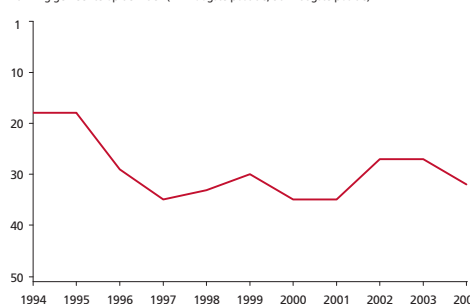
31

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Sociaal-economische index	Ranking
bijstand	(25)
werkloosheid	(27)
arbeidsongeschiktheid	(40)
armoede	(25)
percentage laagopgeleiden	(30)
participatie vrouwen	(17)
banen	(24)
percentage groeisectoren	(33)
sociaal-economische index:	(32)

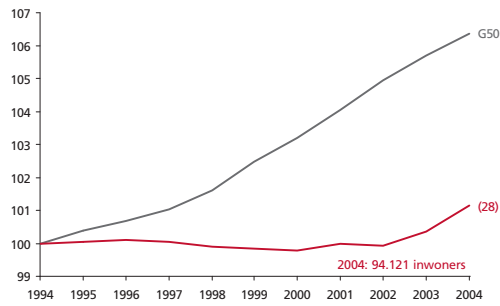
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

32

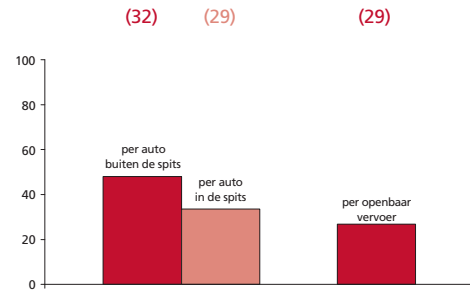
Bevolking

Totale bevolkingsovang (index, 1994 = 100)

Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

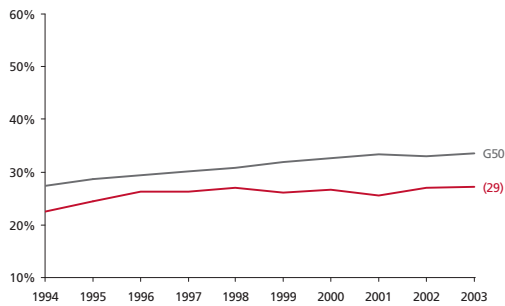

Alkmaar

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

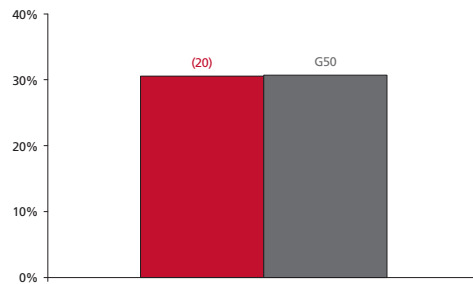
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

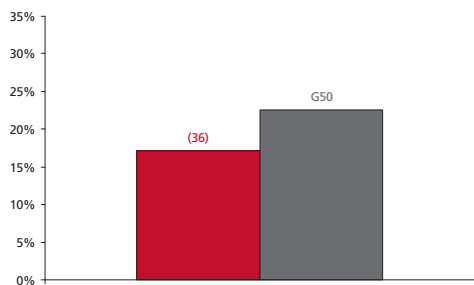
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

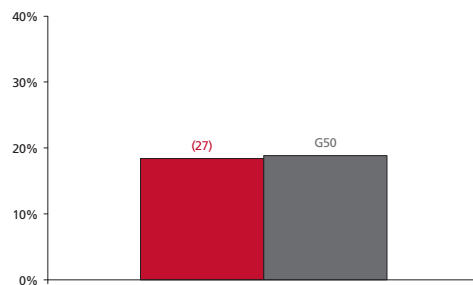
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

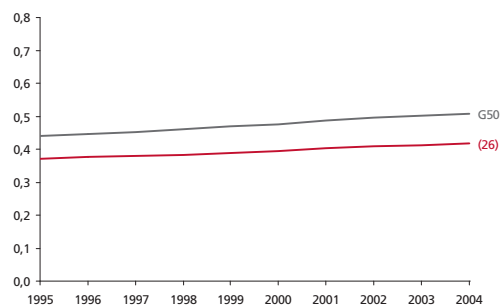
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

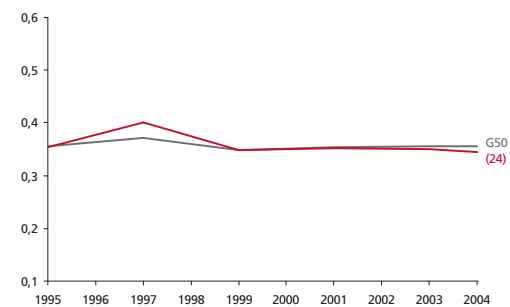
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

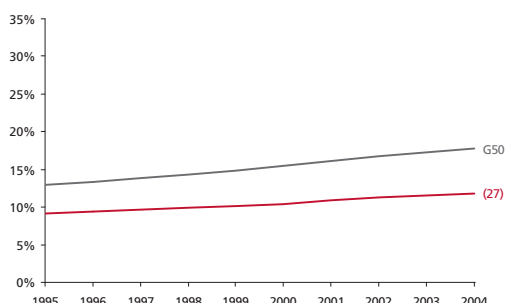
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

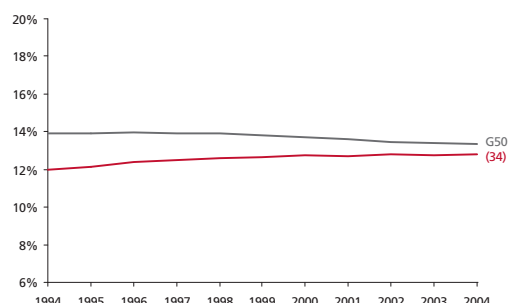
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

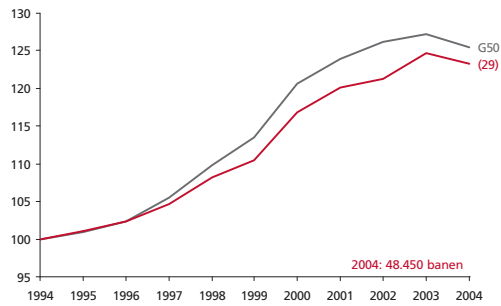
Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

Alkmaar

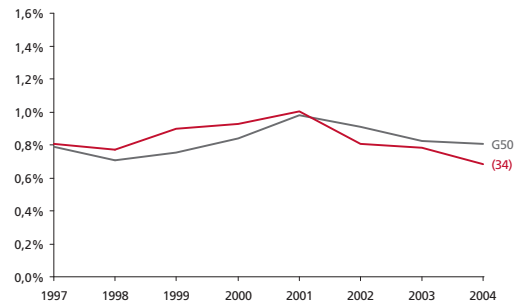
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

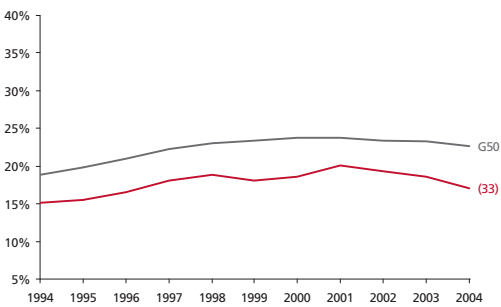
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

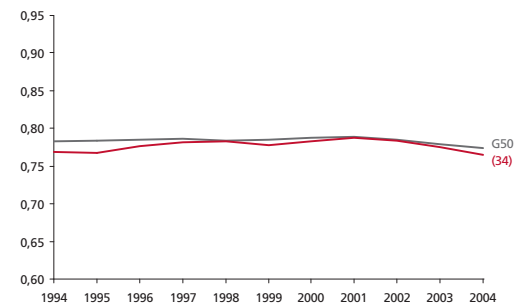
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

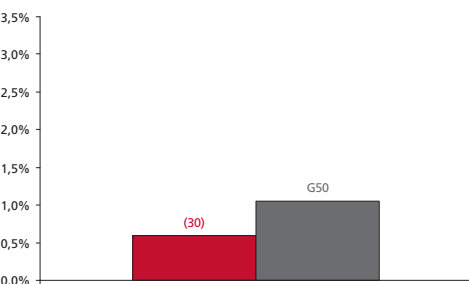
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

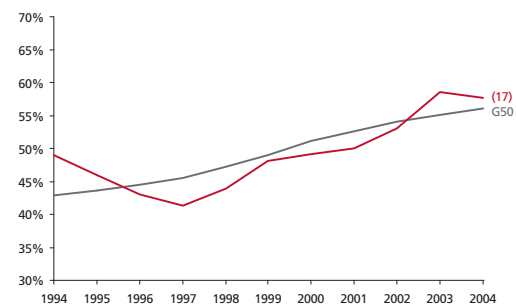
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

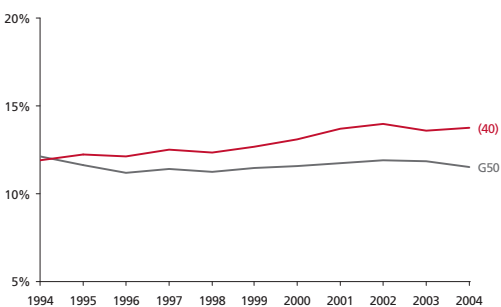
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

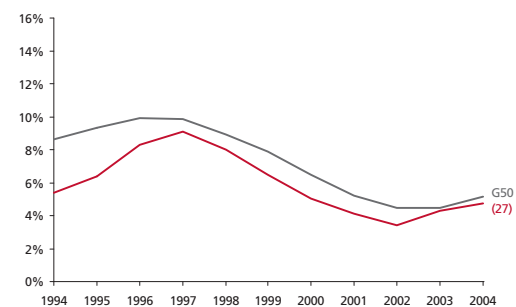
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

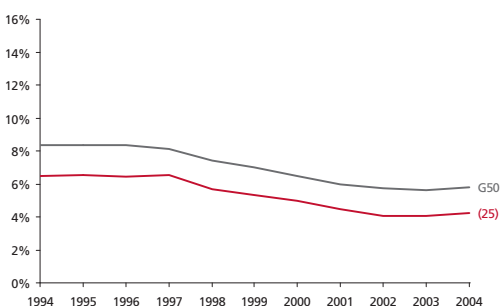
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

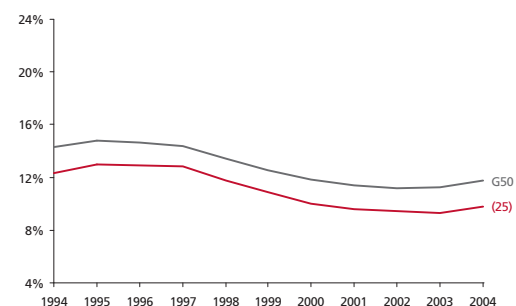
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

Armoede

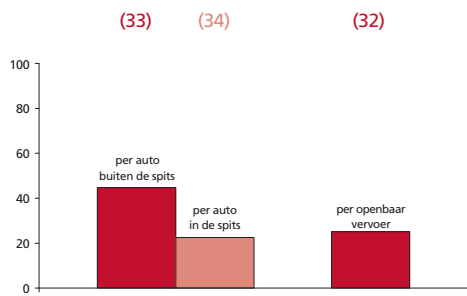
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

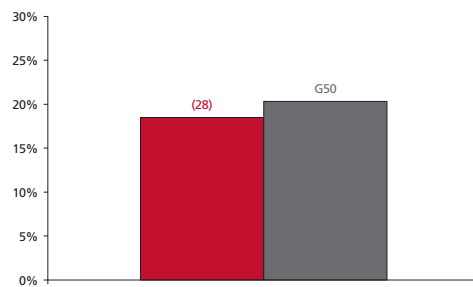
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

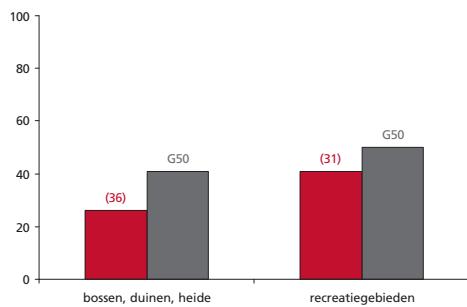
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

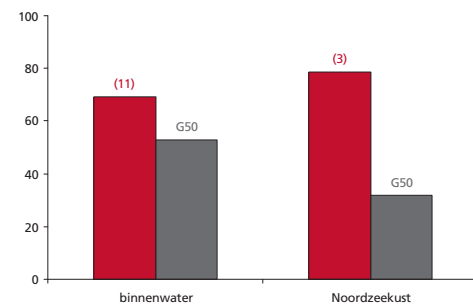
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

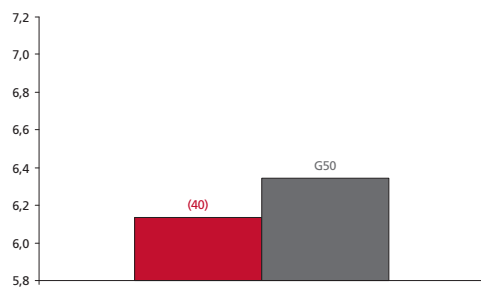
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

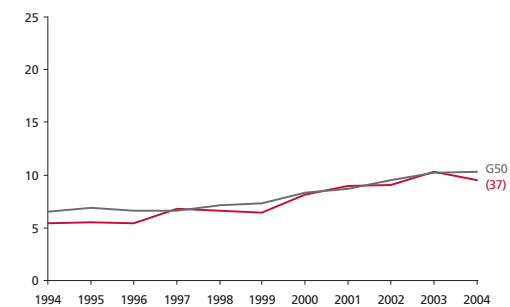
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

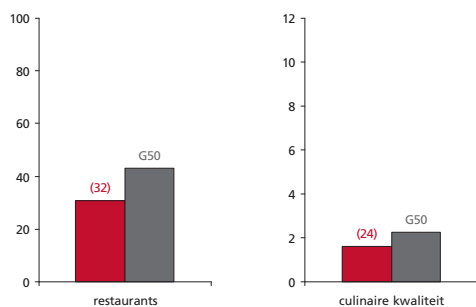
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

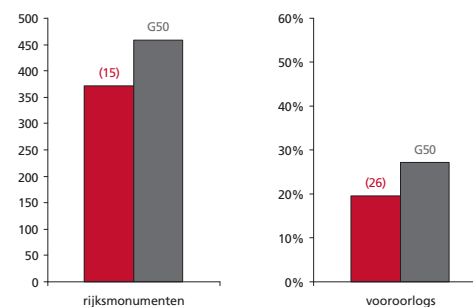
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

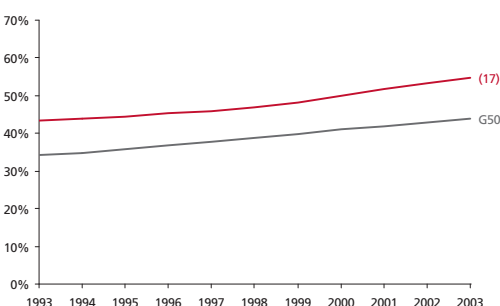
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

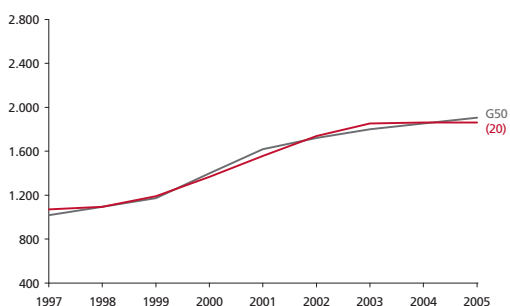
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

Alkmaar

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Almelo

Met 72.227 inwoners de

44^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

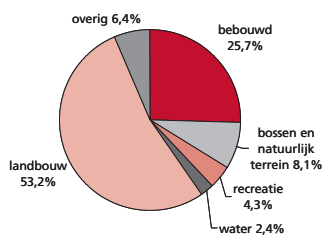
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Almelo
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

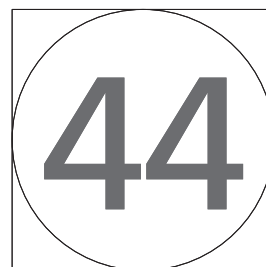
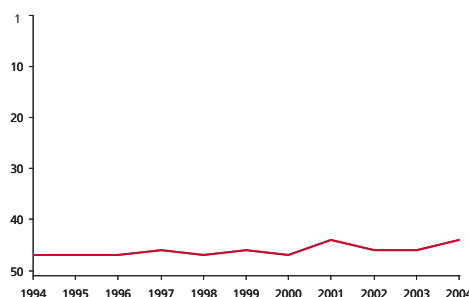
totale oppervlakte 6.940 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Woon-aantrekkelijkheidsindex	Ranking
bereikbaarheid	(41)
cultureel aanbod	(43)
aantal misdrijven	(16)
percentage koopwoningen	(12)
nabijheid natuurgebieden	(41)
culinair aanbod	(36)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(23)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(44)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

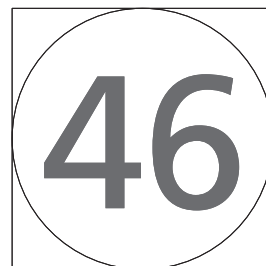
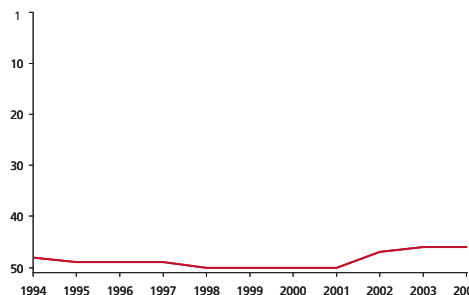

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

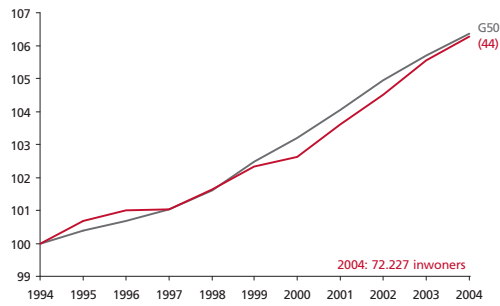
Sociaal-economische index	Ranking
bijstand	(40)
werkloosheid	(35)
arbeidsongeschiktheid	(45)
armoede	(44)
percentage laagopgeleiden	(49)
participatie vrouwen	(46)
banen	(14)
percentage groeisectoren	(22)
sociaal-economische index:	(46)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

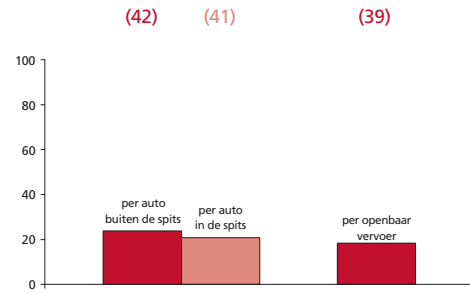
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

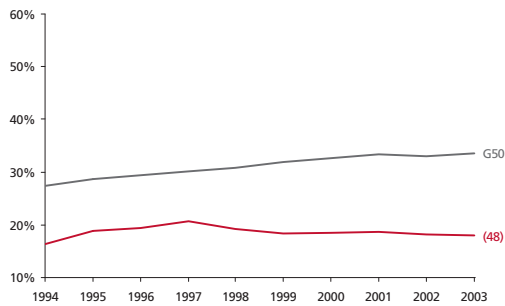
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

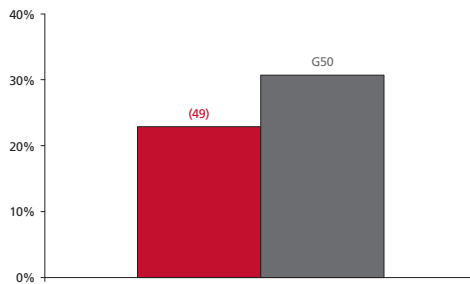
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

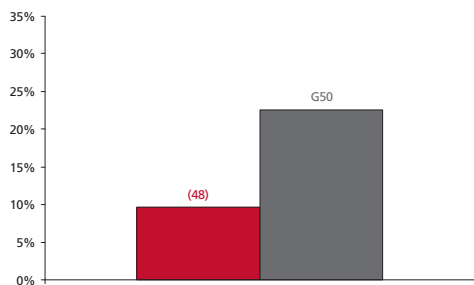
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

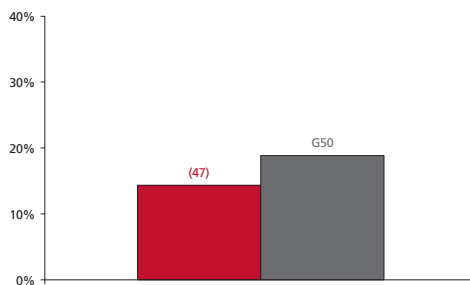
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

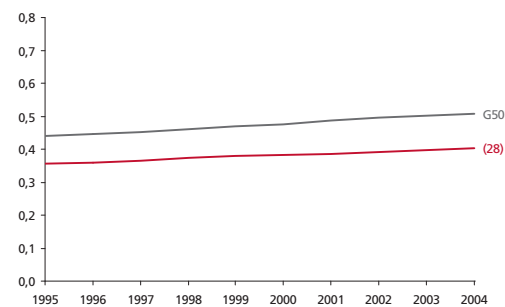
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

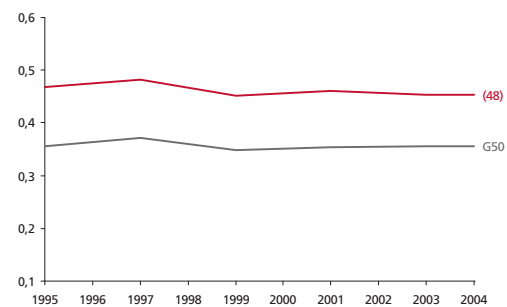
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

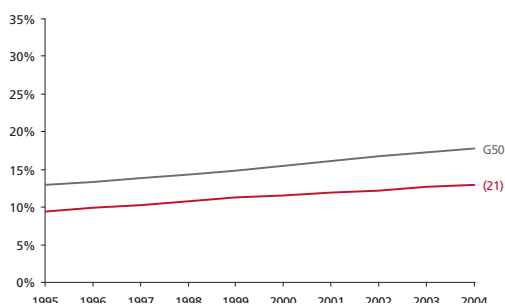
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

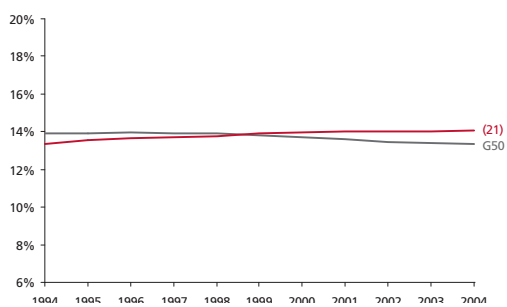
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

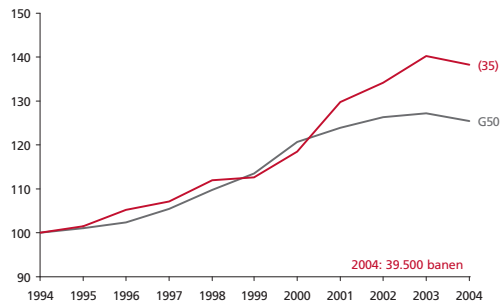

- Alkmaar
- Almelo**
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo**
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

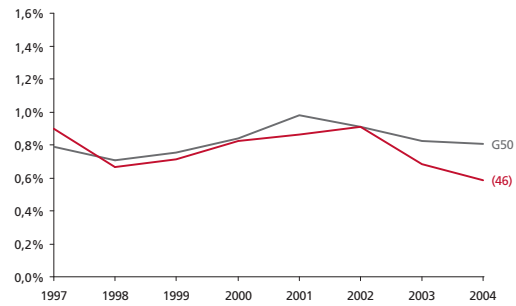
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

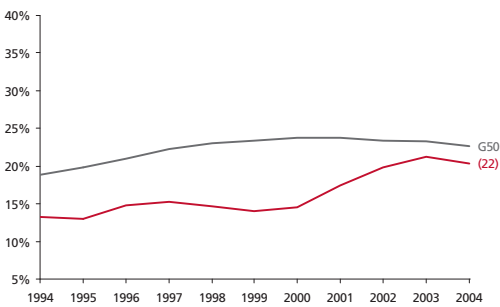
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

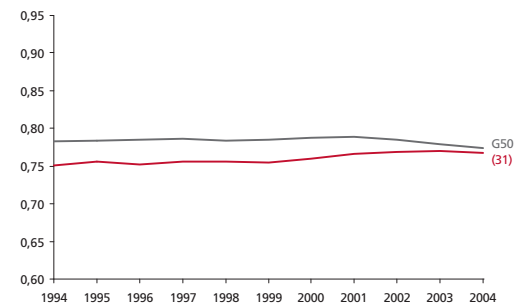
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

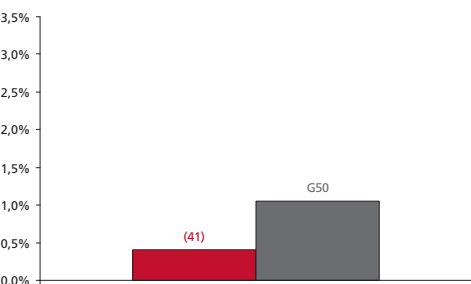
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

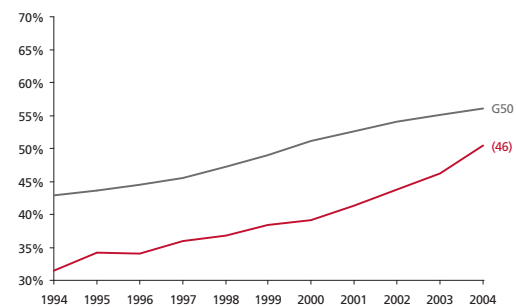
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

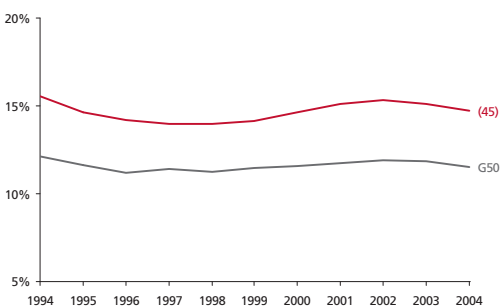
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

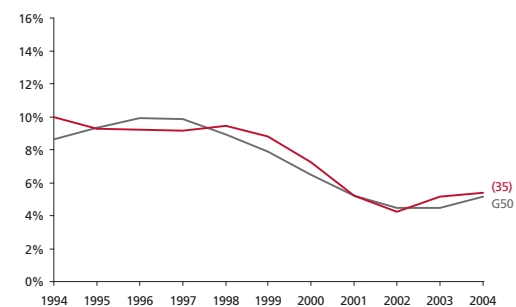
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

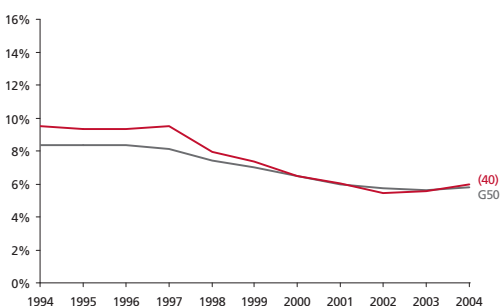
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

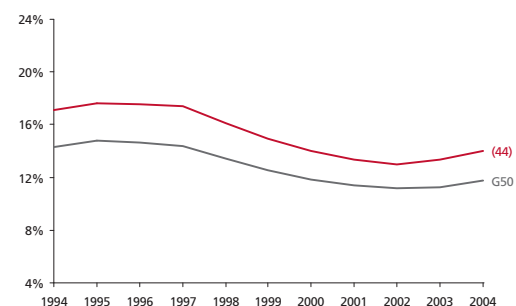
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

Armoede

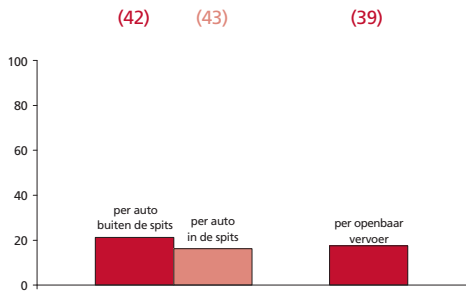
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

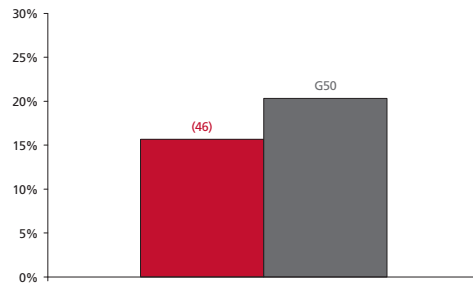
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

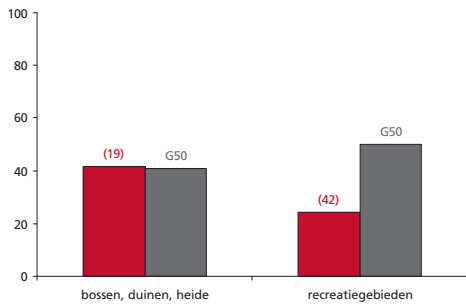
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

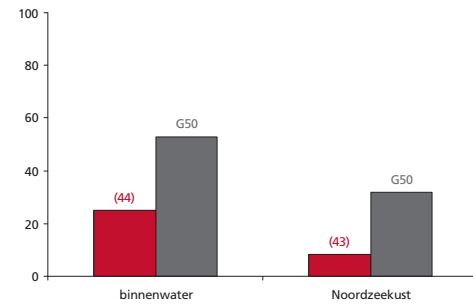
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

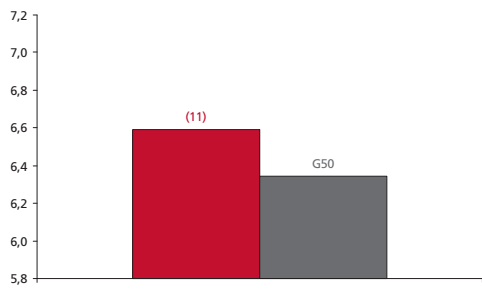
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

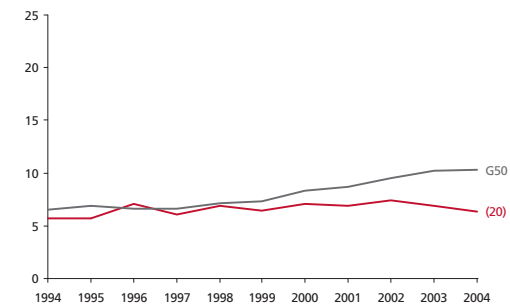
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

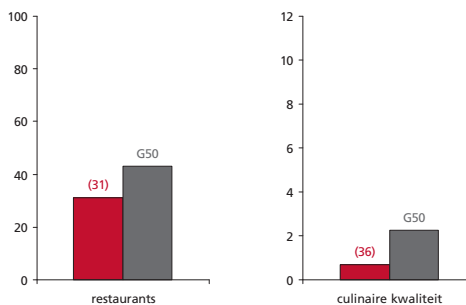
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

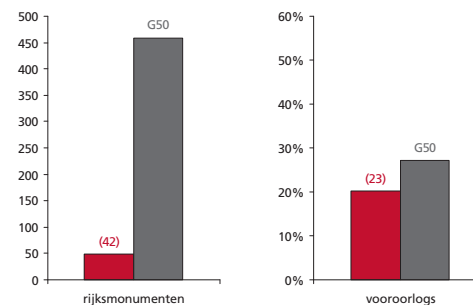
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

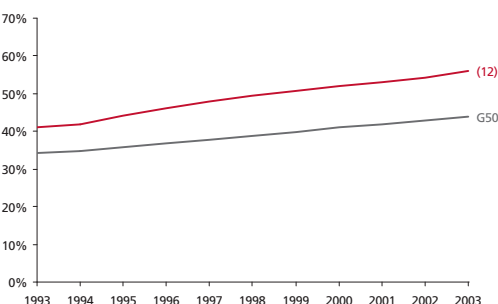
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

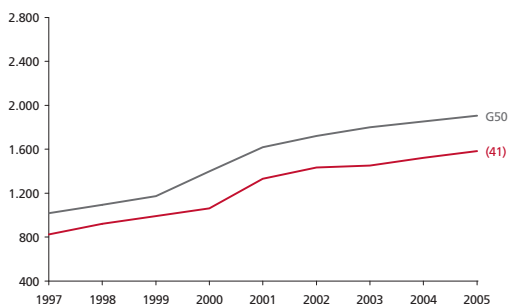
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo**
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Almere

Met 170.704 inwoners de
8^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

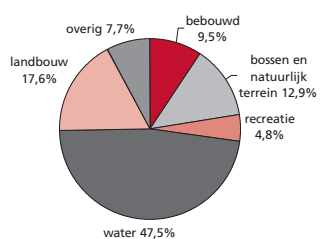
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Almere
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

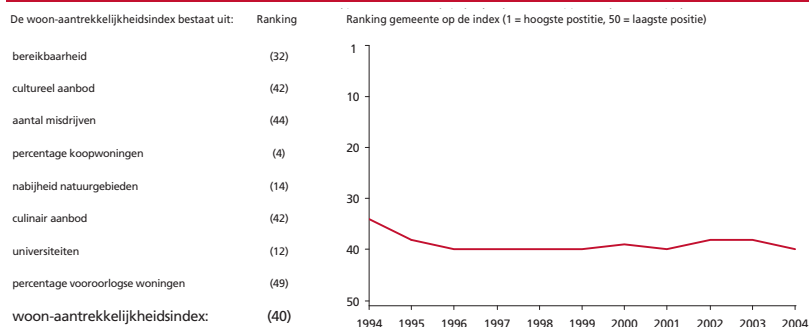

Grondgebruik

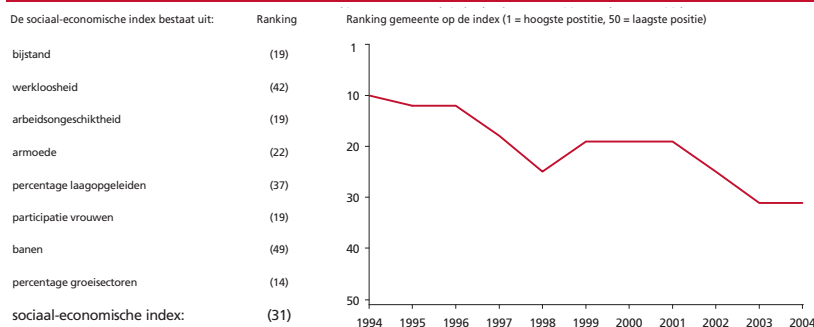

totale oppervlakte 24.880 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

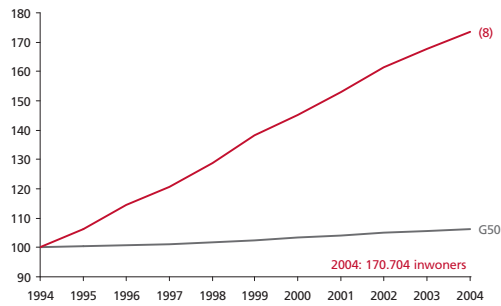

Sociaal-economische index

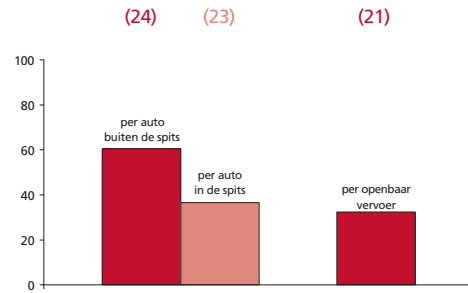
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

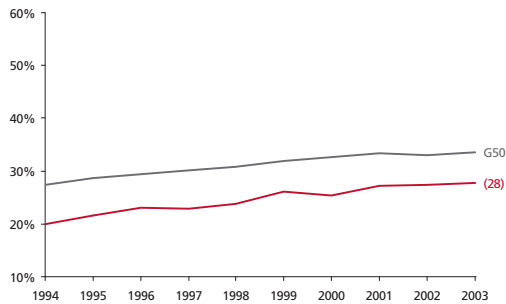
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

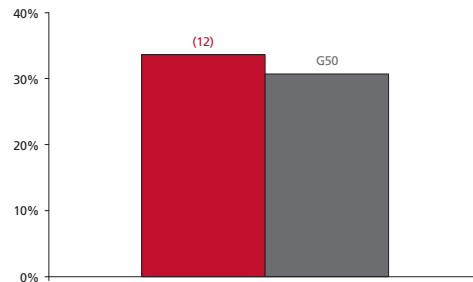
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

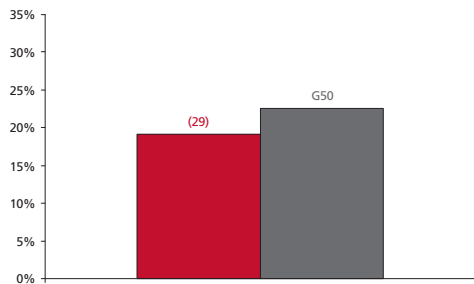
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

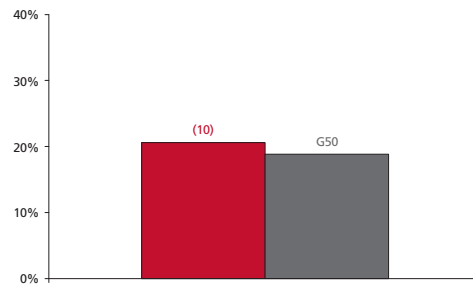
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

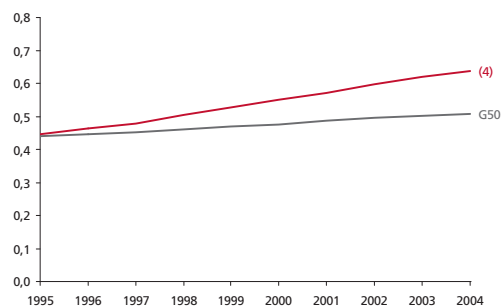
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

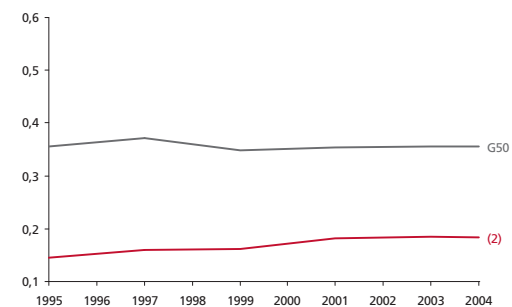
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

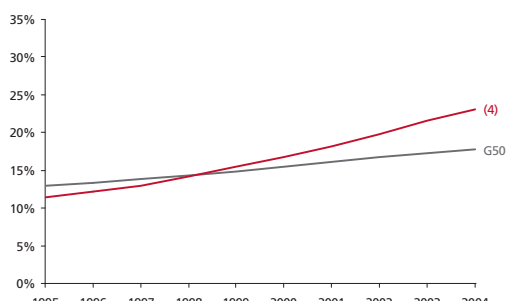
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

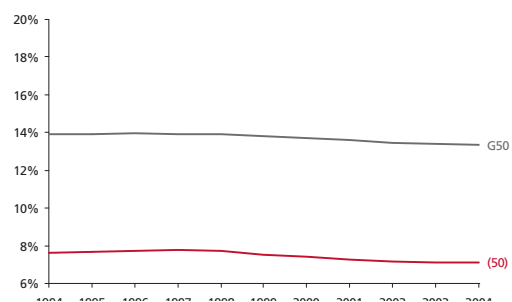
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

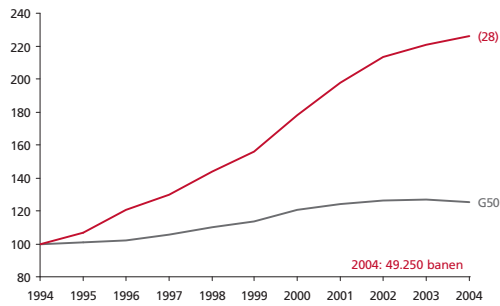

- Alkmaar
- Almelo
- Almere**
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere**
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

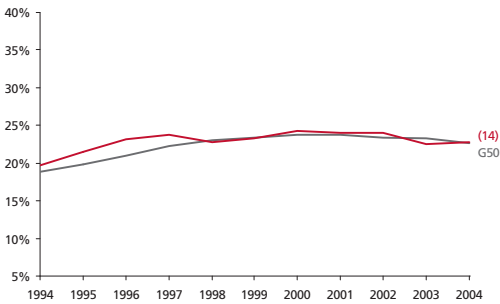
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

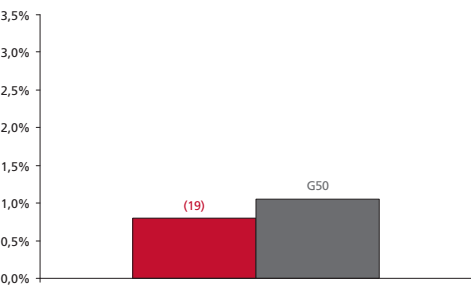
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

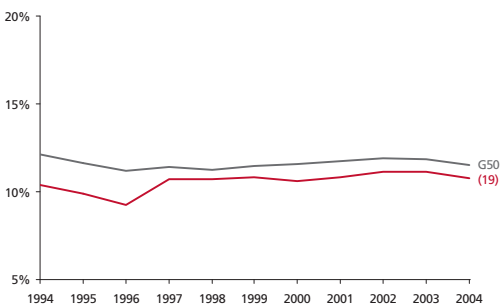
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

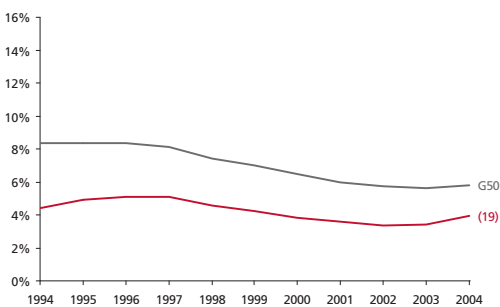
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

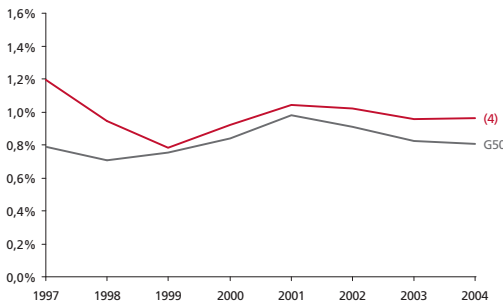
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

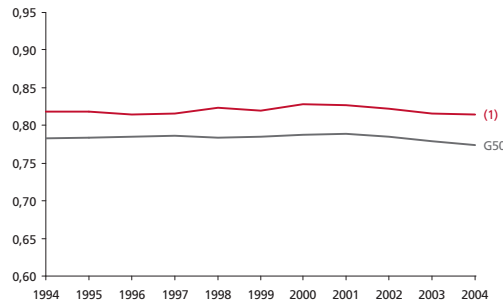
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

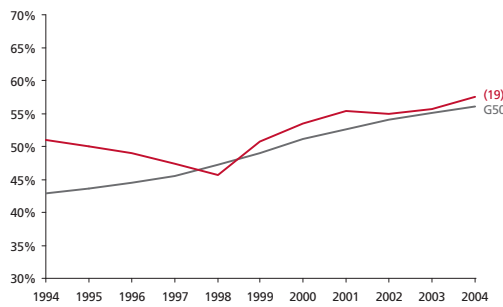
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

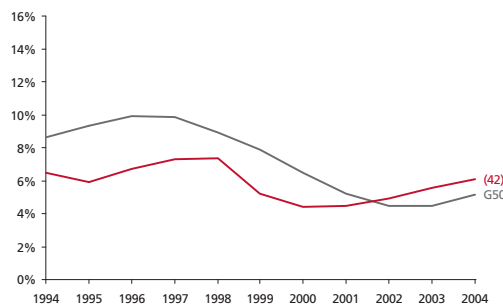
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

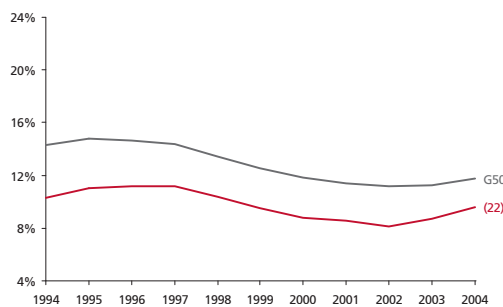
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

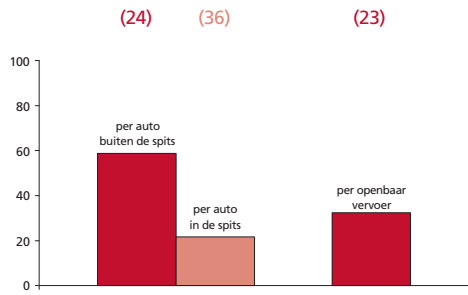
Armoede

Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

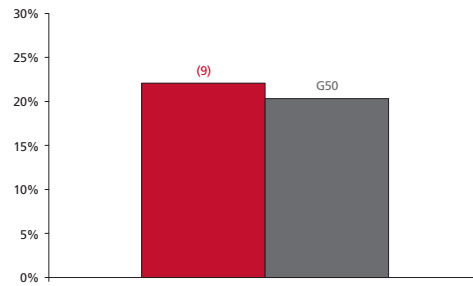
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

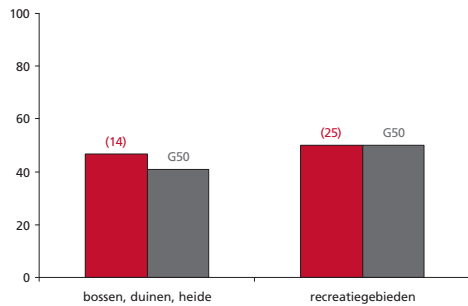
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

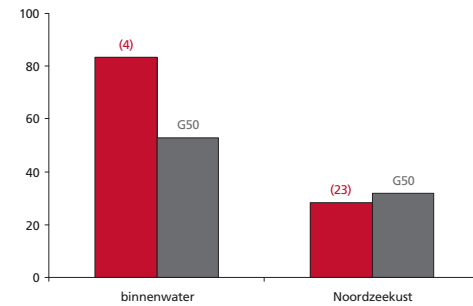
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

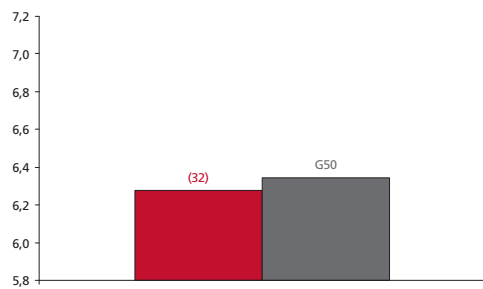
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

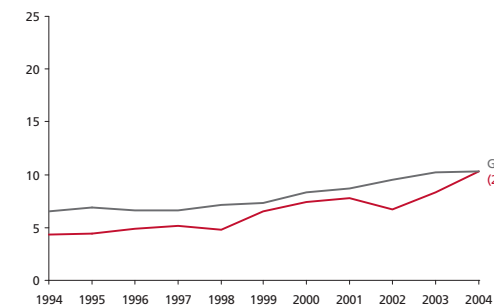
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

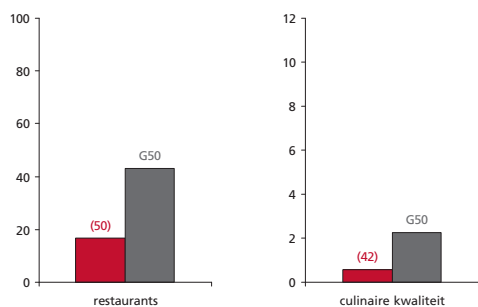
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

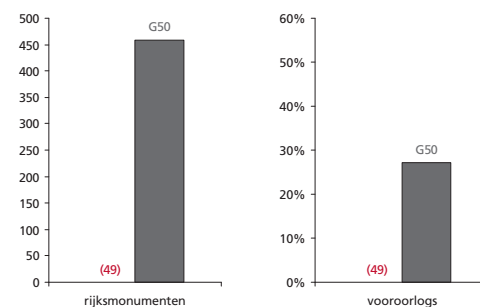
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

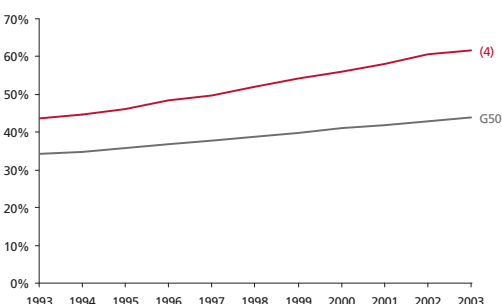
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

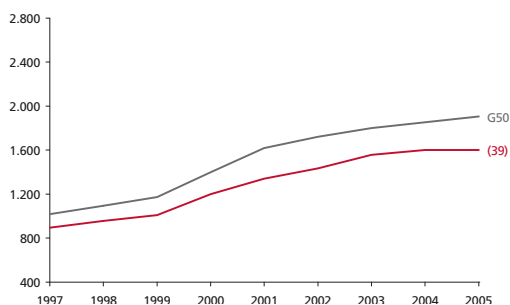
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere**
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Alphen aan den Rijn

Met 70.477 inwoners de
46^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

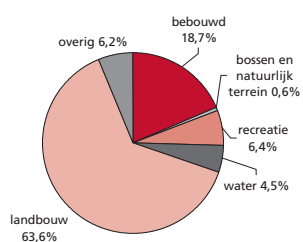
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Alphen aan den Rijn
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

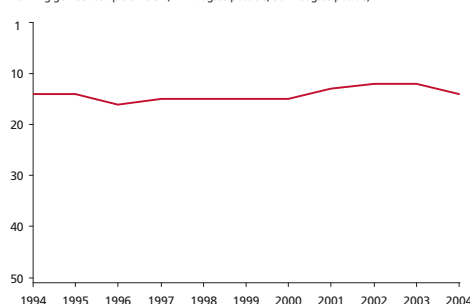
totale oppervlakte 5.770 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Woon-aantrekkelijkheidsindex	Ranking
bereikbaarheid	(6)
cultureel aanbod	(40)
aantal misdrijven	(13)
percentage koopwoningen	(9)
nabijheid natuurgebieden	(27)
culinair aanbod	(46)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(43)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(14)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

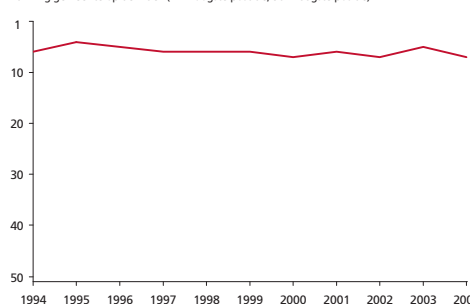

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

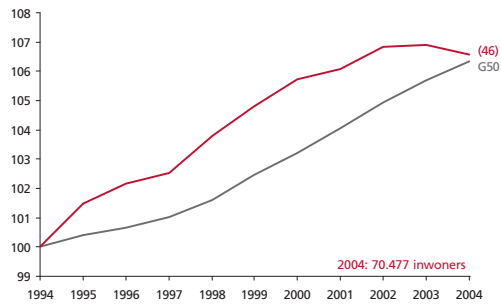
Sociaal-economische index	Ranking
bijstand	(3)
werkloosheid	(14)
arbeidsongeschiktheid	(3)
armoede	(3)
percentage laagopgeleiden	(13)
participatie vrouwen	(8)
banen	(41)
percentage groeisectoren	(40)
sociaal-economische index:	(7)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

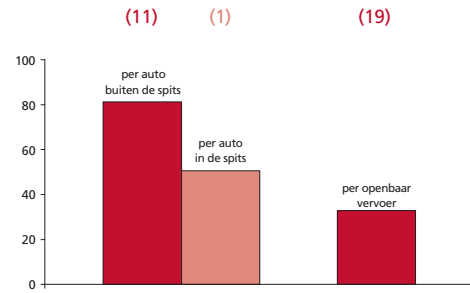
Bevolking

Totale bevolkingomvang (index, 1994 = 100)

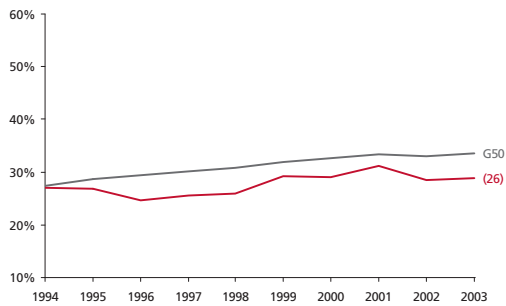
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

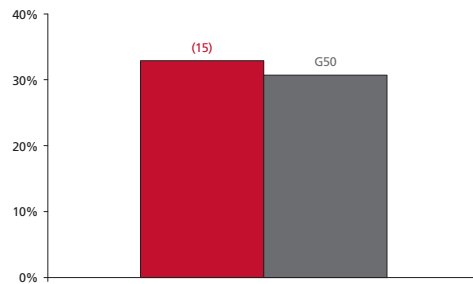
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

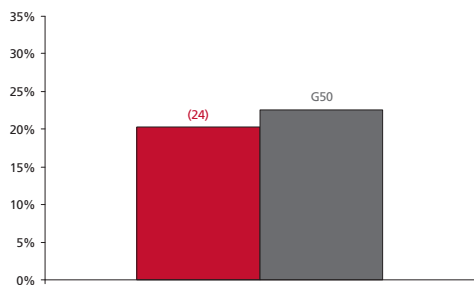
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

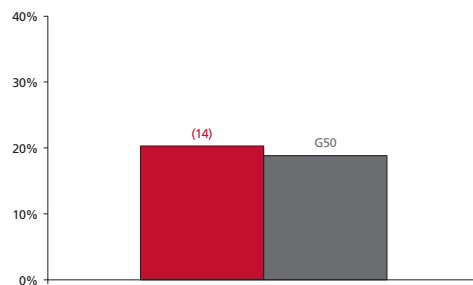
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

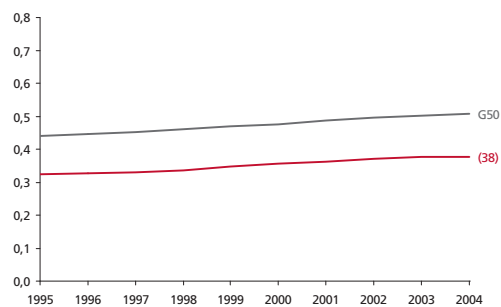
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

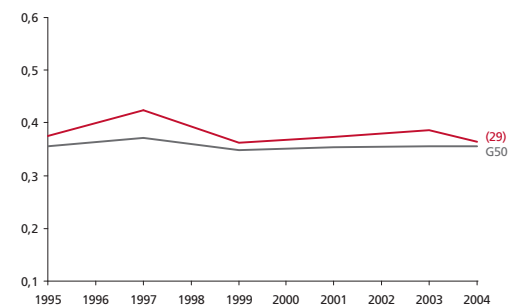
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

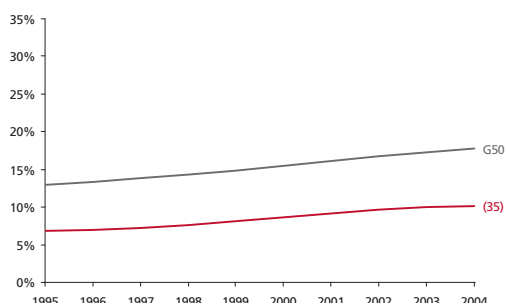
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

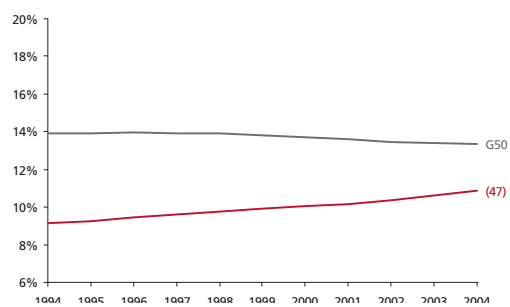
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

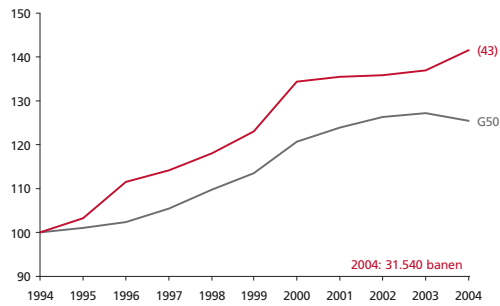

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn**
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn**
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

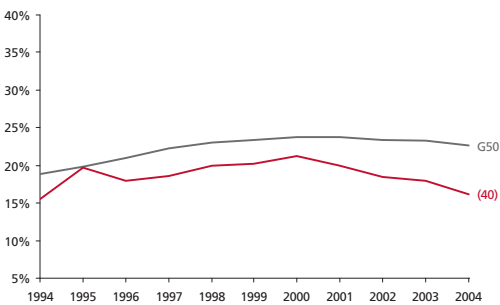
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

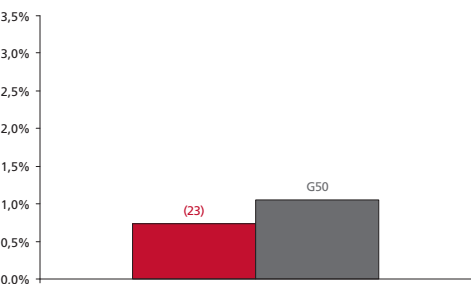
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

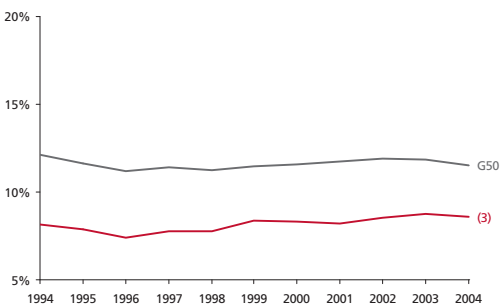
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

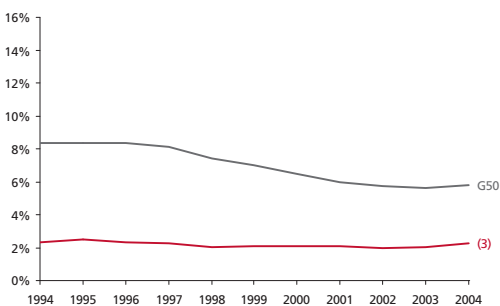
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

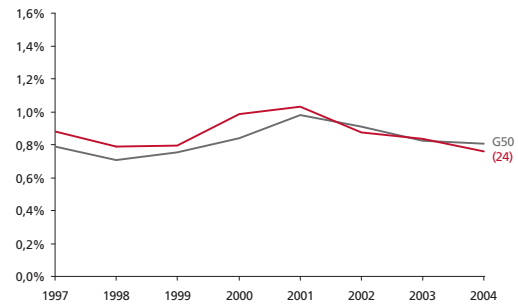
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

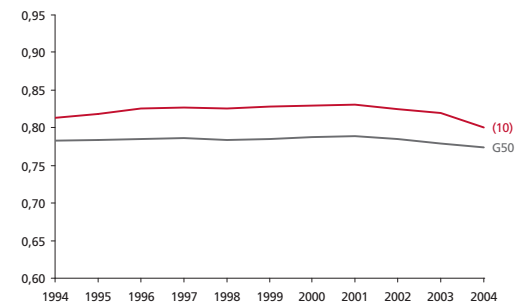
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

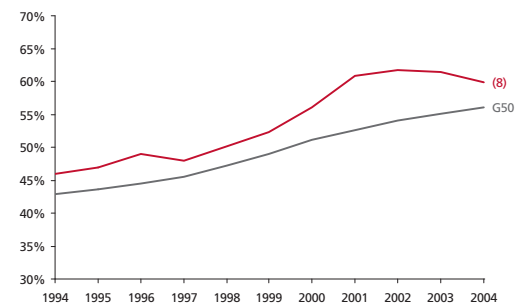
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

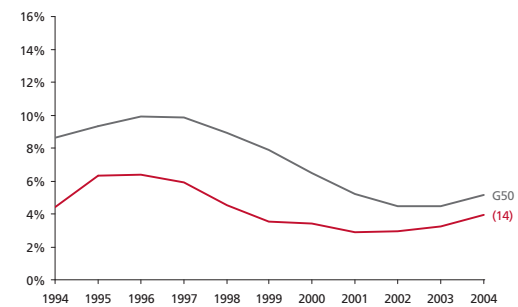
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

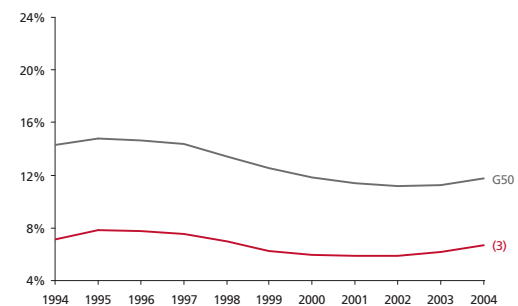
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

Armoede

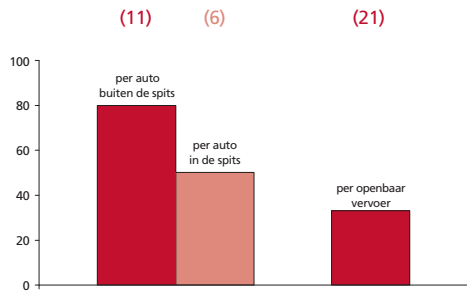
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

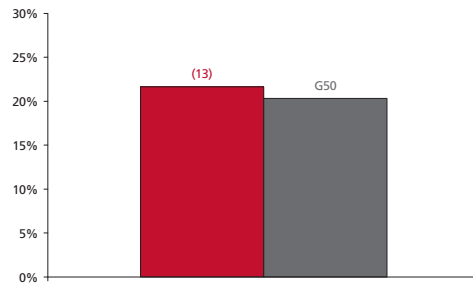
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

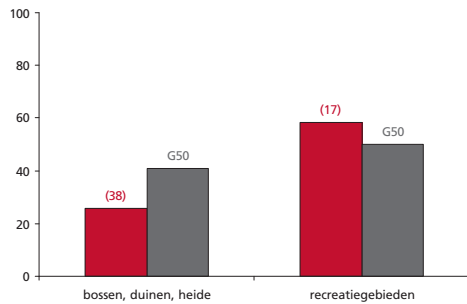
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

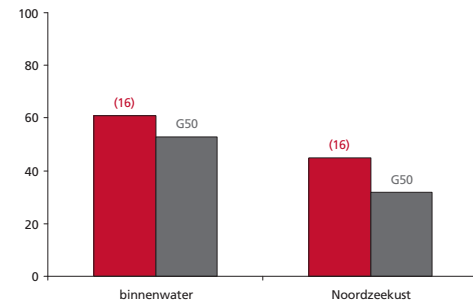
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

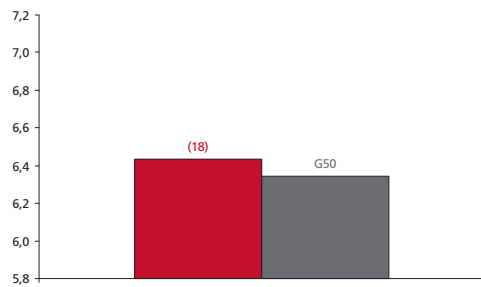
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

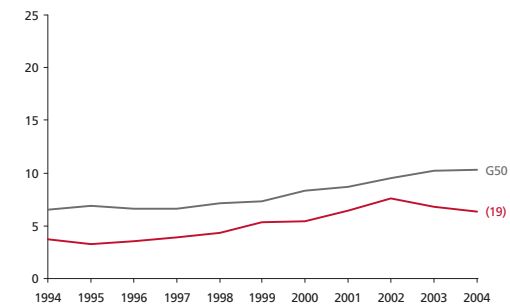
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

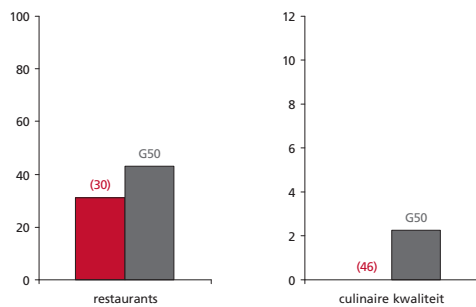
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

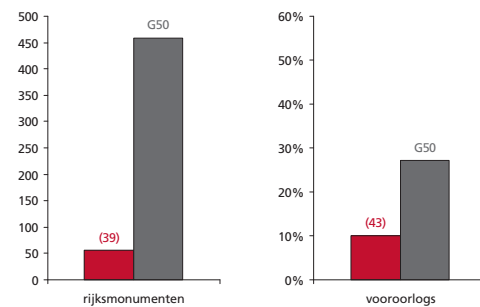
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

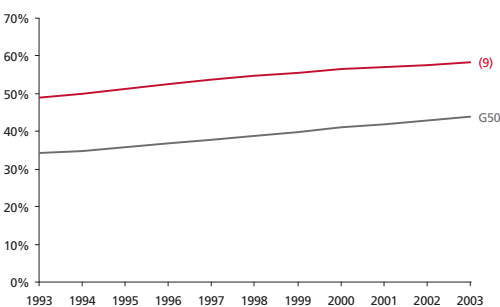
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

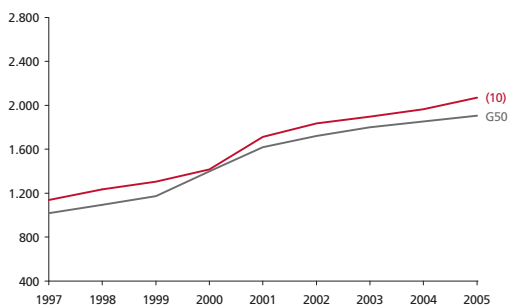
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn**
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Amersfoort

Met 132.851 inwoners de
17^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/n e e

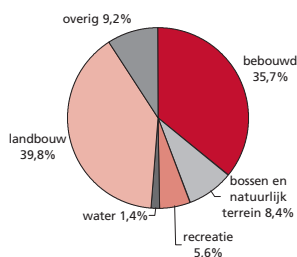
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Amersfoort
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

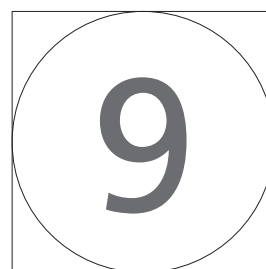
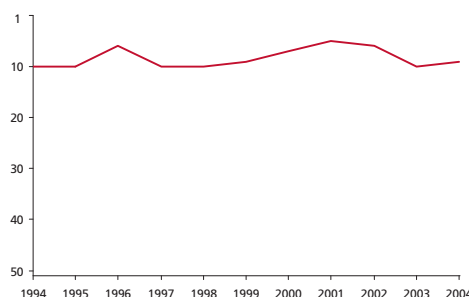
totale oppervlakte 6.380 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Woon-aantrekkelijkheidsindex	Ranking
bereikbaarheid	(12)
cultureel aanbod	(25)
aantal misdrijven	(22)
percentage koopwoningen	(21)
nabijheid natuurgebieden	(3)
culinair aanbod	(22)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(29)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(9)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

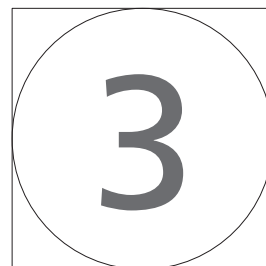
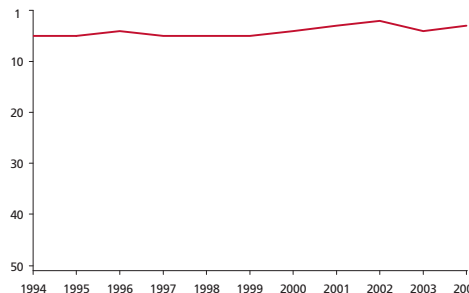

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

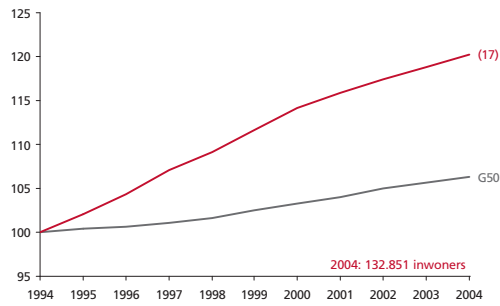
Sociaal-economische index	Ranking
bijstand	(12)
werkloosheid	(12)
arbeidsongeschiktheid	(25)
armoede	(9)
percentage laagopgeleiden	(10)
participatie vrouwen	(10)
banen	(20)
percentage groeisectoren	(4)
sociaal-economische index:	(3)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

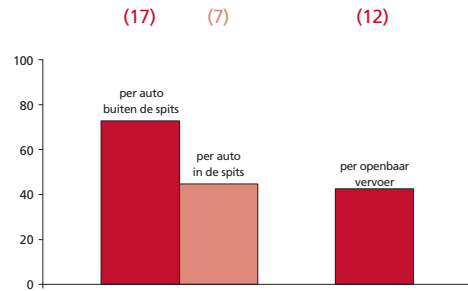
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

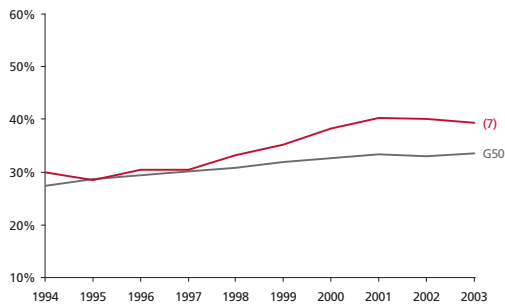
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

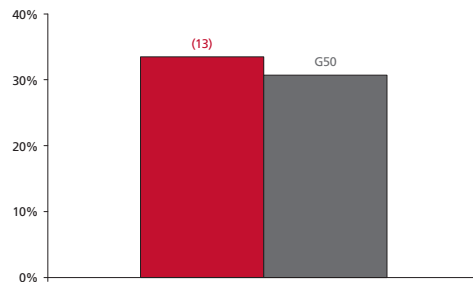
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

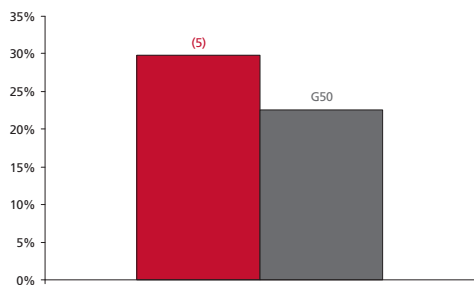
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

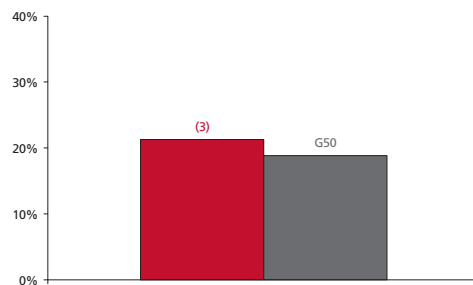
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

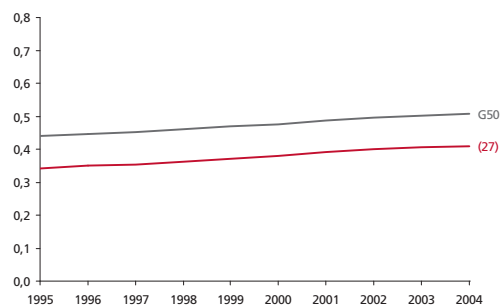
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

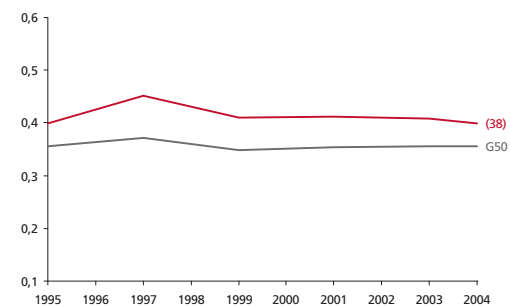
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

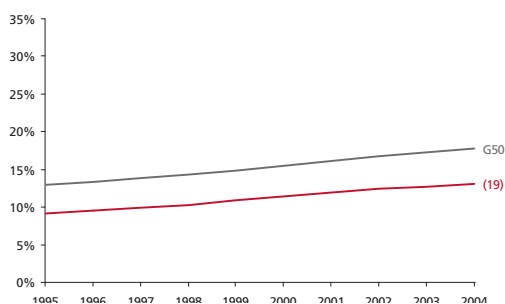
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

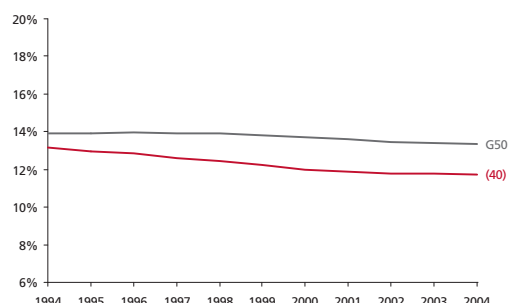
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

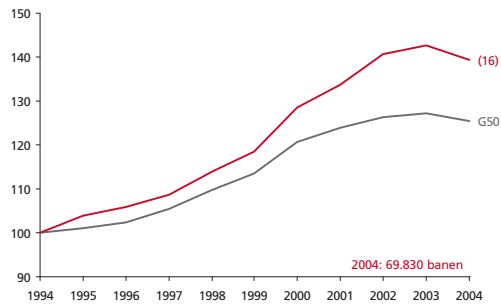

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort**
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort**
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

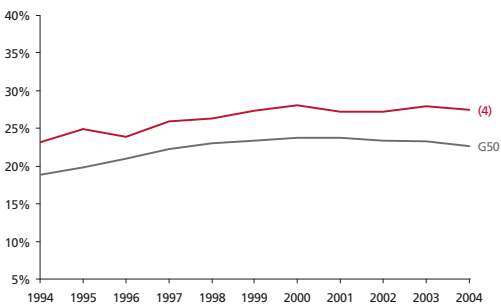
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

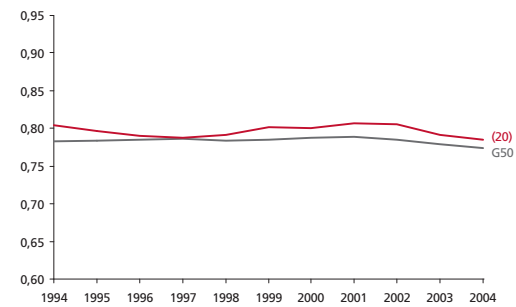
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

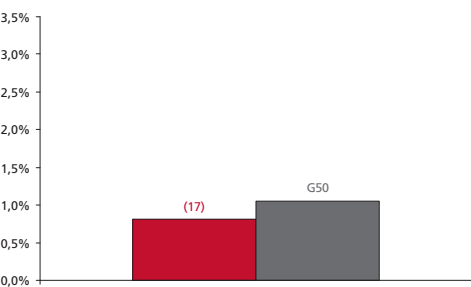
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

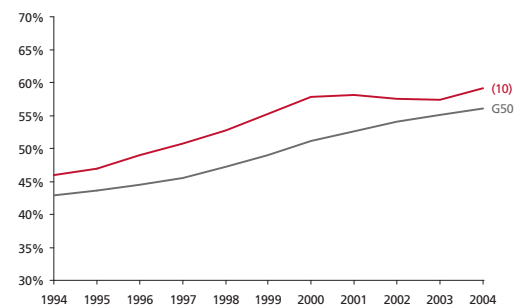
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

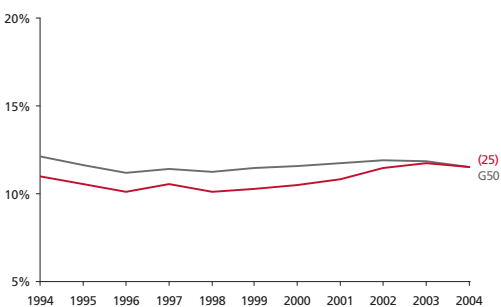
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

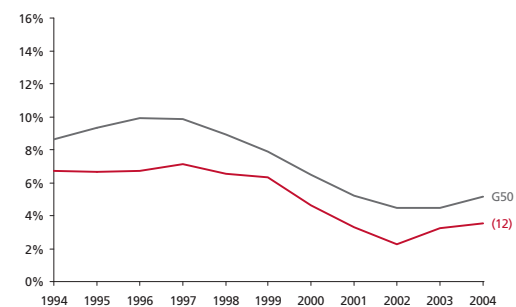
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

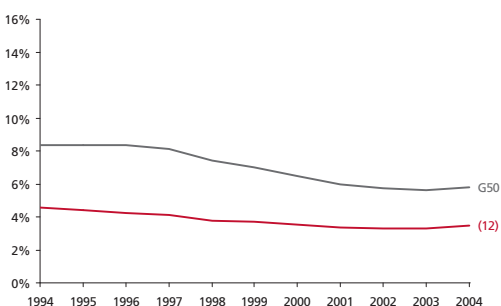
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

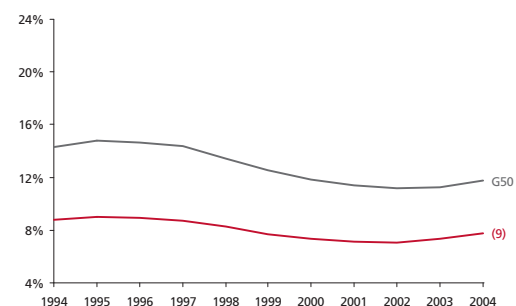
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

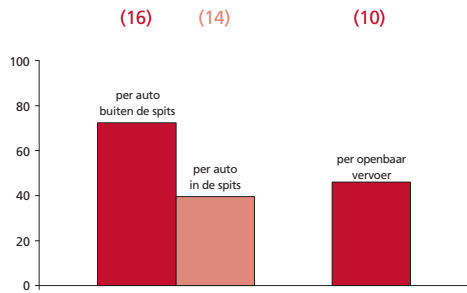
Armoede

Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

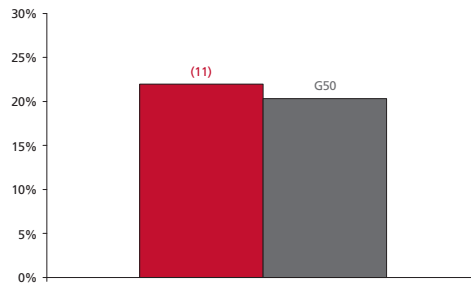
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

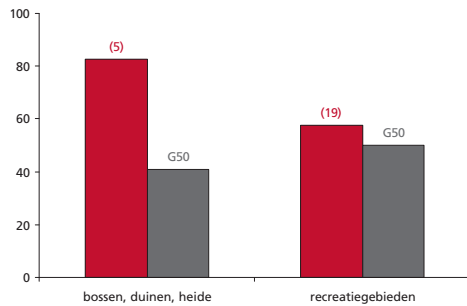
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

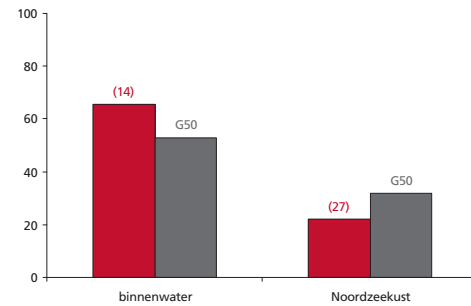
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

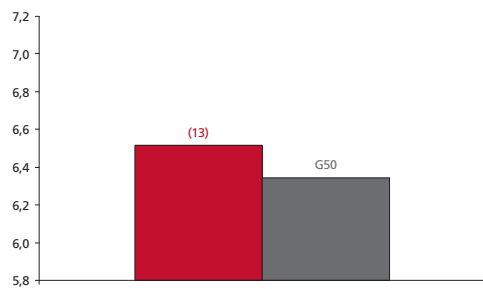
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

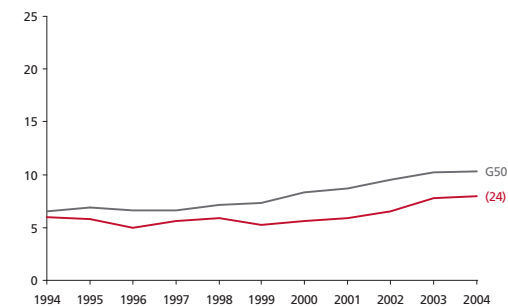
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

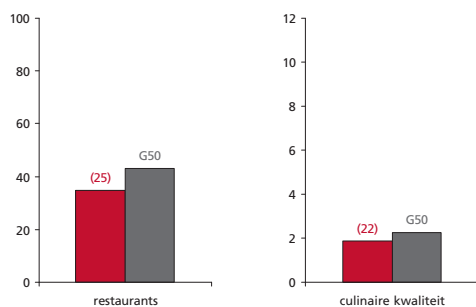
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

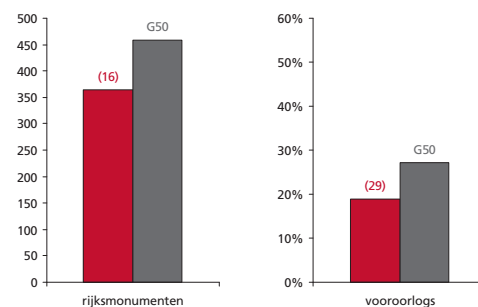
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

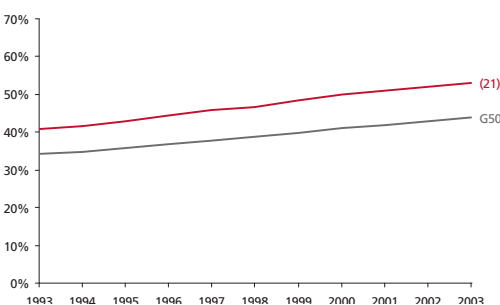
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

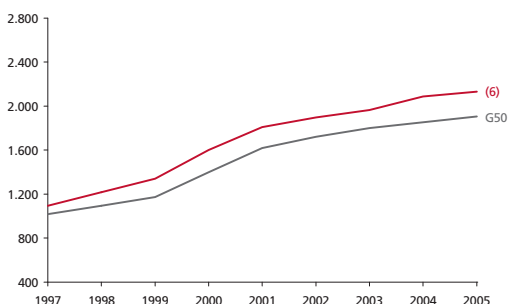
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort**
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Amstelveen

Met 78.866 inwoners de
36^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

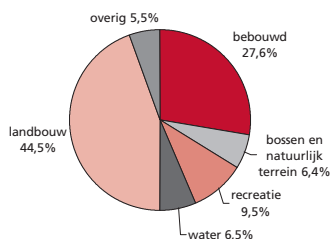
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Amstelveen
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

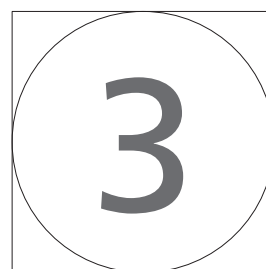
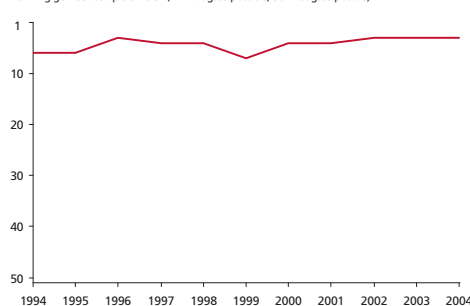
totale oppervlakte 4.410 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid (15)	1
cultureel aanbod (6)	10
aantal misdrijven (1)	20
percentage koopwoningen (20)	30
nabijheid natuurgebieden (8)	40
culinair aanbod (16)	50
universiteiten (12)	1
percentage vooroorlogse woningen (42)	1
woon-aantrekkelijkheidsindex: (3)	1

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

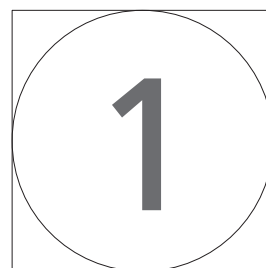
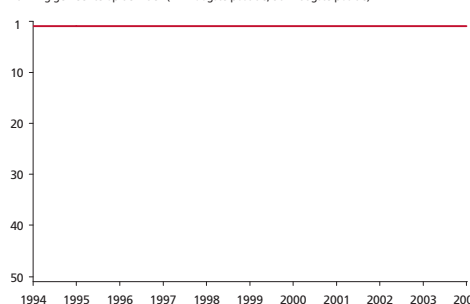

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

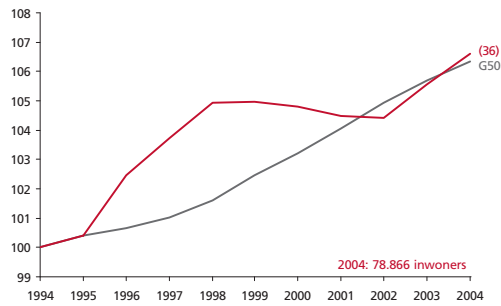
Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand (2)	1
werkloosheid (7)	1
arbeidsongeschiktheid (11)	1
armoede (2)	1
percentage laagopgeleiden (1)	1
participatie vrouwen (2)	1
banen (28)	1
percentage groeisectoren (1)	1
sociaal-economische index: (1)	1

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

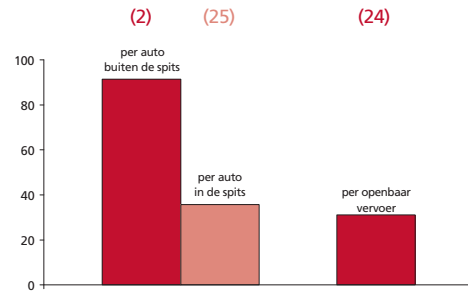
Bevolking

Totale bevolkingsomvang (index, 1994 = 100)

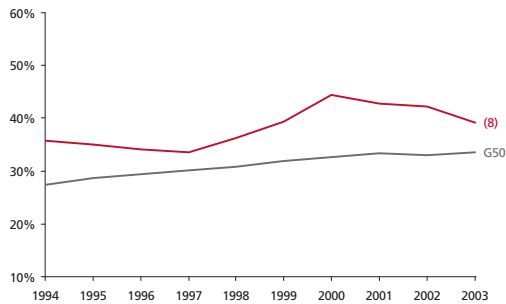
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

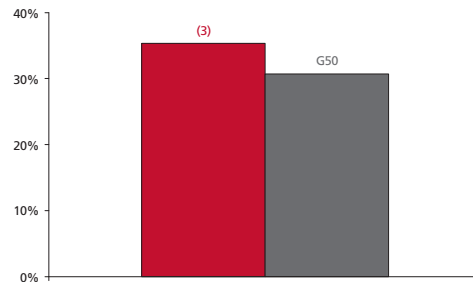
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

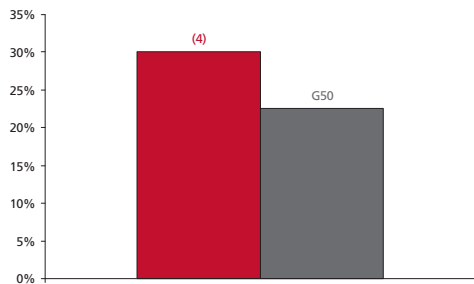
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

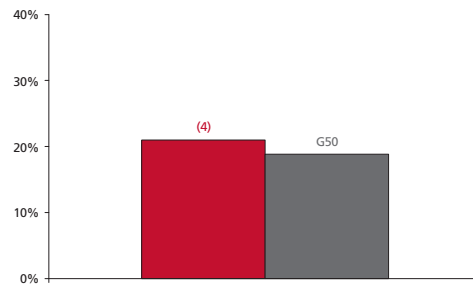
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

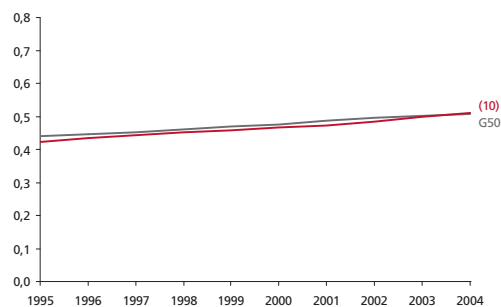
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

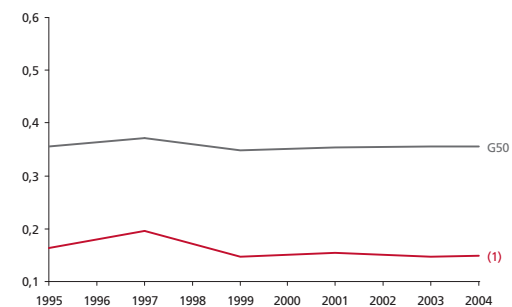
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

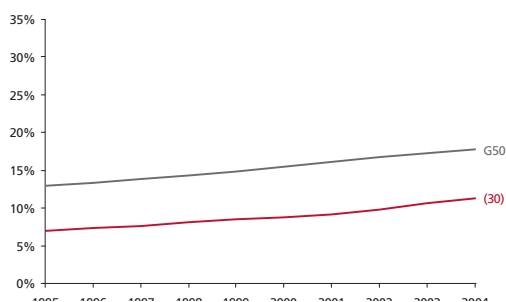
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

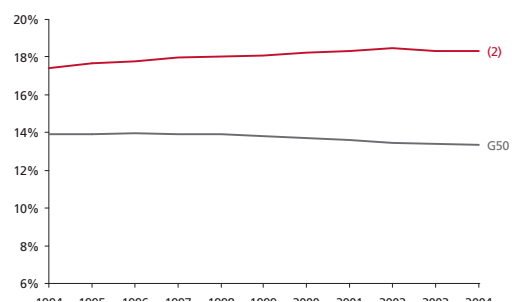
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

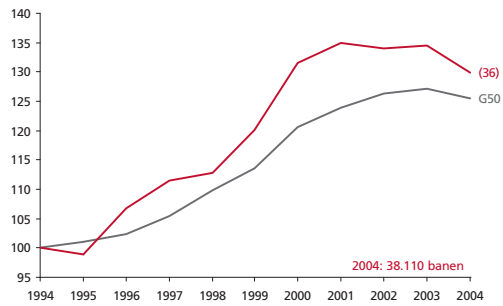

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen**
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen**
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

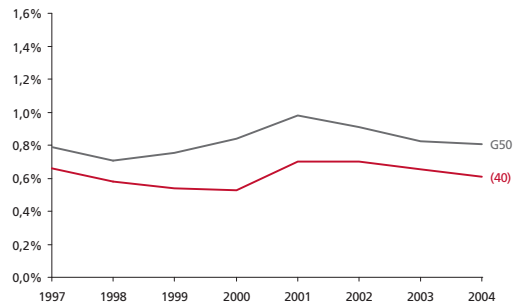
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

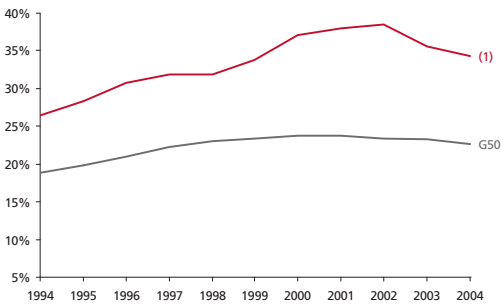
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

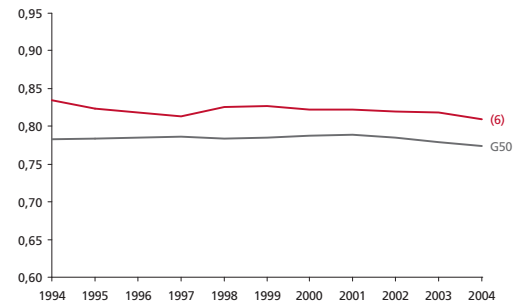
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

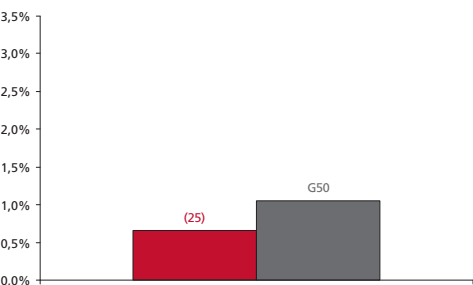
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

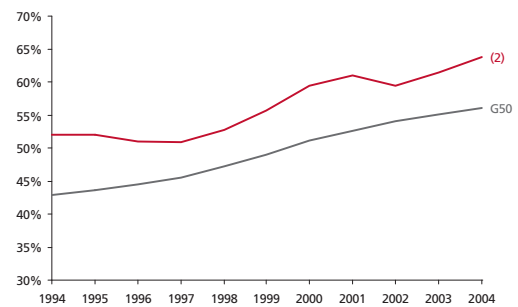
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

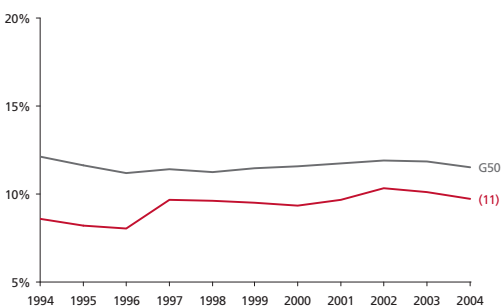
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

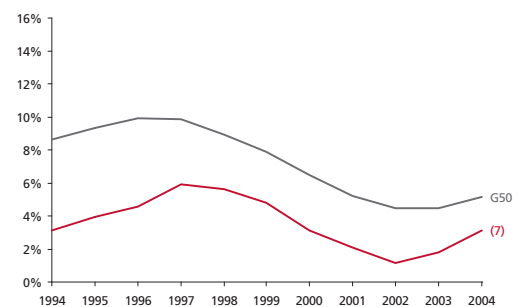
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

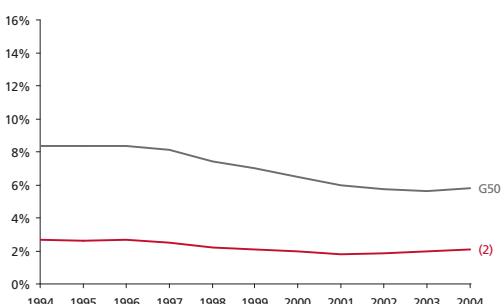
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

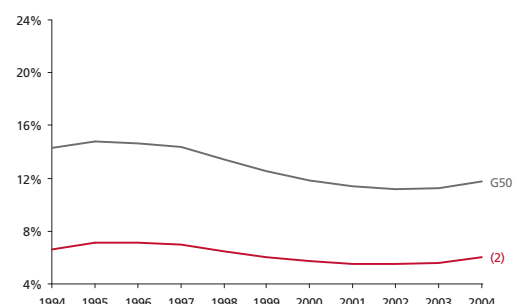
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

Armoede

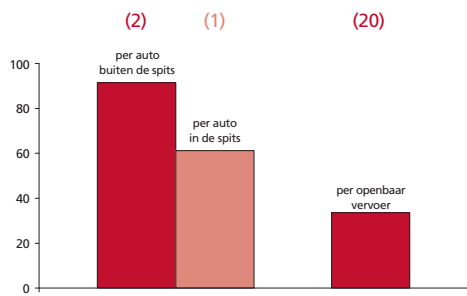
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

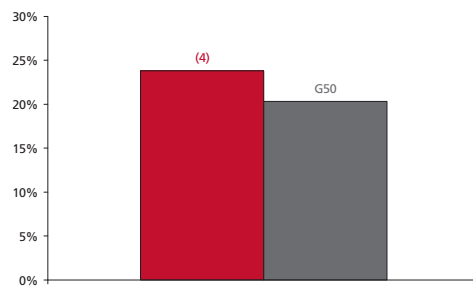
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

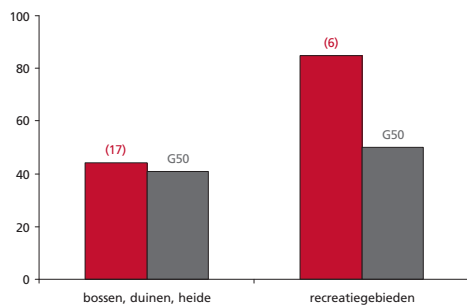
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

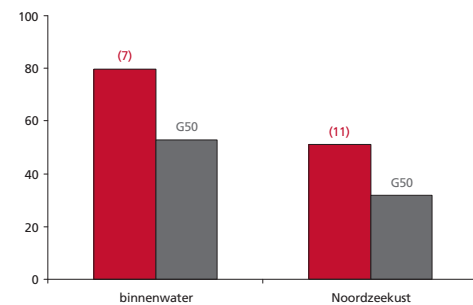
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

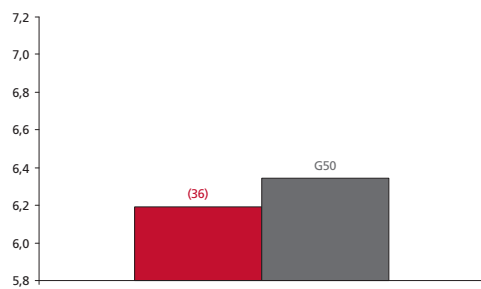
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

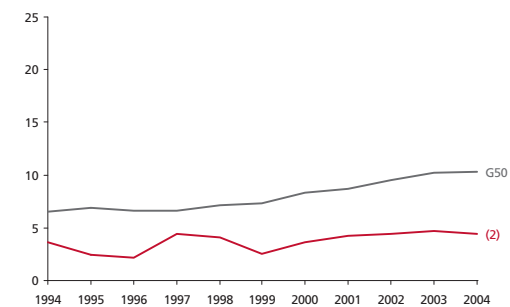
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

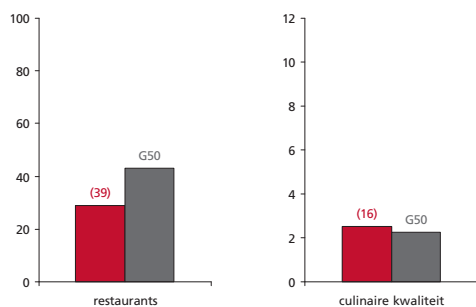
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

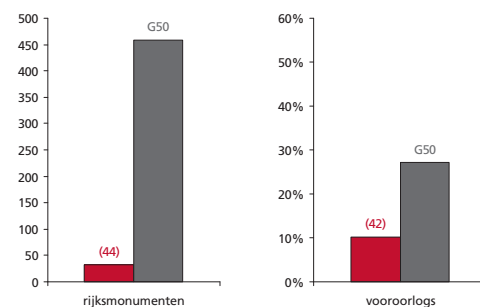
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

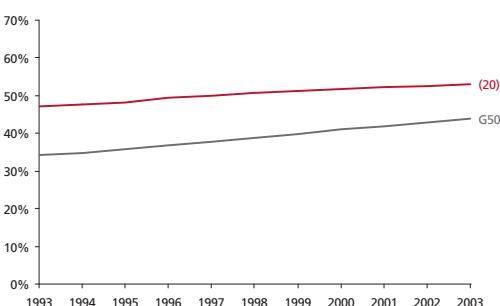
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

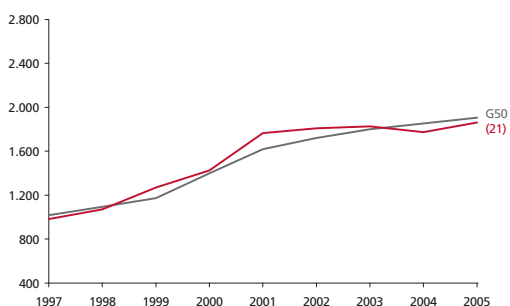
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen**
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Amsterdam

Met 739.104 inwoners de
1^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: **G4/G21/G5**/nee

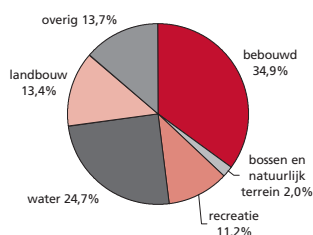
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Amsterdam
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

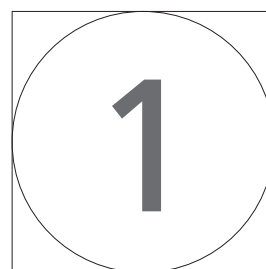
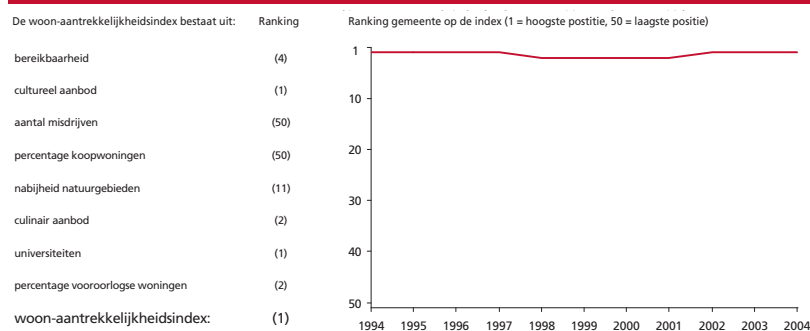

Grondgebruik

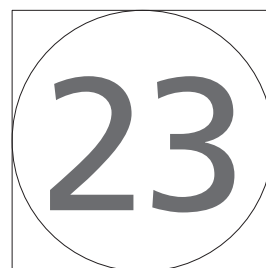
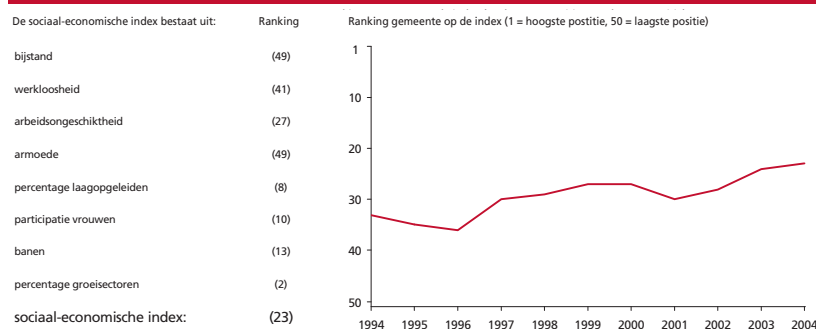

totale oppervlakte 21.910 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

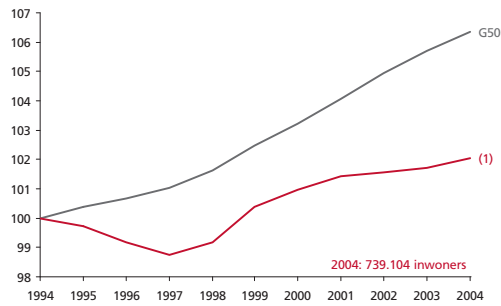

Sociaal-economische index

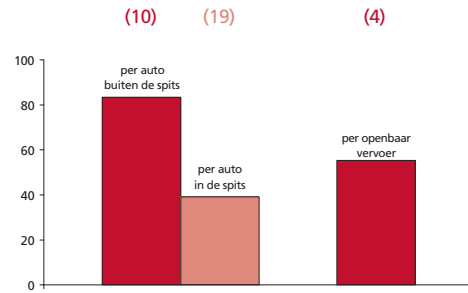
Bevolking

Totale bevolkingsomvang (index, 1994 = 100)

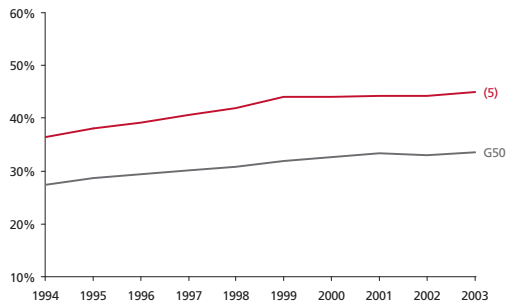
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

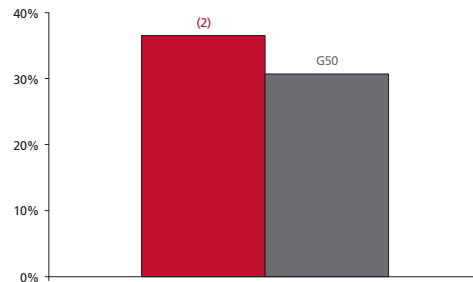
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

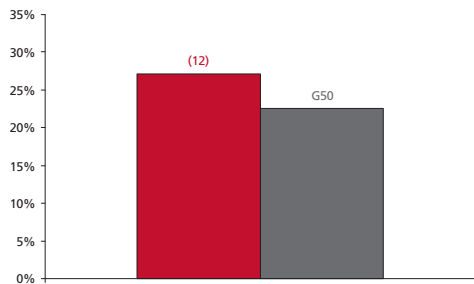
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

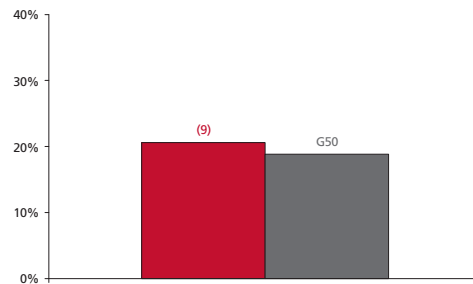
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

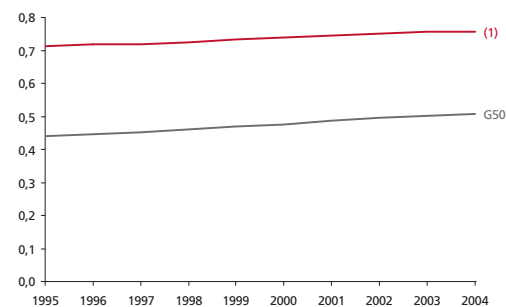
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

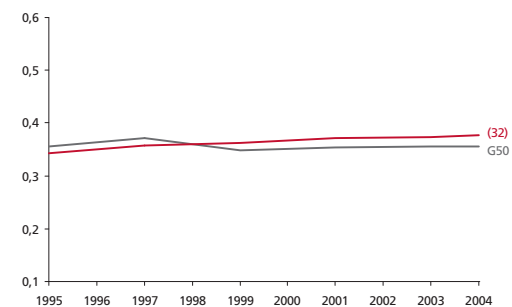
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

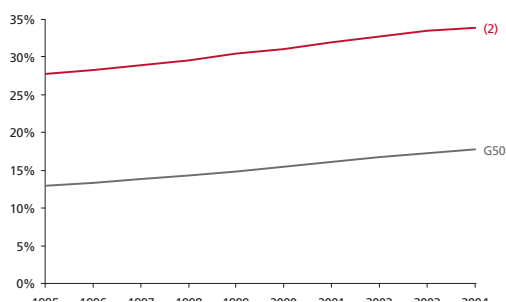
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

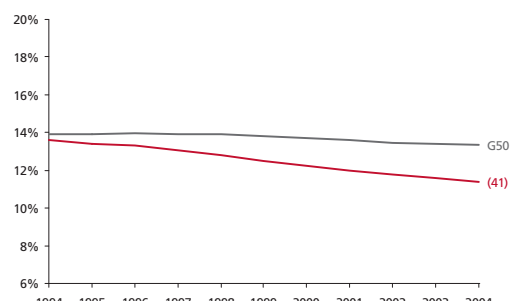
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

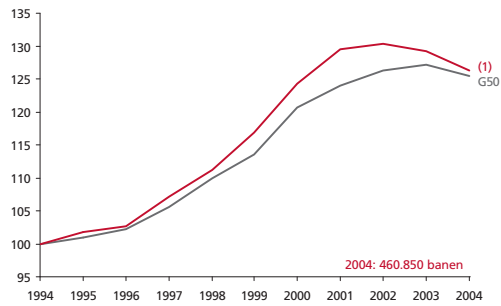

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam**
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam**
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

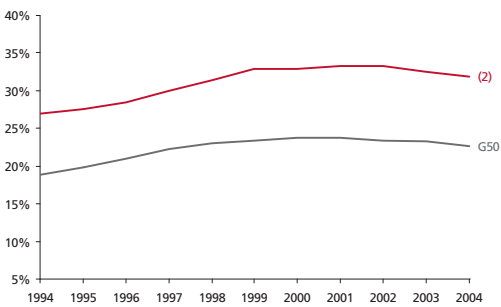
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

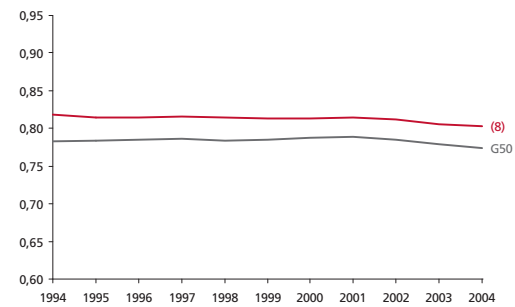
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

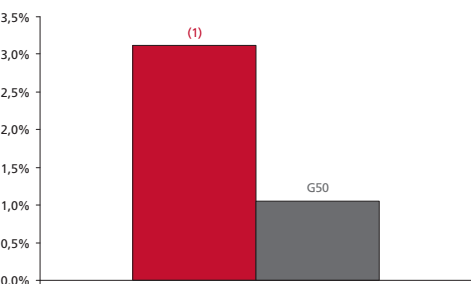
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

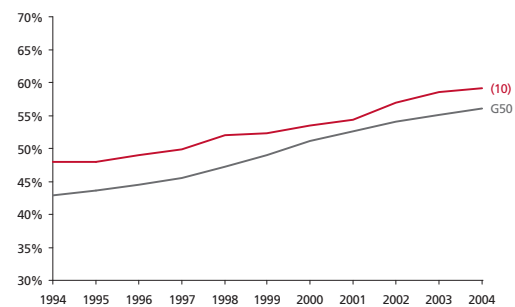
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

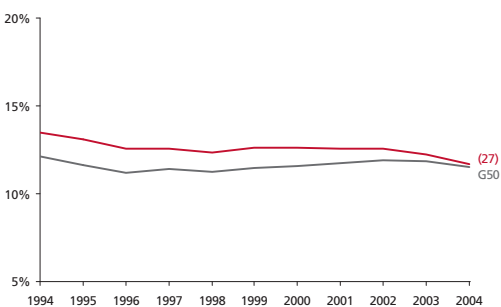
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

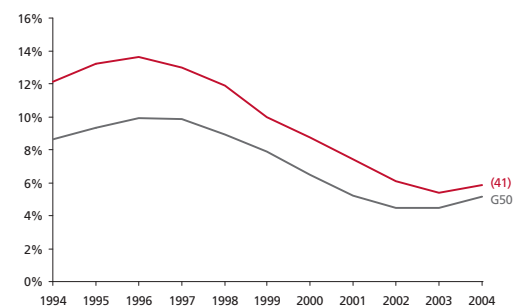
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

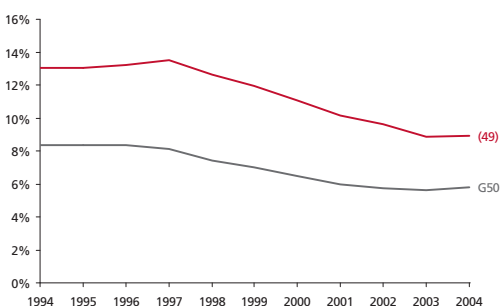
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

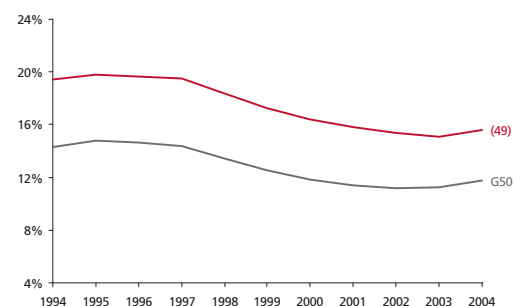
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

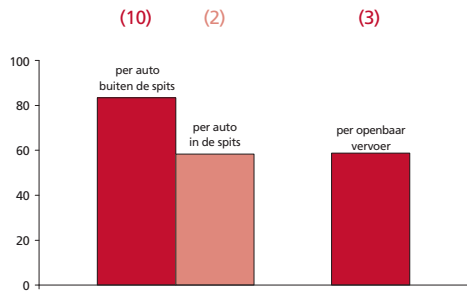
Armoede

Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

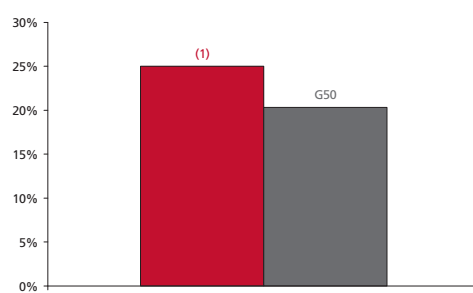
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

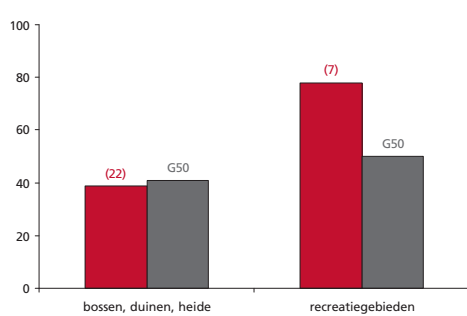
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

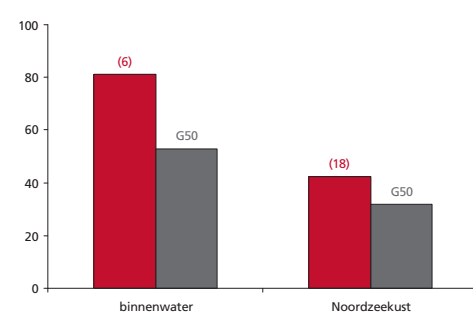
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

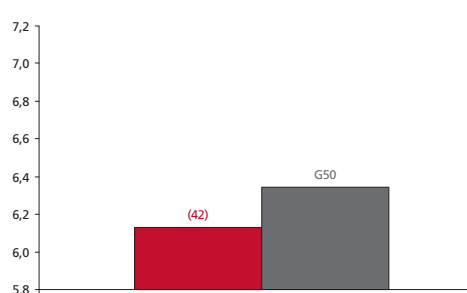
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

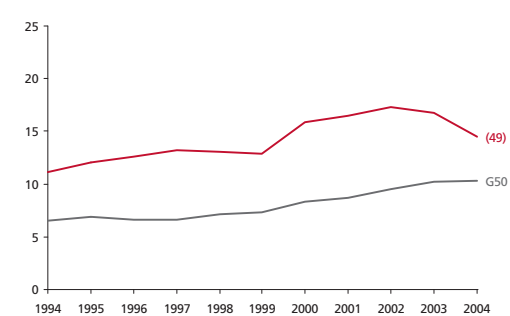
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

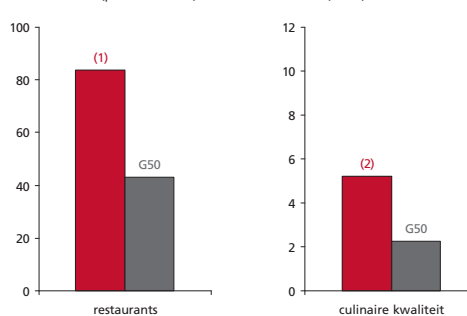
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

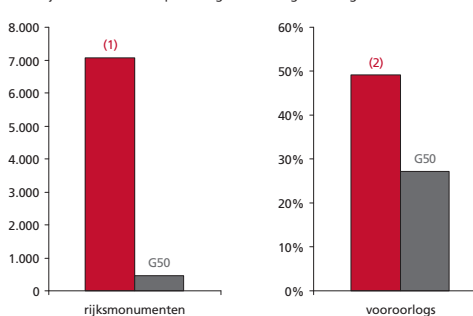
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

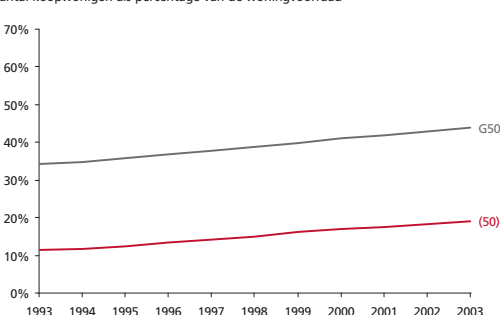
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

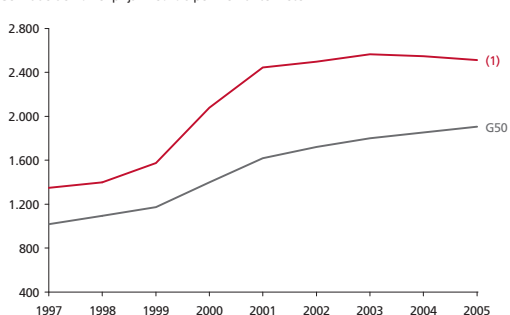
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam**
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Apeldoorn

Met 156.000 inwoners de
11^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

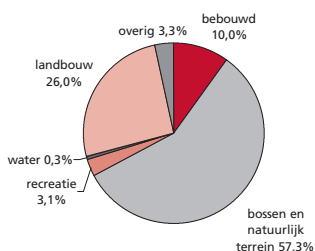
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Apeldoorn
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

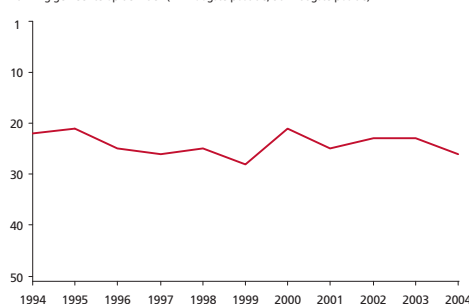
totale oppervlakte 34.110 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(31)
cultureel aanbod	(31)
aantal misdrijven	(17)
percentage koopwoningen	(13)
nabijheid natuurgebieden	(6)
culinair aanbod	(31)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(25)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(26)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

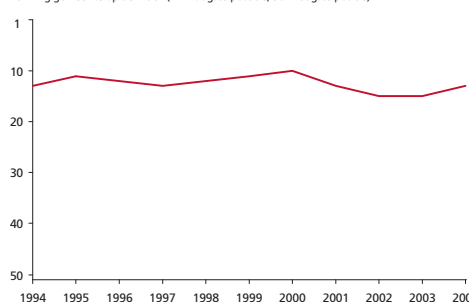
26

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(8)
werkloosheid	(15)
arbeidsongeschiktheid	(35)
armoede	(10)
percentage laagopgeleiden	(19)
participatie vrouwen	(28)
banen	(19)
percentage groeisectoren	(18)
sociaal-economische index:	(13)

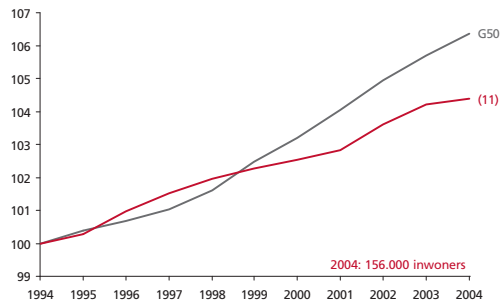
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

13

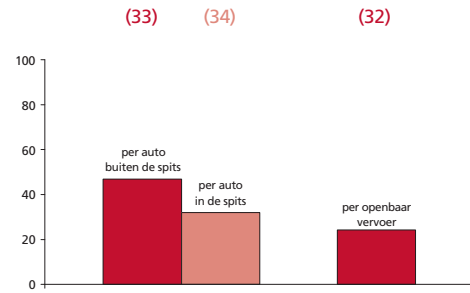
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

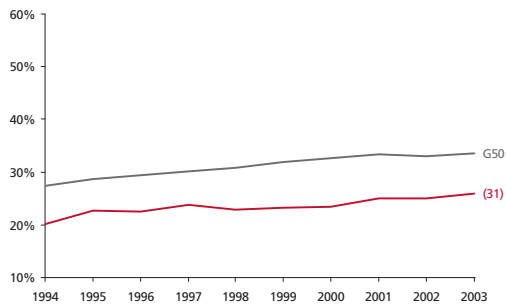
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

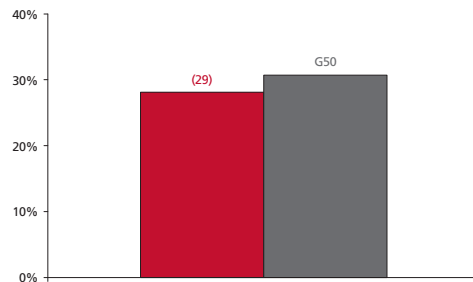
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

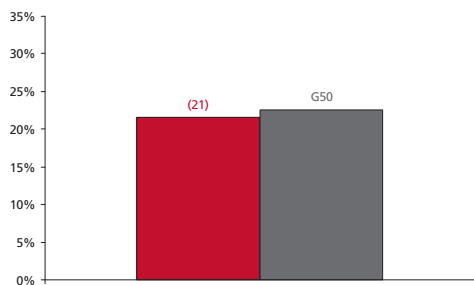
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

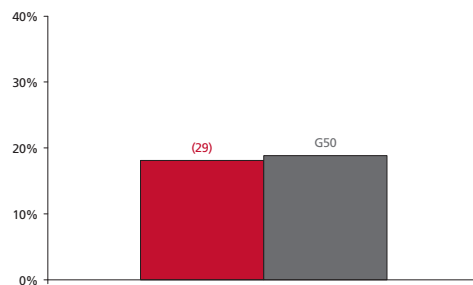
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

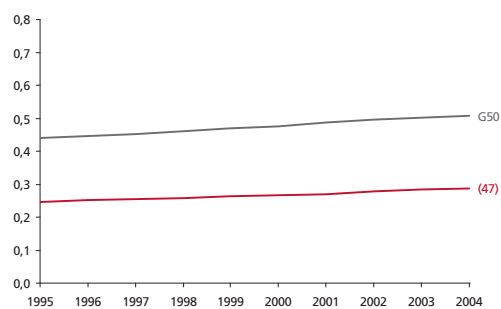
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

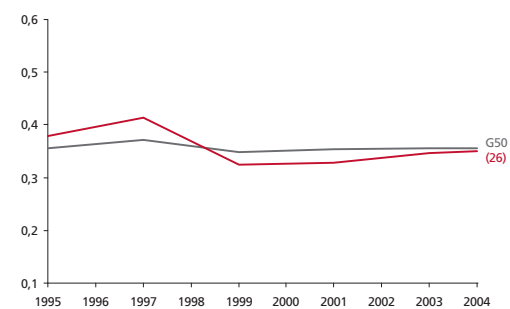
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

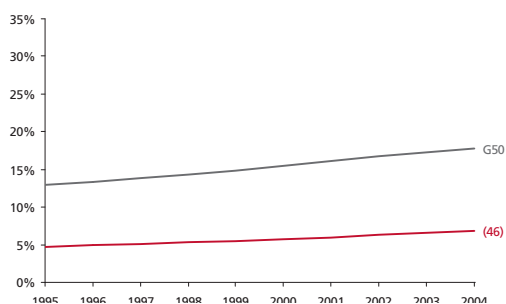
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

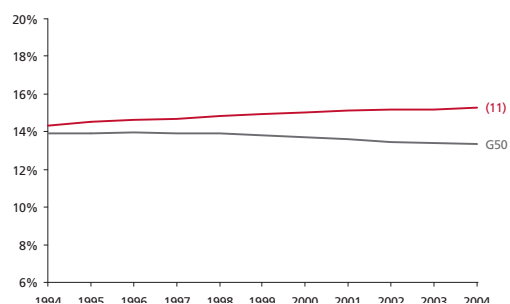
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

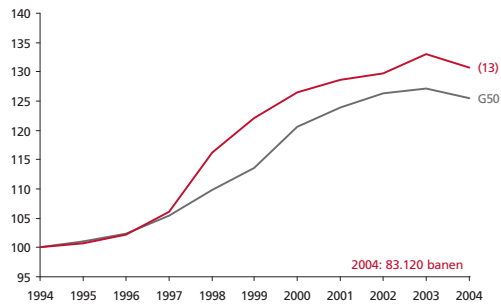

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn**
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn**
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

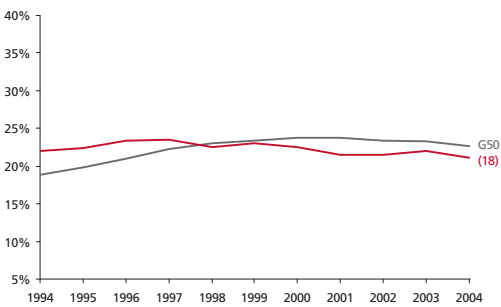
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

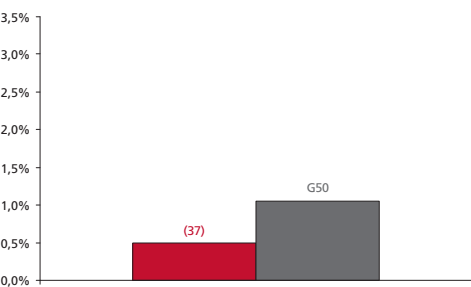
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

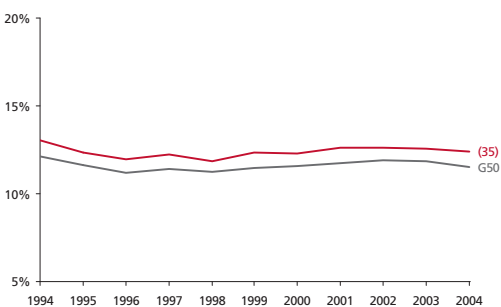
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

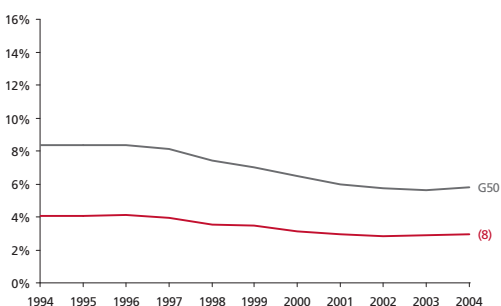
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

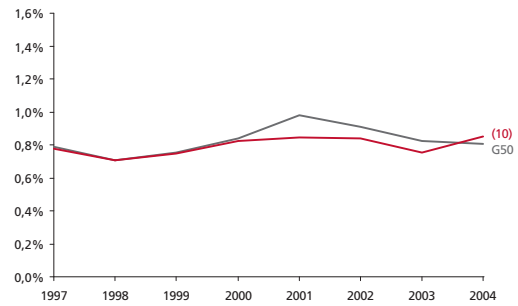
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

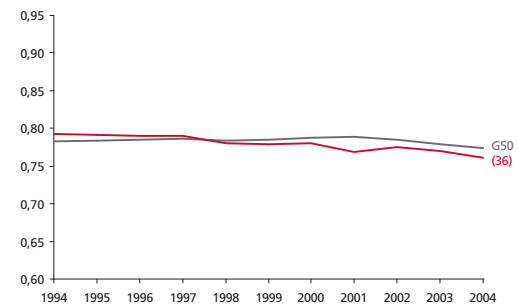
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

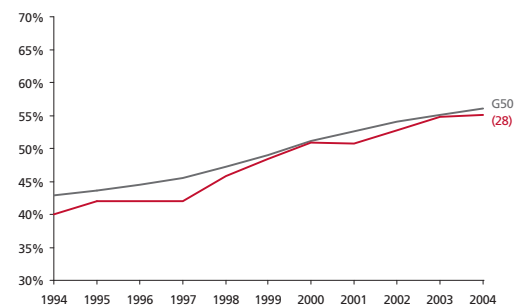
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

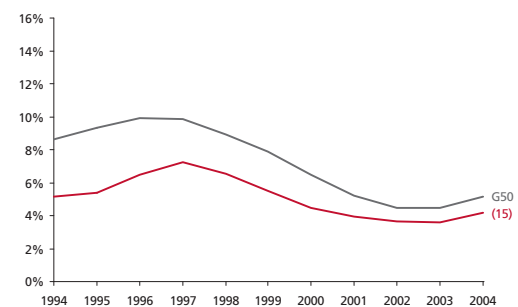
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

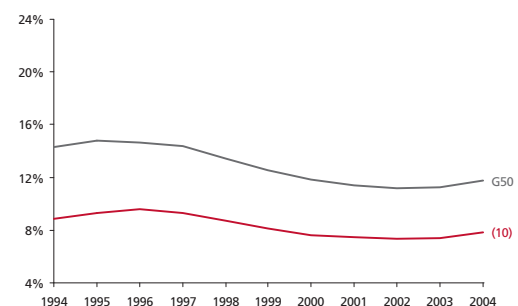
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

Armoede

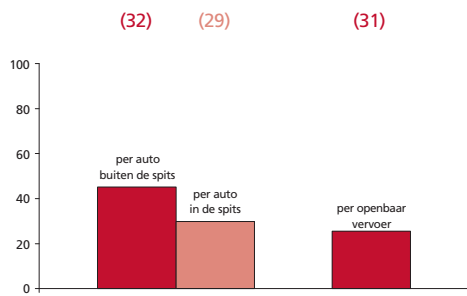
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

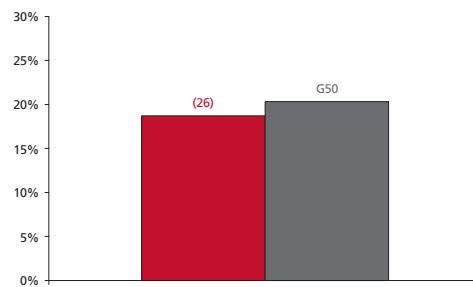
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

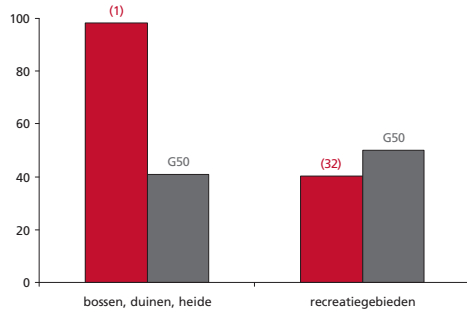
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

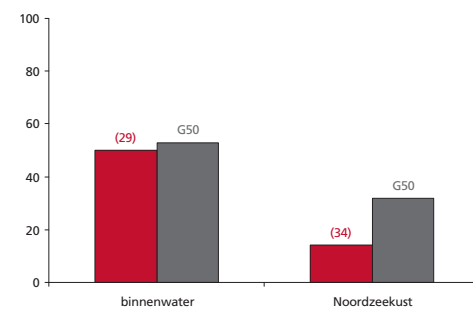
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

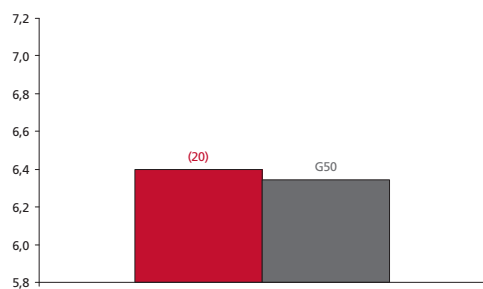
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

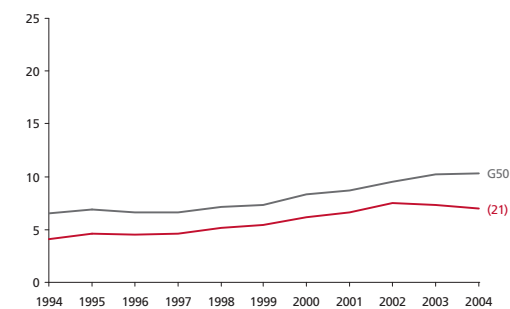
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

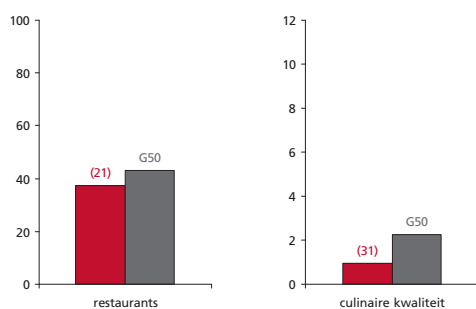
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

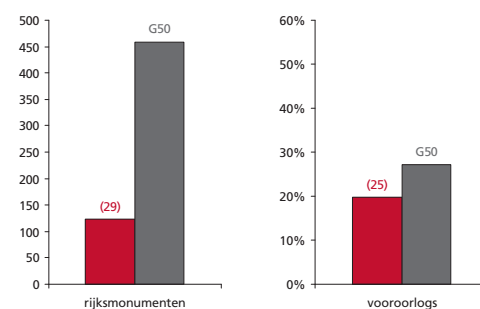
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

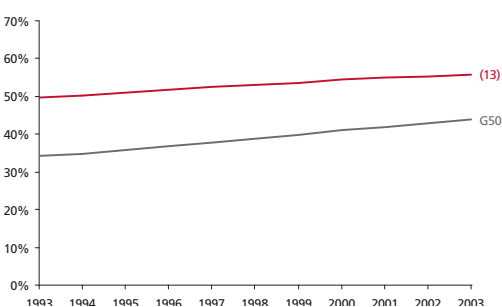
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

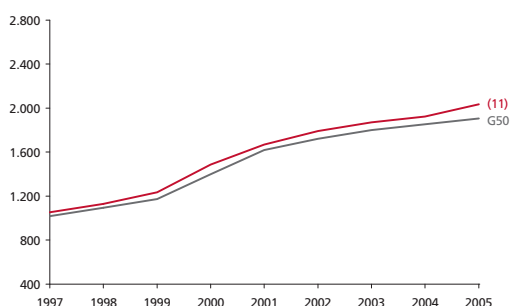
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn**
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Arnhem

Met 141.601 inwoners de
14^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/n e e

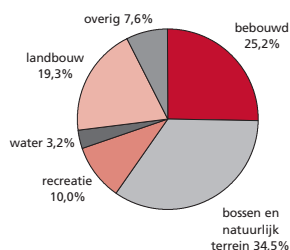
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Arnhem
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

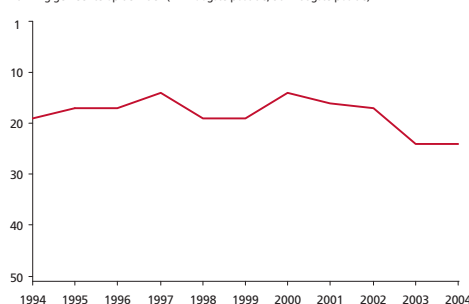
totale oppervlakte 10.150 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(14)
cultureel aanbod	(11)
aantal misdrijven	(45)
percentage koopwoningen	(46)
nabijheid natuurgebieden	(4)
culinair aanbod	(30)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(12)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(24)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

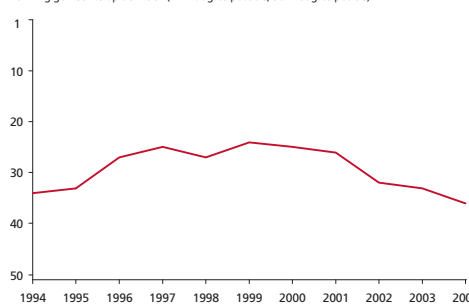
24

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(46)
werkloosheid	(46)
arbeidsongeschiktheid	(31)
armoede	(43)
percentage laagopgeleiden	(31)
participatie vrouwen	(26)
banen	(9)
percentage groeisectoren	(5)
sociaal-economische index:	(36)

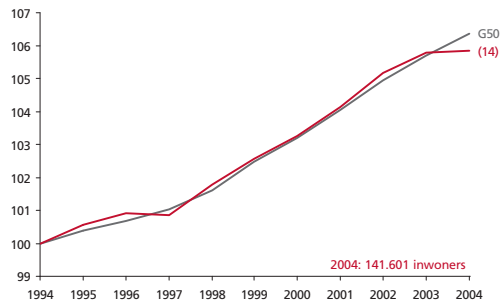
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

36

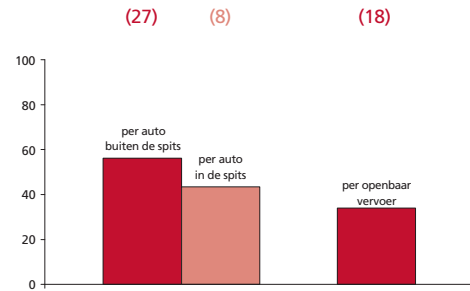
Bevolking

Totale bevolkingsovang (index, 1994 = 100)

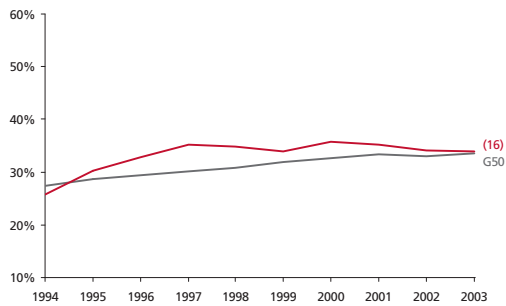
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

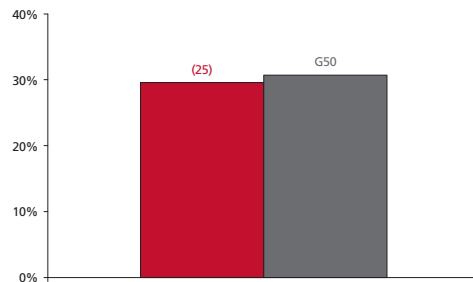
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

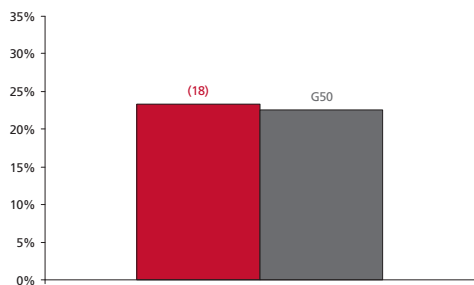
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

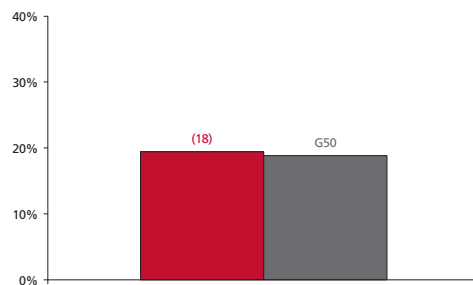
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

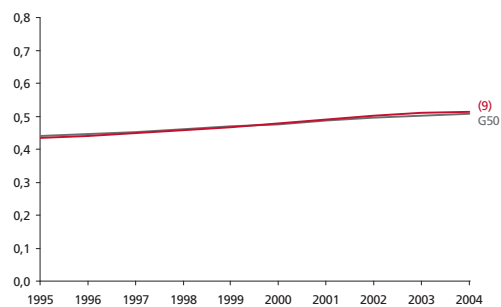
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

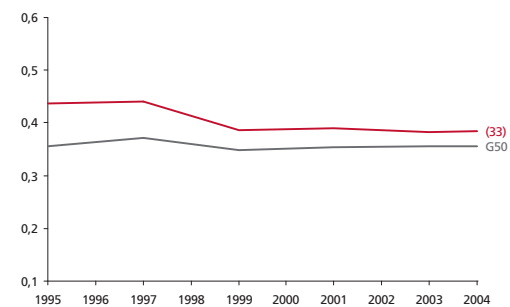
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

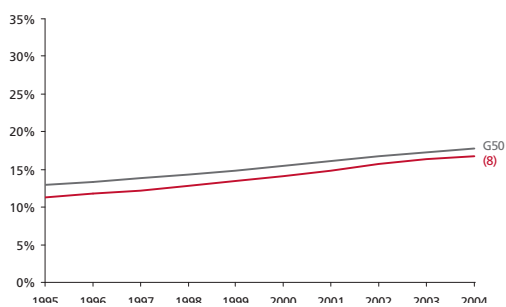
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

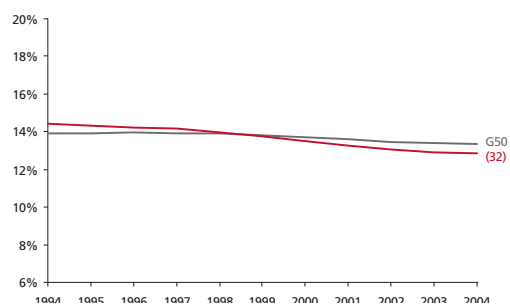
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

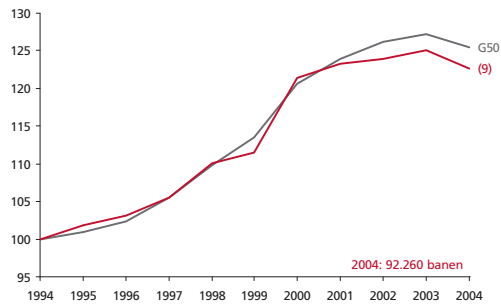

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem**
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem**
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

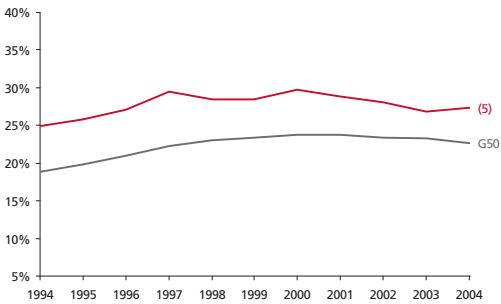
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

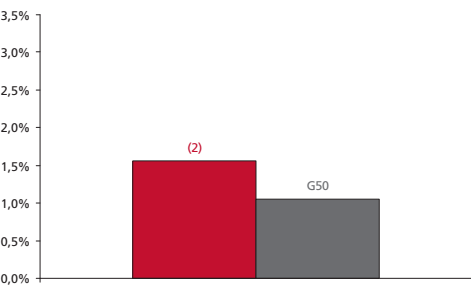
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

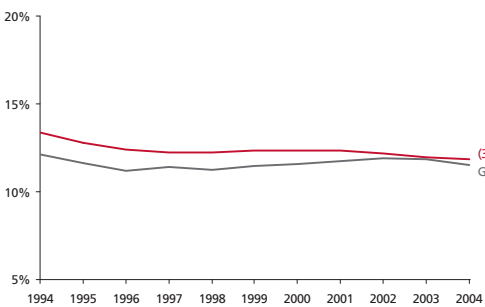
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

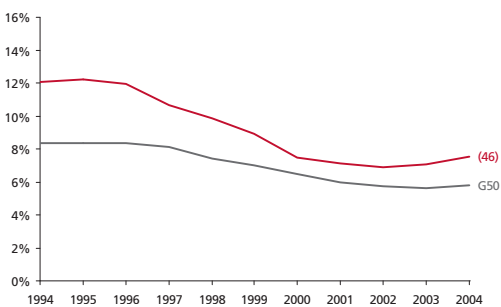
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

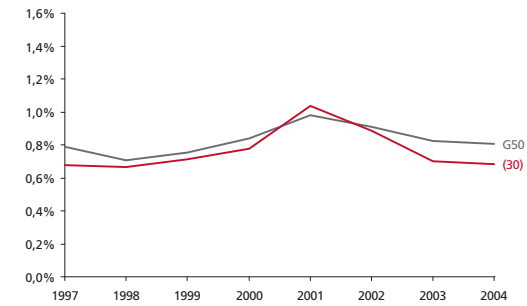
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

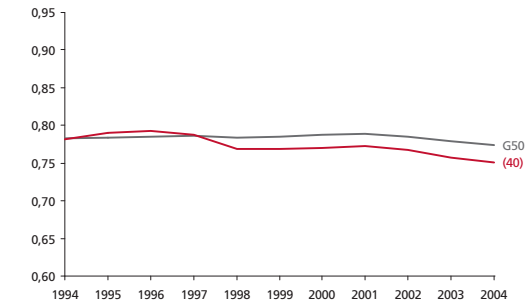
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

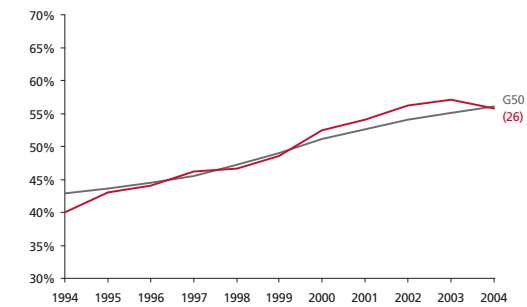
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

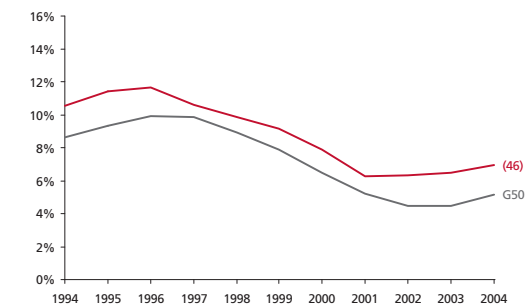
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

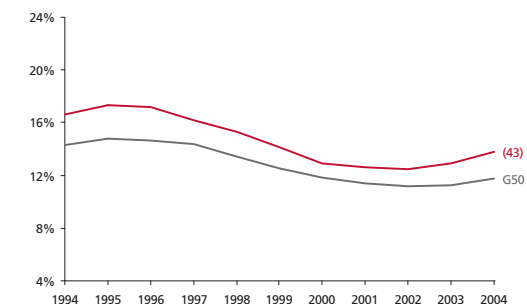
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

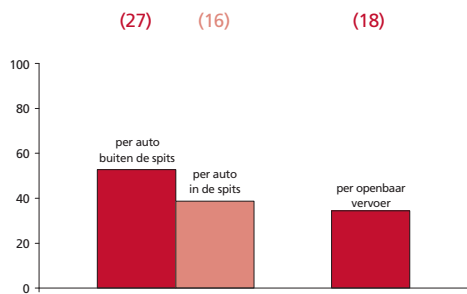
Armoede

Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

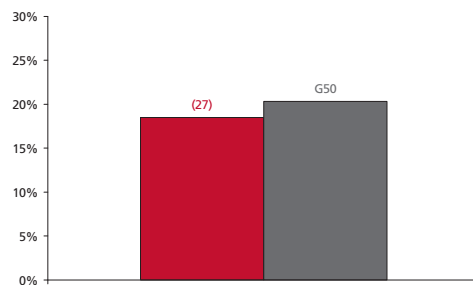
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

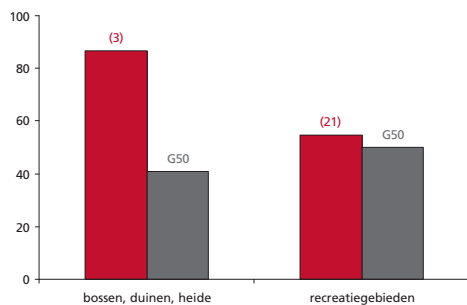
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

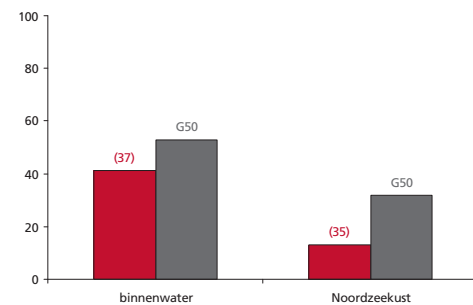
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

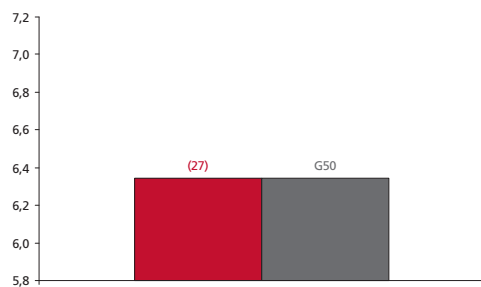
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

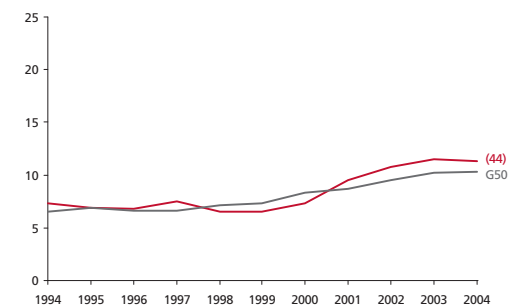
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

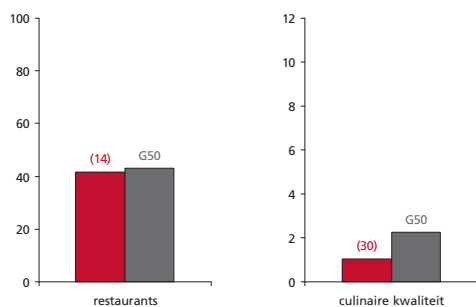
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

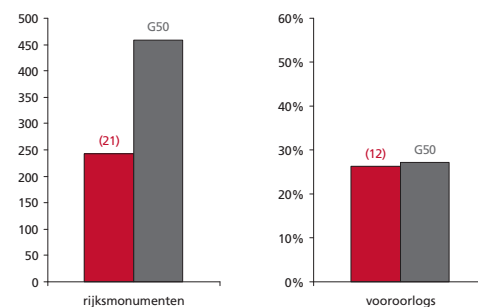
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

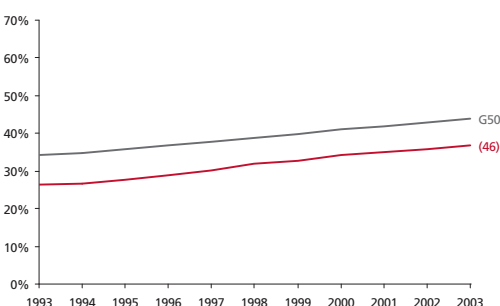
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

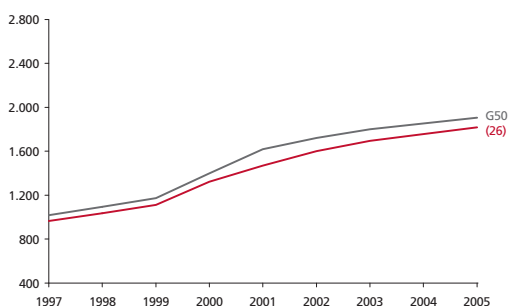
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem**
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Bergen op Zoom

Met 66.140 inwoners de
50^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

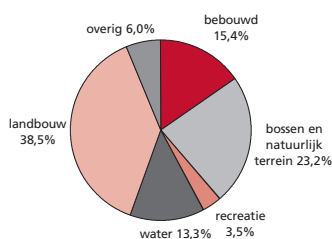
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Bergen op Zoom
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

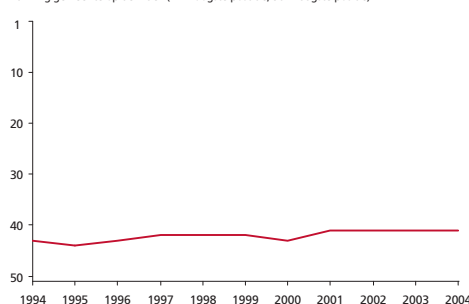
totale oppervlakte 9.310 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(40)
cultureel aanbod	(37)
aantal misdrijven	(26)
percentage koopwoningen	(19)
nabijheid natuurgebieden	(40)
culinair aanbod	(25)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(28)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(41)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

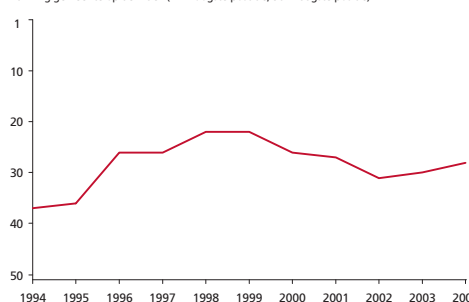
41

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(13)
werkloosheid	(17)
arbeidsongeschiktheid	(22)
armoede	(17)
percentage laagopgeleiden	(40)
participatie vrouwen	(27)
banen	(37)
percentage groeisectoren	(45)
sociaal-economische index:	(28)

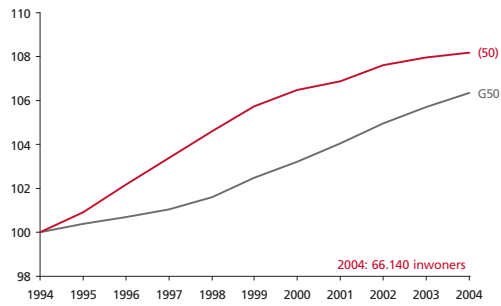
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

28

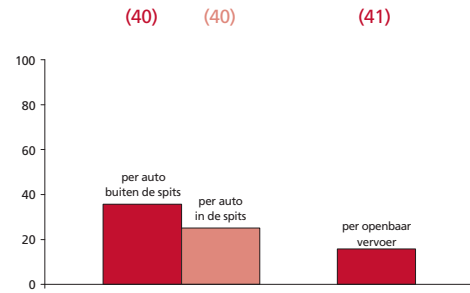
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

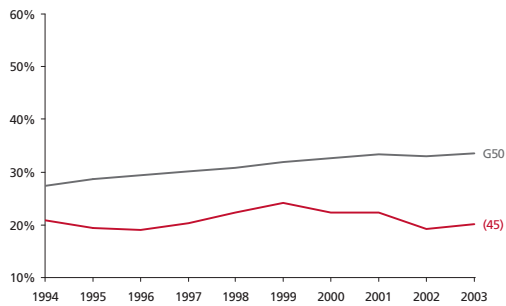
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

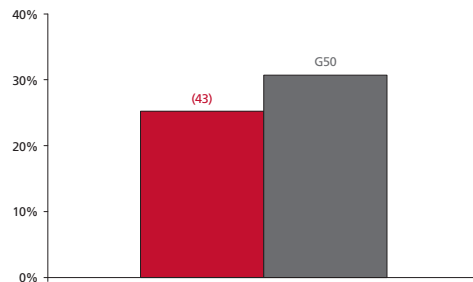
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

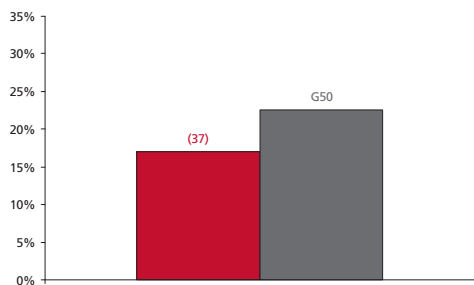
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

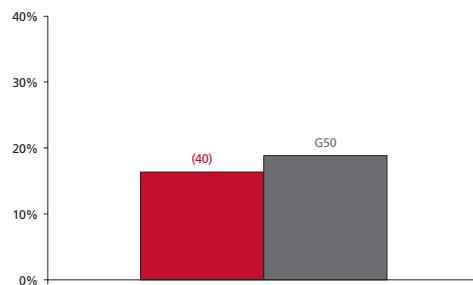
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

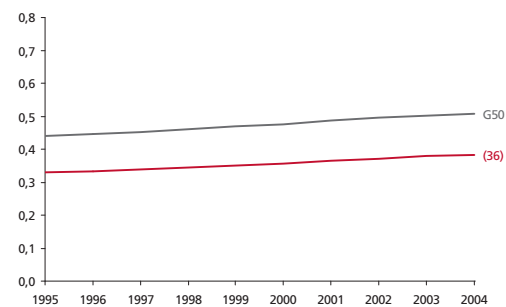
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

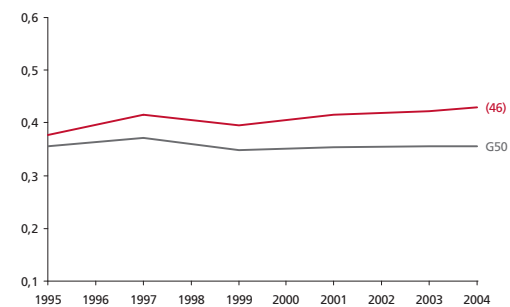
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

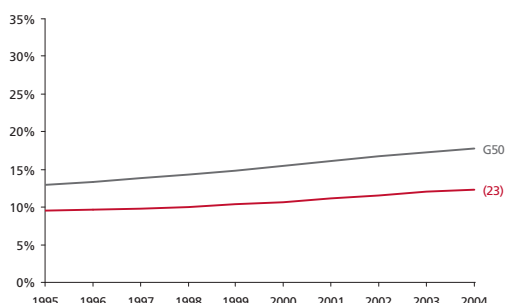
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

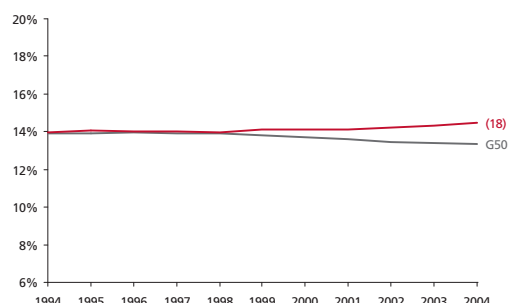
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

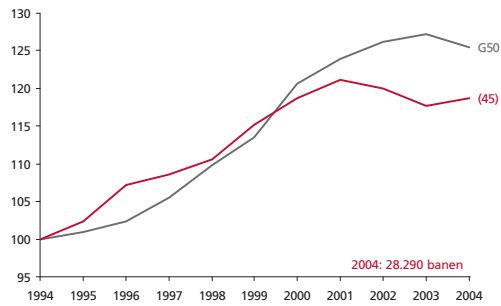

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom**
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

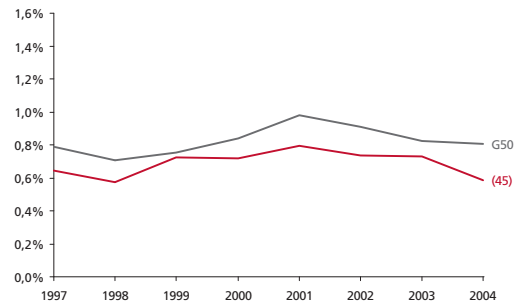
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

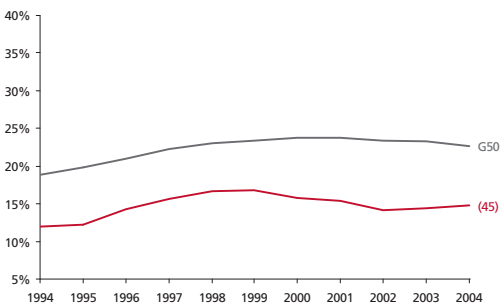
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

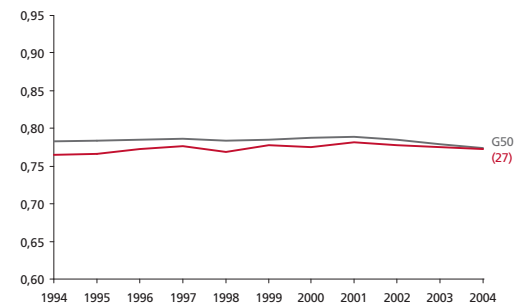
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

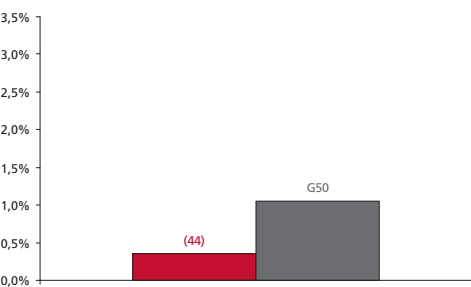
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

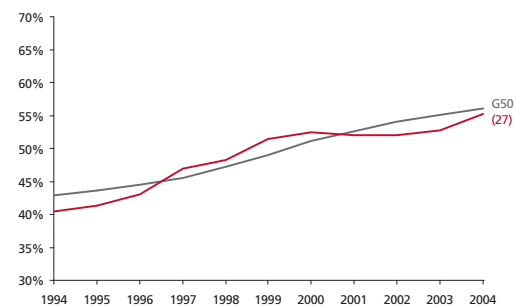
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

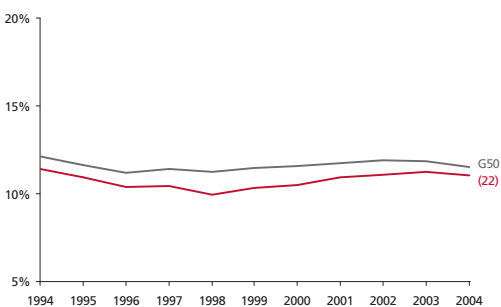
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

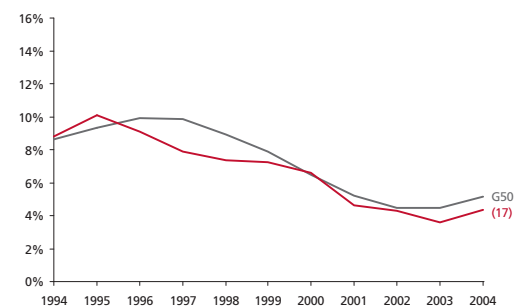
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

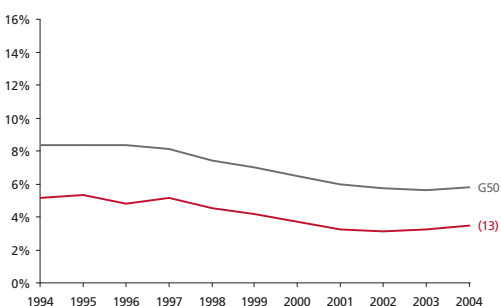
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

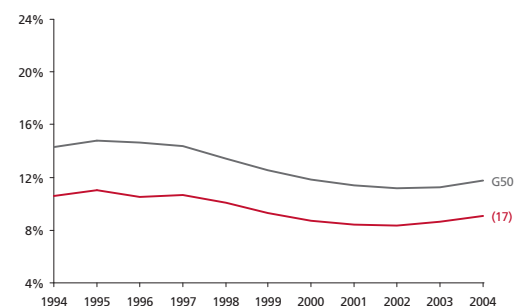
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

Armoede

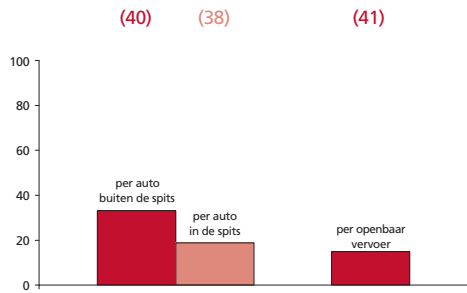
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

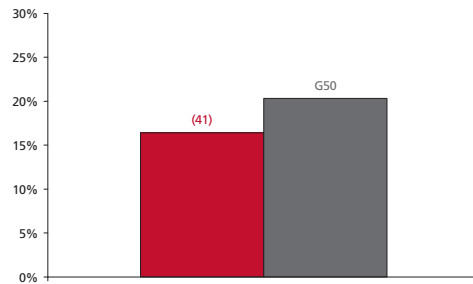
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

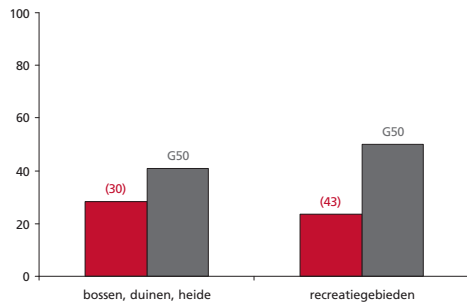
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

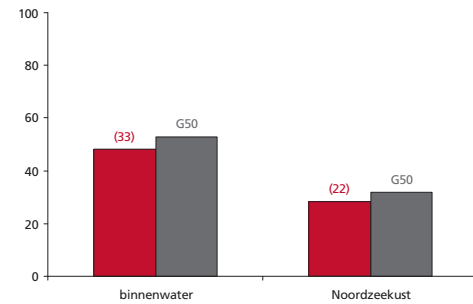
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

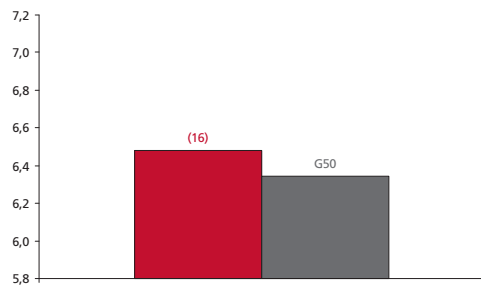
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

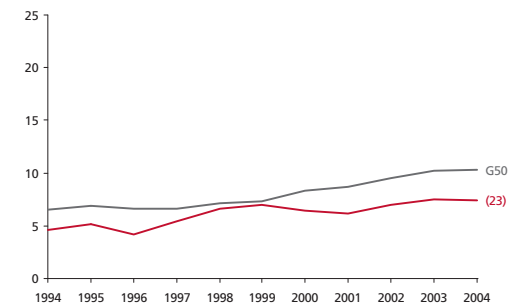
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

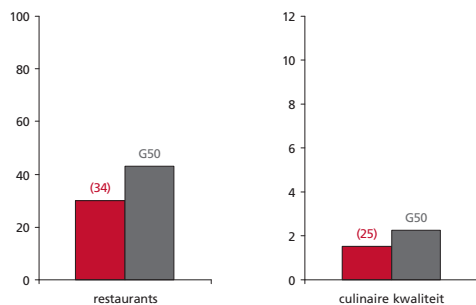
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

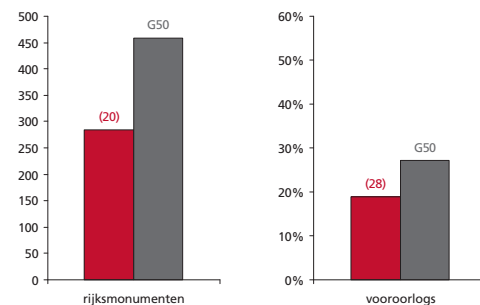
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

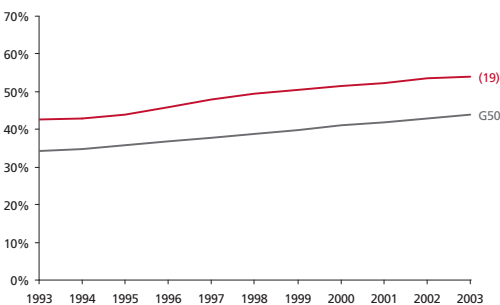
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

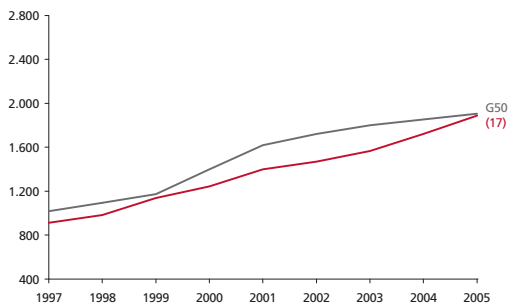
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom**
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Breda

Met 166.035 inwoners de
9^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/n e e

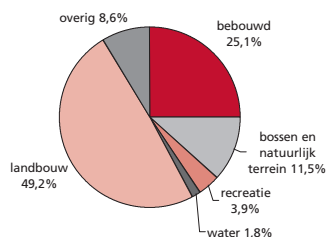
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Breda
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

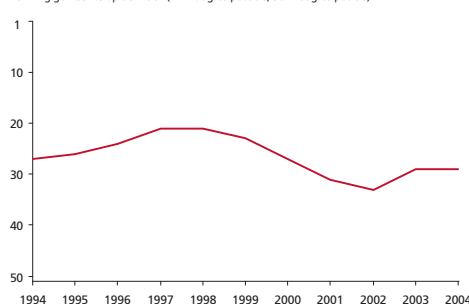
totale oppervlakte 12.920 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(28)
cultureel aanbod	(24)
aantal misdrijven	(28)
percentage koopwoningen	(22)
nabijheid natuurgebieden	(18)
culinair aanbod	(18)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(31)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(29)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

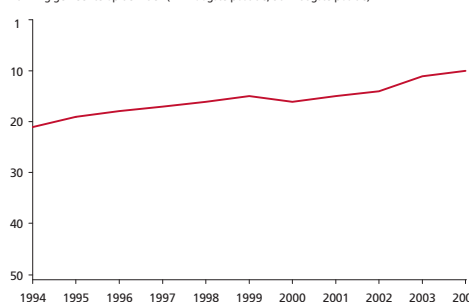
29

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(28)
werkloosheid	(18)
arbeidsongeschiktheid	(5)
armoede	(19)
percentage laagopgeleiden	(9)
participatie vrouwen	(15)
banen	(21)
percentage groeisectoren	(29)
sociaal-economische index:	(10)

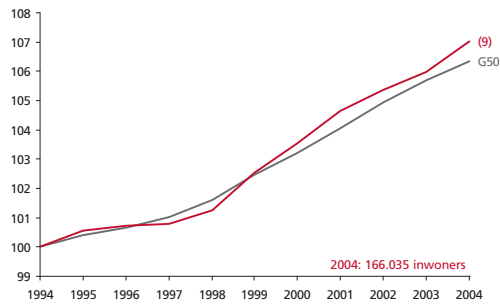
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

10

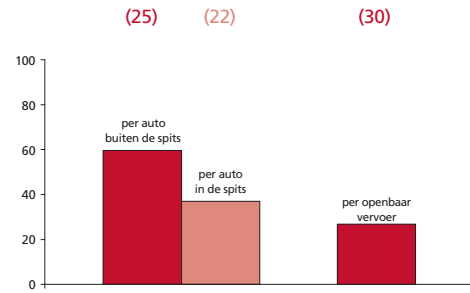
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

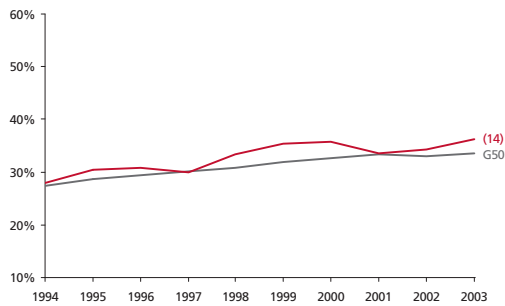
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

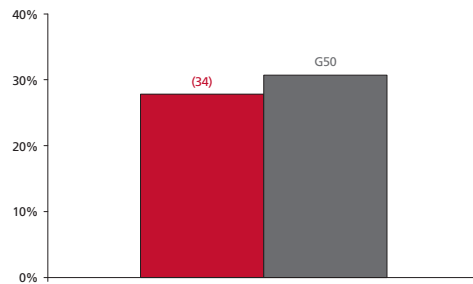
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

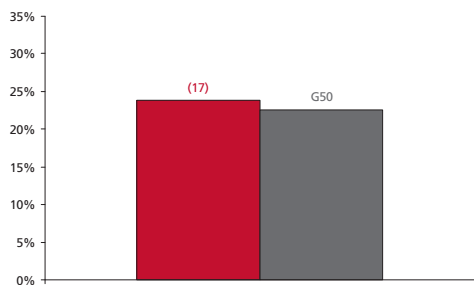
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

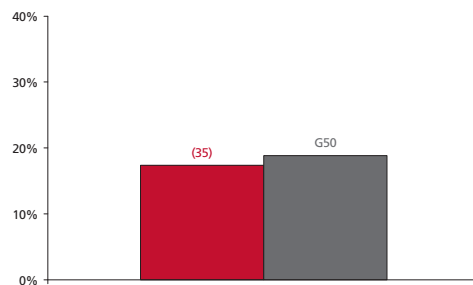
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

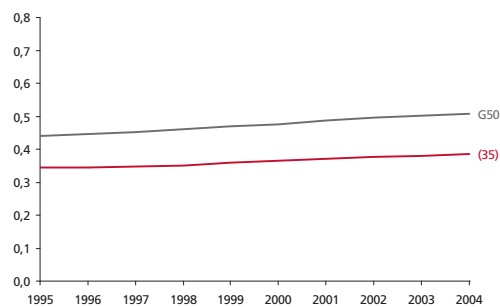
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

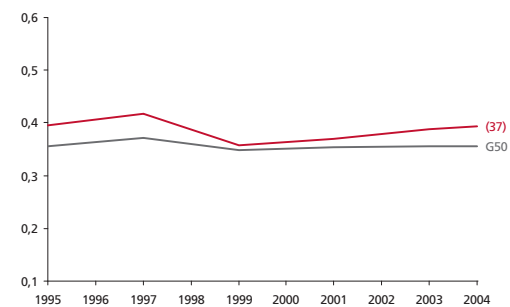
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

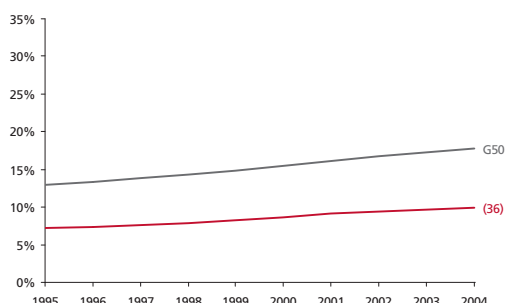
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

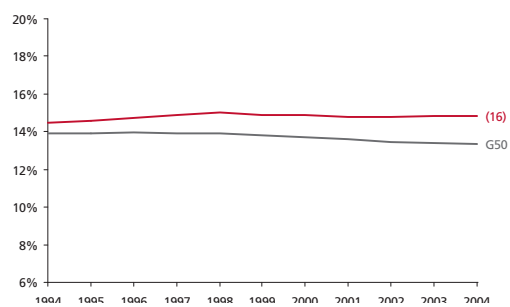
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

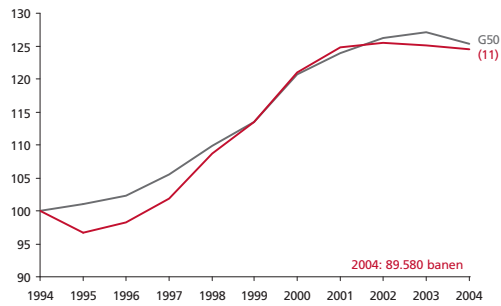

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda**
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda**
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

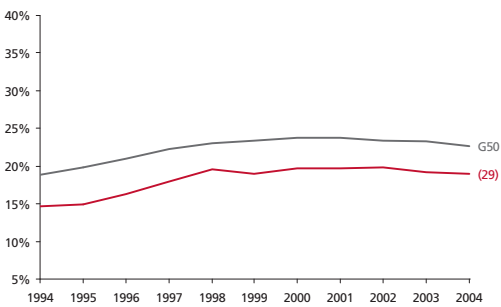
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

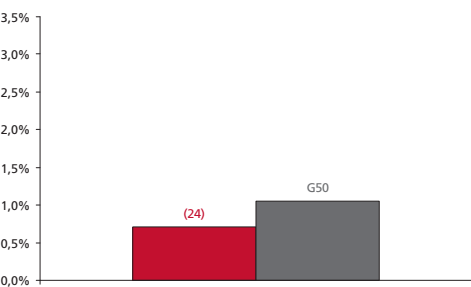
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

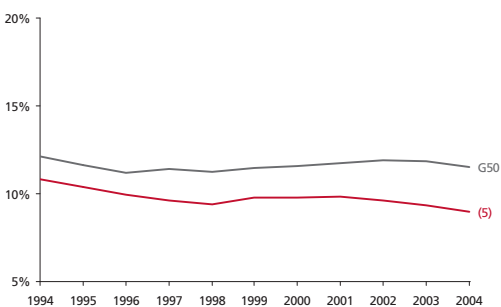
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

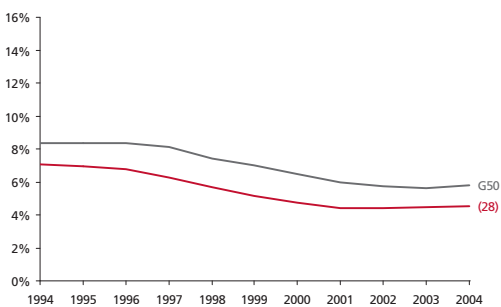
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

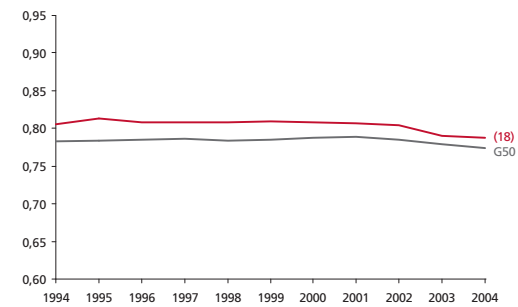
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

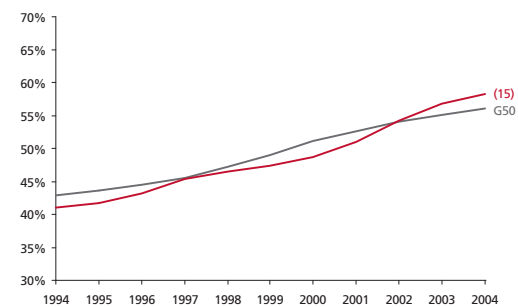
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

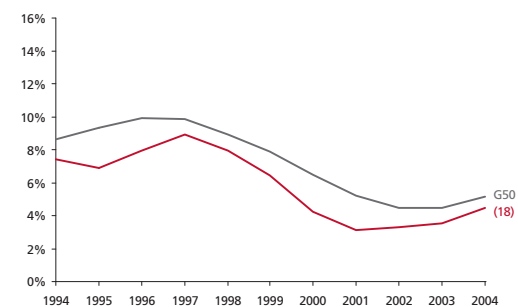
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

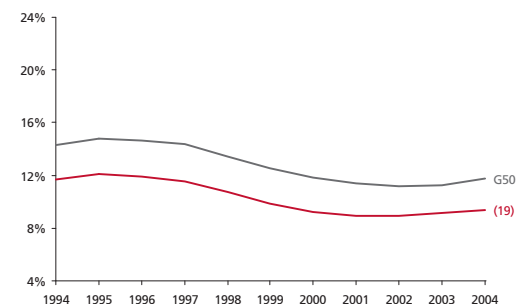
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

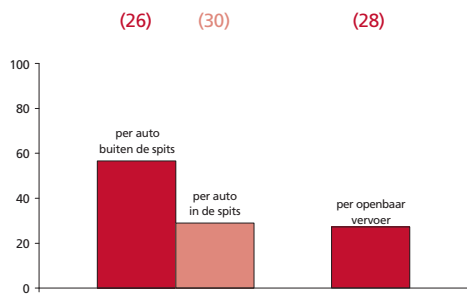
Armoede

Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

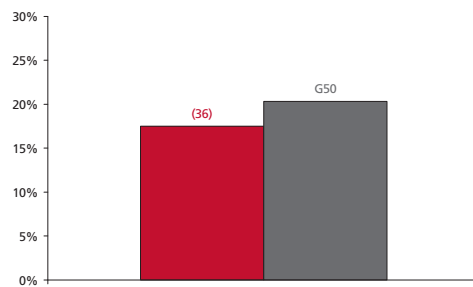
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

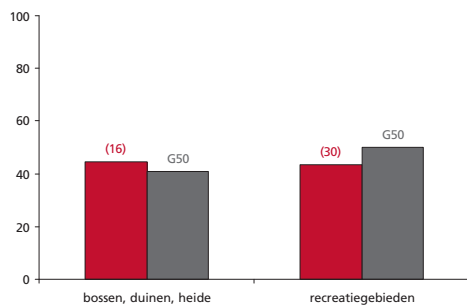
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

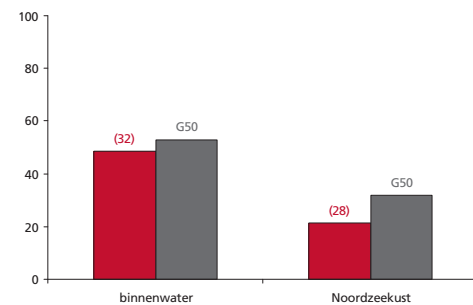
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

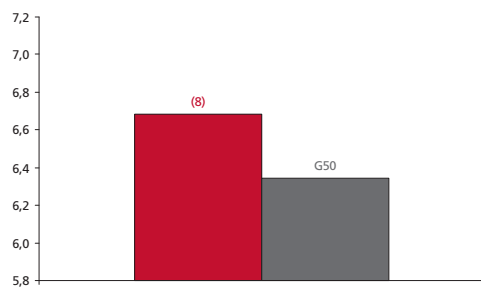
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

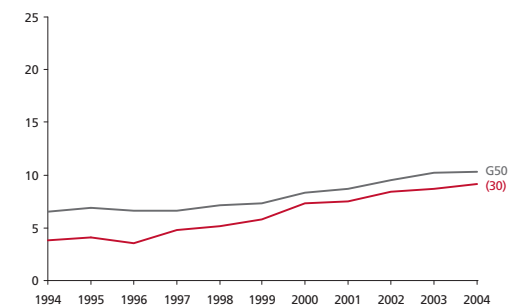
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

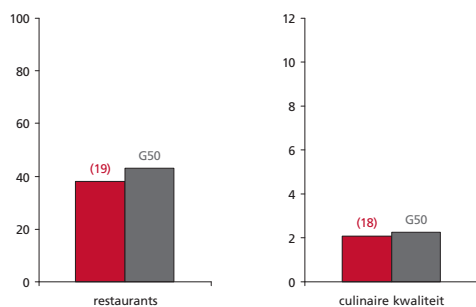
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

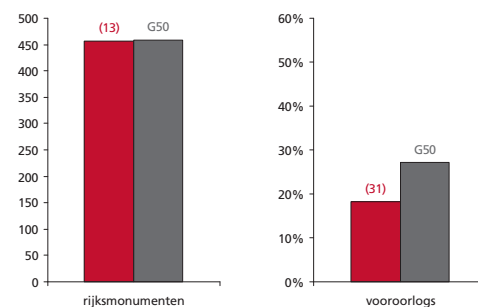
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

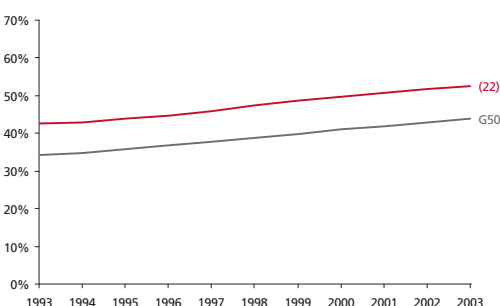
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

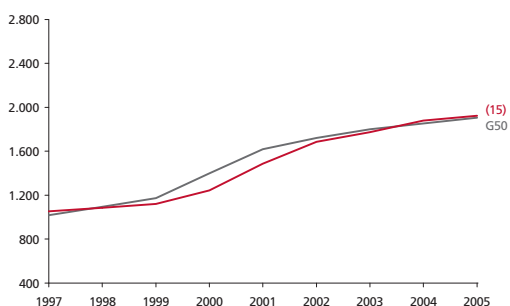
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda**
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Delft

Met 95.817 inwoners de
27^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

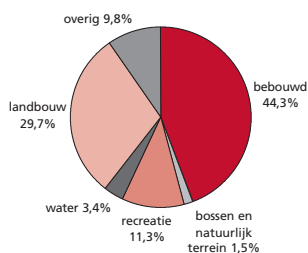
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Delft
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

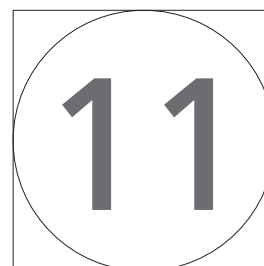
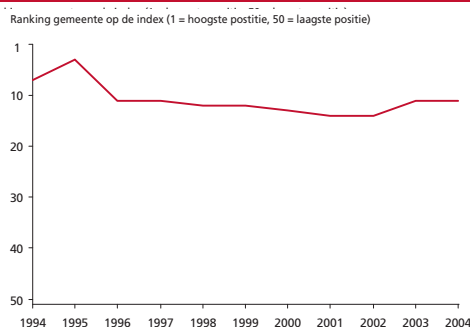

totale oppervlakte 2.410 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

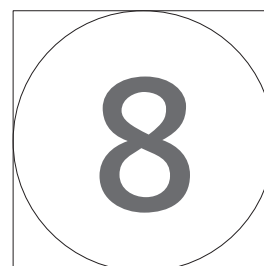
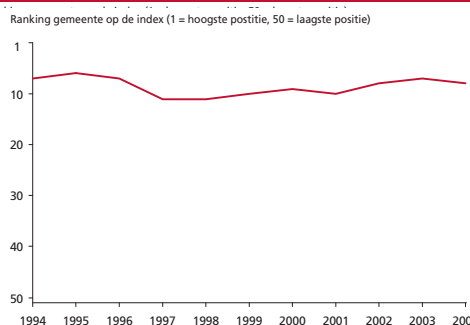
Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(5)
cultureel aanbod	(30)
aantal misdrijven	(12)
percentage koopwoningen	(47)
nabijheid natuurgebieden	(34)
culinair aanbod	(5)
universiteiten	(3)
percentage vooroorlogse woningen	(11)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(11)

Sociaal-economische index

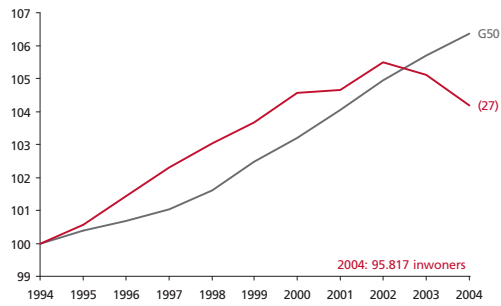
De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(31)
werkloosheid	(28)
arbeidsongeschiktheid	(2)
armoede	(29)
percentage laagopgeleiden	(5)
participatie vrouwen	(4)
banen	(29)
percentage groeisectoren	(7)
sociaal-economische index:	(8)

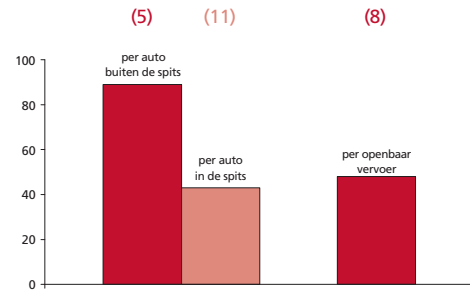
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

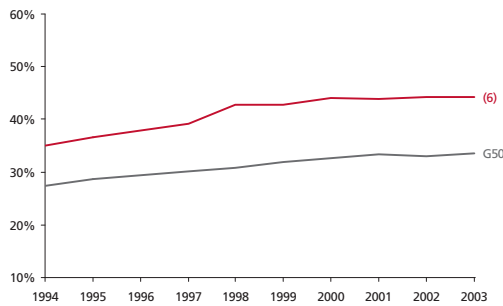
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

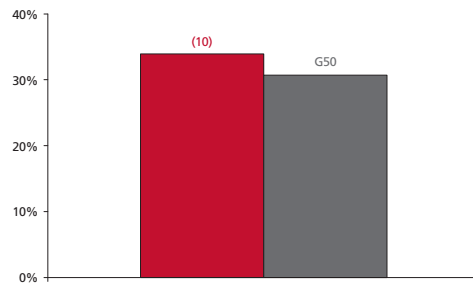
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

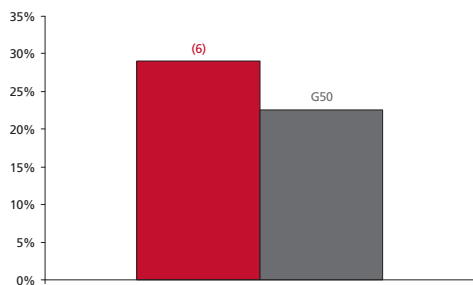
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

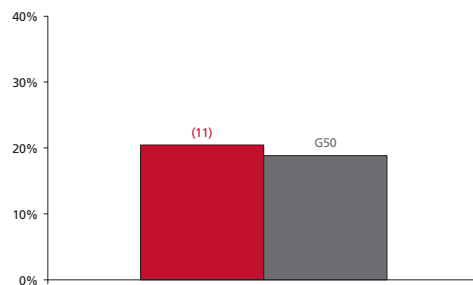
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

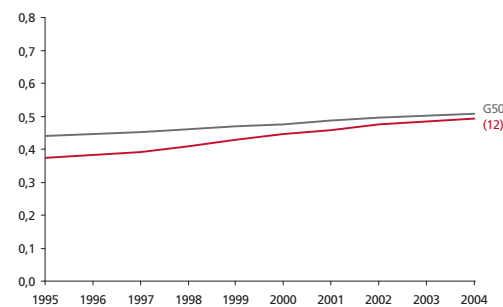
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

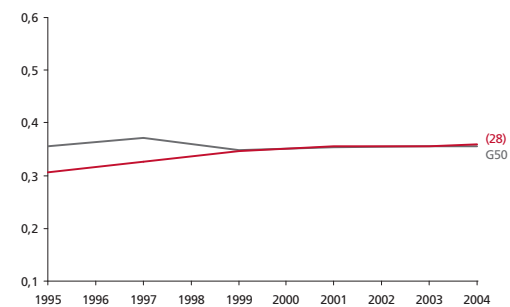
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

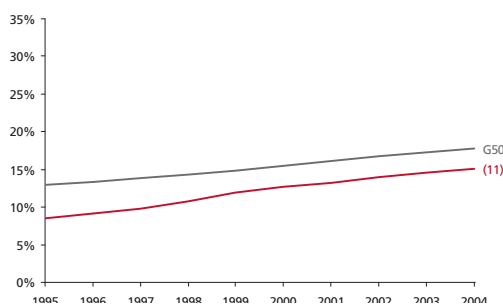
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

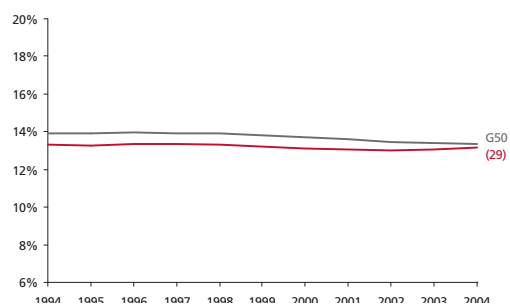
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

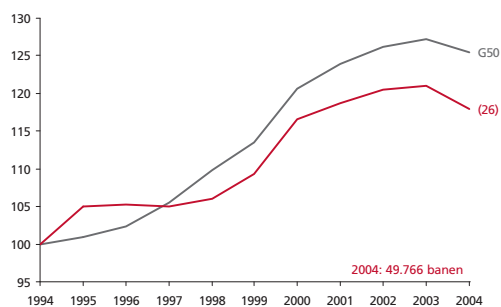

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft**
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft**
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

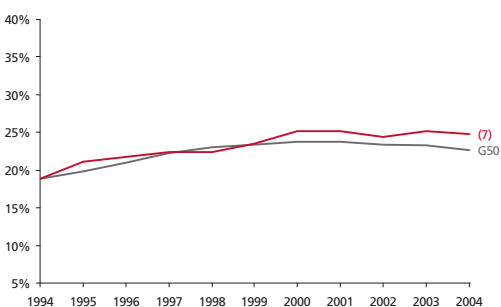
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

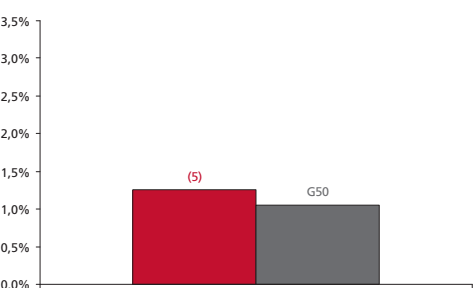
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

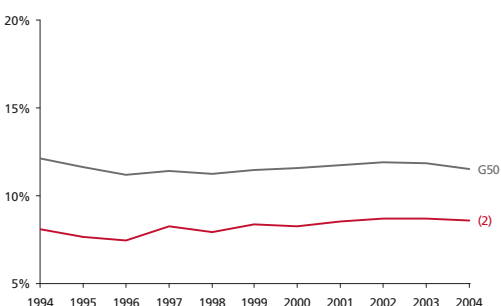
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

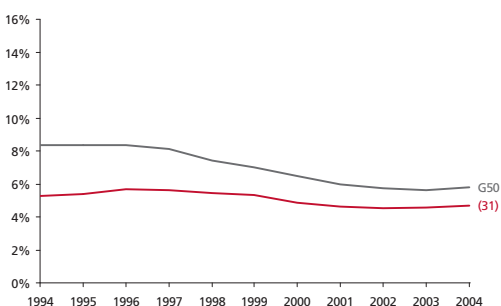
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

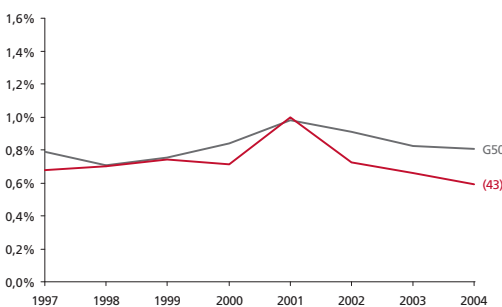
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

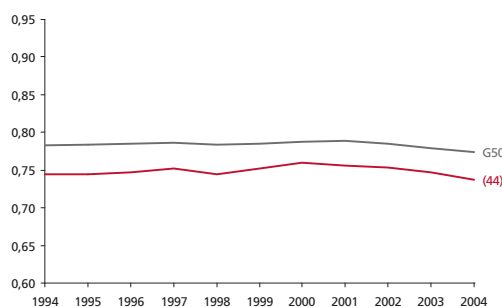
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

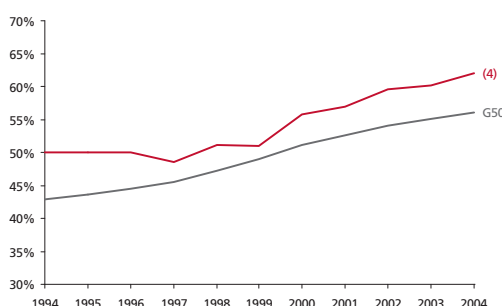
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

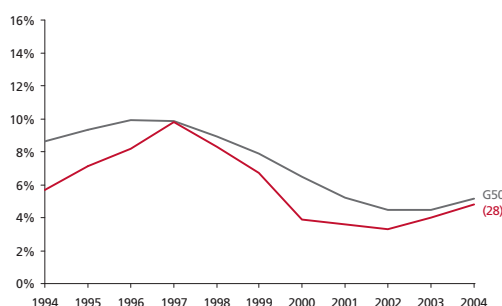
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

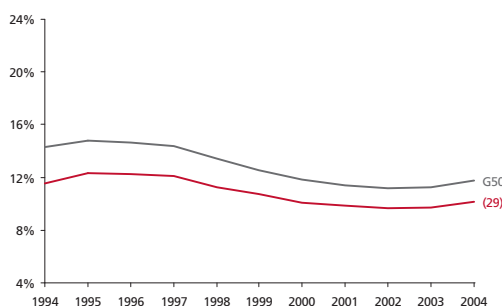
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

Armoede

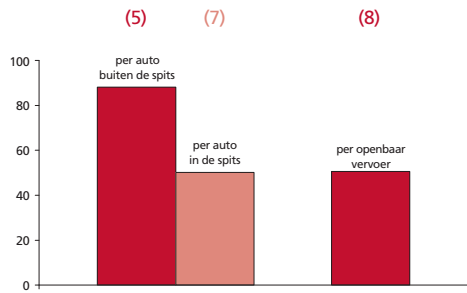
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

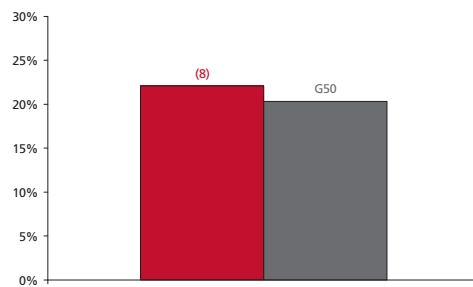
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

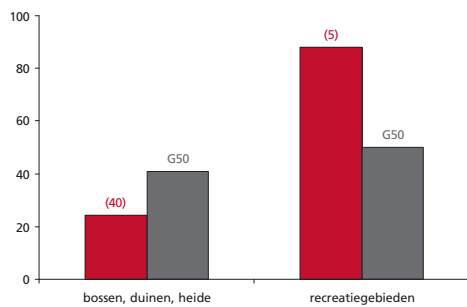
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

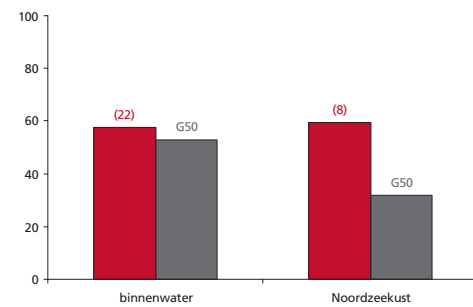
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

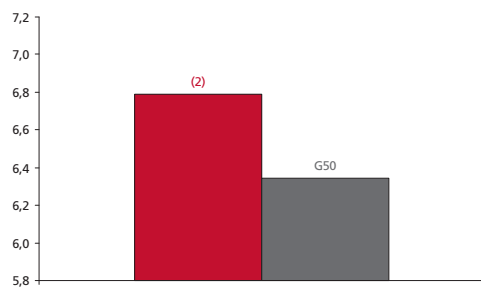
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

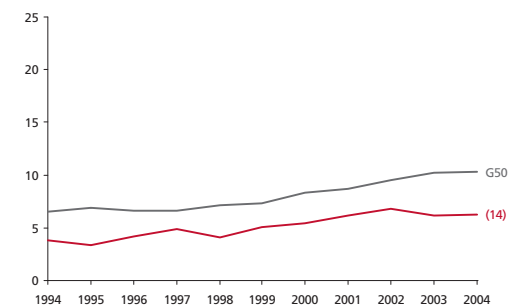
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

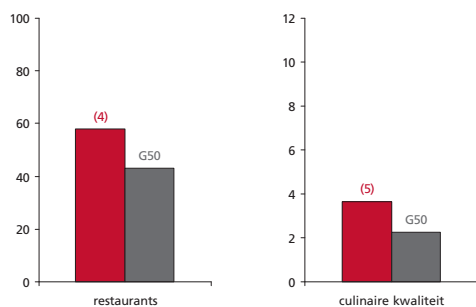
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

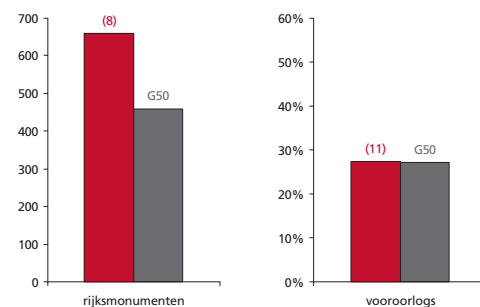
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

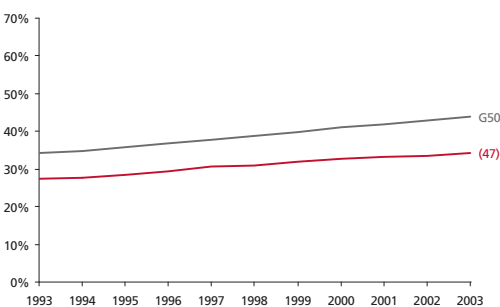
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

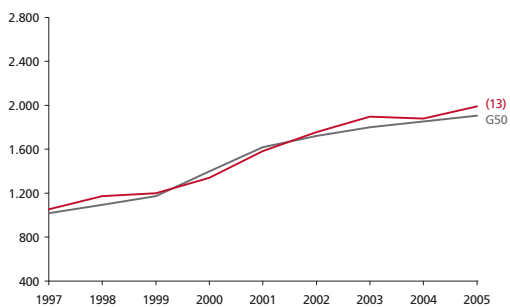
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft**
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Den Haag

Met 469.059 inwoners de
3^e gemeente van
 Nederland

grotestedenbeleid: **G4/G21/G5**/nee

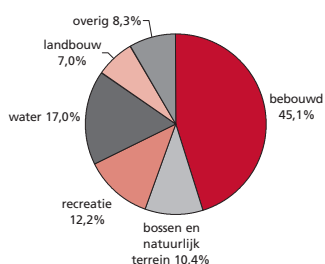
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Den Haag
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

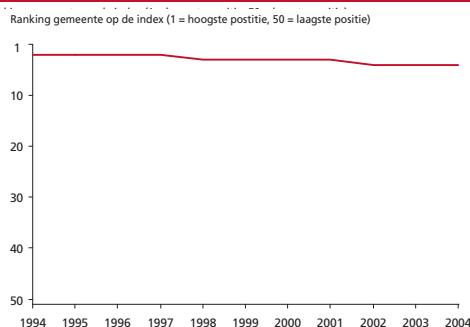

totale oppervlakte 9.820 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

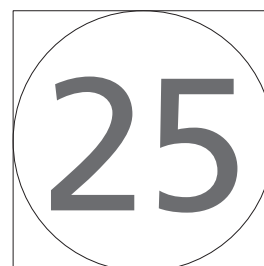
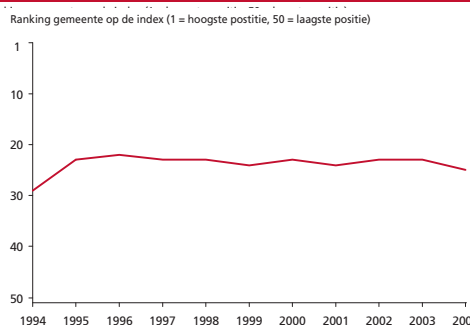
Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(3)
cultureel aanbod	(4)
aantal misdrijven	(38)
percentage koopwoningen	(41)
nabijheid natuurgebieden	(32)
culinair aanbod	(8)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(4)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(4)

Sociaal-economische index

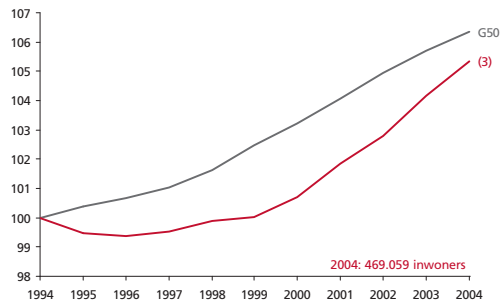
De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(48)
werkloosheid	(29)
arbeidsongeschiktheid	(20)
armoede	(42)
percentage laagopgeleiden	(23)
participatie vrouwen	(23)
banen	(17)
percentage groeisectoren	(9)
sociaal-economische index:	(25)

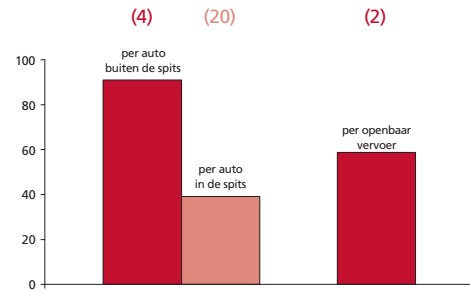
Bevolking

Totale bevolkingsovang (index, 1994 = 100)

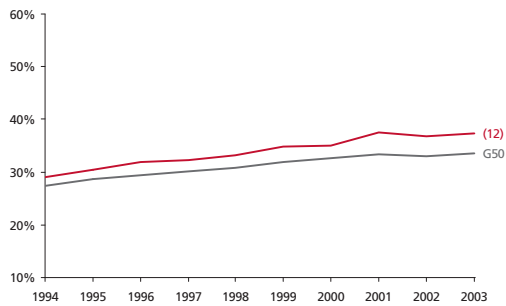
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

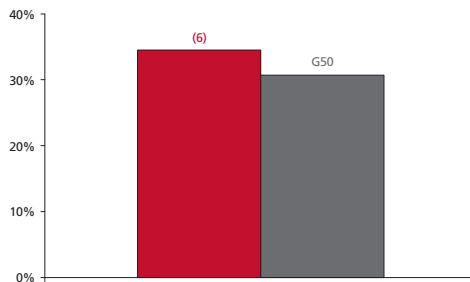
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

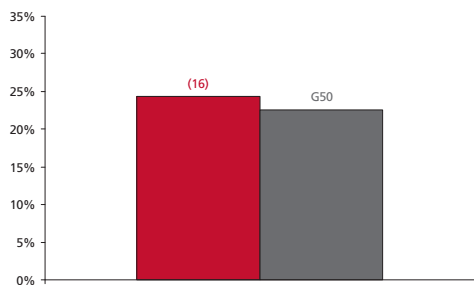
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

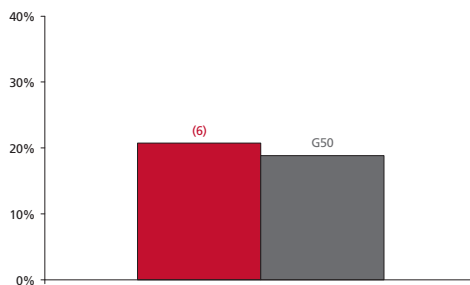
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

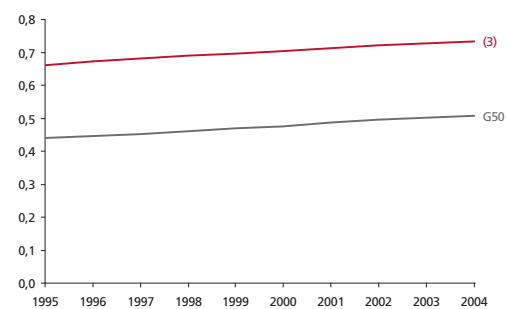
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

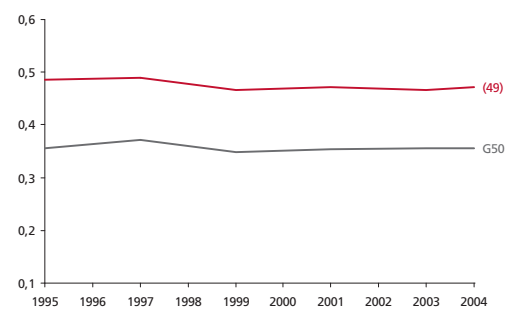
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

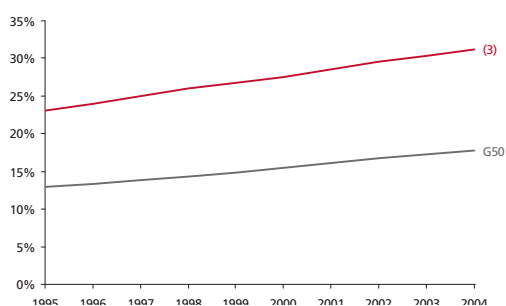
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

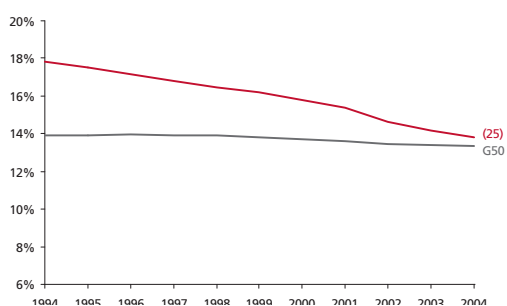
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

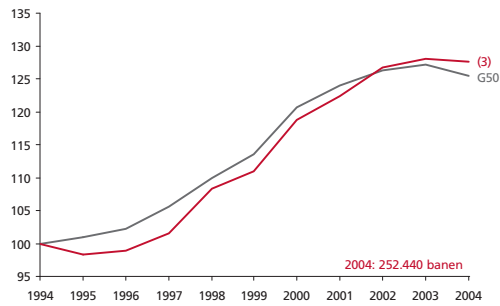

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag**
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag**
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

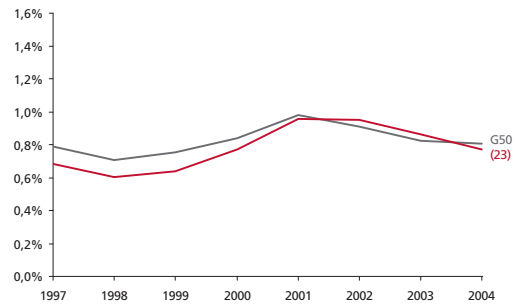
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

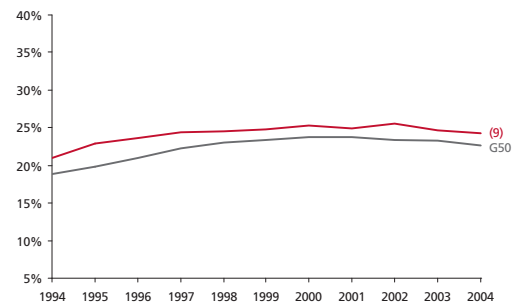
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

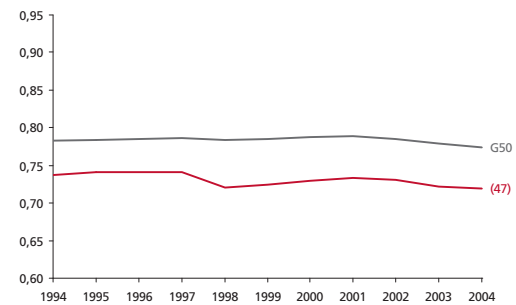
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

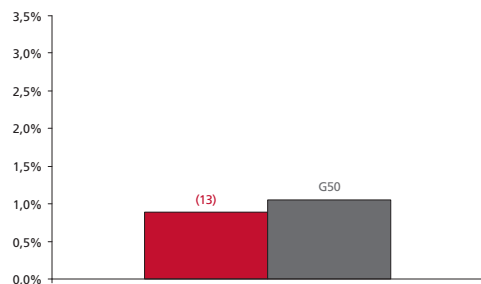
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

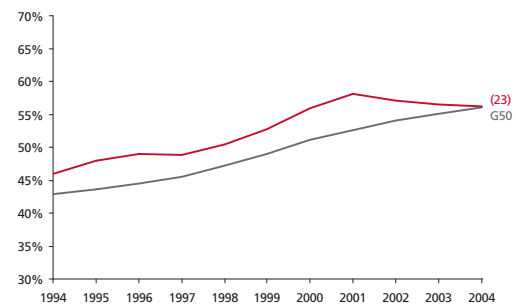
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

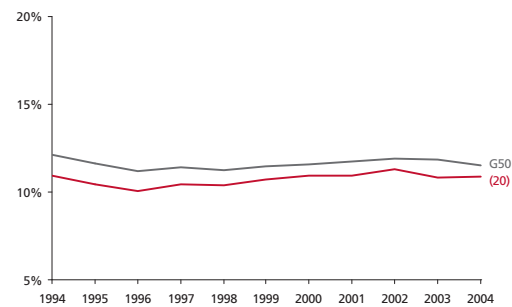
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

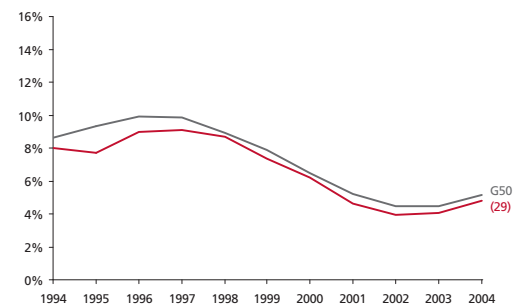
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

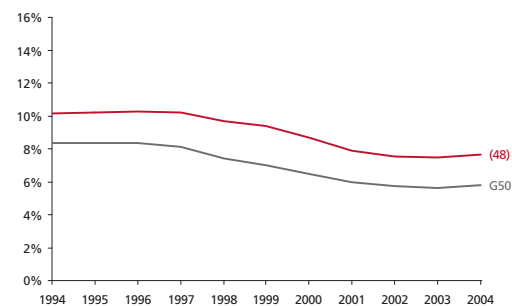
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

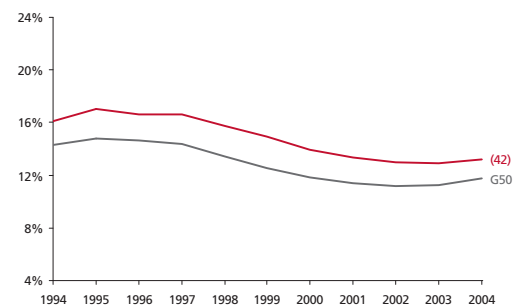
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

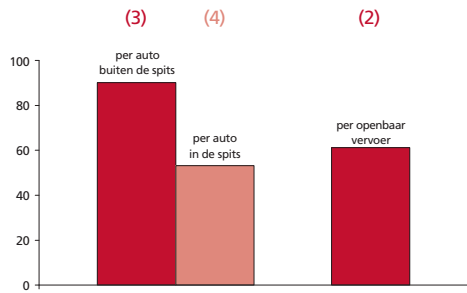
Armoede

Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

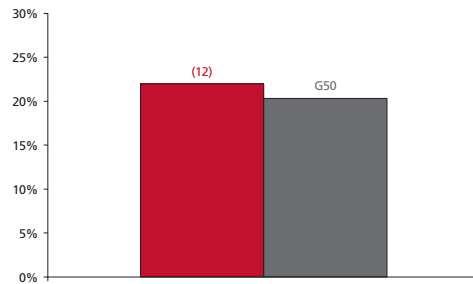
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

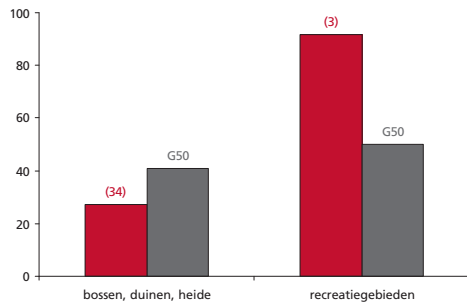
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

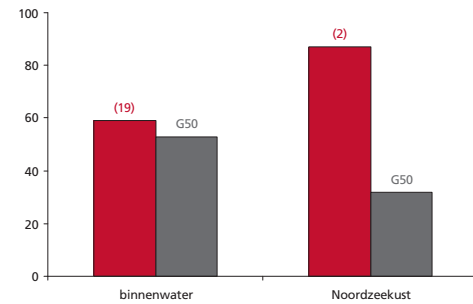
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

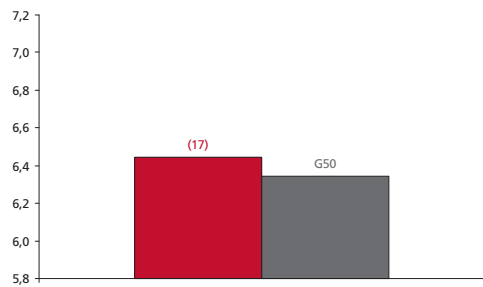
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

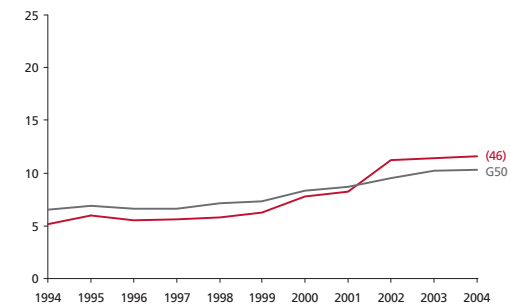
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

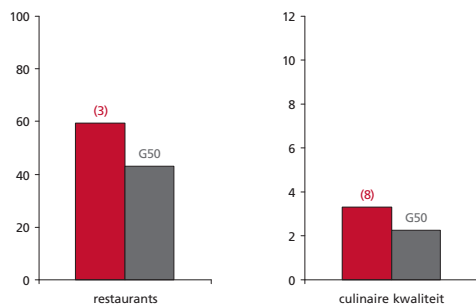
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

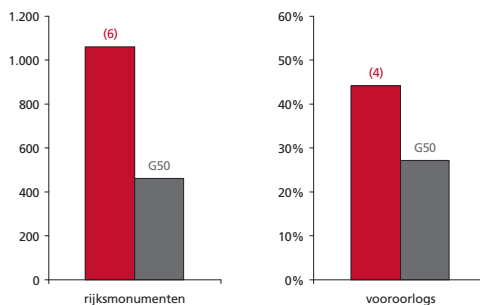
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

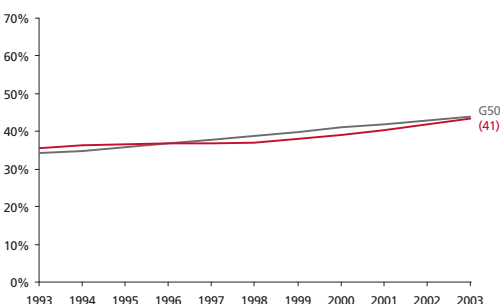
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

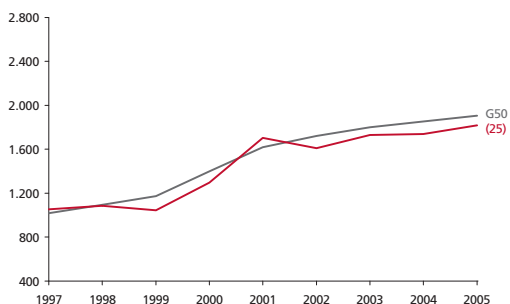
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag**
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Deventer

Met 89.142 inwoners de
32^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/n e e

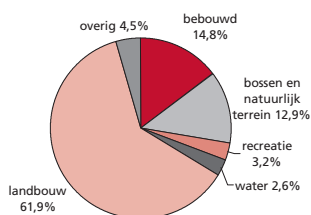
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Deventer
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

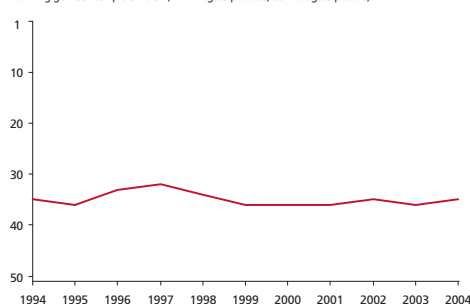

totale oppervlakte 10.790 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(37)
cultureel aanbod	(23)
aantal misdrijven	(27)
percentage koopwoningen	(36)
nabijheid natuurgebieden	(12)
culinair aanbod	(23)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(15)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(35)

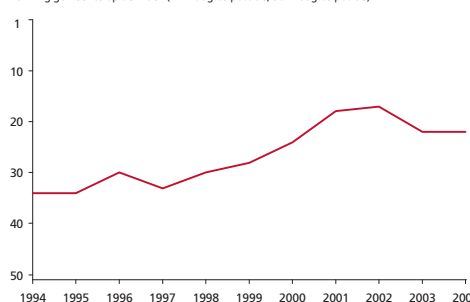

35

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

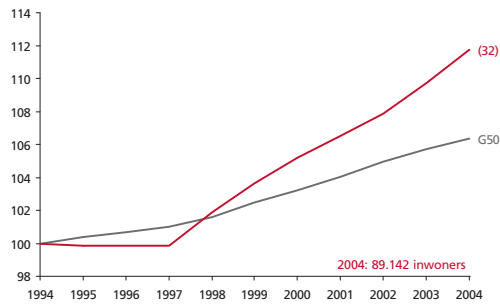
Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(18)
werkloosheid	(24)
arbeidsongeschiktheid	(36)
armoede	(23)
percentage laagopgeleiden	(16)
participatie vrouwen	(24)
banen	(30)
percentage groeisectoren	(26)
sociaal-economische index:	(22)

22

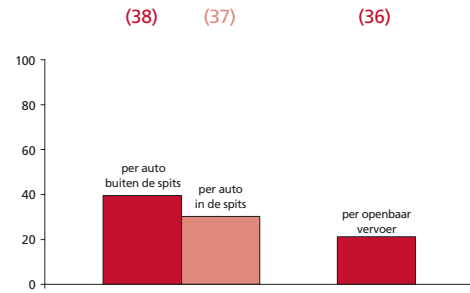
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

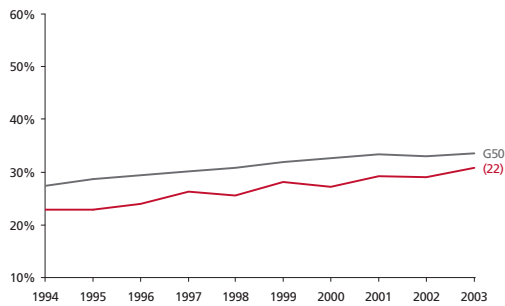
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

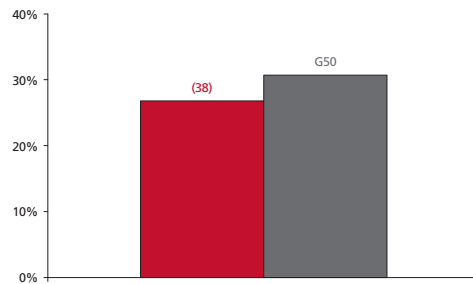
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

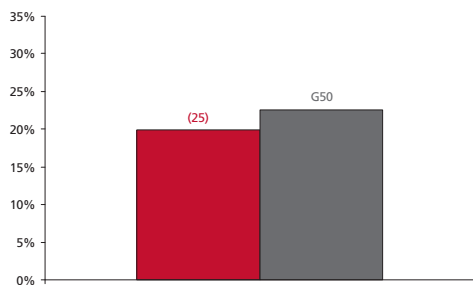
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

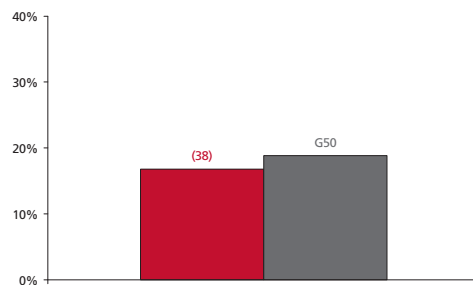
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

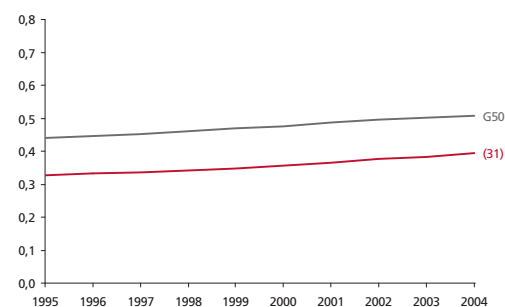
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

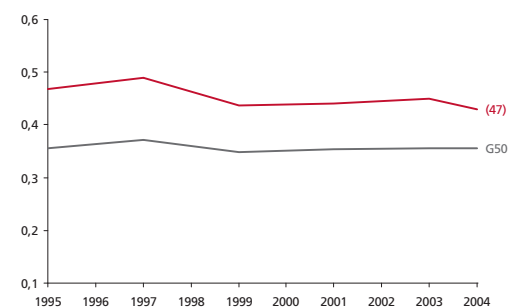
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

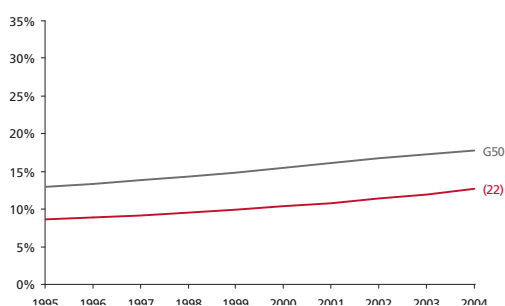
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

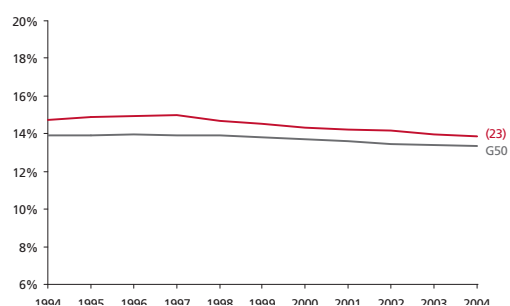
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

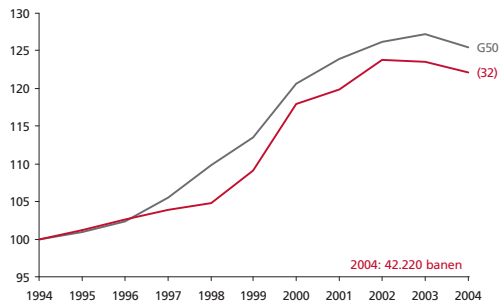

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer**
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer**
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

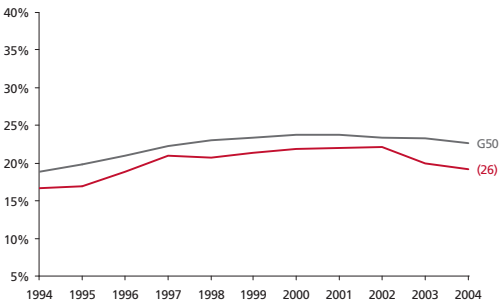
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

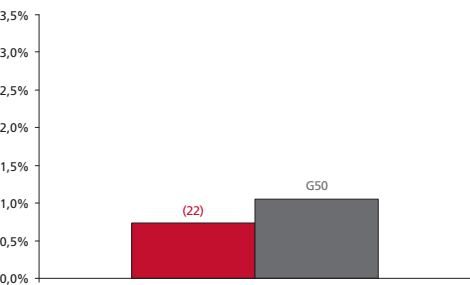
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

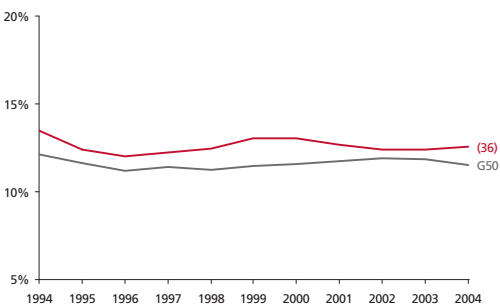
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

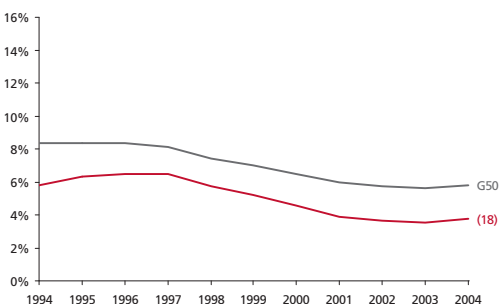
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

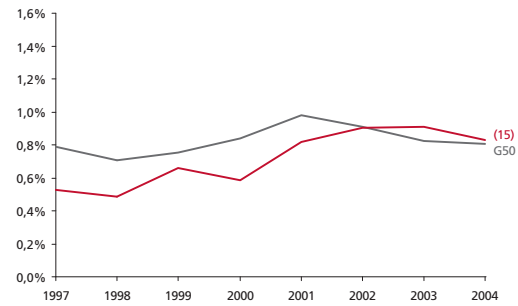
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

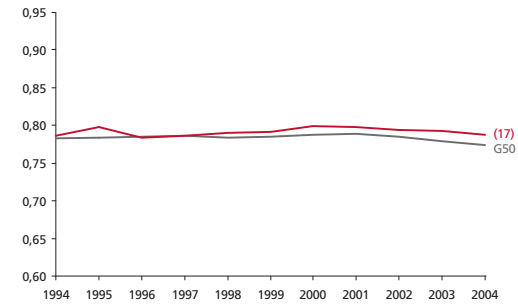
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

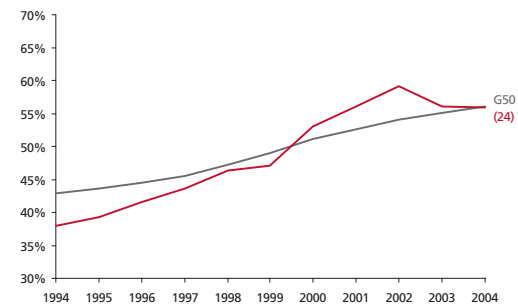
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

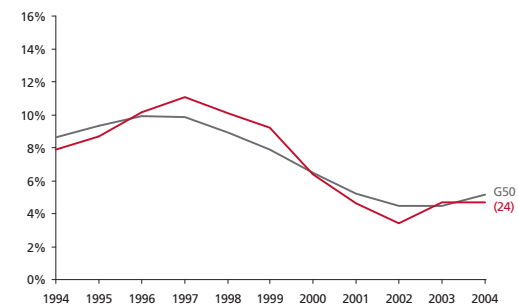
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

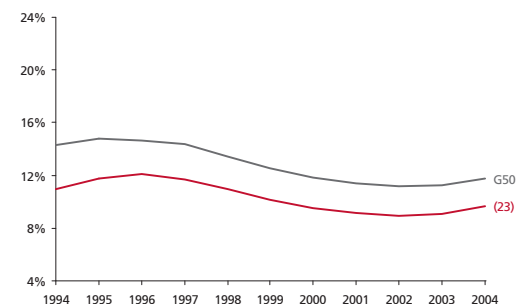
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

Armoede

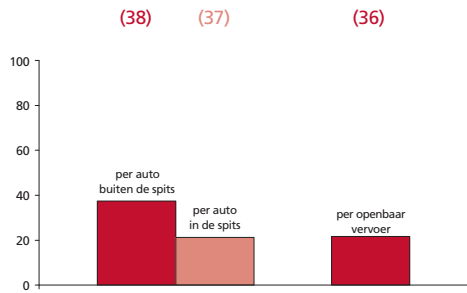
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

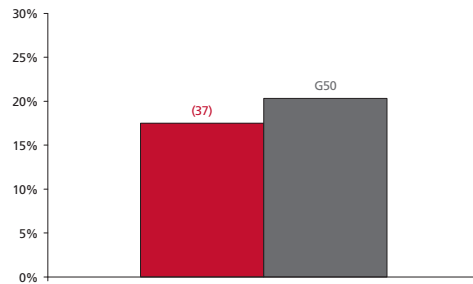
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

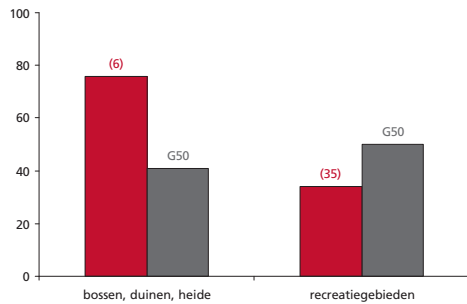
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

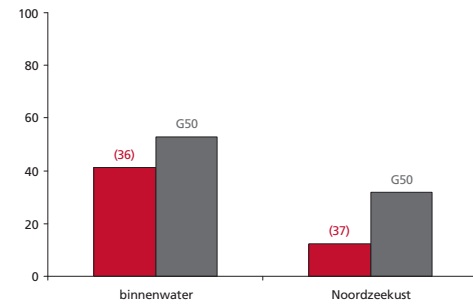
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

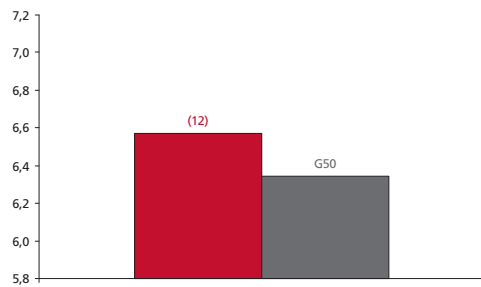
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

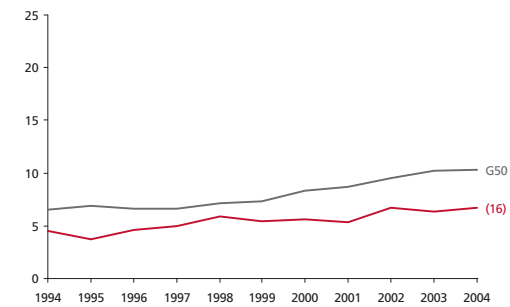
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

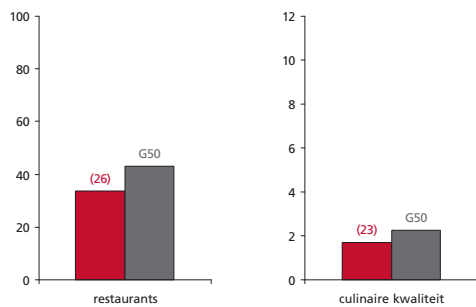
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

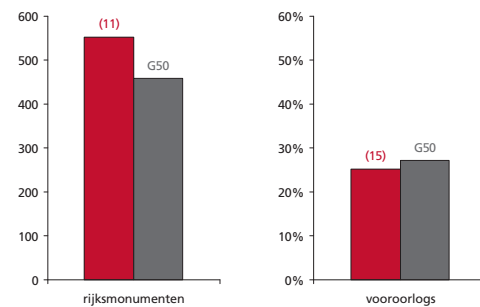
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

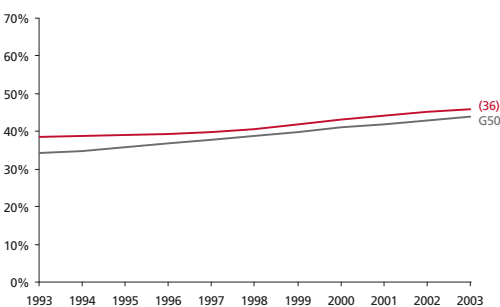
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

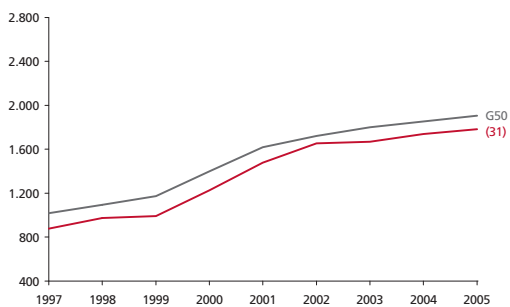
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer**
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Dordrecht

Met 119.649 inwoners de
20^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/n e e

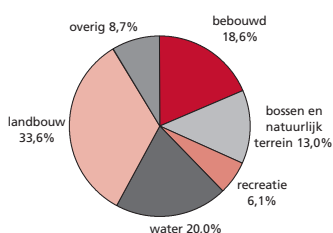
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Dordrecht
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

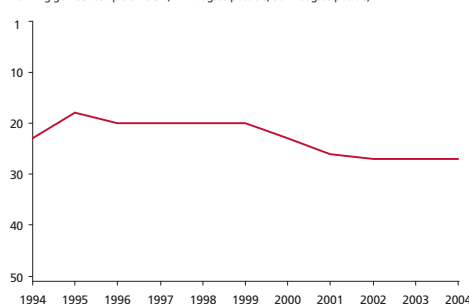
totale oppervlakte 9.950 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

	Ranking
bereikbaarheid	(11)
cultureel aanbod	(39)
aantal misdrijven	(30)
percentage koopwoningen	(34)
nabijheid natuurgebieden	(17)
culinair aanbod	(32)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(16)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(27)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

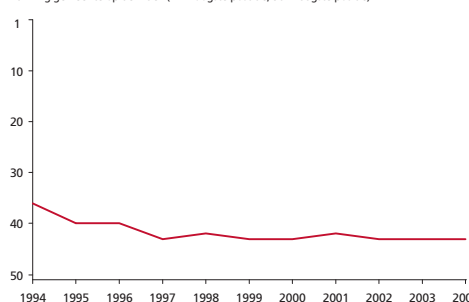
27

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

	Ranking
bijstand	(42)
werkloosheid	(32)
arbeidsongeschiktheid	(15)
armoede	(36)
percentage laagopgeleiden	(39)
participatie vrouwen	(39)
banen	(33)
percentage groeisectoren	(44)
sociaal-economische index:	(43)

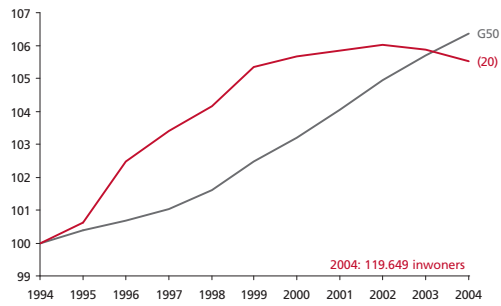
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

43

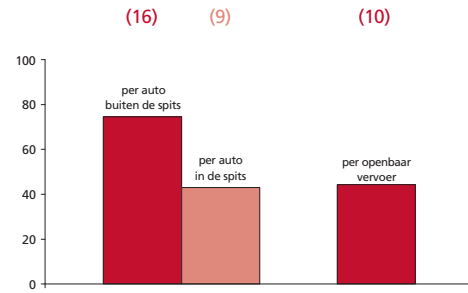
Bevolking

Totale bevolkingomvang (index, 1994 = 100)

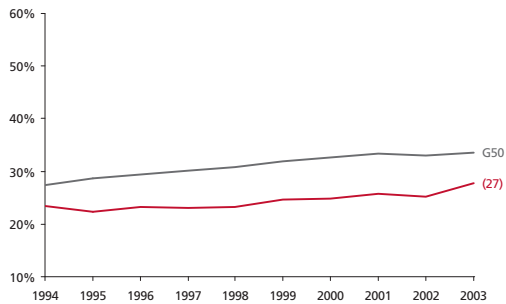
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

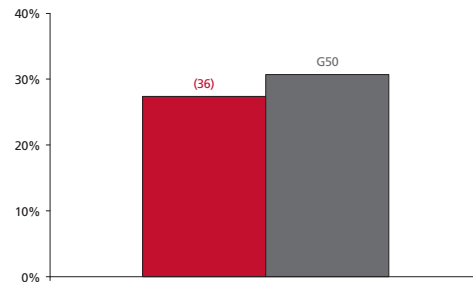
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

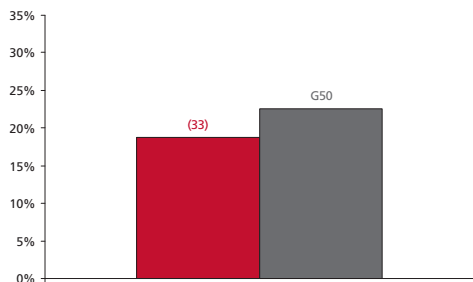
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

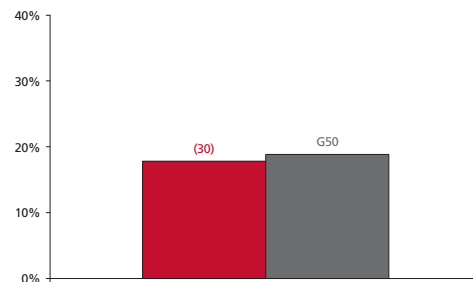
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

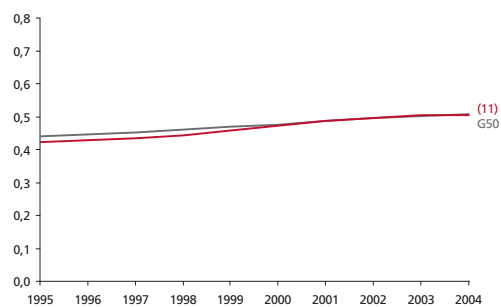
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

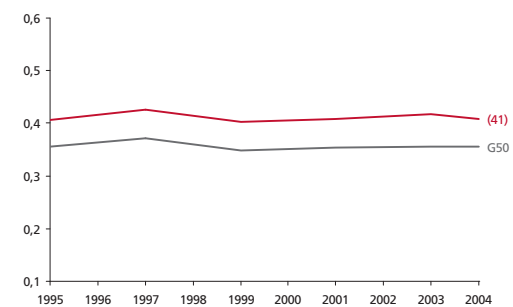
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

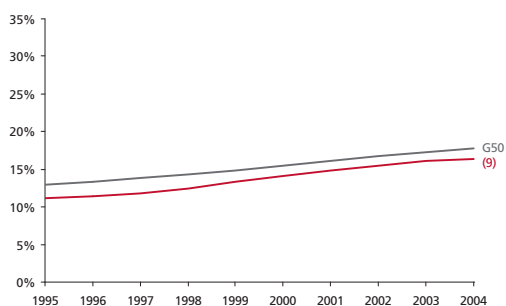
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

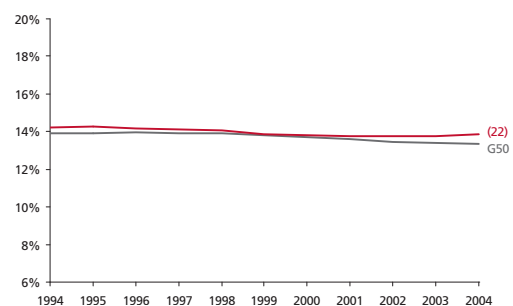
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

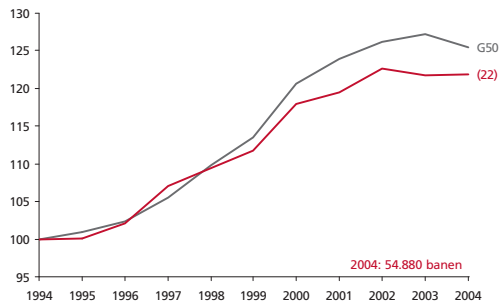

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht**
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht**
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

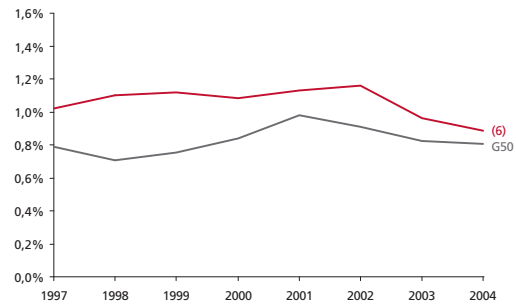
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

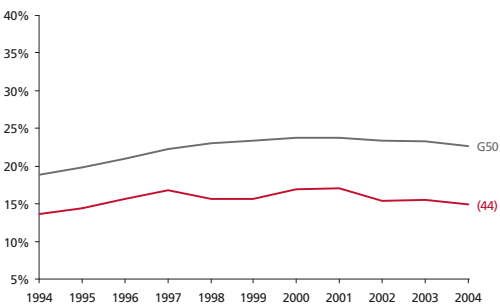
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

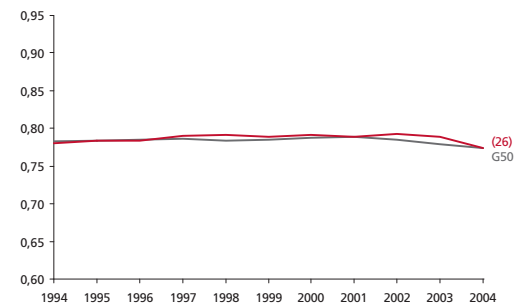
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

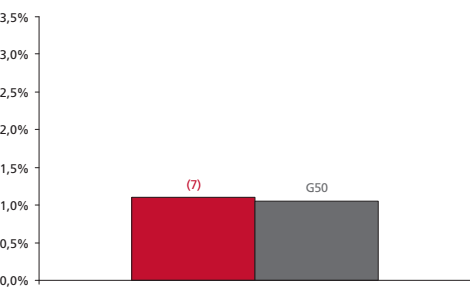
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

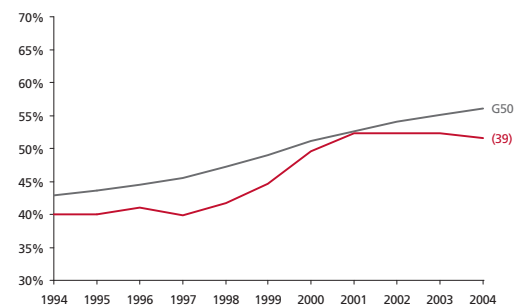
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

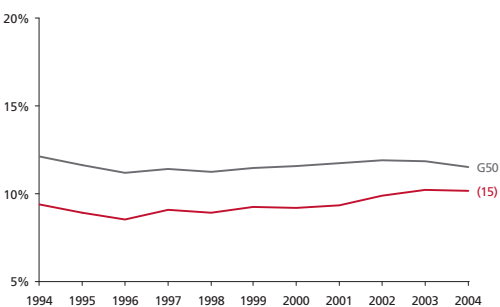
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

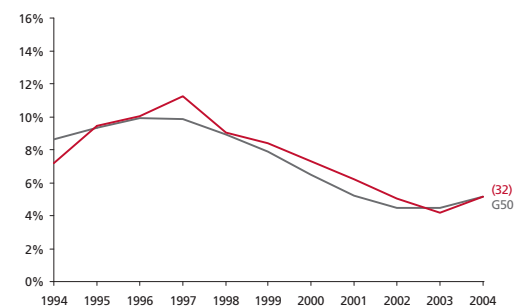
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

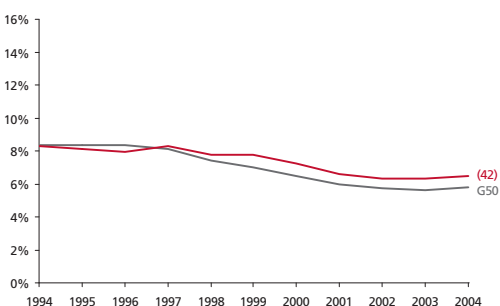
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

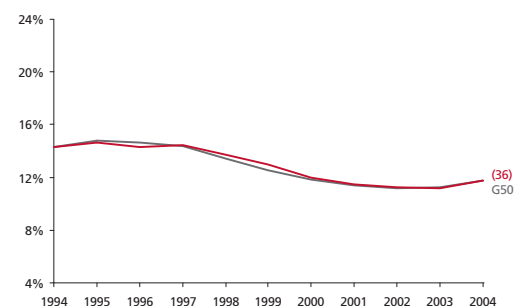
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

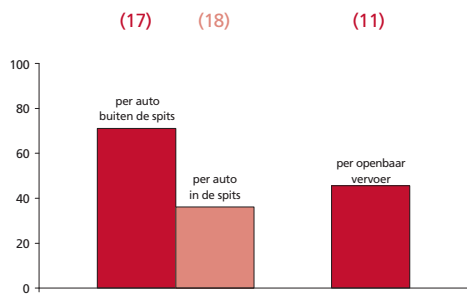
Armoede

Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

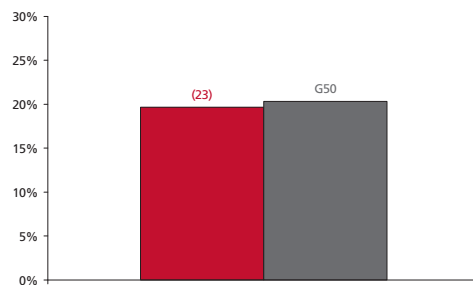
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

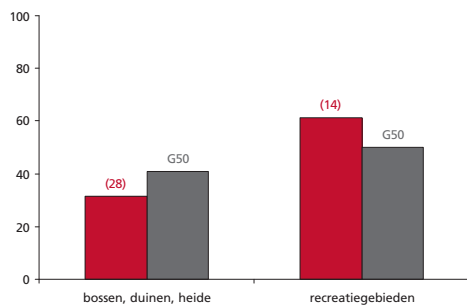
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

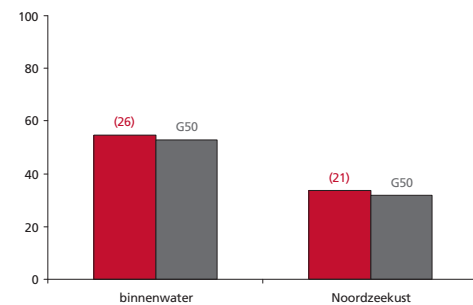
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

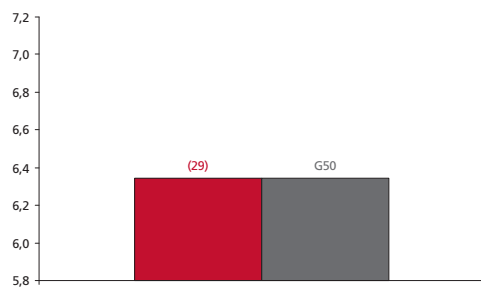
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

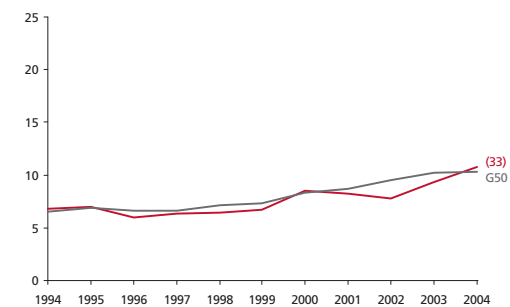
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

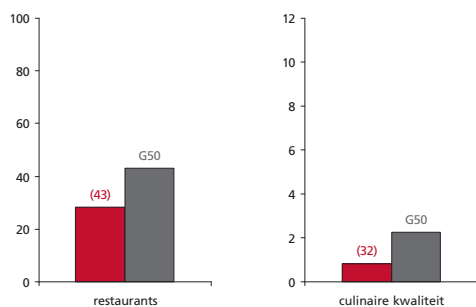
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

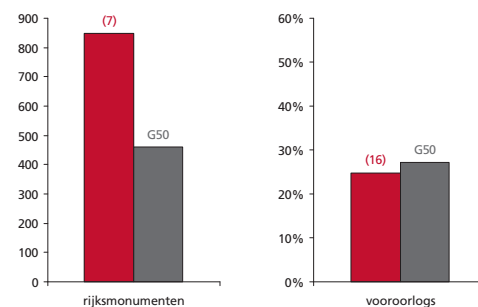
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

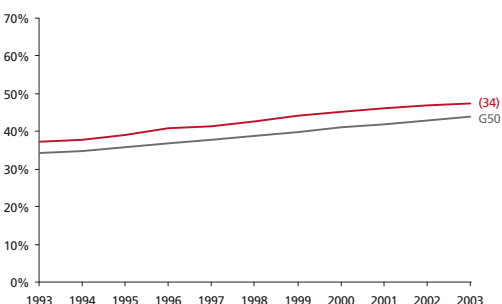
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

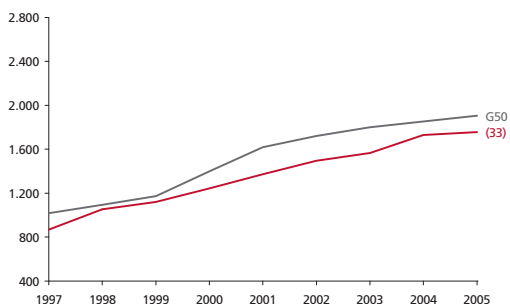
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht**
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Ede

Met 105.495 inwoners de
25^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

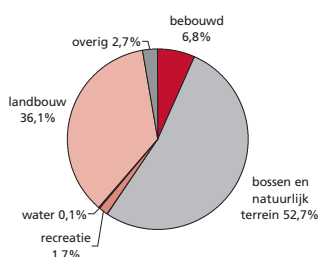
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Ede
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

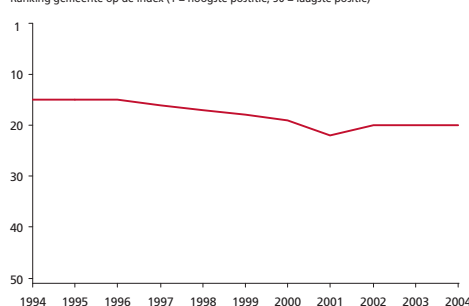
totale oppervlakte 31.870 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(23)
cultureel aanbod	(50)
aantal misdrijven	(9)
percentage koopwoningen	(1)
nabijheid natuurgebieden	(9)
culinair aanbod	(21)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(36)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(20)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

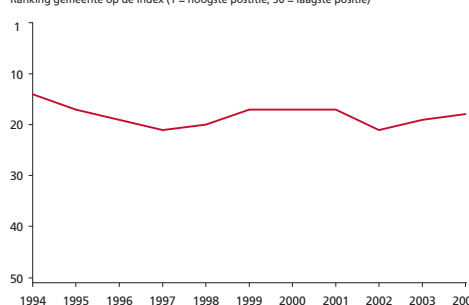
20

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(4)
werkloosheid	(1)
arbeidsongeschiktheid	(17)
armoede	(6)
percentage laagopgeleiden	(36)
participatie vrouwen	(42)
banen	(35)
percentage groeisectoren	(39)
sociaal-economische index:	(18)

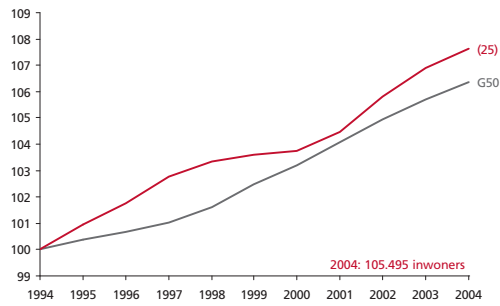
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

18

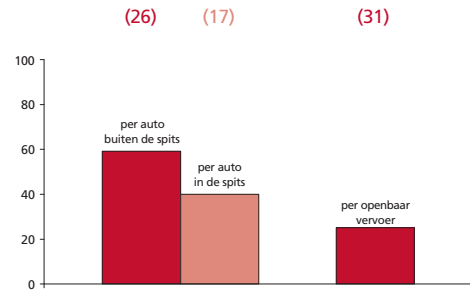
Bevolking

Totale bevolkingsomvang (index, 1994 = 100)

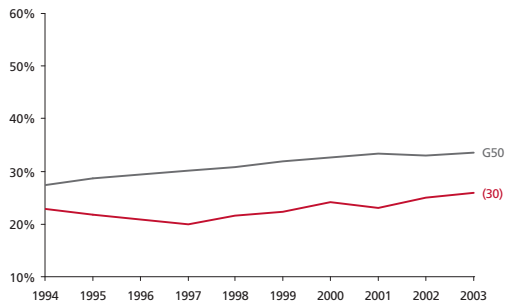
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

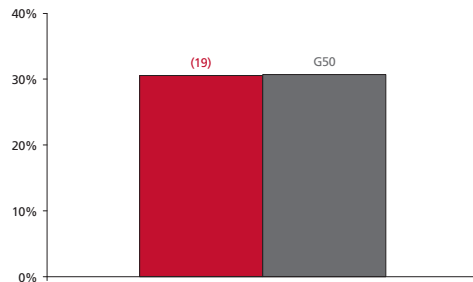
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

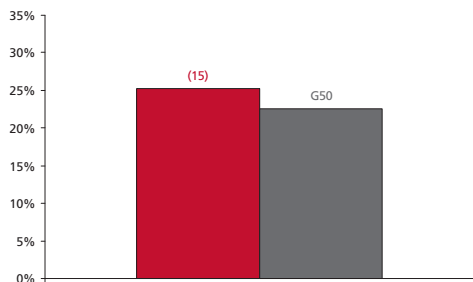
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

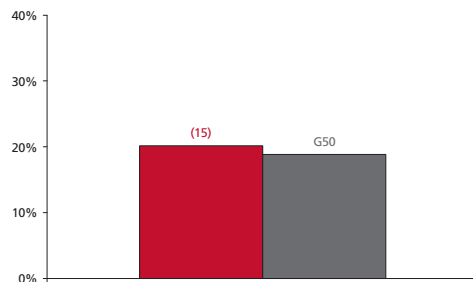
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

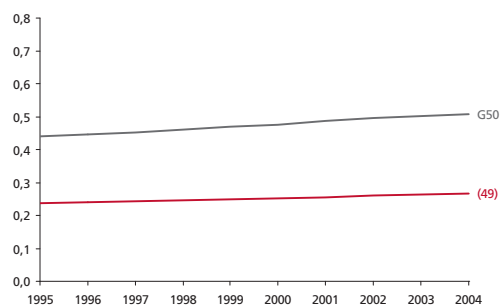
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

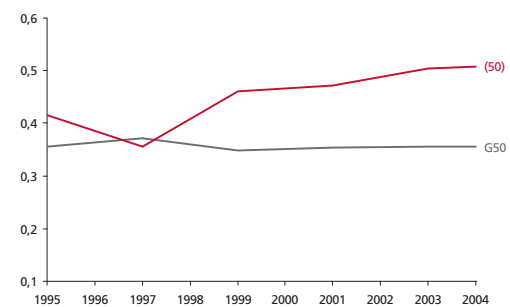
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

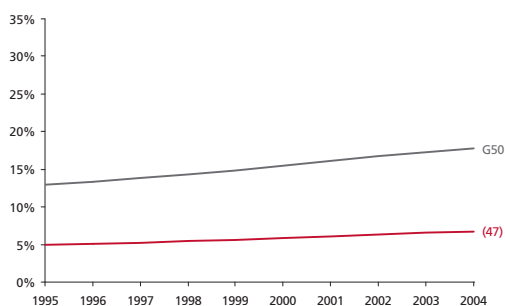
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

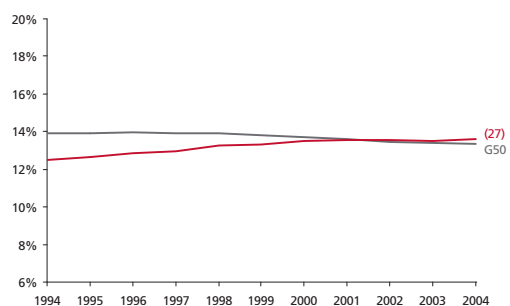
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

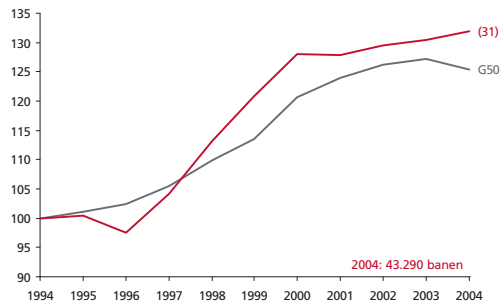

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede**
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede**
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

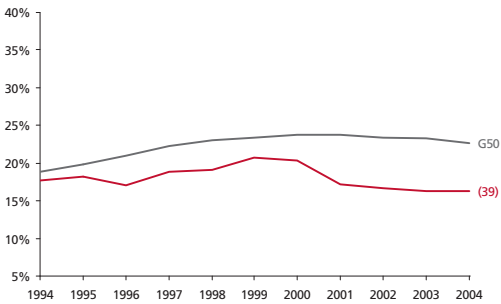
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

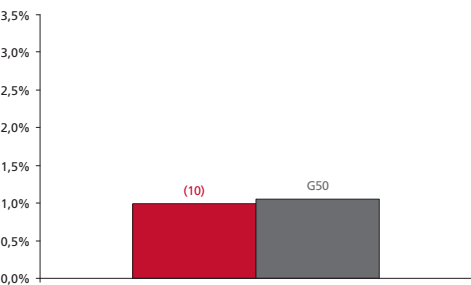
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

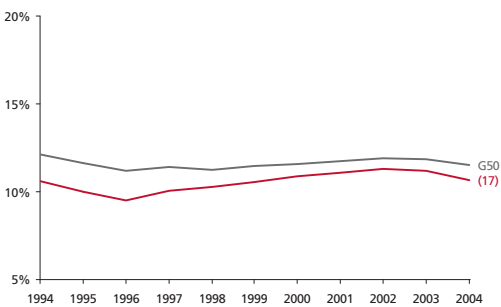
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

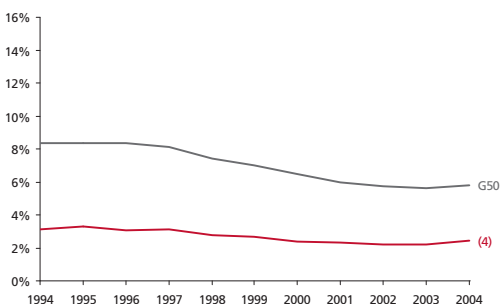
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

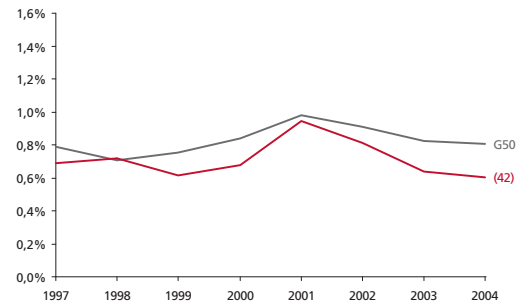
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

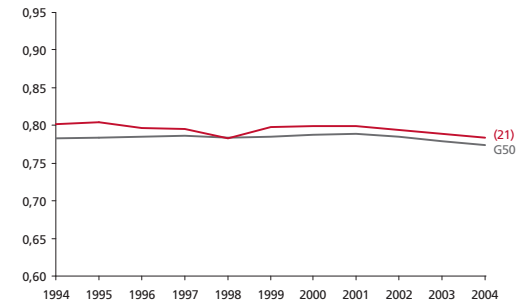
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

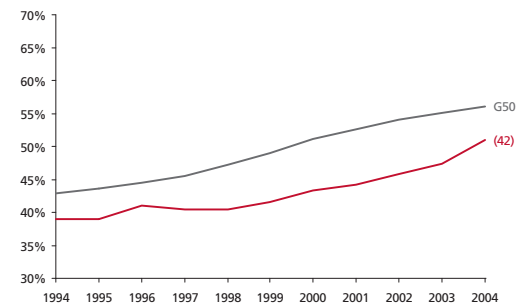
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

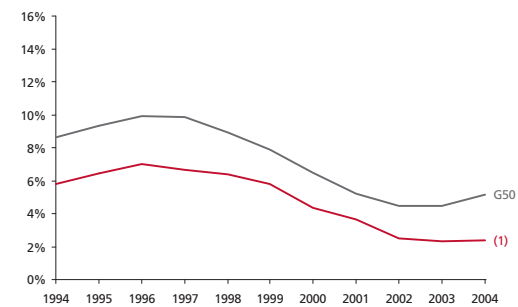
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

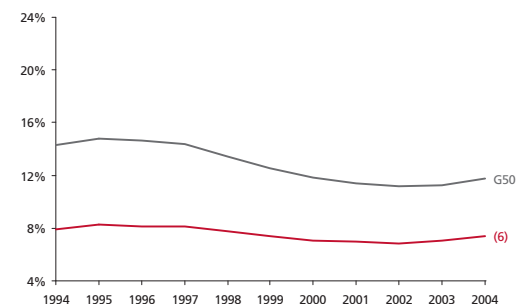
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

Armoede

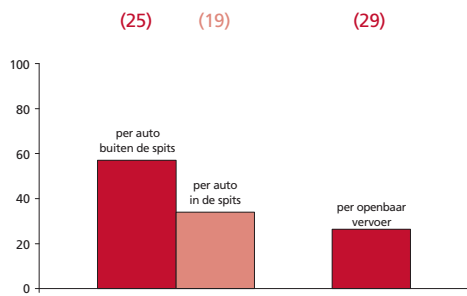
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

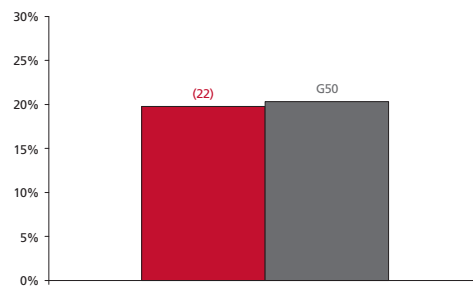
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

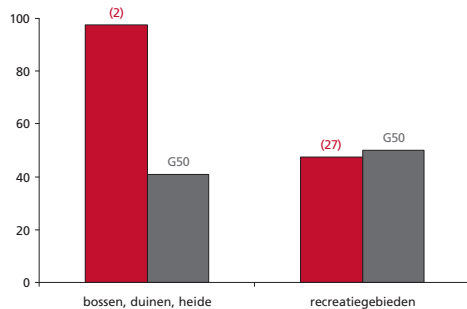
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

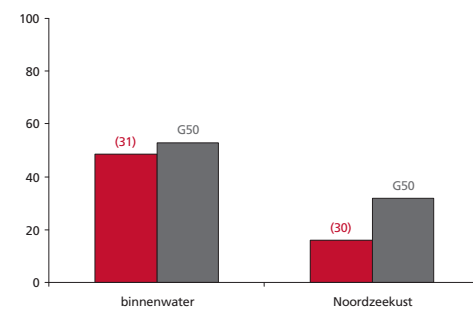
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

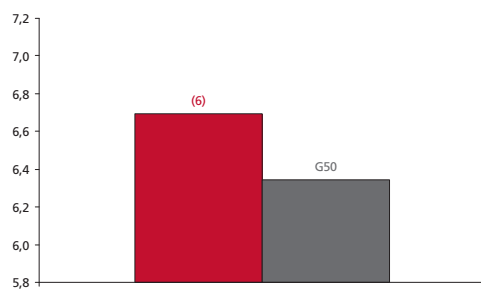
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

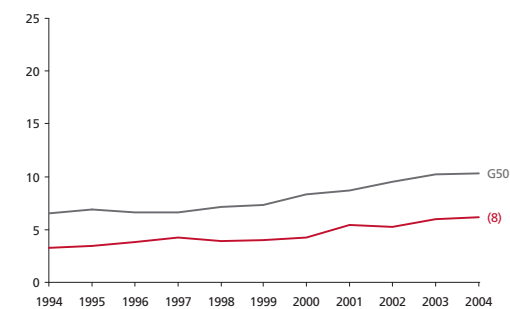
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

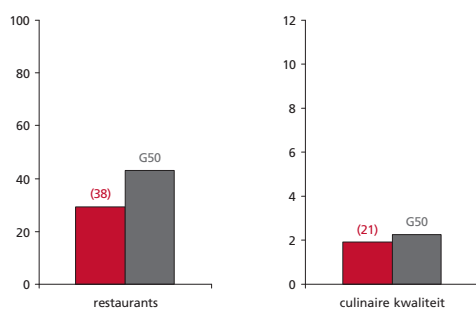
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

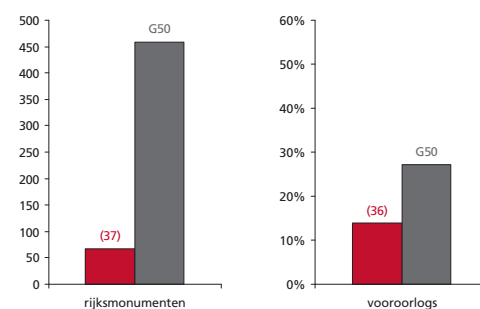
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

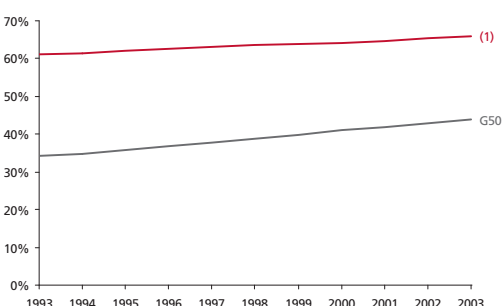
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

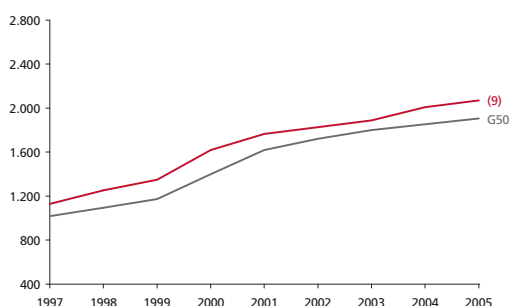
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede**
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Eindhoven

Met 207.870 inwoners de

5^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/n e e

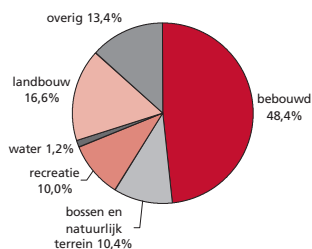
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Eindhoven
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

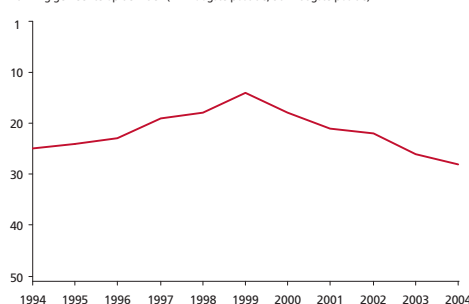
totale oppervlakte 8.880 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(25)
cultureel aanbod	(16)
aantal misdrijven	(46)
percentage koopwoningen	(40)
nabijheid natuurgebieden	(26)
culinair aanbod	(14)
universiteiten	(3)
percentage vooroorlogse woningen	(32)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(28)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

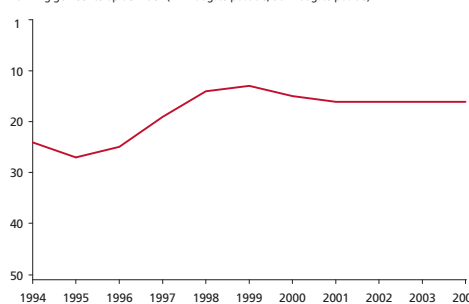
28

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(34)
werkloosheid	(20)
arbeidsongeschiktheid	(24)
armoede	(33)
percentage laagopgeleiden	(21)
participatie vrouwen	(21)
banen	(5)
percentage groeisectoren	(11)
sociaal-economische index:	(16)

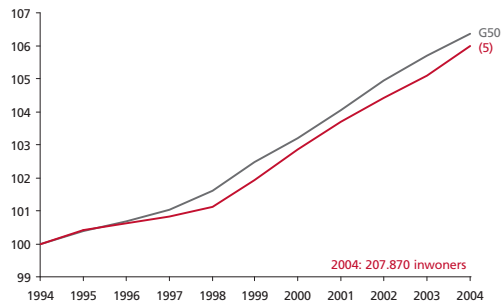
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

16

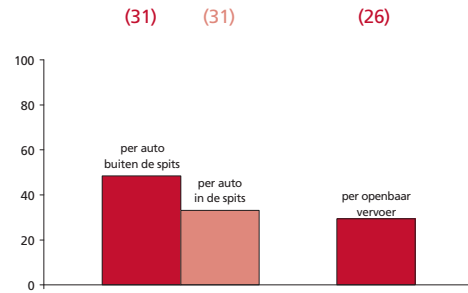
Bevolking

Totale bevolkingsomvang (index, 1994 = 100)

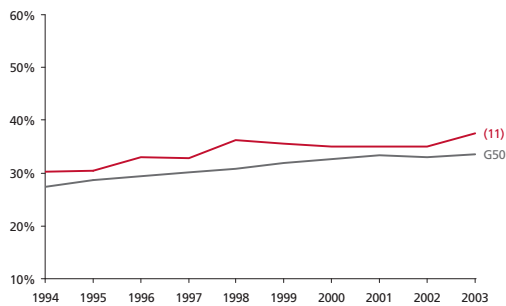
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

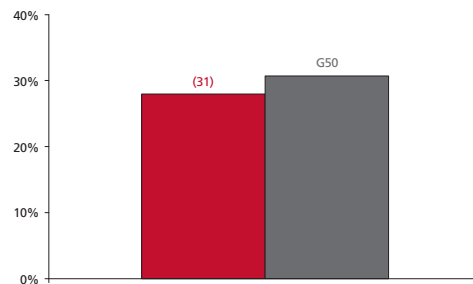
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

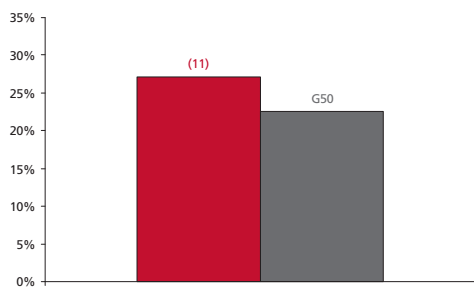
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

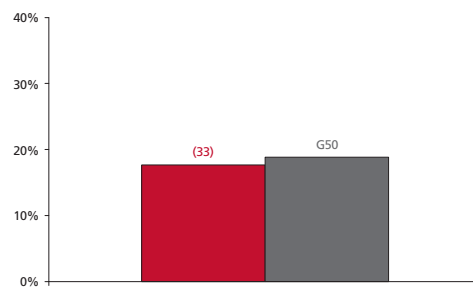
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

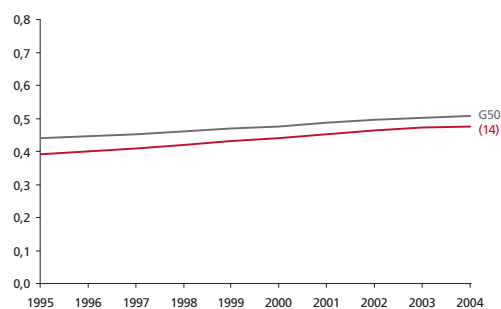
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

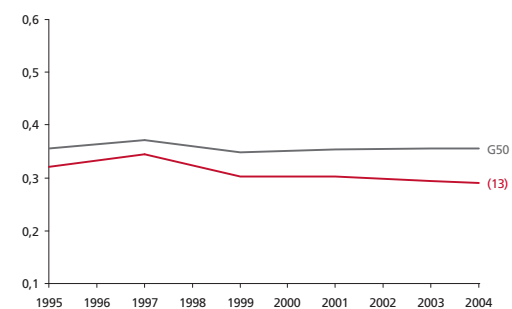
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

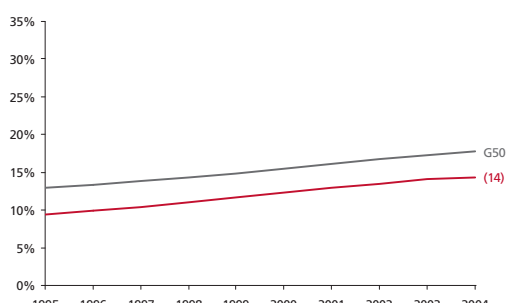
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

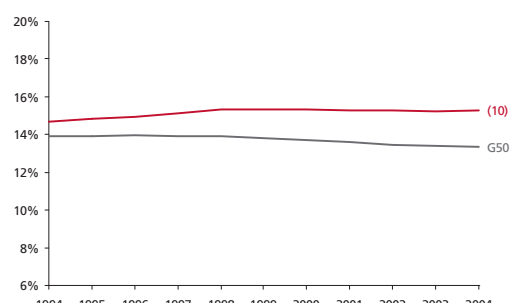
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

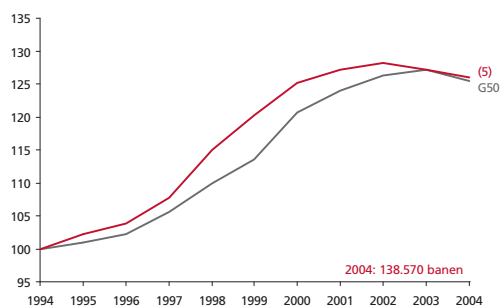

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven**
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven**
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

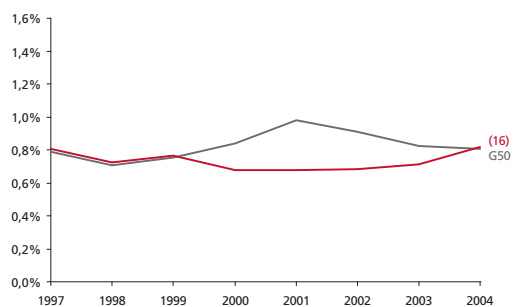
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

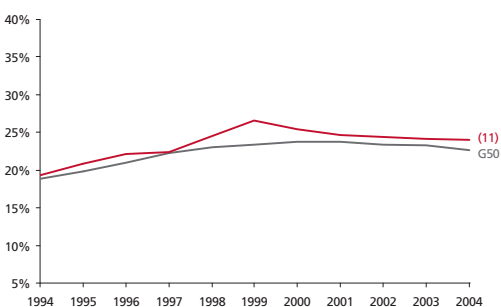
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

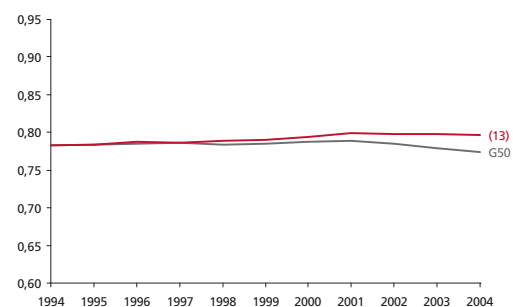
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

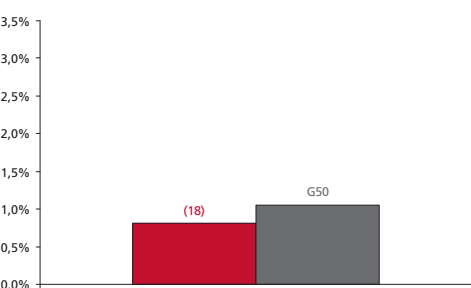
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

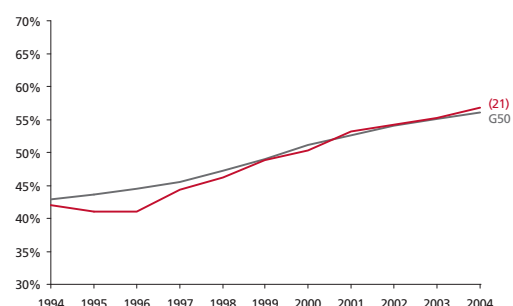
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

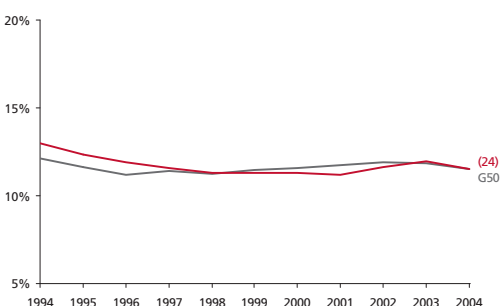
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

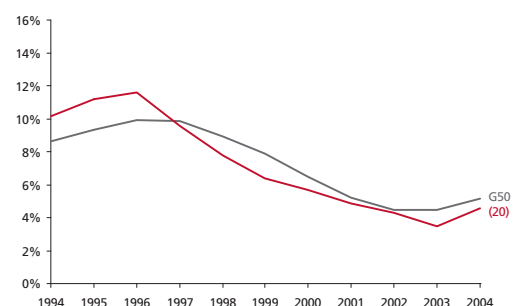
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

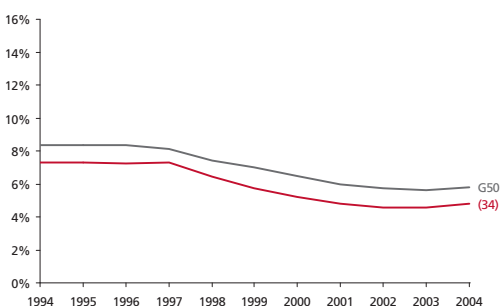
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

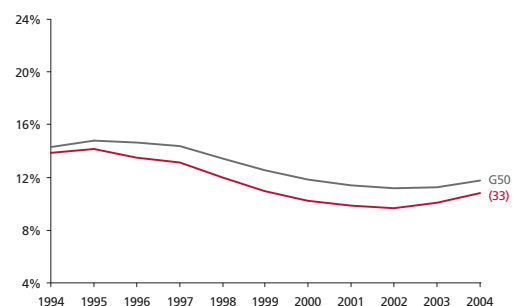
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

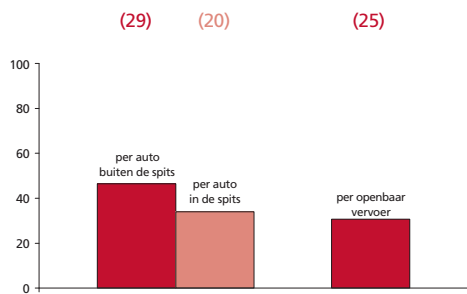
Armoede

Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

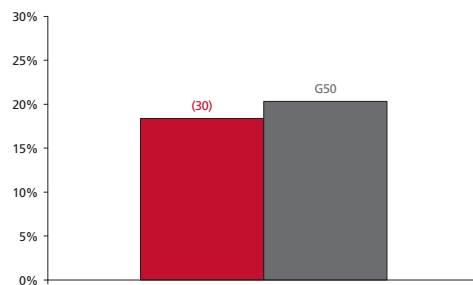
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

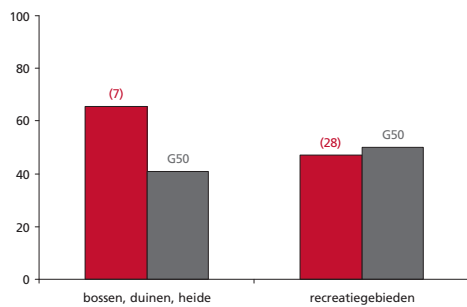
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

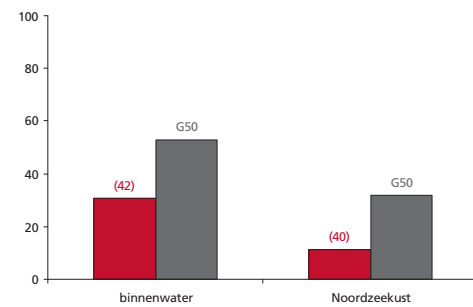
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

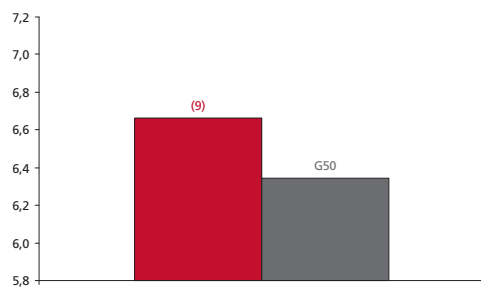
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

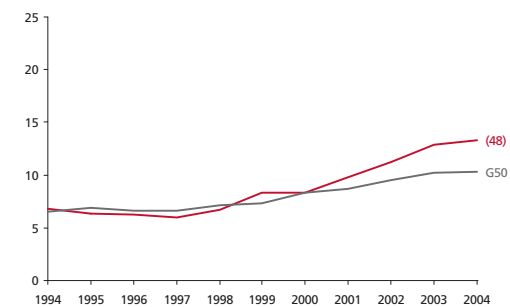
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

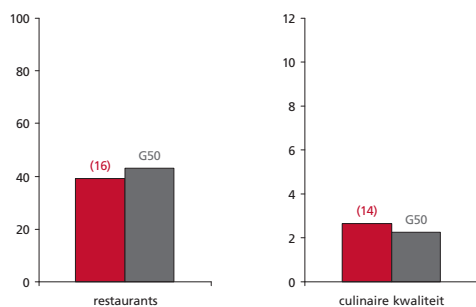
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

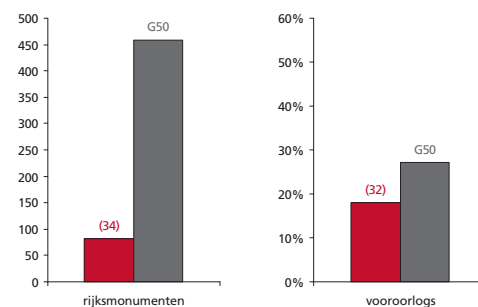
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

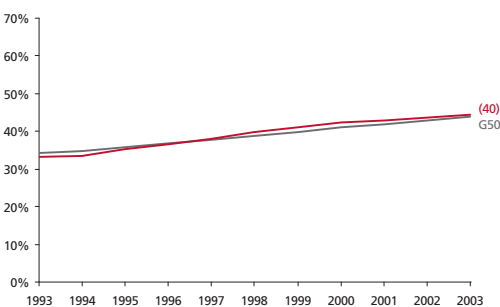
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

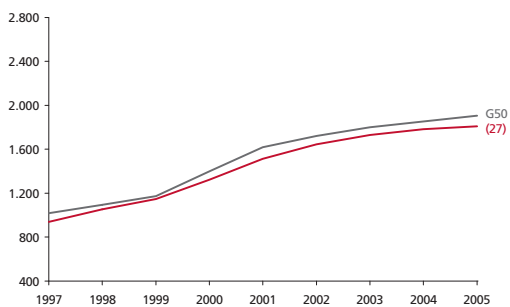
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven**
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Emmen

Met 108.354 inwoners de
24^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/n e e

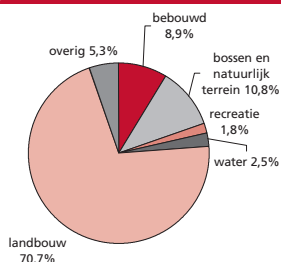
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Emmen
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

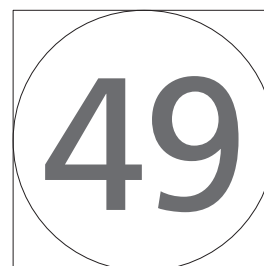
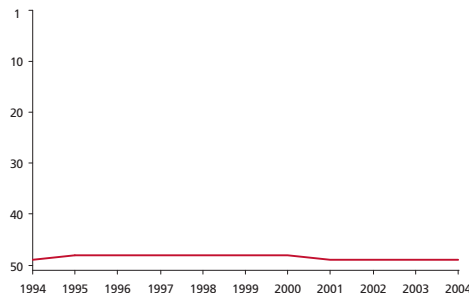

totale oppervlakte 34.630 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit: Ranking Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

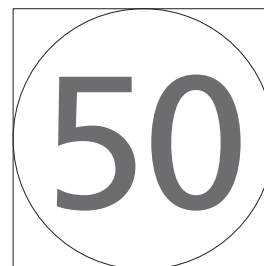
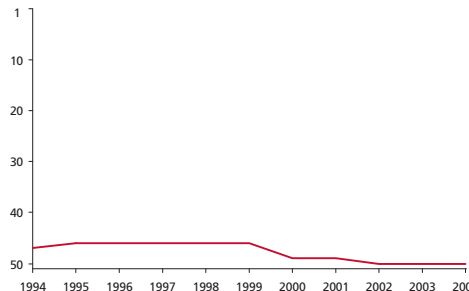
bereikbaarheid	(50)
cultureel aanbod	(46)
aantal misdrijven	(5)
percentage koopwoningen	(11)
nabijheid natuurgebieden	(31)
culinair aanbod	(46)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(38)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(49)

Sociaal-economische index

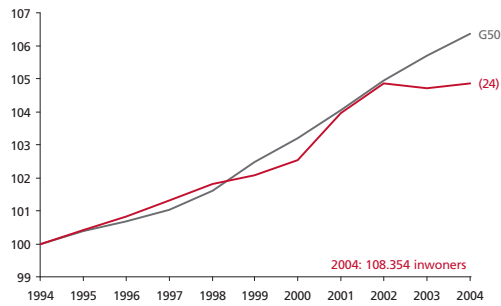
De sociaal-economische index bestaat uit: Ranking Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bijstand	(23)
werkloosheid	(39)
arbeidsongeschiktheid	(46)
armoede	(31)
percentage laagopgeleiden	(50)
participatie vrouwen	(49)
banen	(45)
percentage groeisectoren	(35)
sociaal-economische index:	(50)

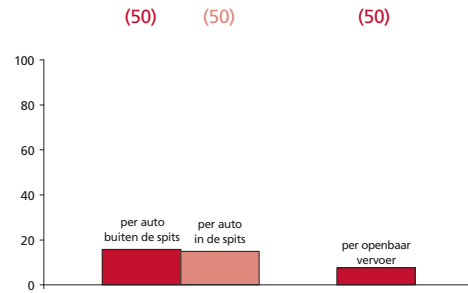
Bevolking

Totale bevolkingsomvang (index, 1994 = 100)

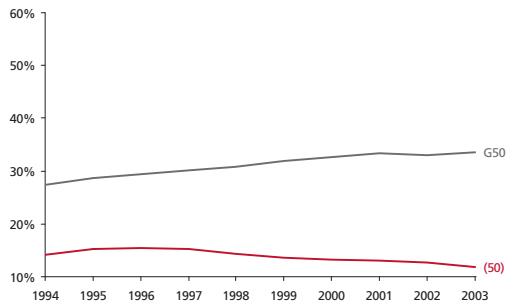
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

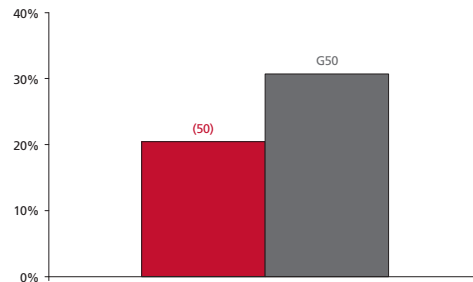
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

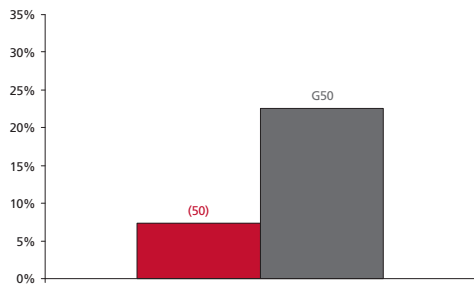
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

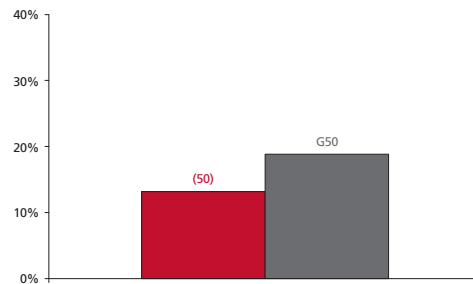
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

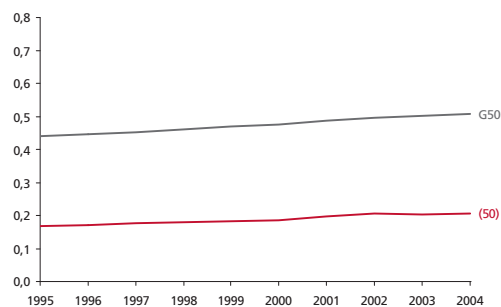
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

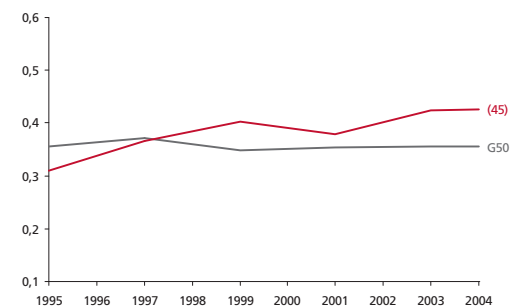
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

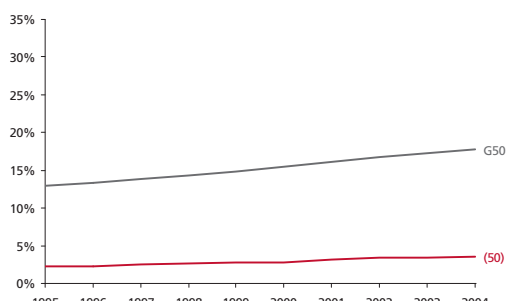
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

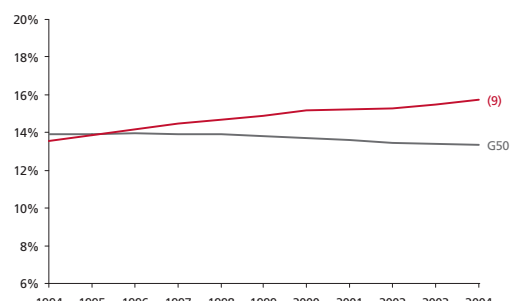
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

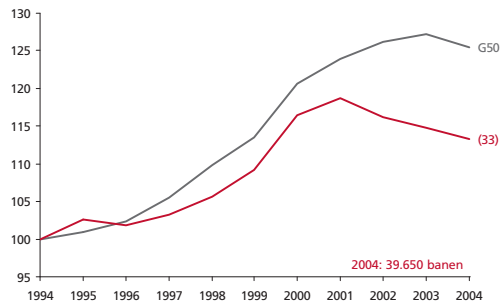

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen**
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen**
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

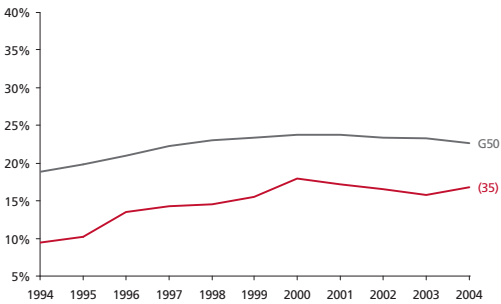
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

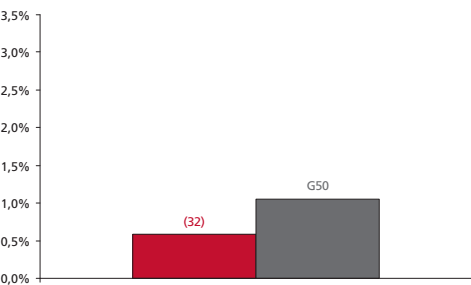
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

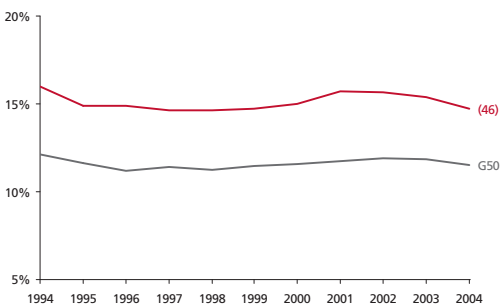
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

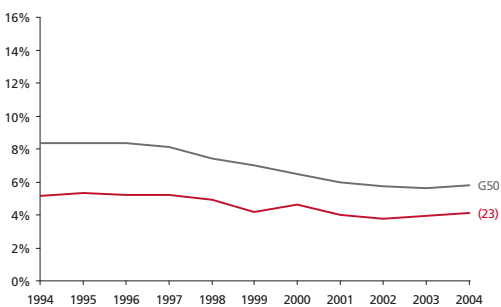
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

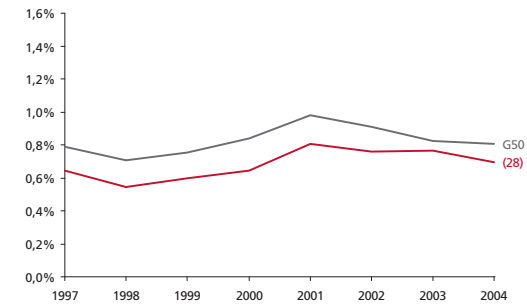
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

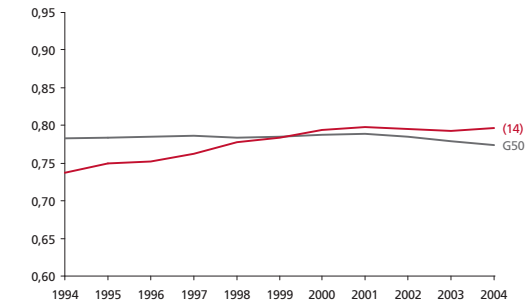
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

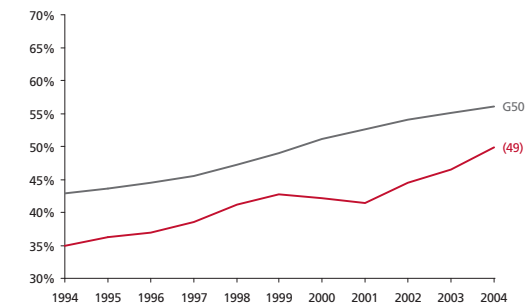
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

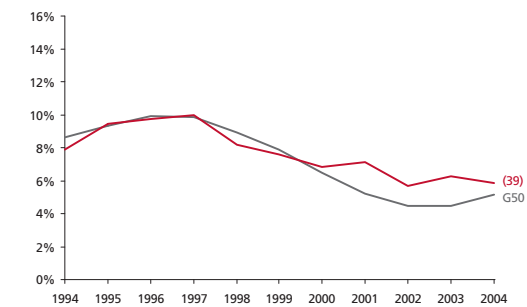
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

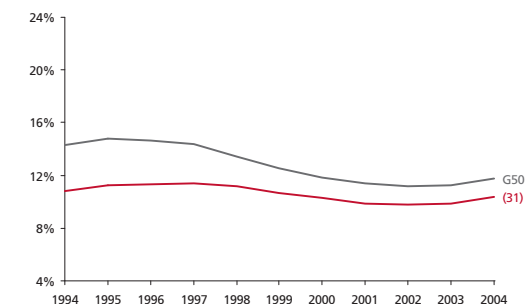
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

Armoede

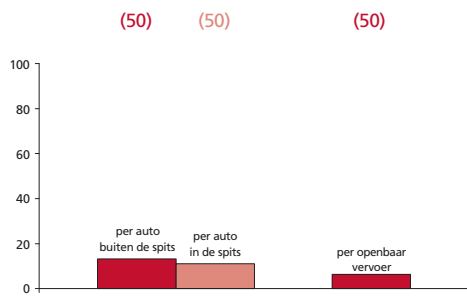
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

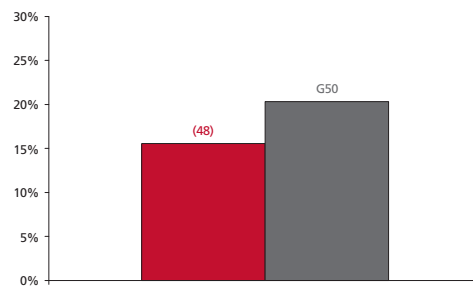
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

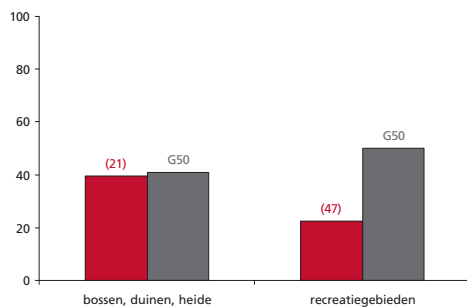
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

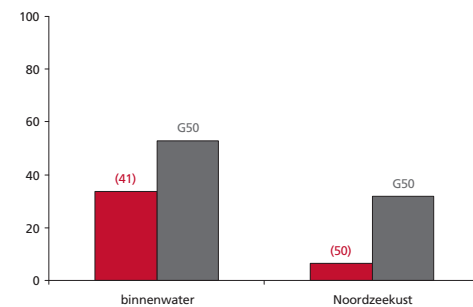
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

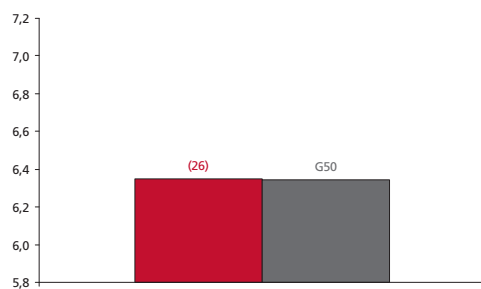
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

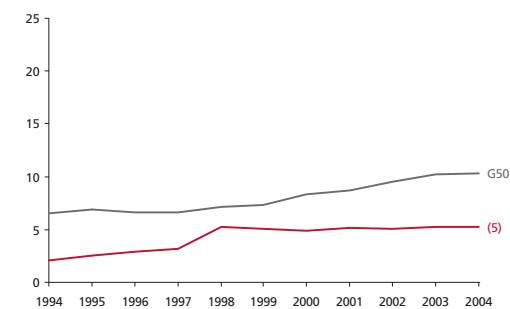
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

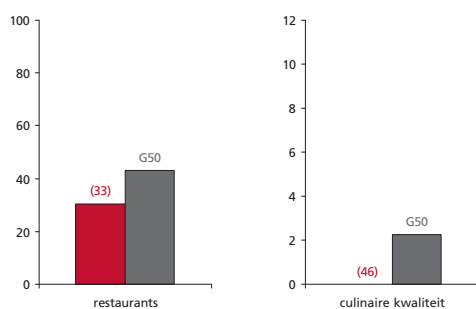
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

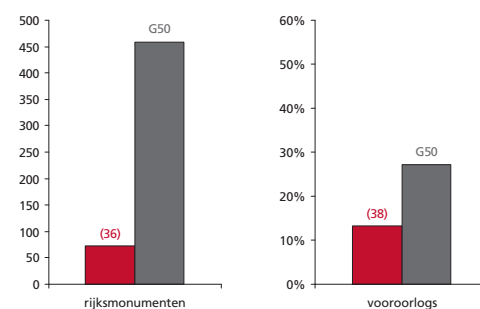
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

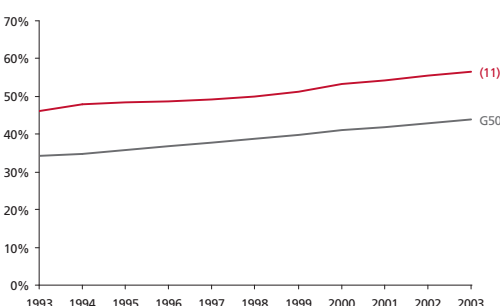
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

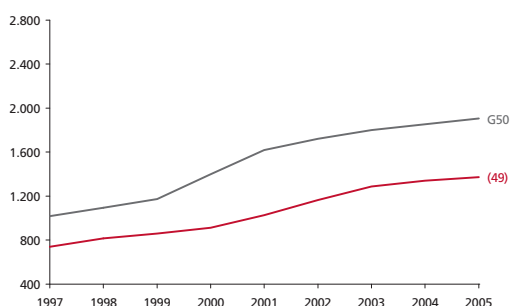
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen**
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Enschede

Met 152.989 inwoners de
12^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

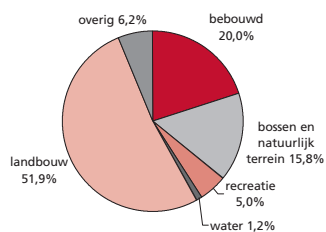
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Enschede
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

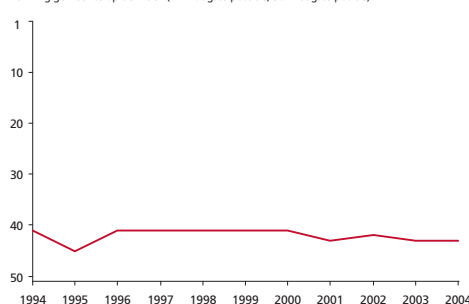
totale oppervlakte 14.280 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

	Ranking
bereikbaarheid	(49)
cultureel aanbod	(20)
aantal misdrijven	(15)
percentage koopwoningen	(38)
nabijheid natuurgebieden	(47)
culinair aanbod	(27)
universiteiten	(3)
percentage vooroorlogse woningen	(19)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(43)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

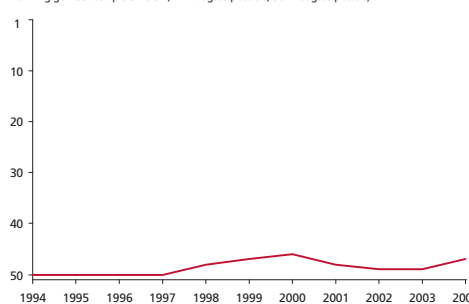
43

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

	Ranking
bijstand	(39)
werkloosheid	(40)
arbeidsongeschiktheid	(47)
armoede	(45)
percentage laagopgeleiden	(35)
participatie vrouwen	(42)
banen	(26)
percentage groeisectoren	(37)
sociaal-economische index:	(47)

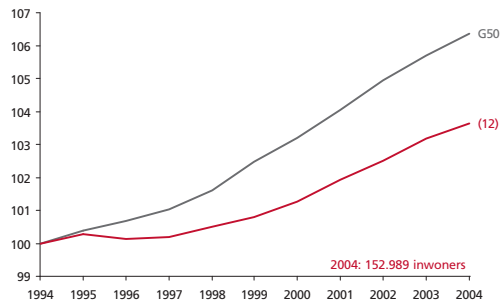
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

47

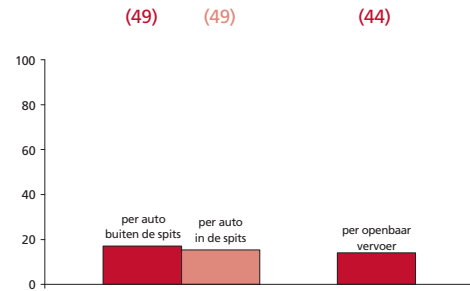
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

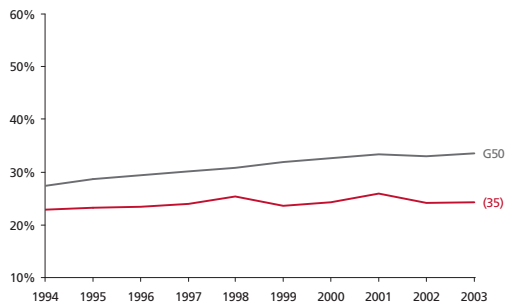
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

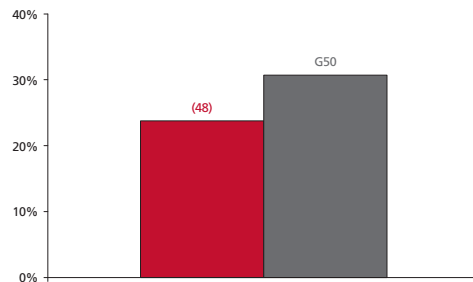
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

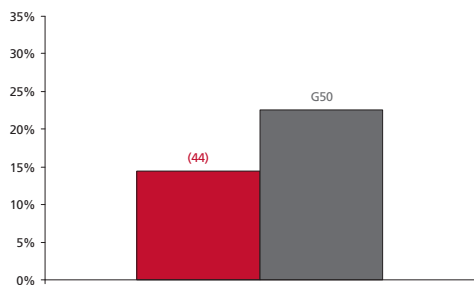
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

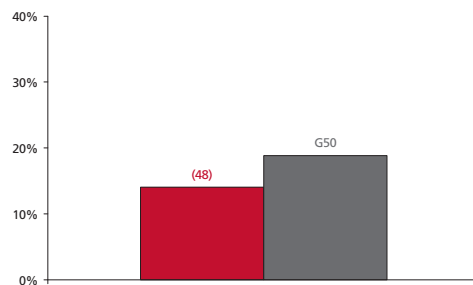
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

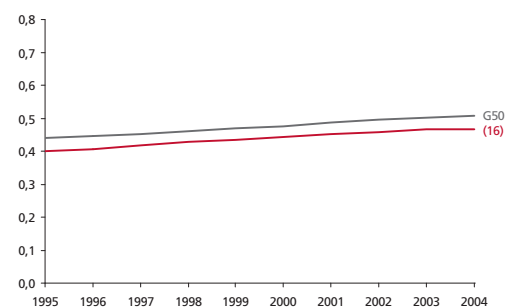
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

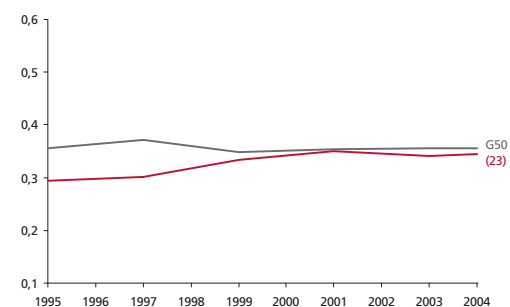
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

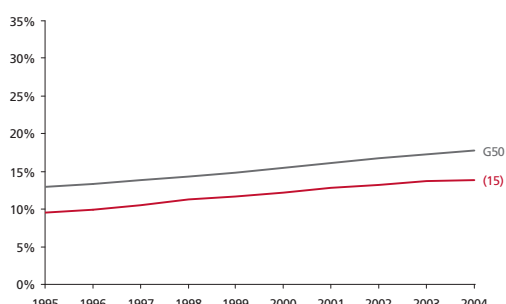
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

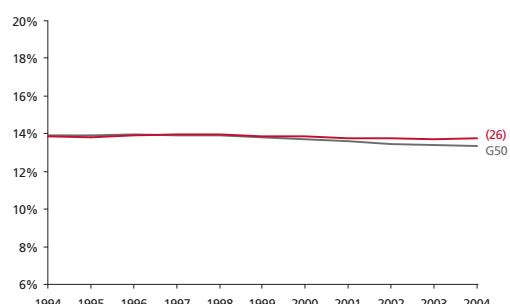
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

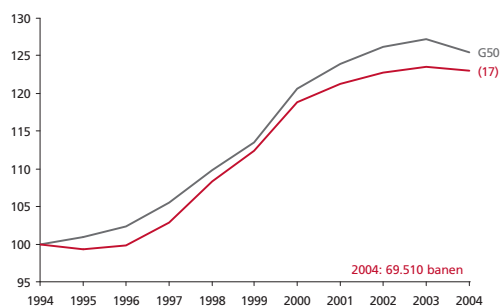

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede**
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede**
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

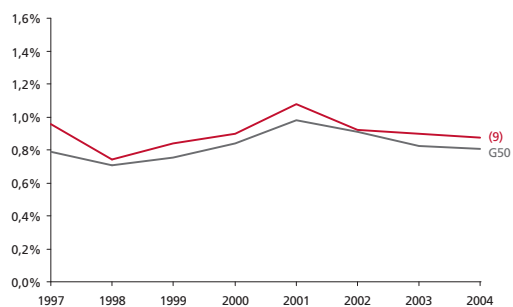
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

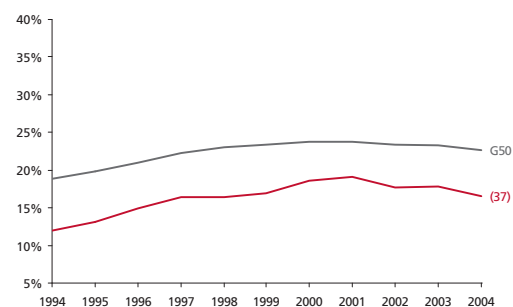
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

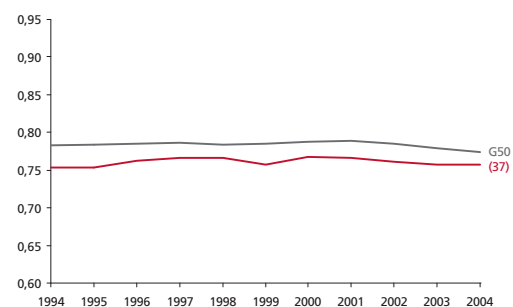
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

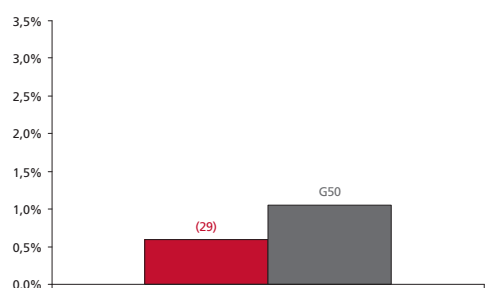
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

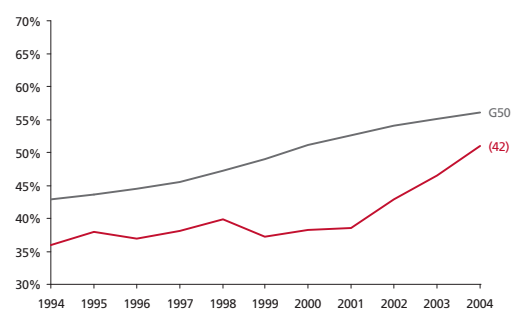
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

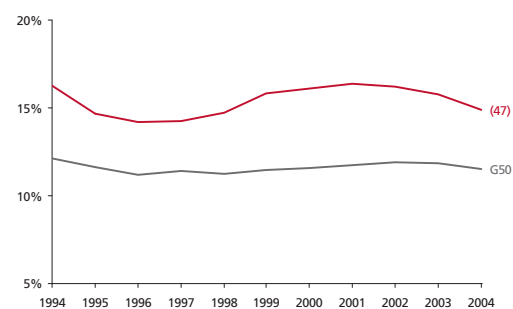
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

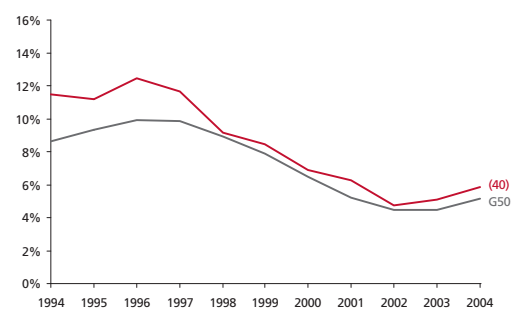
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

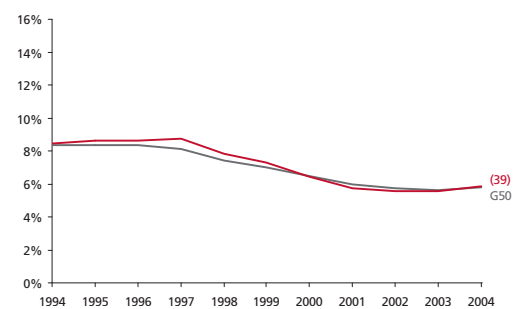
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

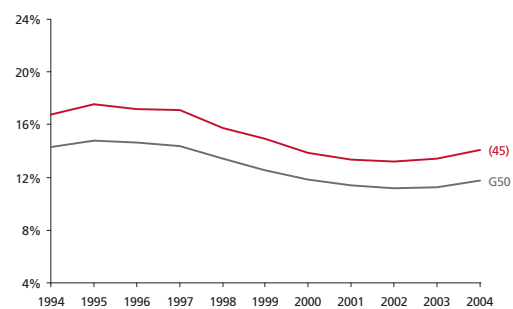
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

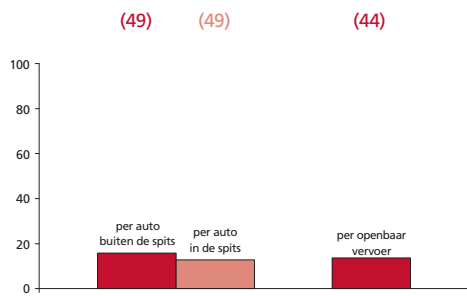
Armoede

Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

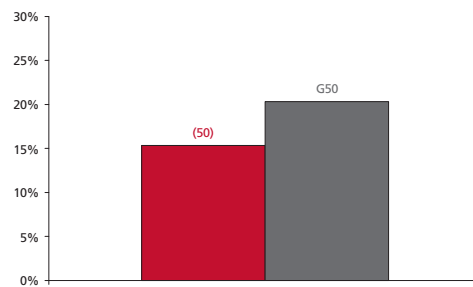
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

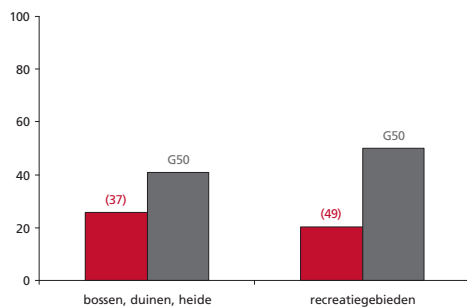
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

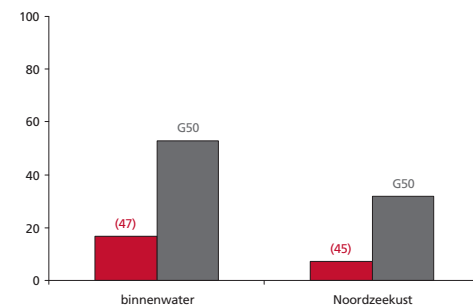
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

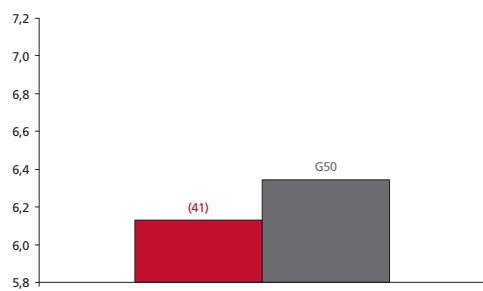
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

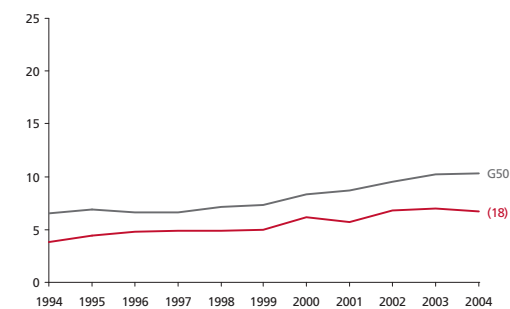
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

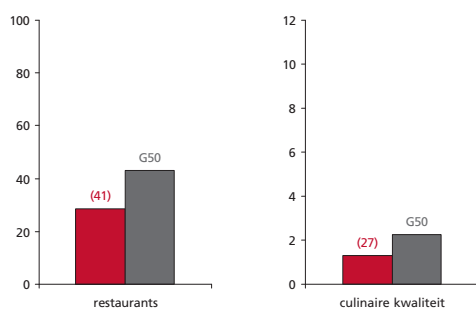
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

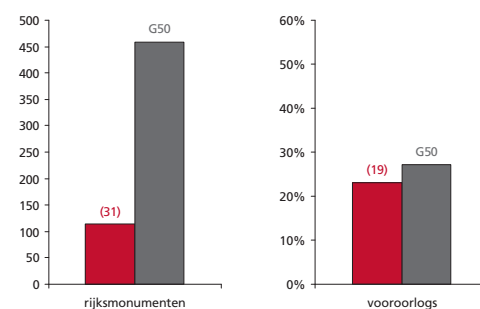
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

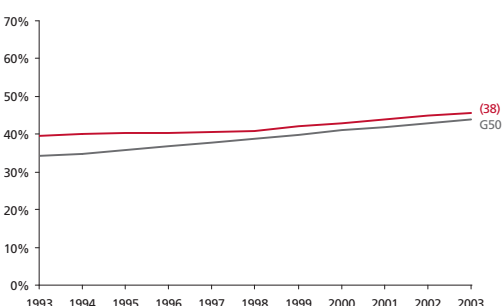
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

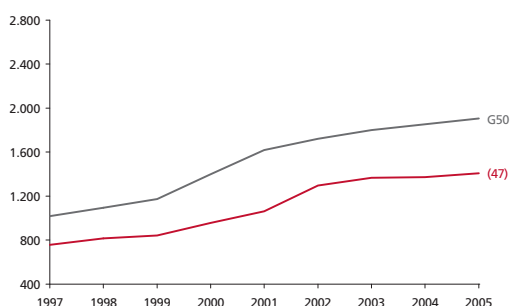
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede**
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Gouda

Met 71.797 inwoners de
45^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

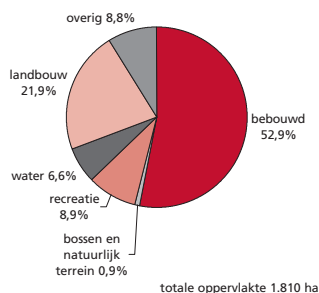
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Gouda
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

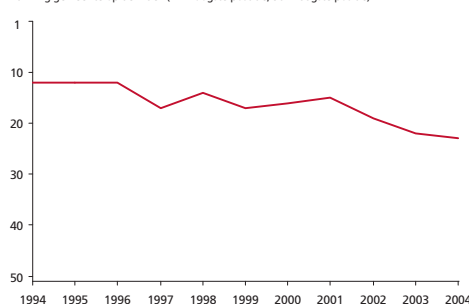

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid (13)	1
cultureel aanbod (12)	10
aantal misdrijven (47)	20
percentage koopwoningen (23)	25
nabijheid natuurgebieden (30)	30
culinair aanbod (35)	40
universiteiten (12)	45
percentage vooroorlogse woningen (18)	50
woon-aantrekkelijkheidsindex: (23)	

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

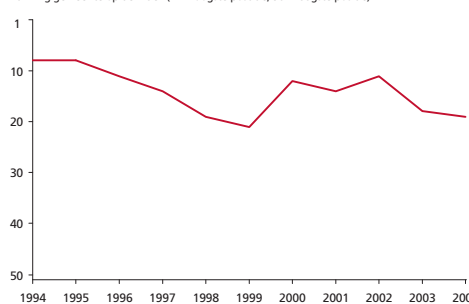
23

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand (27)	1
werkloosheid (33)	10
arbeidsongeschiktheid (7)	20
armoede (27)	25
percentage laagopgeleiden (33)	30
participatie vrouwen (17)	40
banen (27)	45
percentage groeisectoren (13)	50
sociaal-economische index: (19)	

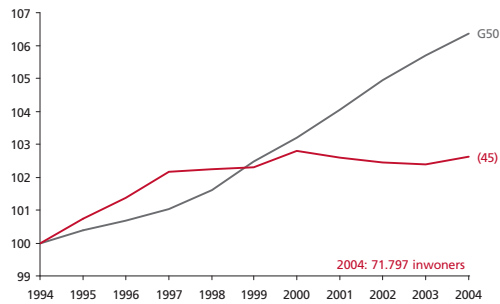
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

19

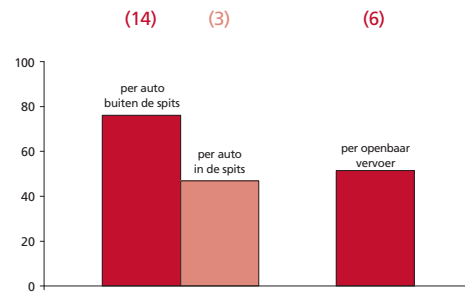
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

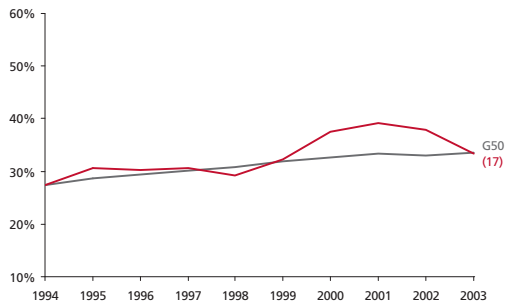
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

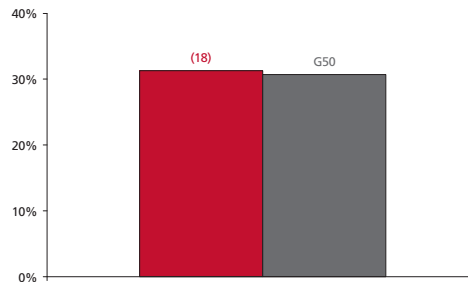
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

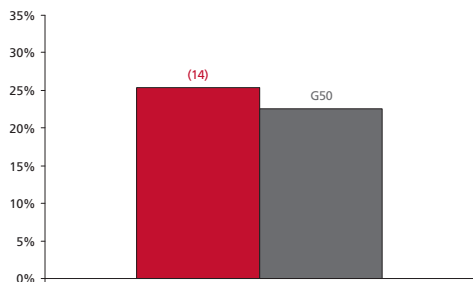
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

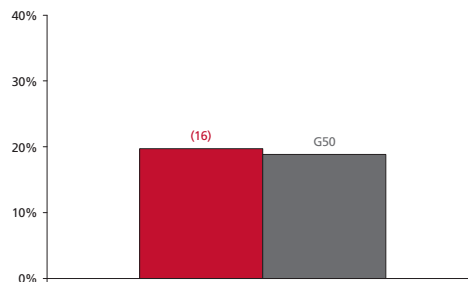
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

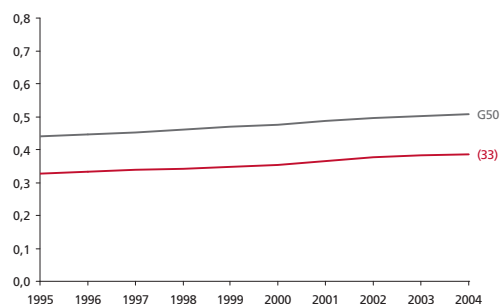
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

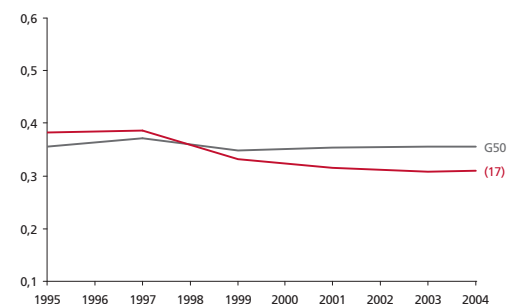
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

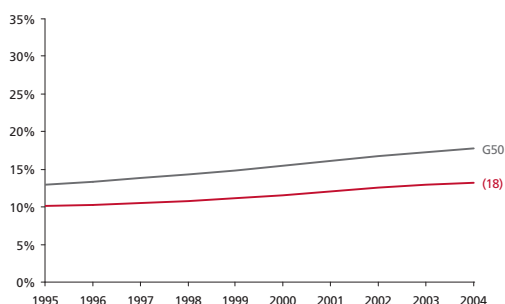
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

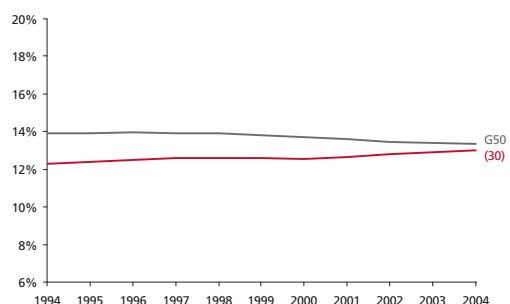
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

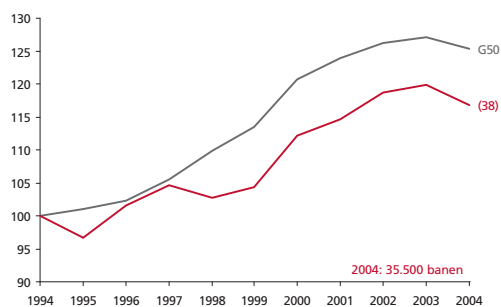

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda**
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda**
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

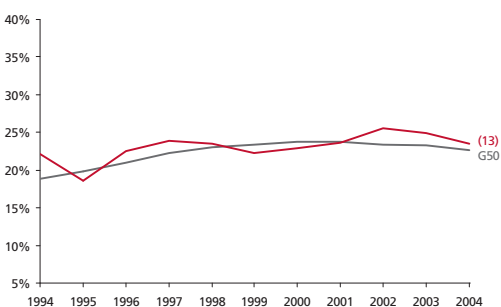
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

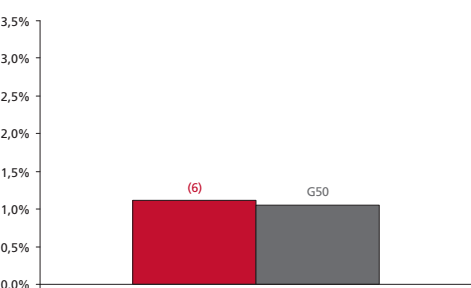
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

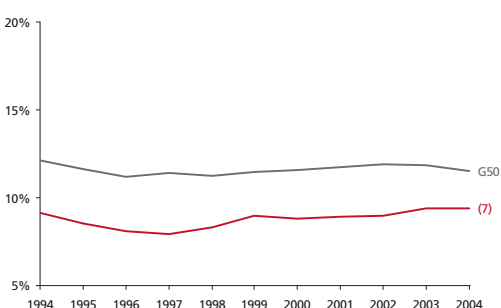
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

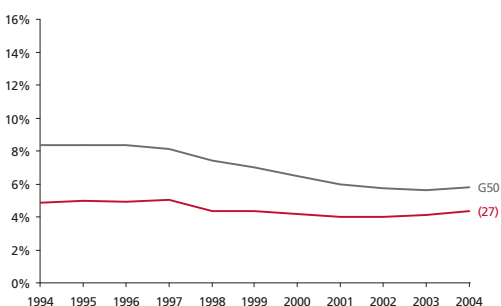
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

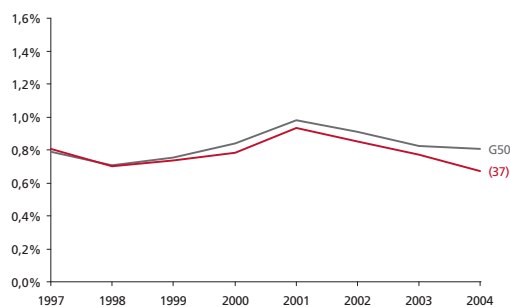
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

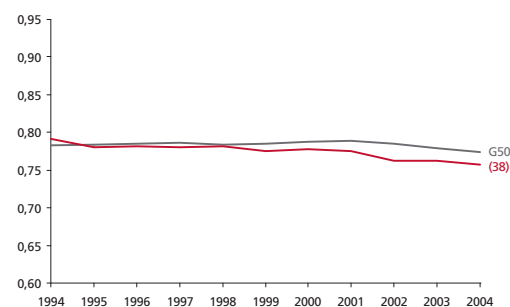
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

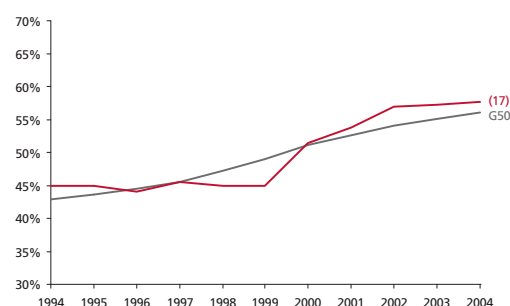
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

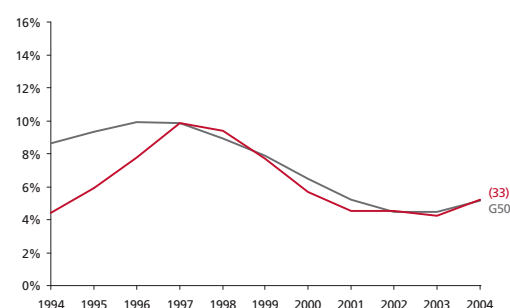
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

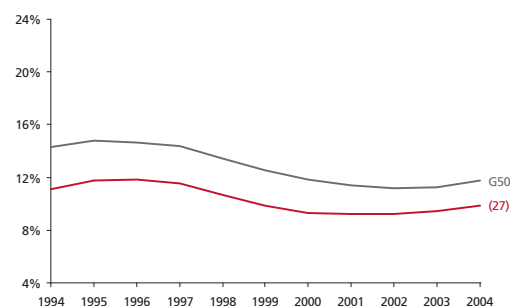
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

Armoede

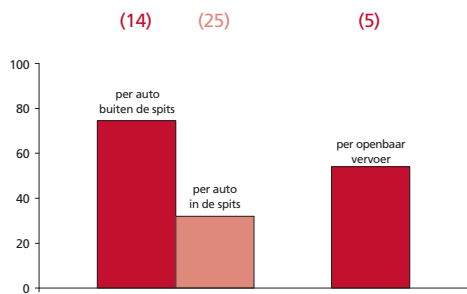
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

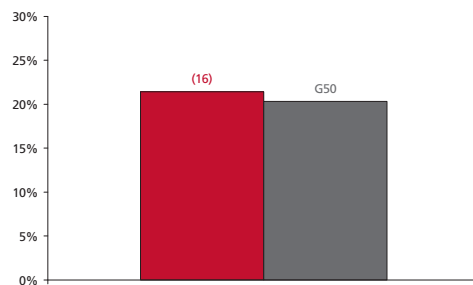
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

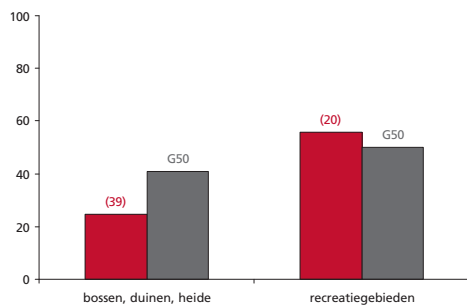
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

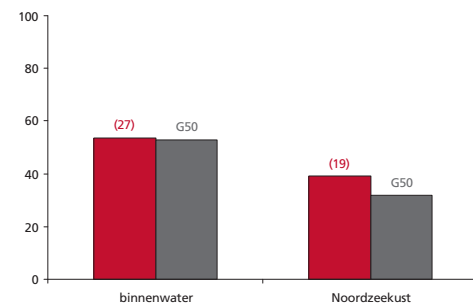
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

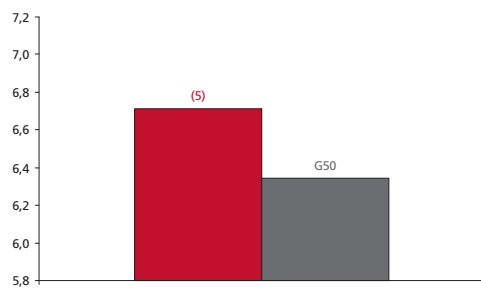
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

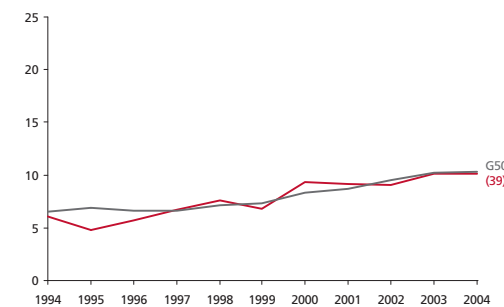
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

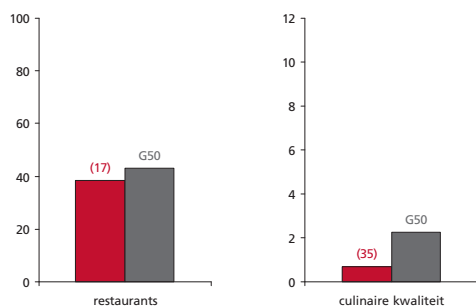
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

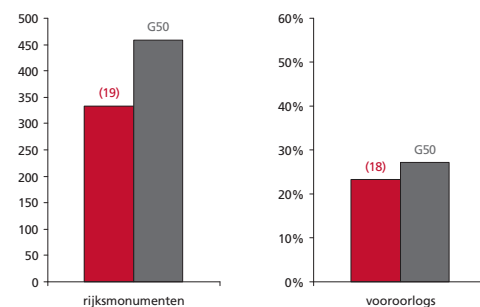
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

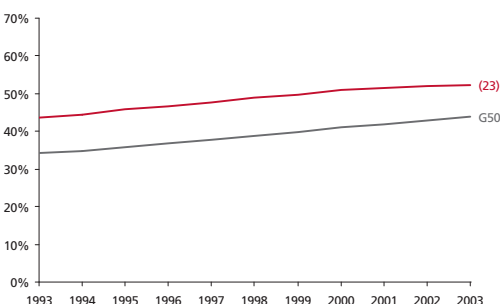
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

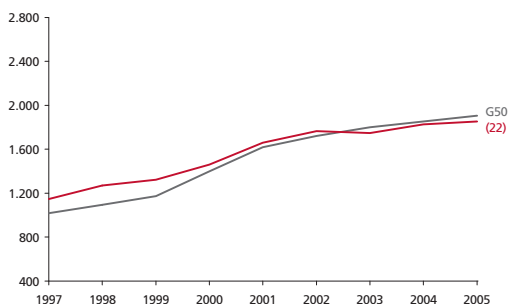
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda**
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Groningen

Met 179.185 inwoners de
7^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/n e e

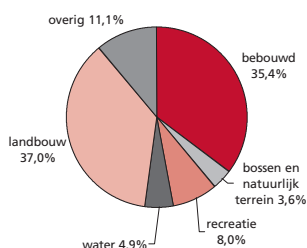
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Groningen
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

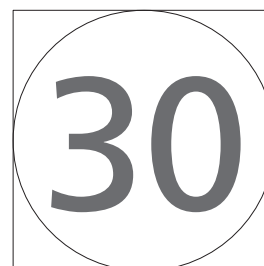
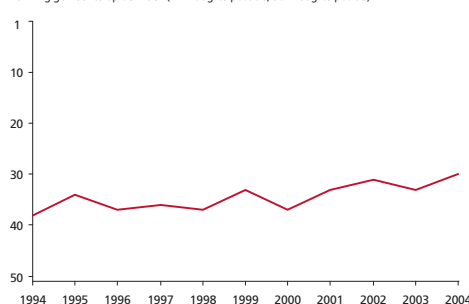
totale oppervlakte 8.370 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(43)
cultureel aanbod	(5)
aantal misdrijven	(33)
percentage koopwoningen	(42)
nabijheid natuurgebieden	(15)
culinair aanbod	(17)
universiteiten	(3)
percentage vooroorlogse woningen	(9)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(30)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

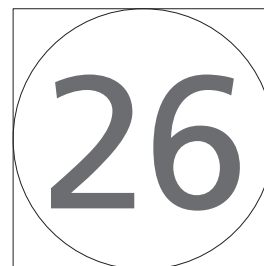
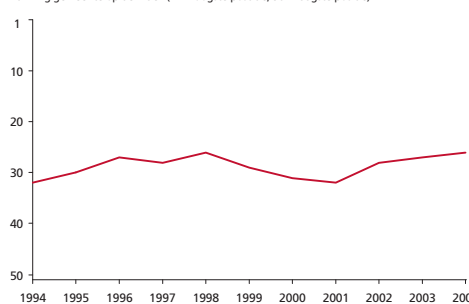

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

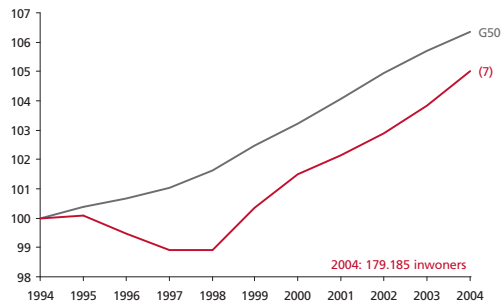
Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(45)
werkloosheid	(50)
arbeidsongeschiktheid	(10)
armoede	(48)
percentage laagopgeleiden	(3)
participatie vrouwen	(36)
banen	(8)
percentage groeisectoren	(16)
sociaal-economische index:	(26)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

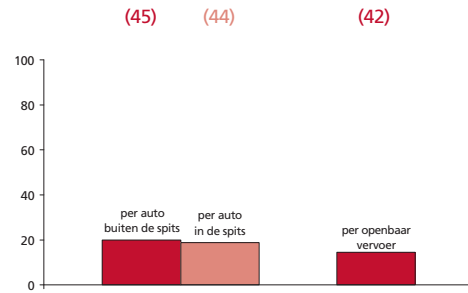
Bevolking

Totale bevolkingomvang (index, 1994 = 100)

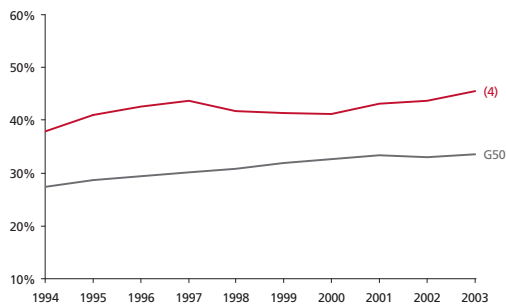
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

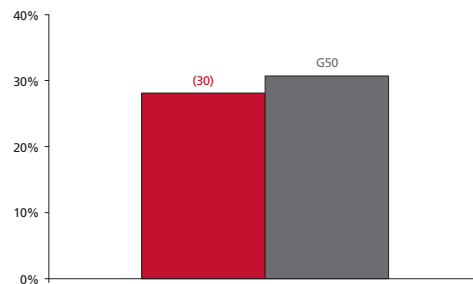
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

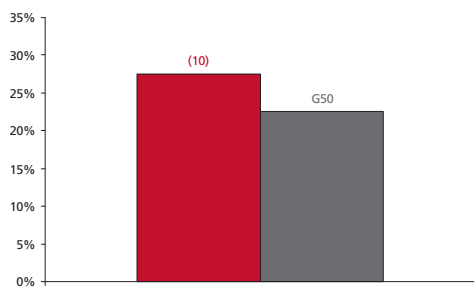
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

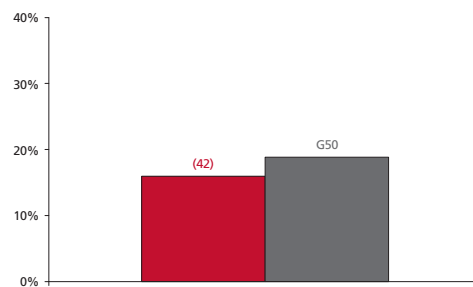
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

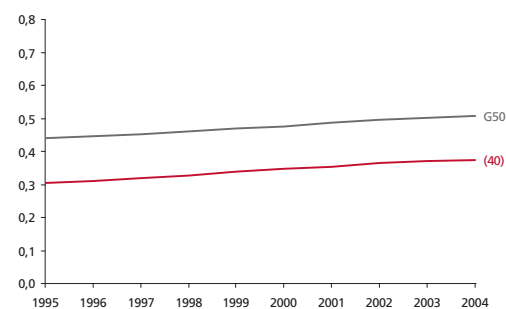
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

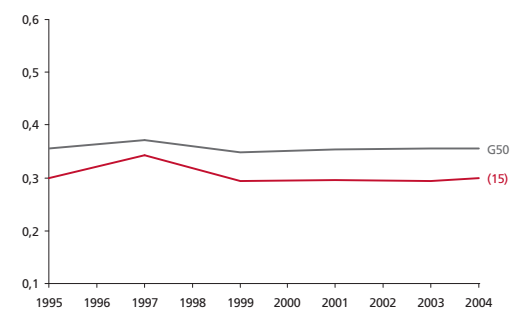
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

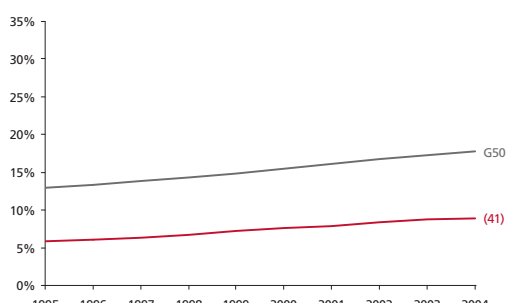
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

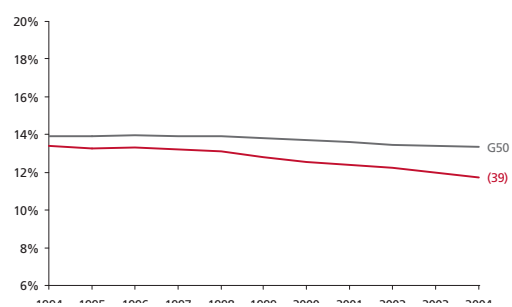
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

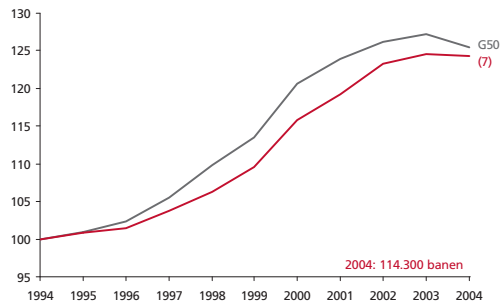

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen**
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen**
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

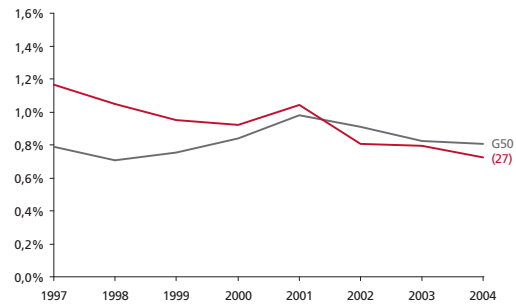
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

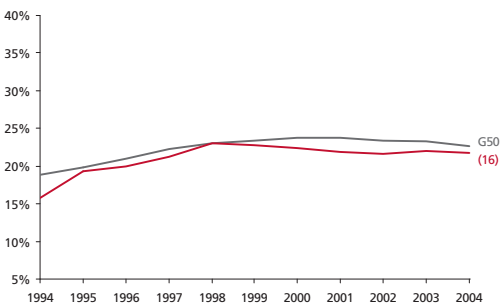
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

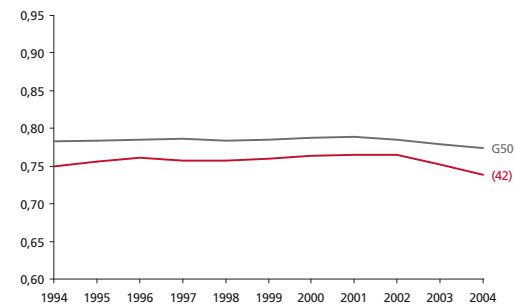
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

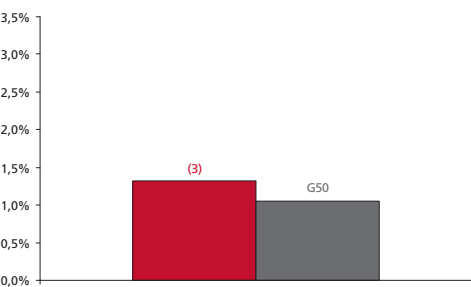
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

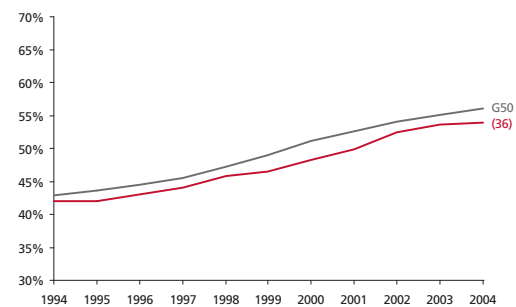
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

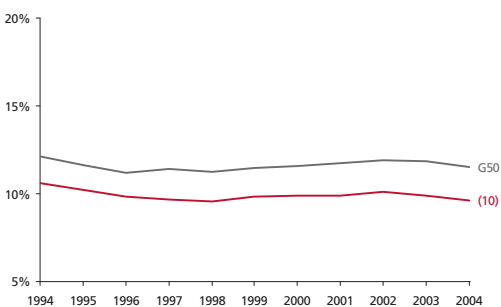
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

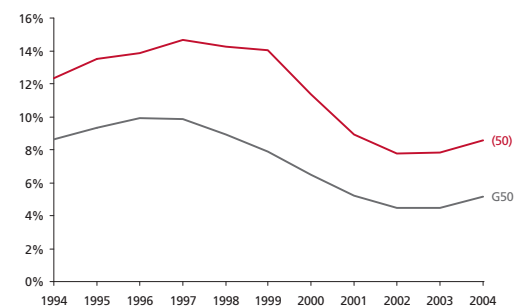
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

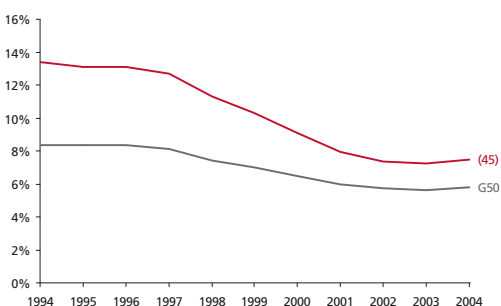
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

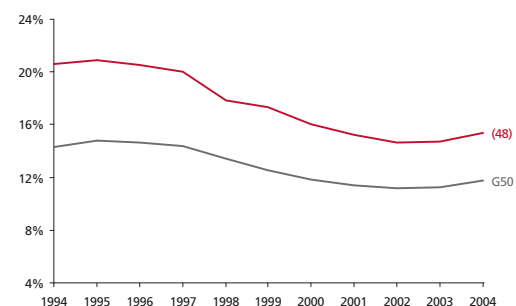
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

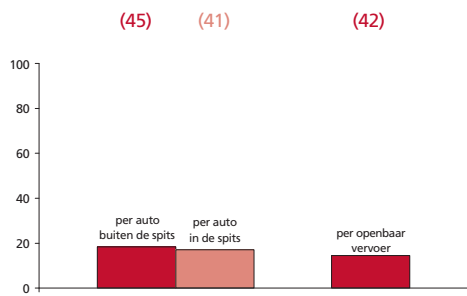
Armoede

Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

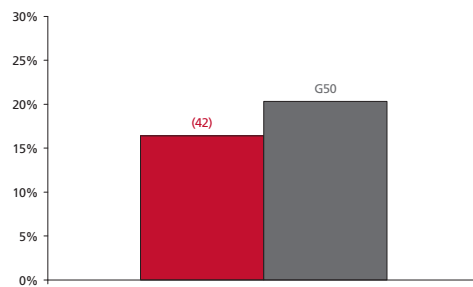
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

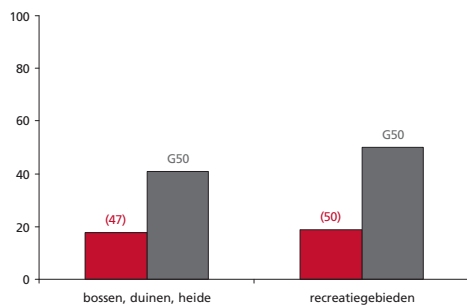
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

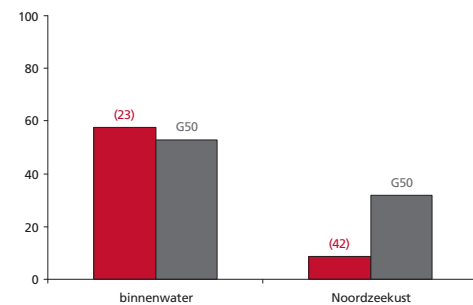
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

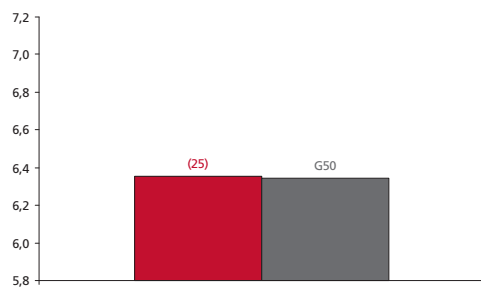
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

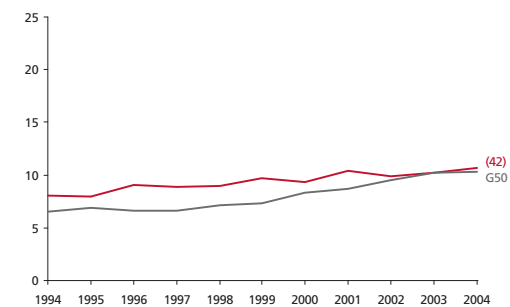
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

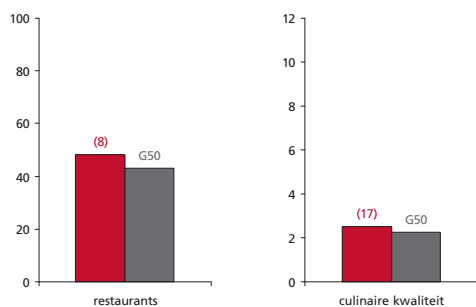
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

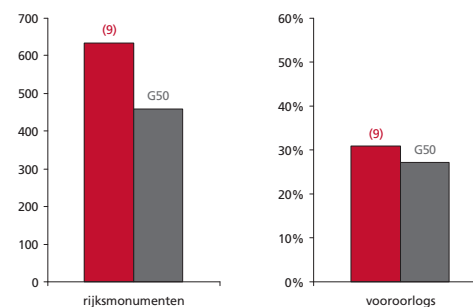
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

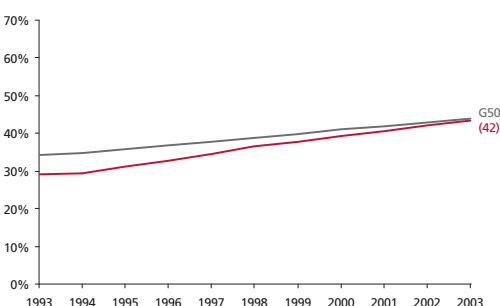
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

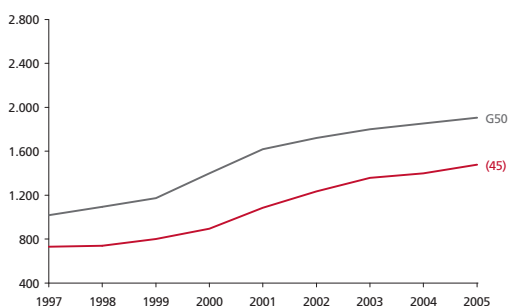
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen**
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Haarlem

Met 147.343 inwoners de
13^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

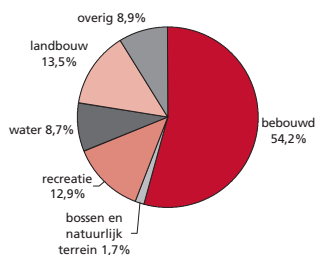
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Haarlem
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

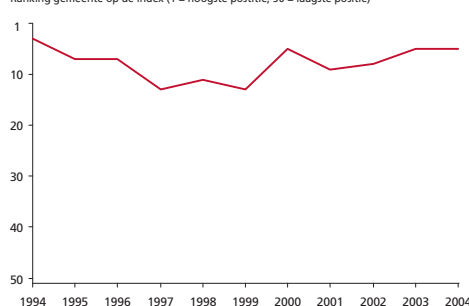
totale oppervlakte 3.210 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(20)
cultureel aanbod	(7)
aantal misdrijven	(20)
percentage koopwoningen	(31)
nabijheid natuurgebieden	(38)
culinair aanbod	(9)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(1)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(5)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

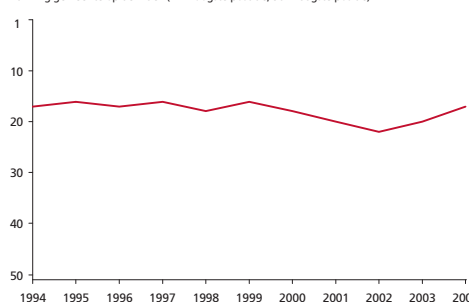

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

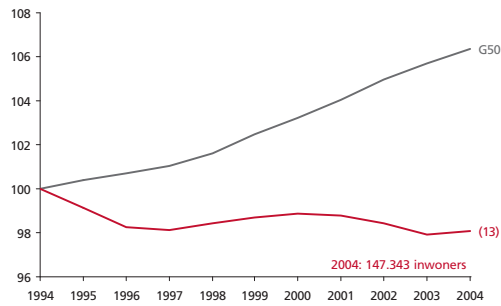
Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(17)
werkloosheid	(5)
arbeidsongeschiktheid	(37)
armoede	(16)
percentage laagopgeleiden	(25)
participatie vrouwen	(1)
banen	(40)
percentage groeisectoren	(31)
sociaal-economische index:	(17)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

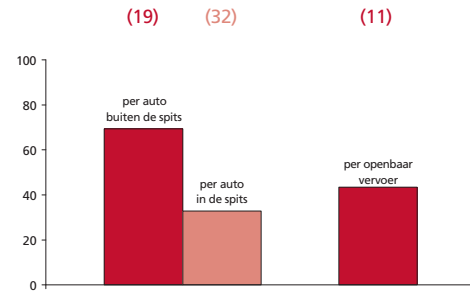
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

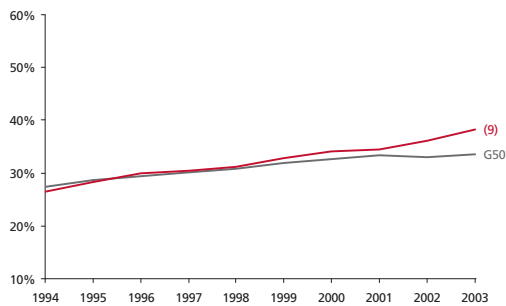
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

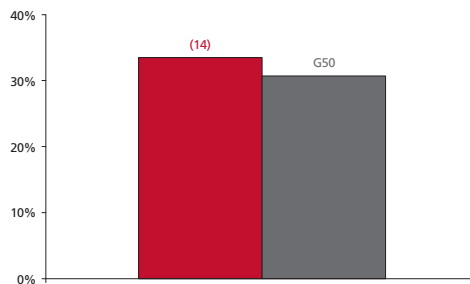
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

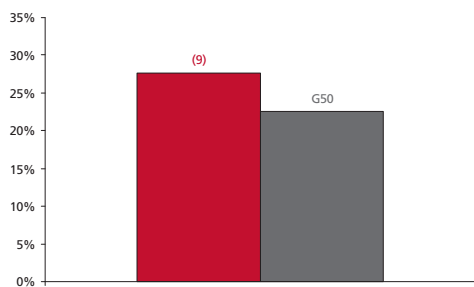
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

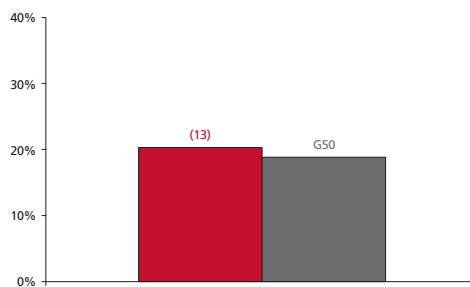
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

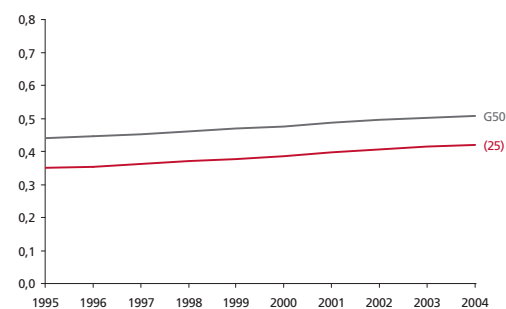
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

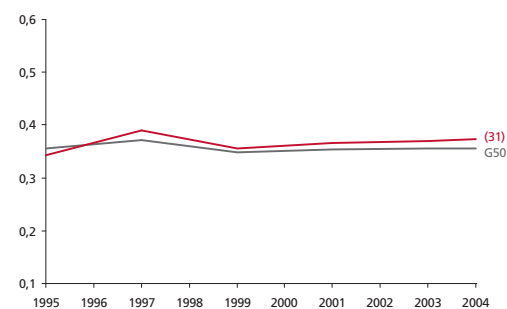
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

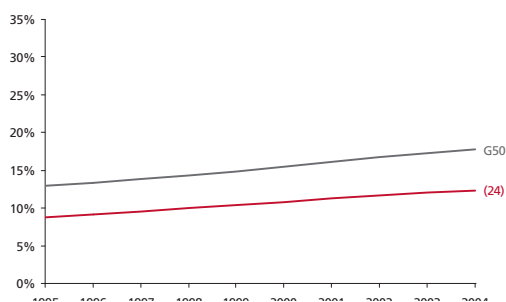
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

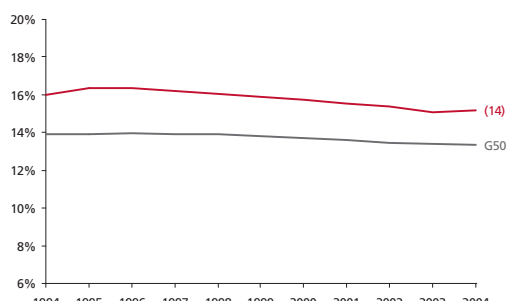
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

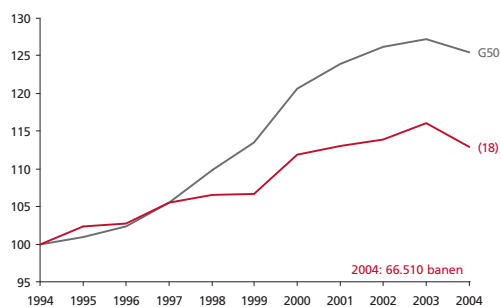

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem**
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem**
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

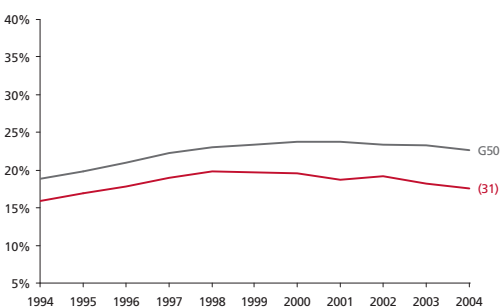
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

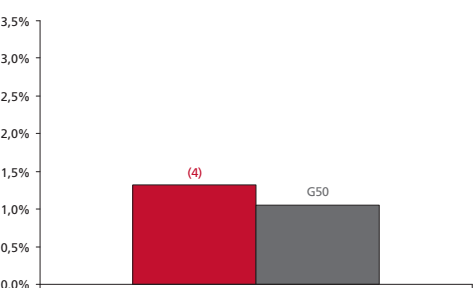
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

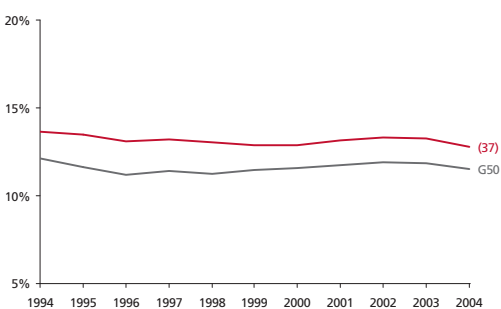
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

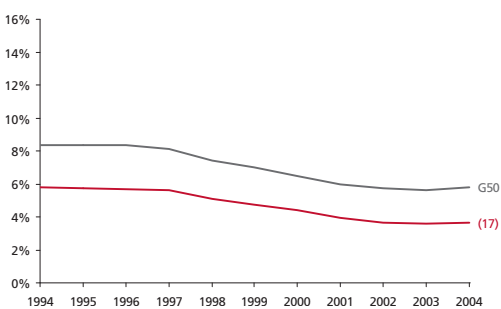
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

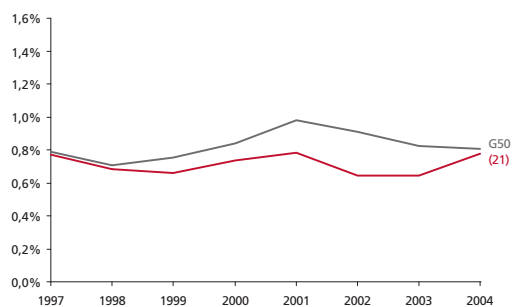
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

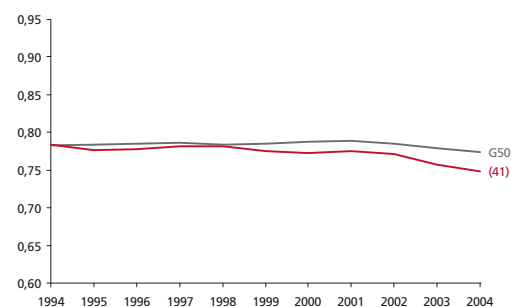
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

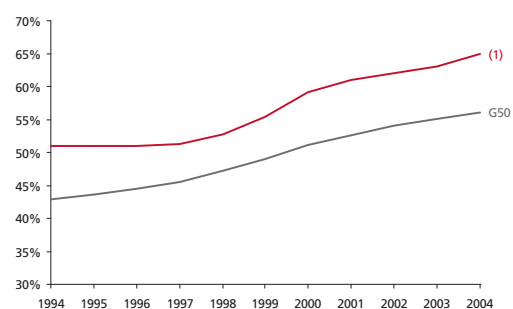
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

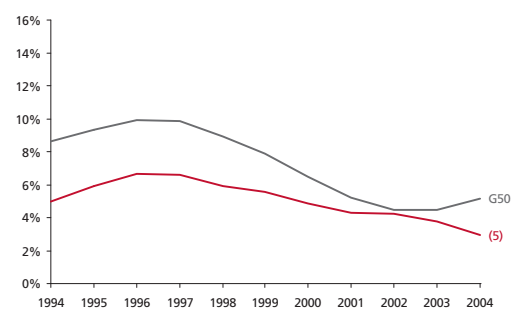
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

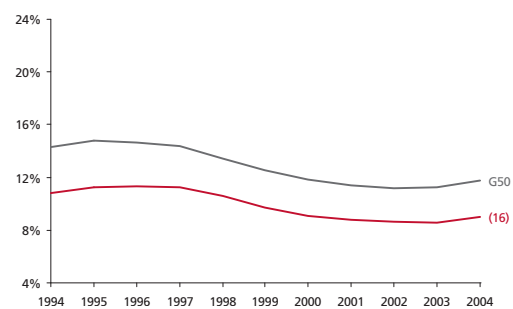
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

Armoede

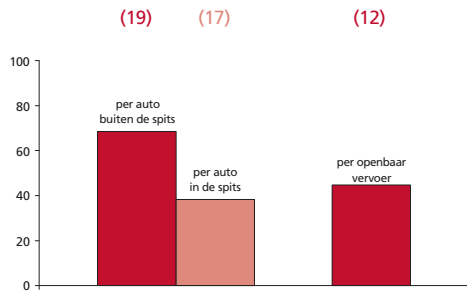
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

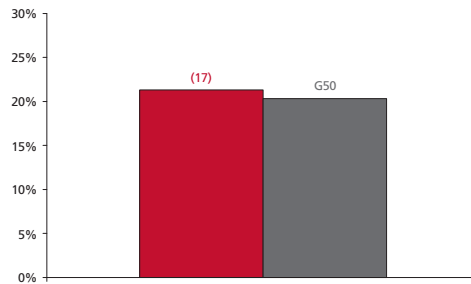
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

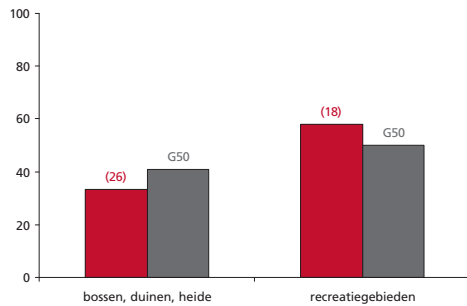
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

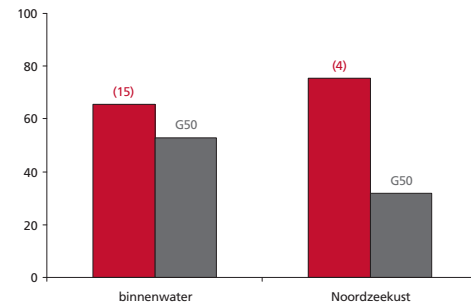
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

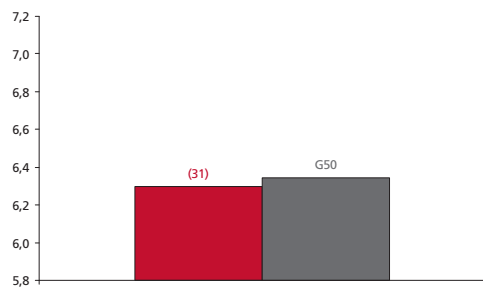
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

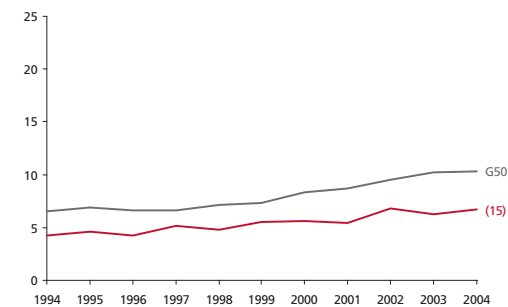
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

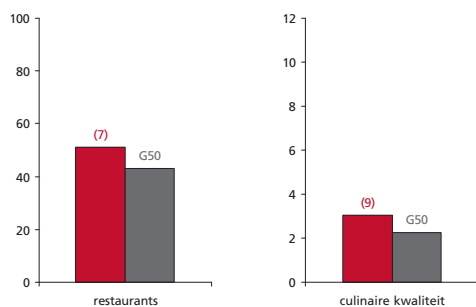
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

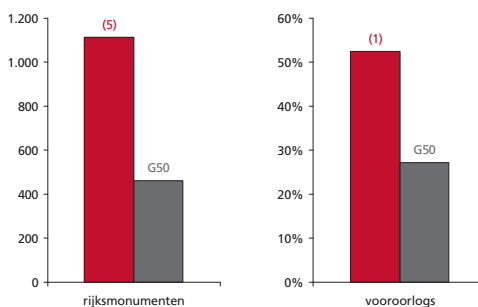
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

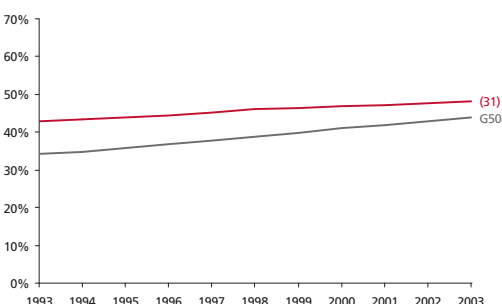
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

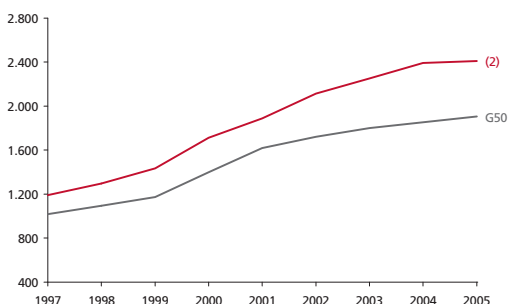
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem**
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Haarlemmermeer

Met 127.750 inwoners de
18^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

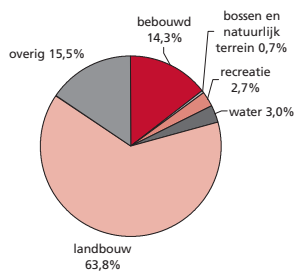
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Haarlemmermeer
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

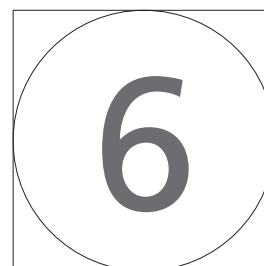
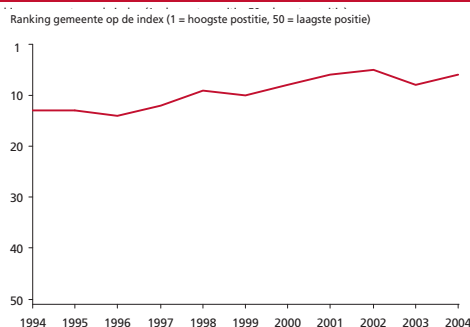

totale oppervlakte 18.530 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

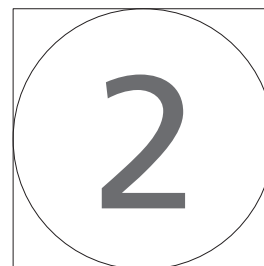
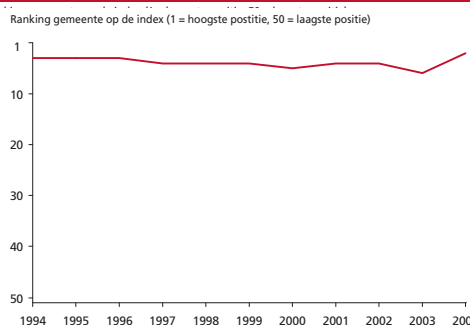
Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(16)
cultureel aanbod	(26)
aantal misdrijven	(3)
percentage koopwoningen	(2)
nabijheid natuurgebieden	(20)
culinair aanbod	(33)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(44)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(6)

Sociaal-economische index

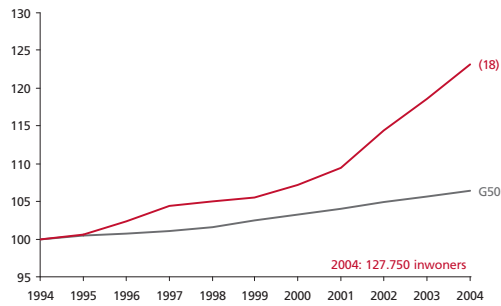
De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(1)
werkloosheid	(4)
arbeidsongeschiktheid	(16)
armoede	(1)
percentage laagopgeleiden	(34)
participatie vrouwen	(5)
banen	(1)
percentage groeisectoren	(24)
sociaal-economische index:	(2)

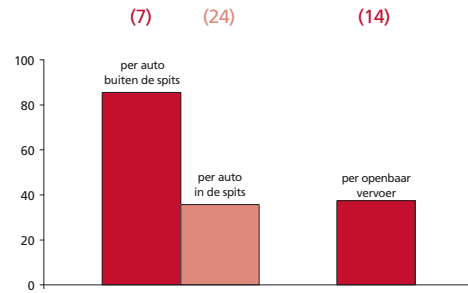
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

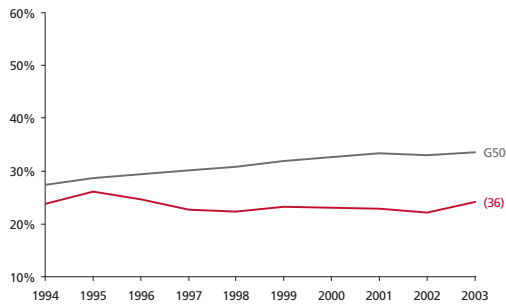
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

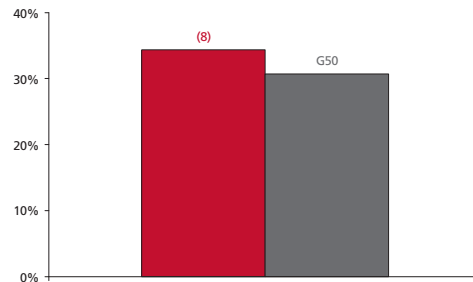
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

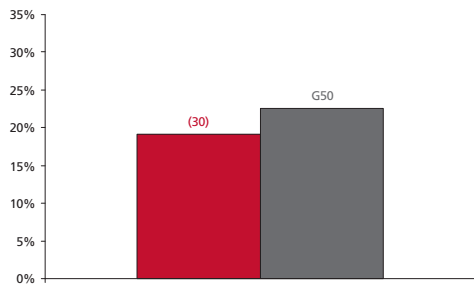
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

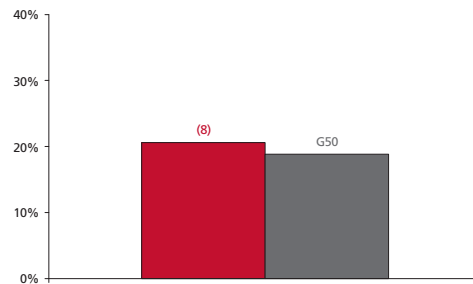
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

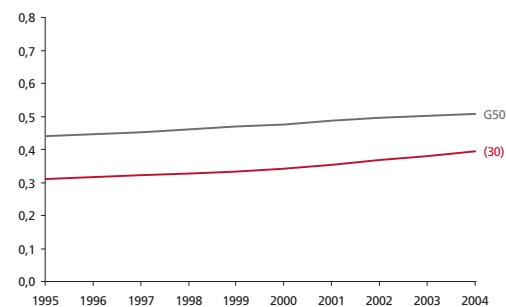
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

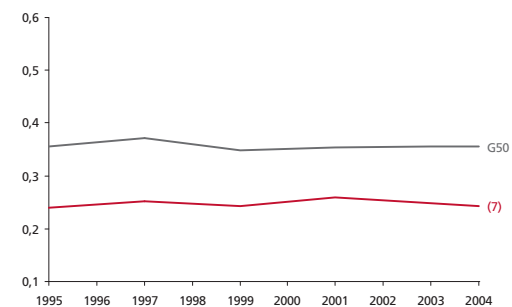
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

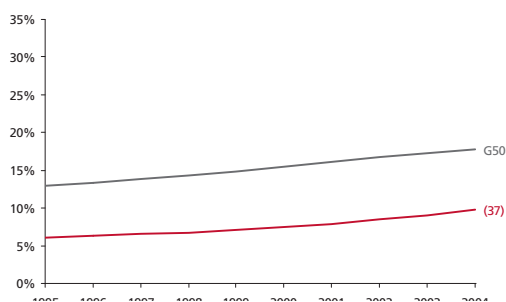
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

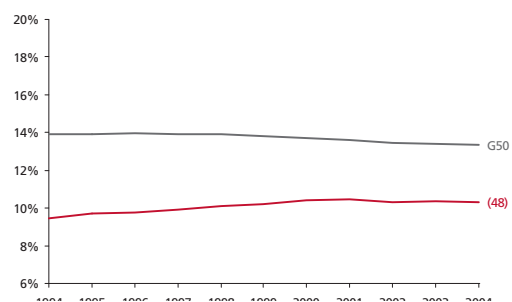
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

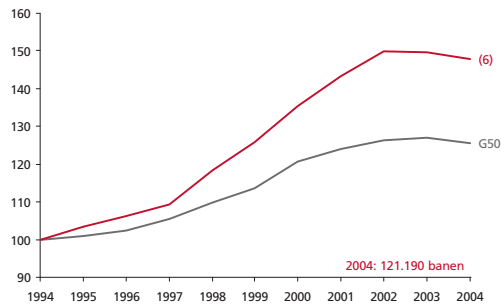

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer**
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer**
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

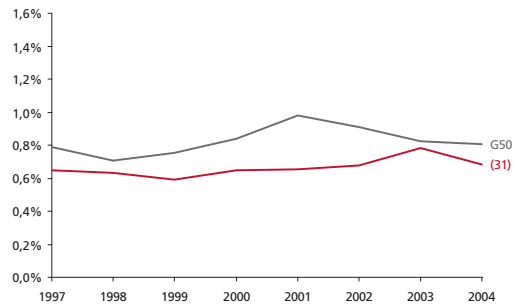
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

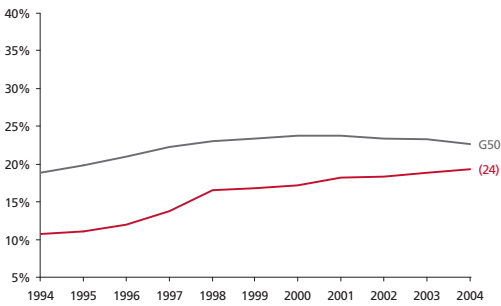
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

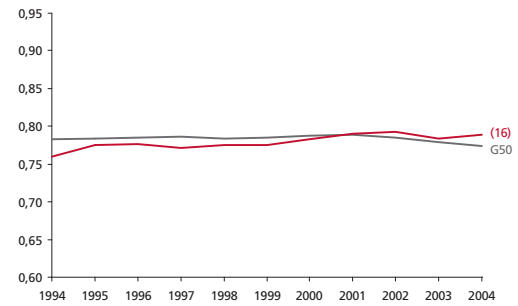
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

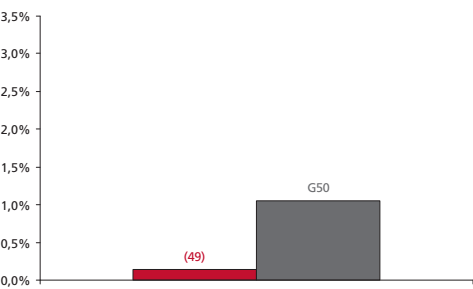
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

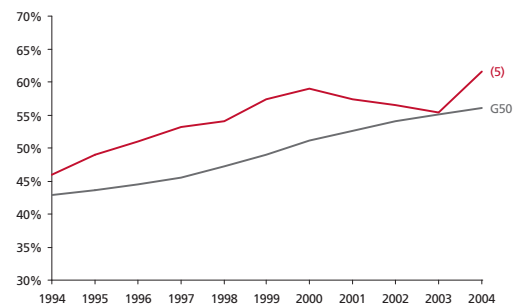
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

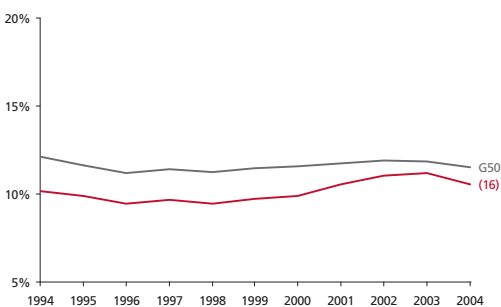
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

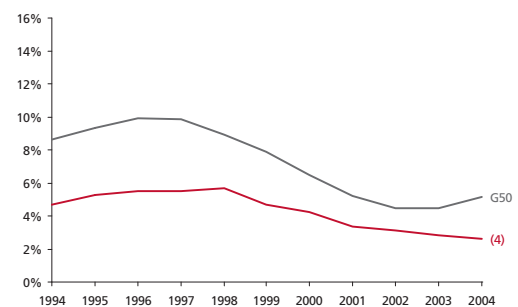
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

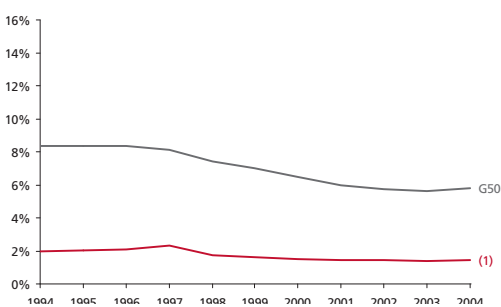
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

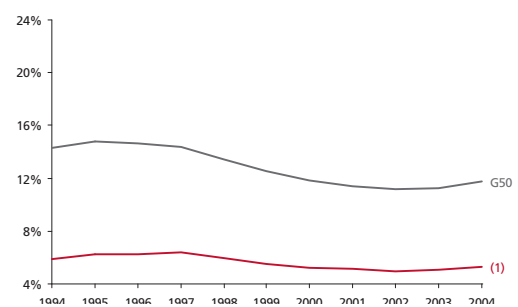
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

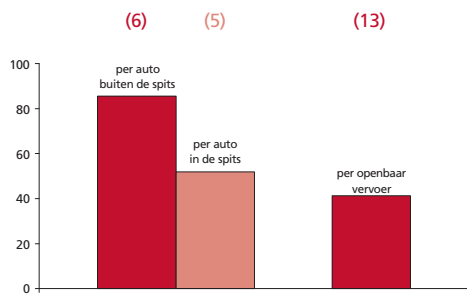
Armoede

Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

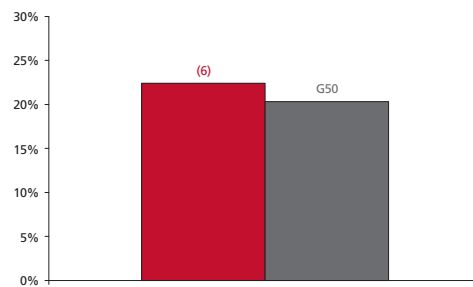
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

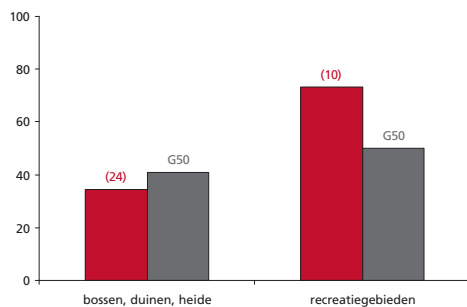
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

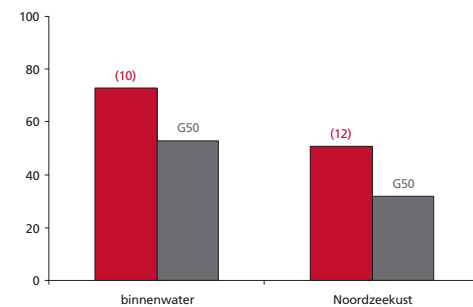
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

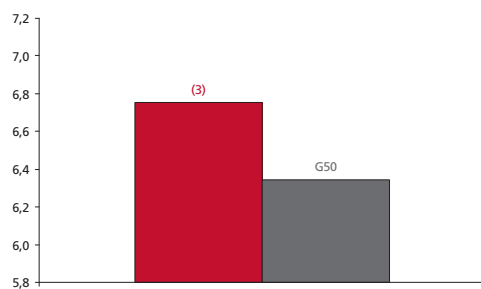
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

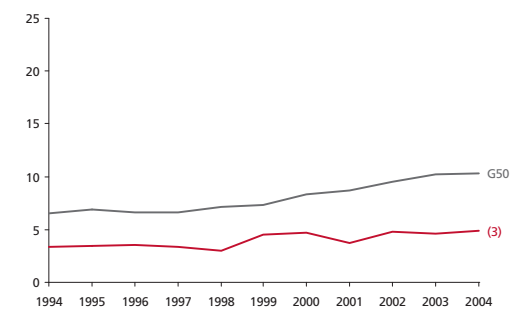
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

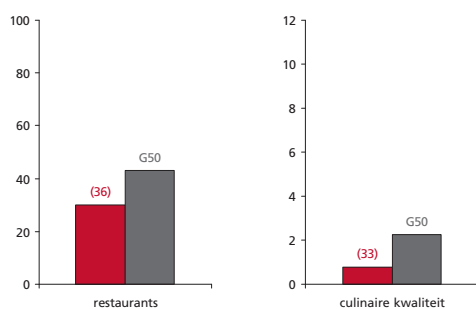
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

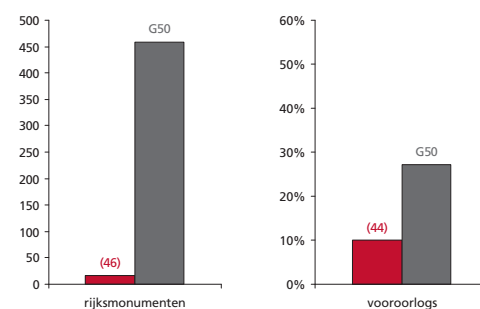
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

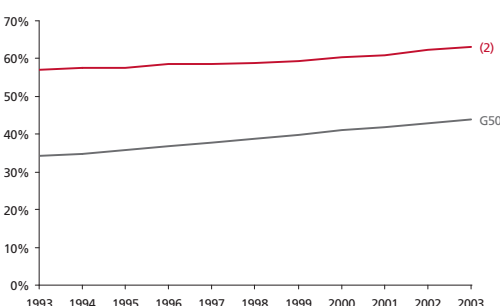
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

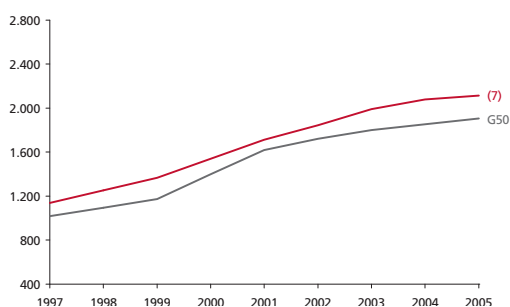
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer**
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Heerlen

Met 93.523 inwoners de
29^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/n e e

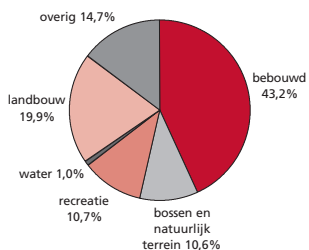
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Heerlen
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

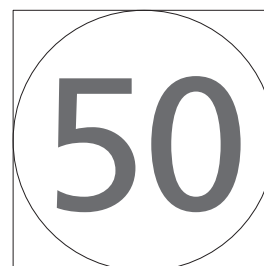
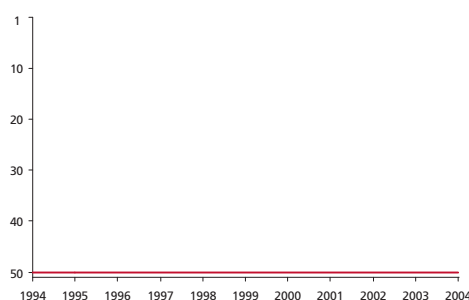

totale oppervlakte 4.550 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit: Ranking Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

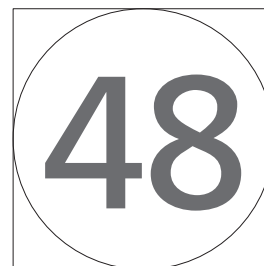
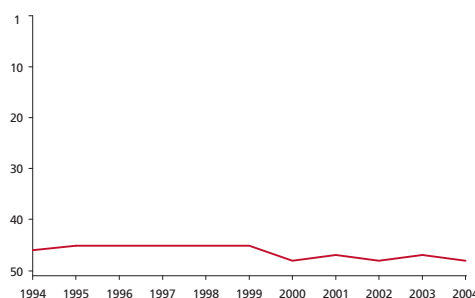
bereikbaarheid	(46)
cultureel aanbod	(29)
aantal misdrijven	(43)
percentage koopwoningen	(39)
nabijheid natuurgebieden	(49)
culinair aanbod	(43)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(30)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(50)

Sociaal-economische index

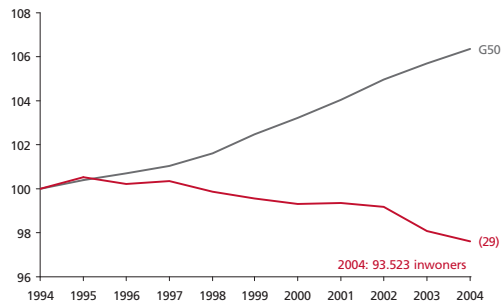
De sociaal-economische index bestaat uit: Ranking Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bijstand	(47)
werkloosheid	(38)
arbeidsongeschiktheid	(50)
armoede	(46)
percentage laagopgeleiden	(44)
participatie vrouwen	(47)
banen	(16)
percentage groeisectoren	(27)
sociaal-economische index:	(48)

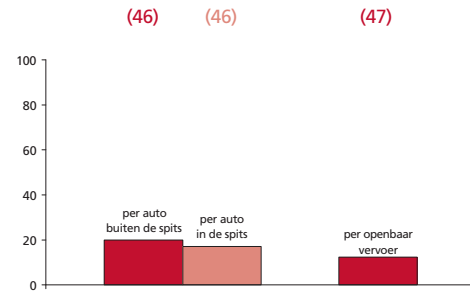
Bevolking

Totale bevolkingsomvang (index, 1994 = 100)

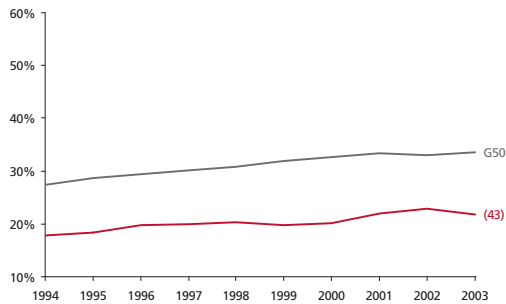
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

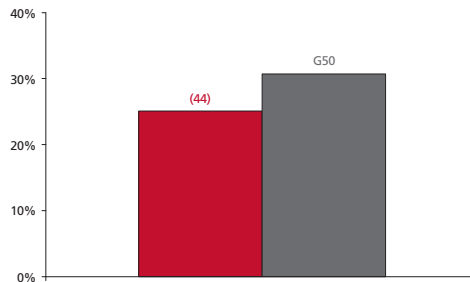
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

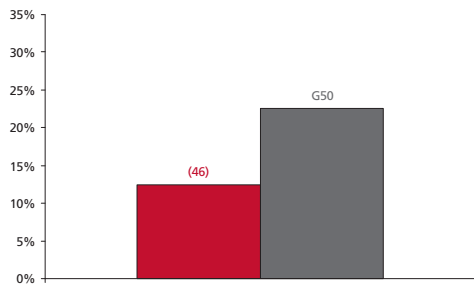
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

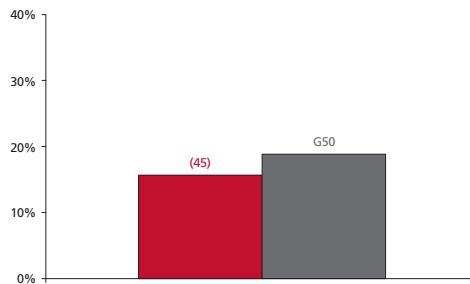
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

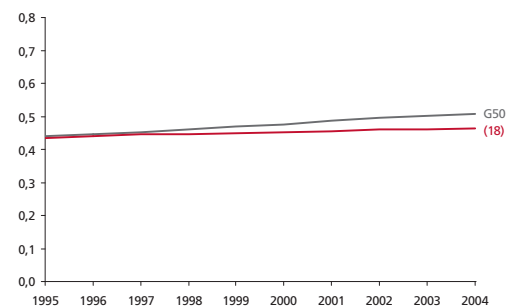
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

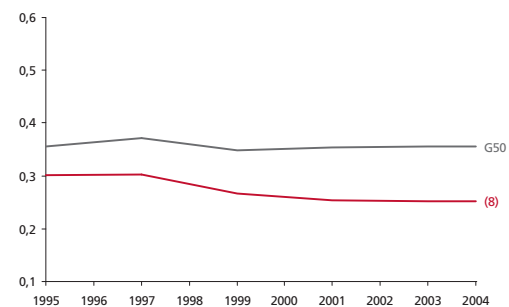
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

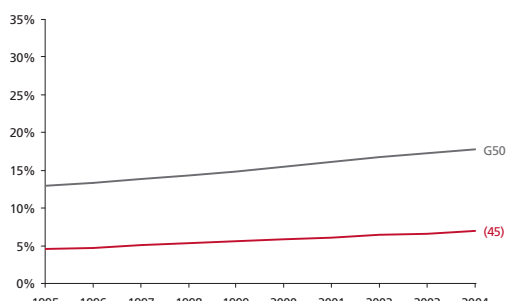
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

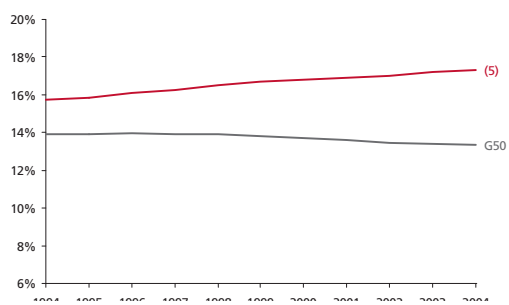
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

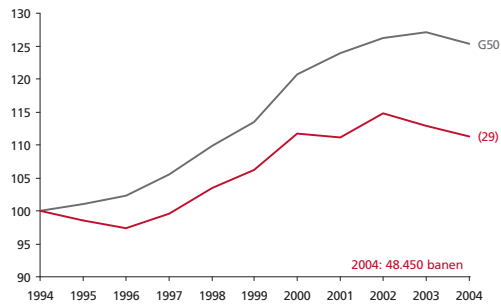
Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen**
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

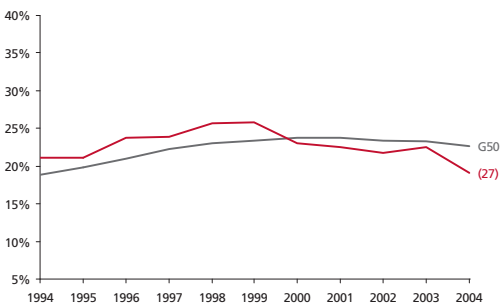
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

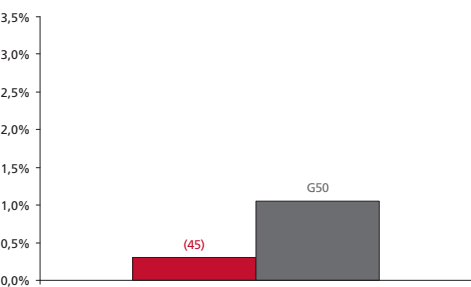
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

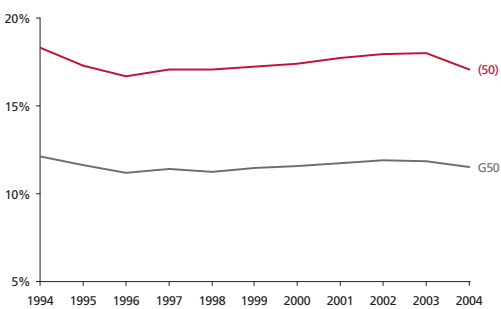
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

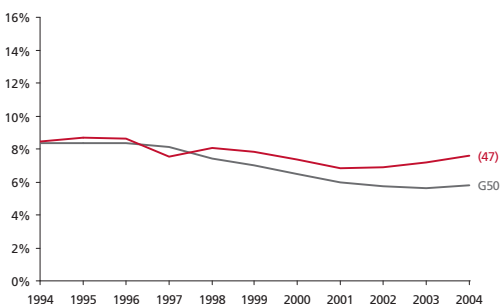
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

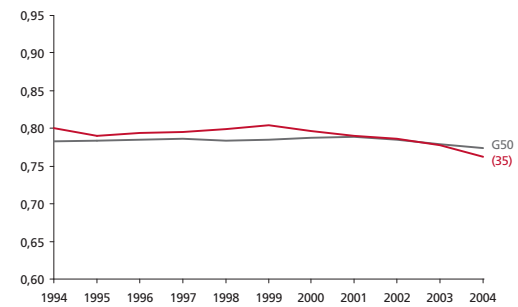
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

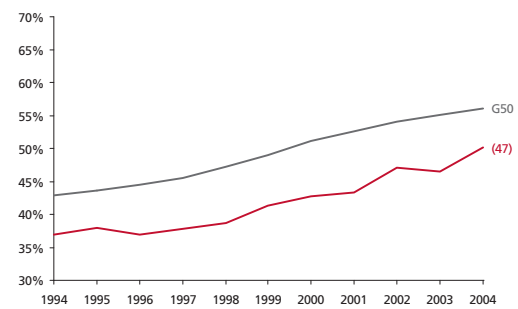
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

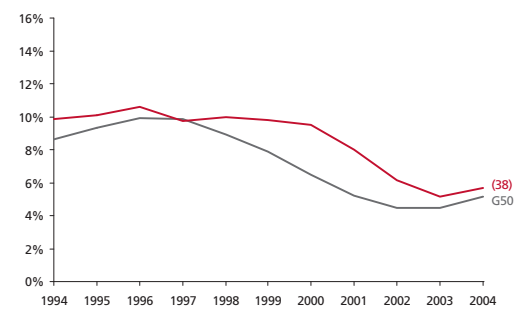
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

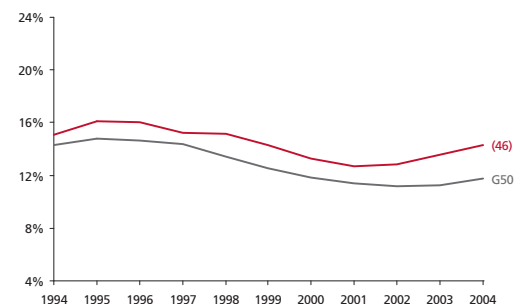
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

Armoede

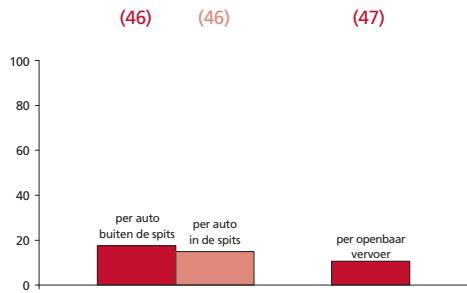
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

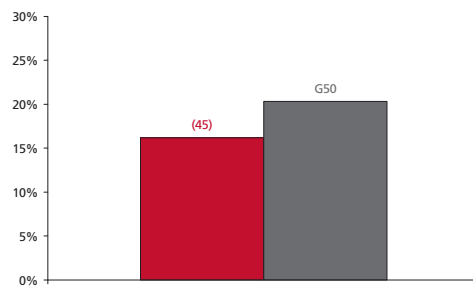
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

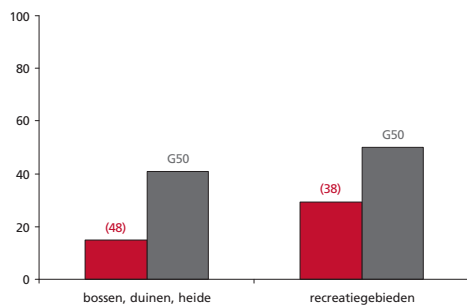
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

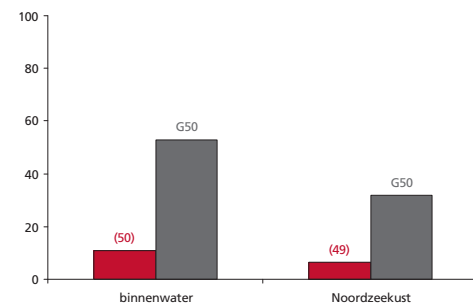
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

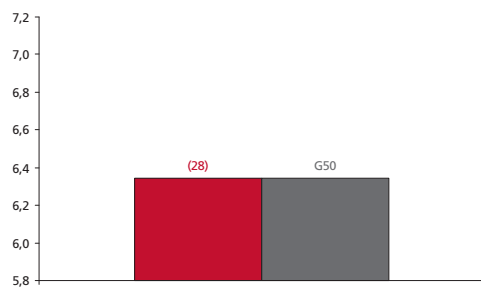
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

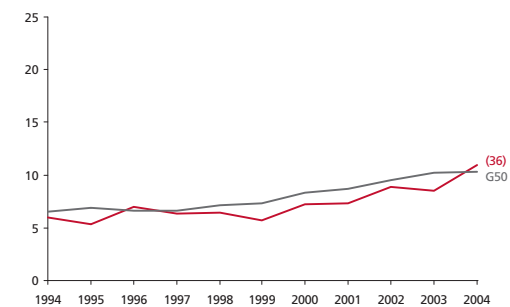
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

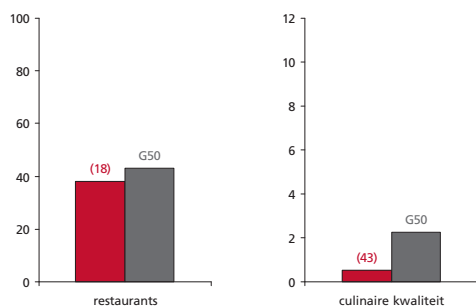
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

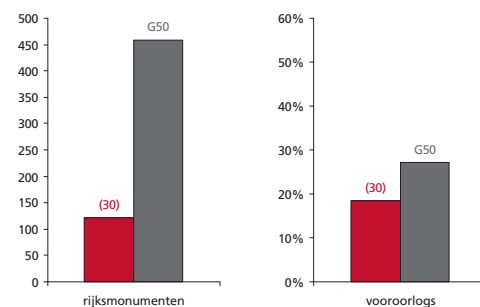
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

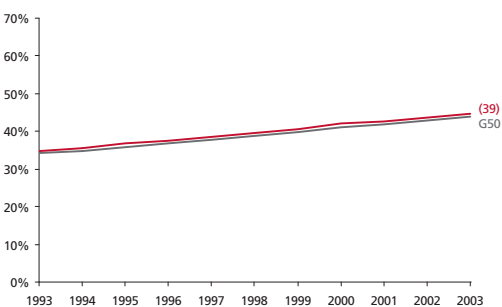
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

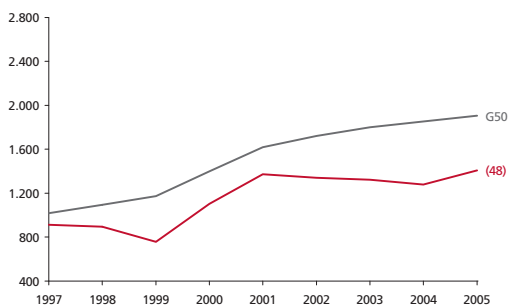
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen**
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Helmond

Met 85.127 inwoners de
33^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

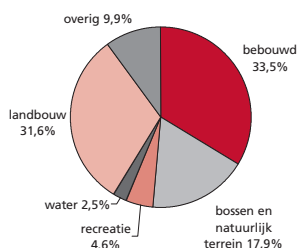
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Helmond
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

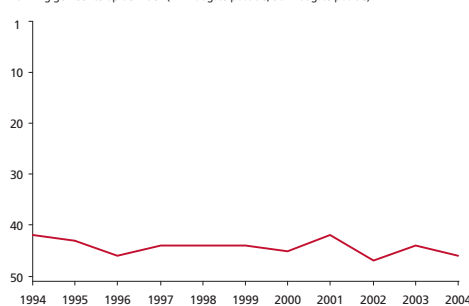
totale oppervlakte 5.460 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

	Ranking
bereikbaarheid	(29)
cultureel aanbod	(48)
aantal misdrijven	(37)
percentage koopwoningen	(29)
nabijheid natuurgebieden	(36)
culinair aanbod	(46)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(41)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(46)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

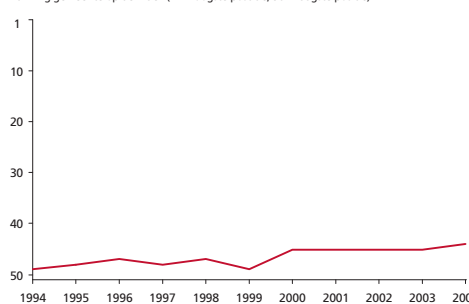
46

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

	Ranking
bijstand	(30)
werkloosheid	(22)
arbeidsongeschiktheid	(38)
armoede	(35)
percentage laagopgeleiden	(42)
participatie vrouwen	(44)
banen	(38)
percentage groeisectoren	(30)
sociaal-economische index:	(44)

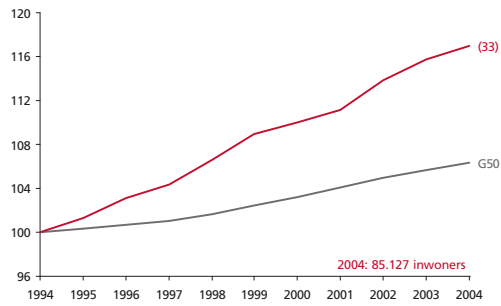
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

44

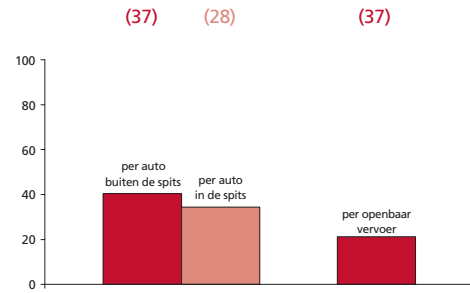
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

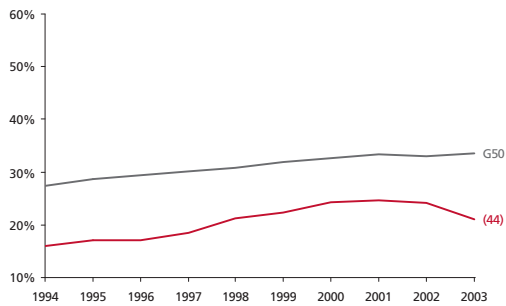
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

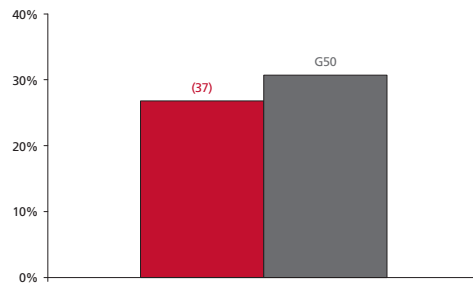
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

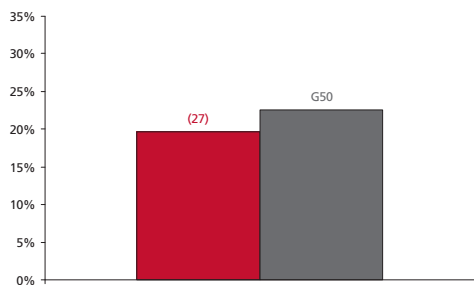
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

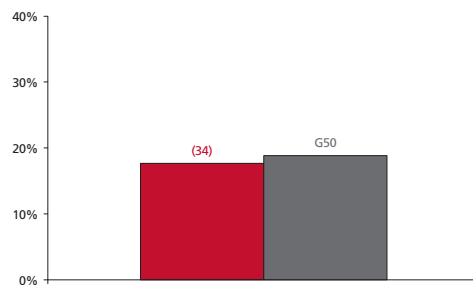
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

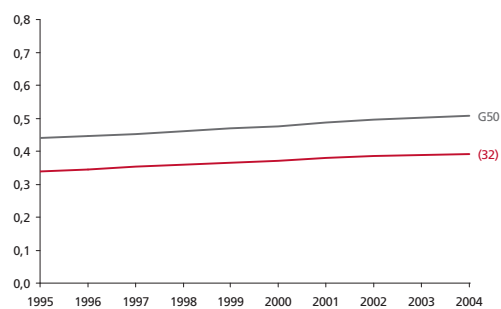
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

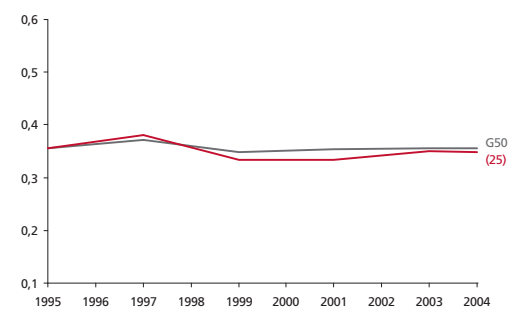
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

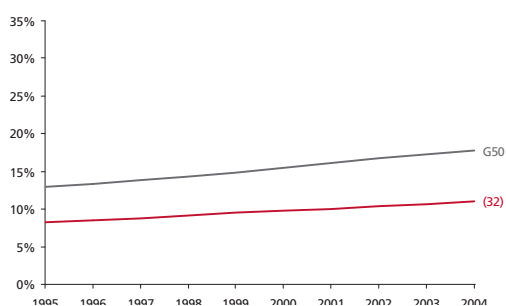
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

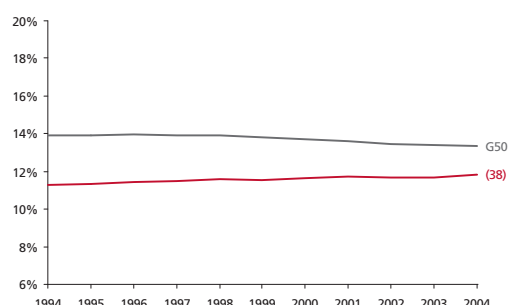
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

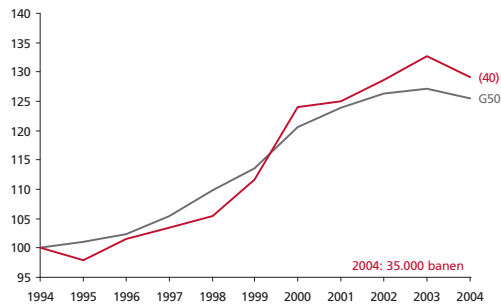

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond**
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond**
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

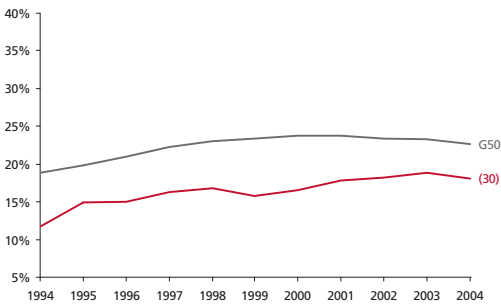
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

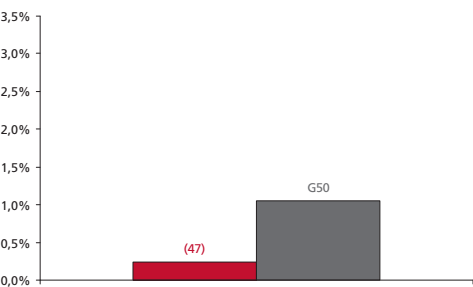
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

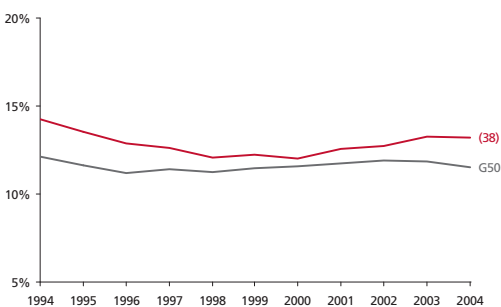
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

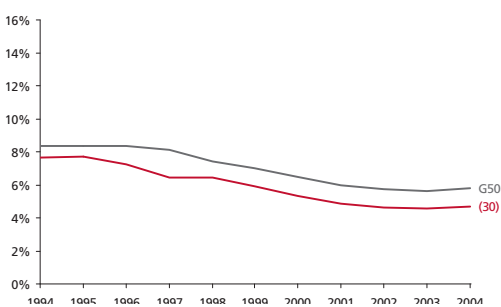
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

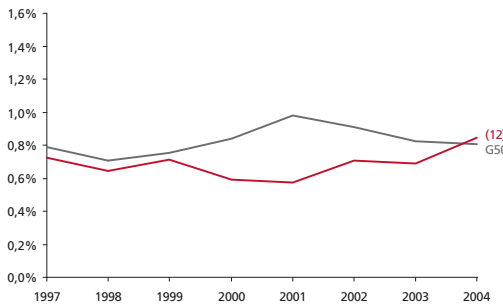
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

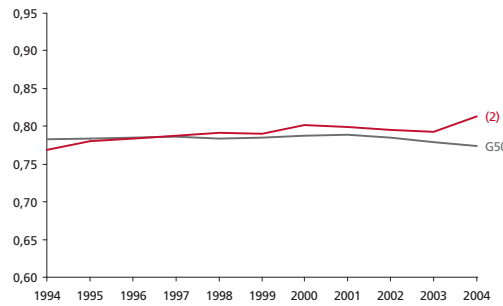
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

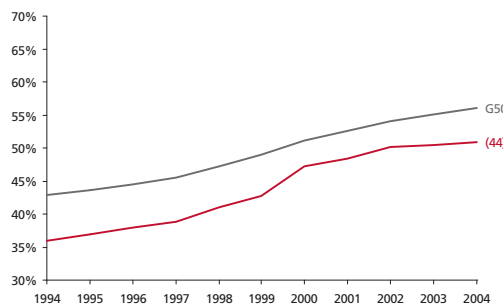
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

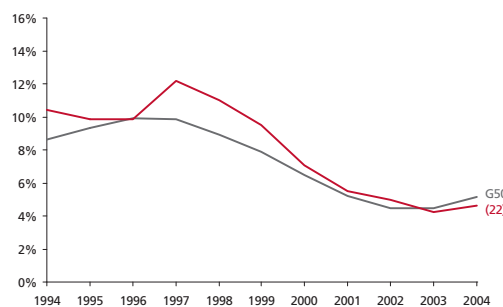
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

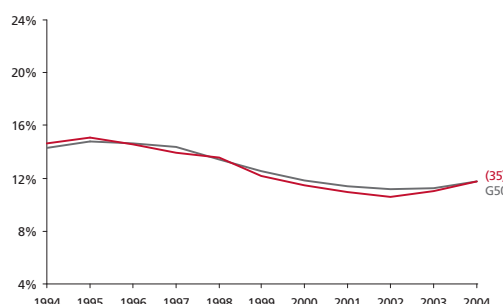
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

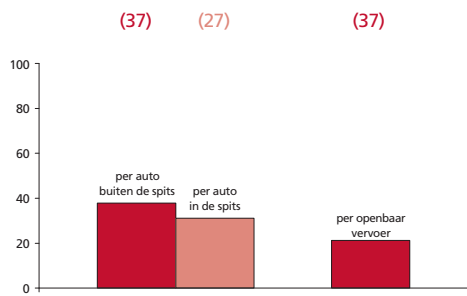
Armoede

Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

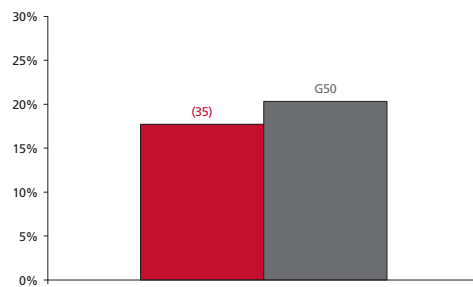
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

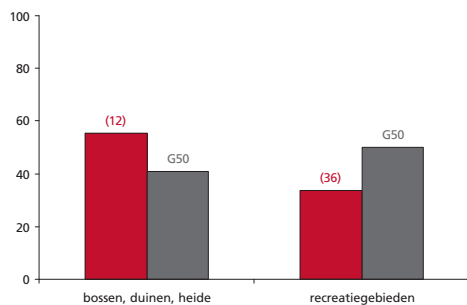
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

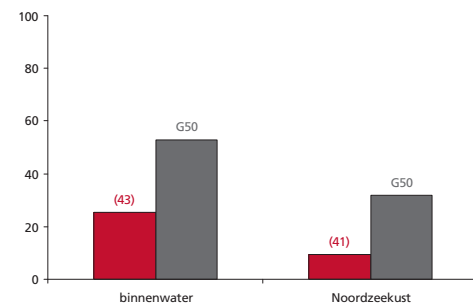
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

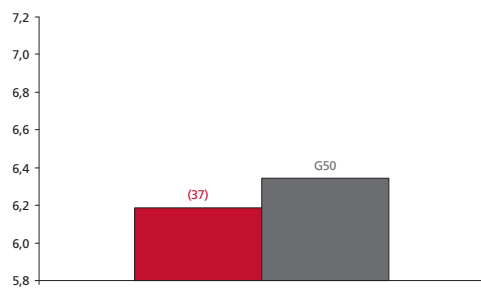
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

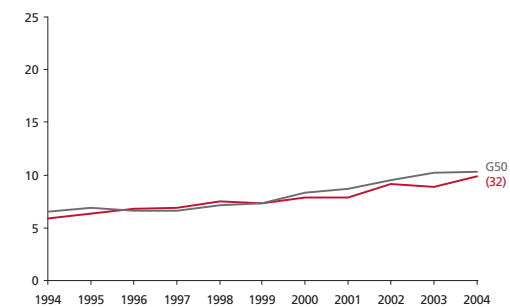
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

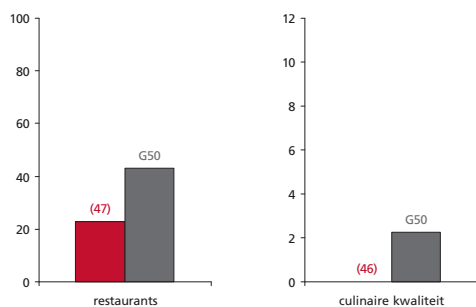
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

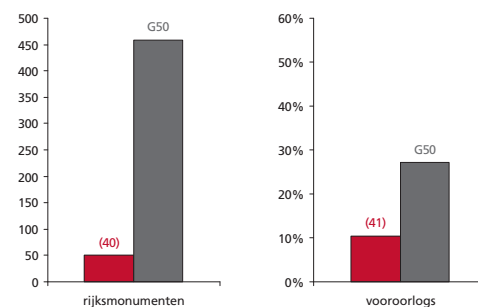
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

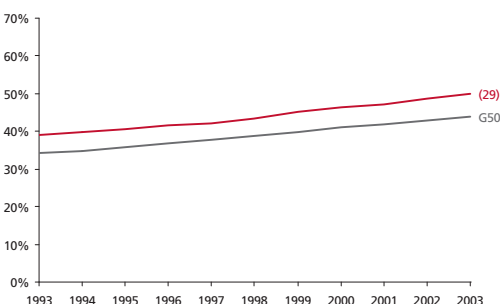
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

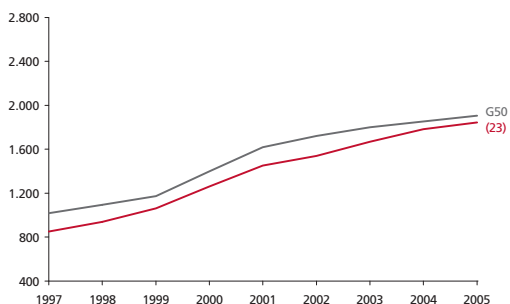
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond**
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Hengelo (O.)

Met 80.961 inwoners de
35^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/n e e

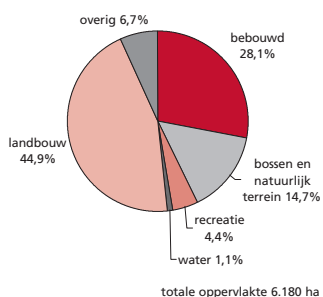
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Hengelo (O.)
- gemiddelde van 50 gemeenten

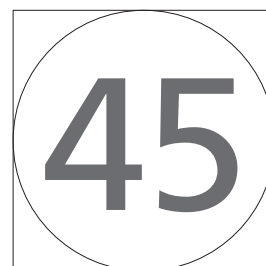
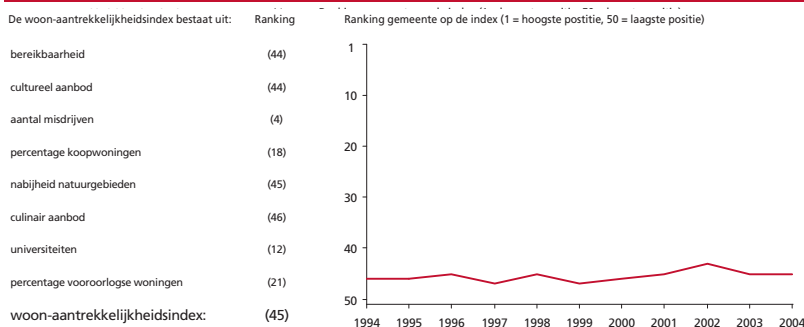
Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

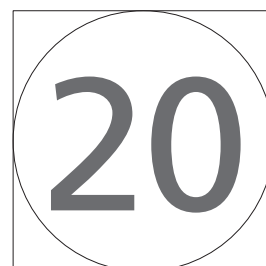
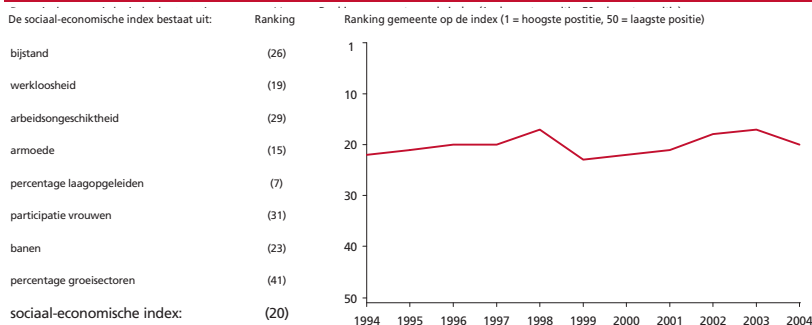
Grondgebruik

Woon-aantrekkelijkheidsindex

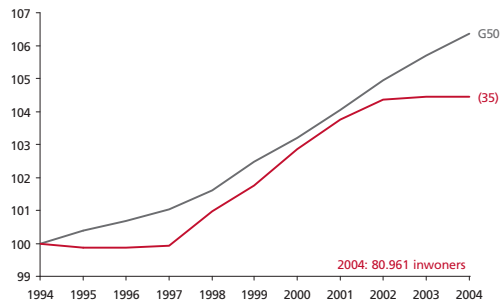

Sociaal-economische index

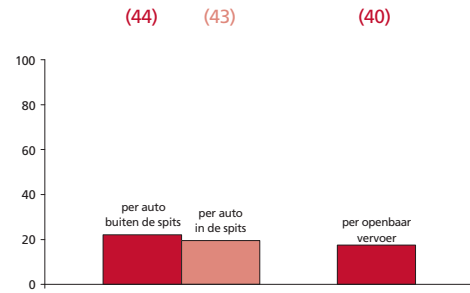
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

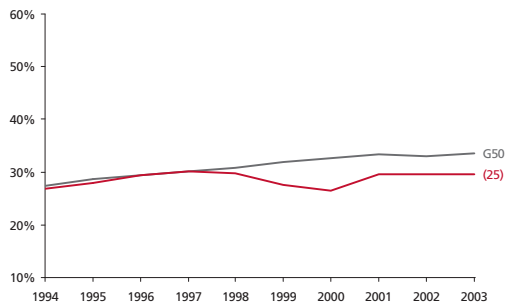
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

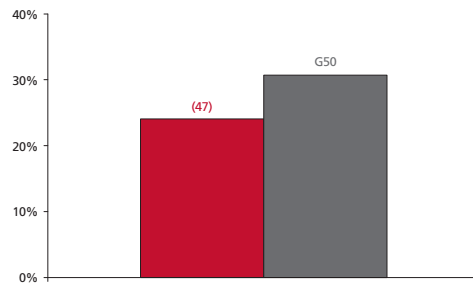
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

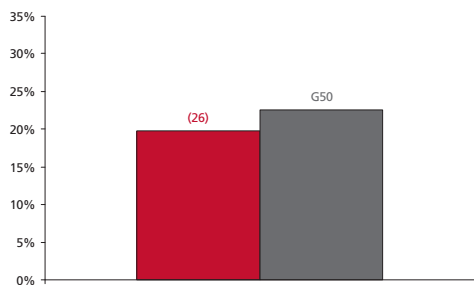
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

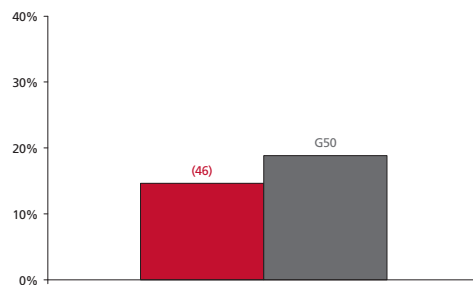
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

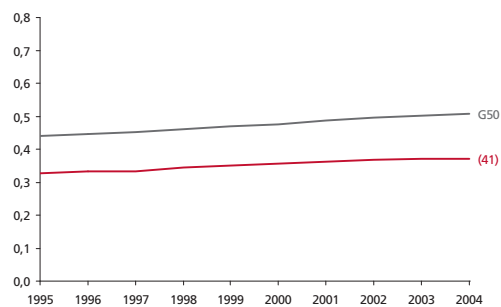
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

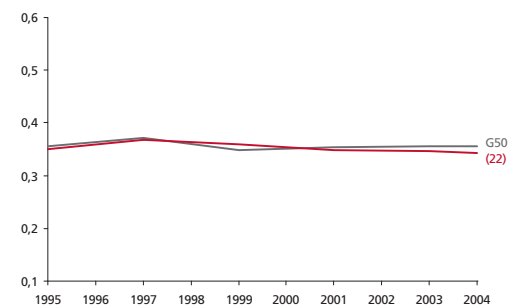
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

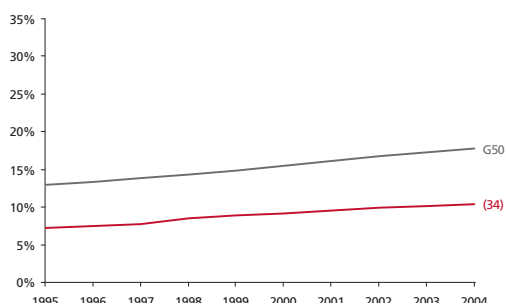
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

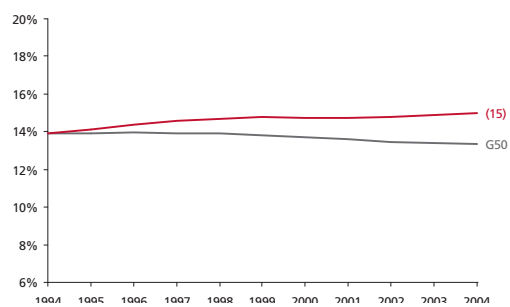
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

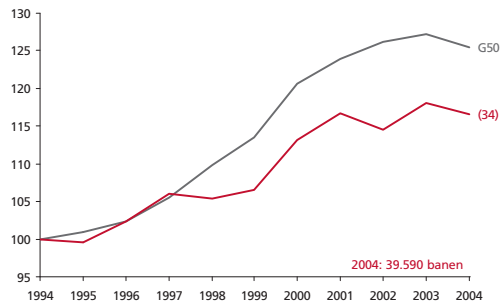

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)**
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)**
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

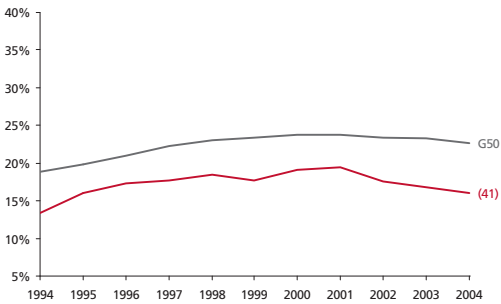
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

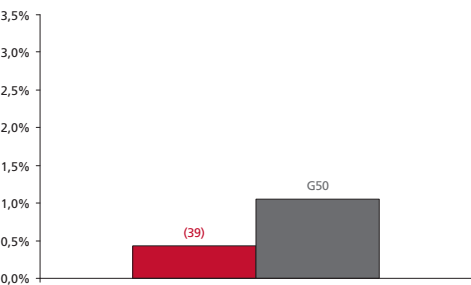
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

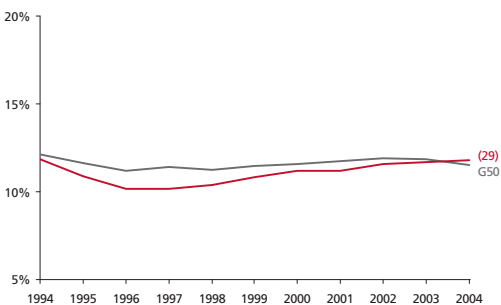
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

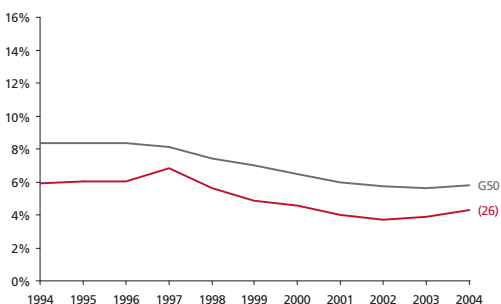
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

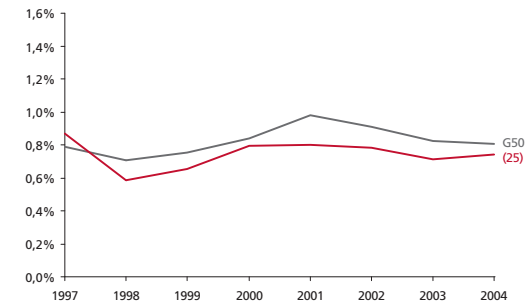
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

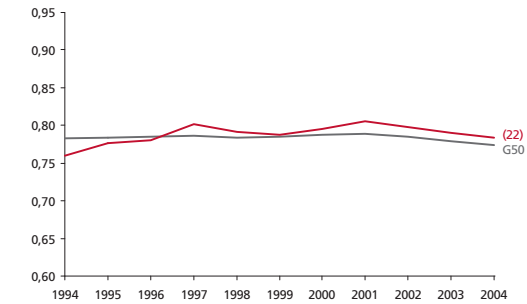
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

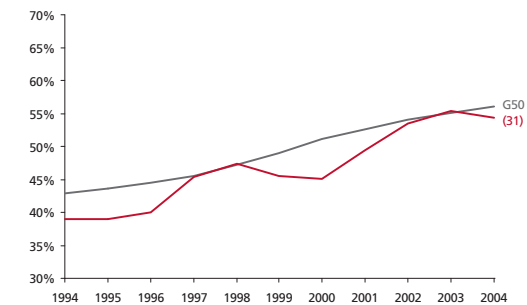
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

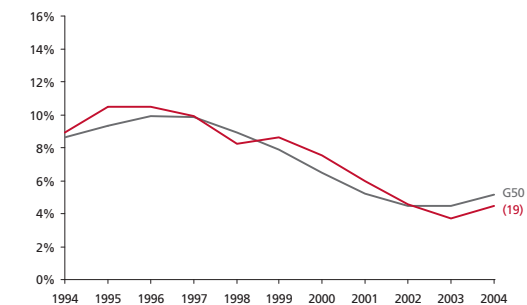
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

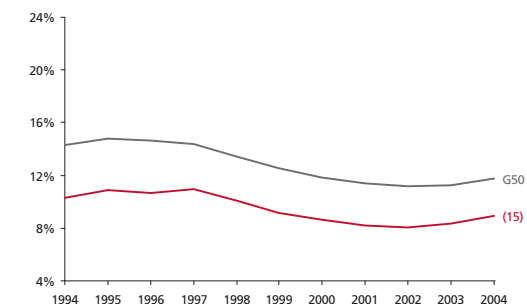
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

Armoede

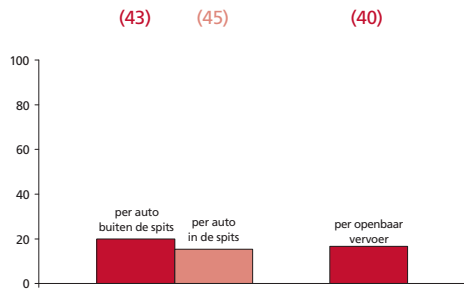
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

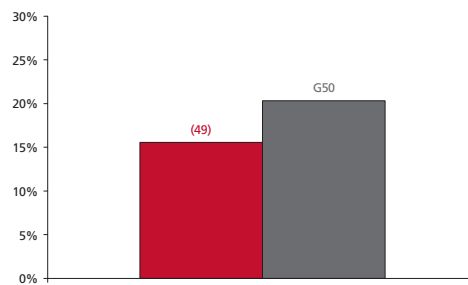
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

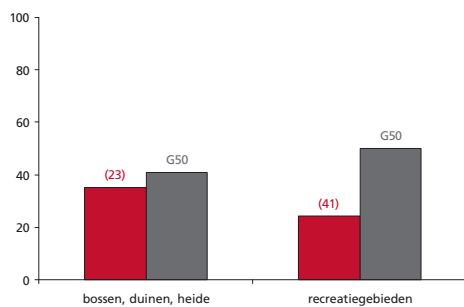
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

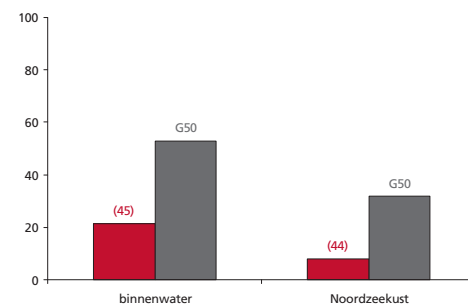
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

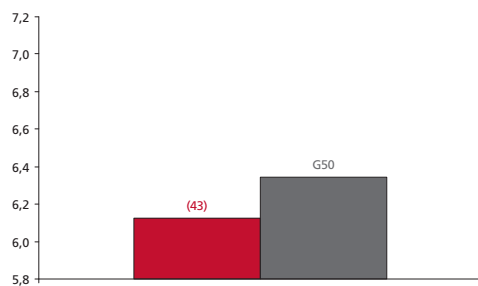
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

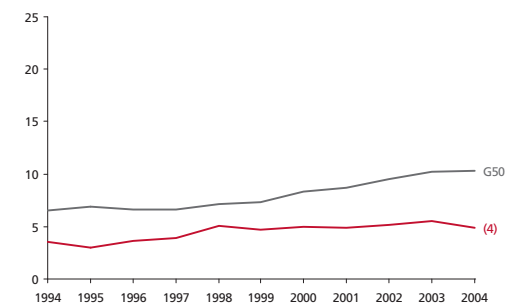
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

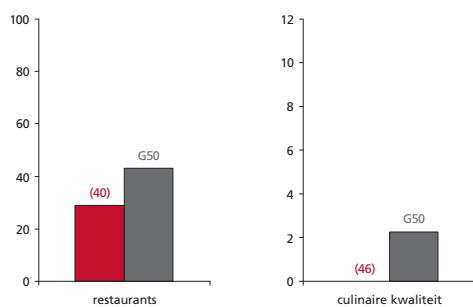
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

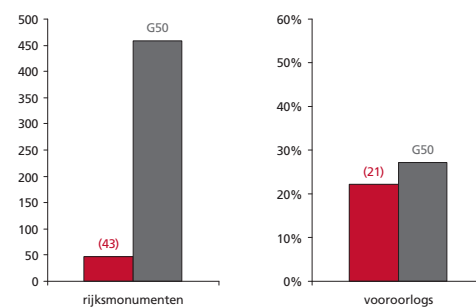
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

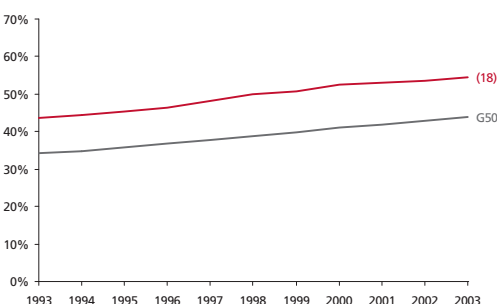
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

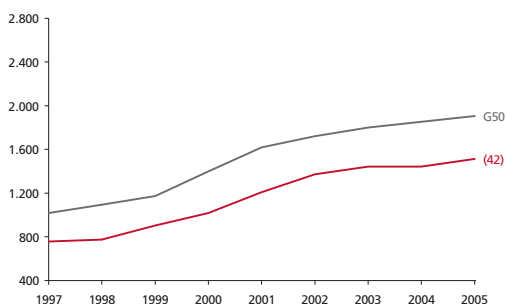
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)**
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

's-Hertogenbosch

Met 133.511 inwoners de
16^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/n e e

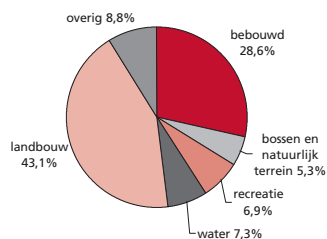
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- 's Hertogenbosch
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

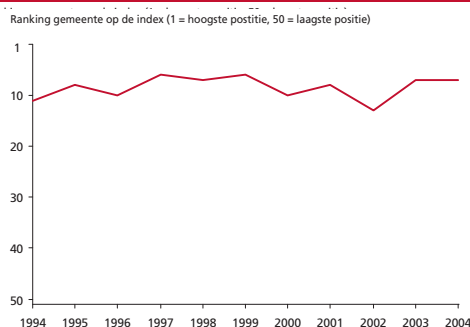

totale oppervlakte 9.130 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

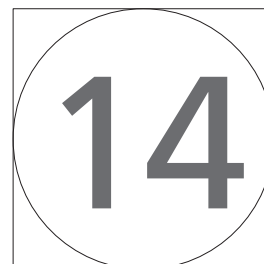
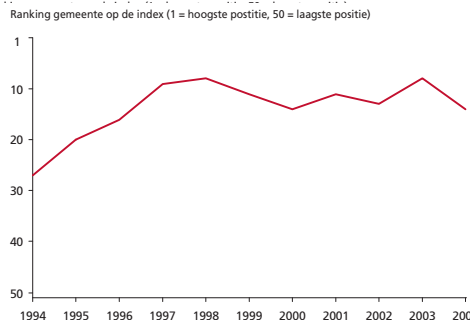
Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(21)
cultureel aanbod	(3)
aantal misdrijven	(40)
percentage koopwoningen	(32)
nabijheid natuurgebieden	(10)
culinair aanbod	(15)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(39)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(7)

Sociaal-economische index

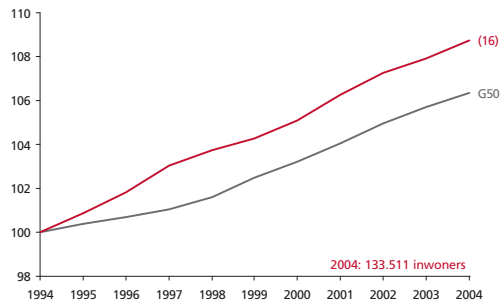
De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(22)
werkloosheid	(34)
arbeidsongeschiktheid	(32)
armoede	(20)
percentage laagopgeleiden	(17)
participatie vrouwen	(24)
banen	(6)
percentage groeisectoren	(10)
sociaal-economische index:	(14)

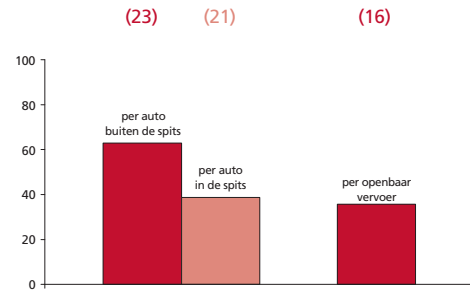
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

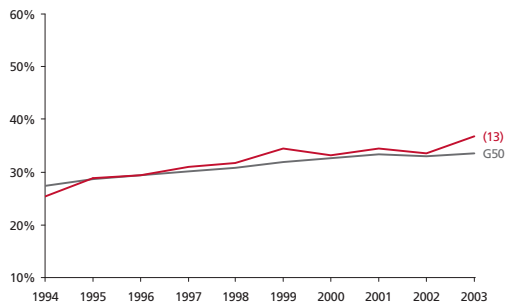
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

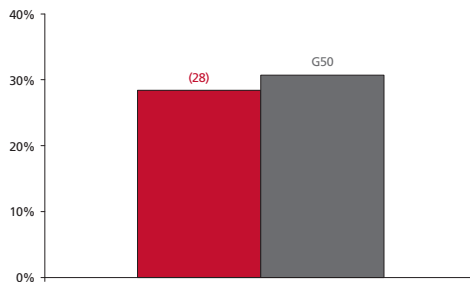
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

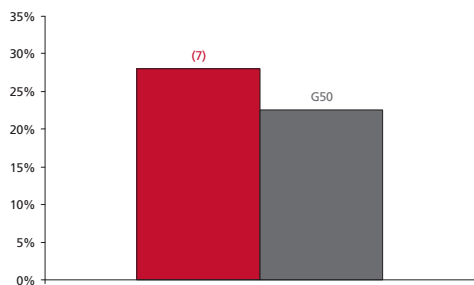
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

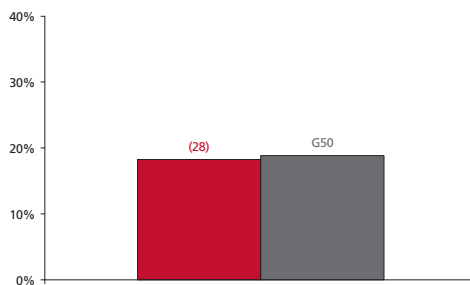
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

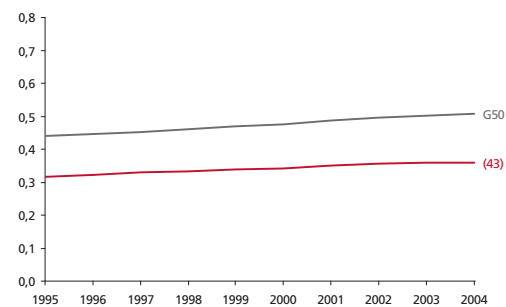
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

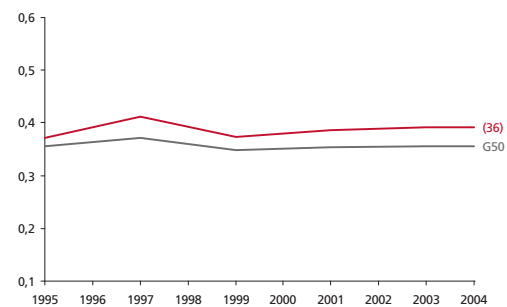
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

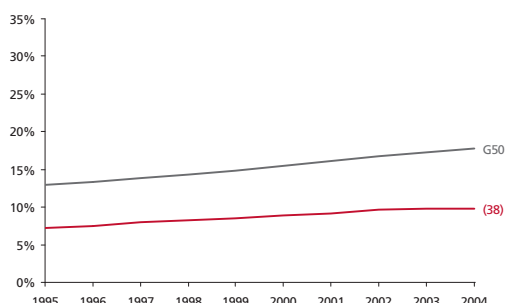
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

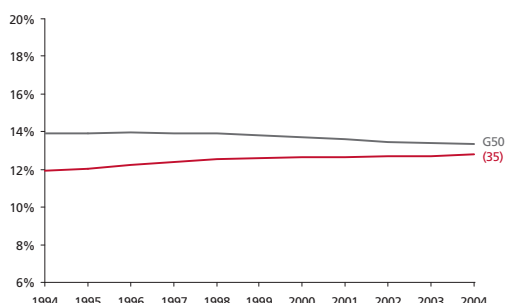
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

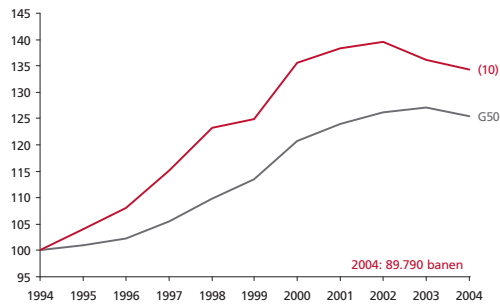

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch**
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

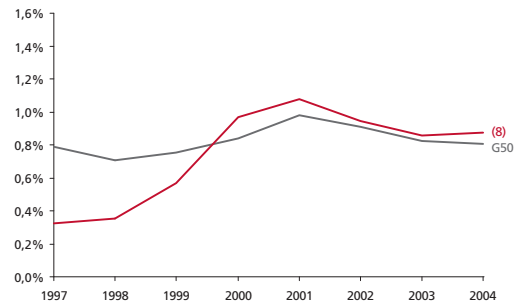
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

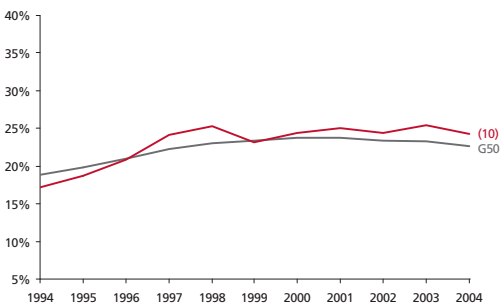
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

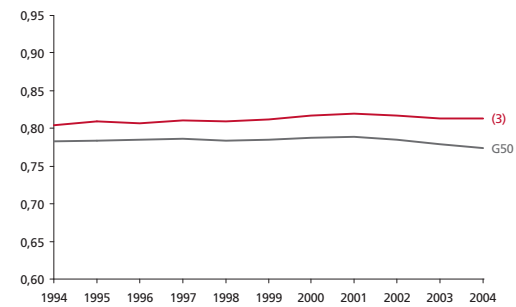
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

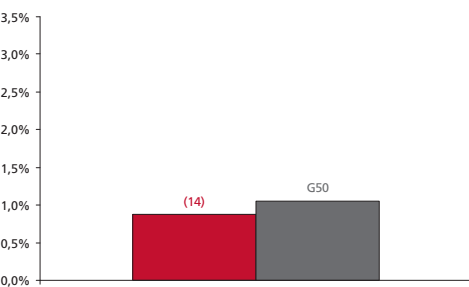
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

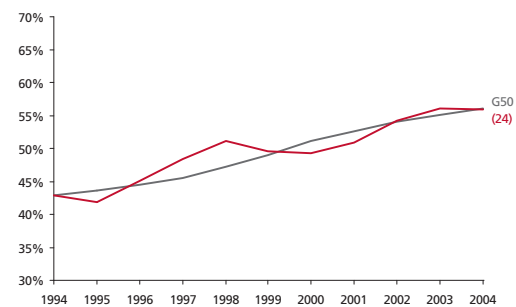
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

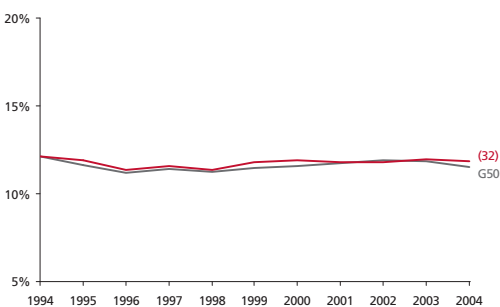
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

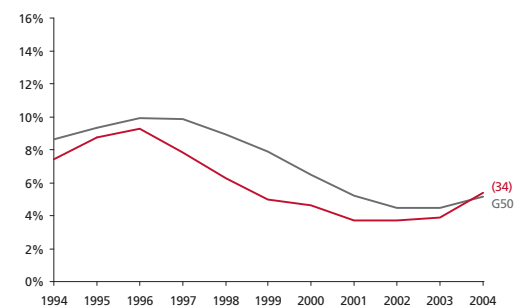
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

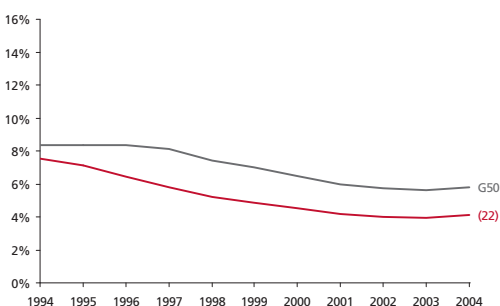
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

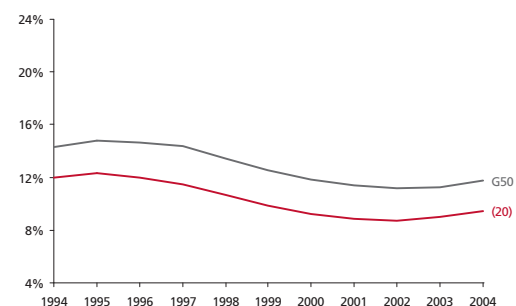
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

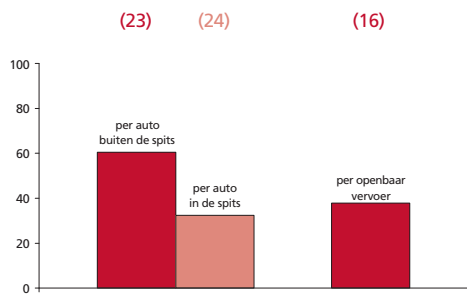
Armoede

Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

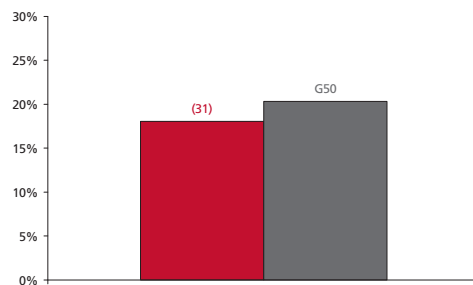
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

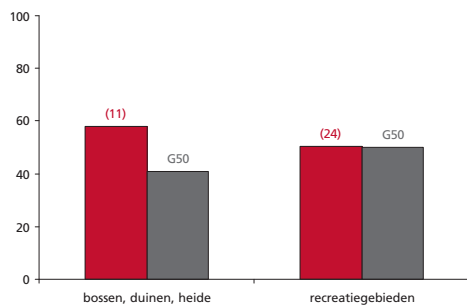
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

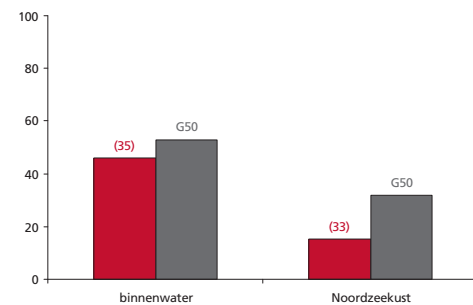
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

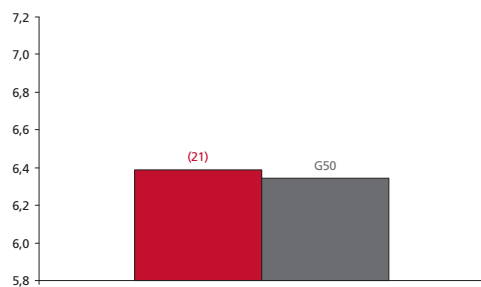
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

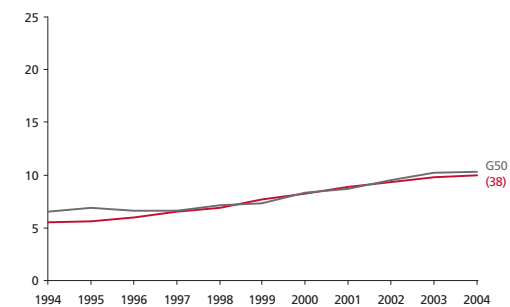
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

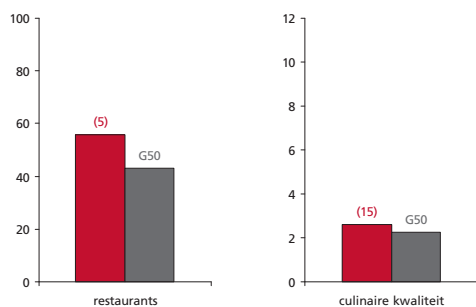
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

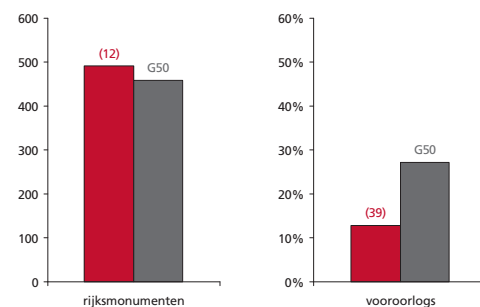
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

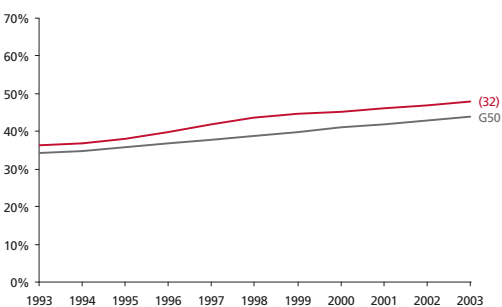
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

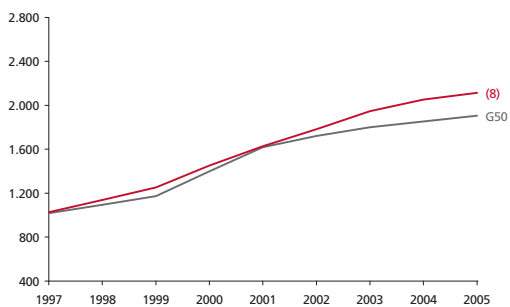
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Hilversum

Met 83.454 inwoners de
34^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

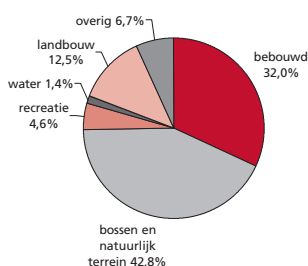
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Hilversum
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

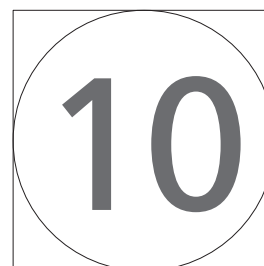
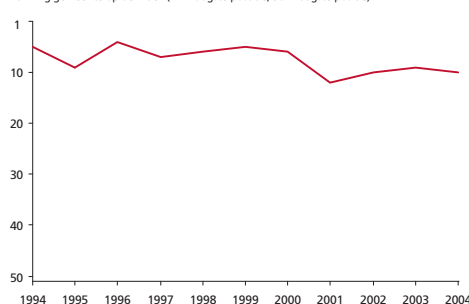
totale oppervlakte 4.620 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(22)
cultureel aanbod	(35)
aantal misdrijven	(11)
percentage koopwoningen	(14)
nabijheid natuurgebieden	(7)
culinair aanbod	(10)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(3)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(10)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

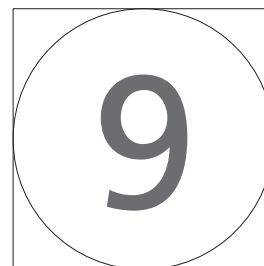
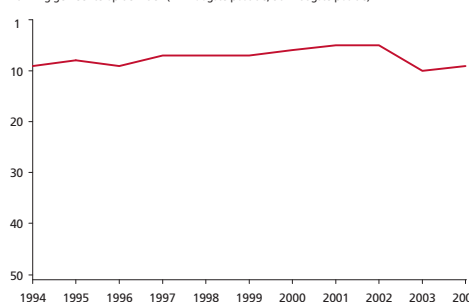

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

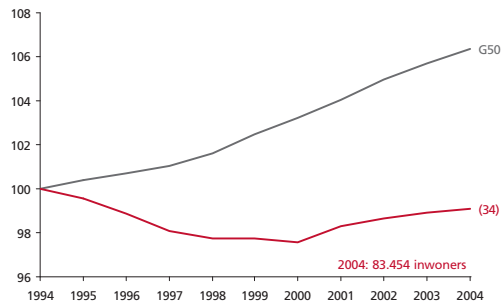
Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(7)
werkloosheid	(26)
arbeidsongeschiktheid	(28)
armoede	(8)
percentage laagopgeleiden	(15)
participatie vrouwen	(21)
banen	(10)
percentage groeisectoren	(25)
sociaal-economische index:	(9)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

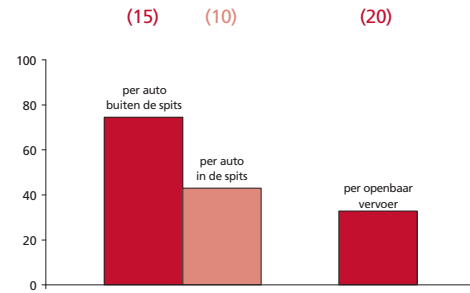
Bevolking

Totale bevolkingsovergang (index, 1994 = 100)

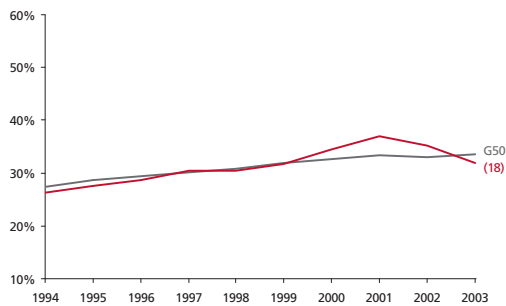
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

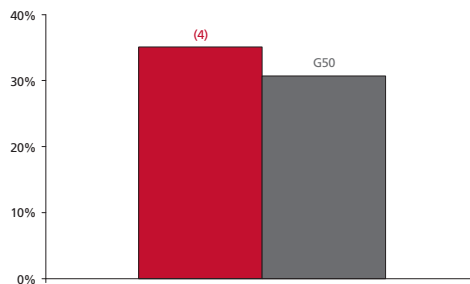
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

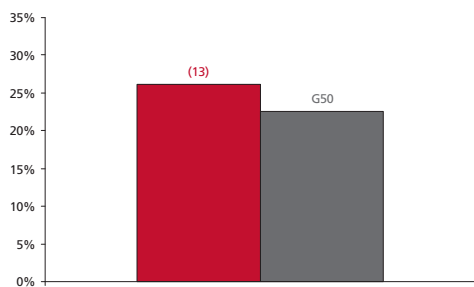
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

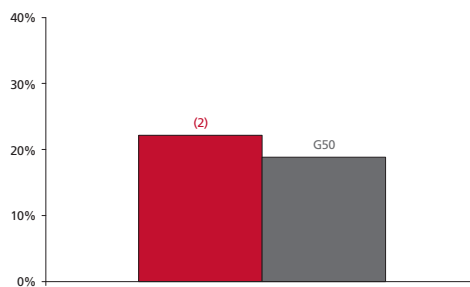
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

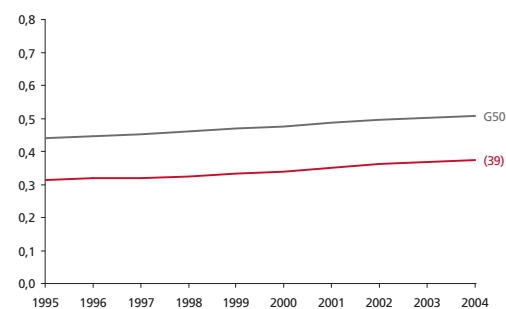
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

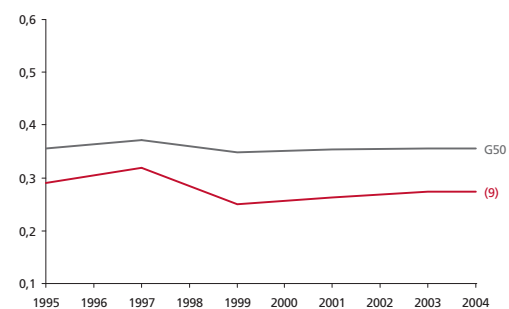
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

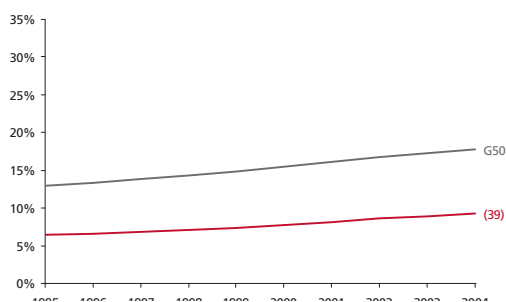
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

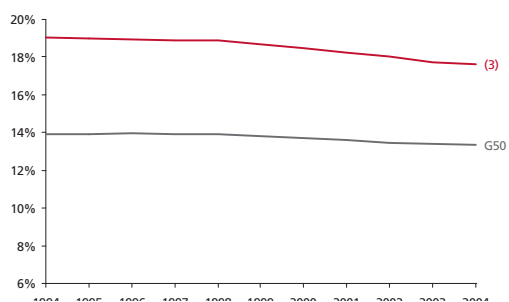
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

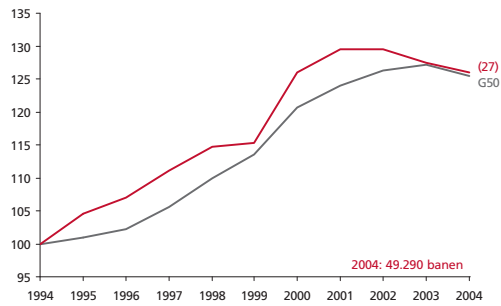

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum**
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum**
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

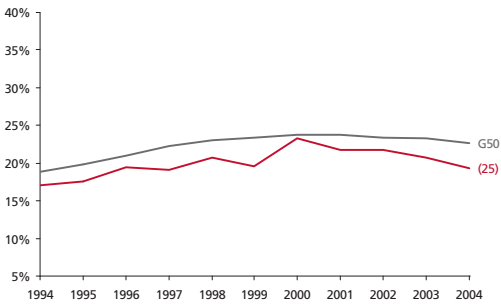
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

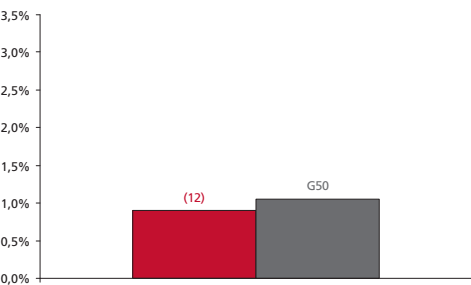
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

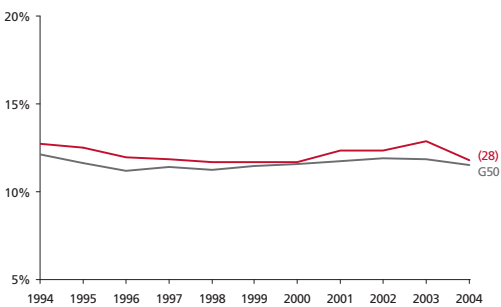
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

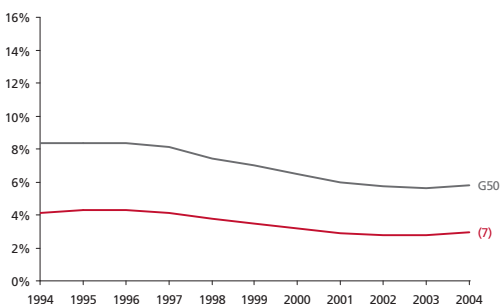
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

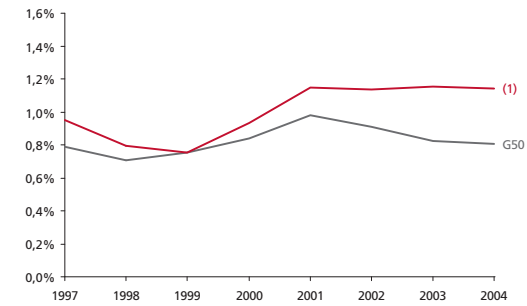
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

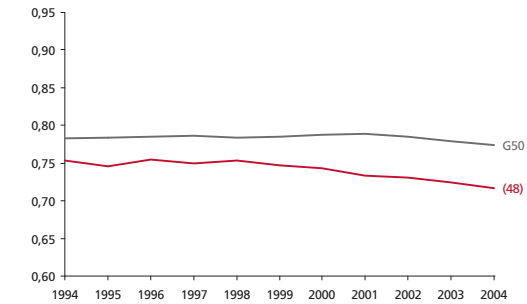
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

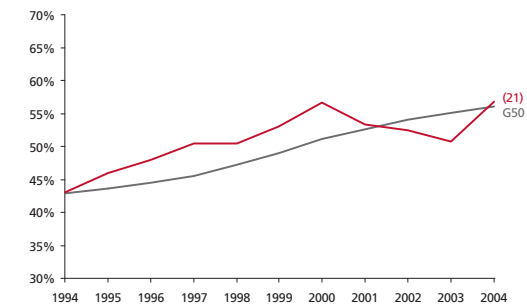
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

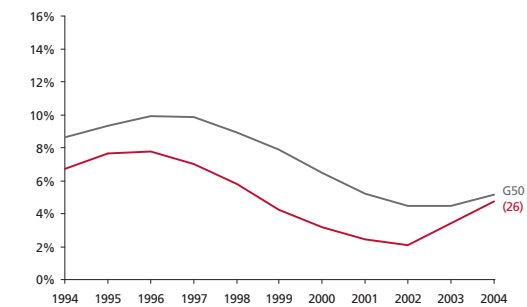
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

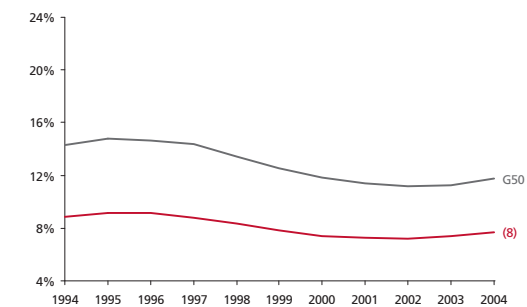
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

Armoede

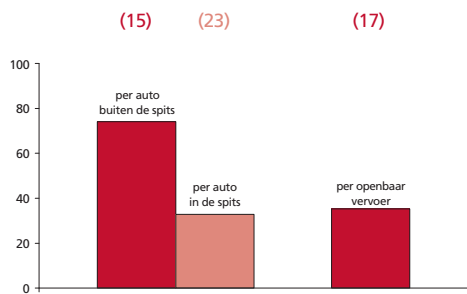
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

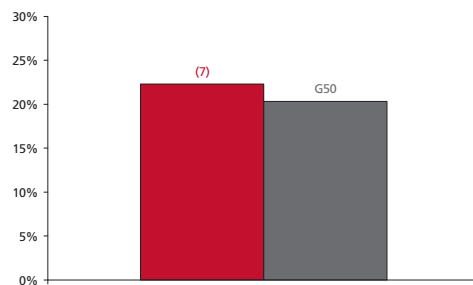
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

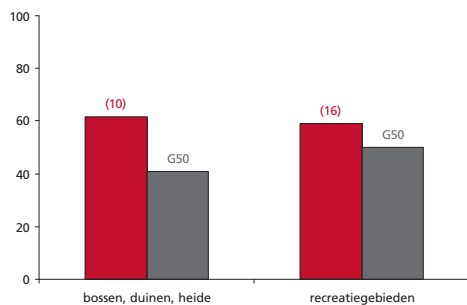
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

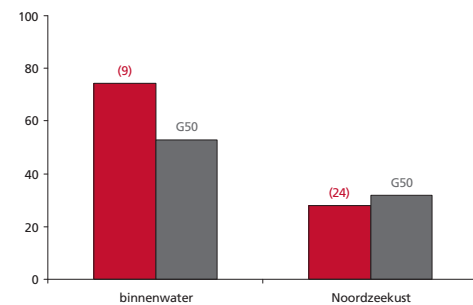
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

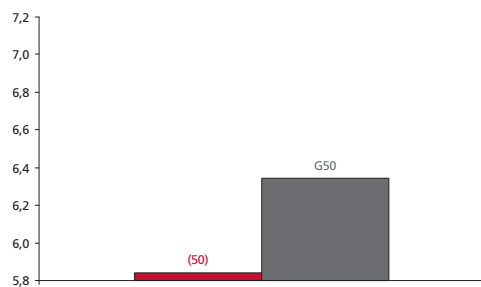
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

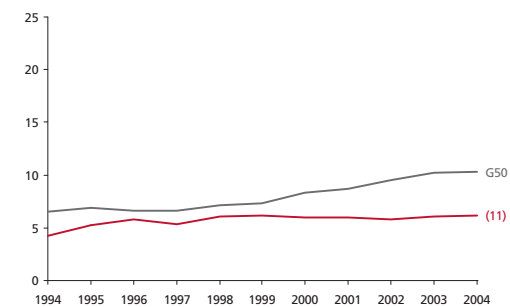
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

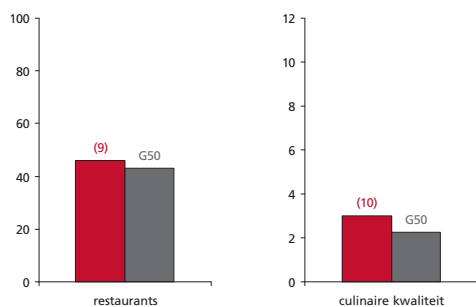
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

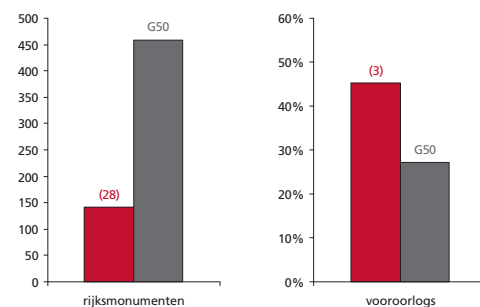
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

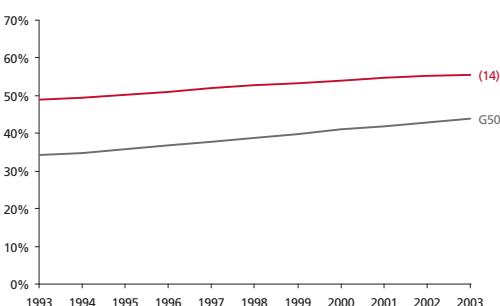
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

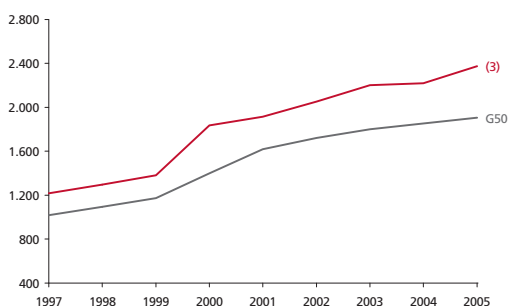
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum**
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Hoorn

Met 67.952 inwoners de
48^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

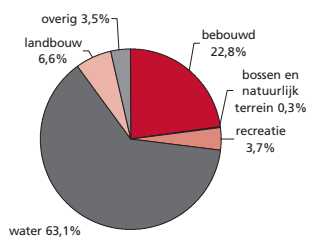
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Hoorn
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

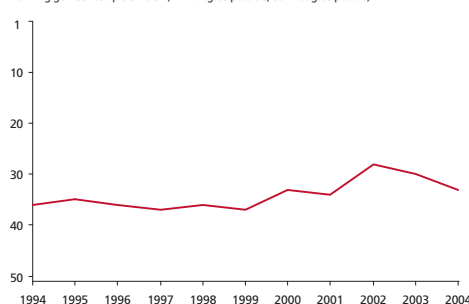
totale oppervlakte 5.220 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

	Ranking
bereikbaarheid	(39)
cultureel aanbod	(19)
aantal misdrijven	(24)
percentage koopwoningen	(7)
nabijheid natuurgebieden	(28)
culinair aanbod	(4)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(40)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(33)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

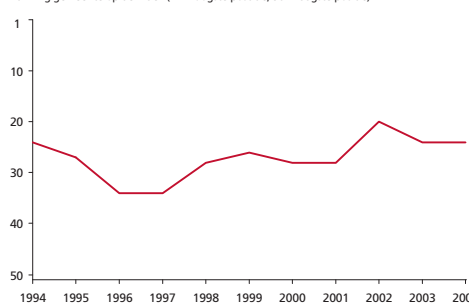
33

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

	Ranking
bijstand	(10)
werkloosheid	(10)
arbeidsongeschiktheid	(41)
armoede	(24)
percentage laagopgeleiden	(18)
participatie vrouwen	(13)
banen	(43)
percentage groeisectoren	(43)
sociaal-economische index:	(24)

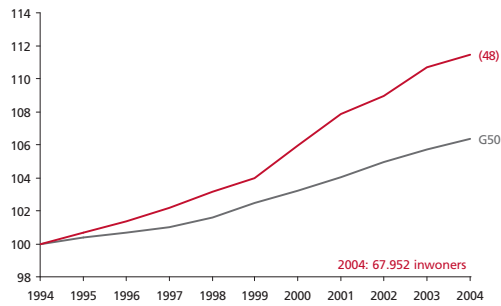
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

24

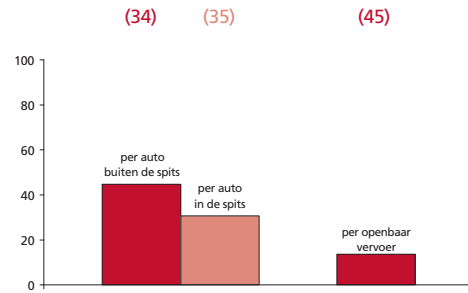
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

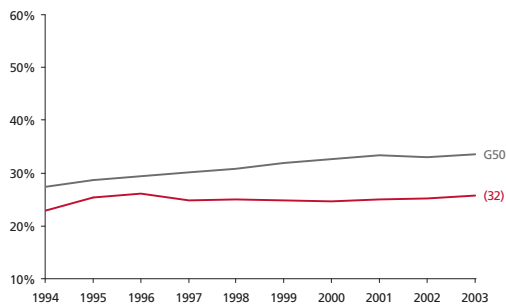
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

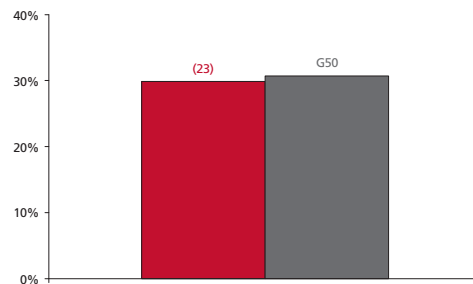
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

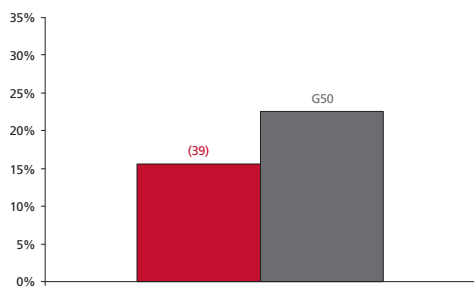
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

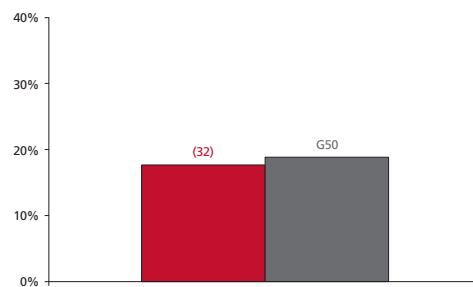
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

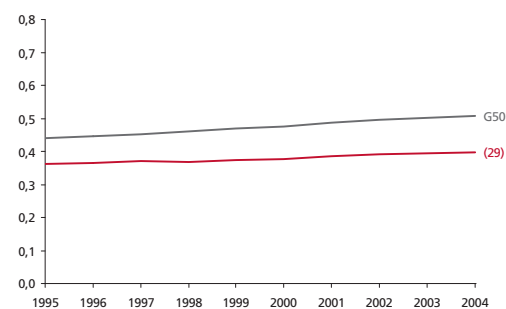
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

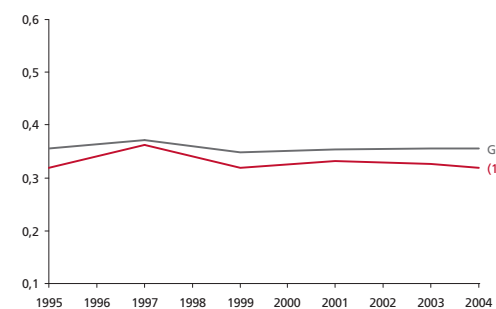
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

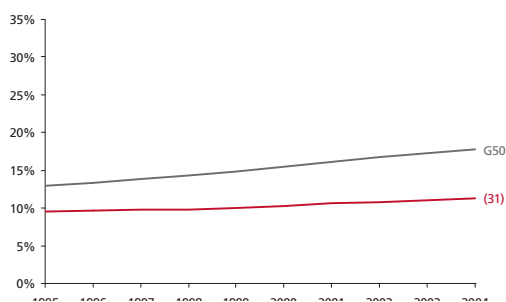
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

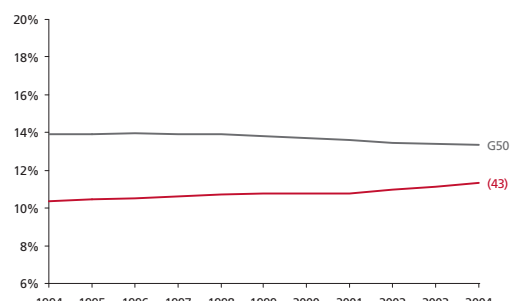
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

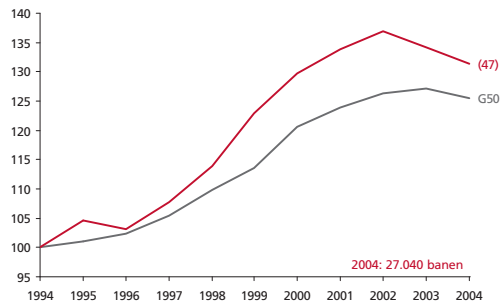

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn**
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn**
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

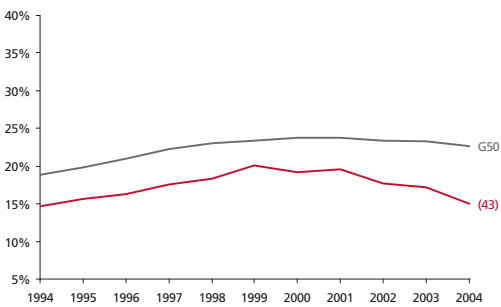
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

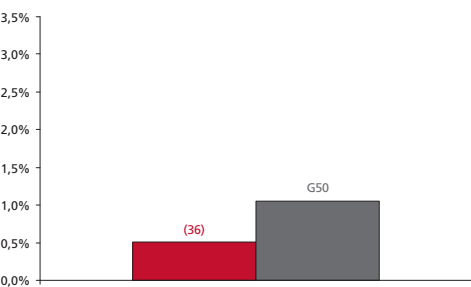
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

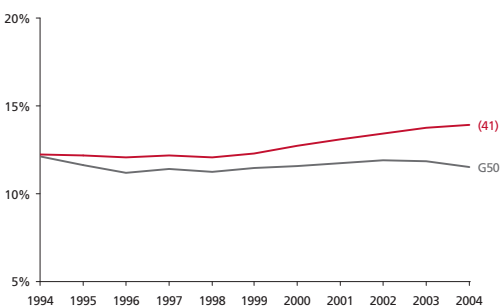
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

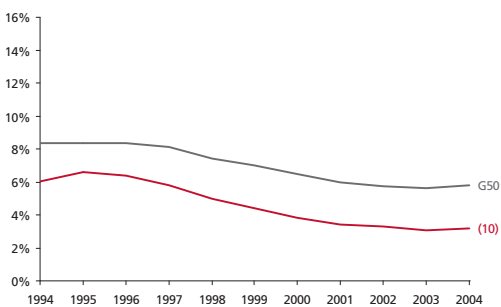
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

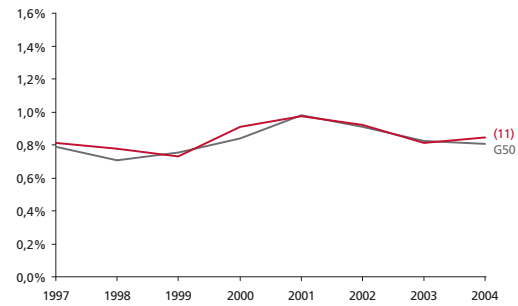
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

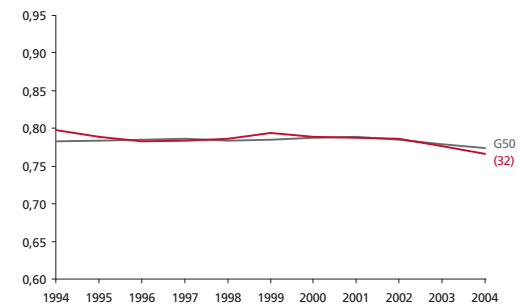
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

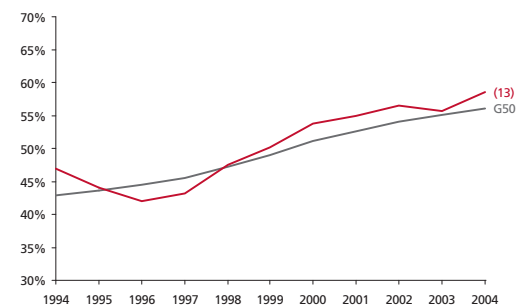
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

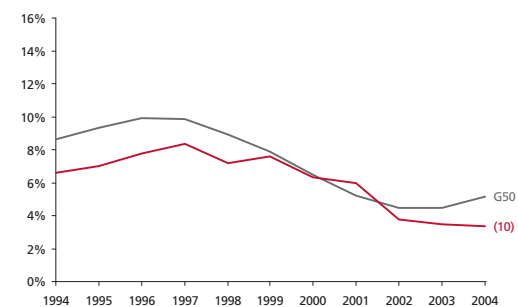
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

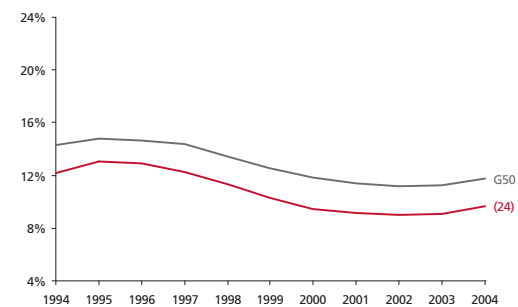
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

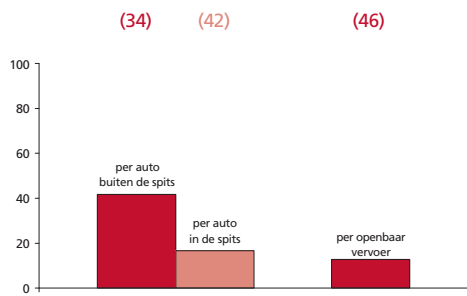
Armoede

Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

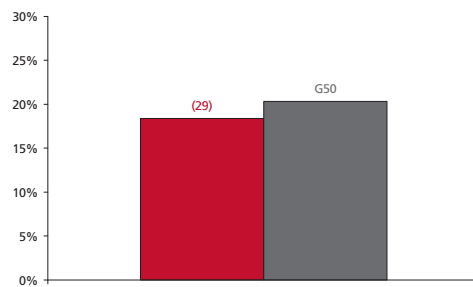
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

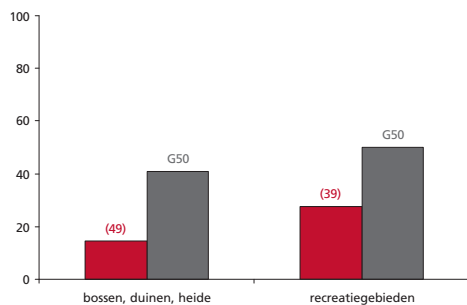
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

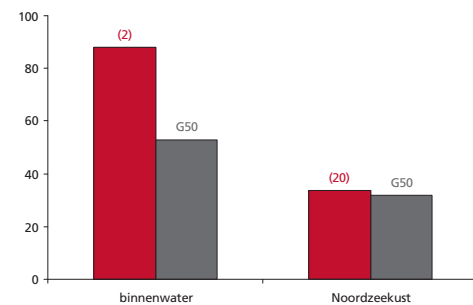
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

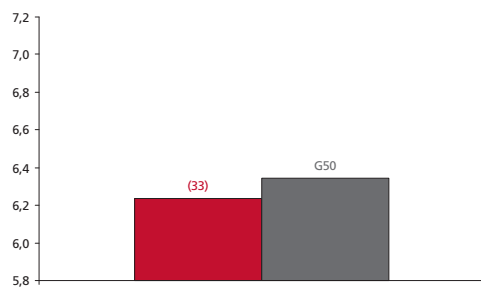
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

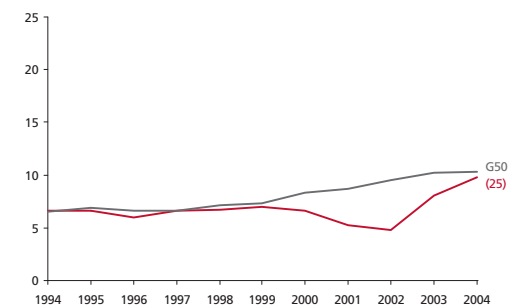
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

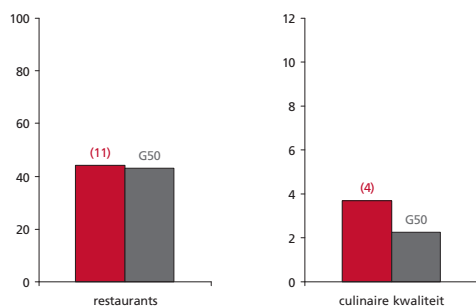
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

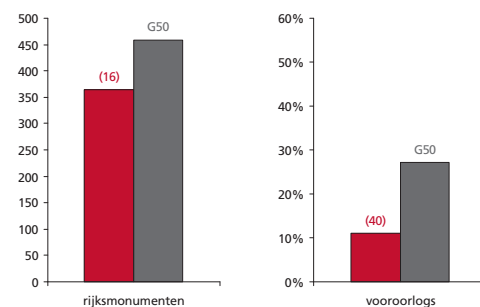
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

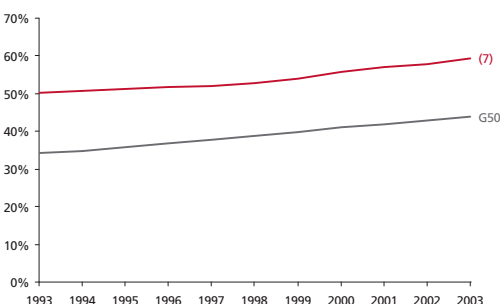
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

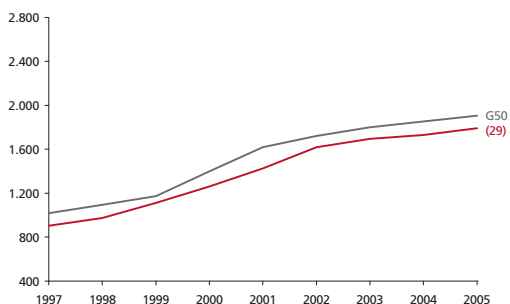
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn**
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Leeuwarden

Met 91.354 inwoners de
31^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

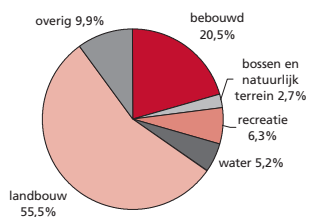
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Leeuwarden
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

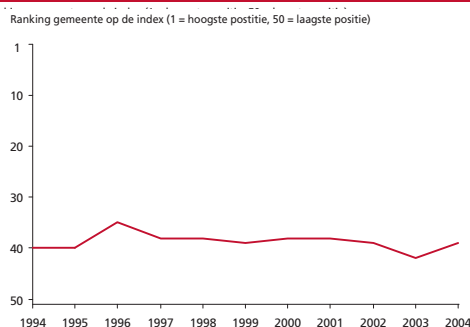

totale oppervlakte 8.410 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(47)
cultureel aanbod	(15)
aantal misdrijven	(35)
percentage koopwoningen	(16)
nabijheid natuurgebieden	(13)
culinair aanbod	(29)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(8)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(39)

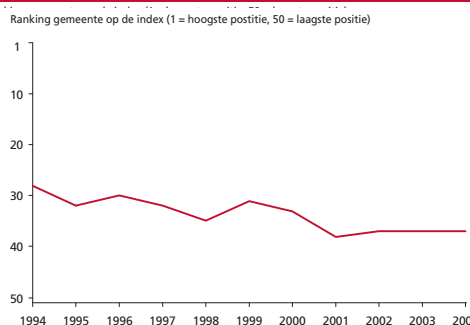

39

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

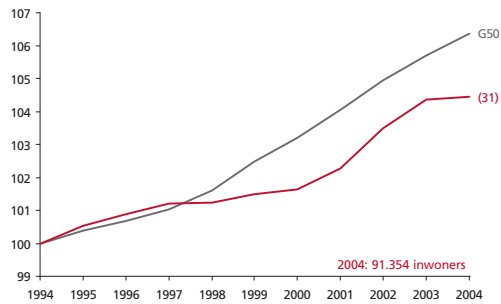
Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(44)
werkloosheid	(48)
arbeidsongeschiktheid	(23)
armoede	(47)
percentage laagopgeleiden	(20)
participatie vrouwen	(40)
banen	(2)
percentage groeisectoren	(17)
sociaal-economische index:	(37)

37

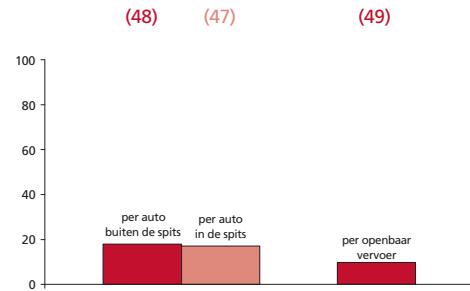
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

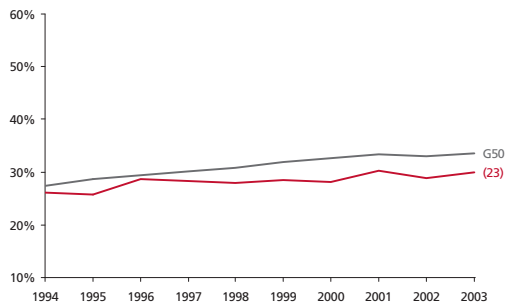
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

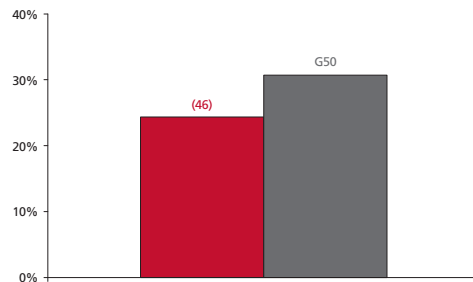
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

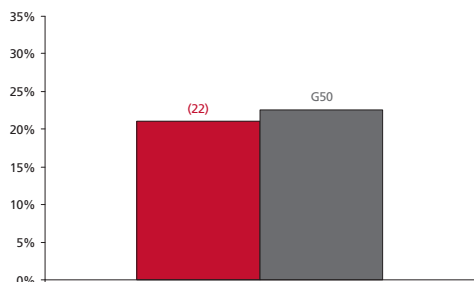
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

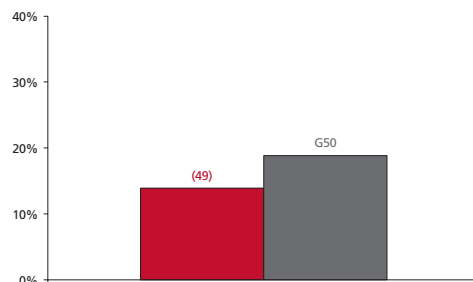
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

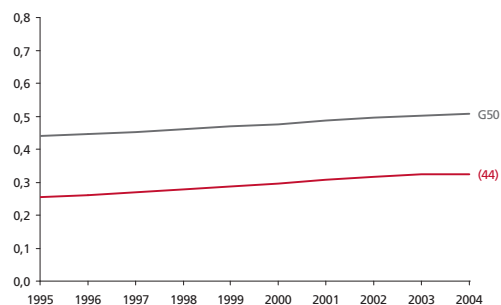
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

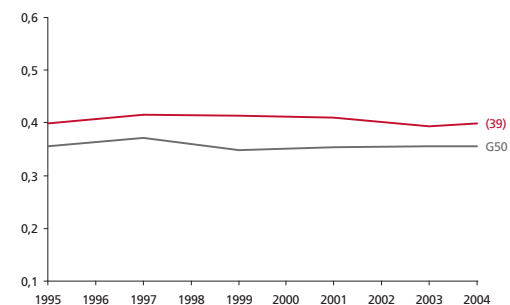
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

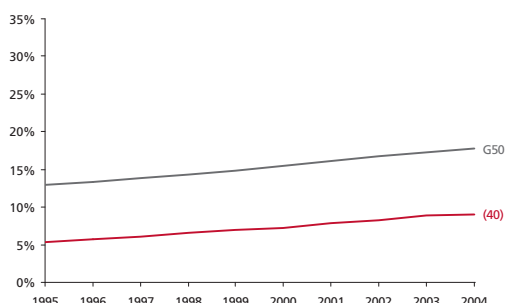
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

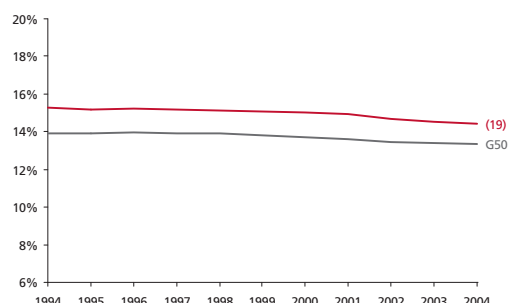
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

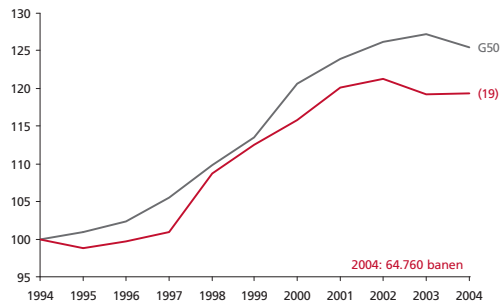

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden**
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden**
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

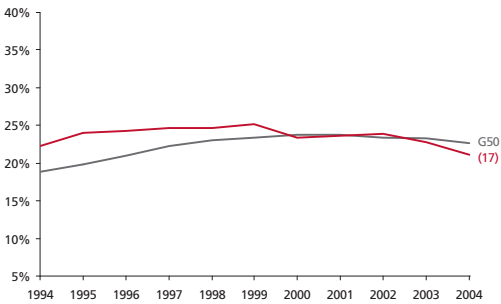
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

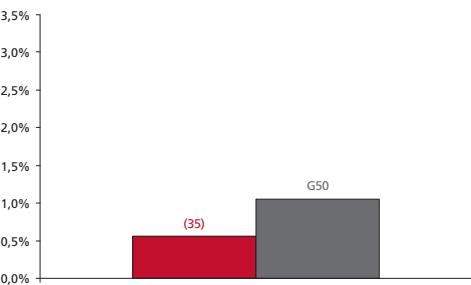
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

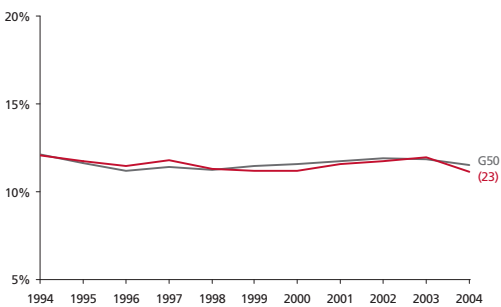
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

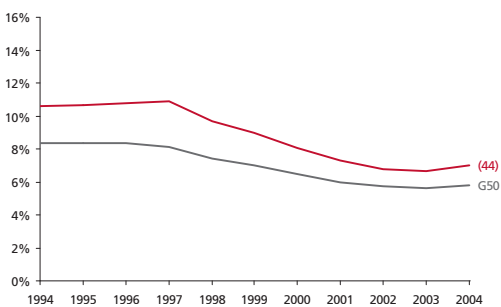
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

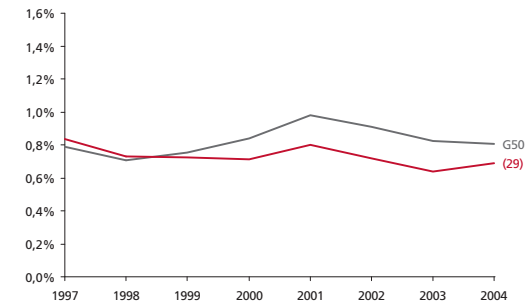
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

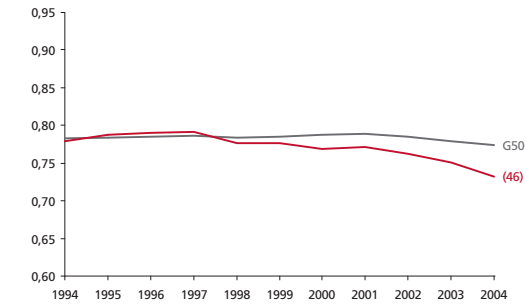
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

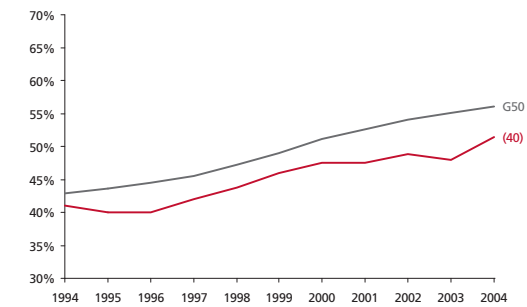
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

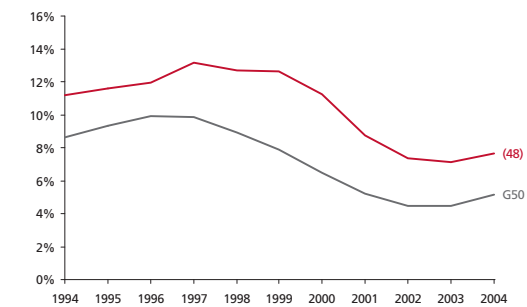
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

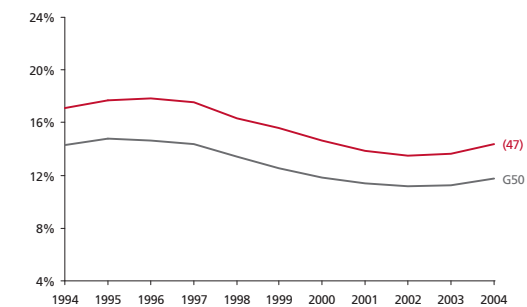
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

Armoede

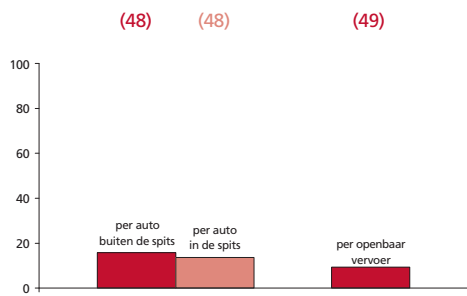
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

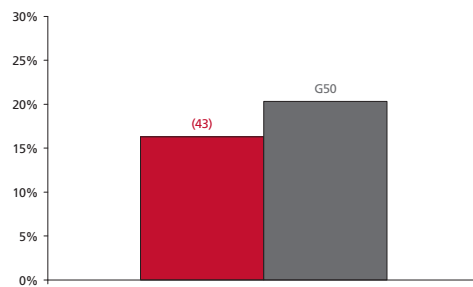
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

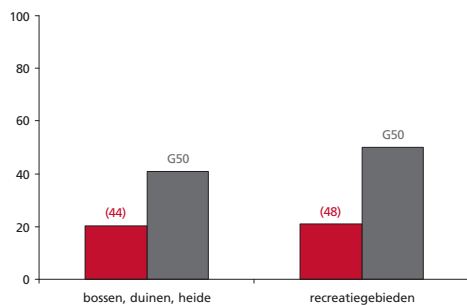
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

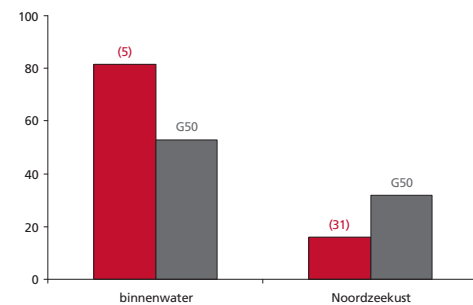
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

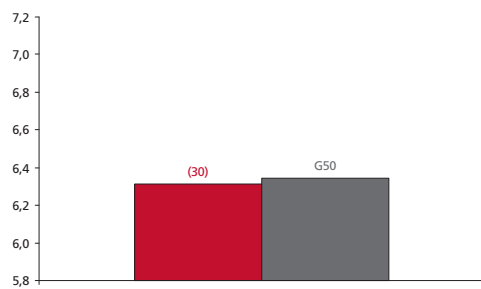
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

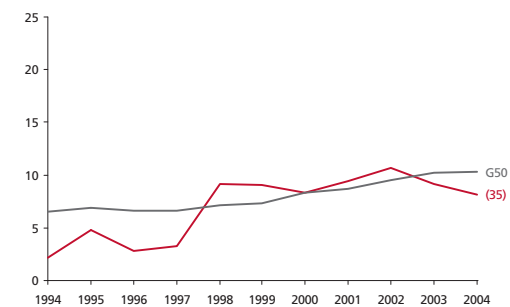
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

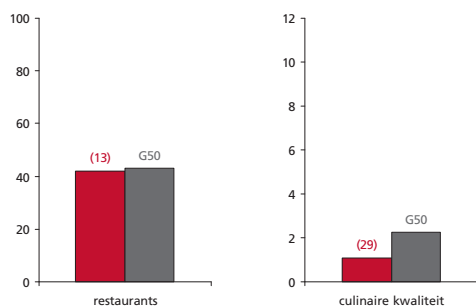
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

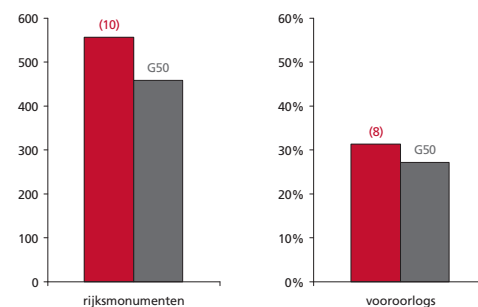
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

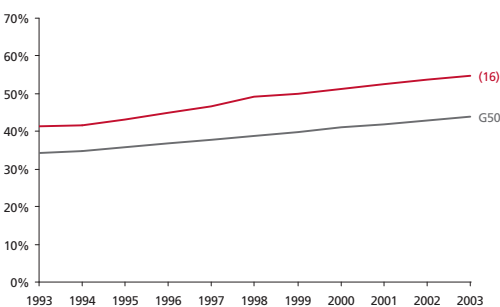
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

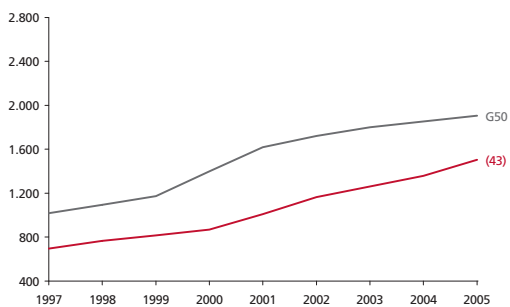
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden**
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Leiden

Met 118.702 inwoners de
21^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

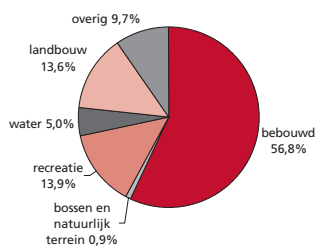
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Leiden
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

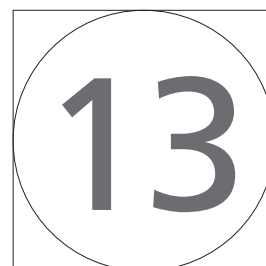
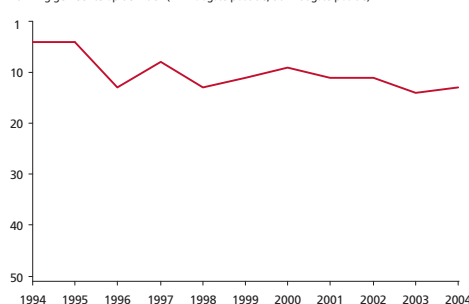
totale oppervlakte 2.320 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Woon-aantrekkelijkheidsindex	Ranking
bereikbaarheid	(10)
cultureel aanbod	(22)
aantal misdrijven	(36)
percentage koopwoningen	(37)
nabijheid natuurgebieden	(44)
culinair aanbod	(12)
universiteiten	(3)
percentage vooroorlogse woningen	(7)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(13)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

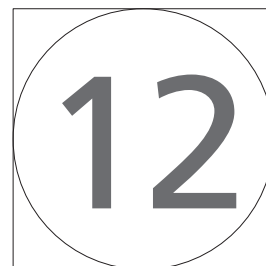
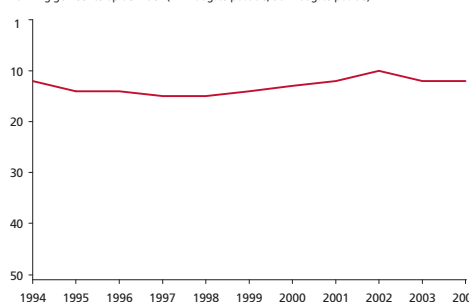

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

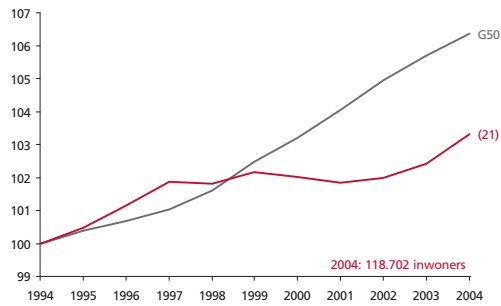
Sociaal-economische index	Ranking
bijstand	(24)
werkloosheid	(8)
arbeidsongeschiktheid	(1)
armoede	(30)
percentage laagopgeleiden	(2)
participatie vrouwen	(3)
banen	(39)
percentage groeisectoren	(42)
sociaal-economische index:	(12)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

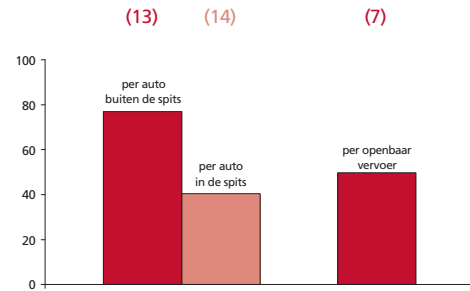
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

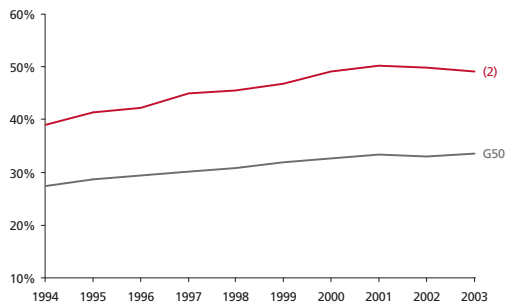
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

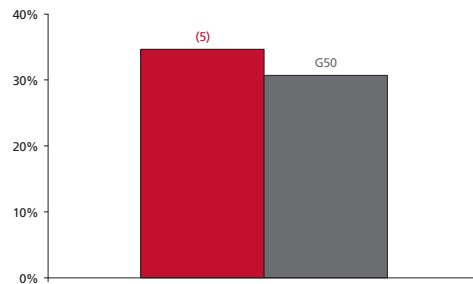
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

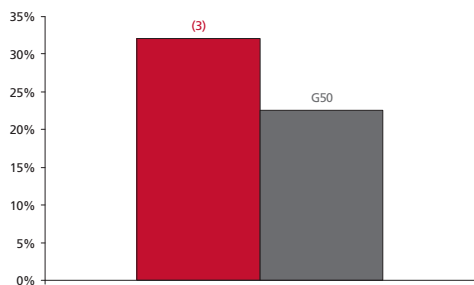
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

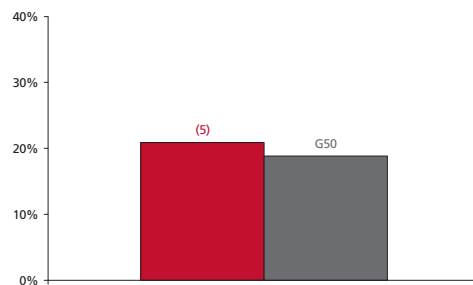
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

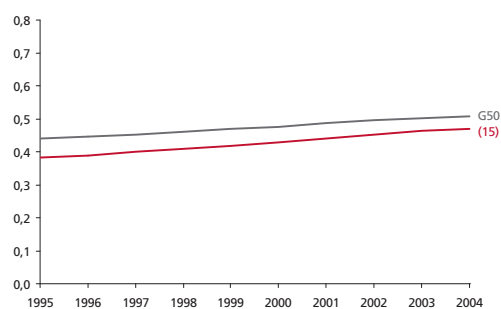
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

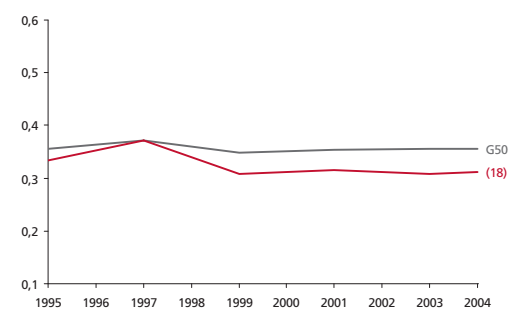
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

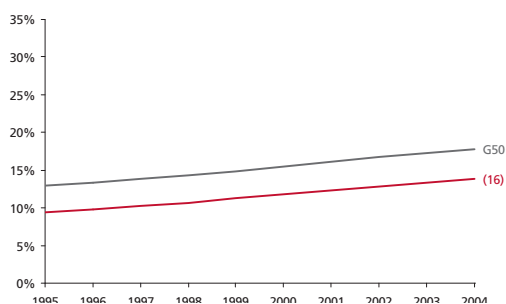
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

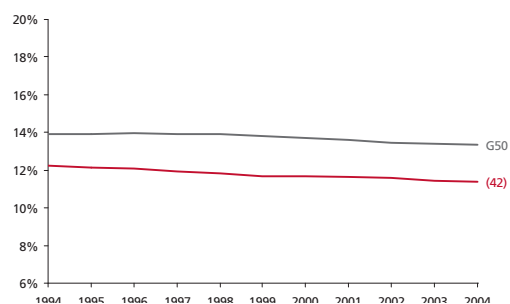
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

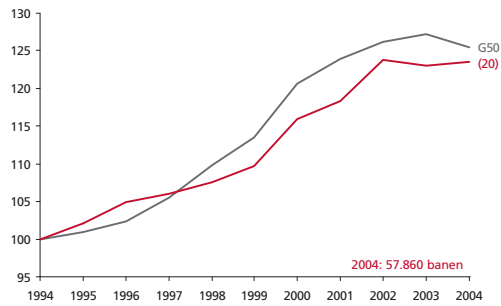

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden**
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

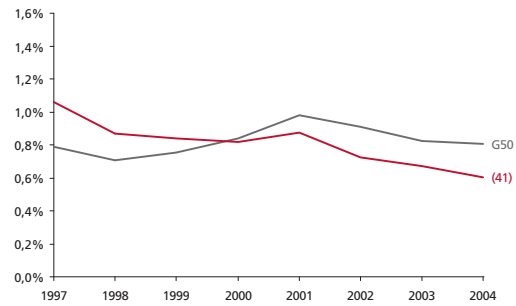
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

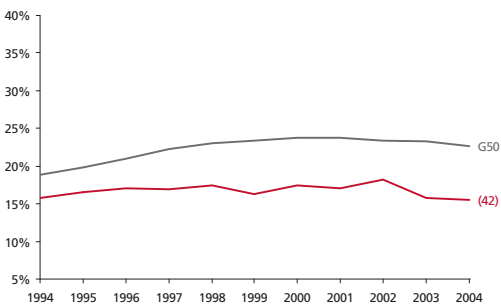
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

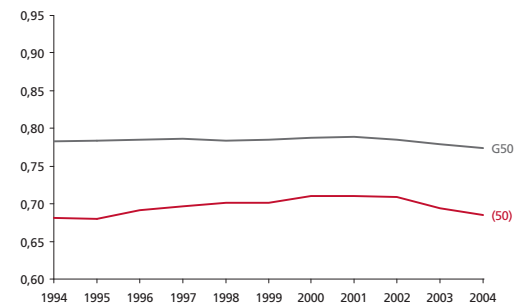
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

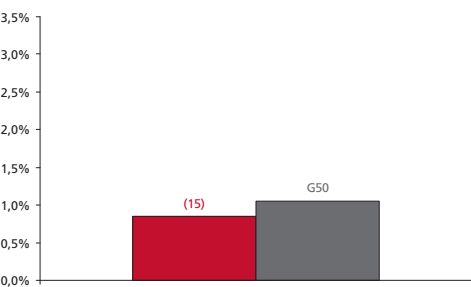
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

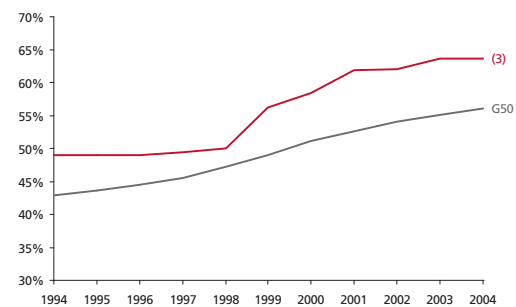
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

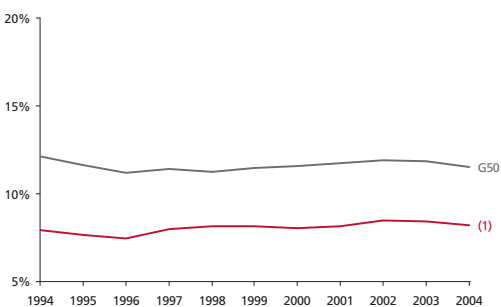
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

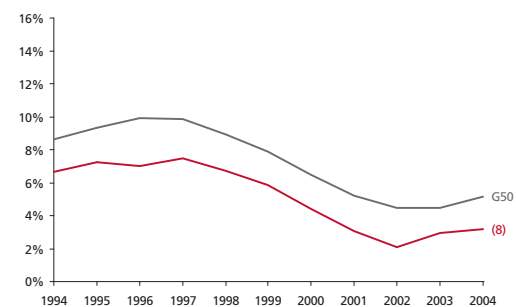
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

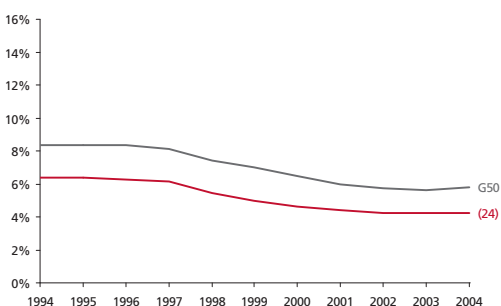
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

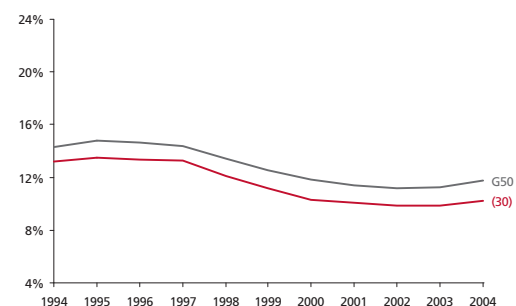
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

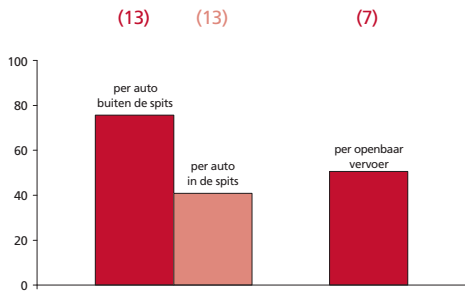
Armoede

Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

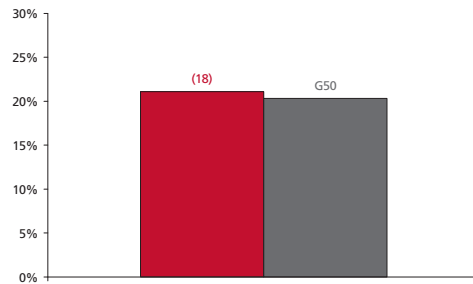
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

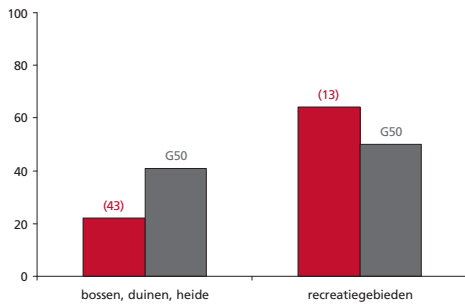
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

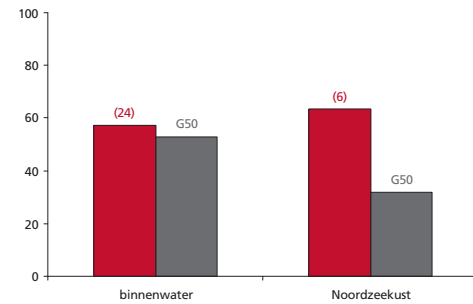
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

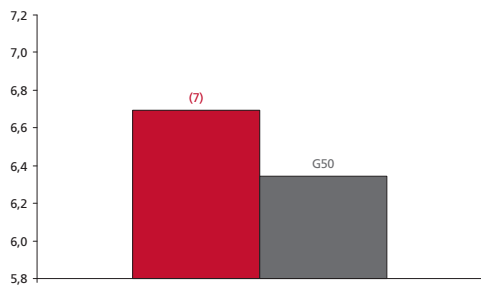
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

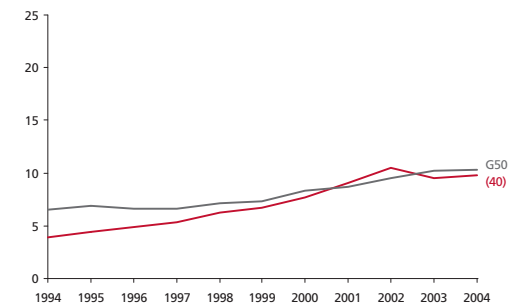
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

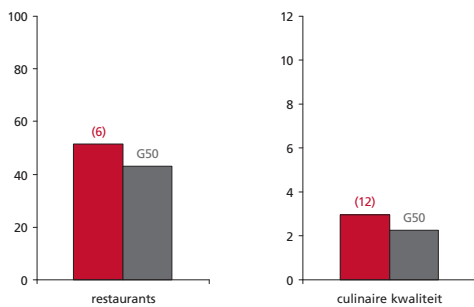
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

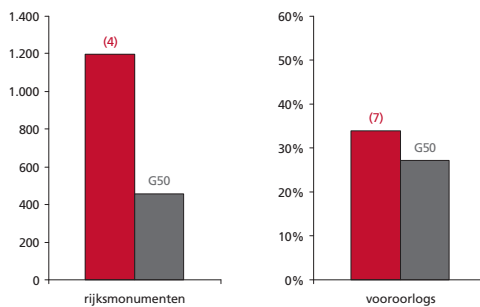
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

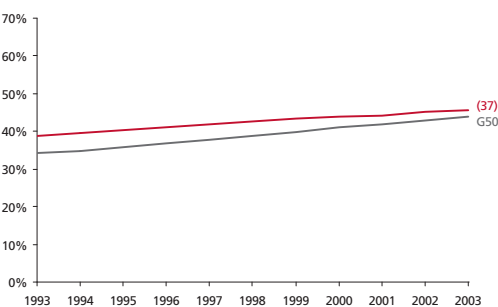
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

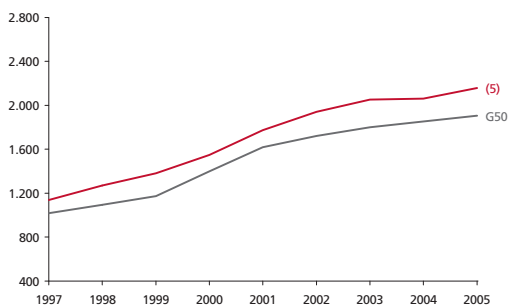
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Leidschendam-Voorburg

Met 73.832 inwoners de
43^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

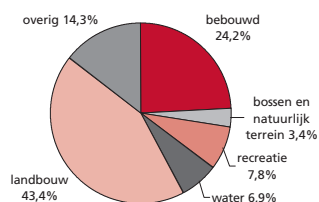
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Leidschendam-Voorburg
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

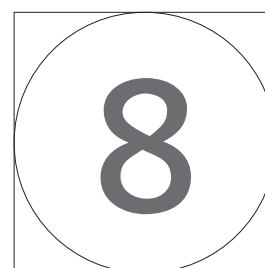
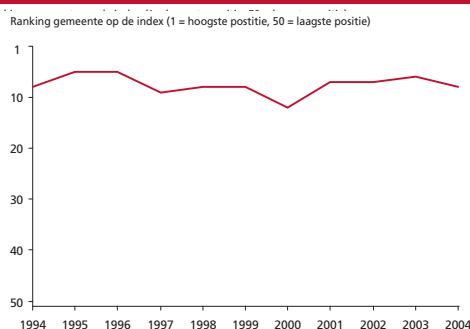

totale oppervlakte 3.570 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

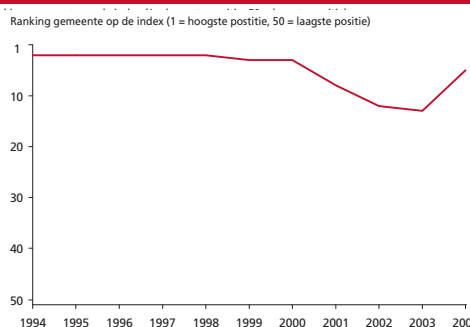
Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid (2)	10
cultureel aanbod (41)	10
aantal misdrijven (7)	10
percentage koopwoningen (35)	10
nabijheid natuurgebieden (29)	10
culinair aanbod (7)	10
universiteiten (12)	10
percentage vooroorlogse woningen (14)	10
woon-aantrekkelijkheidsindex: (8)	8

Sociaal-economische index

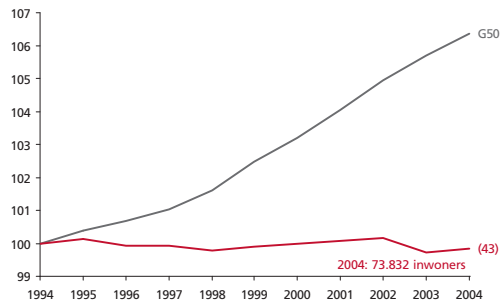
De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand (14)	10
werkloosheid (6)	10
arbeidsongeschiktheid (8)	10
armoede (7)	10
percentage laagopgeleiden (12)	10
participatie vrouwen (16)	10
banen (25)	10
percentage groeisectoren (20)	10
sociaal-economische index: (5)	5

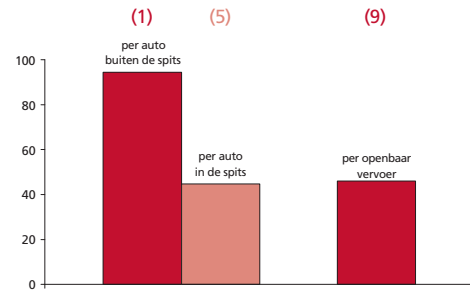
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

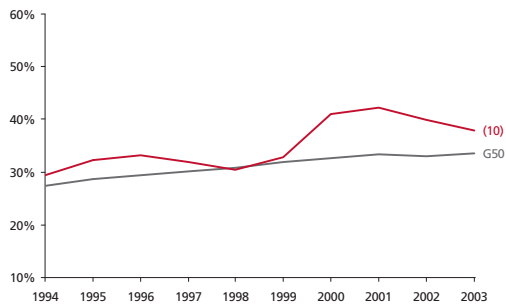
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

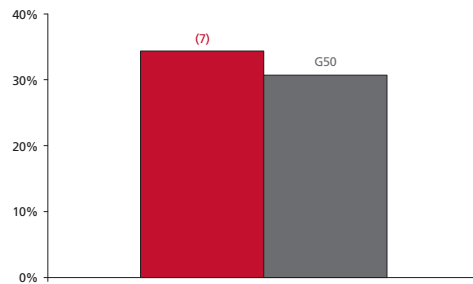
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

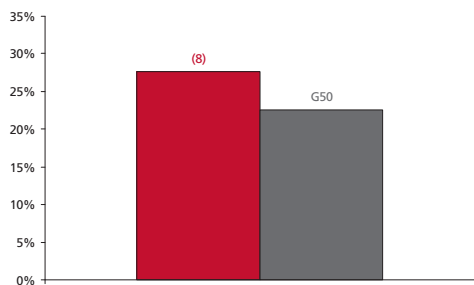
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

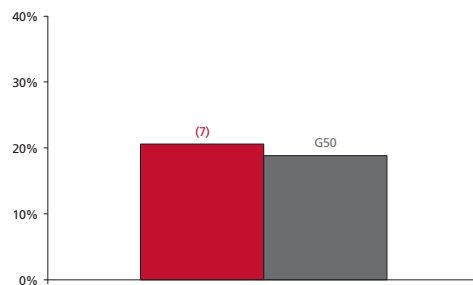
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

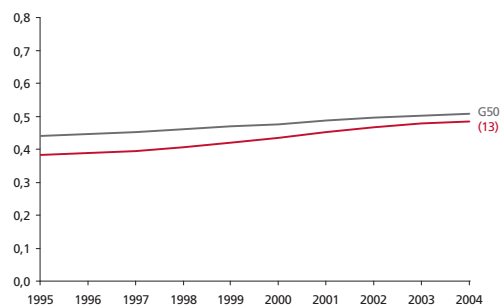
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

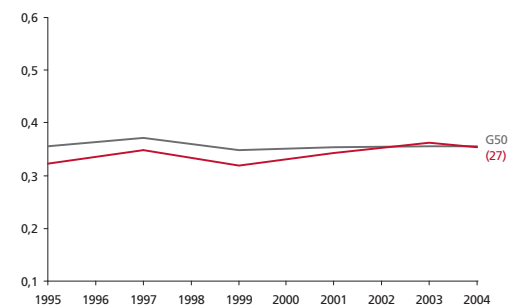
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

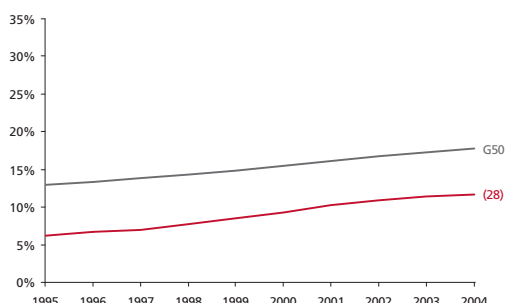
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

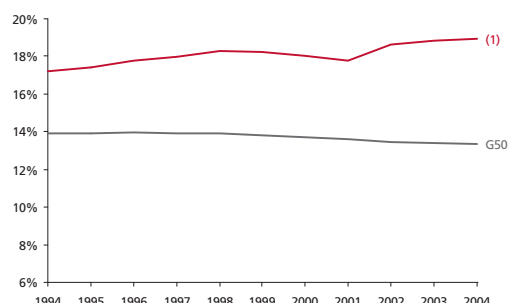
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

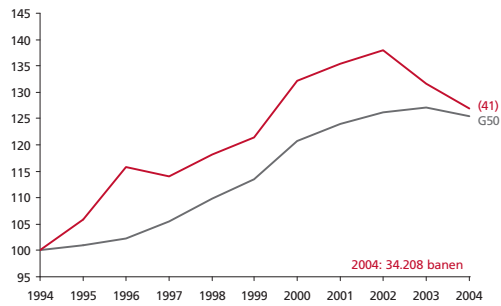

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg**
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg**
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

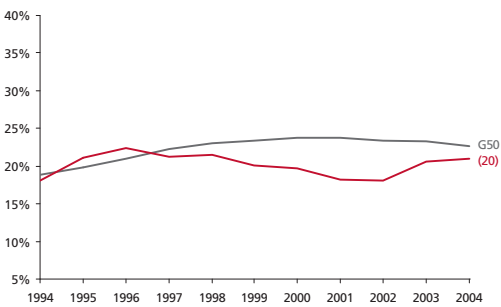
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

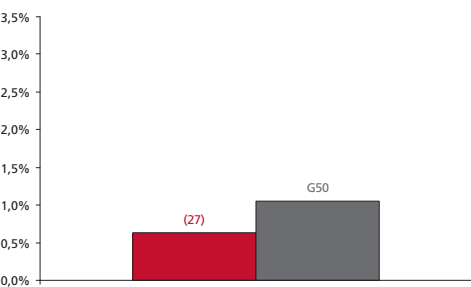
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

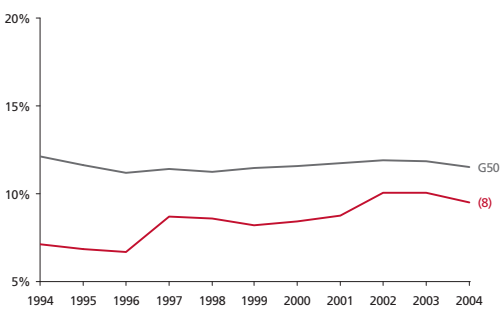
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

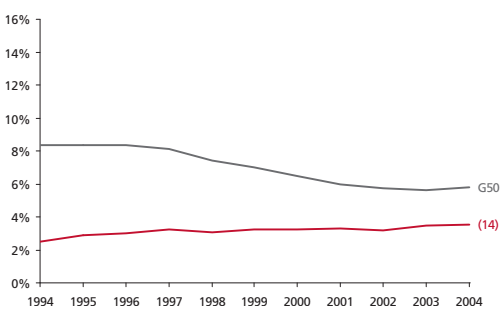
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

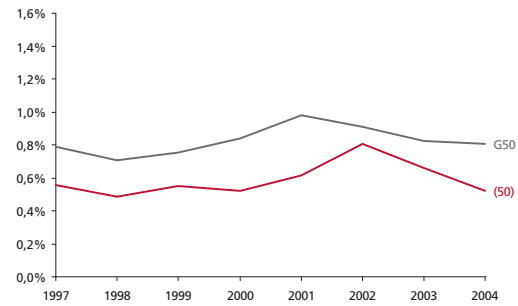
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

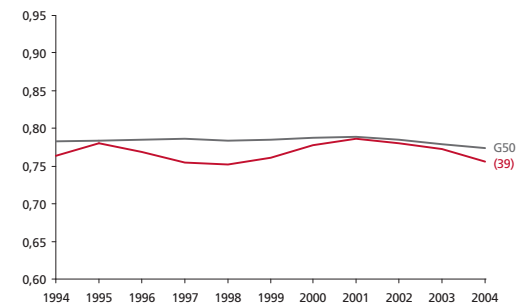
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

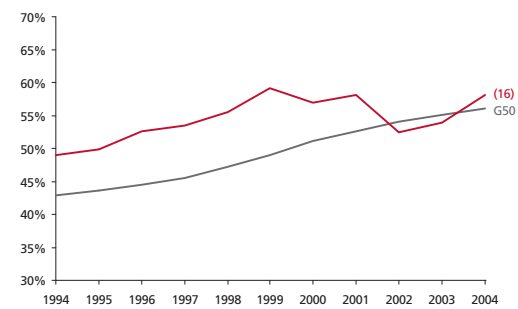
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

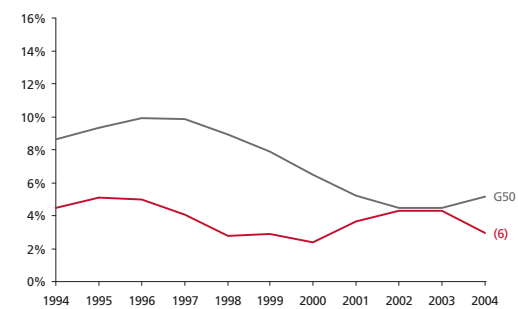
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

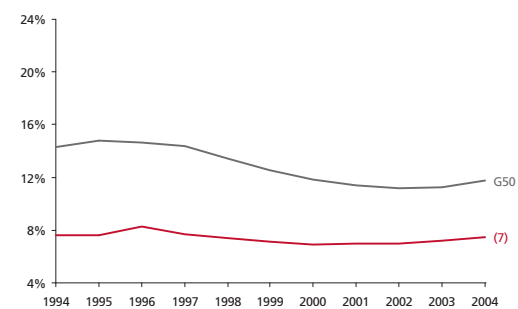
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

Armoede

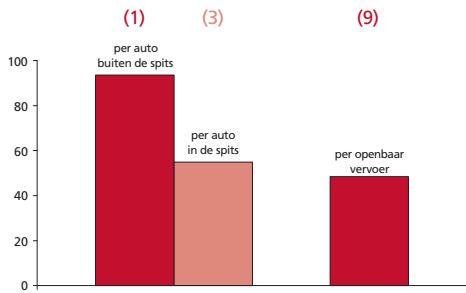
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

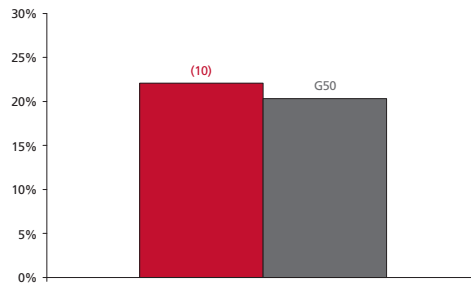
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

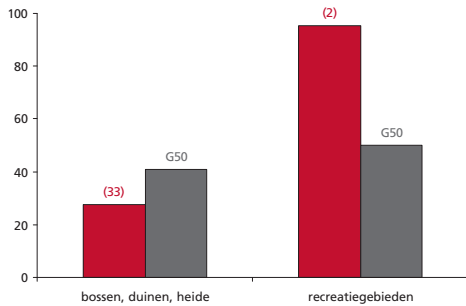
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

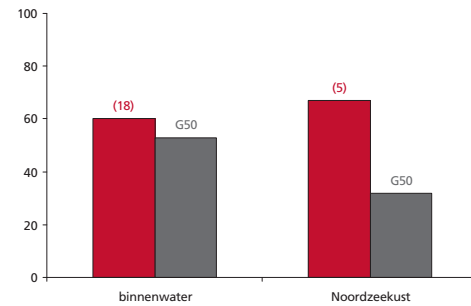
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

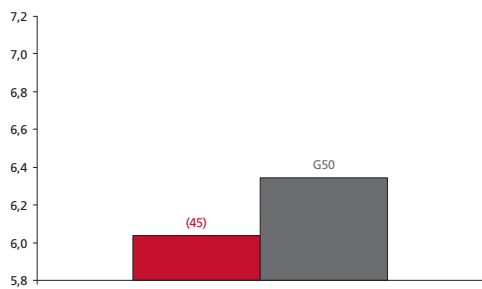
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

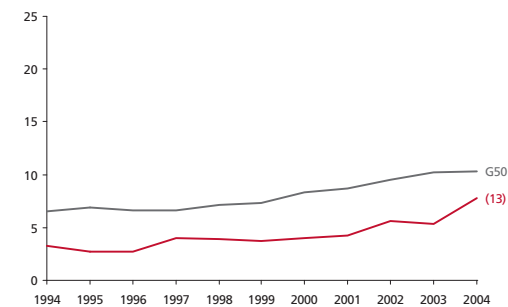
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

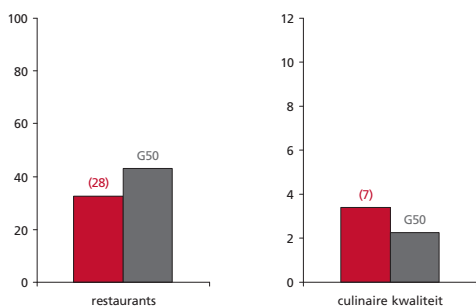
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

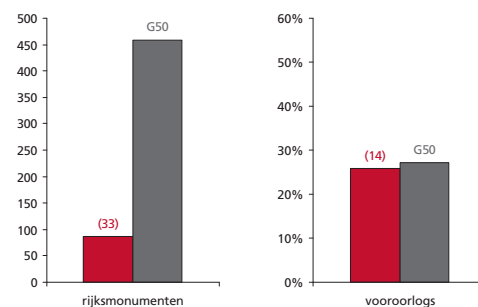
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

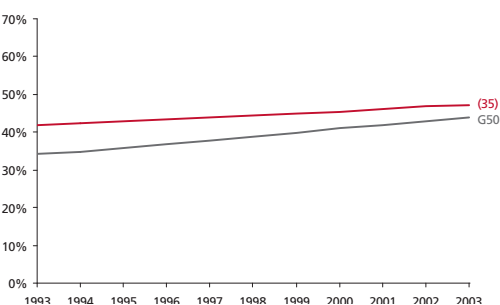
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

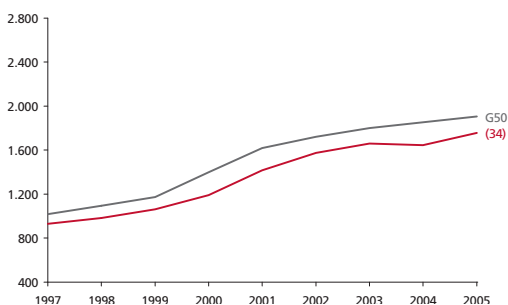
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg**
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Lelystad

Met 69.640 inwoners de
47^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/n e e

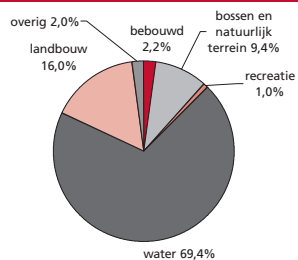
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Lelystad
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

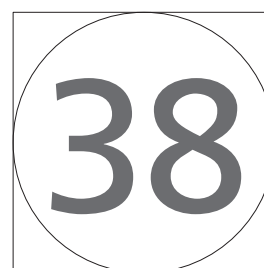
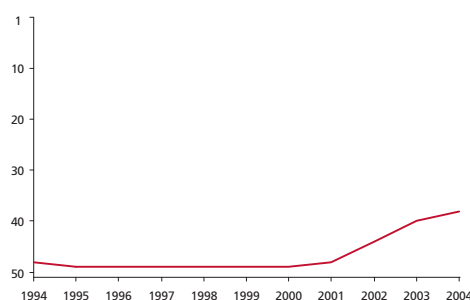

totale oppervlakte 76.540 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit: Ranking Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

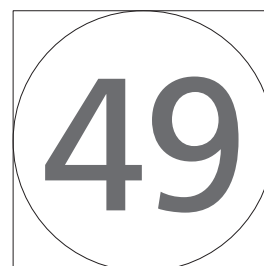
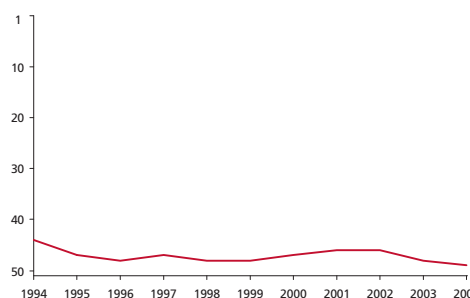
bereikbaarheid	(38)
cultureel aanbod	(38)
aantal misdrijven	(32)
percentage koopwoningen	(3)
nabijheid natuurgebieden	(5)
culinair aanbod	(26)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(49)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(38)

Sociaal-economische index

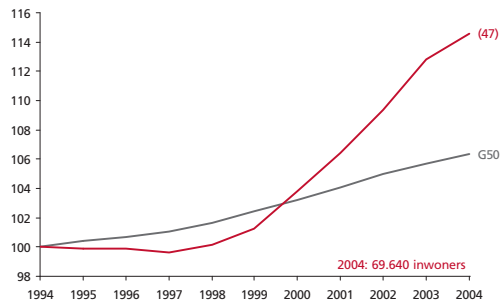
De sociaal-economische index bestaat uit: Ranking Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

bijstand	(32)
werkloosheid	(47)
arbeidsongeschiktheid	(39)
armoede	(40)
percentage laagopgeleiden	(46)
participatie vrouwen	(38)
banen	(46)
percentage groeisectoren	(28)
sociaal-economische index:	(49)

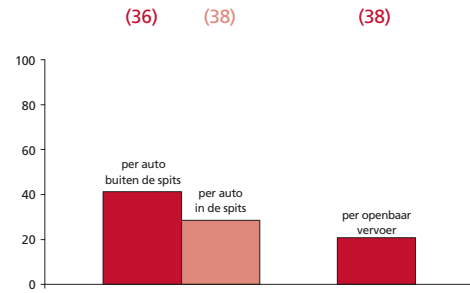
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

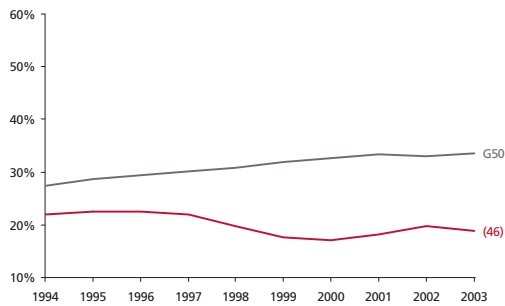
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

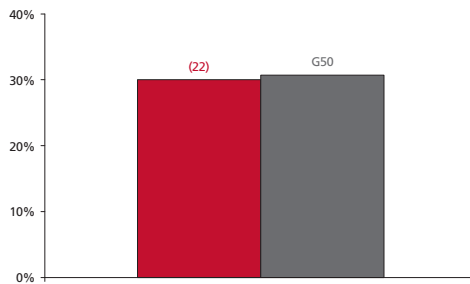
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

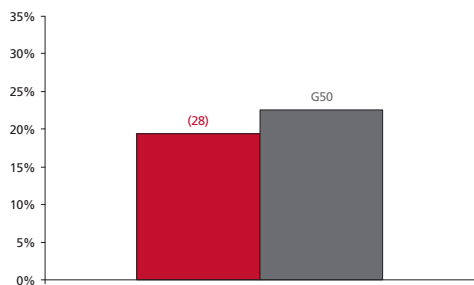
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

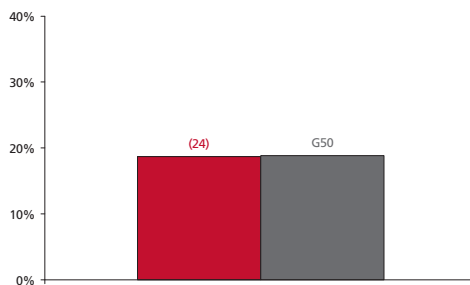
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

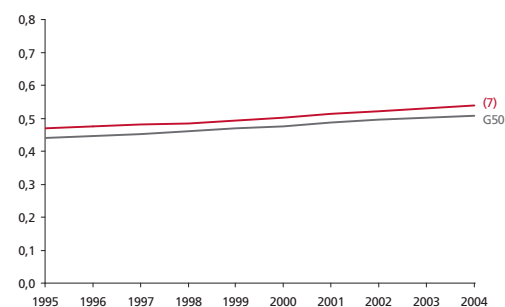
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

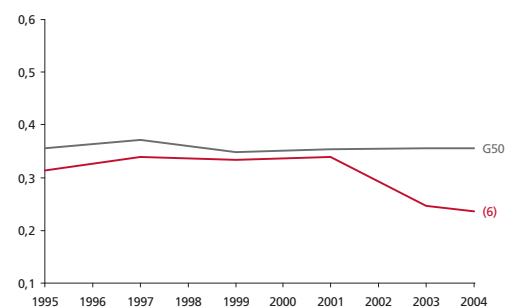
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

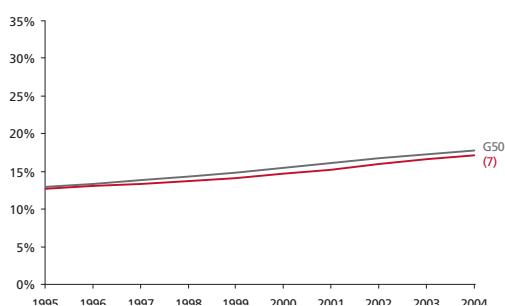
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

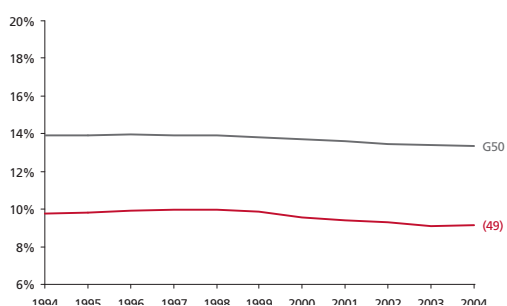
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

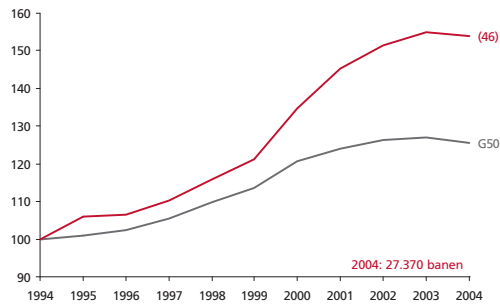

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad**
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad**
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

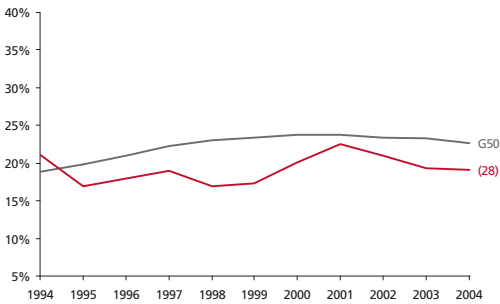
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

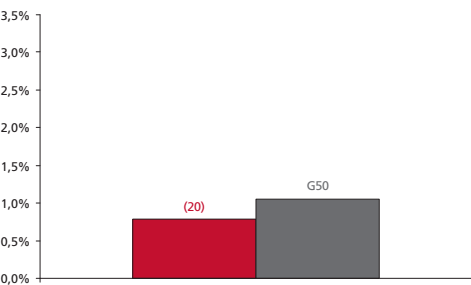
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

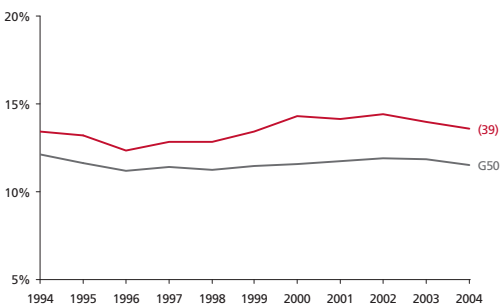
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

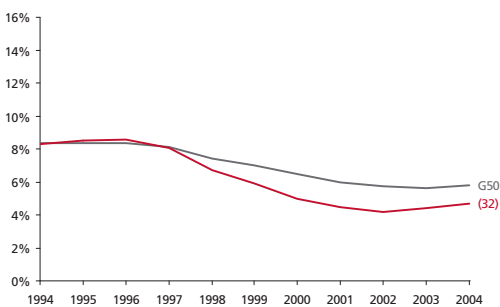
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

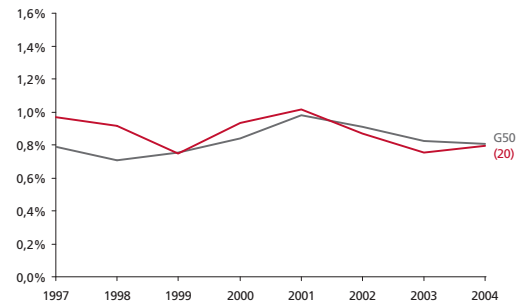
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

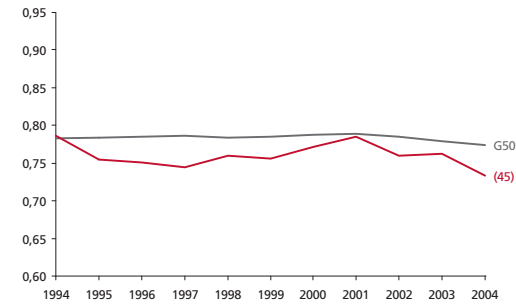
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

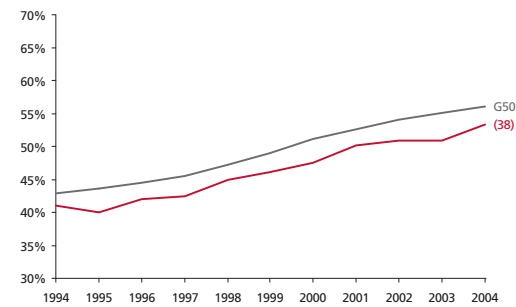
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

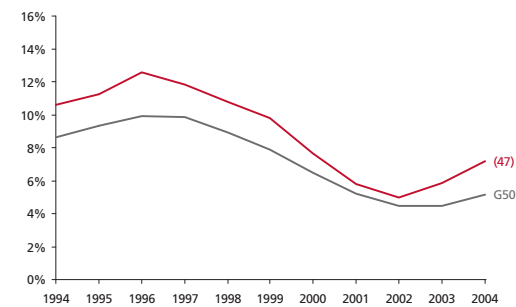
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

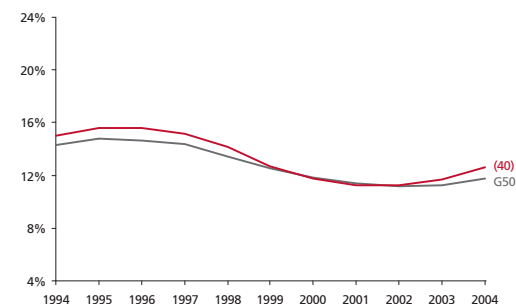
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

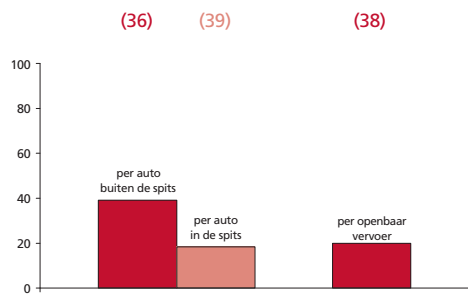
Armoede

Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

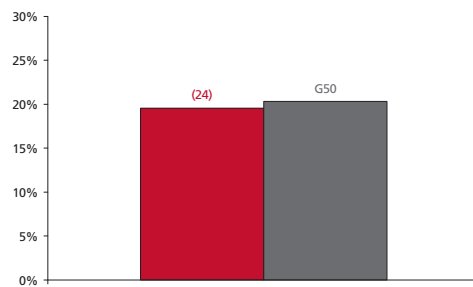
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

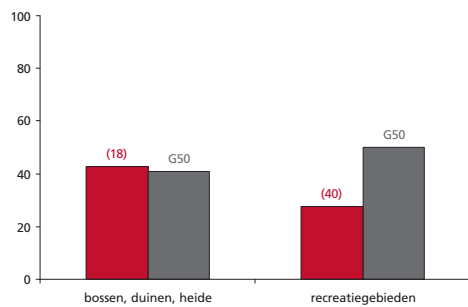
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

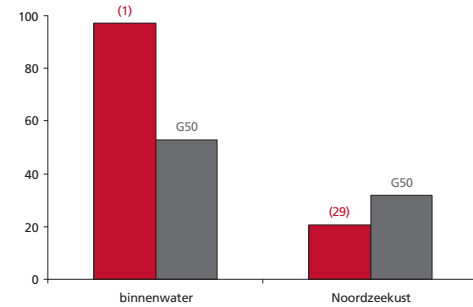
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

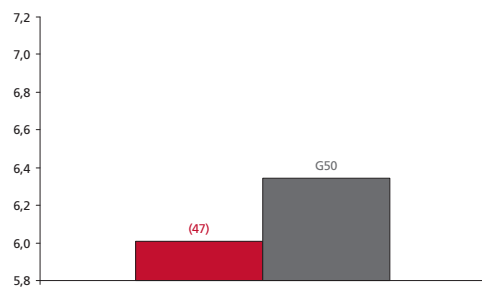
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

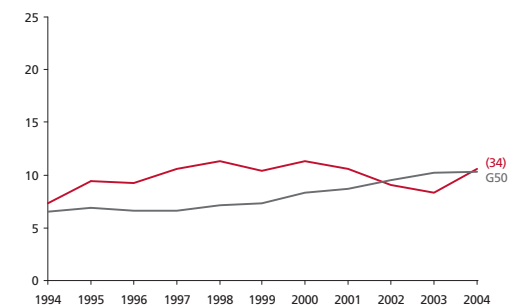
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

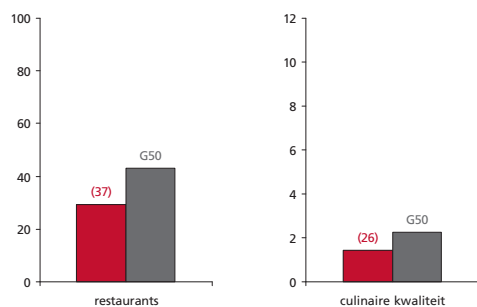
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

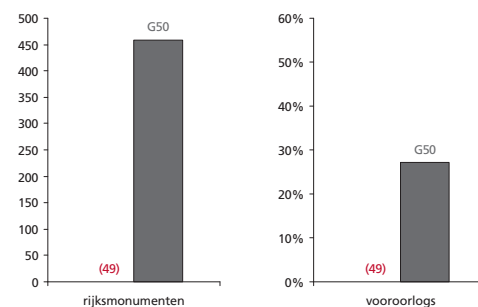
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

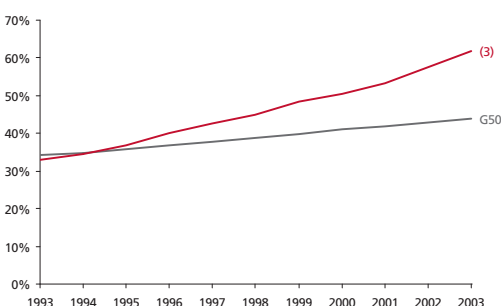
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

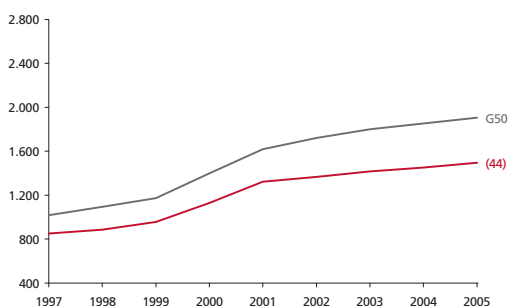
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad**
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Maastricht

Met 122.183 inwoners de
19^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/n e e

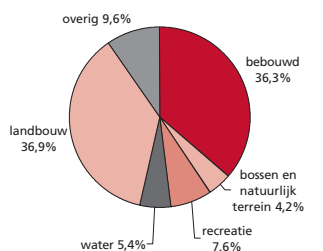
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Maastricht
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

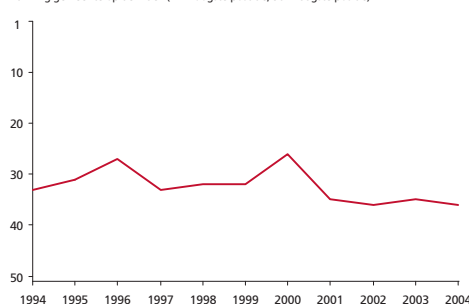
totale oppervlakte 6.010 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(48)
cultureel aanbod	(10)
aantal misdrijven	(34)
percentage koopwoningen	(43)
nabijheid natuurgebieden	(50)
culinair aanbod	(1)
universiteiten	(3)
percentage vooroorlogse woningen	(22)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(36)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

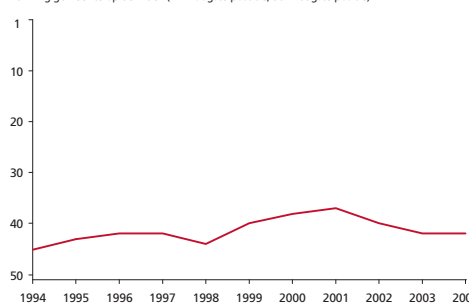
36

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(36)
werkloosheid	(44)
arbeidsongeschiktheid	(48)
armoede	(38)
percentage laagopgeleiden	(27)
participatie vrouwen	(50)
banen	(7)
percentage groeisectoren	(23)
sociaal-economische index:	(42)

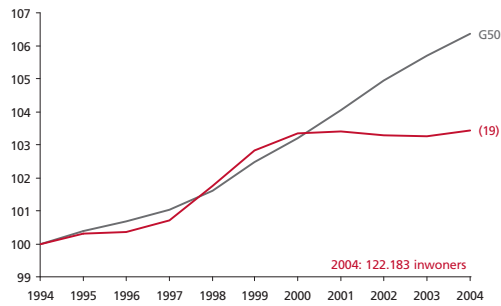
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

42

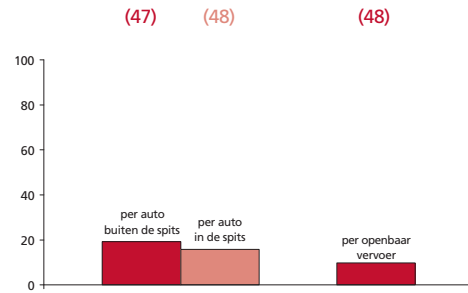
Bevolking

Totale bevolkingsovang (index, 1994 = 100)

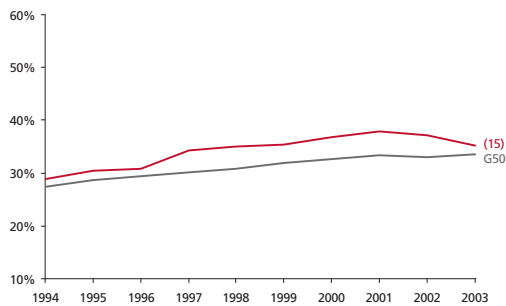
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

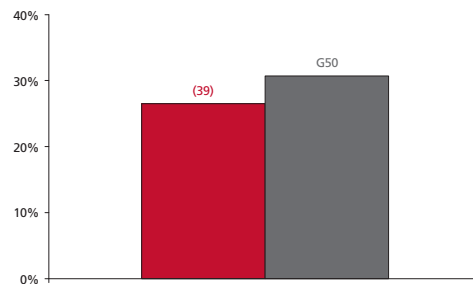
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

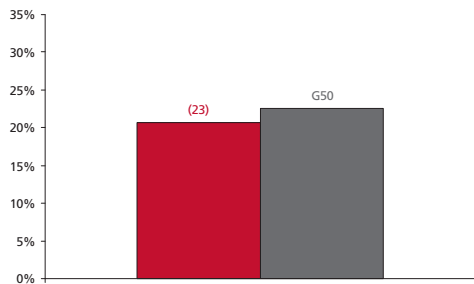
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

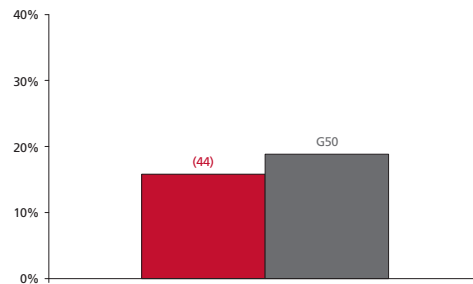
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

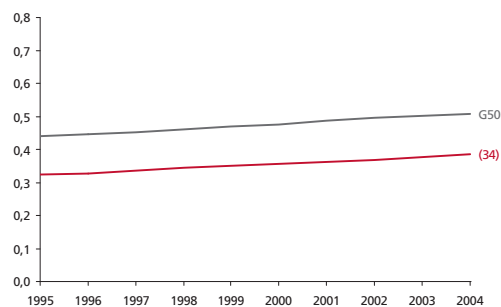
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

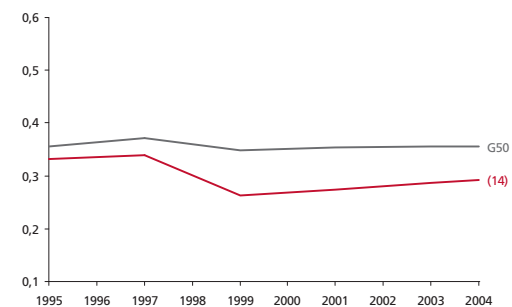
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

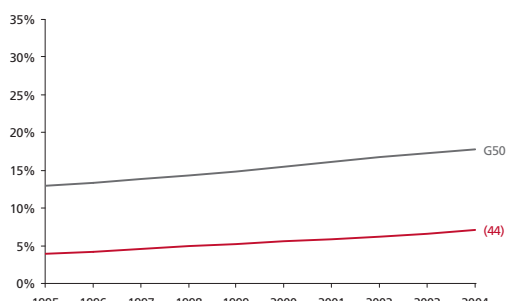
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

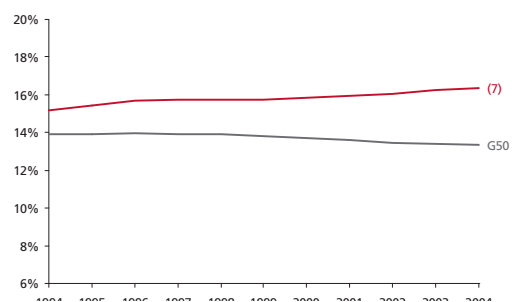
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

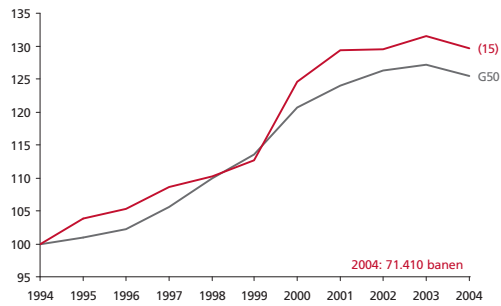

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht**
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht**
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

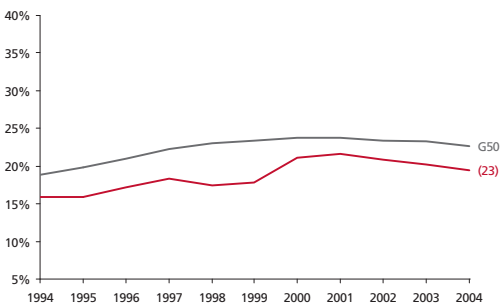
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

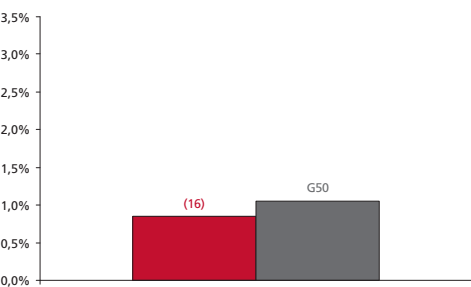
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

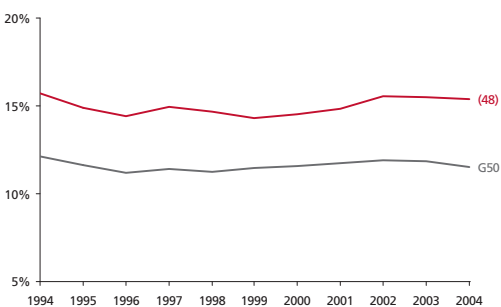
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

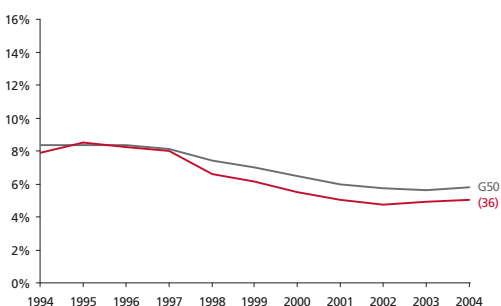
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

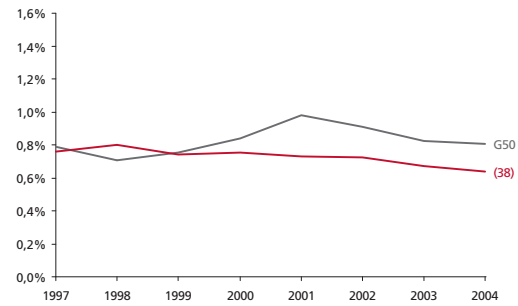
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

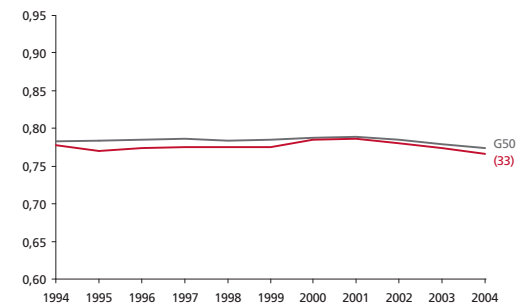
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

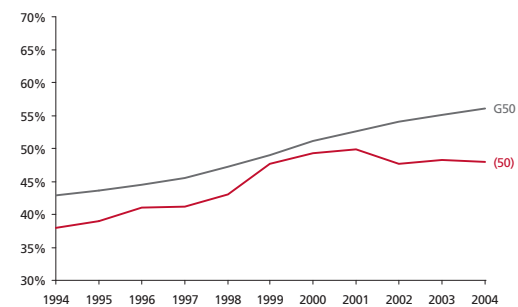
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

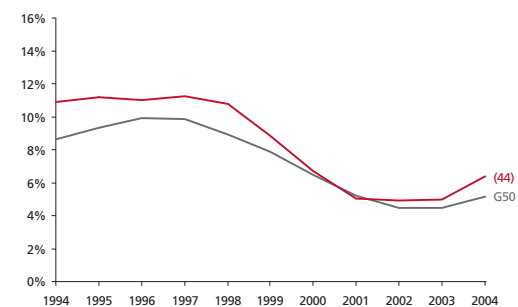
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

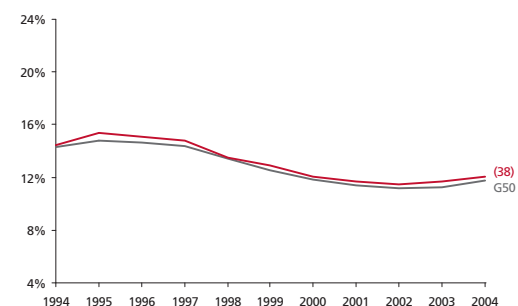
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

Armoede

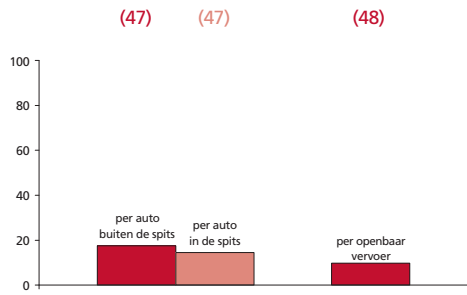
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

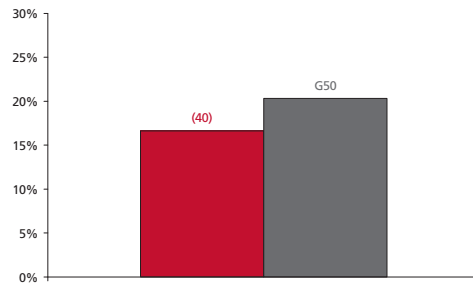
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

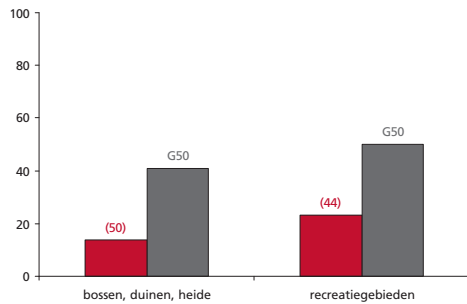
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

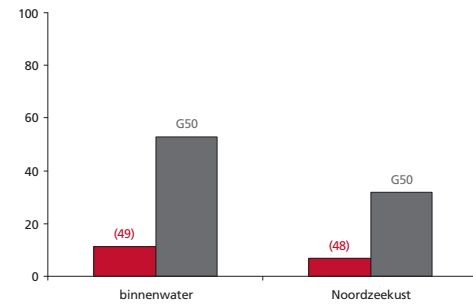
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

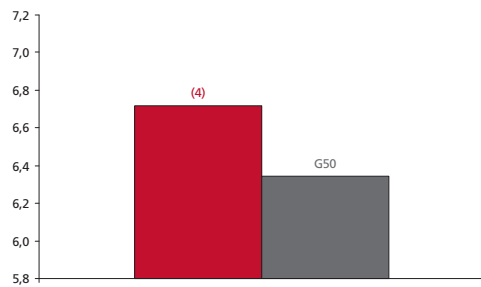
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

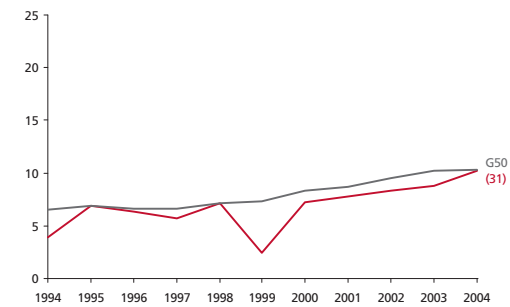
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

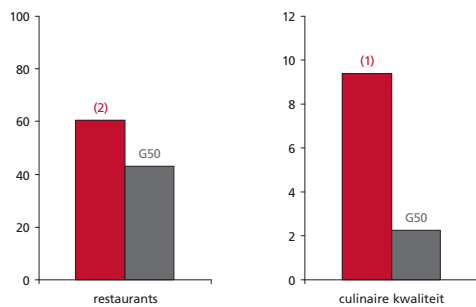
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

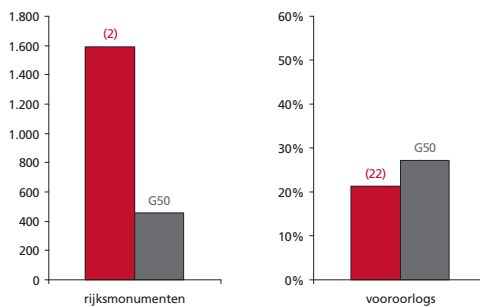
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

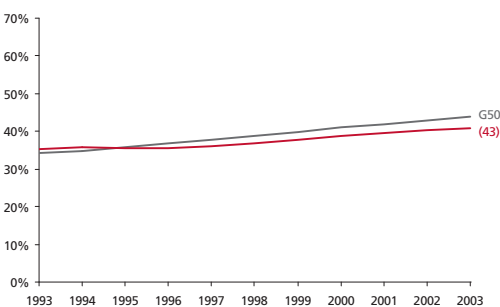
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

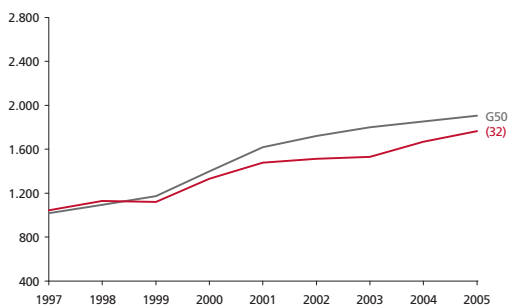
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht**
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Nijmegen

Met 157.466 inwoners de
10^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/n e e

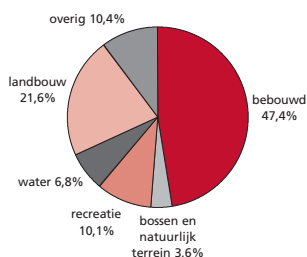
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Nijmegen
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

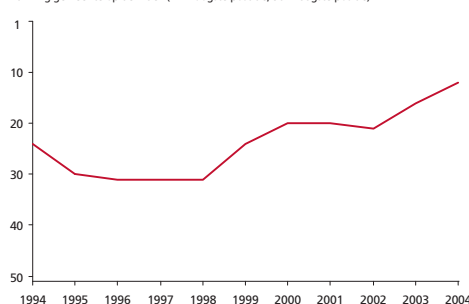
totale oppervlakte 5.770 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(19)
cultureel aanbod	(8)
aantal misdrijven	(39)
percentage koopwoningen	(45)
nabijheid natuurgebieden	(16)
culinair aanbod	(13)
universiteiten	(3)
percentage vooroorlogse woningen	(17)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(12)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

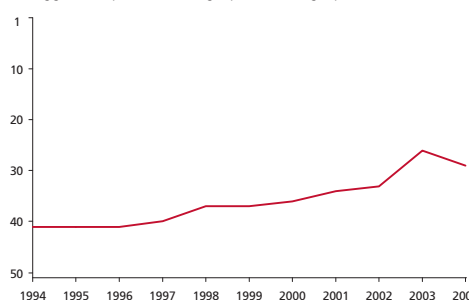
12

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(43)
werkloosheid	(36)
arbeidsongeschiktheid	(18)
armoede	(41)
percentage laagopgeleiden	(4)
participatie vrouwen	(20)
banen	(18)
percentage groeisectoren	(38)
sociaal-economische index:	(29)

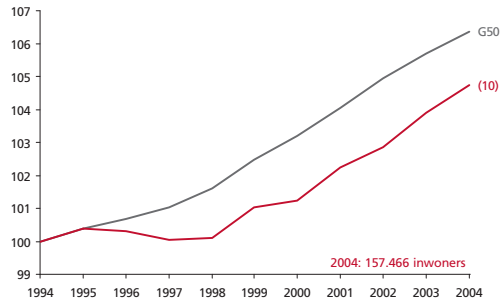
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

29

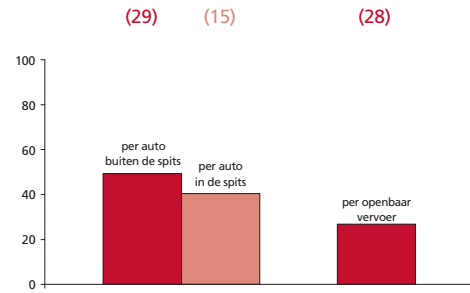
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

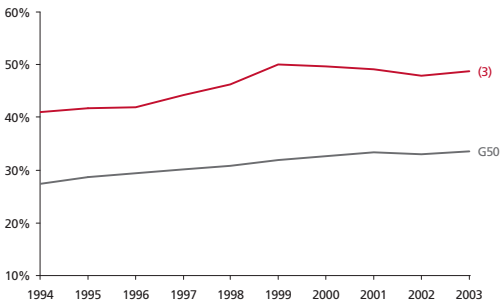
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

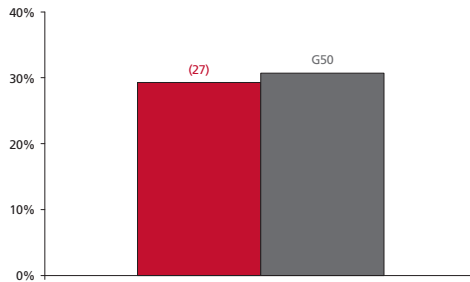
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

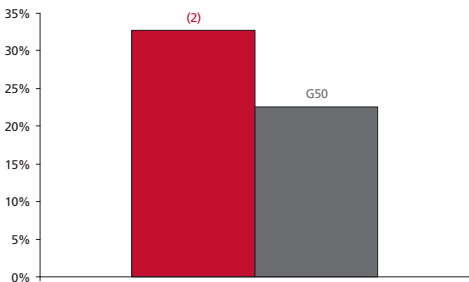
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

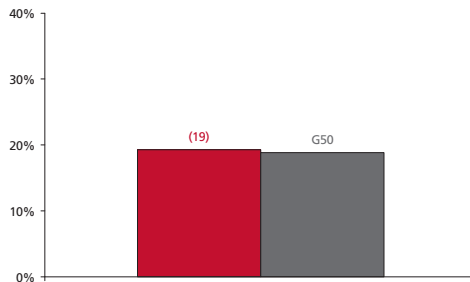
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

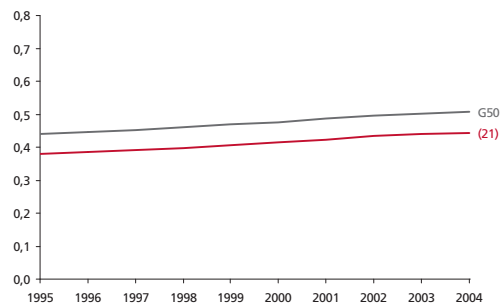
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

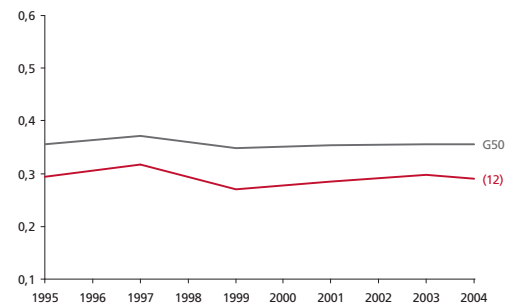
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

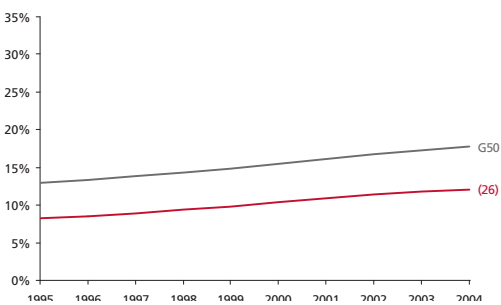
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

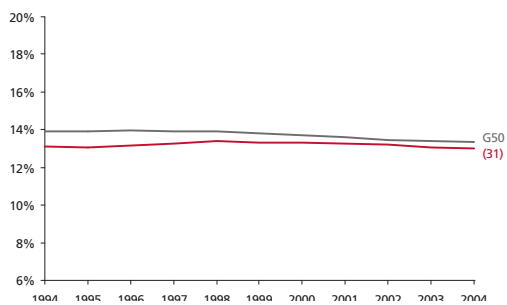
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

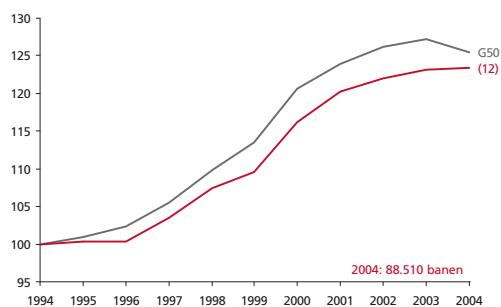

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen**
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen**
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

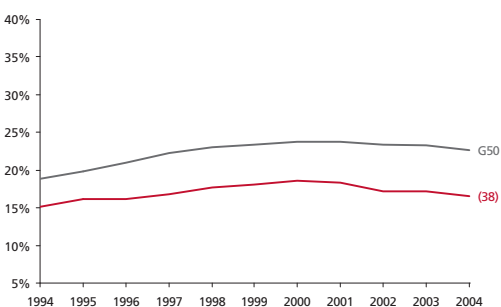
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

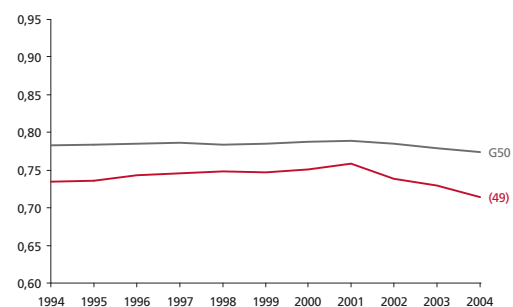
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

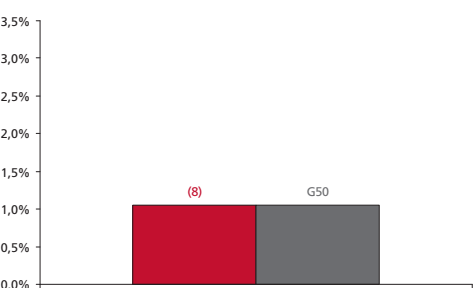
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

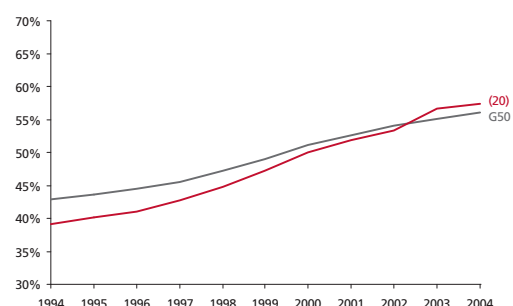
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

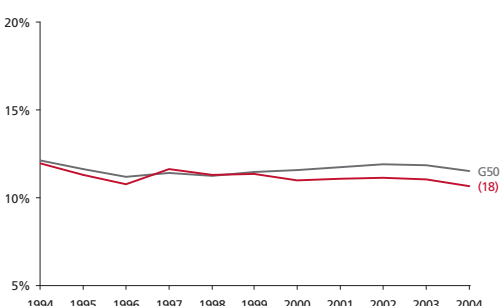
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

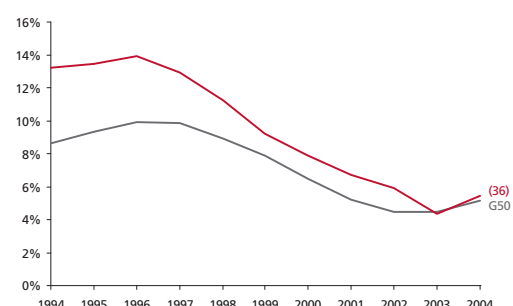
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

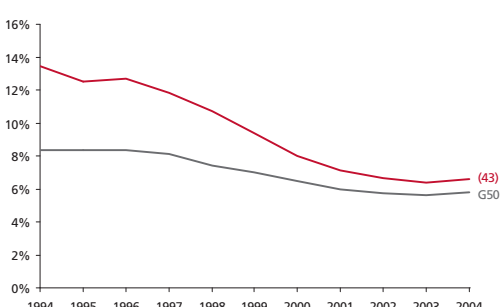
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

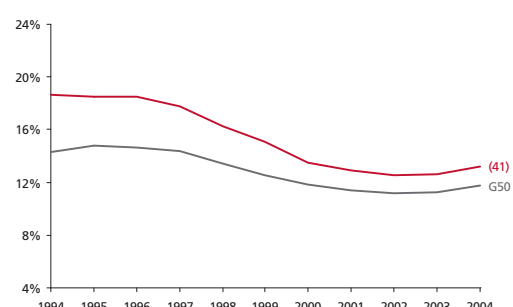
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

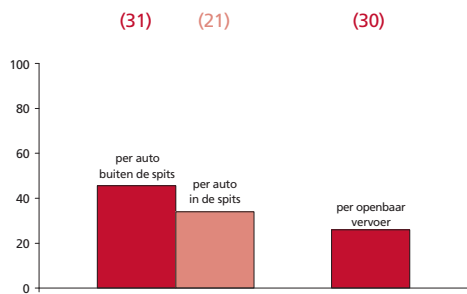
Armoede

Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

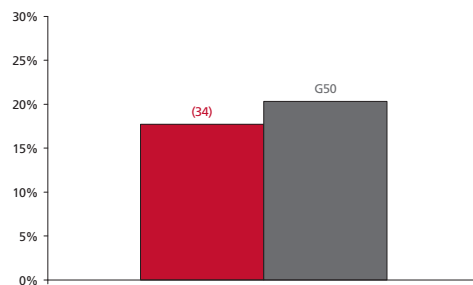
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

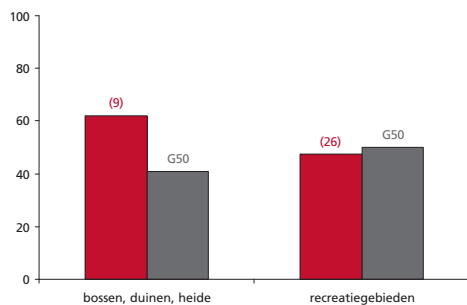
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

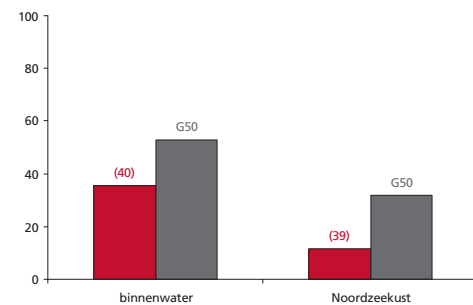
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

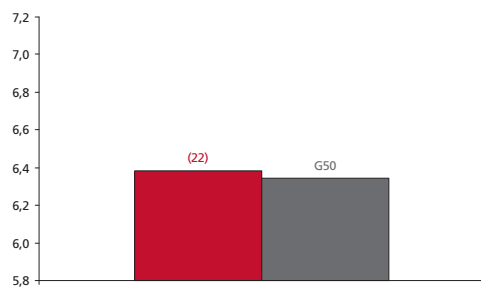
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

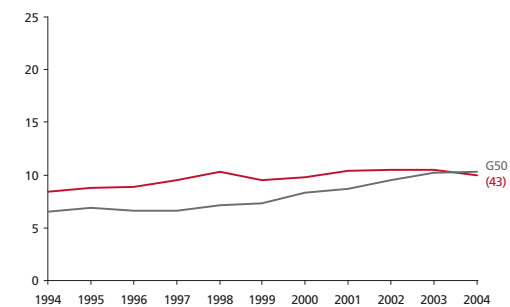
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

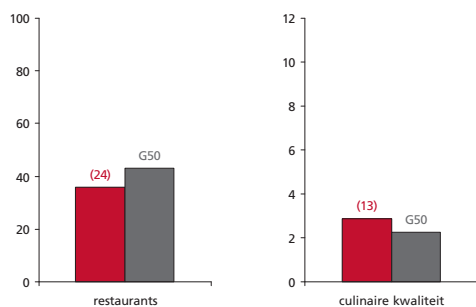
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

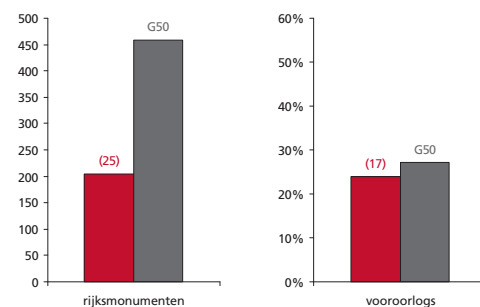
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

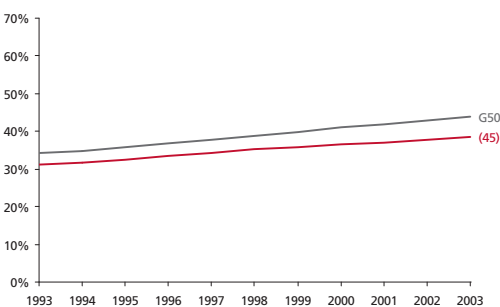
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

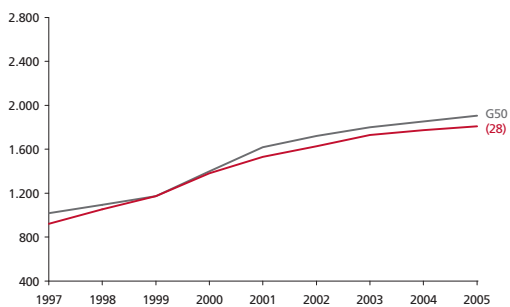
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen**
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Oss

Met 76.307 inwoners de
38^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

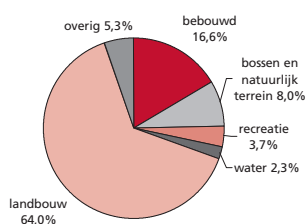
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Oss
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

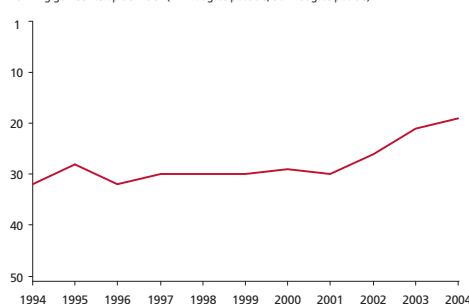
totale oppervlakte 10.440 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(30)
cultureel aanbod	(21)
aantal misdrijven	(14)
percentage koopwoningen	(10)
nabijheid natuurgebieden	(24)
culinair aanbod	(20)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(45)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(19)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

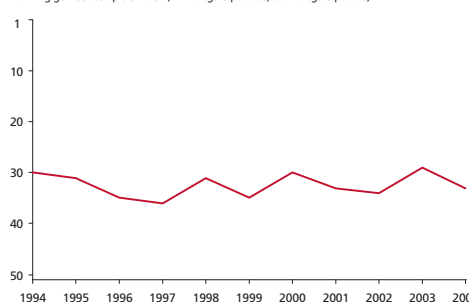
19

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(9)
werkloosheid	(16)
arbeidsongeschiktheid	(42)
armoede	(11)
percentage laagopgeleiden	(32)
participatie vrouwen	(33)
banen	(32)
percentage groeisectoren	(49)
sociaal-economische index:	(33)

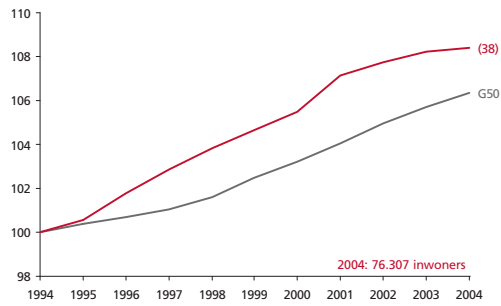
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

33

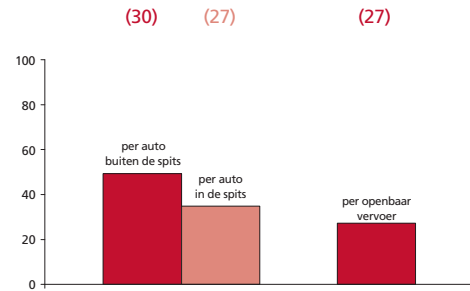
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

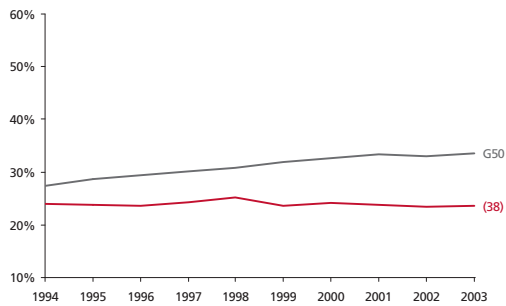
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

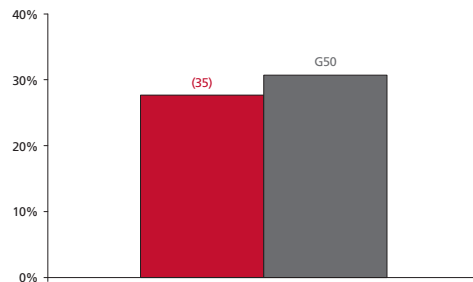
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

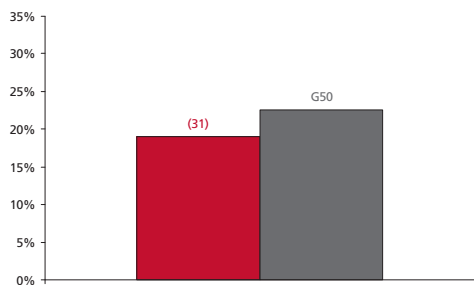
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

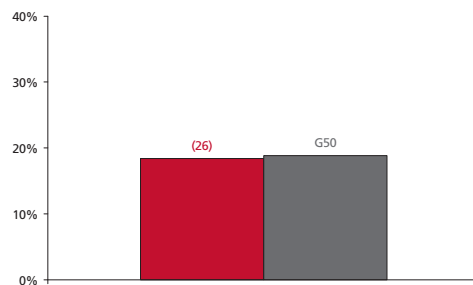
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

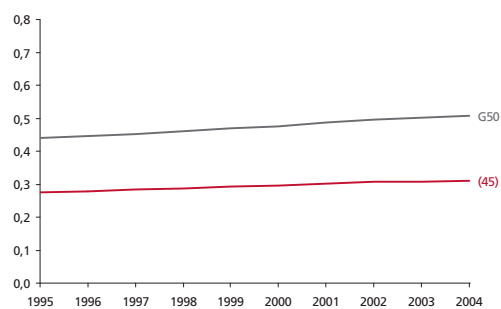
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

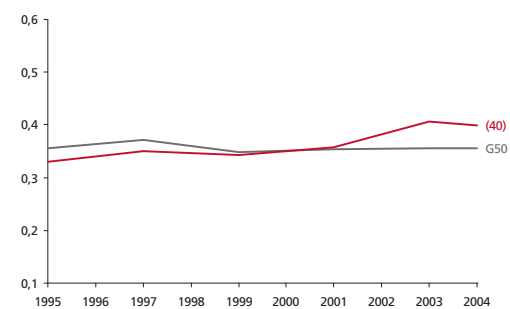
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

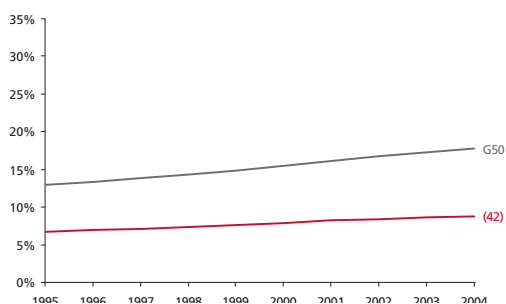
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

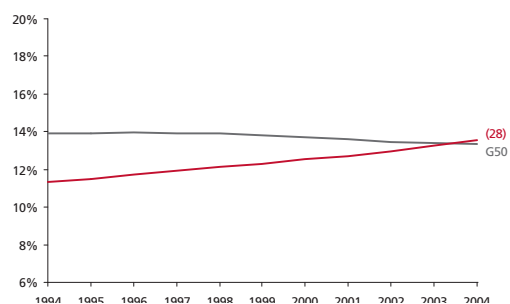
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

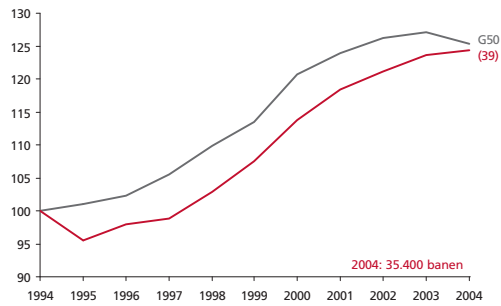

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss**
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss**
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

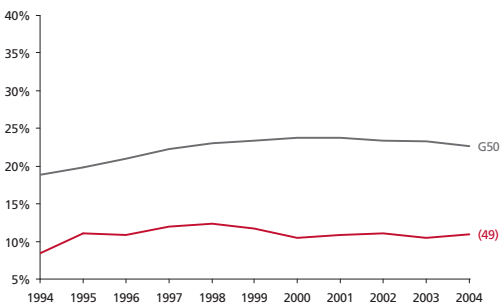
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

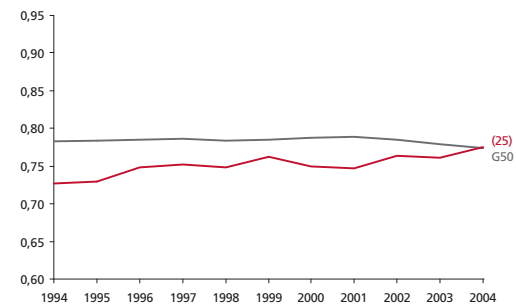
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

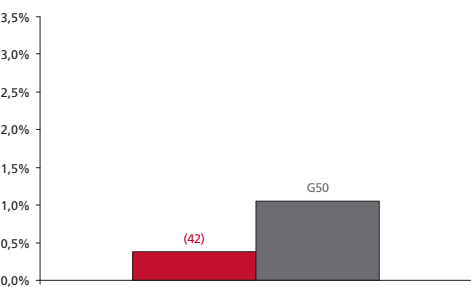
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

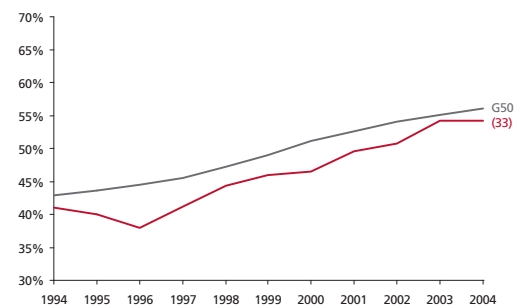
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

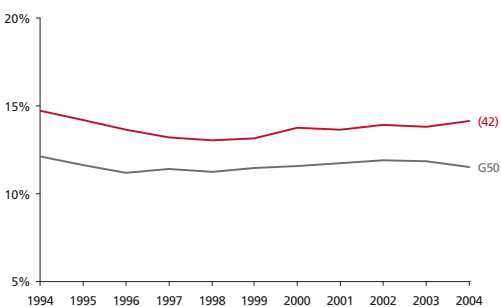
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

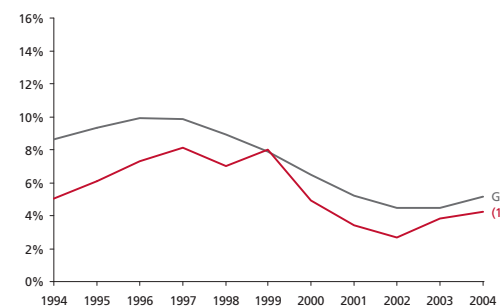
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

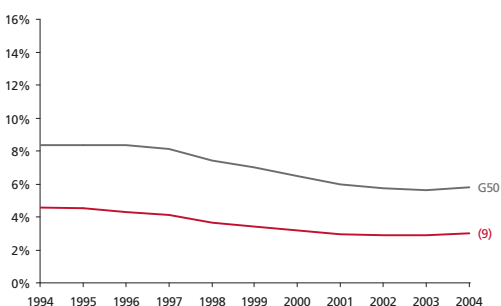
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

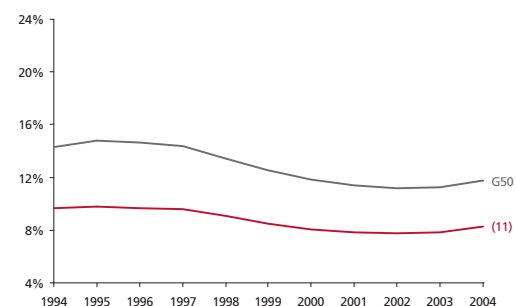
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

Armoede

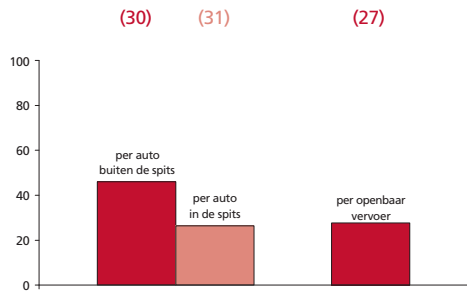
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

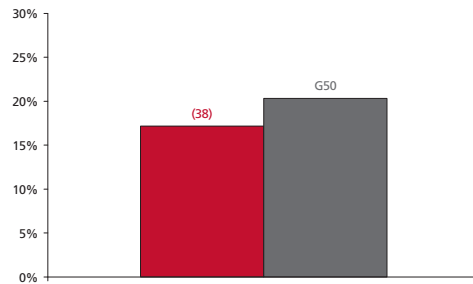
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

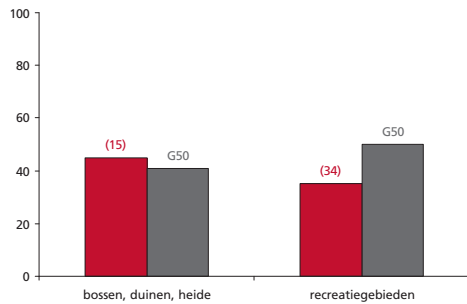
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

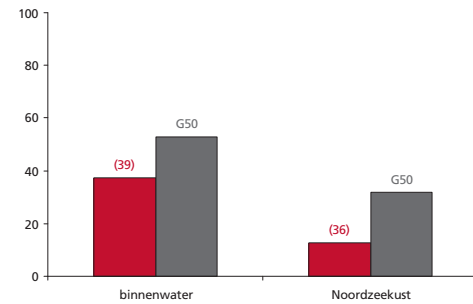
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

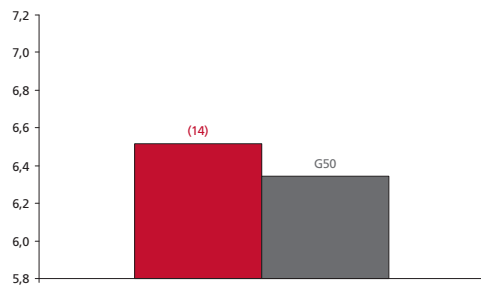
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

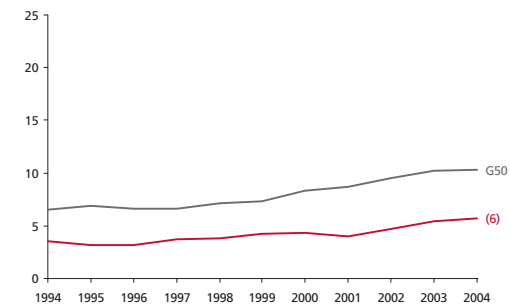
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

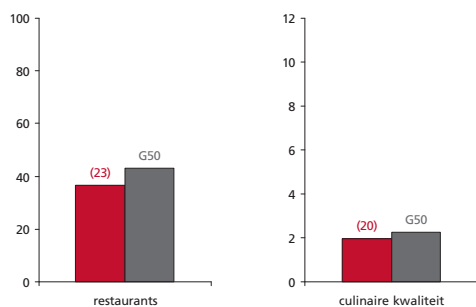
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

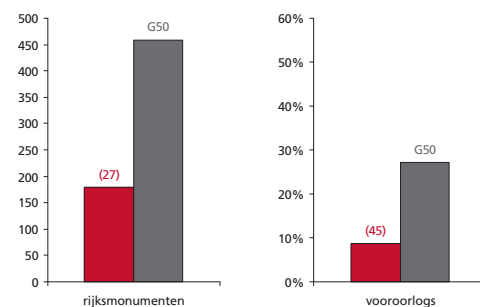
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

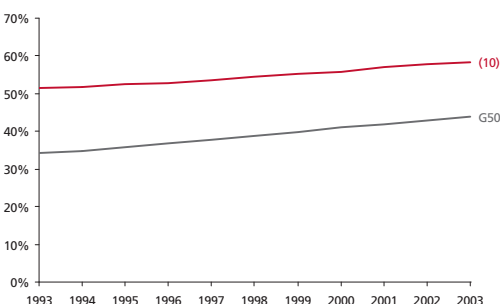
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

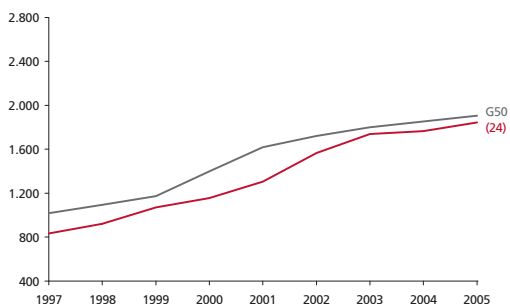
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss**
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Purmerend

Met 75.831 inwoners de
39^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

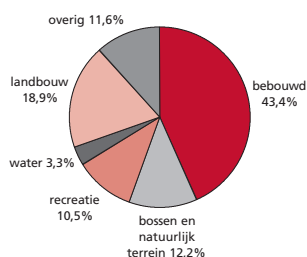
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Purmerend
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

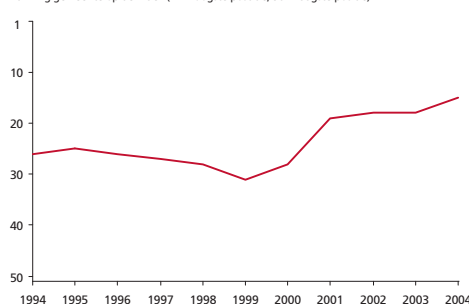
totale oppervlakte 2.460 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(24)
cultureel aanbod	(17)
aantal misdrijven	(18)
percentage koopwoningen	(8)
nabijheid natuurgebieden	(19)
culinair aanbod	(40)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(46)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(15)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

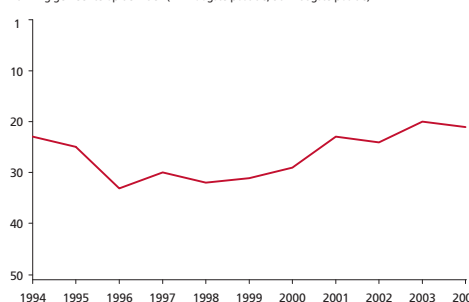
15

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(6)
werkloosheid	(3)
arbeidsongeschiktheid	(43)
armoede	(12)
percentage laagopgeleiden	(26)
participatie vrouwen	(14)
banen	(47)
percentage groeisectoren	(46)
sociaal-economische index:	(21)

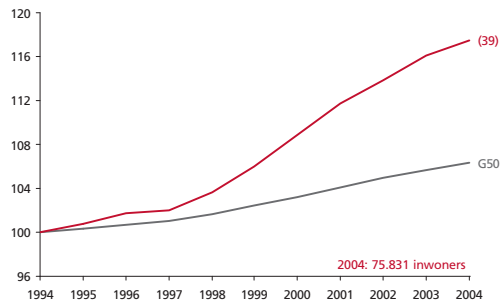
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

21

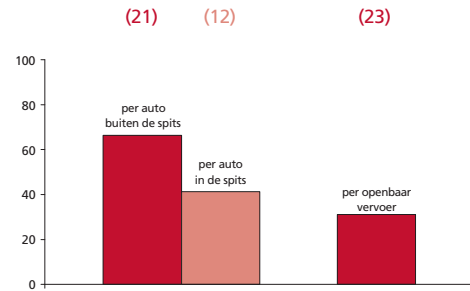
Bevolking

Totale bevolkingomvang (index, 1994 = 100)

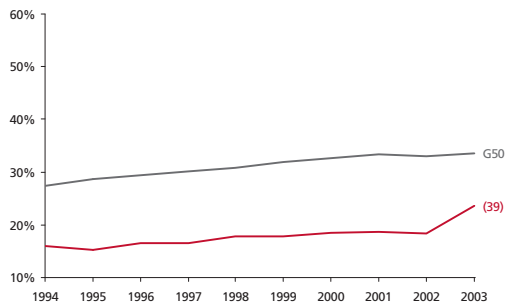
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

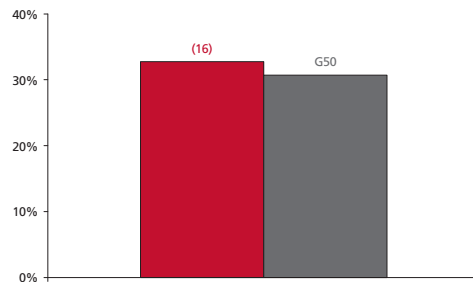
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

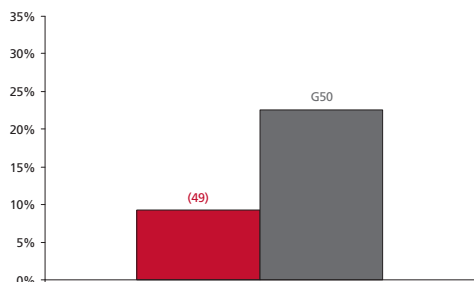
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

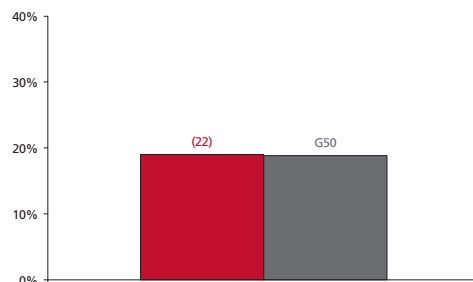
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

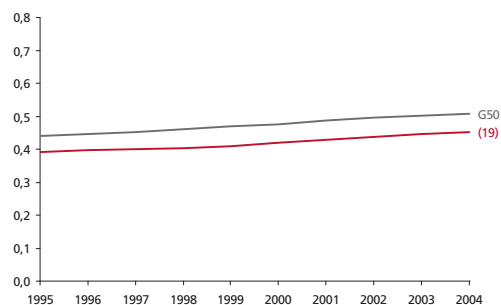
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

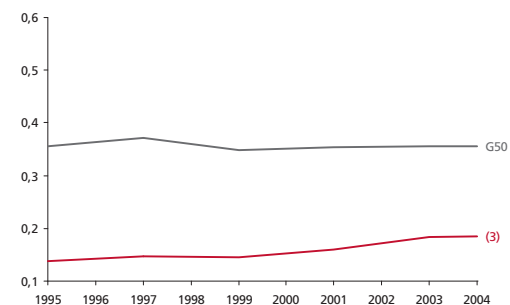
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

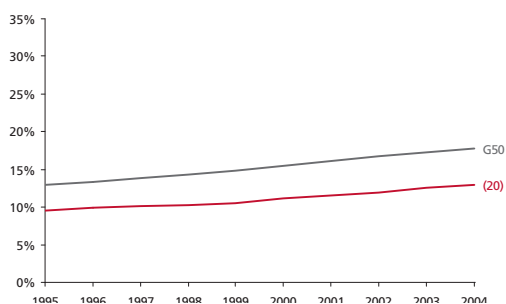
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

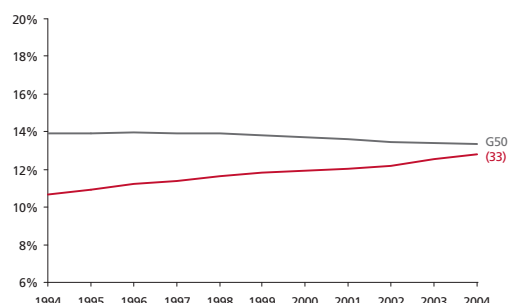
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

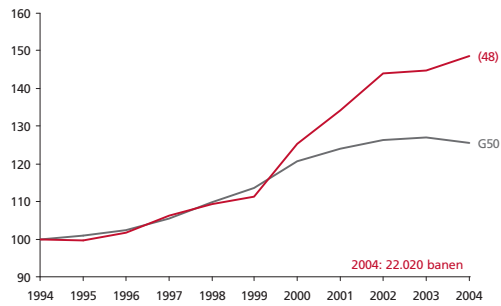

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen
aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-
Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend**
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingn
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend**
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

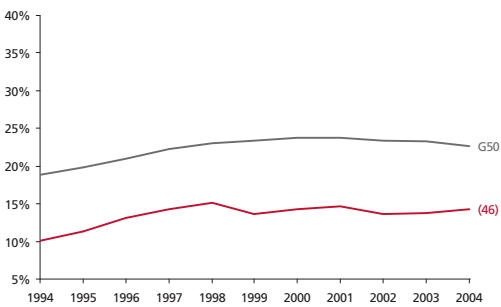
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

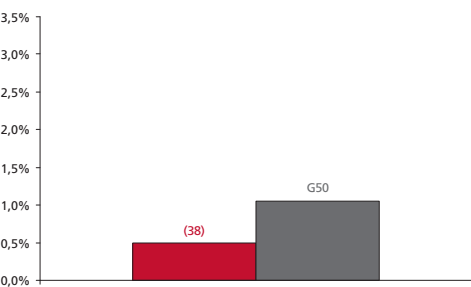
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

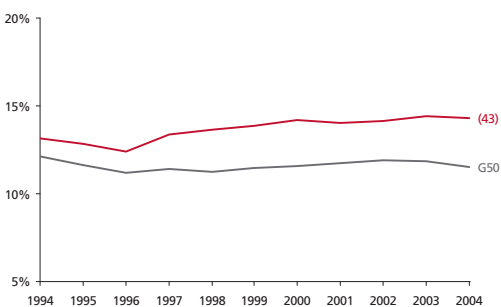
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

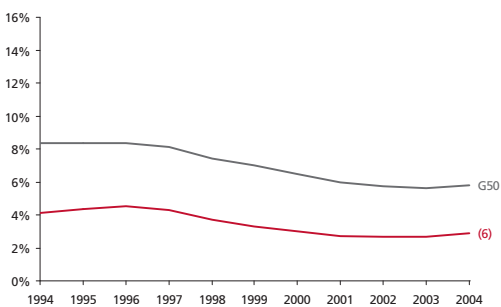
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

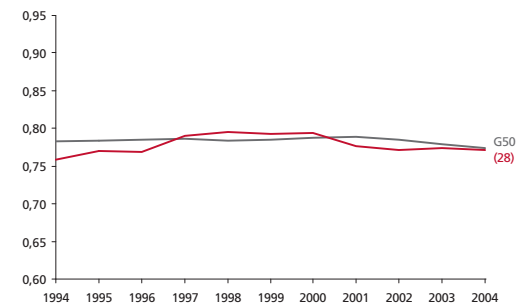
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

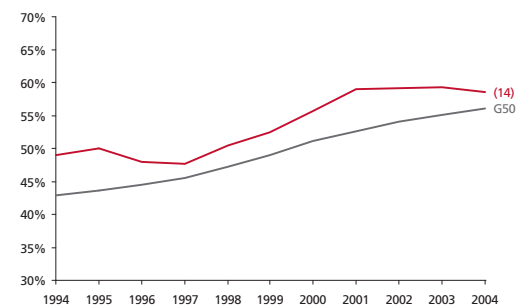
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

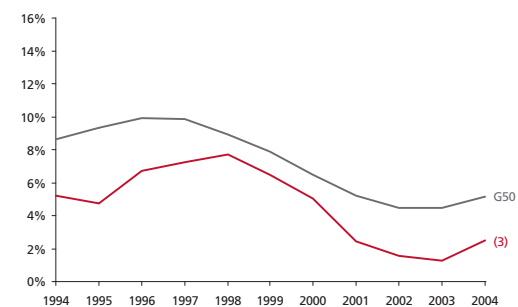
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

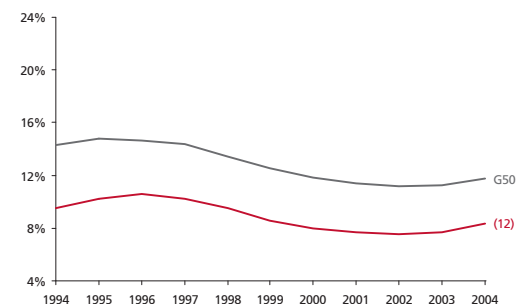
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

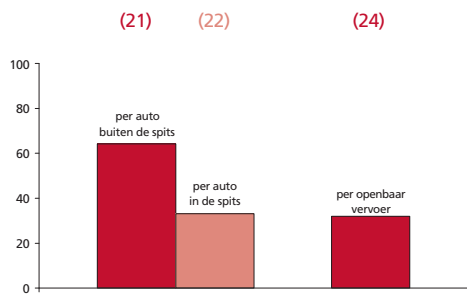
Armoede

Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

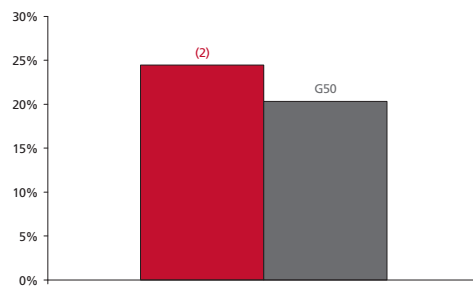
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

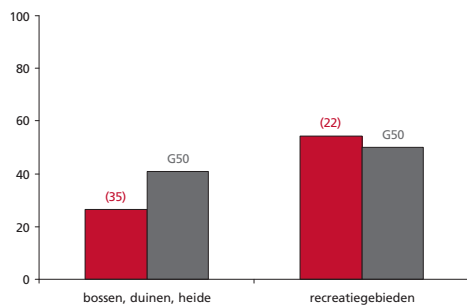
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

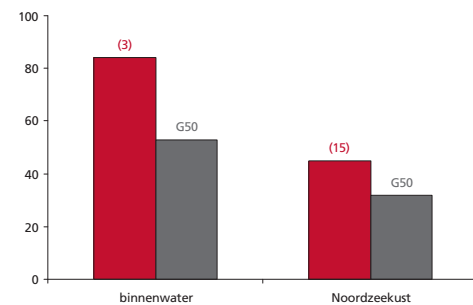
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

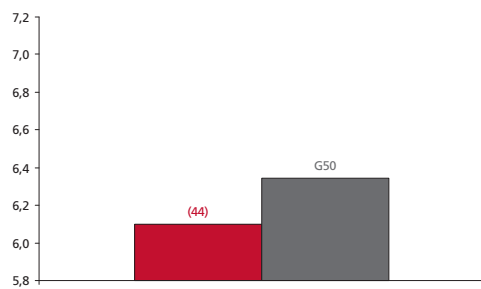
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

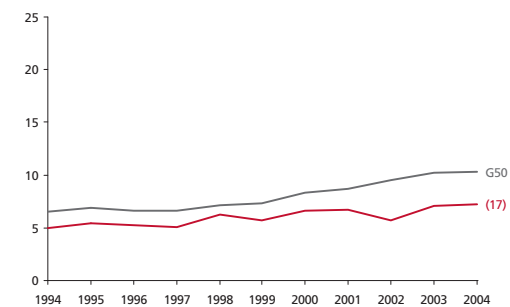
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

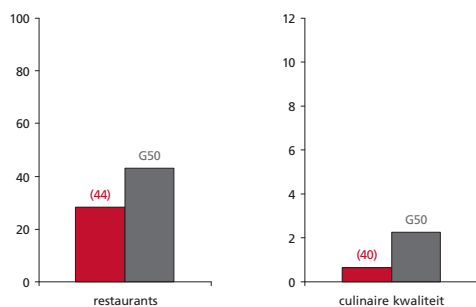
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

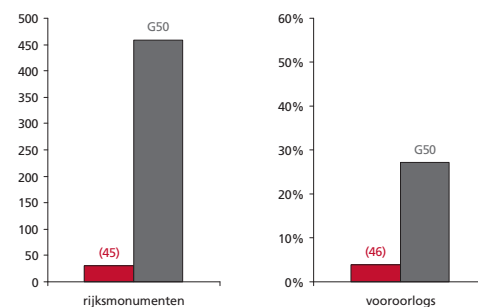
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

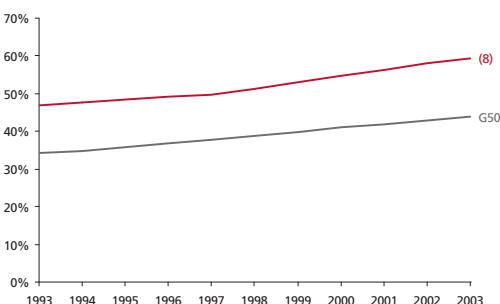
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

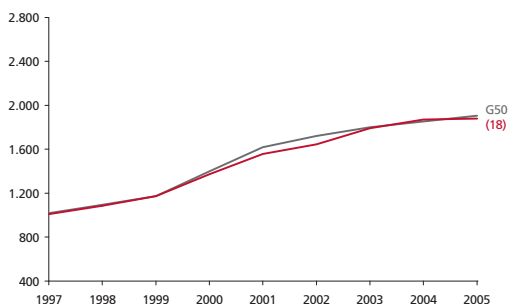
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend**
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Roosendaal

Met 77.916 inwoners de
37^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

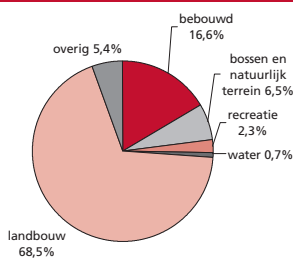
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Roosendaal
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

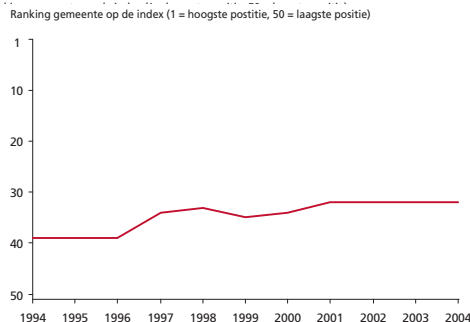

totale oppervlakte 10.720 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(36)
cultureel aanbod	(32)
aantal misdrijven	(10)
percentage koopwoningen	(5)
nabijheid natuurgebieden	(33)
culinair aanbod	(41)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(37)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(32)

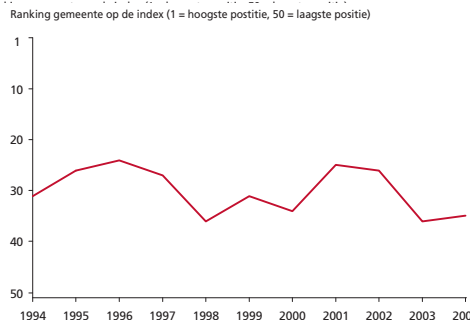

32

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

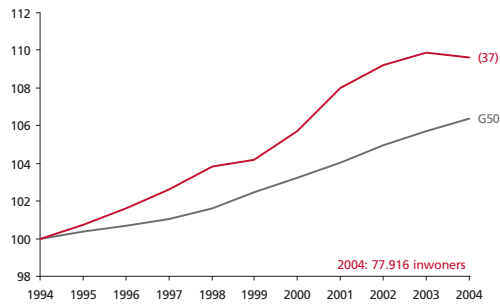
Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(16)
werkloosheid	(43)
arbeidsongeschiktheid	(12)
armoede	(18)
percentage laagopgeleiden	(24)
participatie vrouwen	(34)
banen	(31)
percentage groeisectoren	(47)
sociaal-economische index:	(35)

35

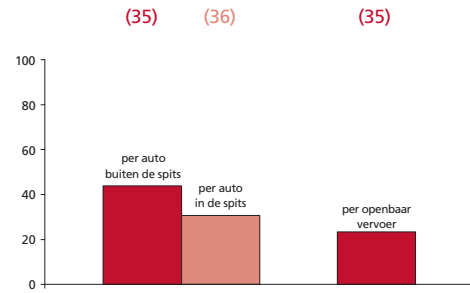
Bevolking

Totale bevolkingsovang (index, 1994 = 100)

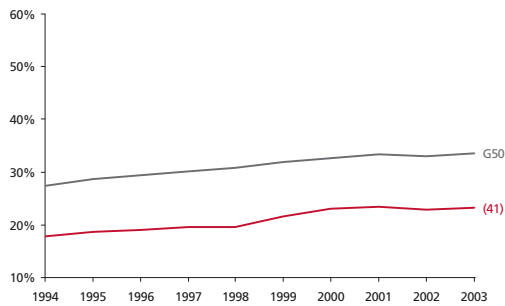
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

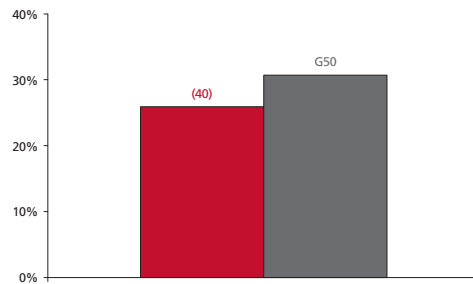
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

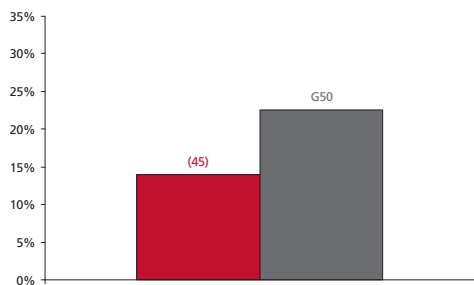
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

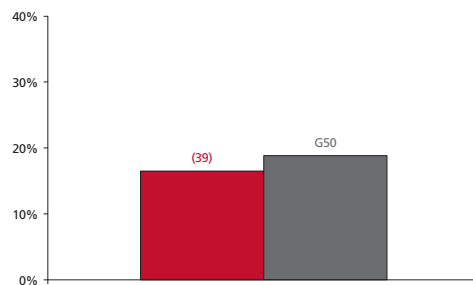
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

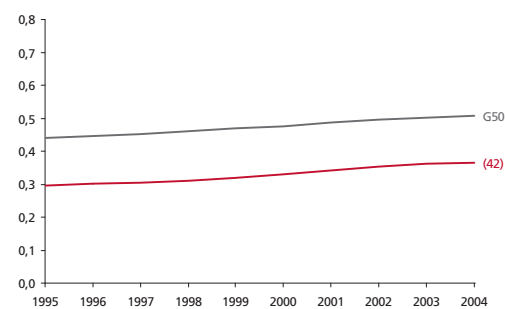
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

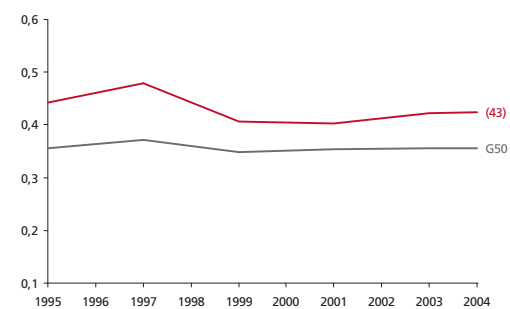
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

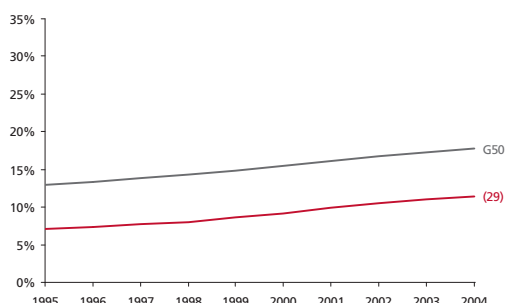
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

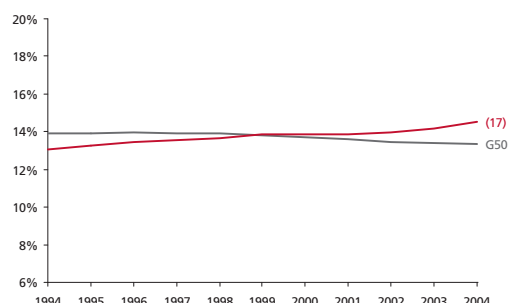
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

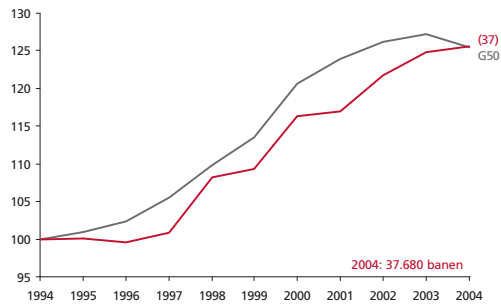

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal**
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal**
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

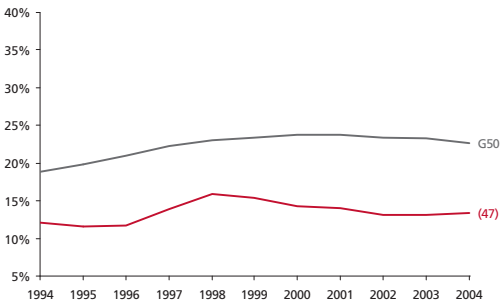
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

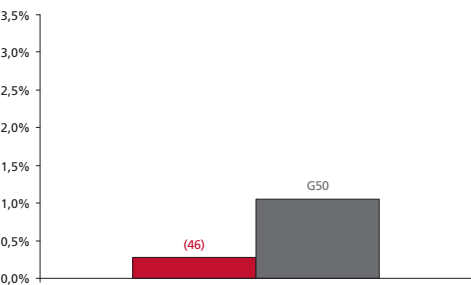
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

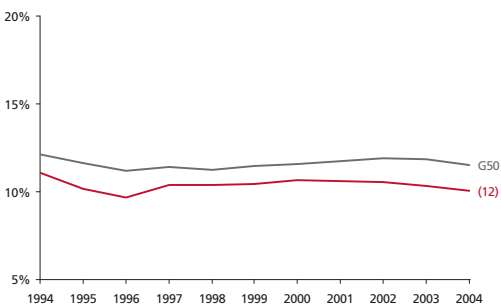
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

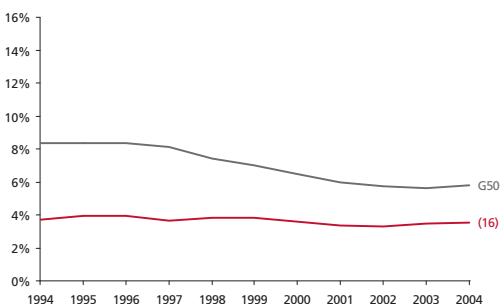
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

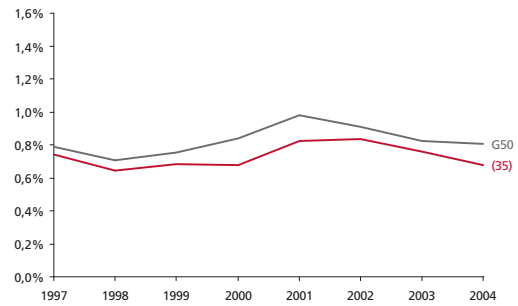
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

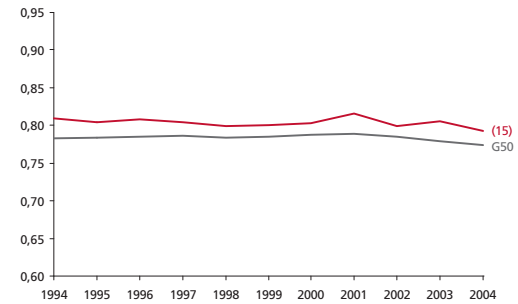
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

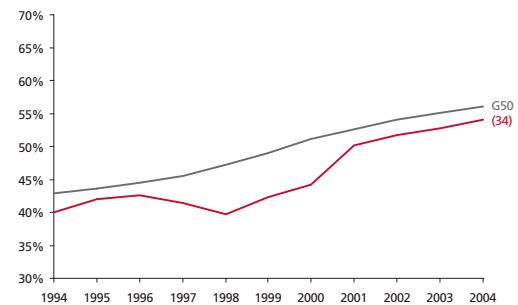
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

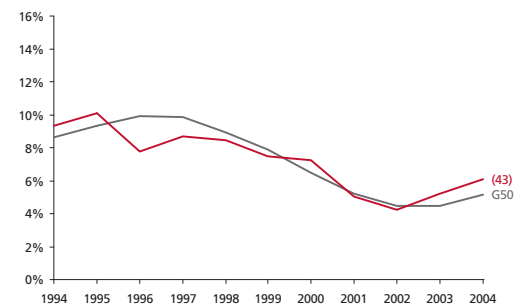
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

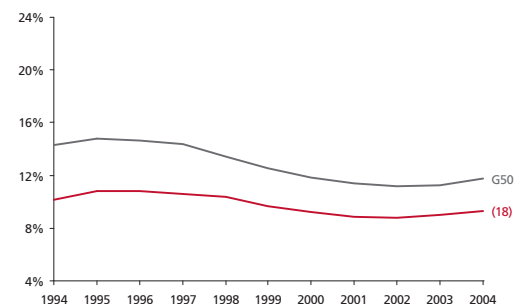
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

Armoede

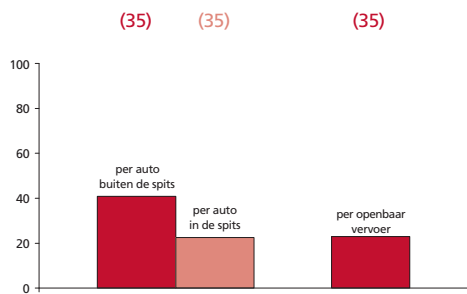
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

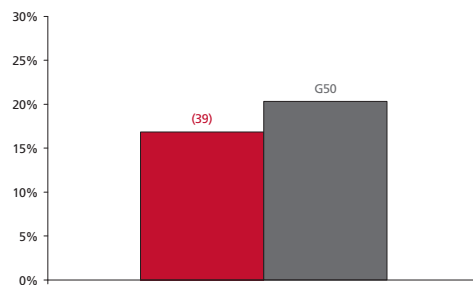
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

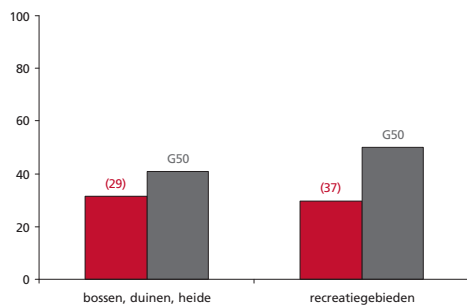
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

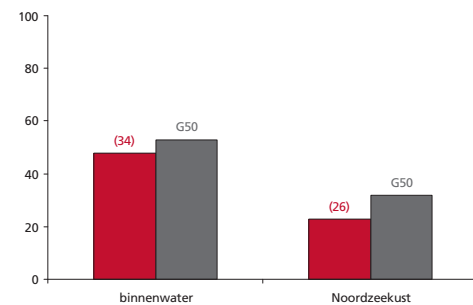
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

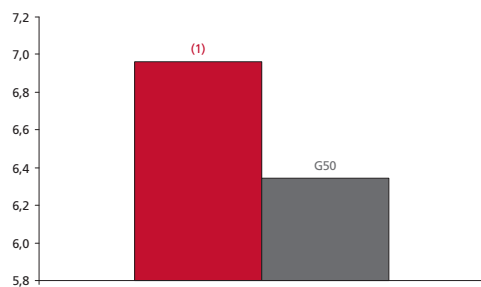
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

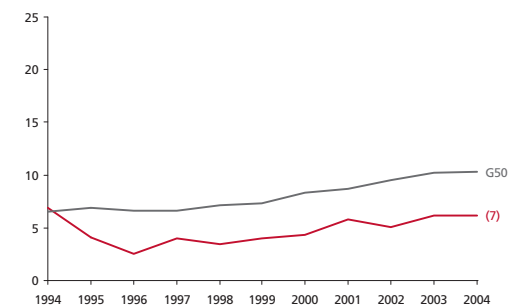
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

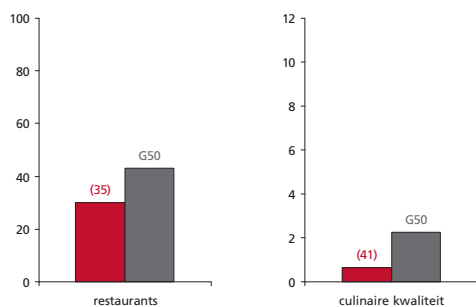
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

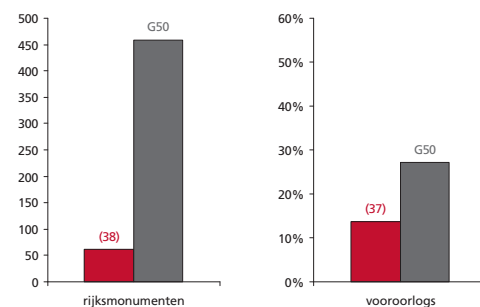
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

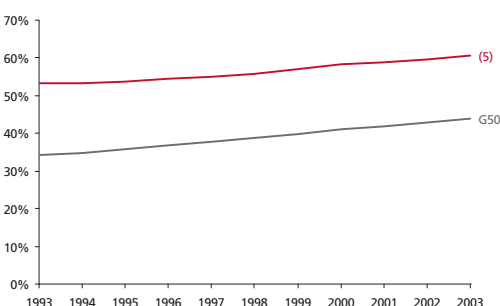
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

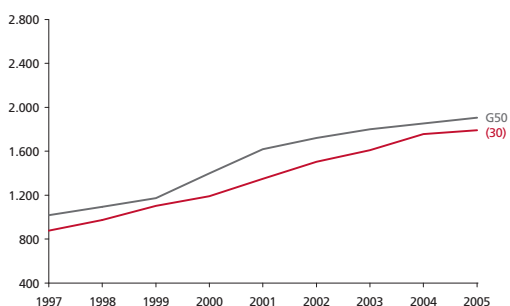
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal**
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Rotterdam

Met 598.923 inwoners de
2^e gemeente van
 Nederland

grotestedenbeleid: **G4/G21/G5**/nee

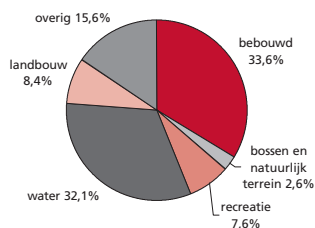
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Rotterdam
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

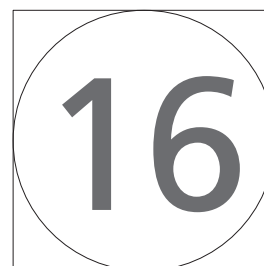
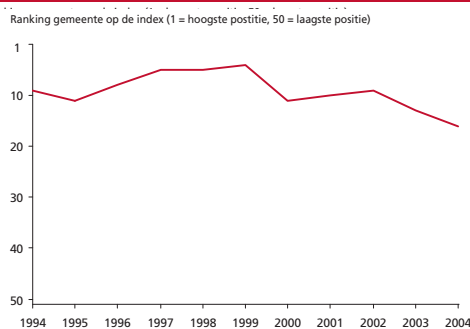

totale oppervlakte 30.420 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

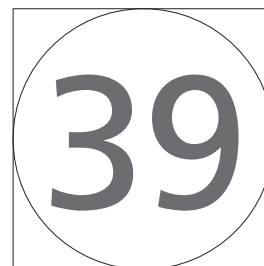
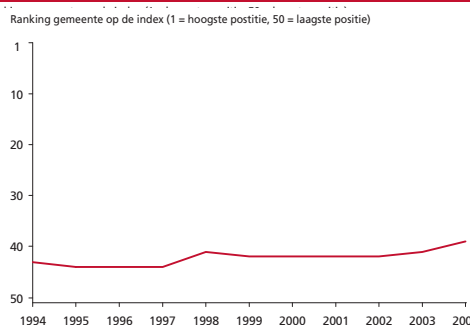
Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(1)
cultureel aanbod	(14)
aantal misdrijven	(49)
percentage koopwoningen	(49)
nabijheid natuurgebieden	(21)
culinair aanbod	(19)
universiteiten	(3)
percentage vooroorlogse woningen	(6)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(16)

Sociaal-economische index

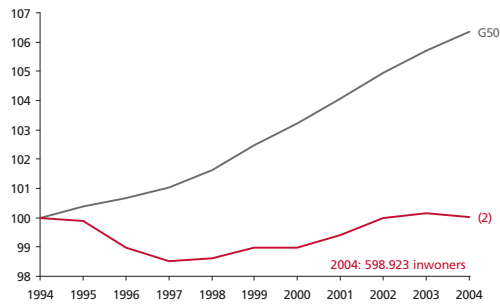
De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(50)
werkloosheid	(49)
arbeidsongeschiktheid	(13)
armoede	(50)
percentage laagopgeleiden	(43)
participatie vrouwen	(41)
banen	(11)
percentage groeisectoren	(8)
sociaal-economische index:	(39)

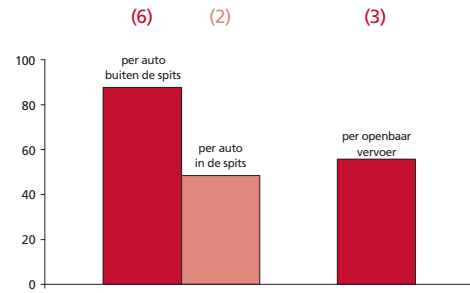
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

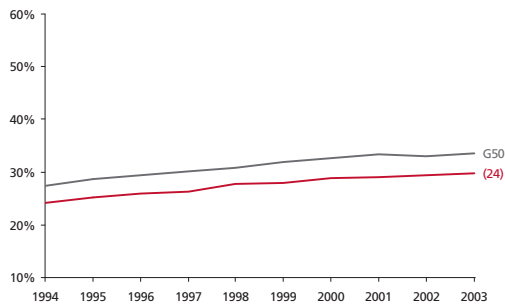
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

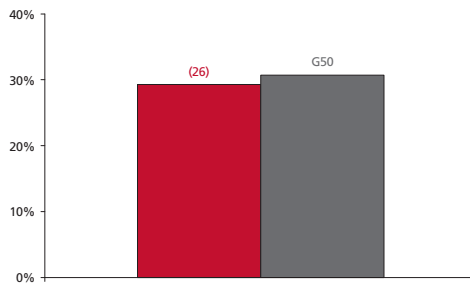
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

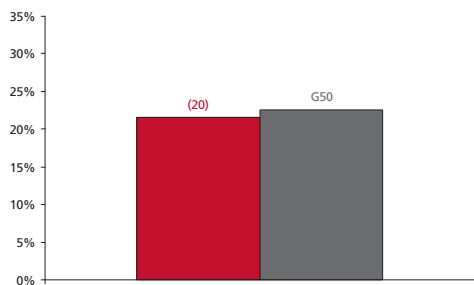
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

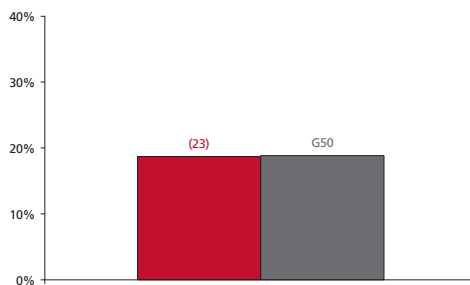
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

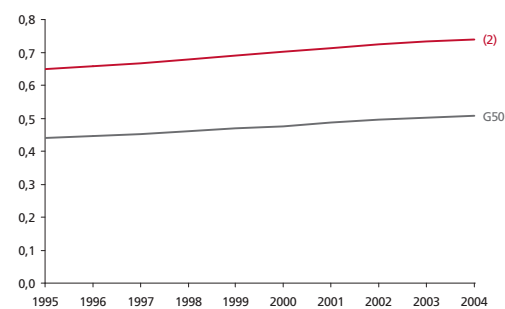
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

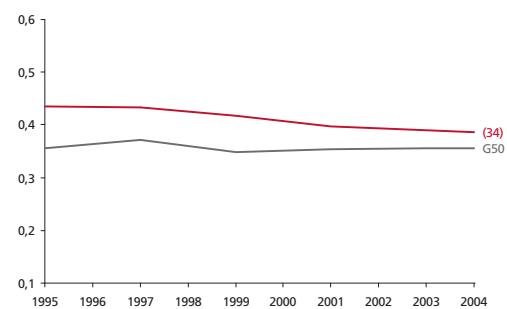
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

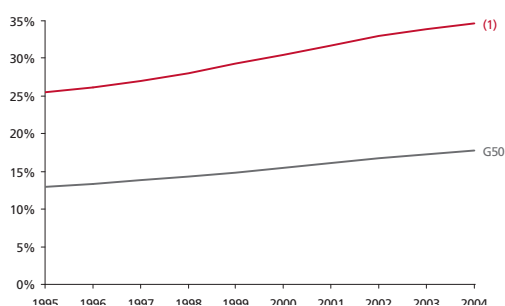
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

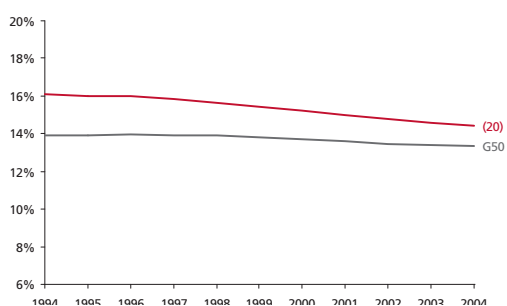
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

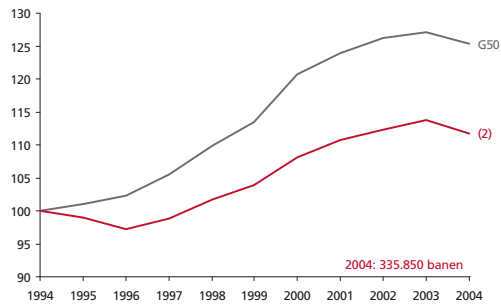

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam**
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam**
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

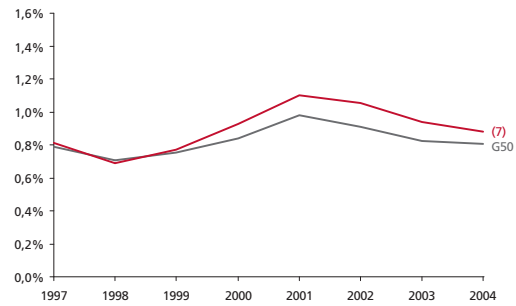
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

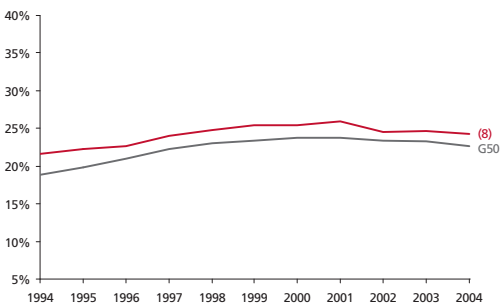
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

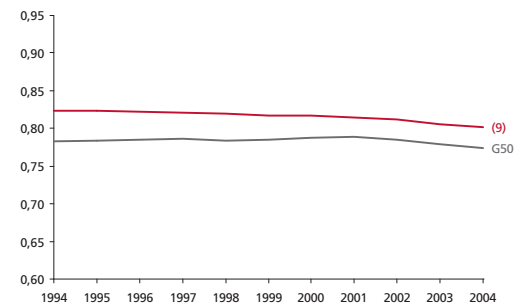
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

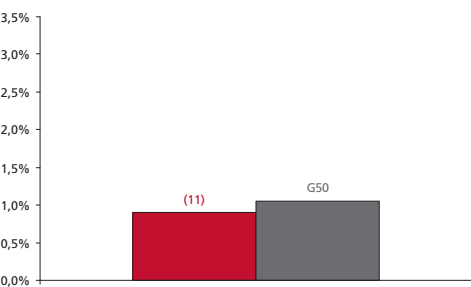
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

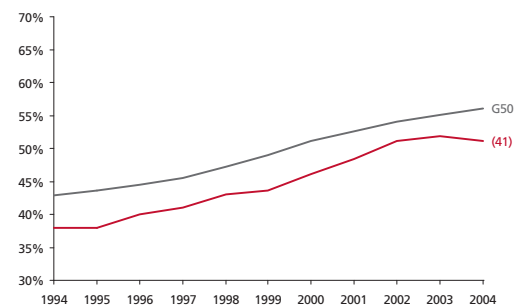
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

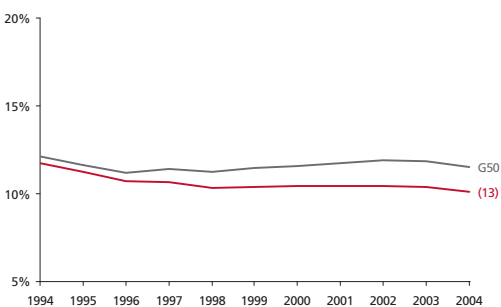
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

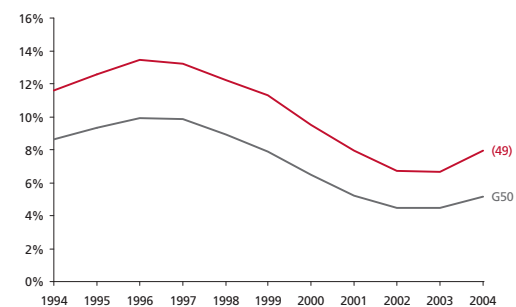
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

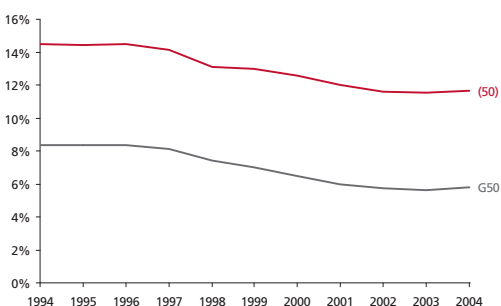
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

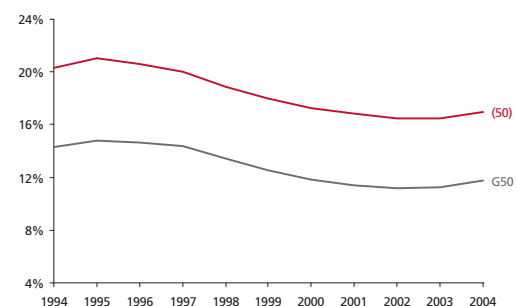
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

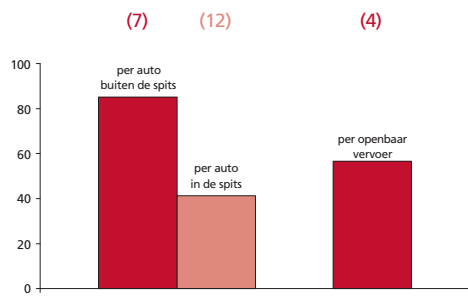
Armoede

Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

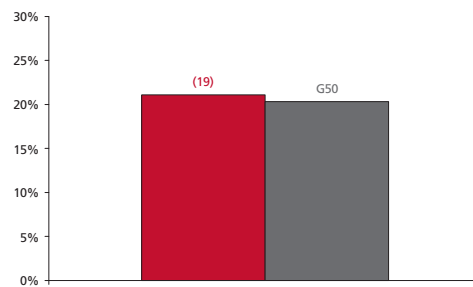
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

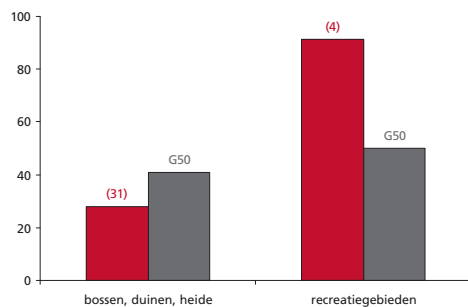
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

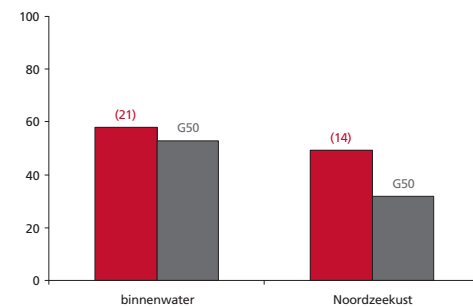
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

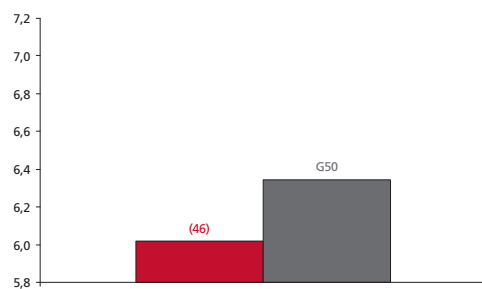
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

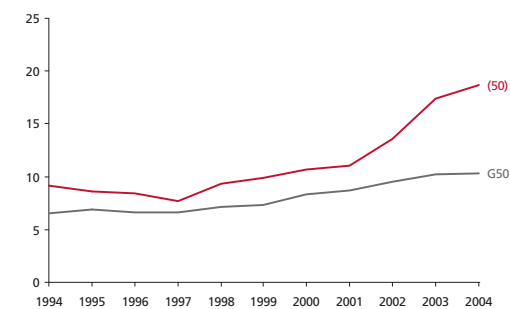
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

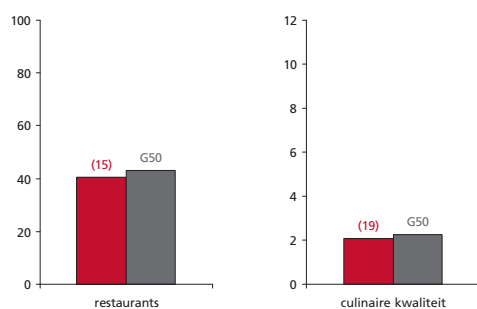
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

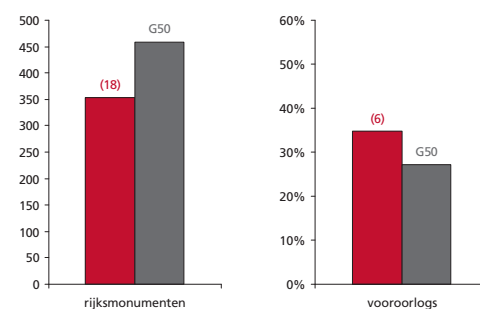
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

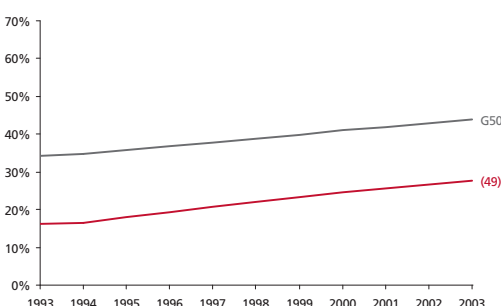
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

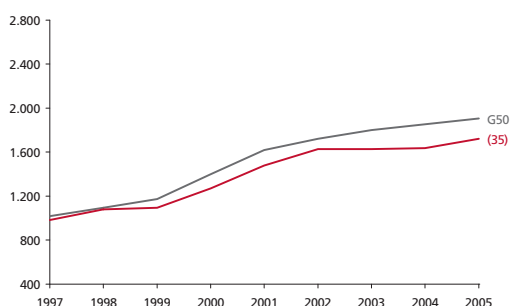
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam**
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Schiedam

Met 75.619 inwoners de
40^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/n e e

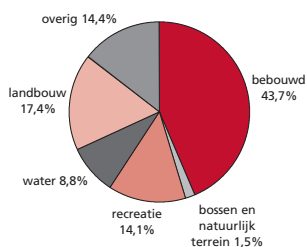
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Schiedam
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

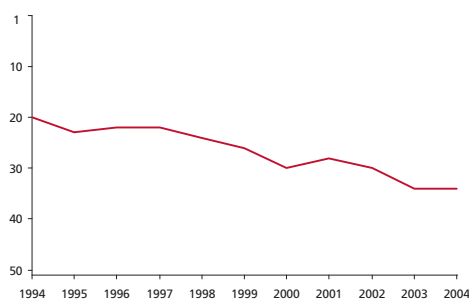
totale oppervlakte 1.990 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Woon-aantrekkelijkheidsindex	Ranking
bereikbaarheid	(9)
cultureel aanbod	(49)
aantal misdrijven	(31)
percentage koopwoningen	(44)
nabijheid natuurgebieden	(23)
culinair aanbod	(39)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(10)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(34)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

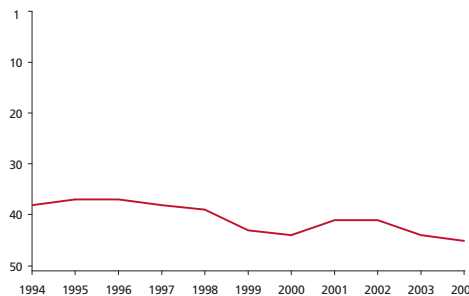
34

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Sociaal-economische index	Ranking
bijstand	(41)
werkloosheid	(45)
arbeidsongeschiktheid	(14)
armoede	(37)
percentage laagopgeleiden	(45)
participatie vrouwen	(48)
banen	(36)
percentage groeisectoren	(15)
sociaal-economische index:	(45)

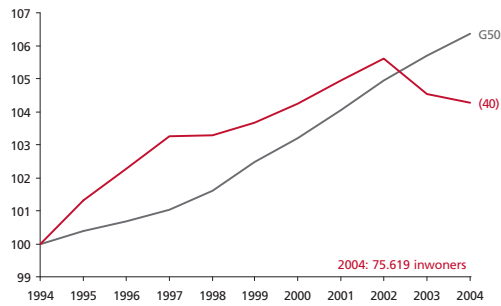
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

45

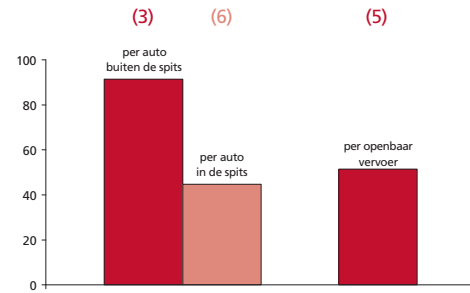
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

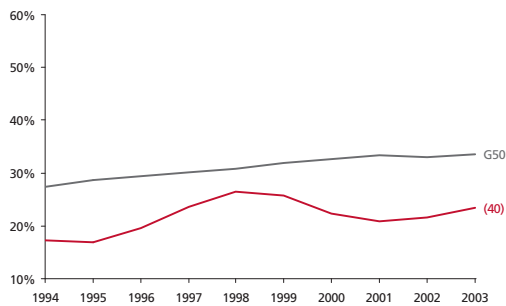
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

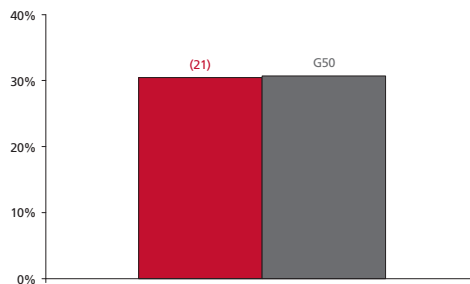
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

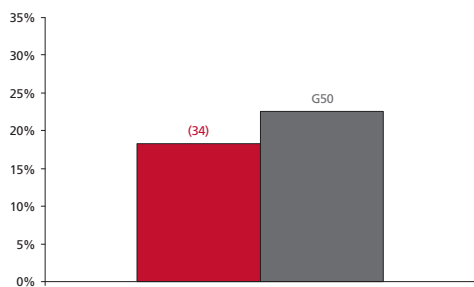
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

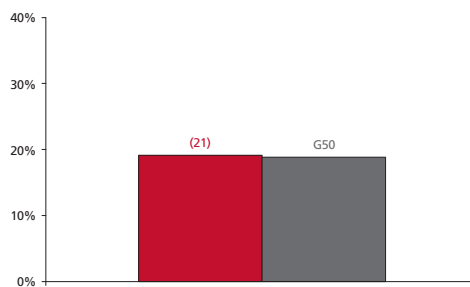
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

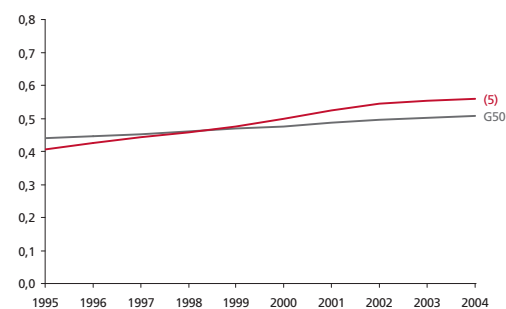
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

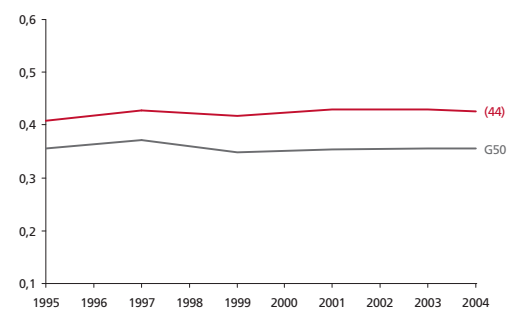
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

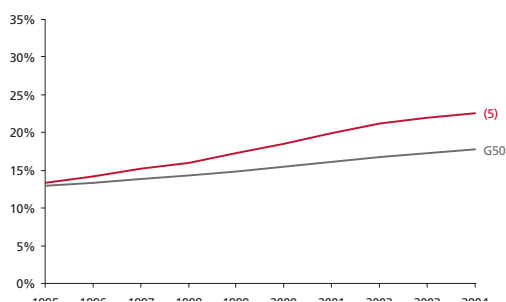
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

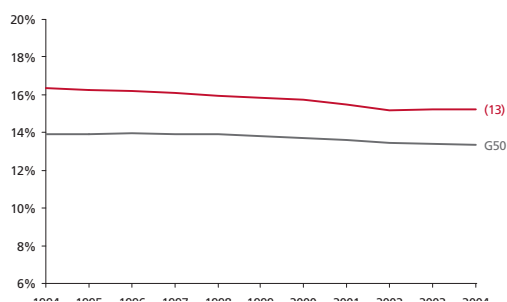
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

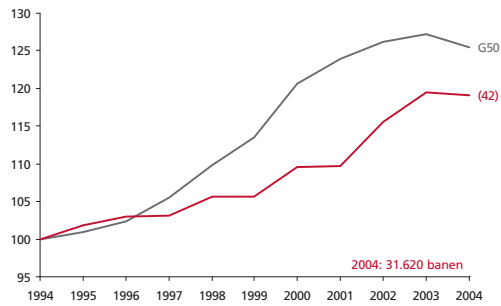

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam**
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam**
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

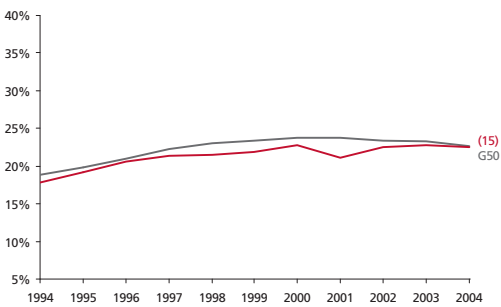
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

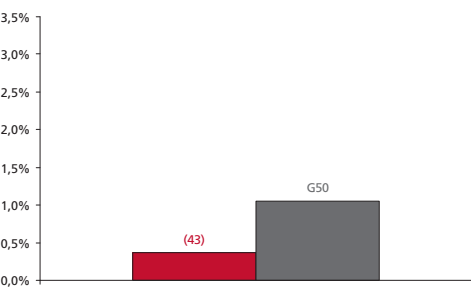
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

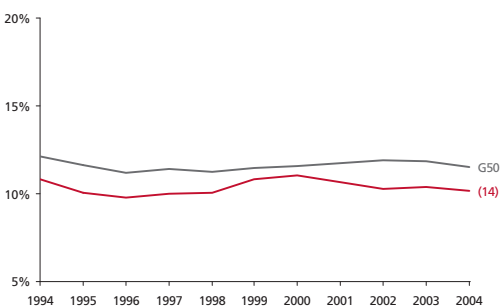
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

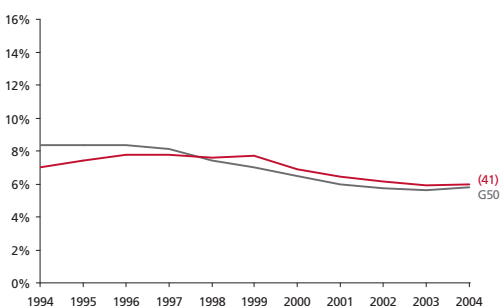
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

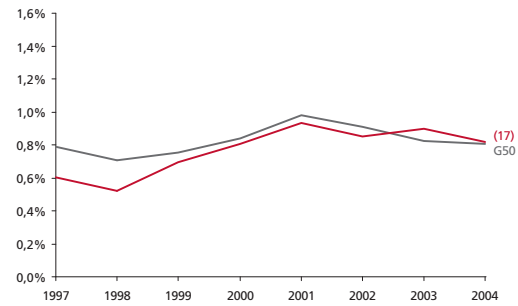
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

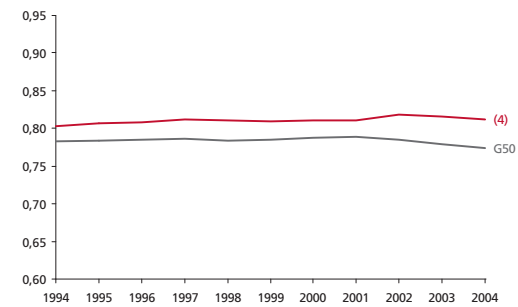
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

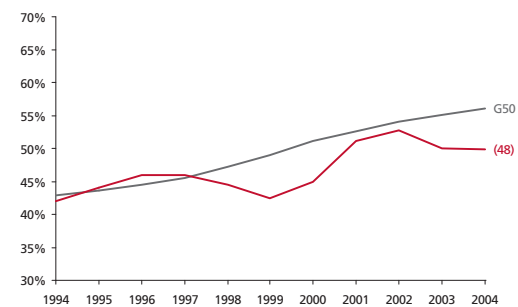
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

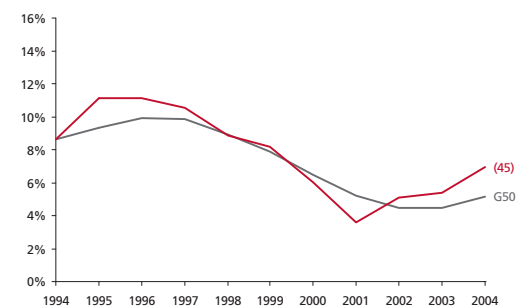
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

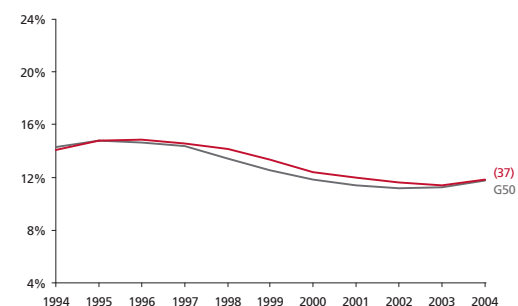
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

Armoede

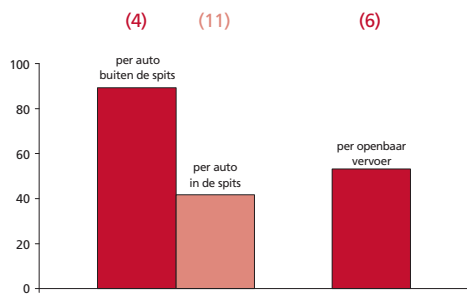
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

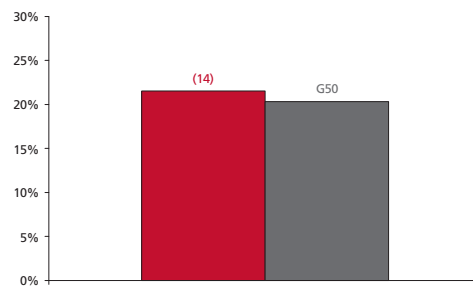
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

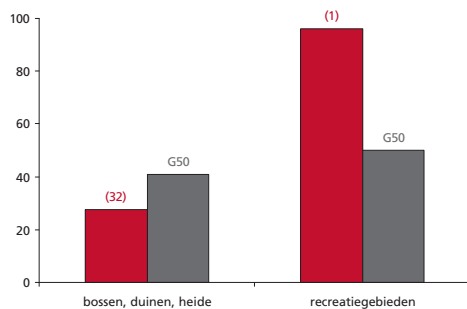
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

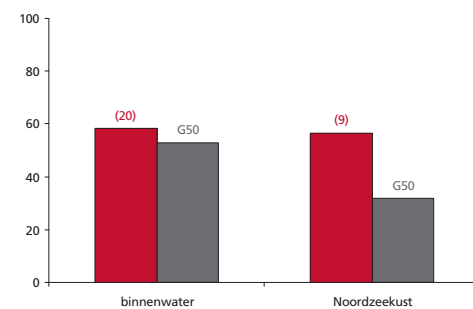
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

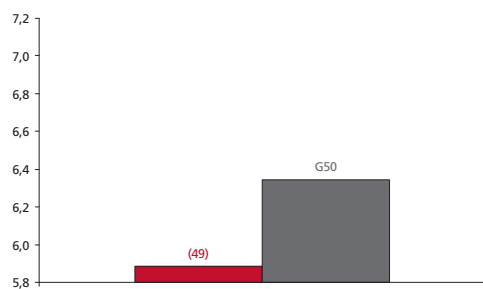
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

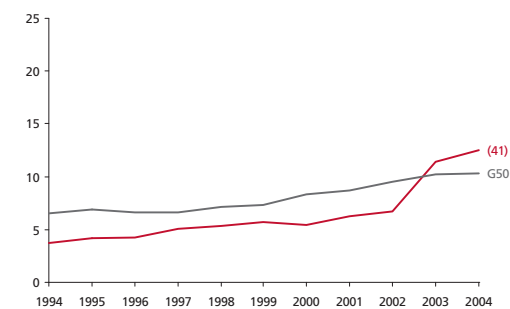
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

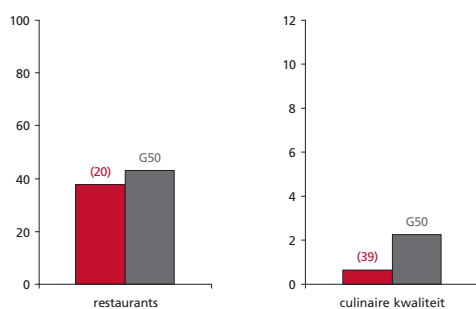
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

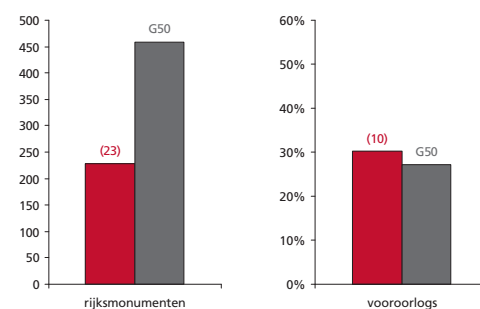
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

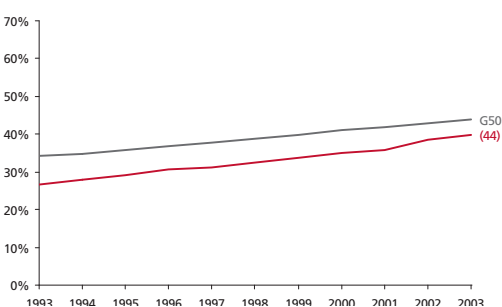
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

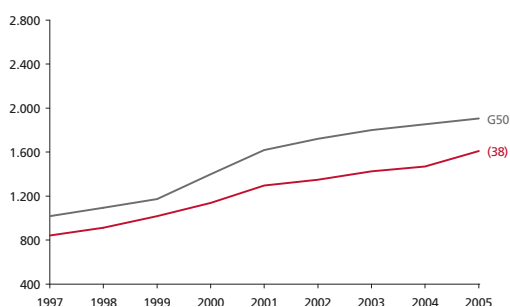
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam**
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Sittard-Geleen

Met 97.487 inwoners de
26^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

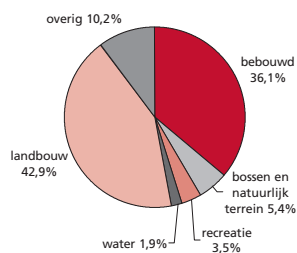
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Sittard-Geleen
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

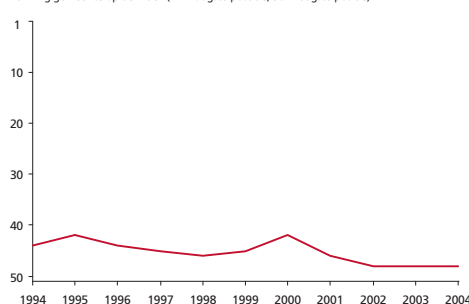
totale oppervlakte 8.140 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking	Woon-aantrekkelijkheidsindex
(45)	bereikbaarheid
(34)	cultureel aanbod
(19)	aantal misdrijven
(6)	percentage koopwoningen
(48)	nabijheid natuurgebieden
(44)	culinair aanbod
(12)	universiteiten
(35)	percentage vooroorlogse woningen
(48)	woon-aantrekkelijkheidsindex:

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

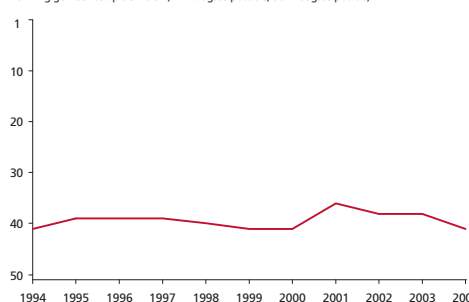
48

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking	Sociaal-economische index
(35)	bijstand
(25)	werkloosheid
(49)	arbeidsongeschiktheid
(28)	armoede
(41)	percentage laagopgeleiden
(44)	participatie vrouwen
(12)	banen
(34)	percentage groeisectoren
(41)	sociaal-economische index:

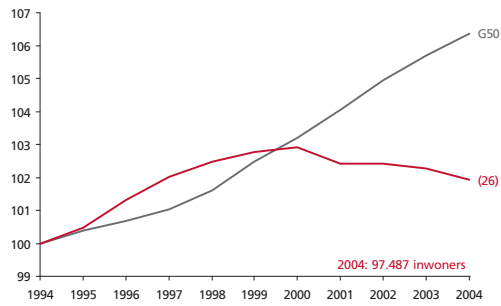
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

41

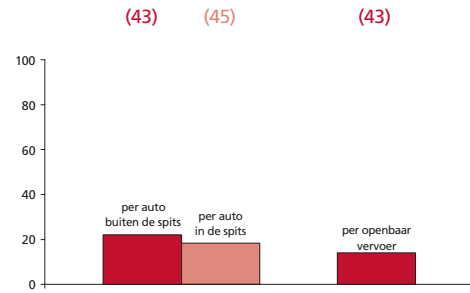
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

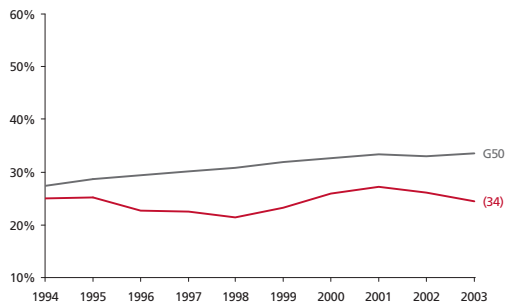
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

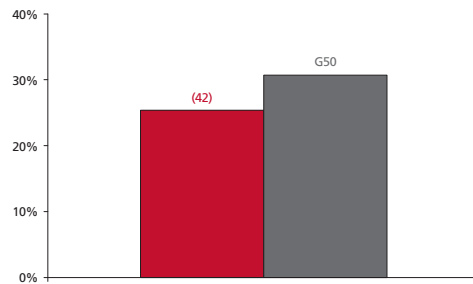
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

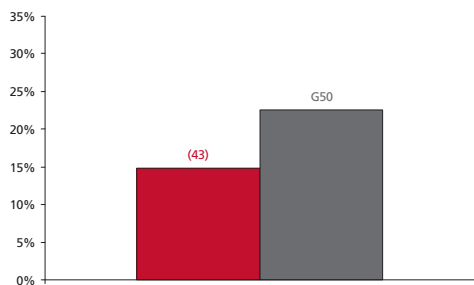
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

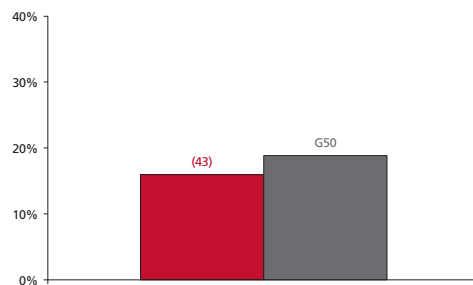
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

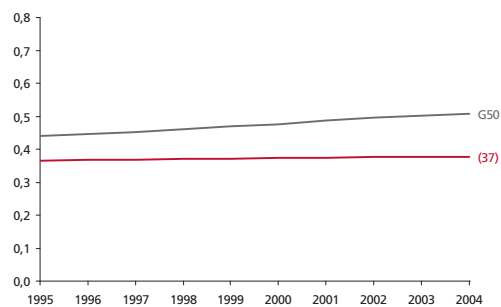
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

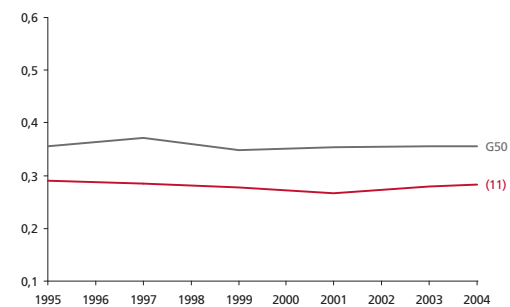
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

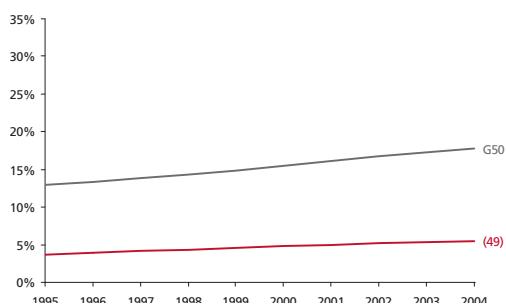
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

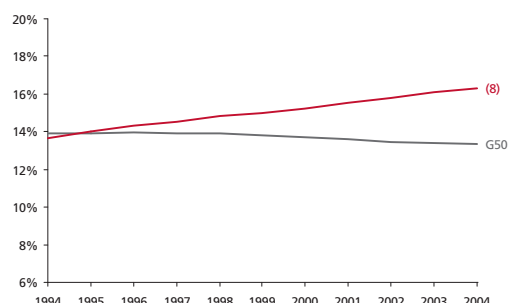
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

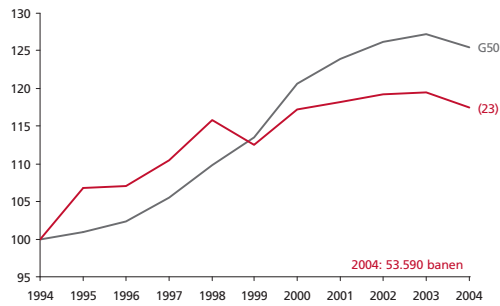

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen**
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen**
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

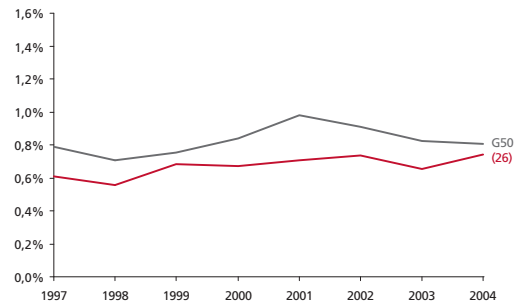
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

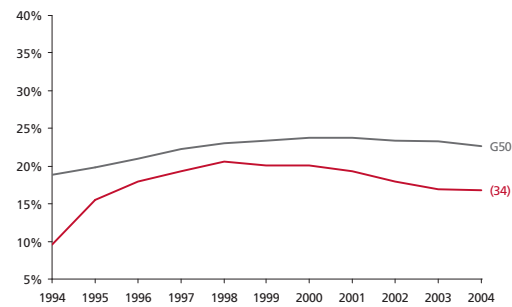
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

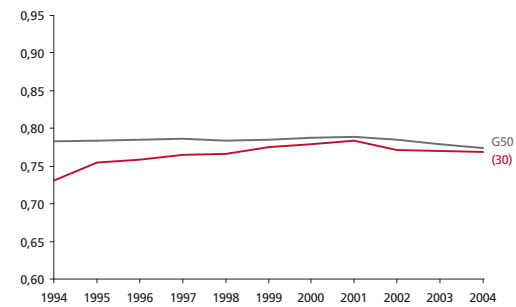
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

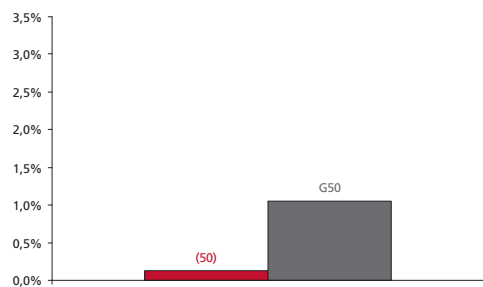
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

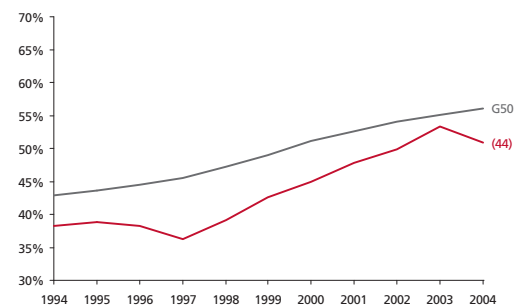
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

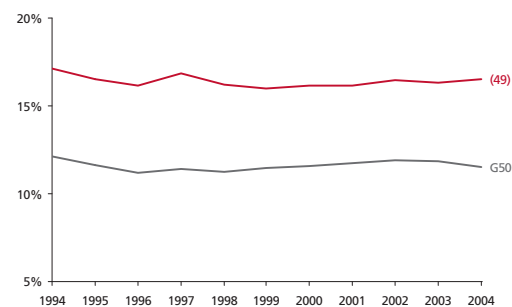
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

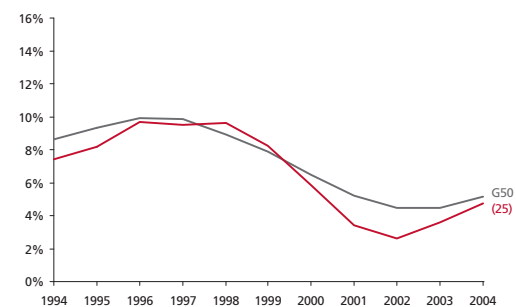
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

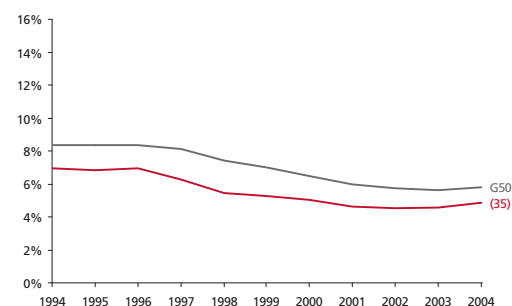
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

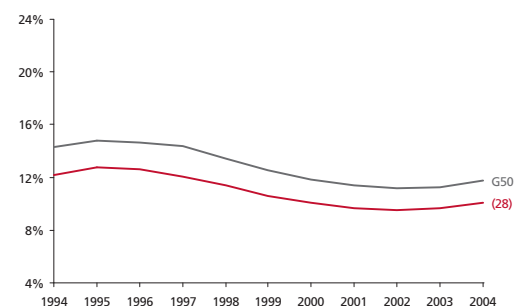
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

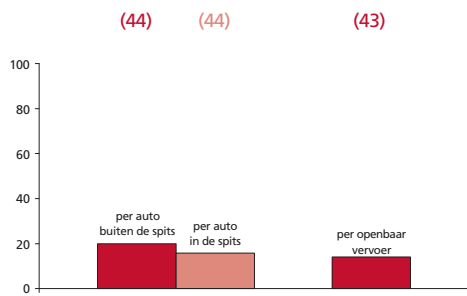
Armoede

Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

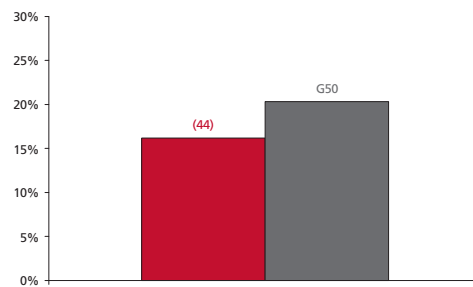
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

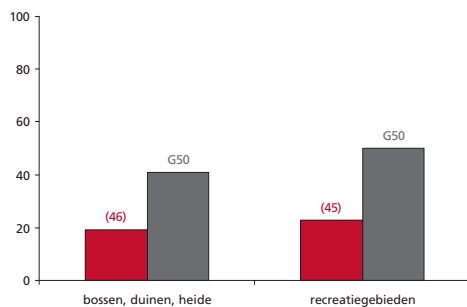
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

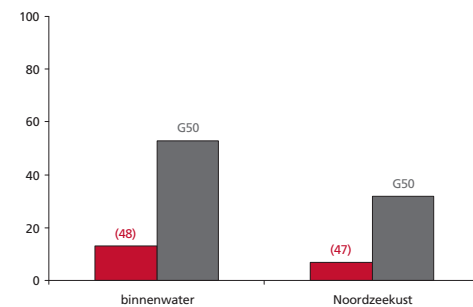
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

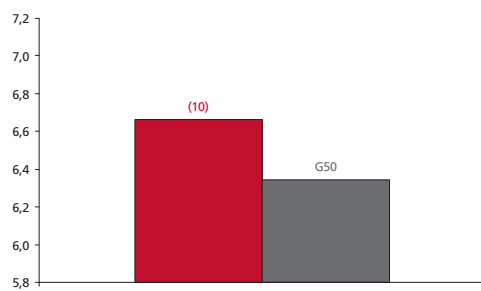
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

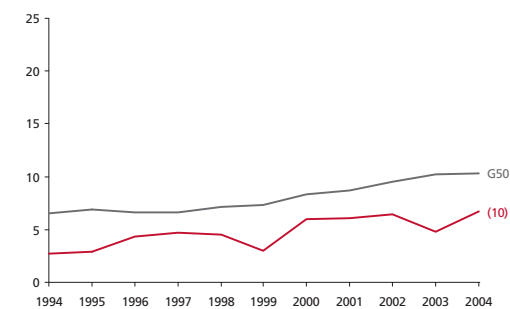
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

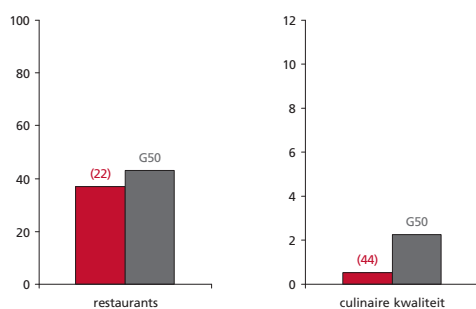
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

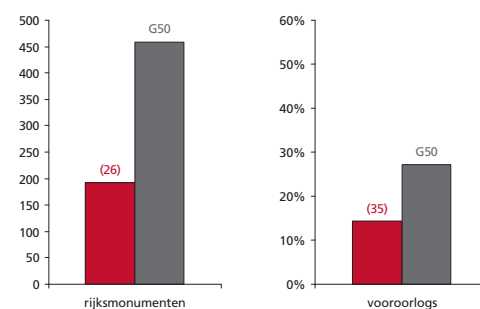
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

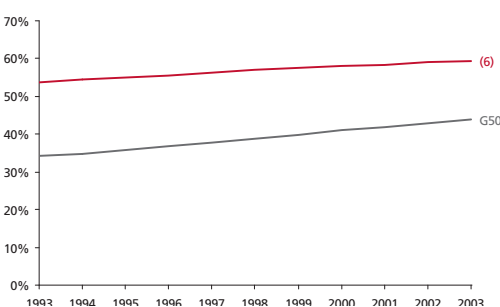
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

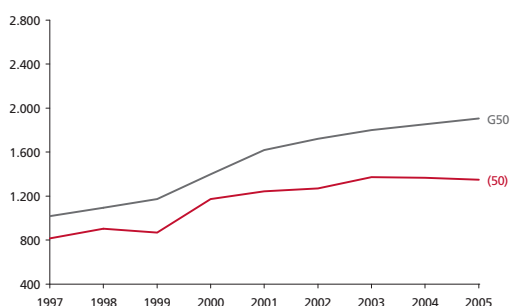
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen**
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Spijkenisse

Met 75.170 inwoners de

41^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

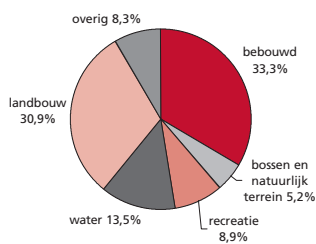
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Spijkenisse
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

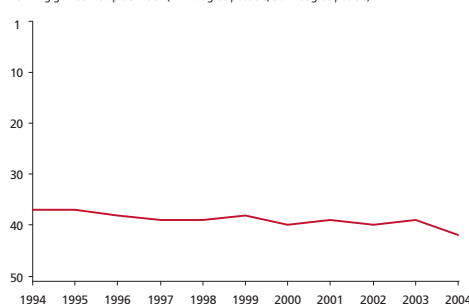
totale oppervlakte 3.020 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(27)
cultureel aanbod	(45)
aantal misdrijven	(29)
percentage koopwoningen	(24)
nabijheid natuurgebieden	(43)
culinair aanbod	(38)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(48)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(42)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

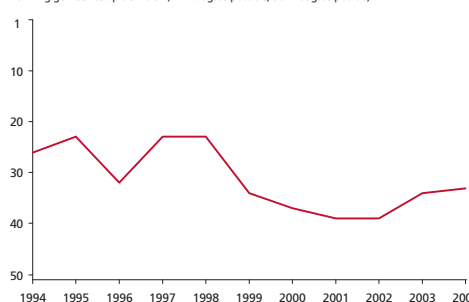
42

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(29)
werkloosheid	(21)
arbeidsongeschiktheid	(6)
armoede	(14)
percentage laagopgeleiden	(48)
participatie vrouwen	(34)
banen	(50)
percentage groeisectoren	(21)
sociaal-economische index:	(33)

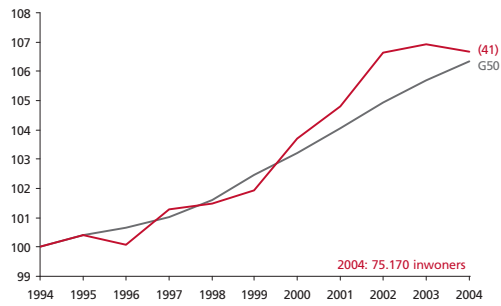
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

33

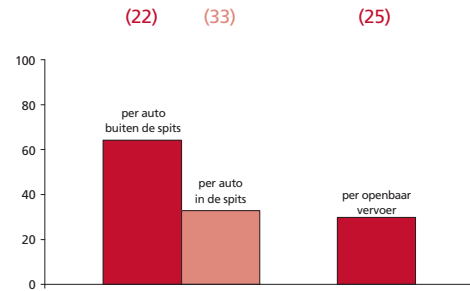
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

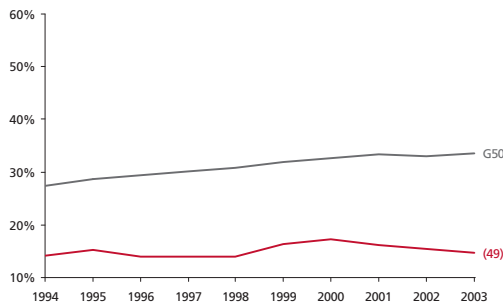
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

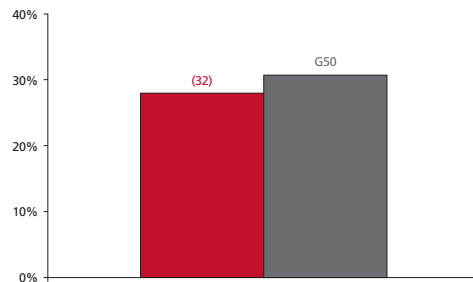
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

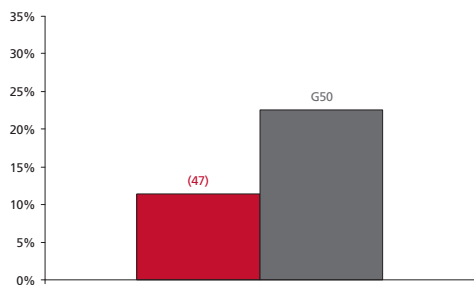
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

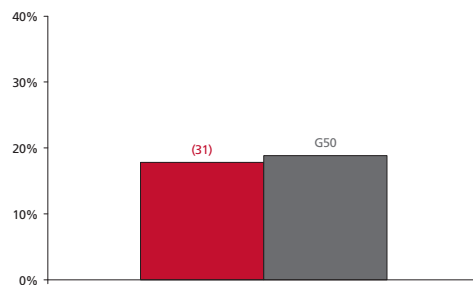
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

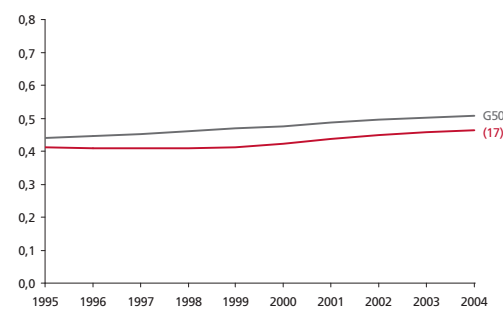
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

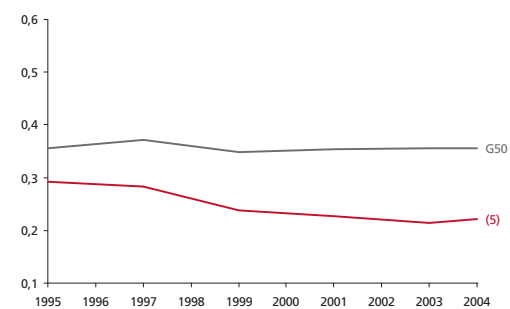
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

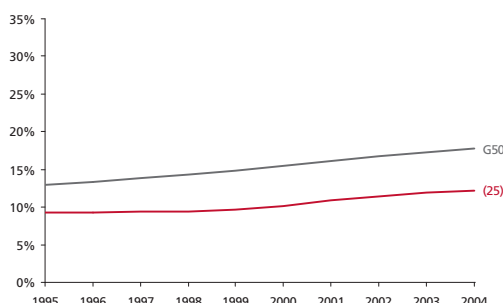
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

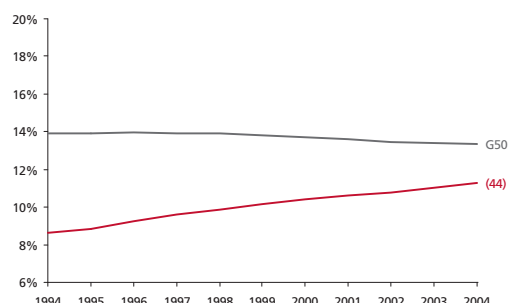
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

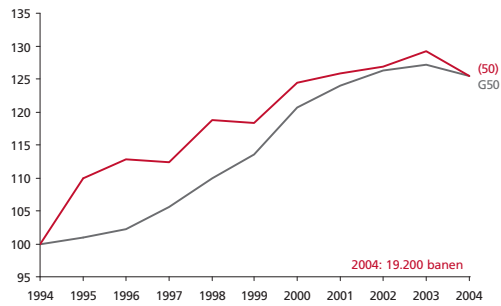
- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse**
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Sociaal-economische positie

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse**
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

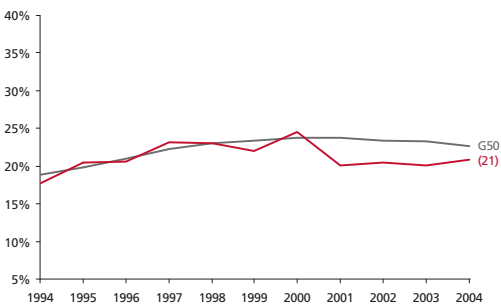
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

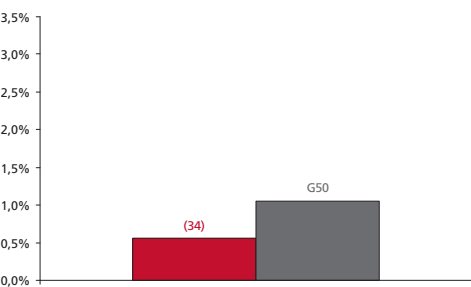
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

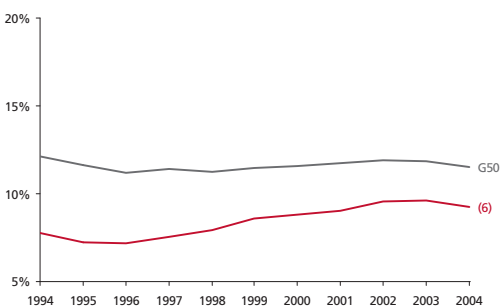
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

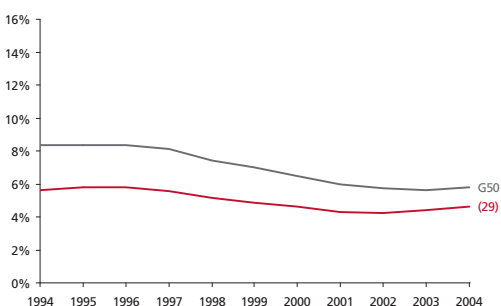
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

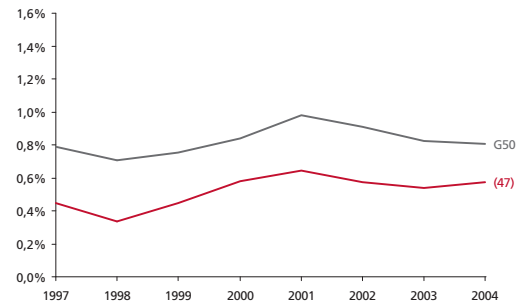
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

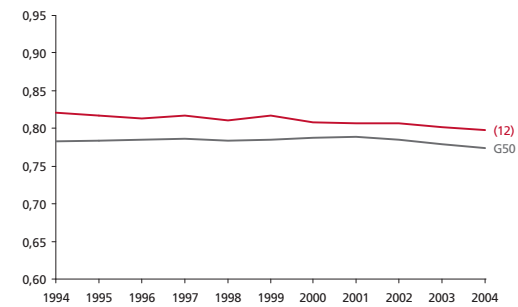
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

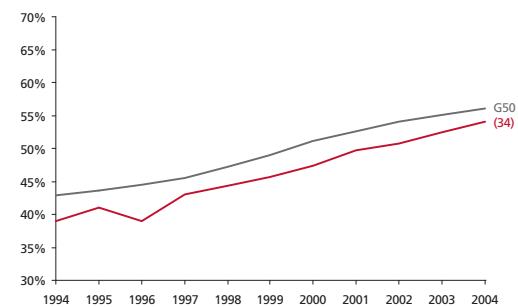
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

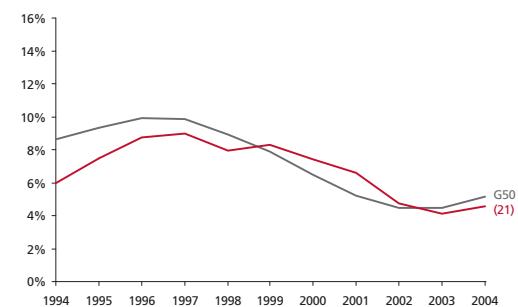
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

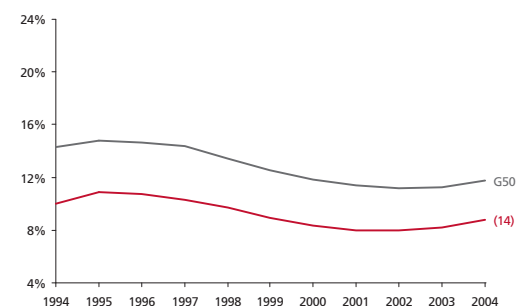
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

Armoede

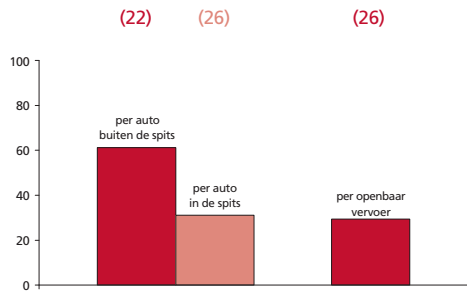
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

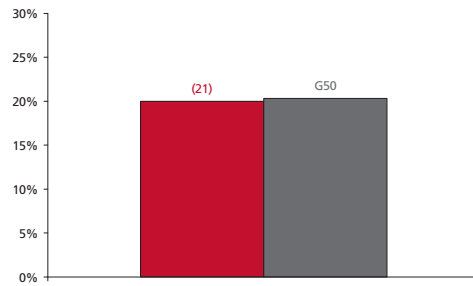
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

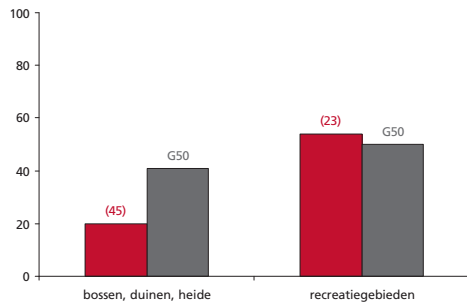
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

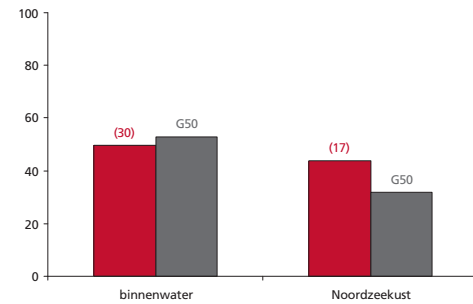
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

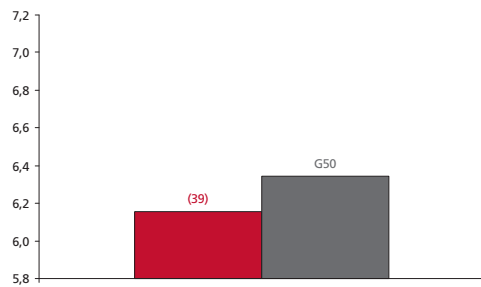
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

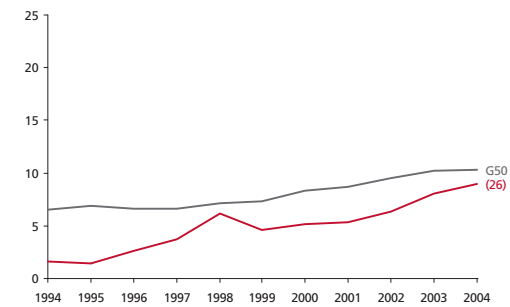
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

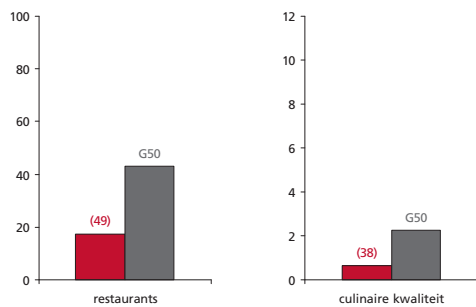
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

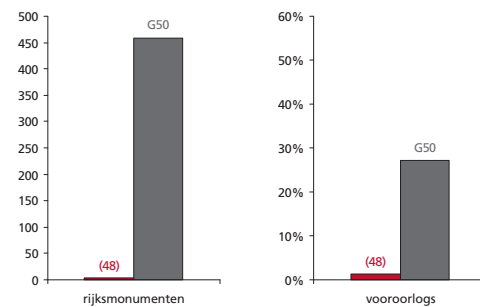
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

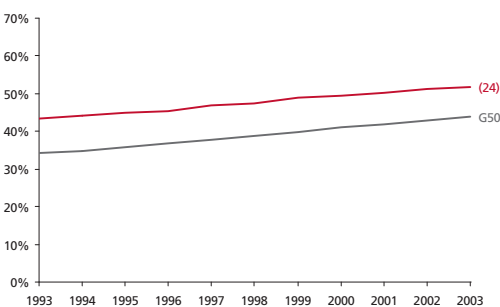
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

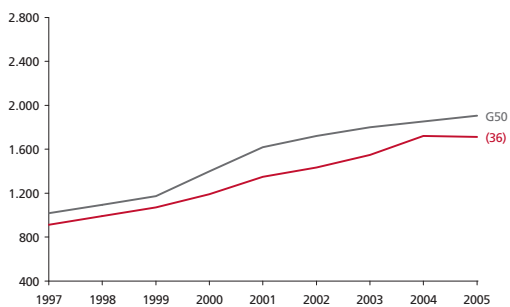
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse**
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Tilburg

Met 198.767 inwoners de

6^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/n e e

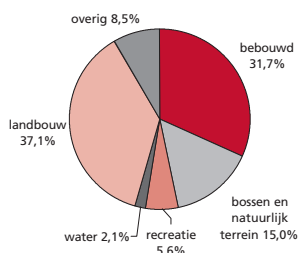
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Tilburg
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

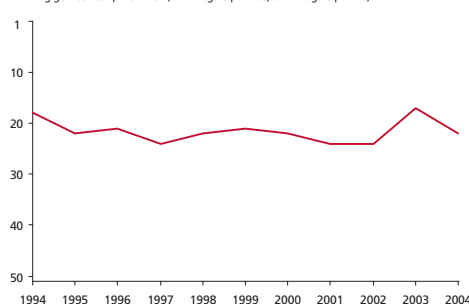
totale oppervlakte 11.880 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(26)
cultureel aanbod	(13)
aantal misdrijven	(41)
percentage koopwoningen	(27)
nabijheid natuurgebieden	(25)
culinair aanbod	(45)
universiteiten	(3)
percentage vooroorlogse woningen	(24)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(22)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

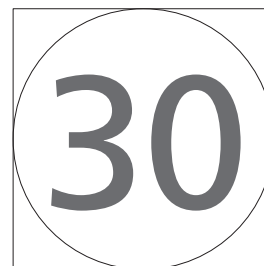
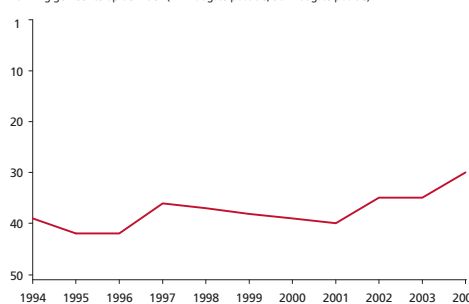

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

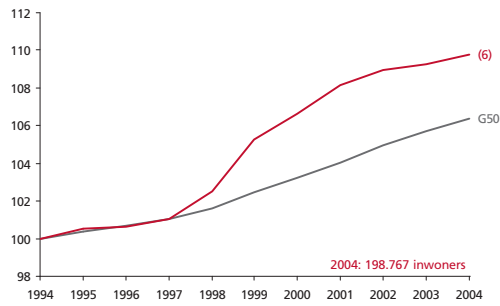
Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(33)
werkloosheid	(23)
arbeidsongeschiktheid	(30)
armoede	(34)
percentage laagopgeleiden	(29)
participatie vrouwen	(30)
banen	(22)
percentage groeisectoren	(19)
sociaal-economische index:	(30)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

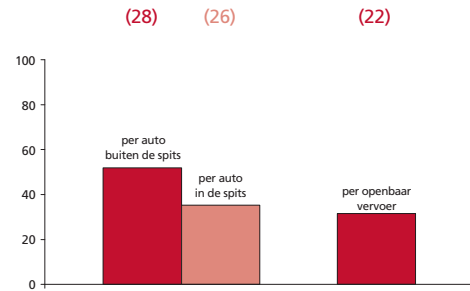
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

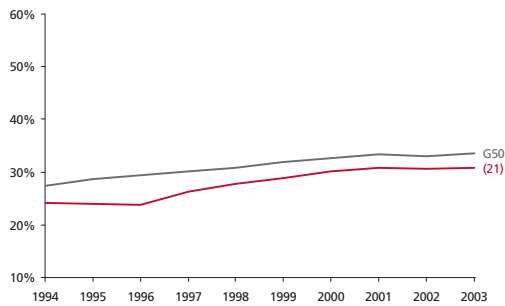
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

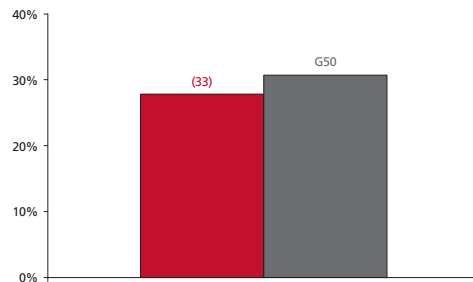
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

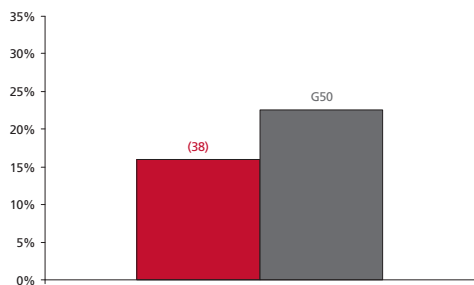
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

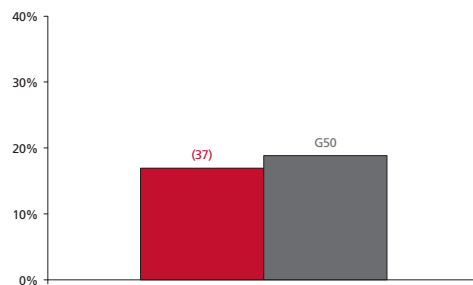
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

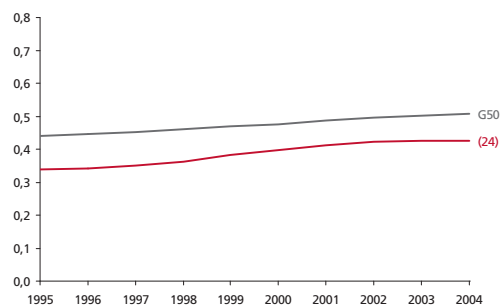
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

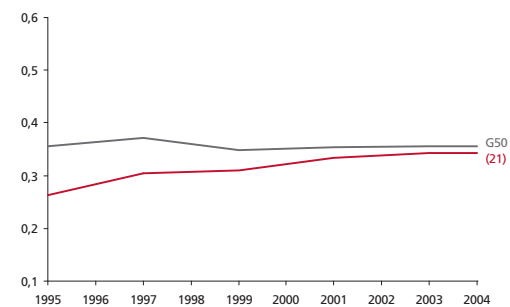
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

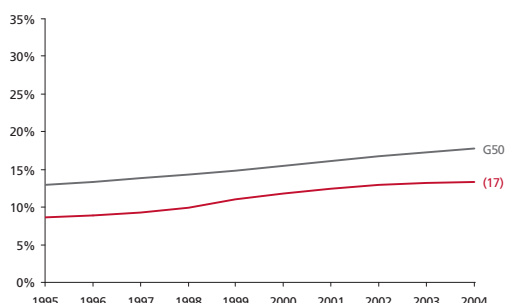
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

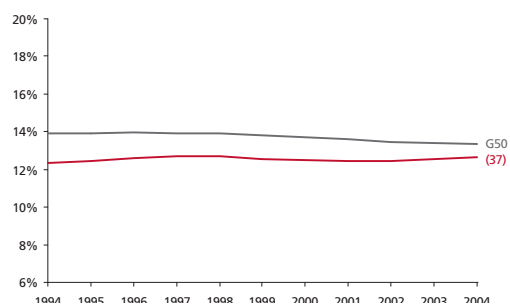
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

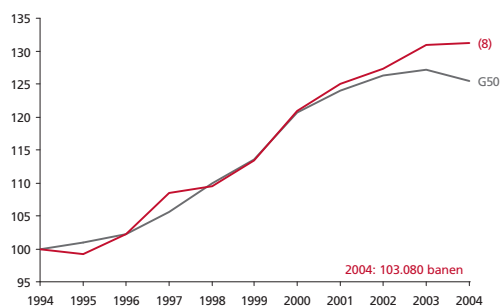

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg**
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg**
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

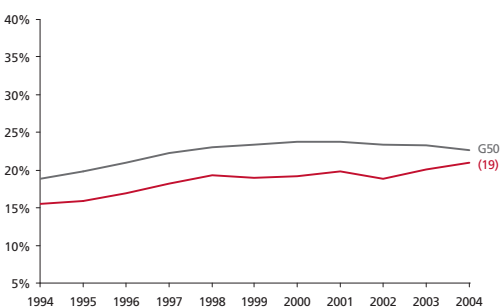
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

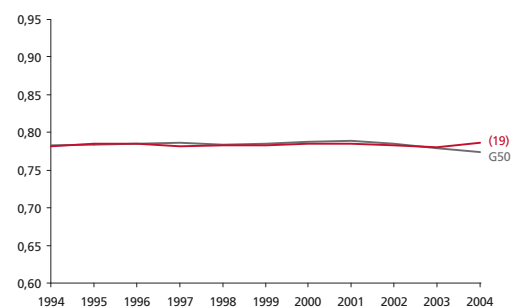
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

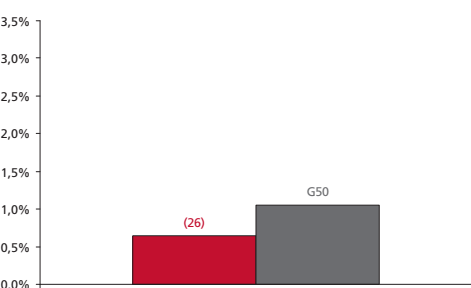
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

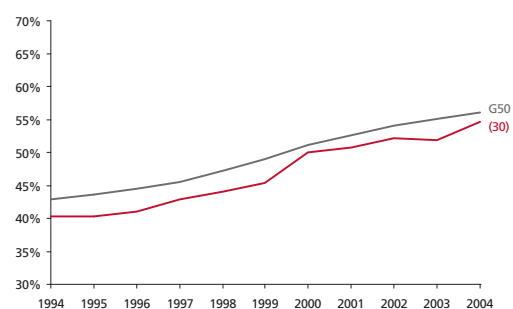
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

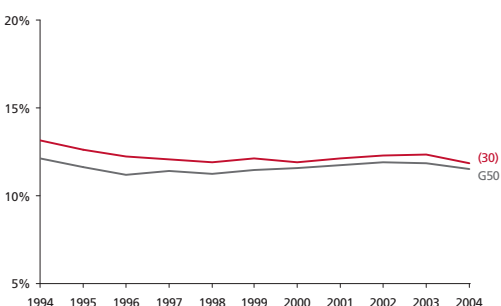
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

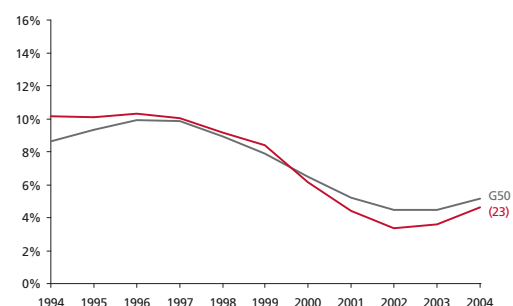
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

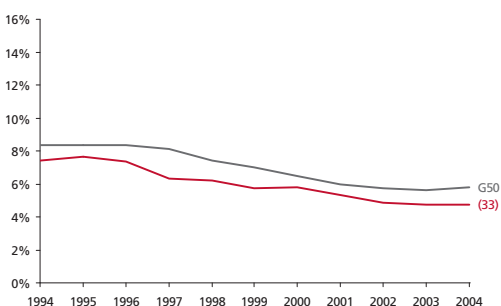
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

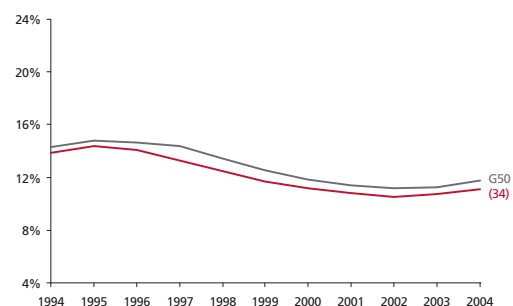
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

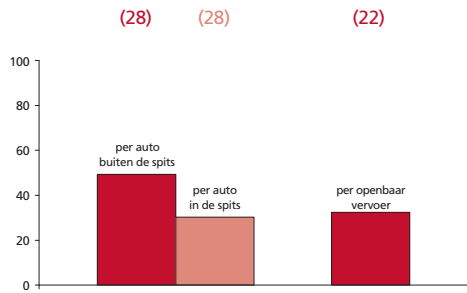
Armoede

Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

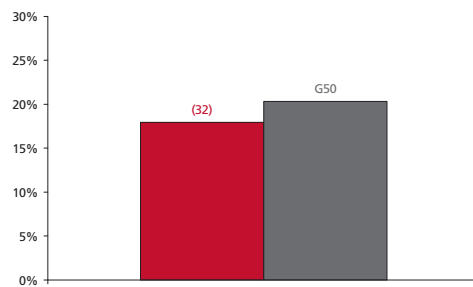
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

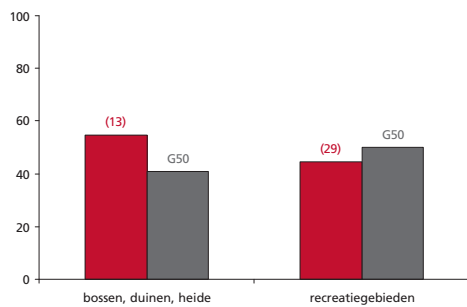
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

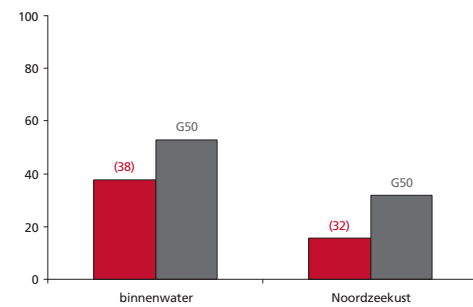
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

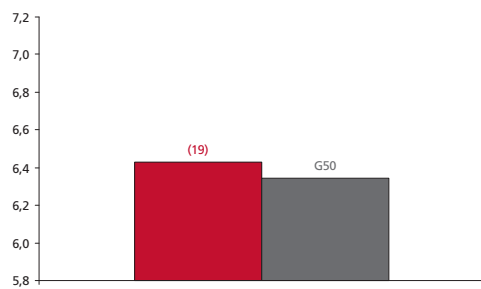
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

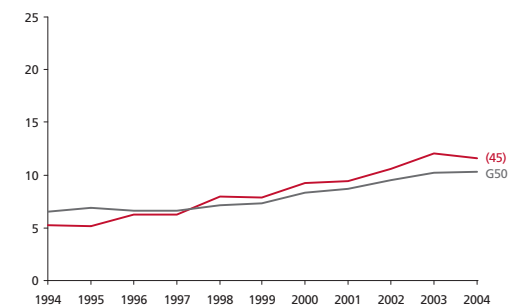
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

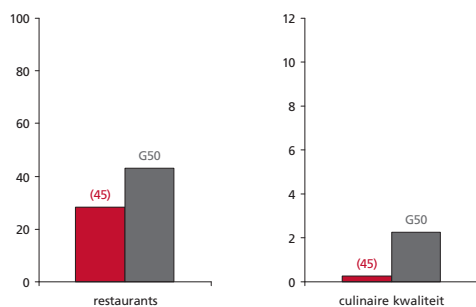
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

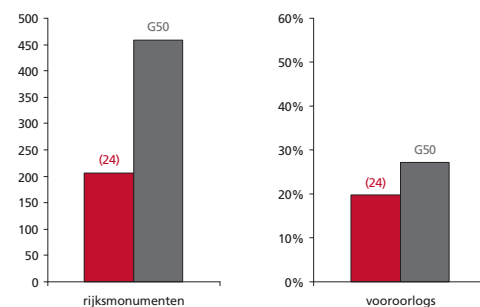
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

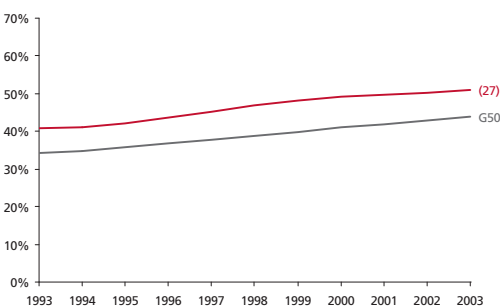
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

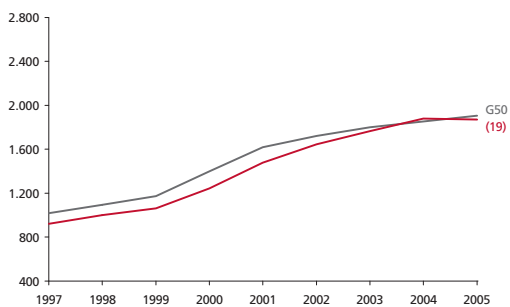
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg**
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Utrecht

Met 270.244 inwoners de

4^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: **G4/G21/G5**/nee

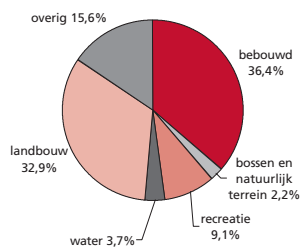
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Utrecht
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

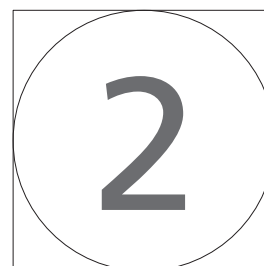
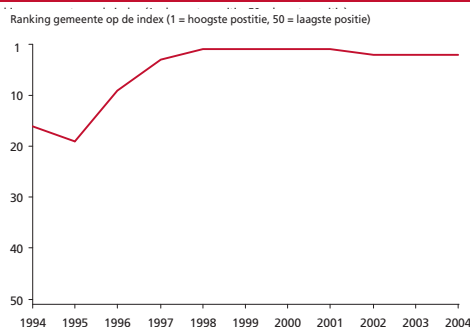

totale oppervlakte 9.930 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

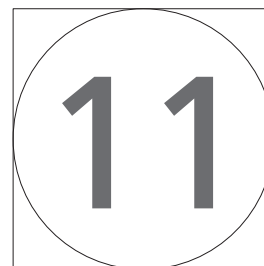
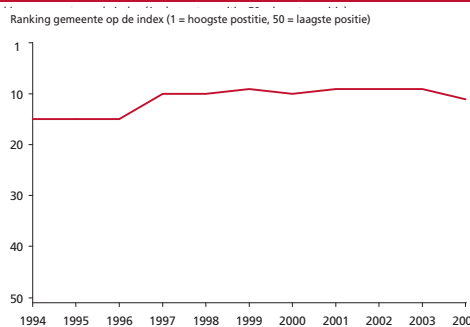
Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(8)
cultureel aanbod	(2)
aantal misdrijven	(48)
percentage koopwoningen	(26)
nabijheid natuurgebieden	(2)
culinair aanbod	(28)
universiteiten	(1)
percentage vooroorlogse woningen	(5)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(2)

Sociaal-economische index

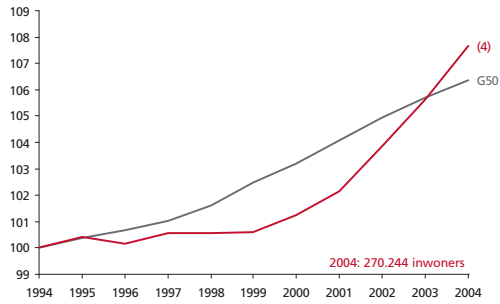
De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(37)
werkloosheid	(31)
arbeidsongeschiktheid	(21)
armoede	(32)
percentage laagopgeleiden	(6)
participatie vrouwen	(10)
banen	(3)
percentage groeisectoren	(3)
sociaal-economische index:	(11)

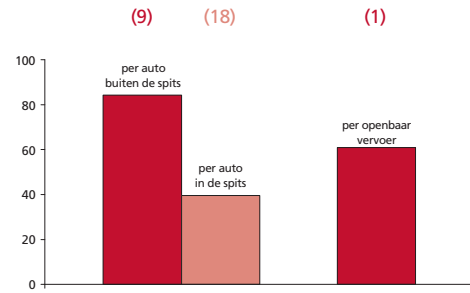
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

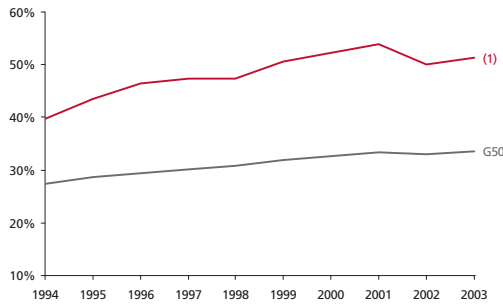
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

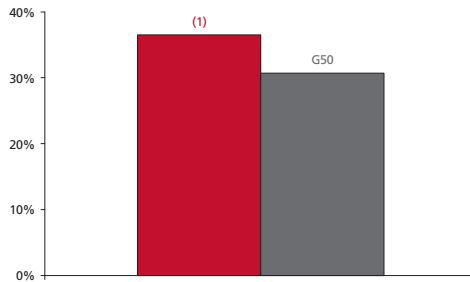
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

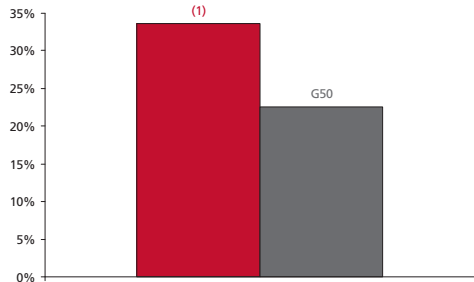
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

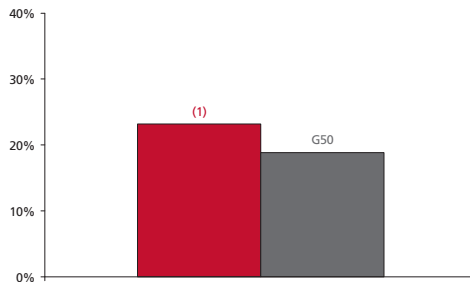
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

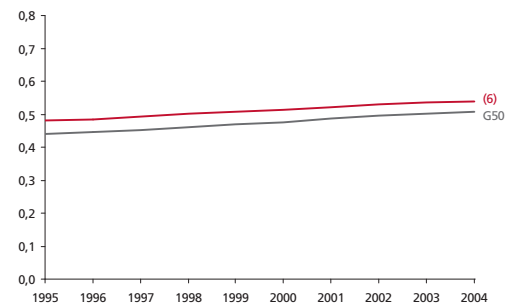
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

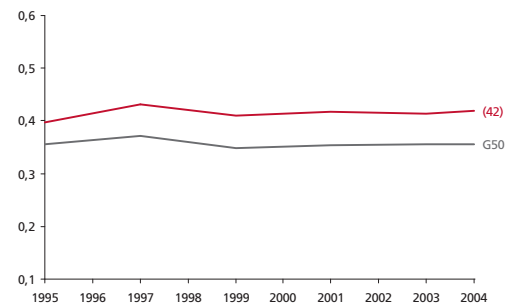
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

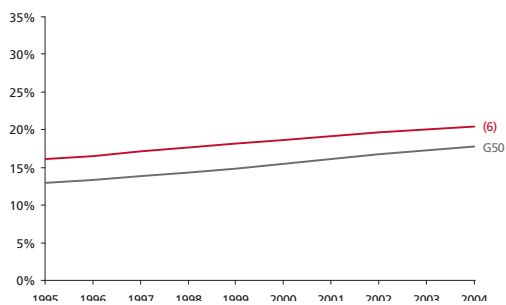
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

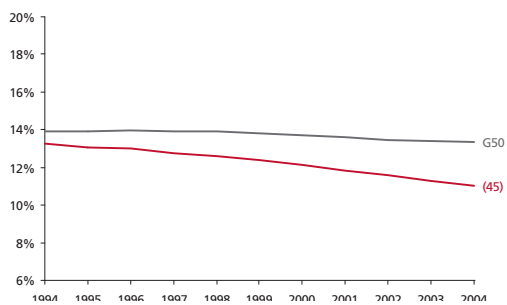
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

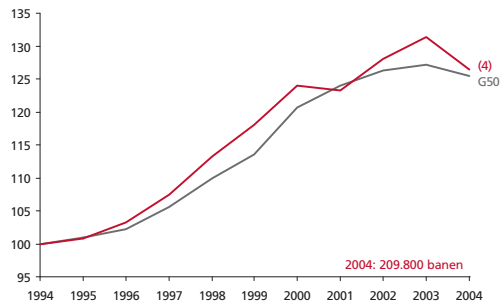

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht**
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht**
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

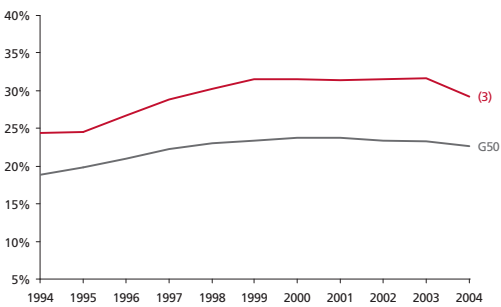
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

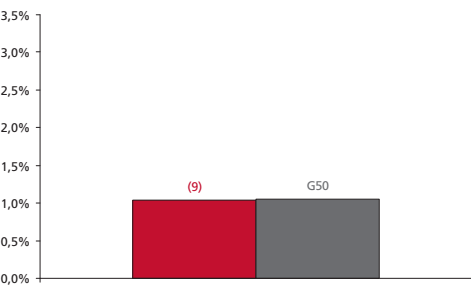
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

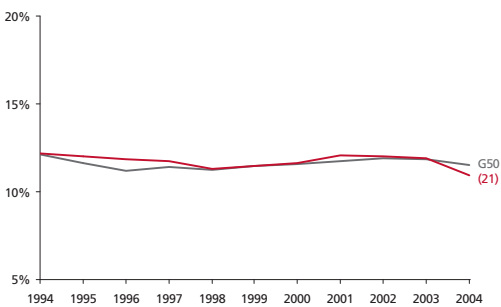
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

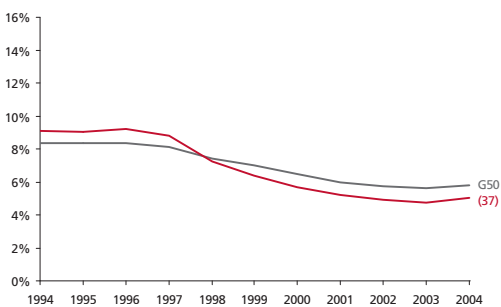
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

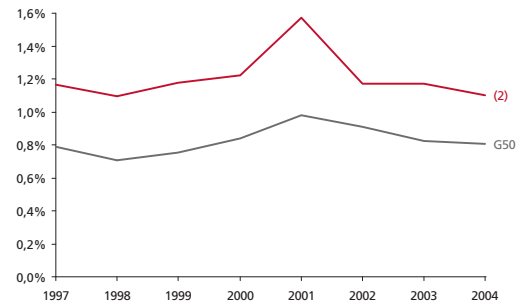
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

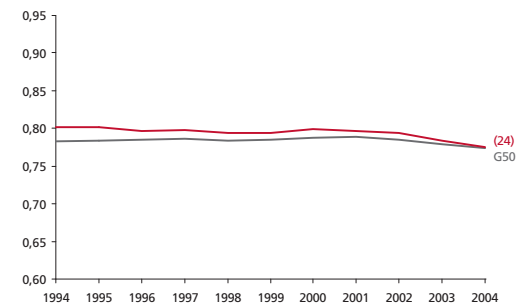
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

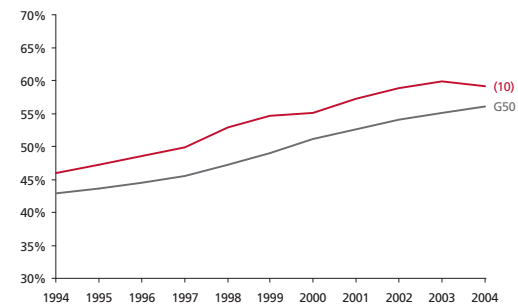
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

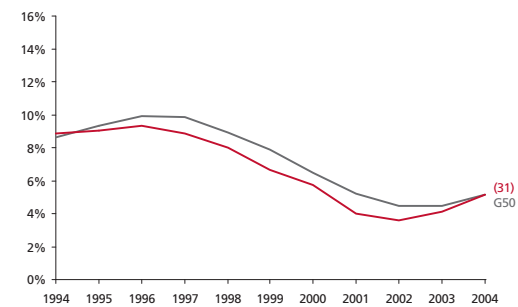
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

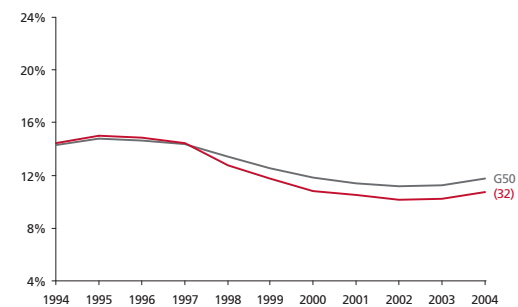
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

Armoede

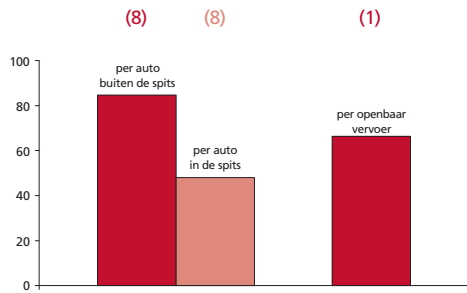
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

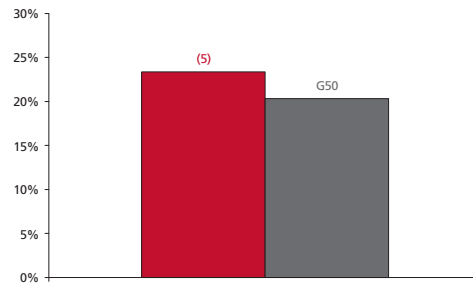
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

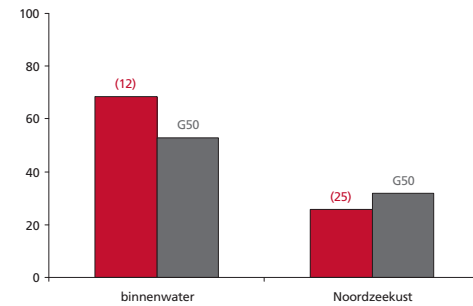
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

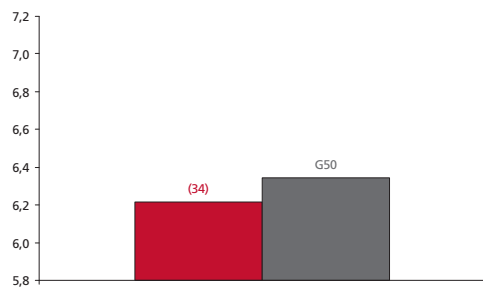
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

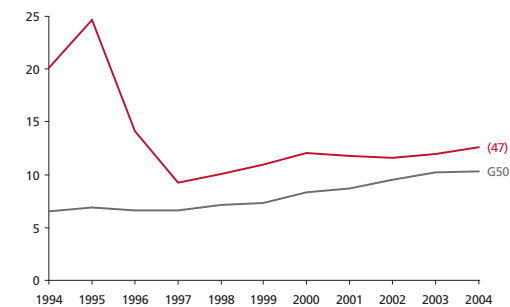
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

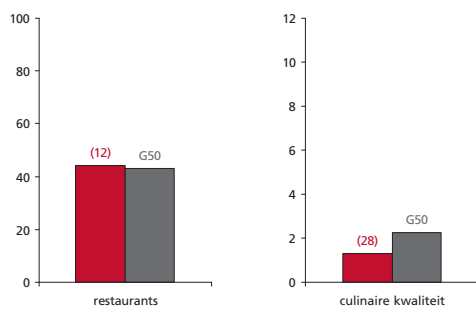
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

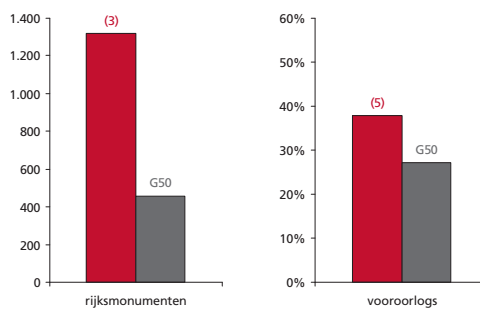
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

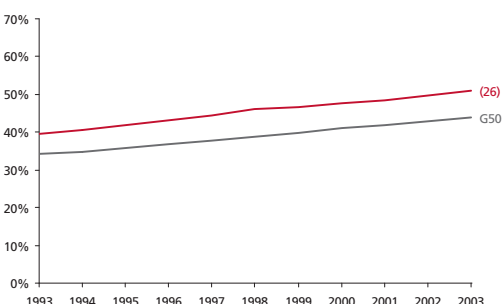
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

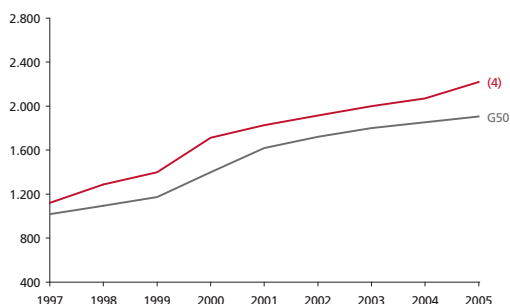
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht**
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Velsen

Met 67.642 inwoners de
49^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

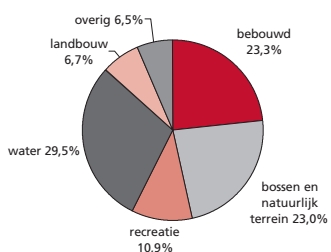
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Velsen
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

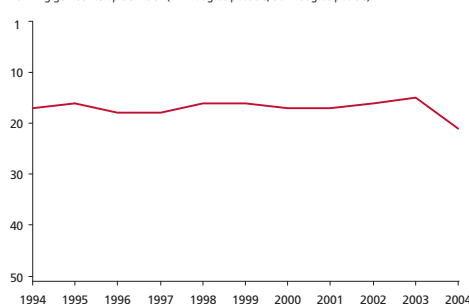
totale oppervlakte 6.300 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(34)
cultureel aanbod	(28)
aantal misdrijven	(2)
percentage koopwoningen	(15)
nabijheid natuurgebieden	(35)
culinair aanbod	(11)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(13)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(21)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

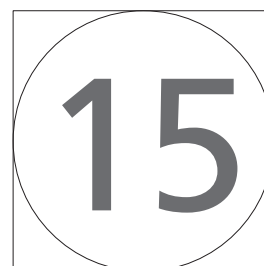
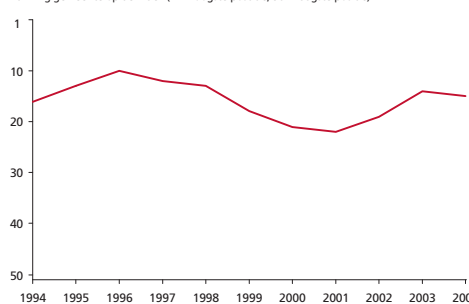

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

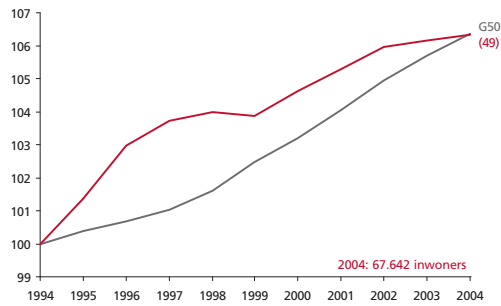
Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(5)
werkloosheid	(13)
arbeidsongeschiktheid	(34)
armoede	(4)
percentage laagopgeleiden	(22)
participatie vrouwen	(6)
banen	(34)
percentage groeisectoren	(50)
sociaal-economische index:	(15)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

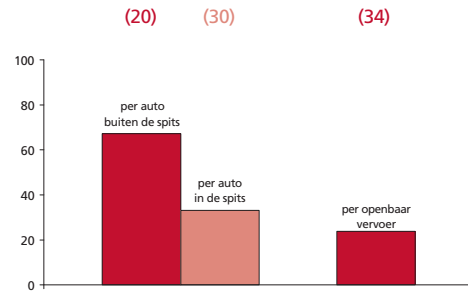
Bevolking

Totale bevolkingsomvang (index, 1994 = 100)

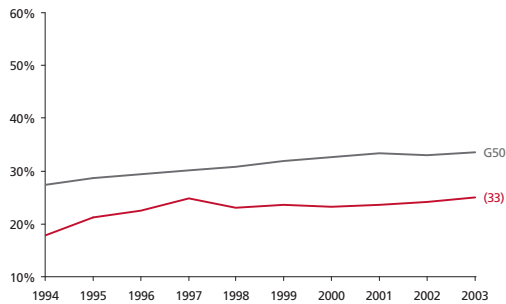
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

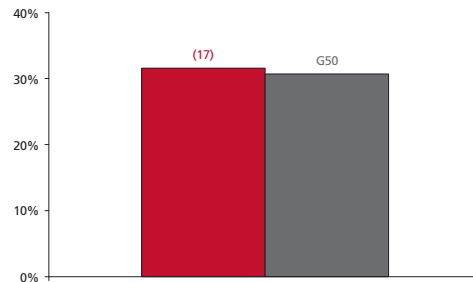
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

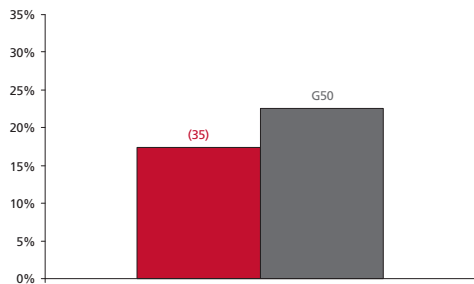
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

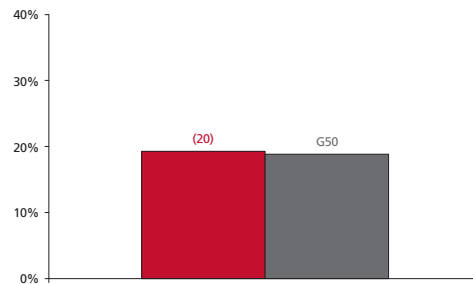
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

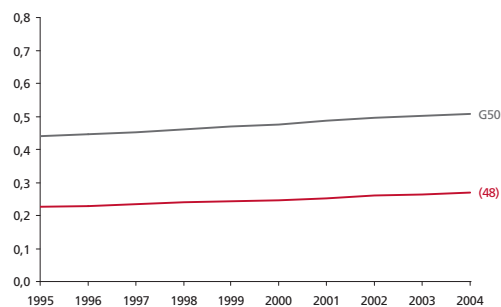
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

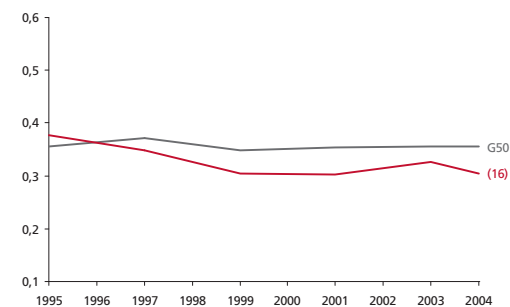
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

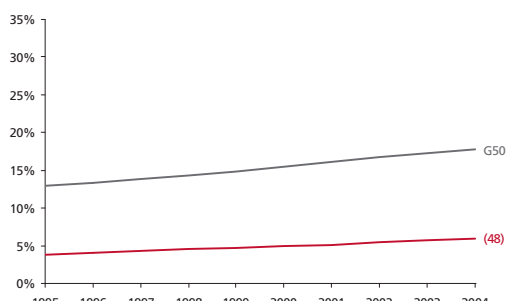
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

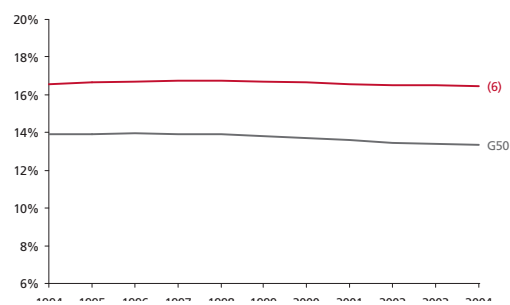
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

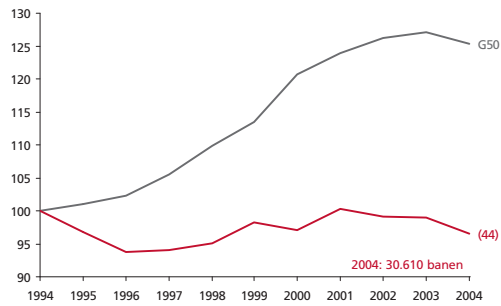

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen**
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen**
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

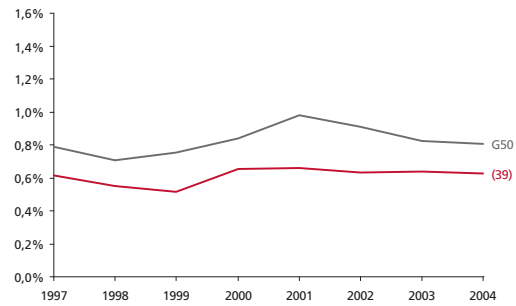
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

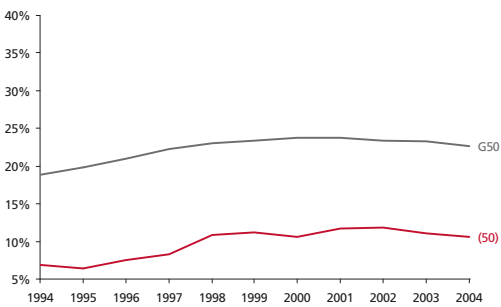
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

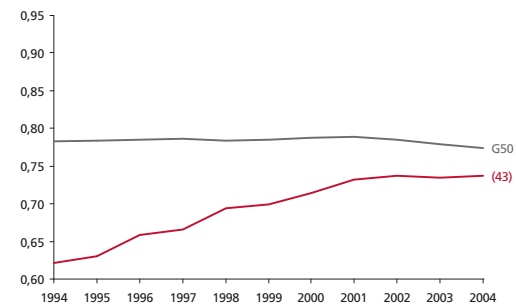
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

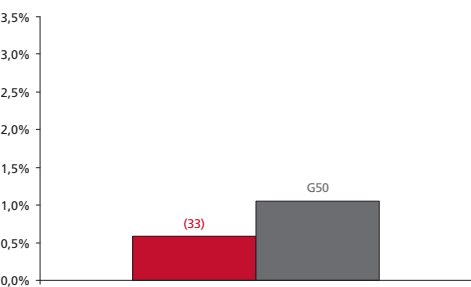
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

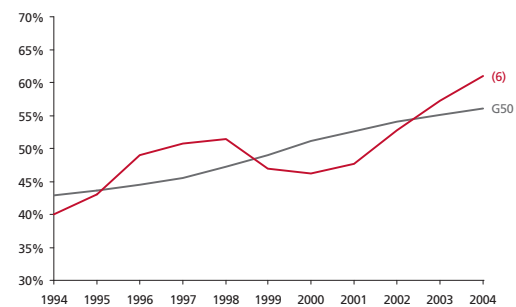
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

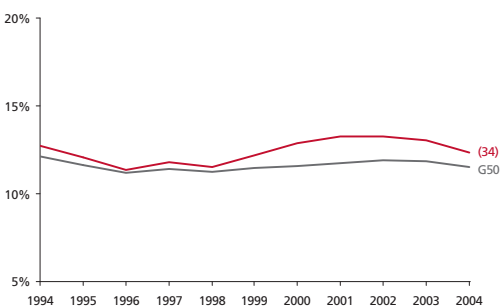
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

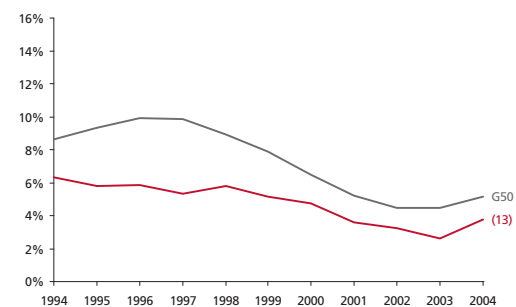
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

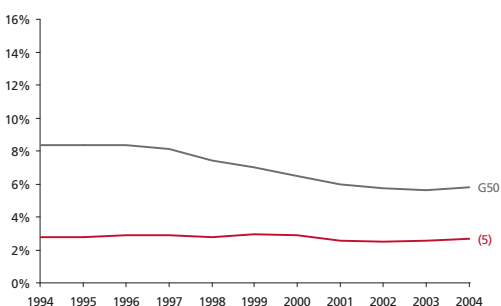
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

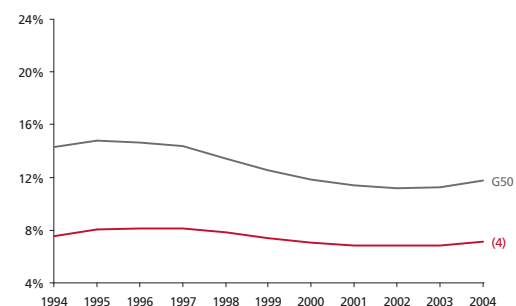
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

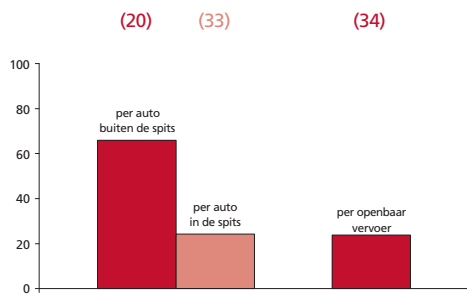
Armoede

Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

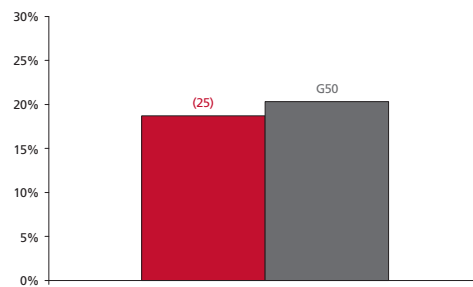
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

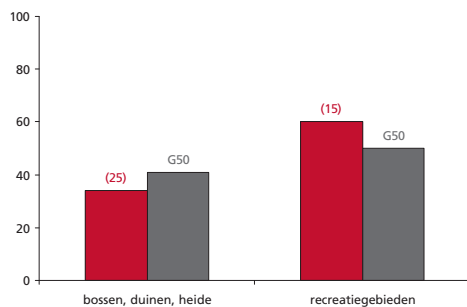
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

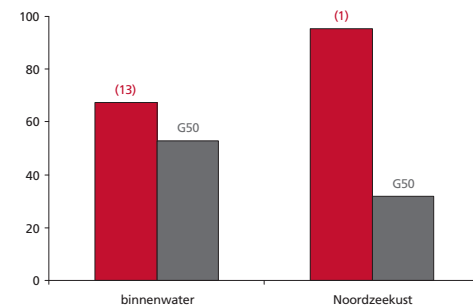
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

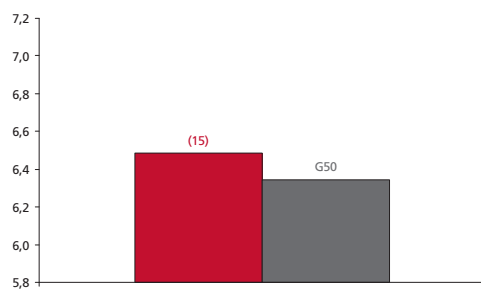
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

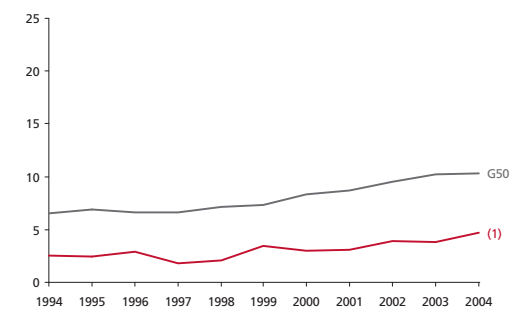
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

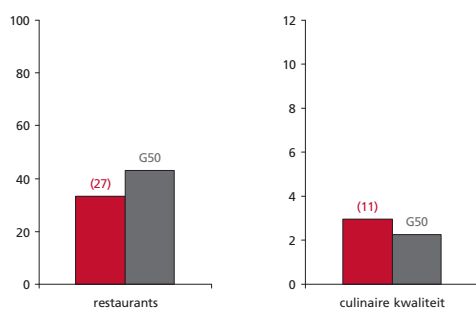
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

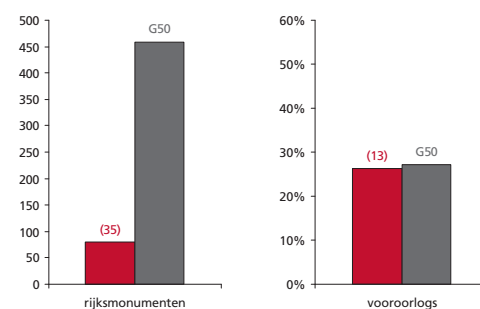
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

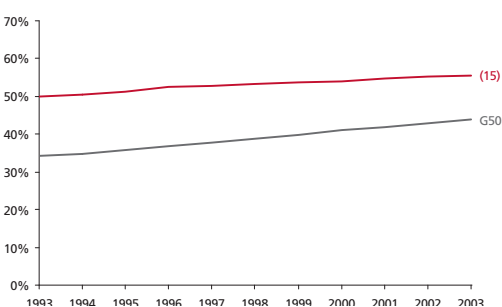
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

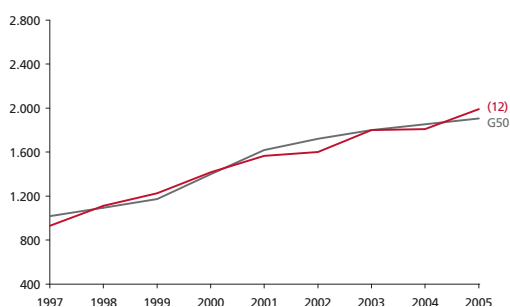
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen**
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Venlo

Met 92.094 inwoners de
30^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

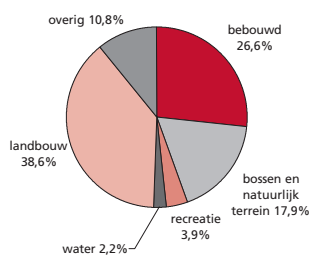
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Venlo
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

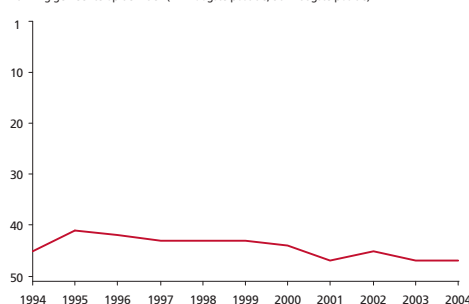
totale oppervlakte 8.640 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(42)
cultureel aanbod	(33)
aantal misdrijven	(25)
percentage koopwoningen	(25)
nabijheid natuurgebieden	(46)
culinair aanbod	(3)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(34)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(47)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

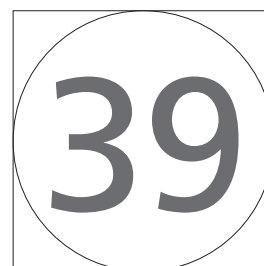
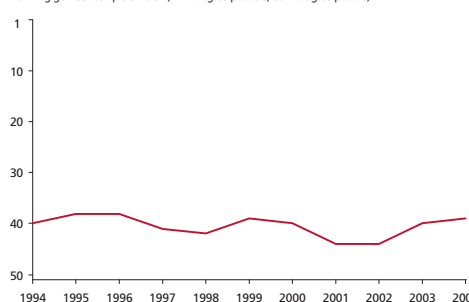

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

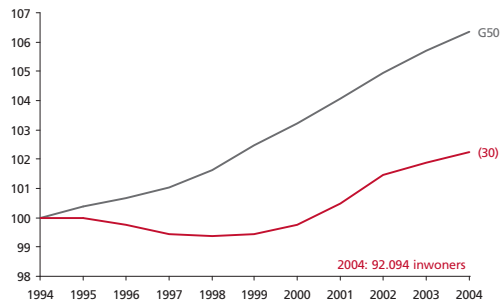
Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(21)
werkloosheid	(30)
arbeidsongeschiktheid	(33)
armoede	(39)
percentage laagopgeleiden	(47)
participatie vrouwen	(32)
banen	(15)
percentage groeisectoren	(48)
sociaal-economische index:	(39)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

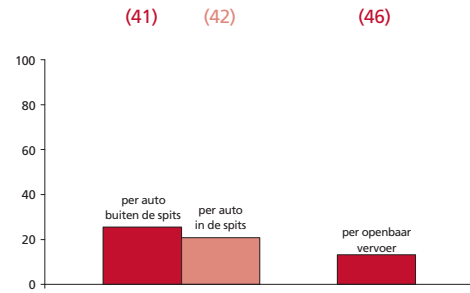
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

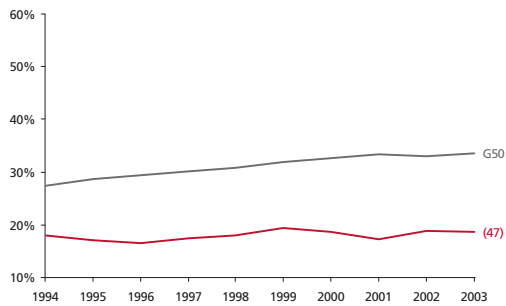
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

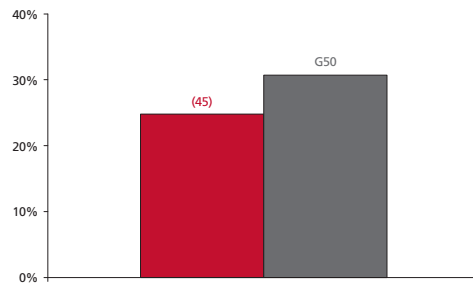
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

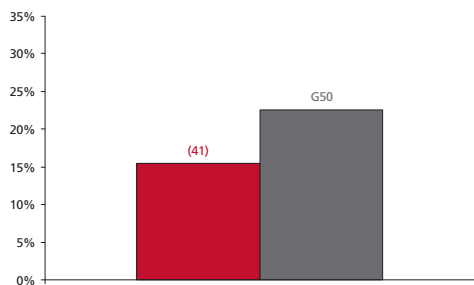
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

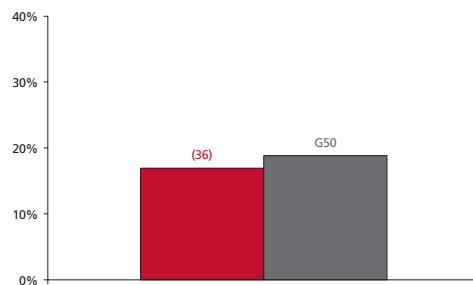
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

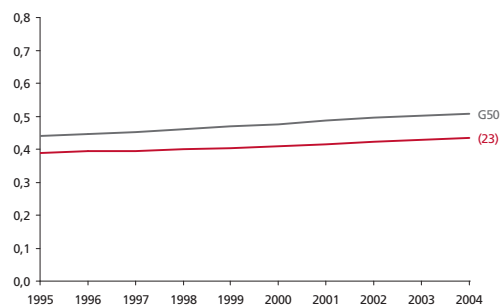
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

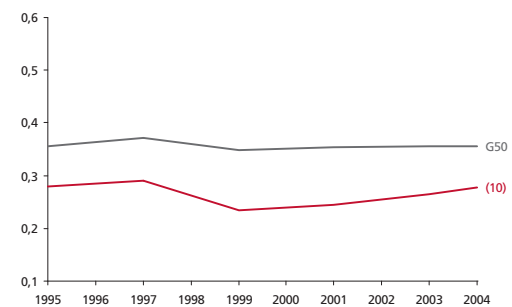
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

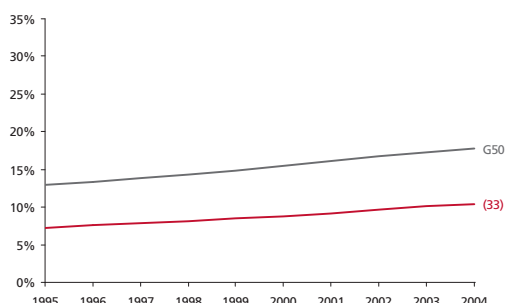
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

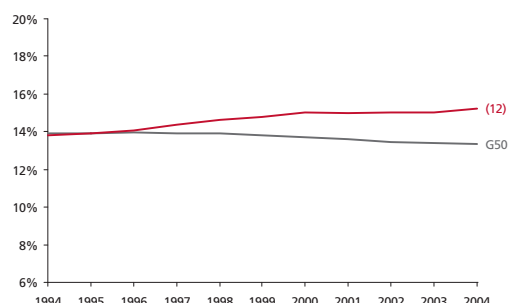
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

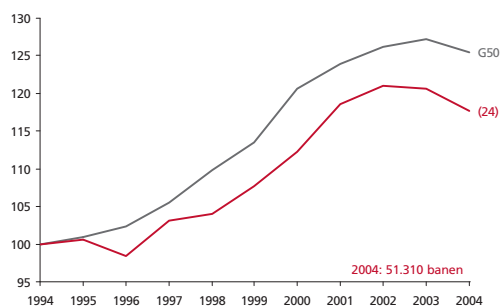

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo**
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo**
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

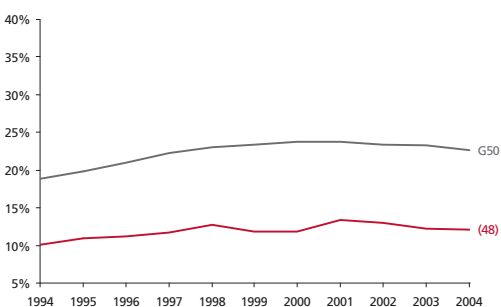
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

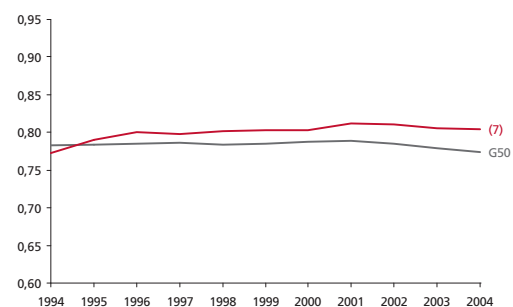
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

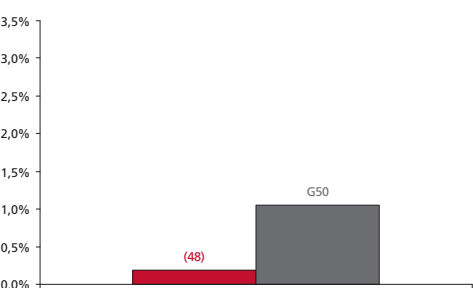
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

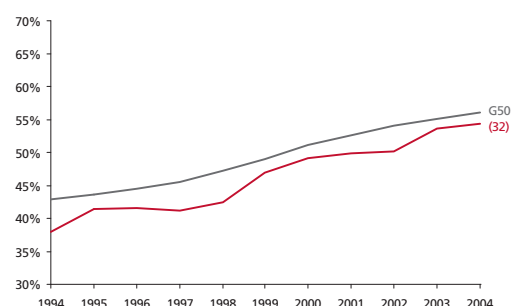
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

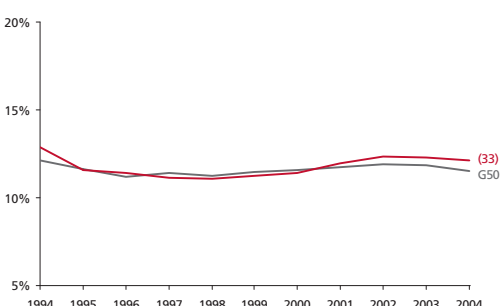
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

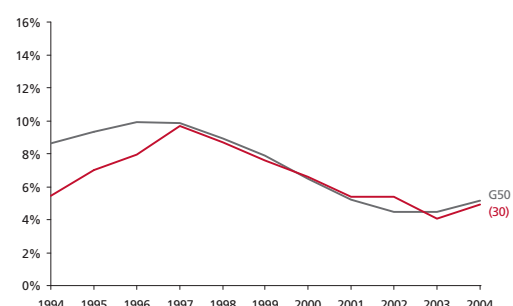
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

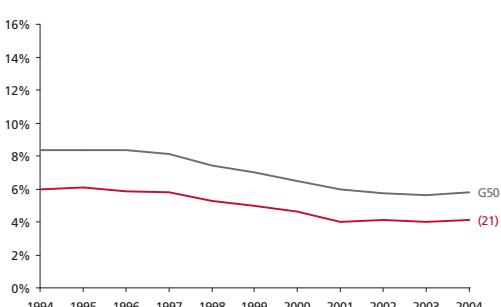
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

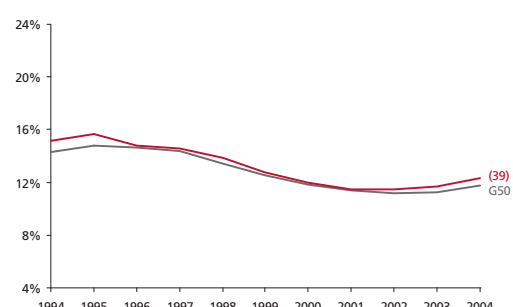
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

Armoede

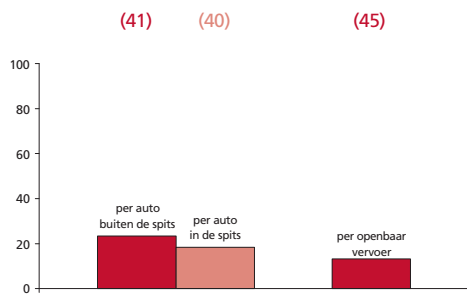
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

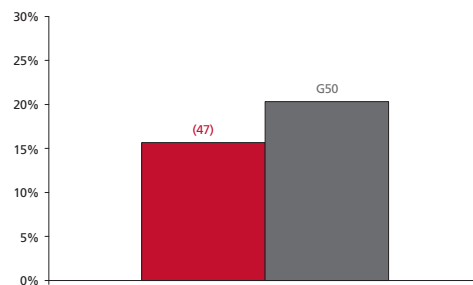
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

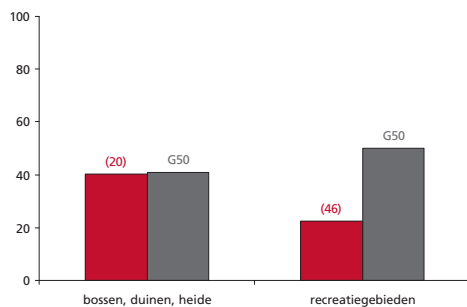
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

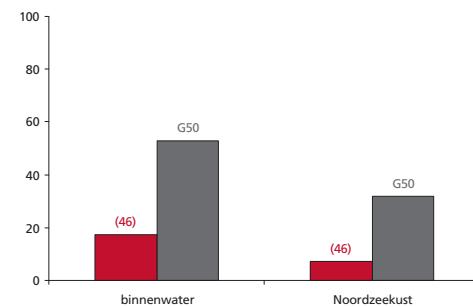
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

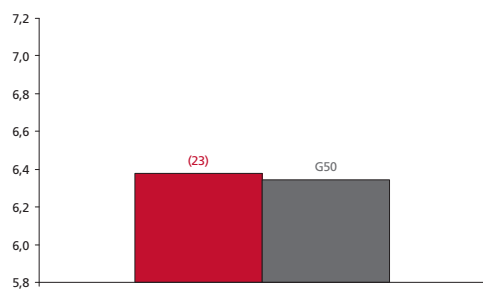
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

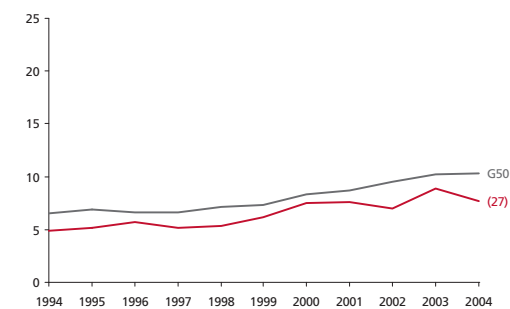
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

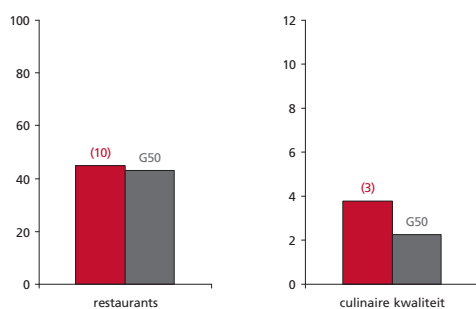
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

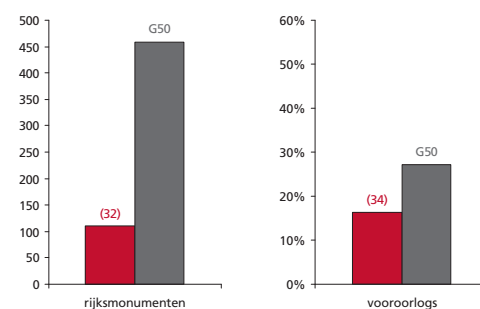
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

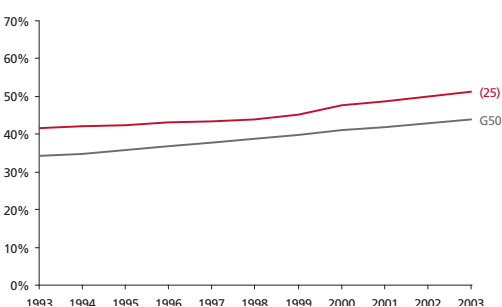
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

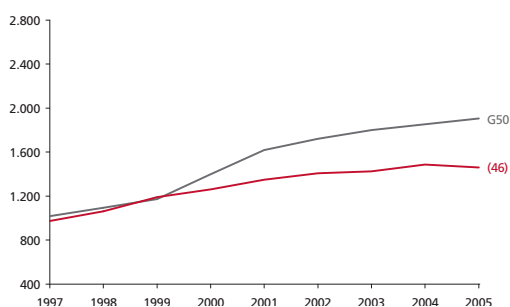
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo**
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Vlaardingen

Met 74.058 inwoners de
42^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

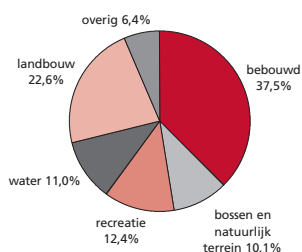
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Vlaardingen
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

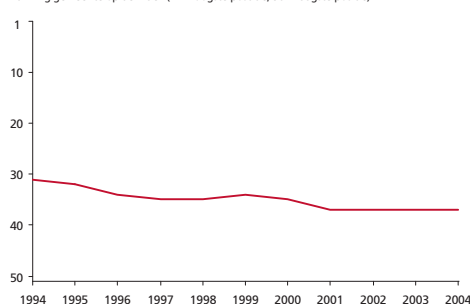
totale oppervlakte 2.670 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

	Ranking
bereikbaarheid	(18)
cultureel aanbod	(47)
aantal misdrijven	(8)
percentage koopwoningen	(48)
nabijheid natuurgebieden	(37)
culinair aanbod	(37)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(33)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(37)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

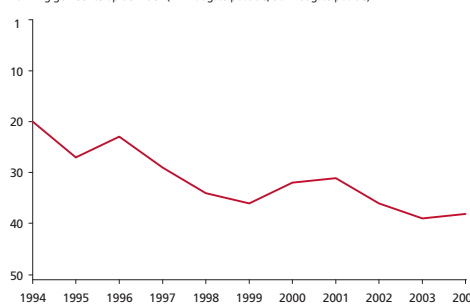
37

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

	Ranking
bijstand	(38)
werkloosheid	(37)
arbeidsongeschiktheid	(9)
armoede	(26)
percentage laagopgeleiden	(28)
participatie vrouwen	(36)
banen	(48)
percentage groeisectoren	(32)
sociaal-economische index:	(38)

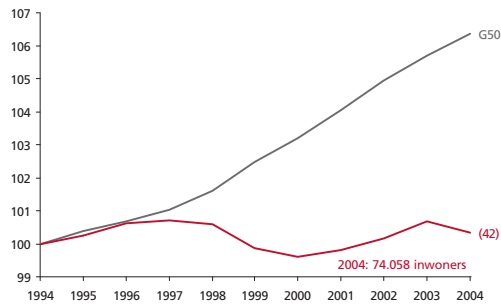
Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

38

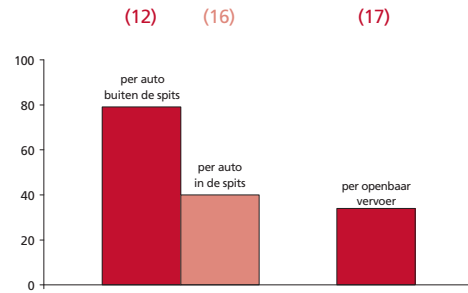
Bevolking

Totale bevolkingsomvang (index, 1994 = 100)

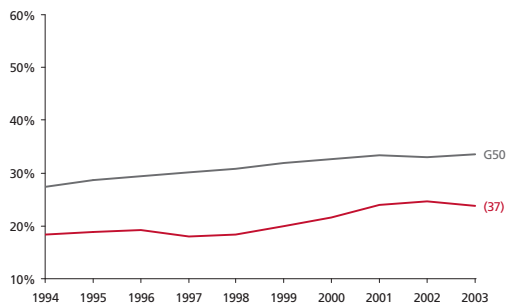
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

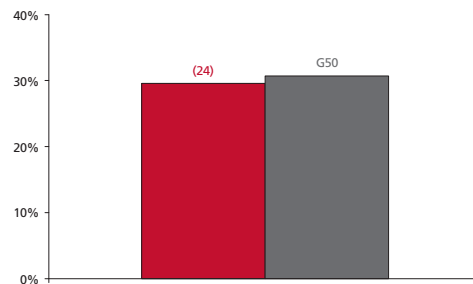
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

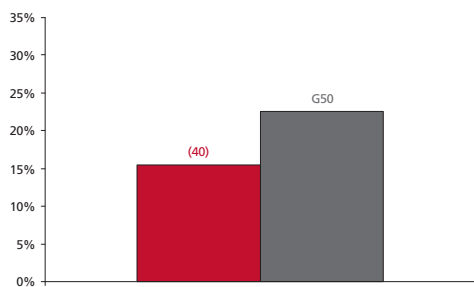
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

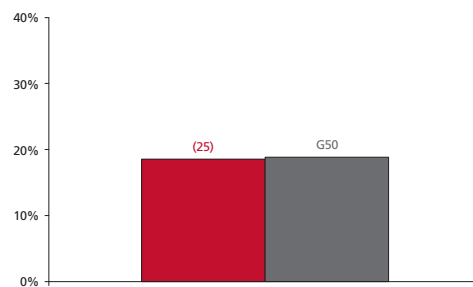
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

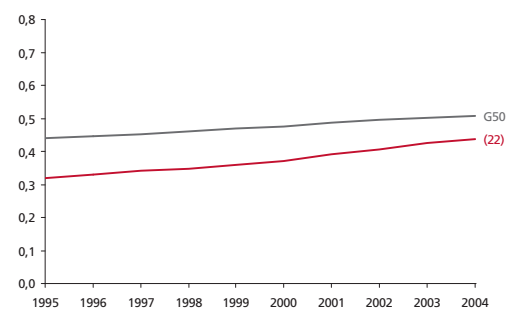
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

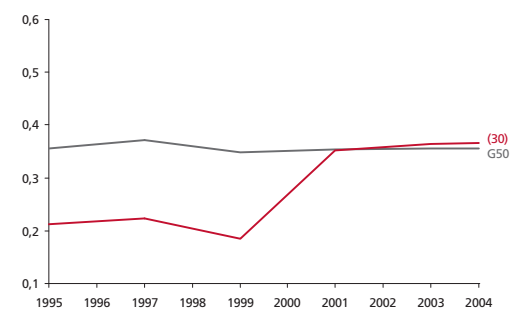
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

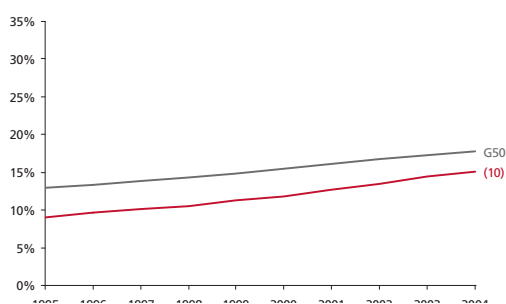
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

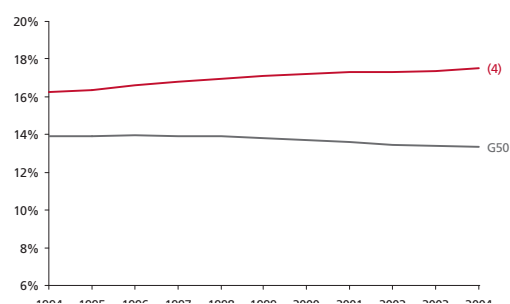
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

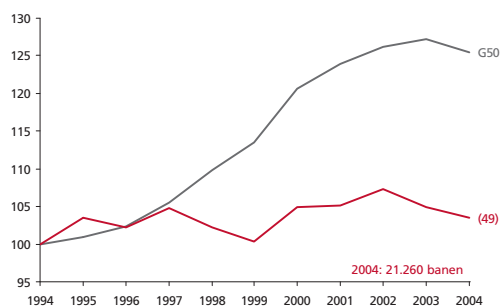

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen**
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Sociaal-economische positie

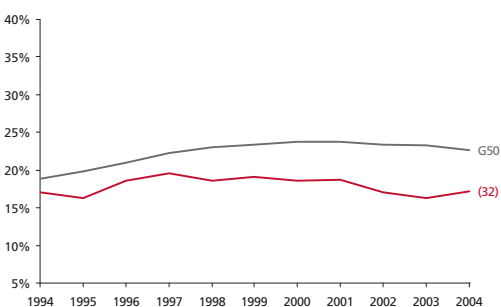
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

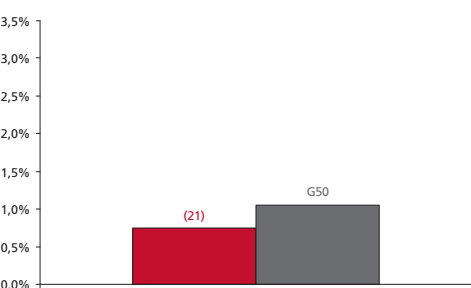
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

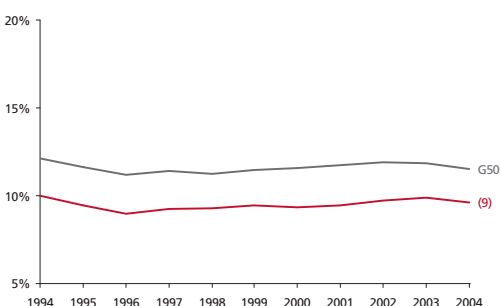
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

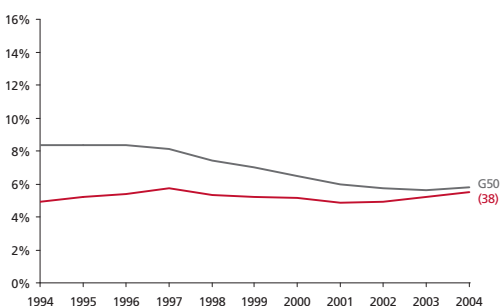
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

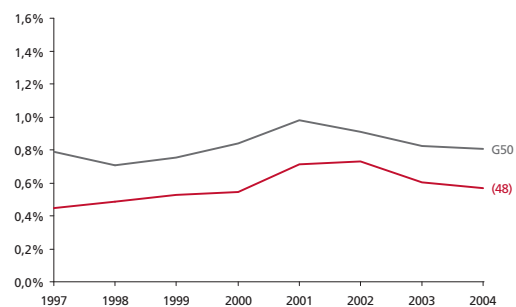
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

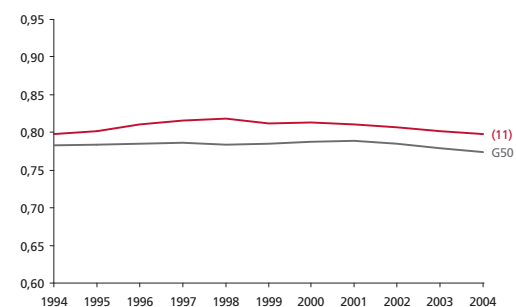
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

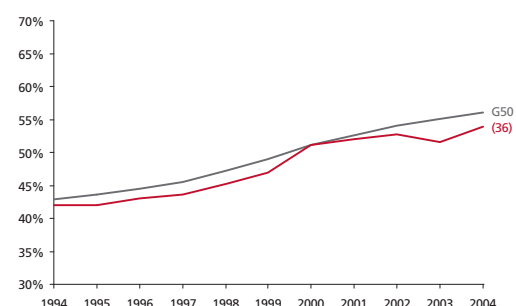
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

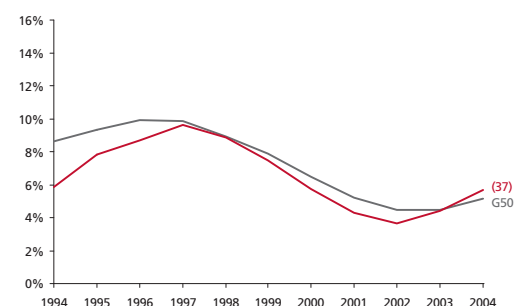
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

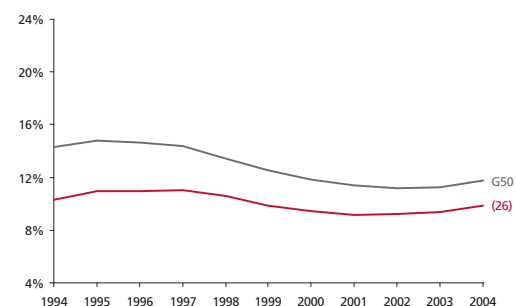
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

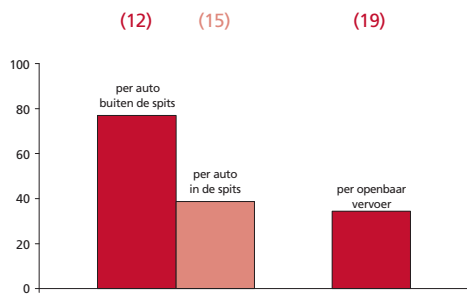
Armoede

Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

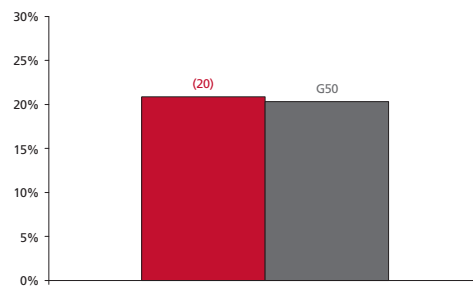
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

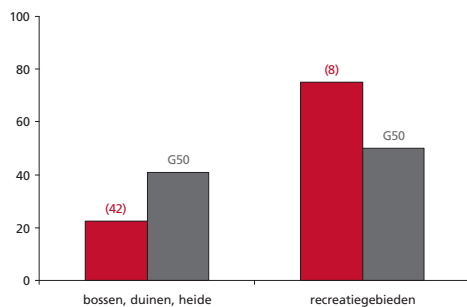
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

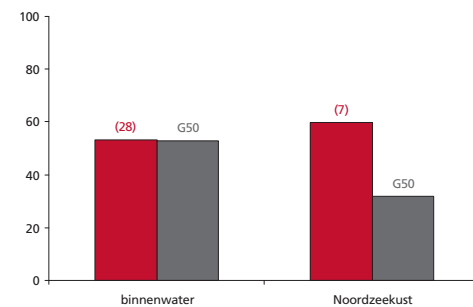
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

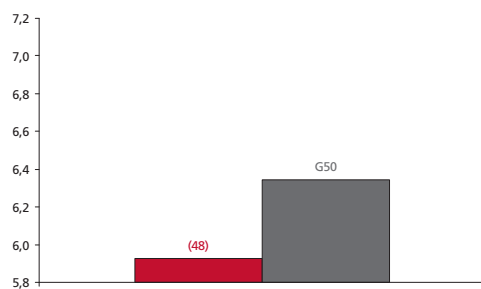
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

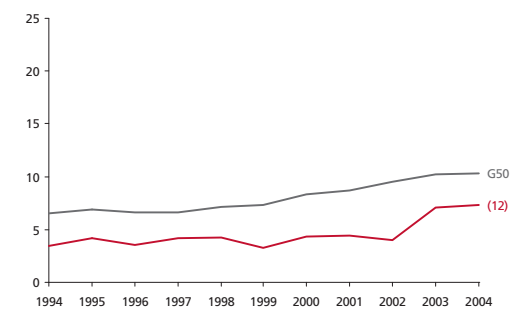
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

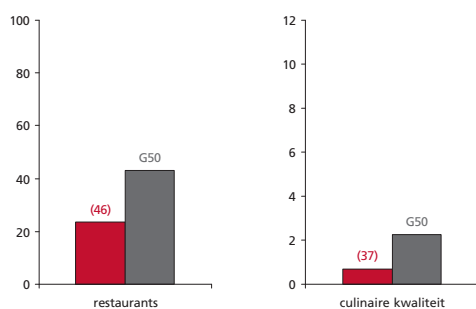
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

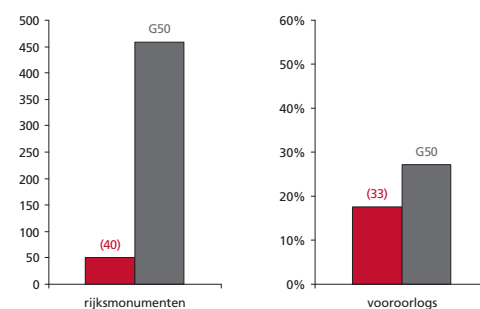
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

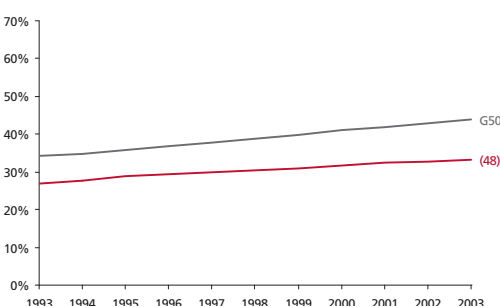
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

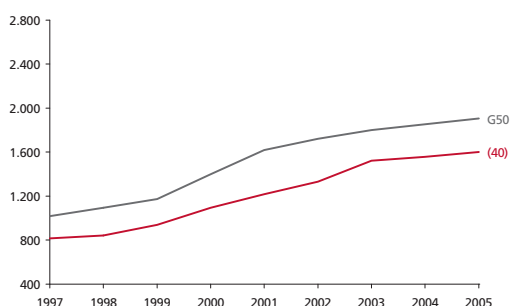
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingse**
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Zaanstad

Met 139.774 inwoners de
15^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

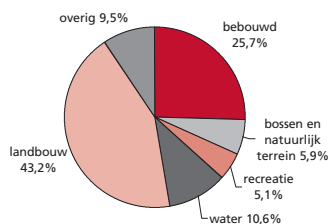
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Zaanstad
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

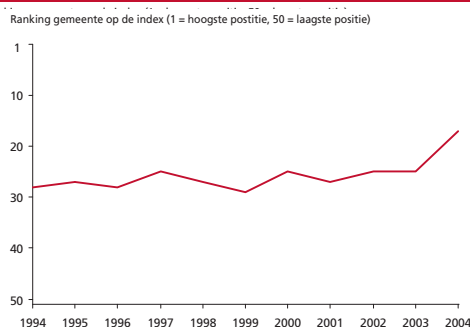

totale oppervlakte 8.300 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

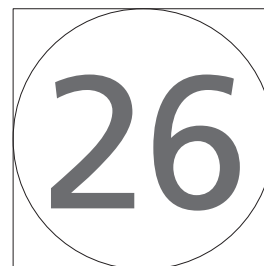
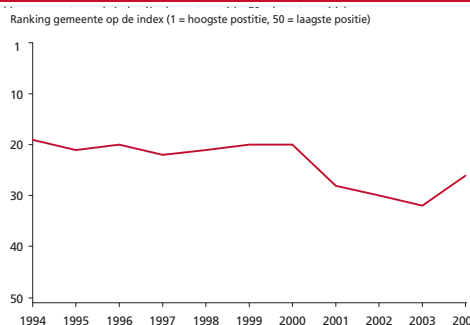
Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(17)
cultureel aanbod	(36)
aantal misdrijven	(6)
percentage koopwoningen	(30)
nabijheid natuurgebieden	(22)
culinair aanbod	(34)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(20)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(17)

Sociaal-economische index

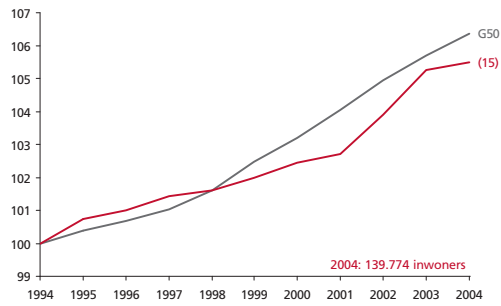
De sociaal-economische index bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(11)
werkloosheid	(2)
arbeidsongeschiktheid	(44)
armoede	(13)
percentage laagopgeleiden	(38)
participatie vrouwen	(28)
banen	(44)
percentage groeisectoren	(36)
sociaal-economische index:	(26)

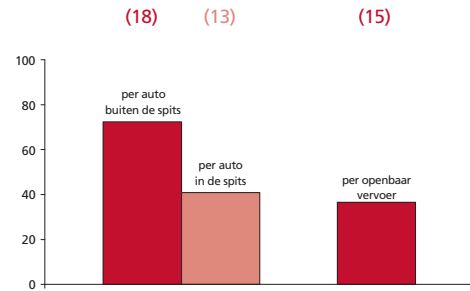
Bevolking

Totale bevolkingsovang (index, 1994 = 100)

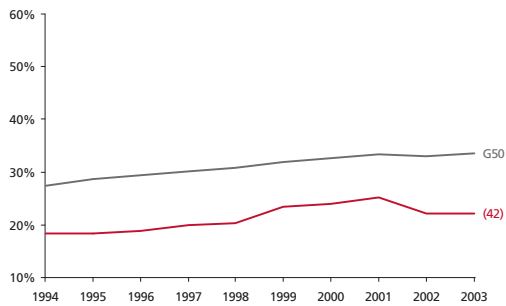
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

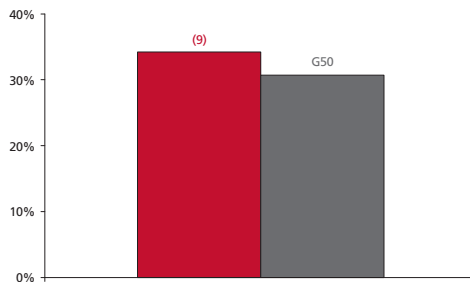
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

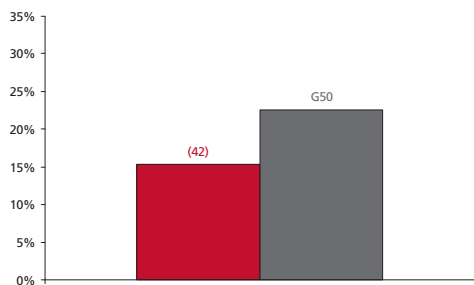
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

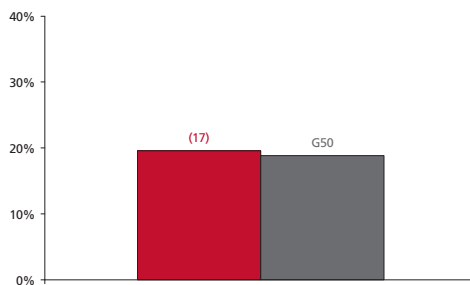
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

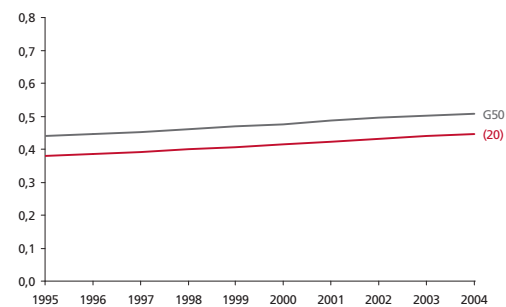
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

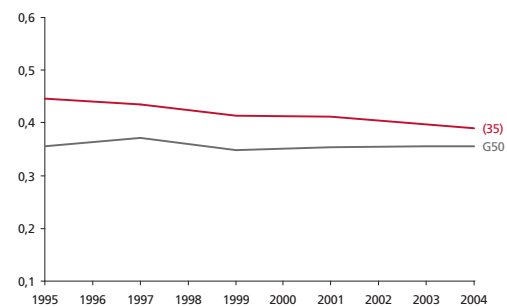
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

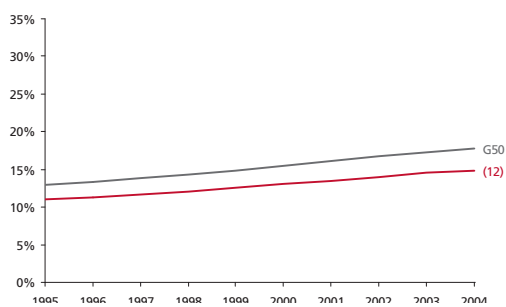
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

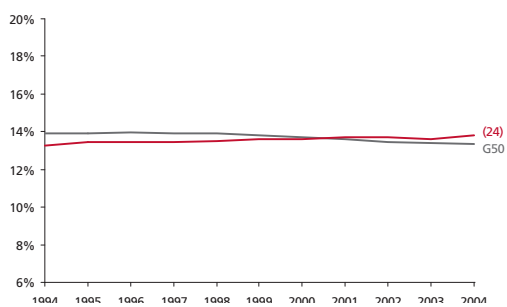
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

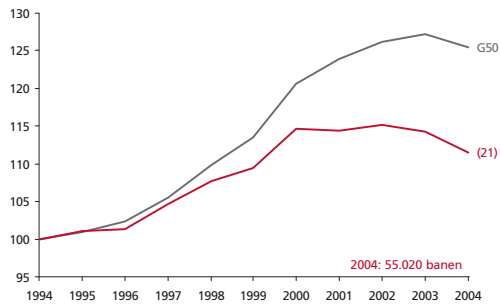

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad**
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad**
- Zoetermeer
- Zwolle

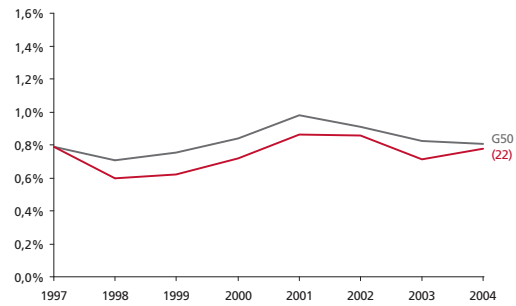
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

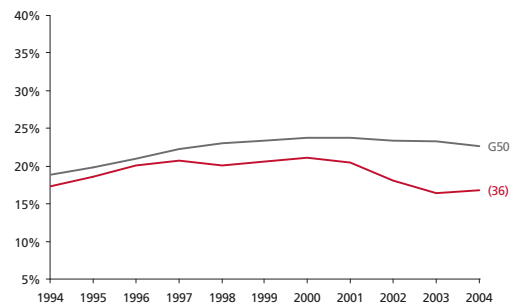
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

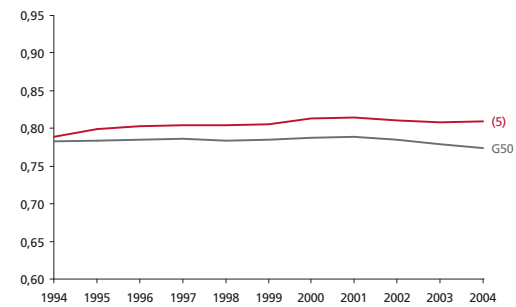
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

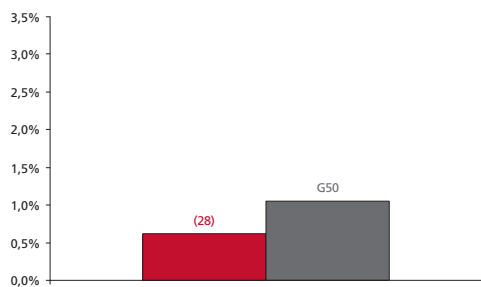
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

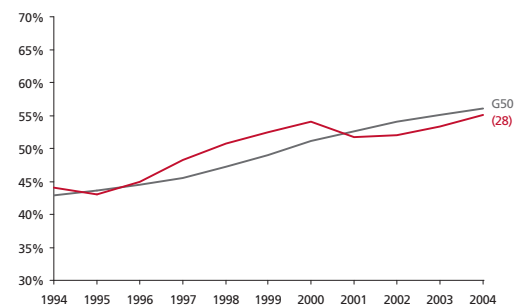
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

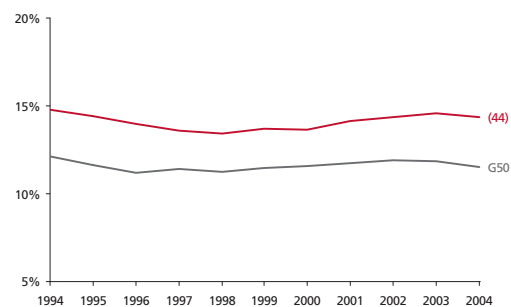
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

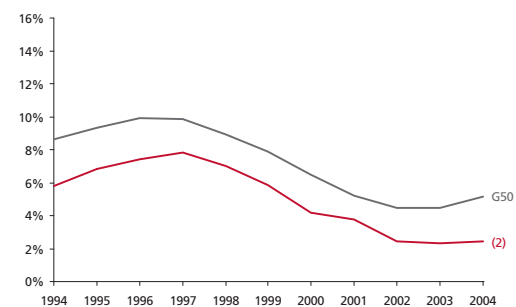
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

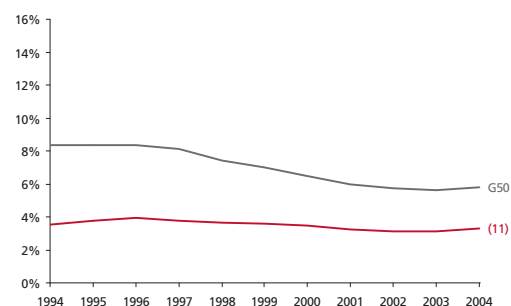
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

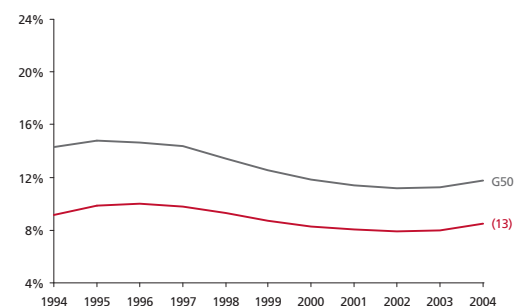
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

Armoede

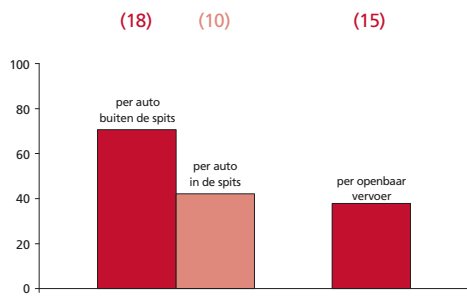
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

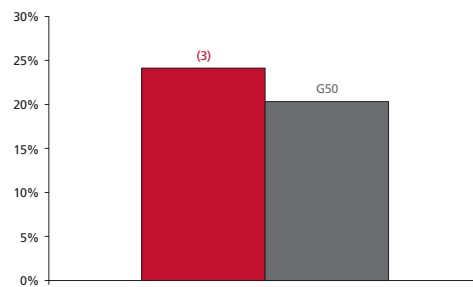
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

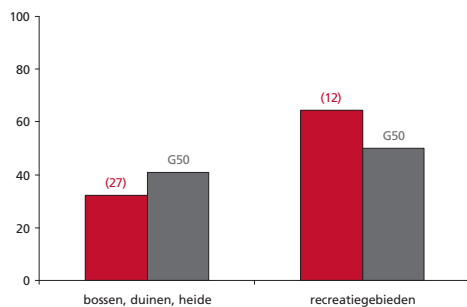
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

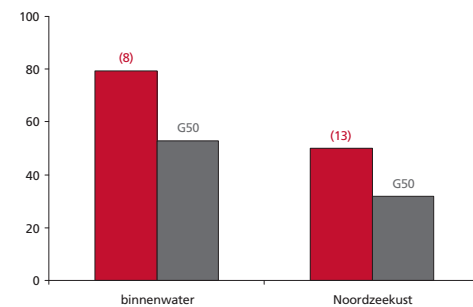
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

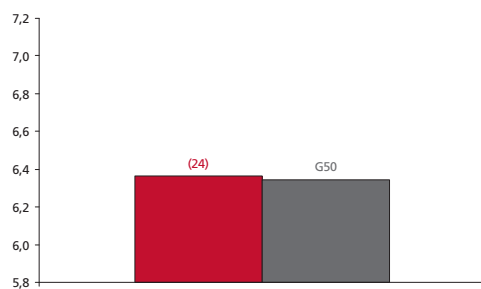
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

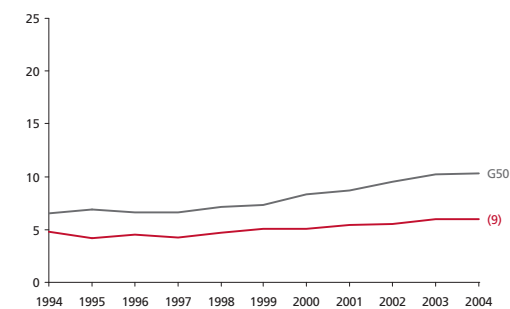
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

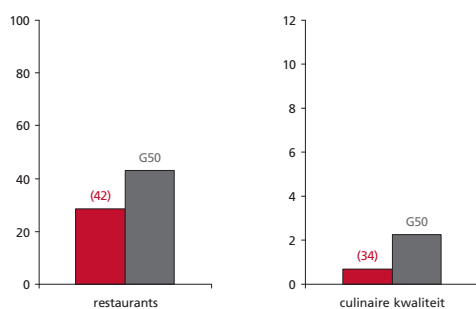
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

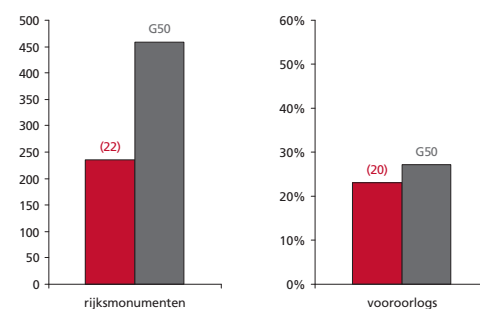
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

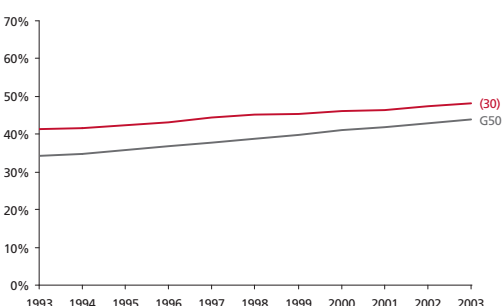
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

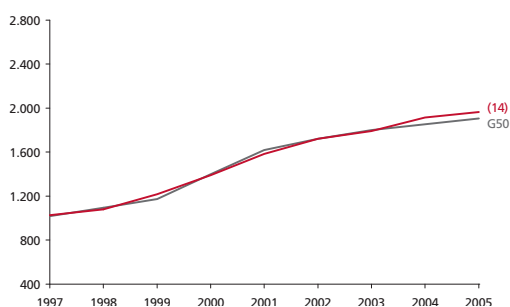
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Zoetermeer

Met 114.216 inwoners de
22^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/nee

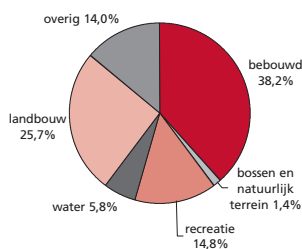
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Zoetermeer
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

Grondgebruik

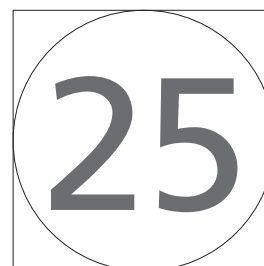
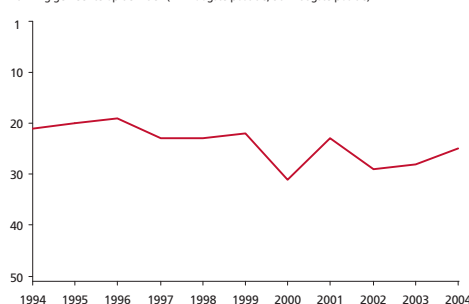
totale oppervlakte 3.710 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat uit:

Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bereikbaarheid	(7)
cultureel aanbod	(27)
aantal misdrijven	(21)
percentage koopwoningen	(33)
nabijheid natuurgebieden	(39)
culinair aanbod	(46)
universiteiten	(12)
percentage vooroorlogse woningen	(47)
woon-aantrekkelijkheidsindex:	(25)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

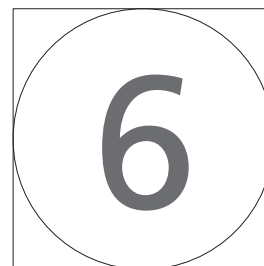
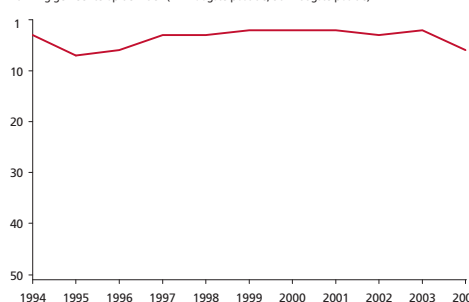

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit:

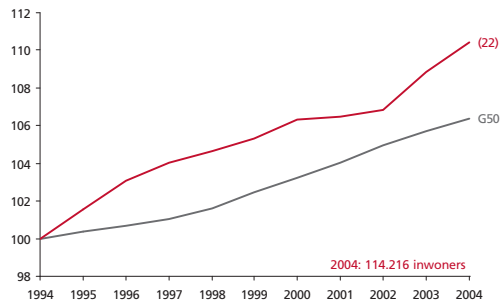
Ranking	Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)
bijstand	(15)
werkloosheid	(11)
arbeidsongeschiktheid	(4)
armoede	(5)
percentage laagopgeleiden	(14)
participatie vrouwen	(7)
banen	(42)
percentage groeisectoren	(12)
sociaal-economische index:	(6)

Ranking gemeente op de index (1 = hoogste positie, 50 = laagste positie)

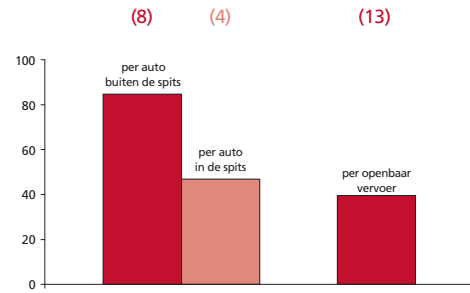
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

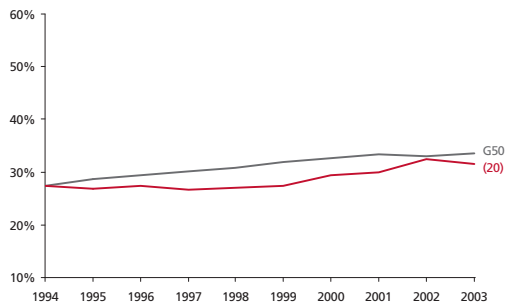
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

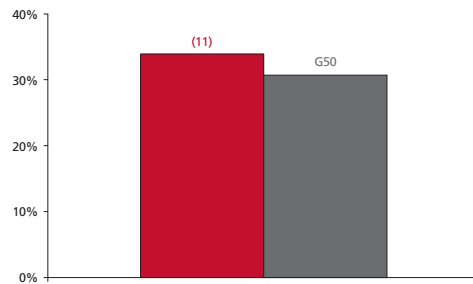
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

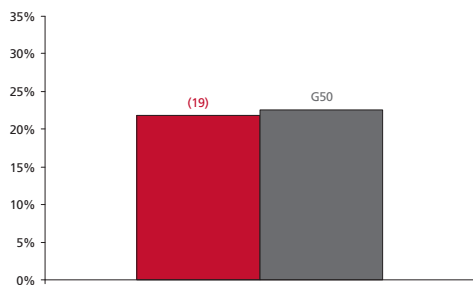
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

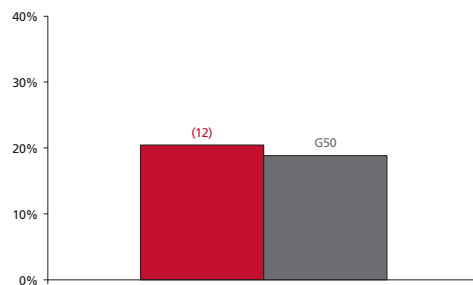
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

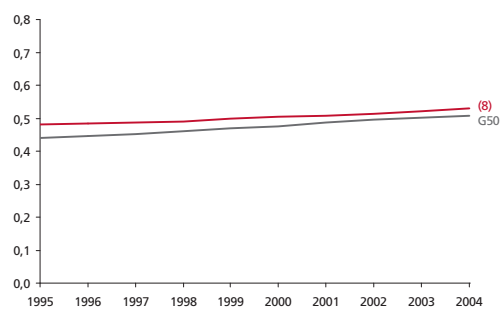
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

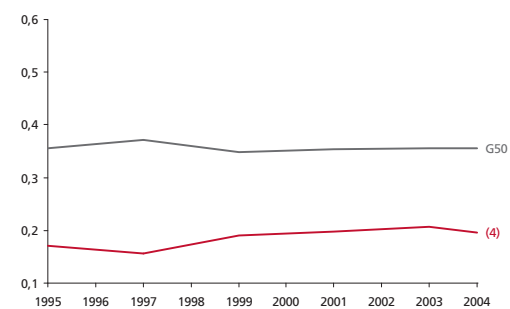
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

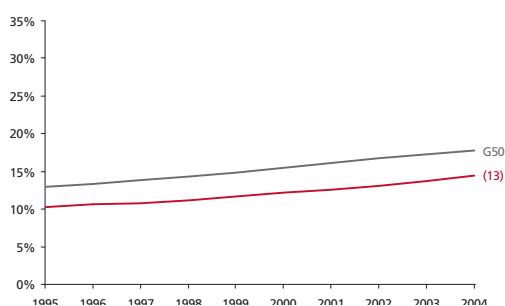
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

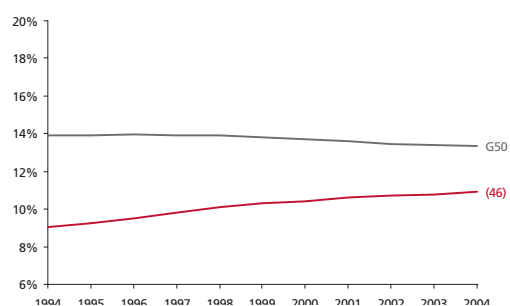
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

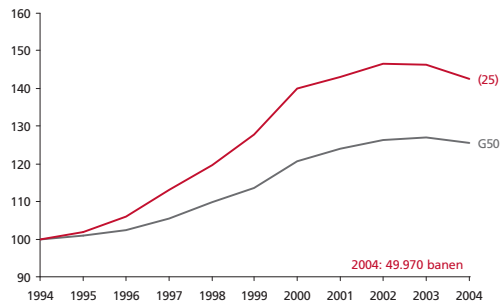

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer**
- Zwolle

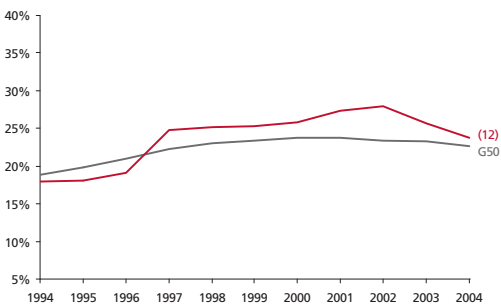
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

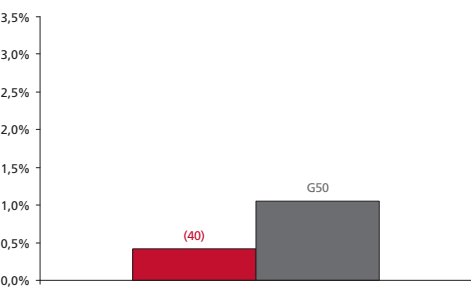
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

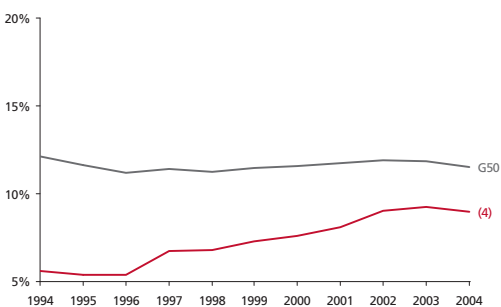
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

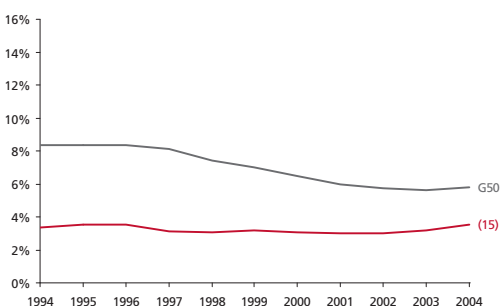
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

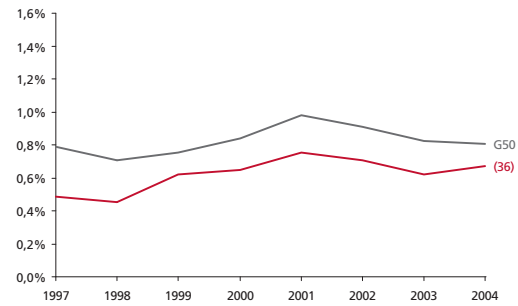
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

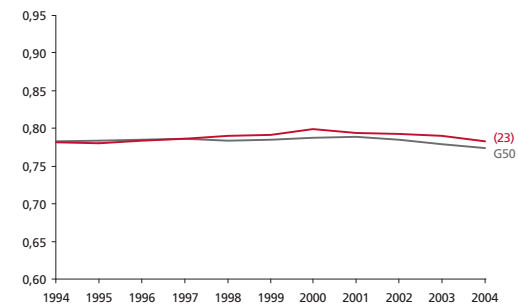
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

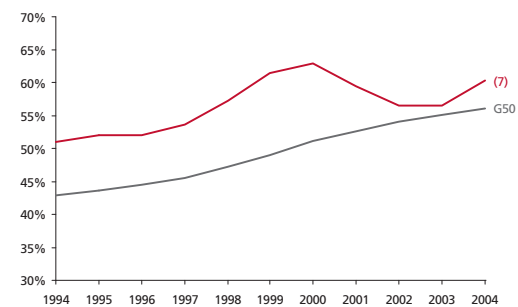
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

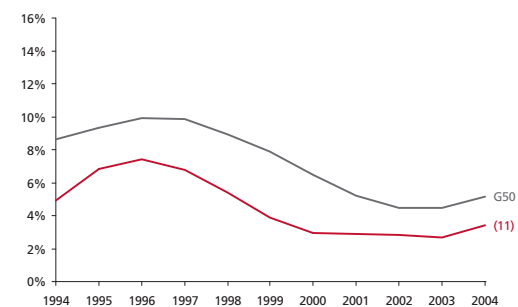
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

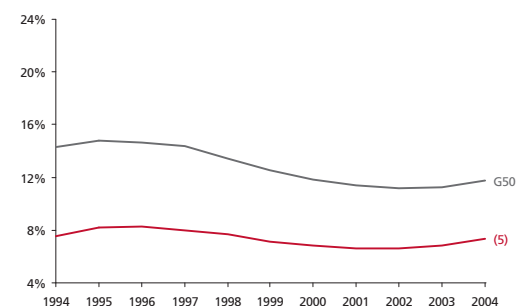
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

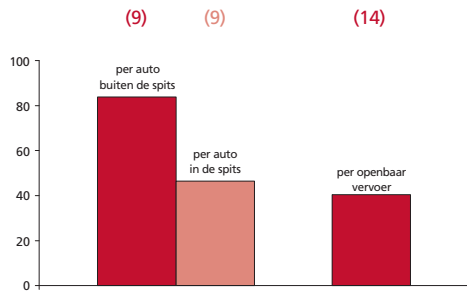
Armoede

Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

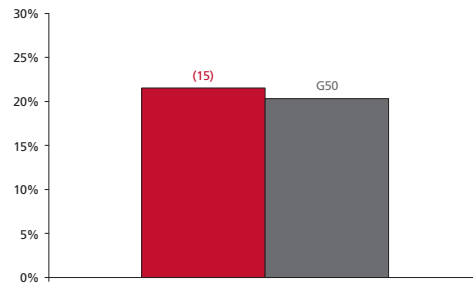
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

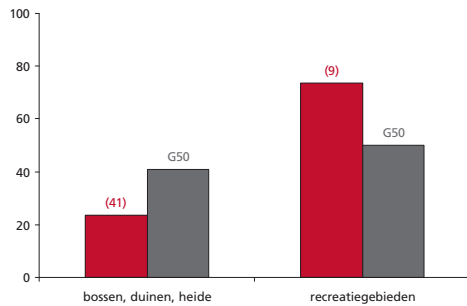
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

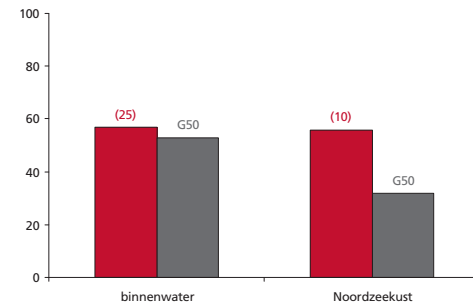
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

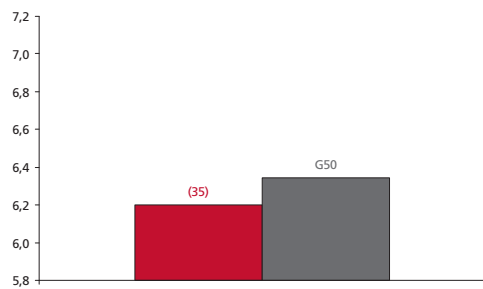
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

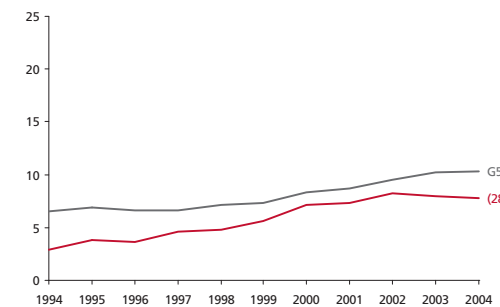
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

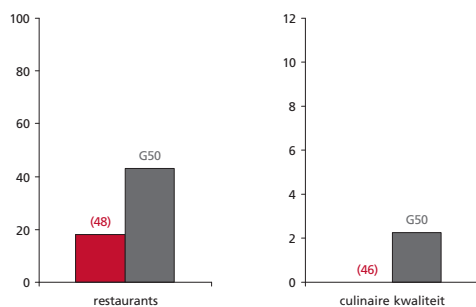
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

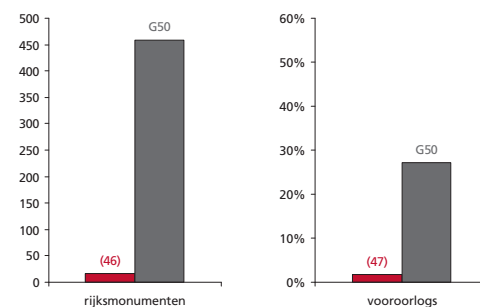
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

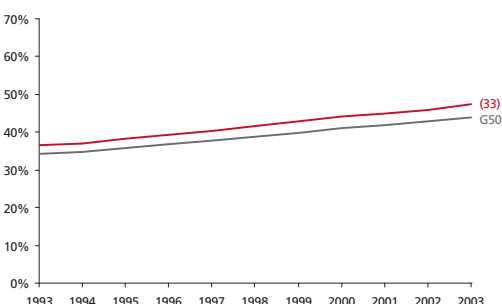
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

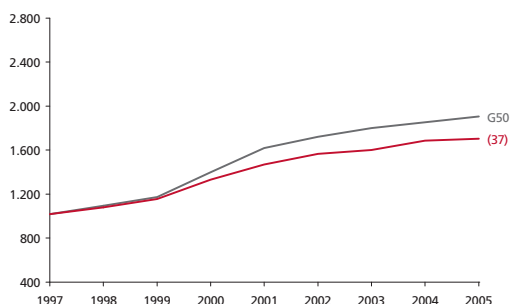
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

Zwolle

Met 110.880 inwoners de
23^e gemeente van
Nederland

grotestedenbeleid: G4/G21/G5/n e e

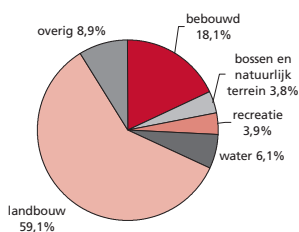
Voor alle lijn- en staafdiagrammen geldt:

- Zwolle
- gemiddelde van 50 gemeenten

Bij de lijn of staaf van de gemeente staat het rangnummer op de ranglijst van de G50. De volledige ranglijsten staan in deel III. De beschrijving van de data en bronvermeldingen staan in deel IV

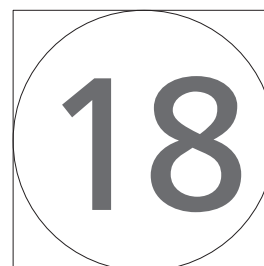
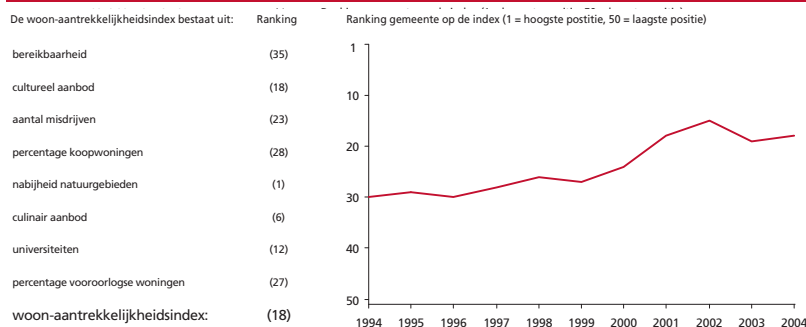

Grondgebruik

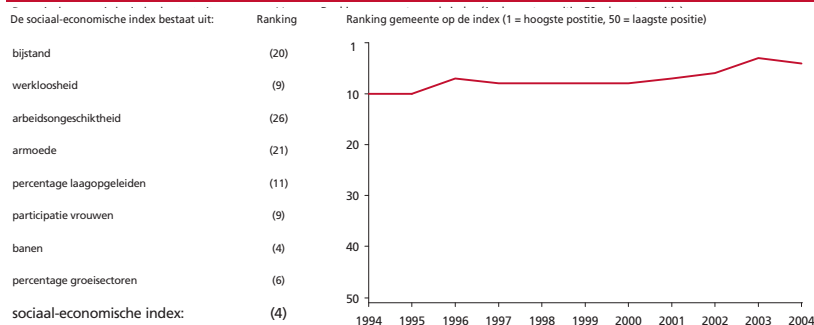

totale oppervlakte 11.930 ha

Woon-aantrekkelijkheidsindex

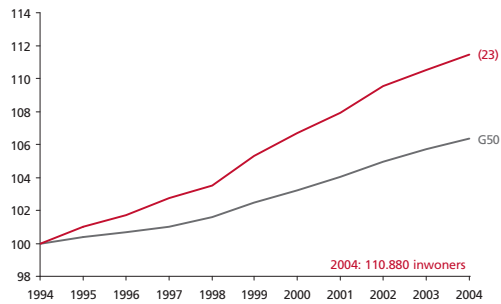

Sociaal-economische index

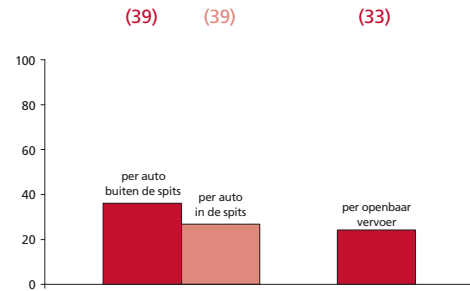
Bevolking

Totale bevolkingsovervang (index, 1994 = 100)

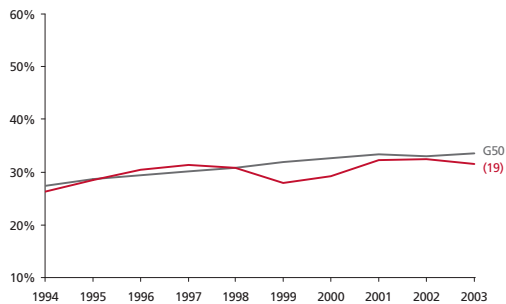
Regionaal arbeidspotentieel

Bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door potentiële werknemers

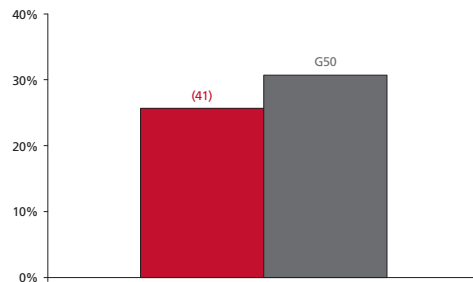
Hoogopgeleiden

Aantal hoogopgeleiden als percentage van de beroepsbevolking

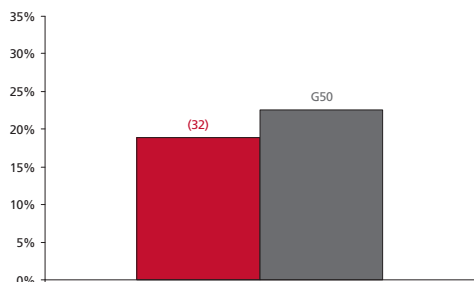
Hoogopgeleiden in de regio

Bereikbaarheid door hoogopgeleiden, % van regionaal arbeidspotentieel

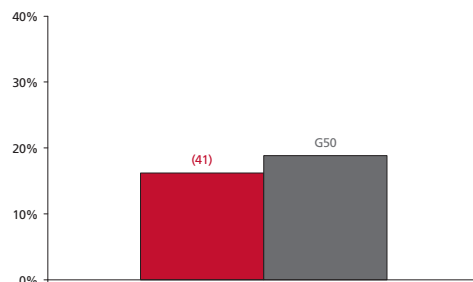
Creatieve klasse

Creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking

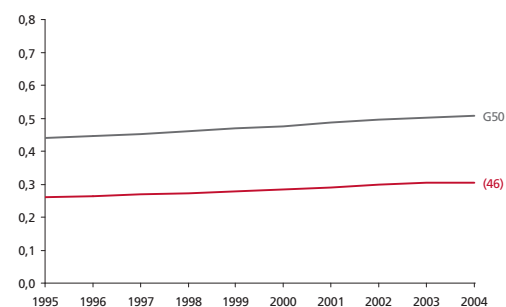
Creatieve klasse in de regio

Bereikbaarheid door creatieve klasse, % van regionaal arbeidspotentieel

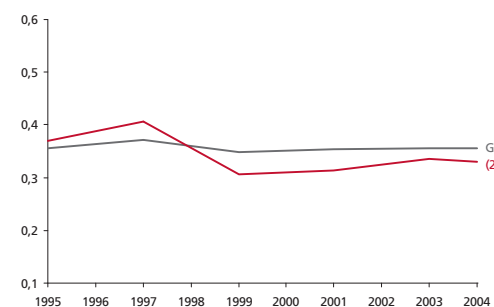
Etnische diversiteit

Mate van diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst

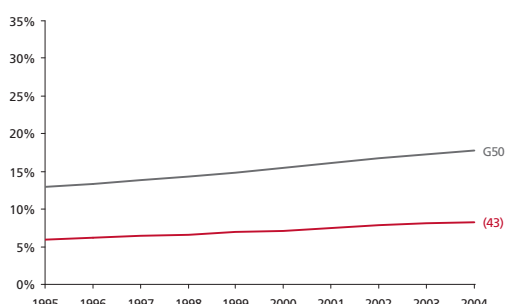
Segregatie van allochtonen

Mate van segregatie: geen segregatie = 0, volledige segregatie = 1

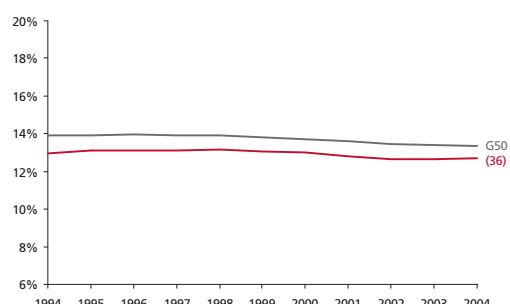
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking

Vergrijzing

Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking

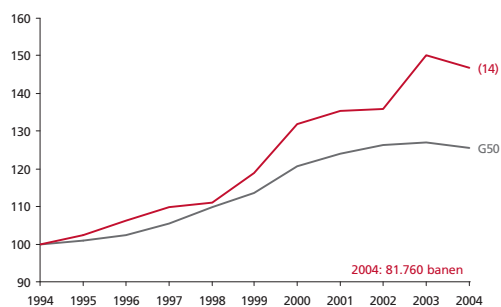

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkenisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

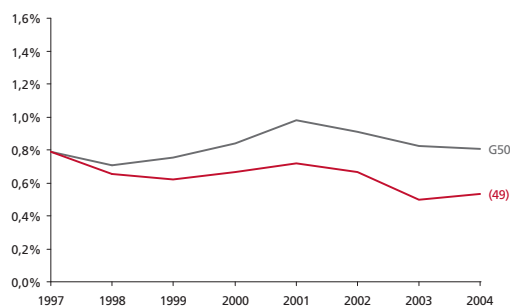
Werkgelegenheid

Aantal banen binnen de gemeente (index, 1994 = 100)

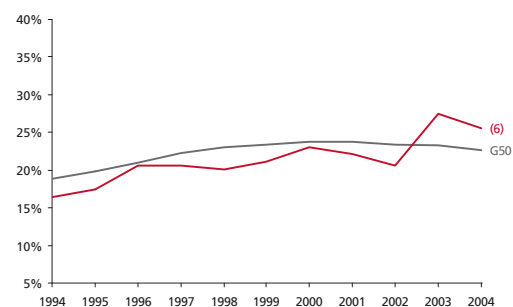
Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers als percentage van de beroepsbevolking

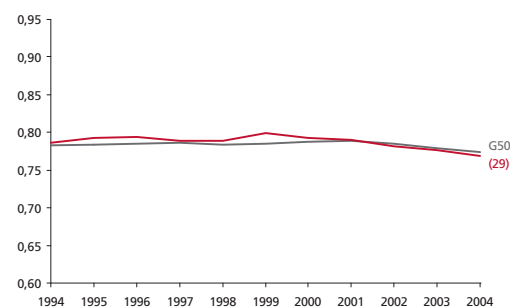
Concentratie dienstensector

Aantal banen in zakelijke diensten, percentage van totaal aantal banen

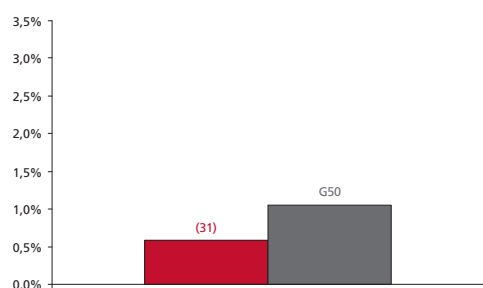
Sectorale diversiteit

Mate van diversiteit van de sectorale werkgelegenheidsstructuur

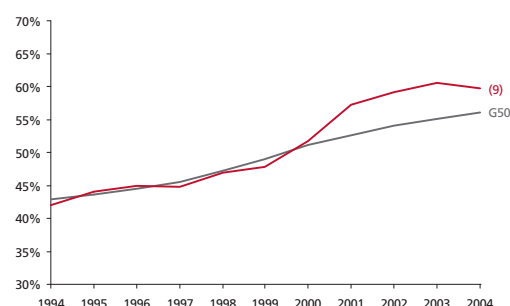
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van het totaal aantal banen

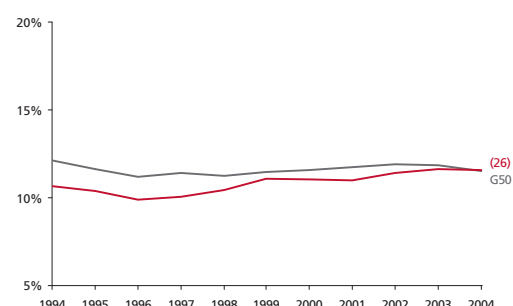
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen als percentage van de vrouwelijke bevolking

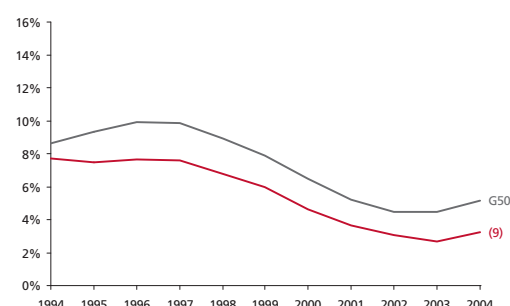
Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschikten als percentage van de beroepsbevolking

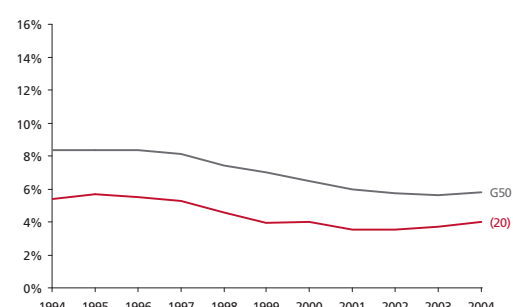
Werkloosheid

Aantal werklozen als percentage van de beroepsbevolking

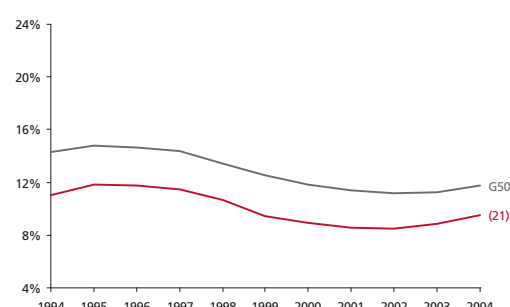
Bijstand

Aantal bijstandontvangers als percentage van de bevolking (20-64 jaar)

Armoede

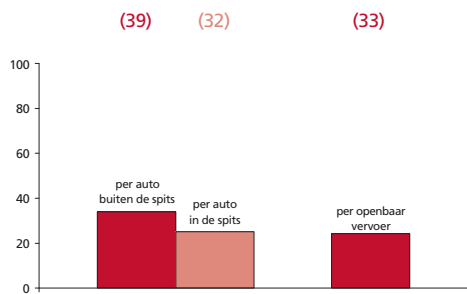
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum

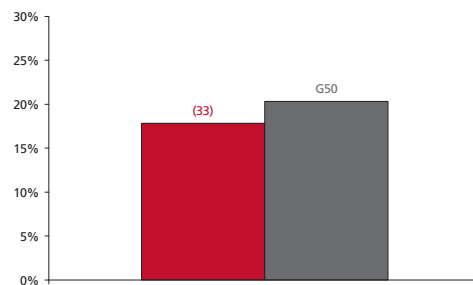
Bereikbaarheid van banen

Bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente

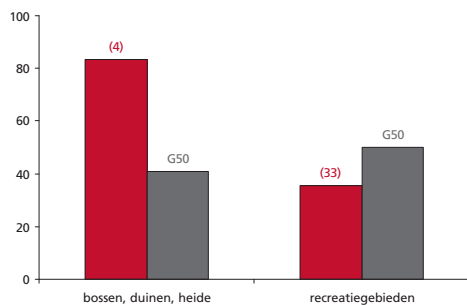
Bereikbaarheid dienstensector

Bereikbaarheid van banen dienstensector, % van tot. bereikbaarheid banen

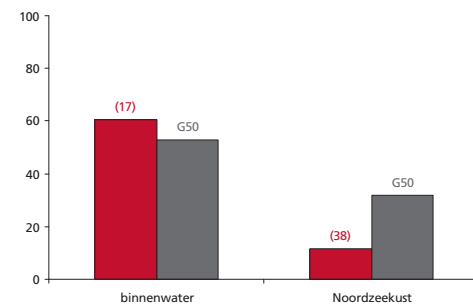
Nabijheid natuur en recreatie

Bereikbaarheid van natuur en recreatiegebieden (100 = best bereikbaar)

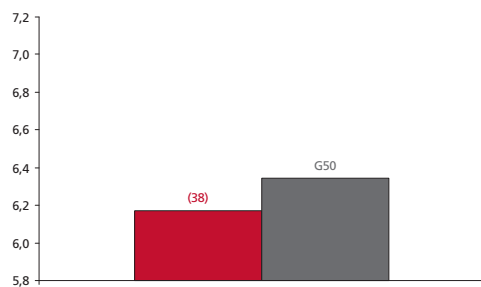
Nabijheid water

Bereikbaarheid van kust en binnenwater (100 = best bereikbaar)

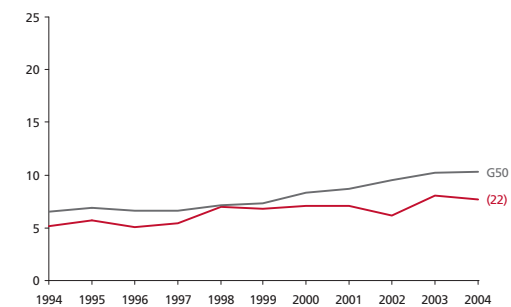
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (kwaliteitsindex: gemiddelde 2001-2004)

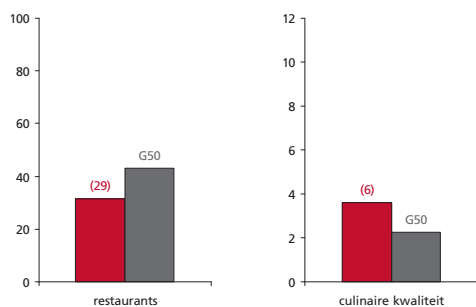
Geweldsmisdrijven

Aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1000 inwoners

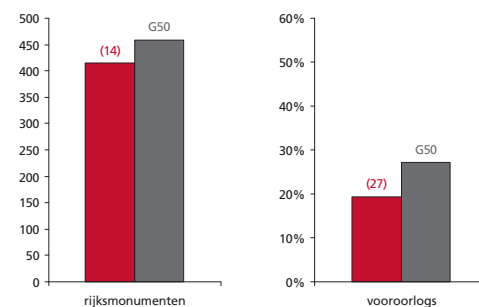
Culinair aanbod

Aantal restaurants (per 10.000 inw.) en culinaire kwaliteit (index)

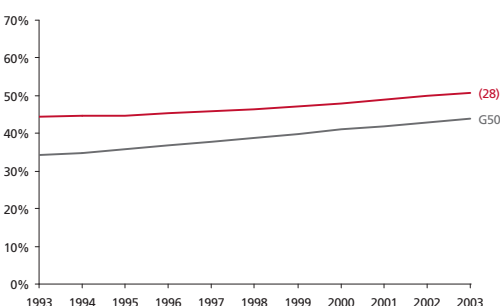
Historisch karakter

Aantal rijksmonumenten en percentage vooroorlogse woningen

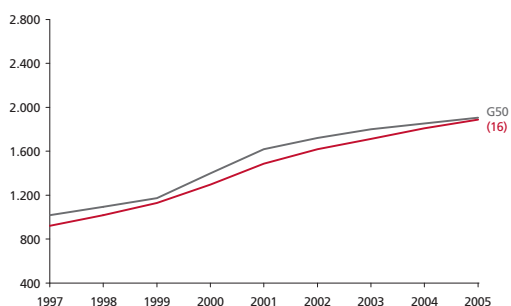
Aandeel koopwoningen

Aantal koopwoningen als percentage van de woningvoorraad

Huizenprijzen

Gemiddelde huizenprijs in euro's per vierkante meter

- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen aan den Rijn
- Amersfoort
- Amstelveen
- Amsterdam
- Apeldoorn
- Arnhem
- Bergen op Zoom
- Breda
- Delft
- Den Haag
- Deventer
- Dordrecht
- Ede
- Eindhoven
- Emmen
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Heerlen
- Helmond
- Hengelo (O.)
- 's-Hertogenbosch
- Hilversum
- Hoorn
- Leeuwarden
- Leiden
- Leidschendam-Voorburg
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Purmerend
- Roosendaal
- Rotterdam
- Schiedam
- Sittard-Geleen
- Spijkernisse
- Tilburg
- Utrecht
- Velsen
- Venlo
- Vlaardingen
- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zwolle

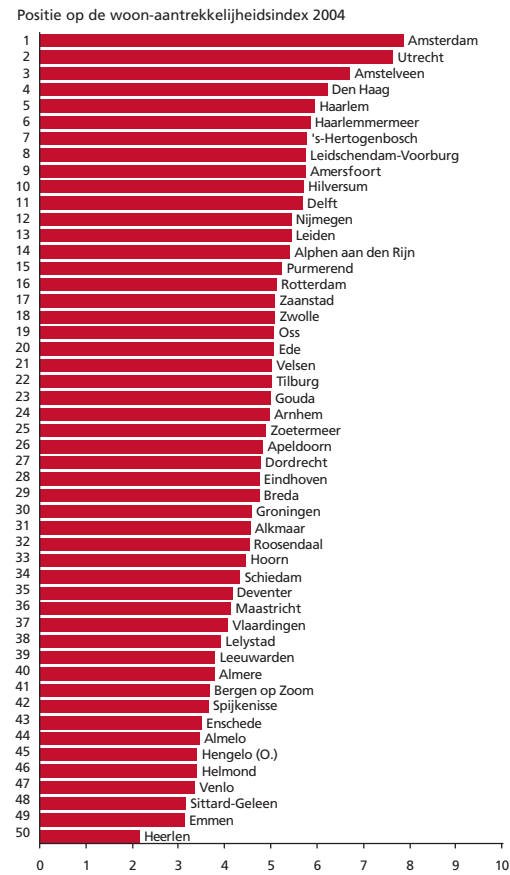

Deel III

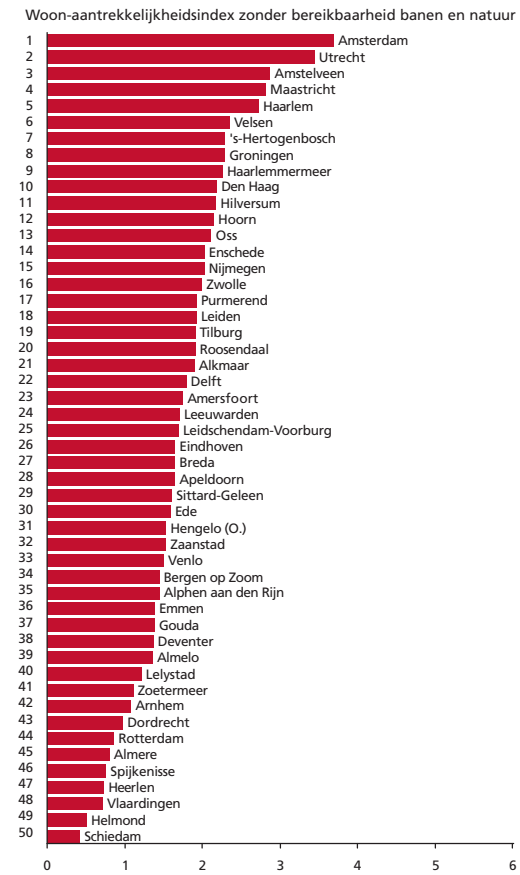
Ranglijsten

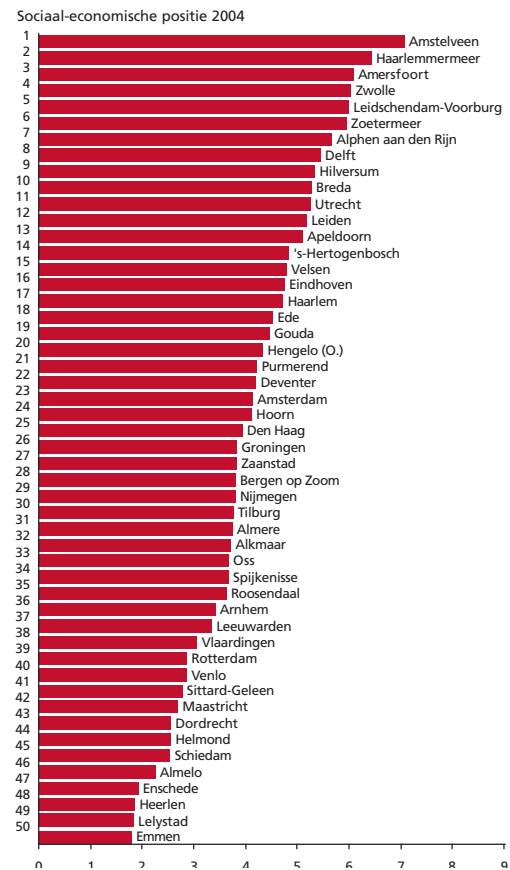
Woon-aantrekkelijkheidsindex

Aantrekkelijkheid zonder geografie

Sociaal-economische index

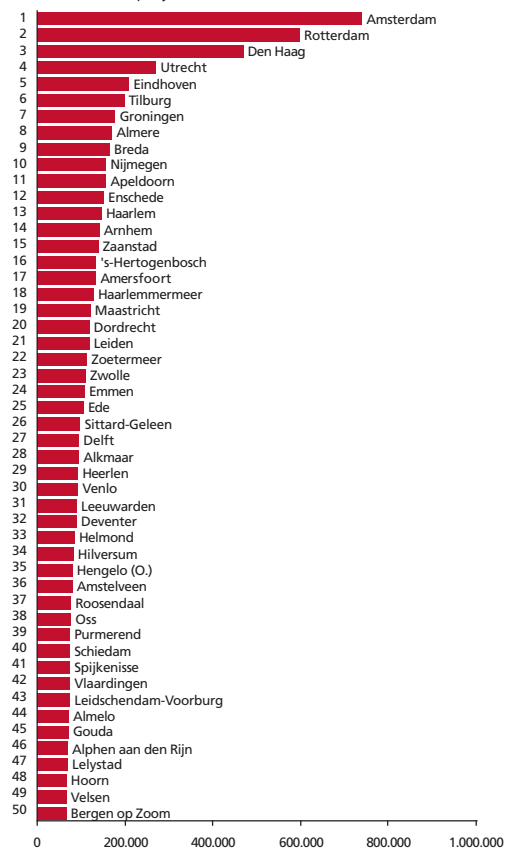

Stijgers en dalers

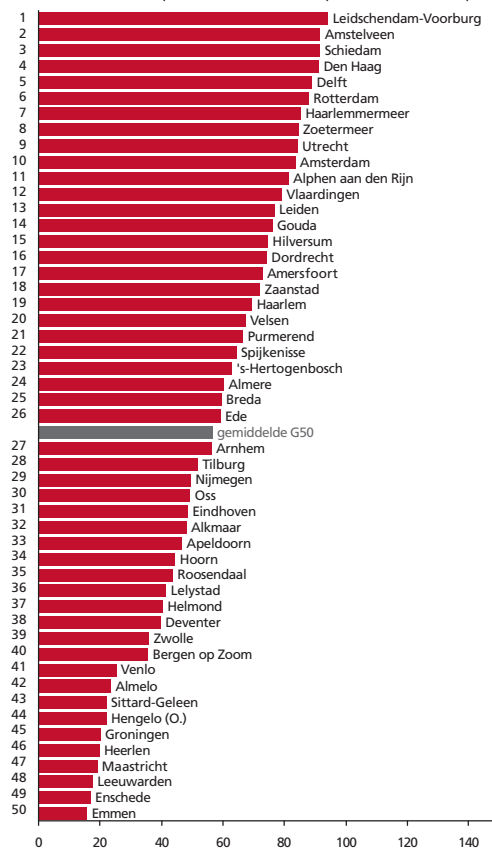
Bevolking

Aantal inwoners op 1 januari 2004

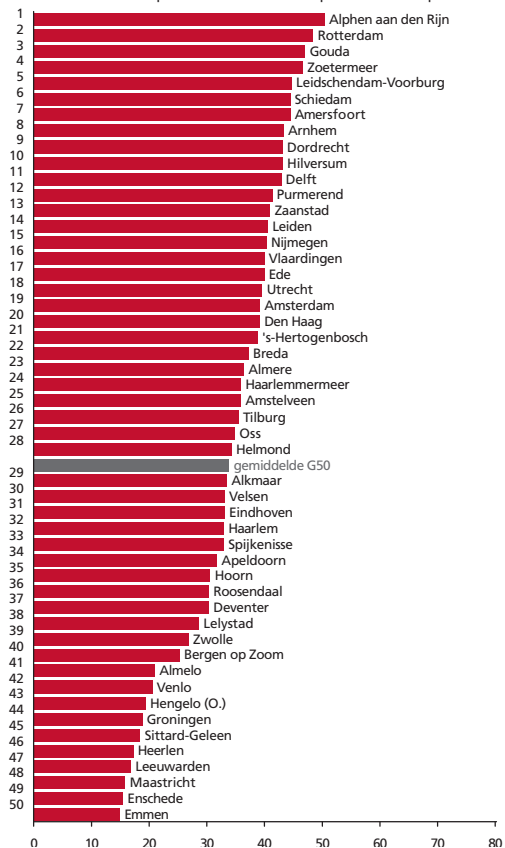
Bereikbaarheid door werknemers (1)

Bereikbaarheid door potentiële werknemers per auto buiten de spits

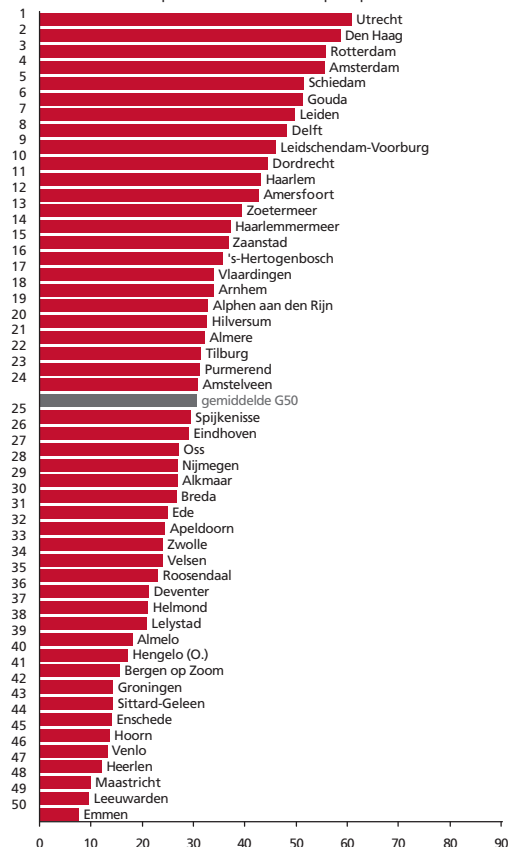
Bereikbaarheid door werknemers (2)

Bereikbaarheid door potentiële werknemers per auto in de spits

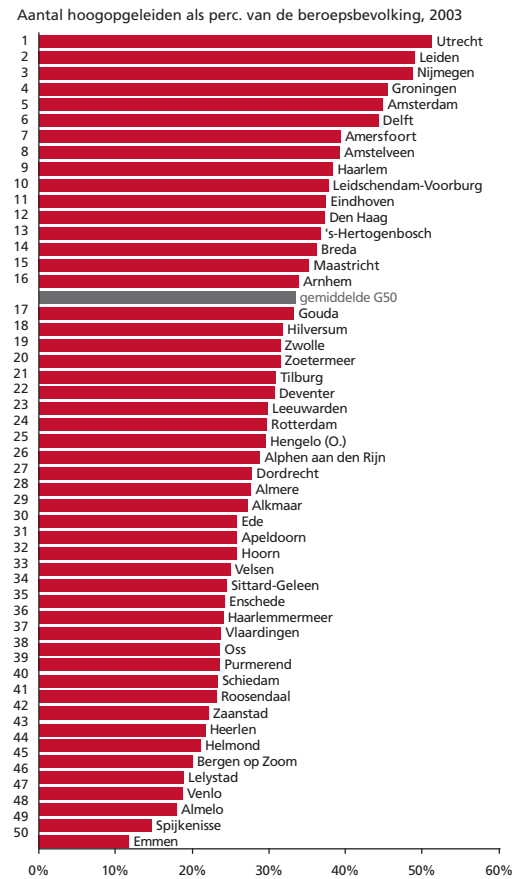

Bereikbaarheid door werknemers (3)

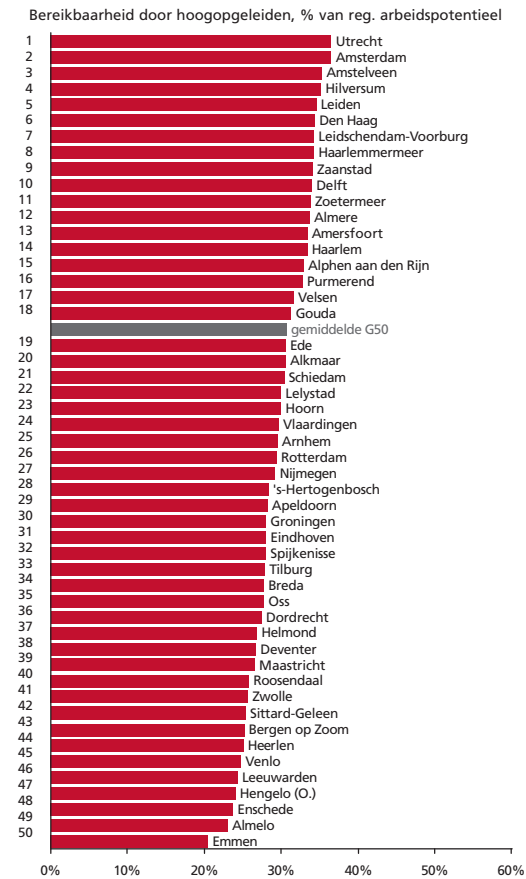
Bereikbaarheid door potentiële werknemers per openbaar vervoer

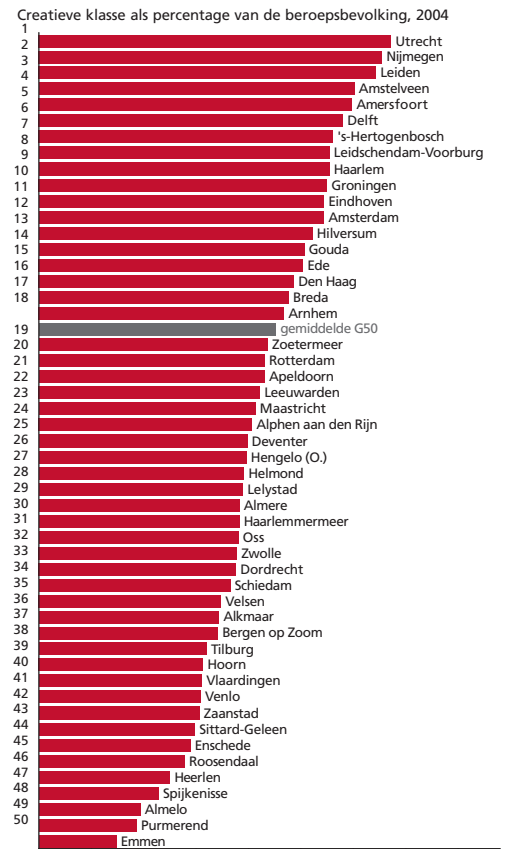
Hoogopgeleiden

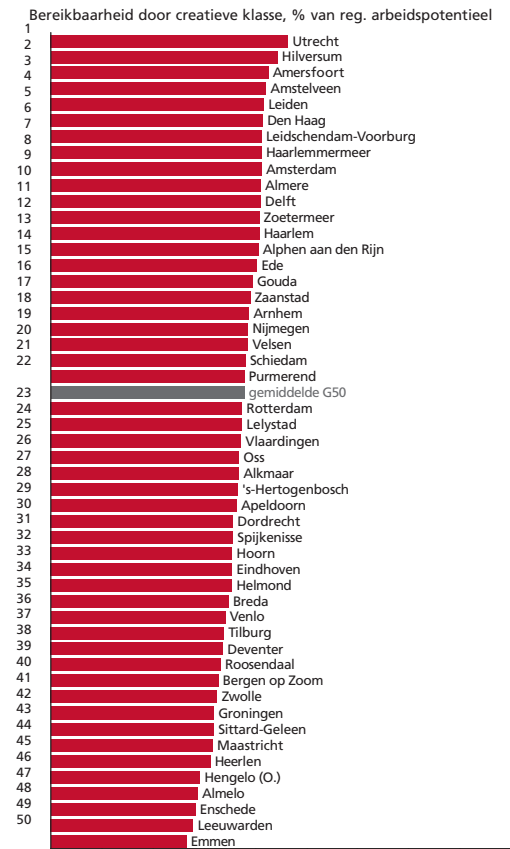
Hoogopgeleiden in de regio

Creatieve klasse

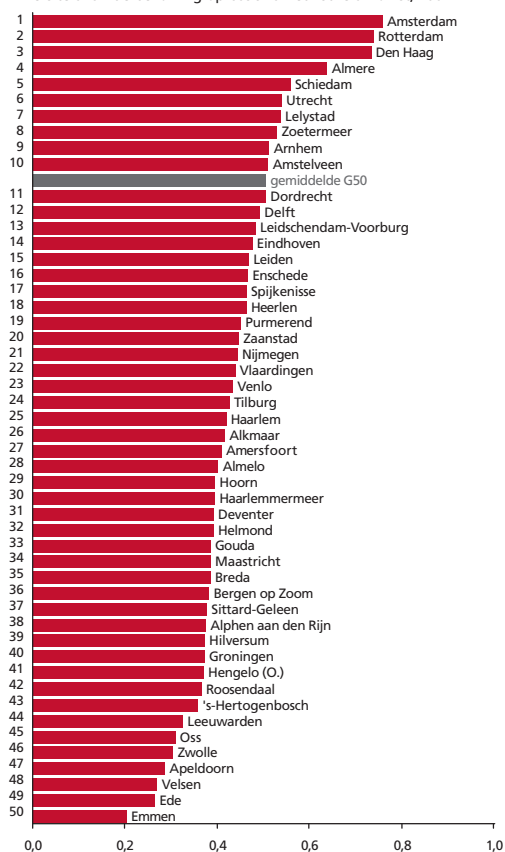

Creatieve klasse in de regio

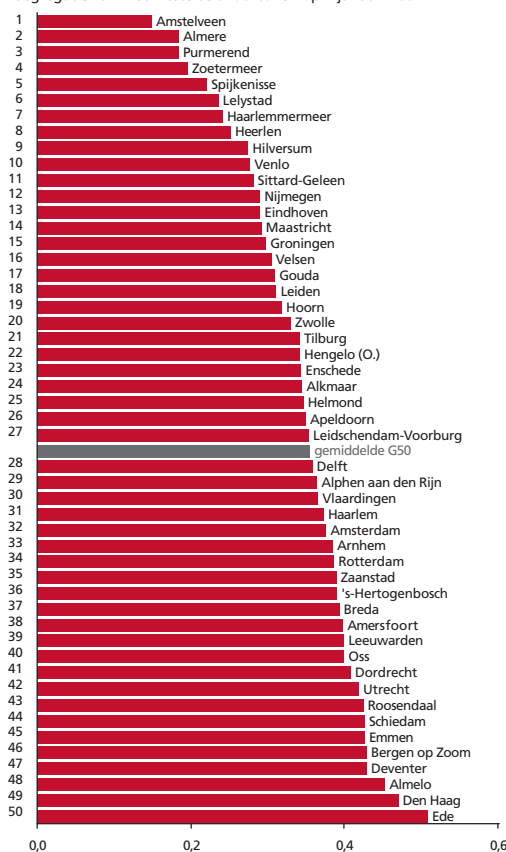
Etnische diversiteit

Diversiteit van de bevolking op basis van etnische afkomst, 2004

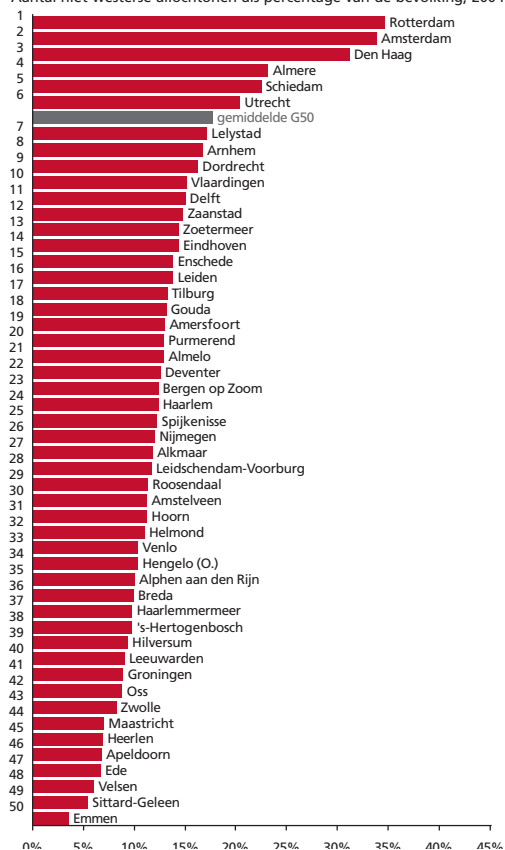
Segregatie van allochtonen

Segregatie van niet-westerse allochtonen op 1 januari 2004

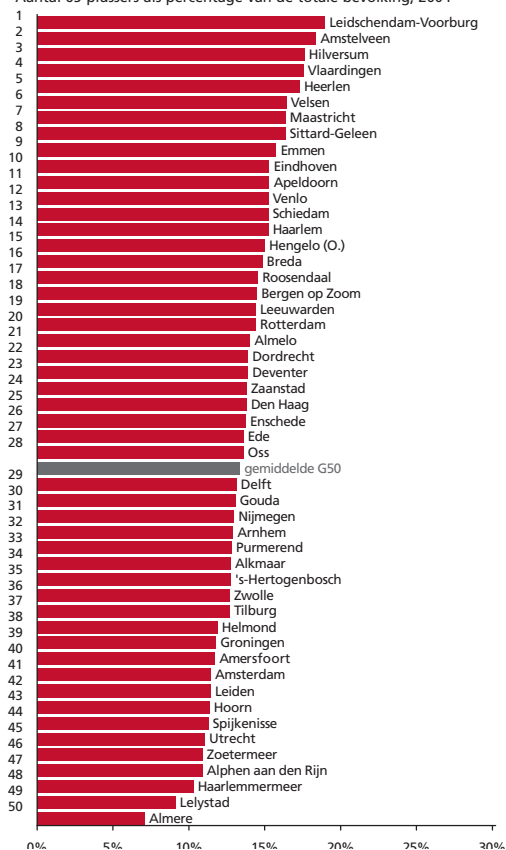
Allochtonen

Aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de bevolking, 2004

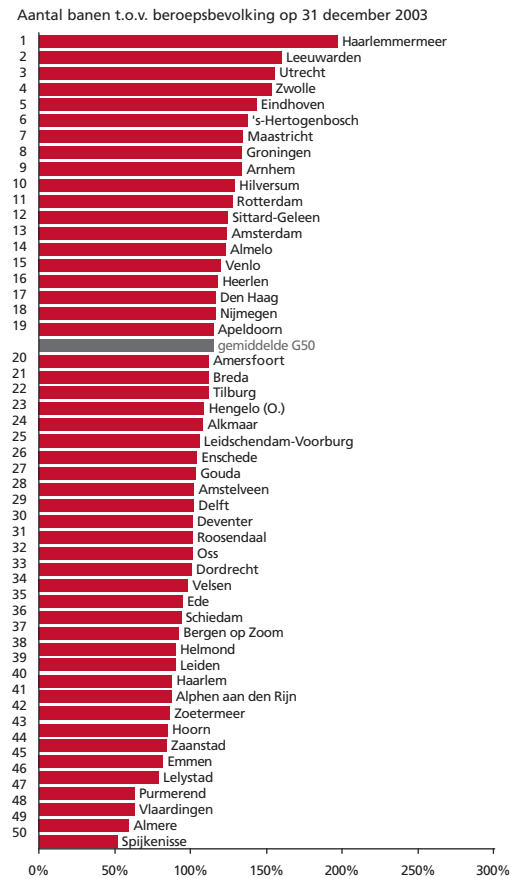

Vergrijzing

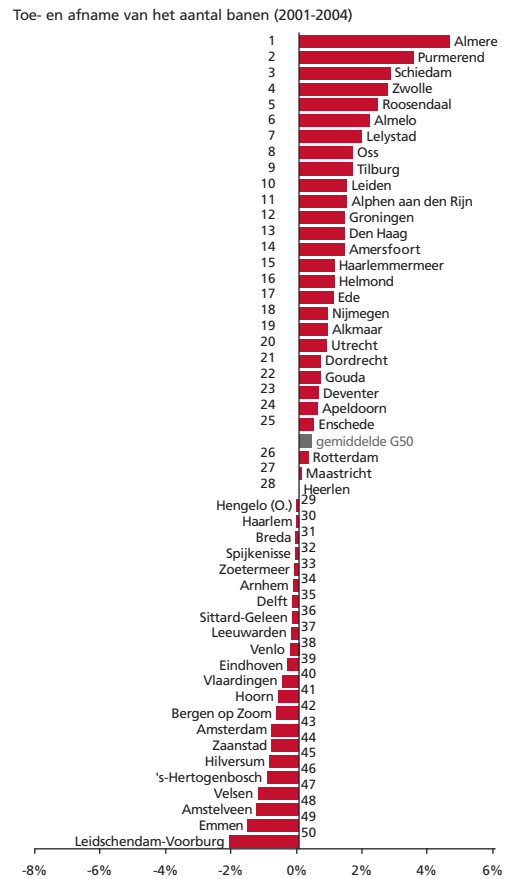
Aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking, 2004

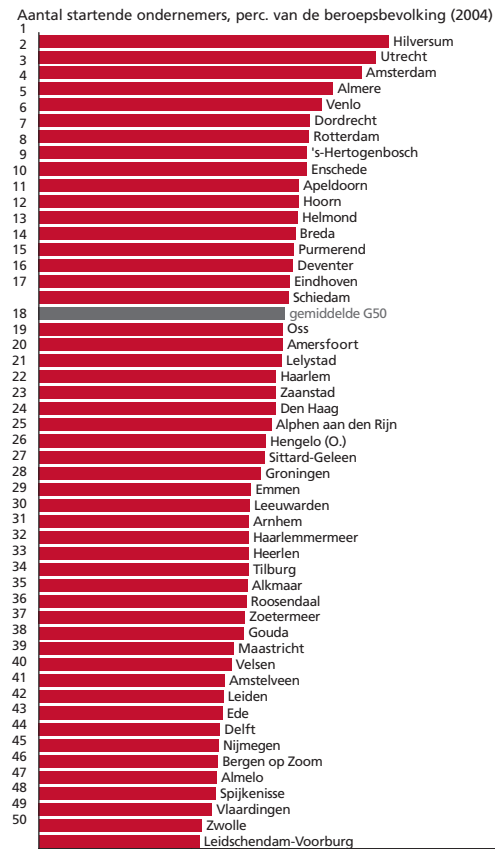
Werkgelegenheid

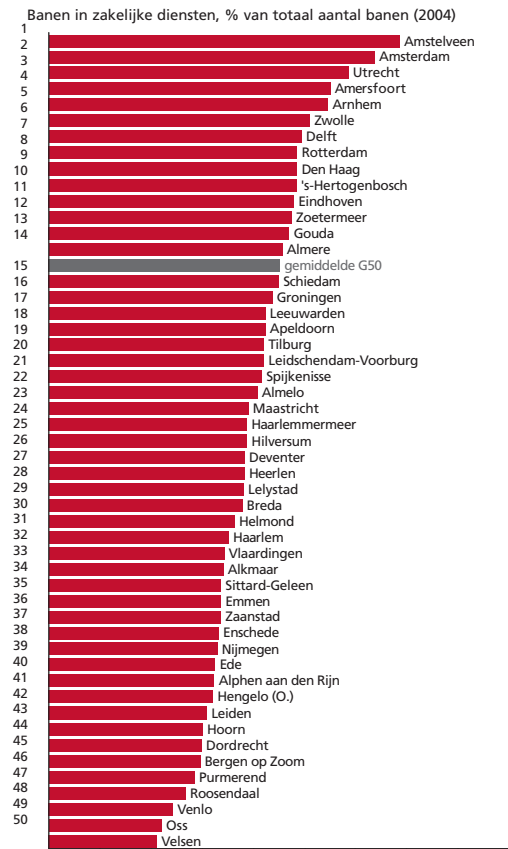
Groei werkgelegenheid (2001-2004)

Starters

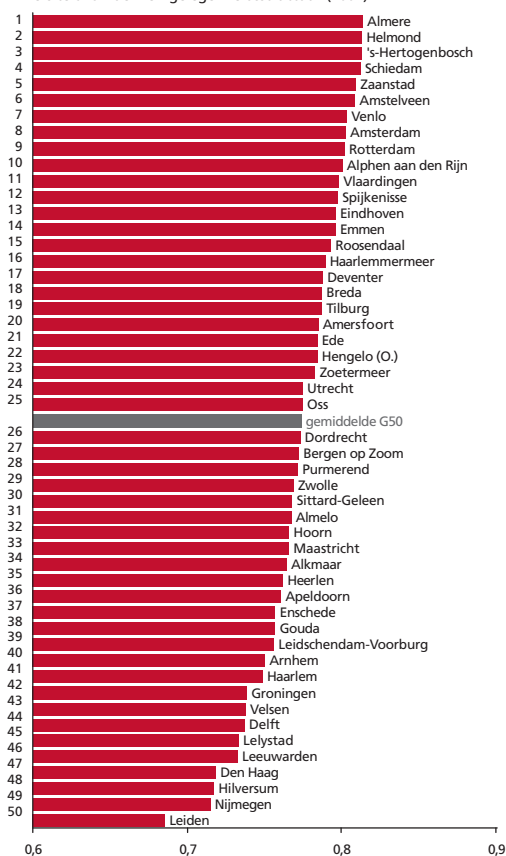
Concentratie dienstensector

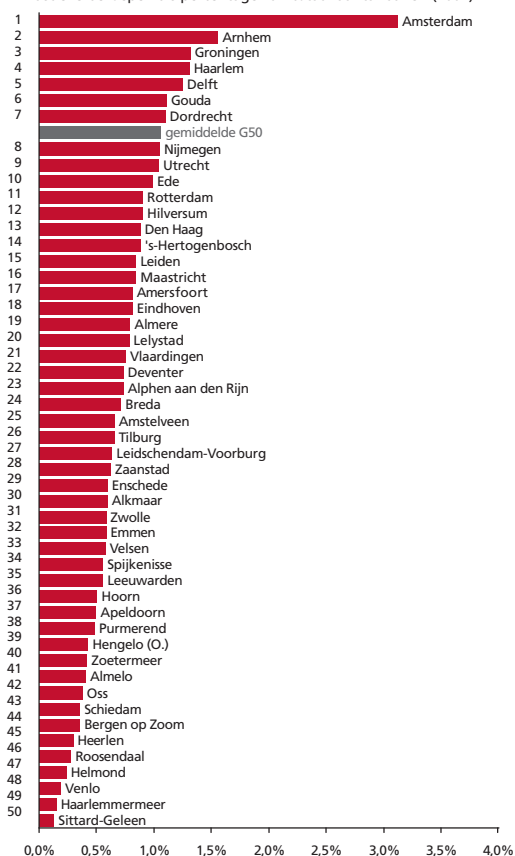
Sectorale diversiteit

Diversiteit van de werkgelegenheidsstructuur (2004)

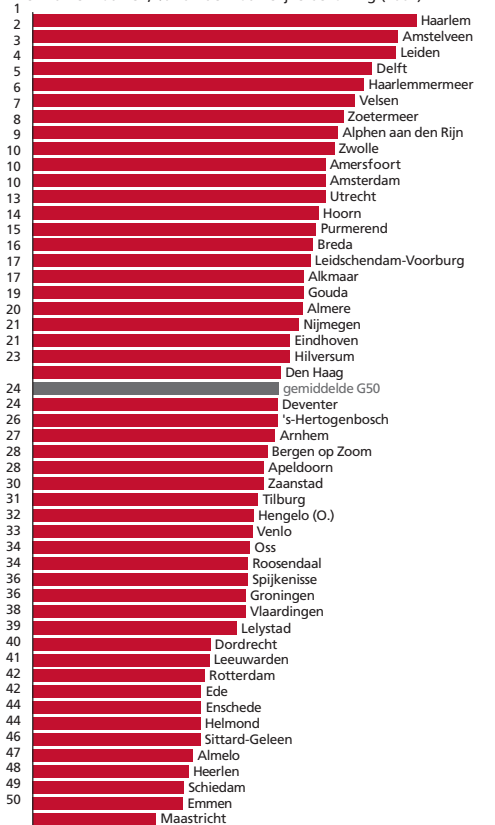
Artistieke beroepen

Artistieke beroepen als percentage van totaal aantal banen (2004)

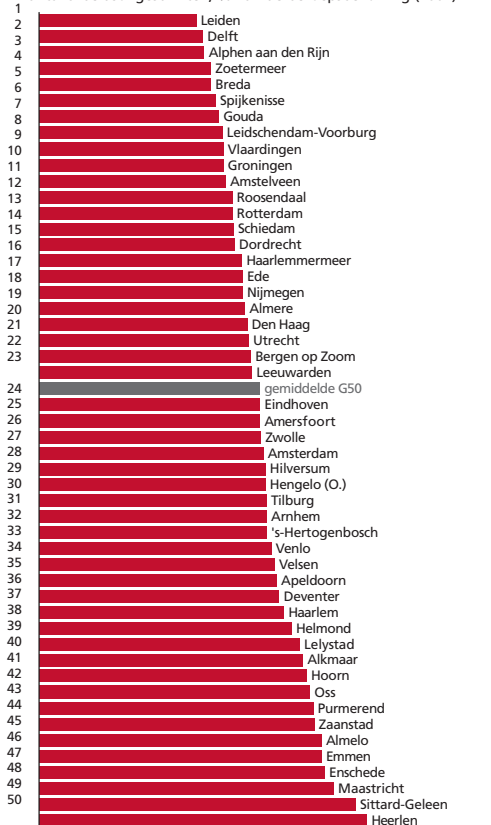
Participatie vrouwen

Werkzame vrouwen, % van de vrouwelijke bevolking (2004)

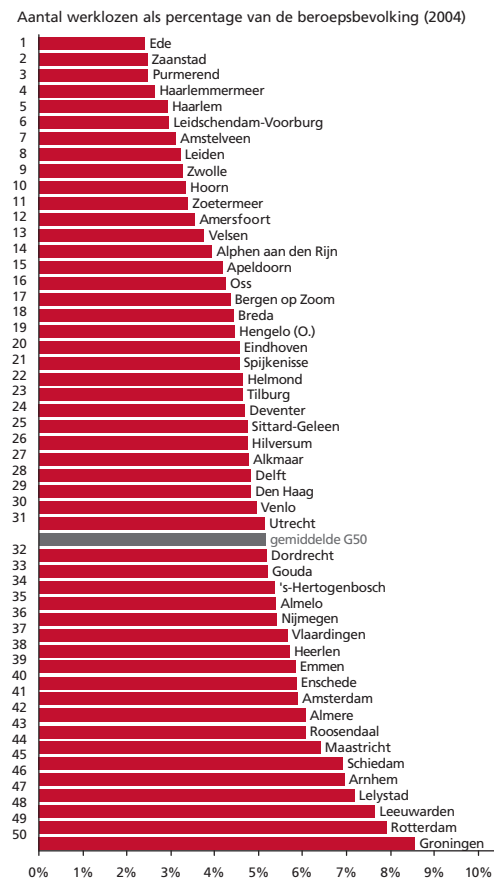

Arbeidsongeschiktheid

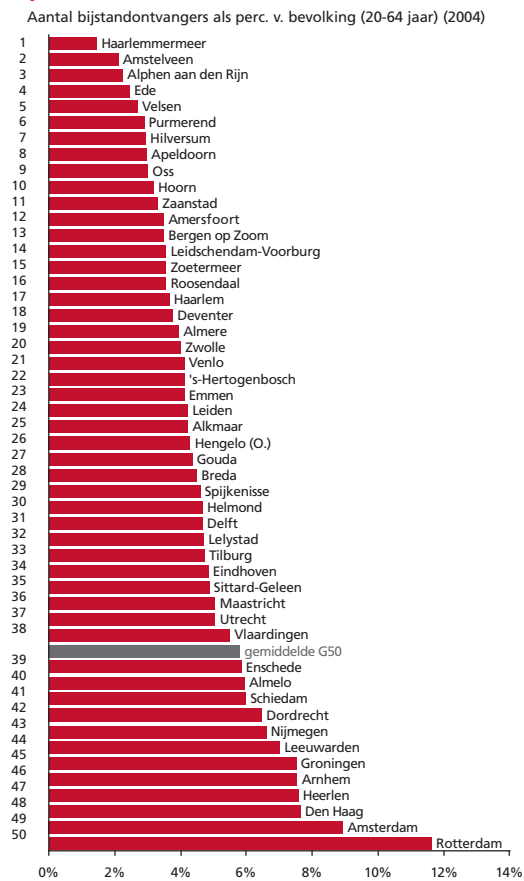
Aantal arbeidsongeschikten, % van de beroepsbevolking (2004)

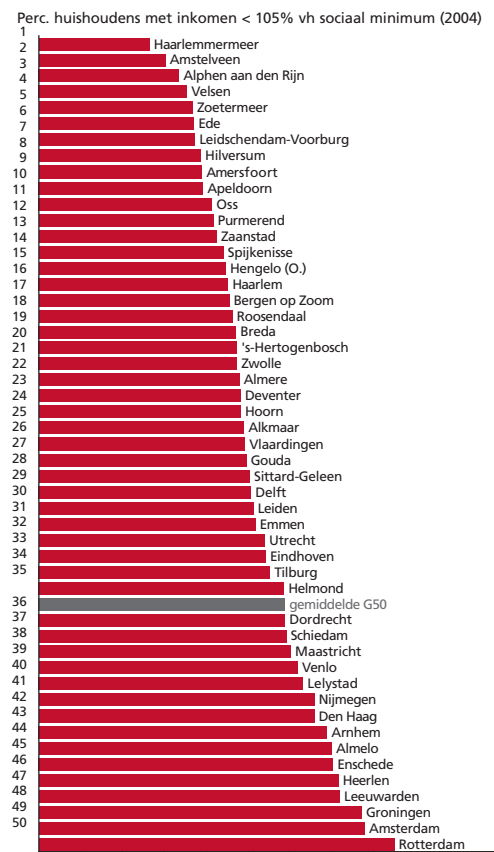
Werkloosheid

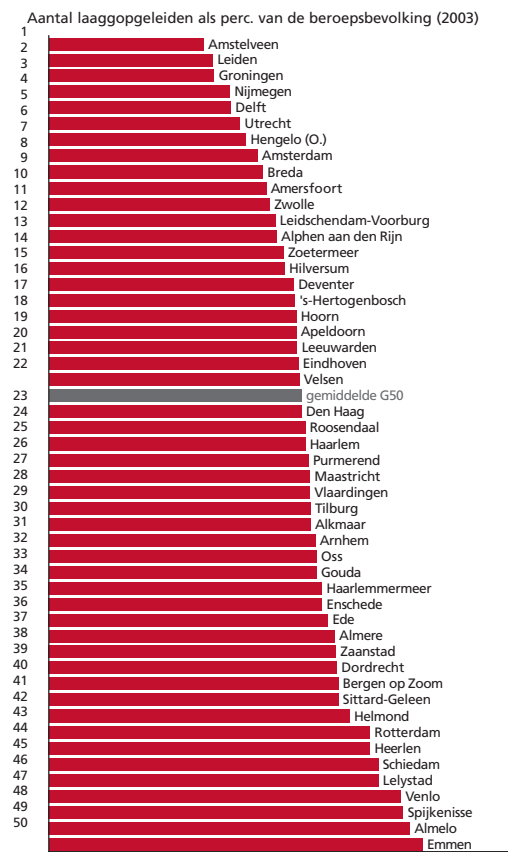
Bijstand

Armoede

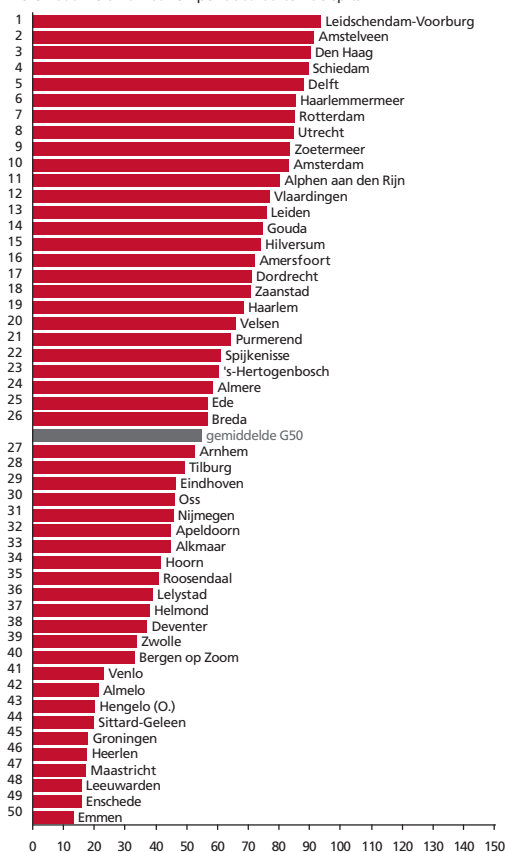

Laagopgeleiden

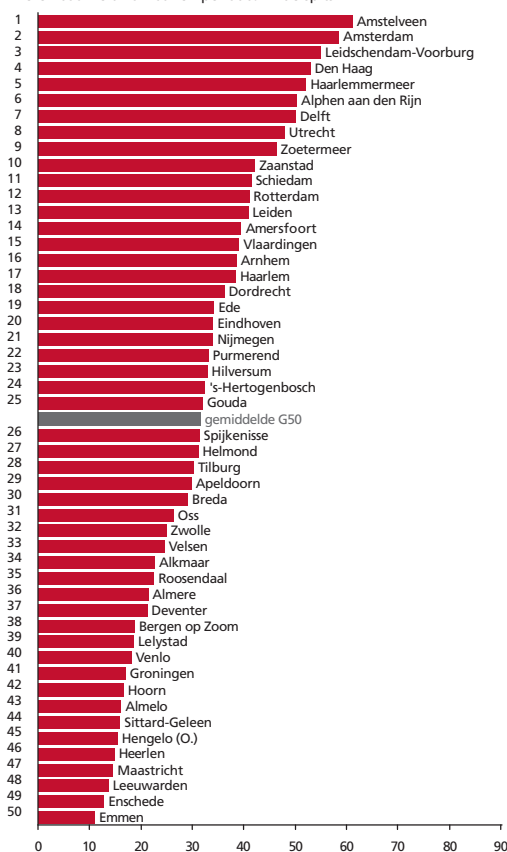
Bereikbaarheid van banen (1)

Bereikbaarheid van banen per auto buiten de spits

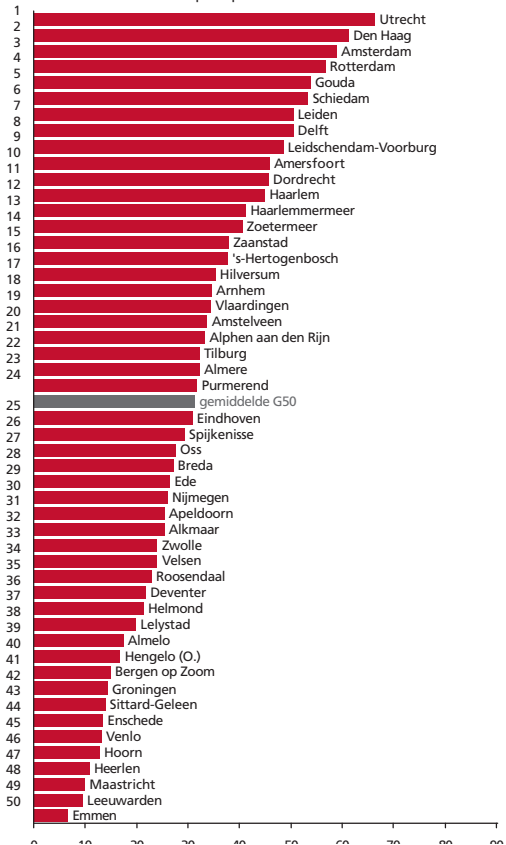
Bereikbaarheid van banen (2)

Bereikbaarheid van banen per auto in de spits

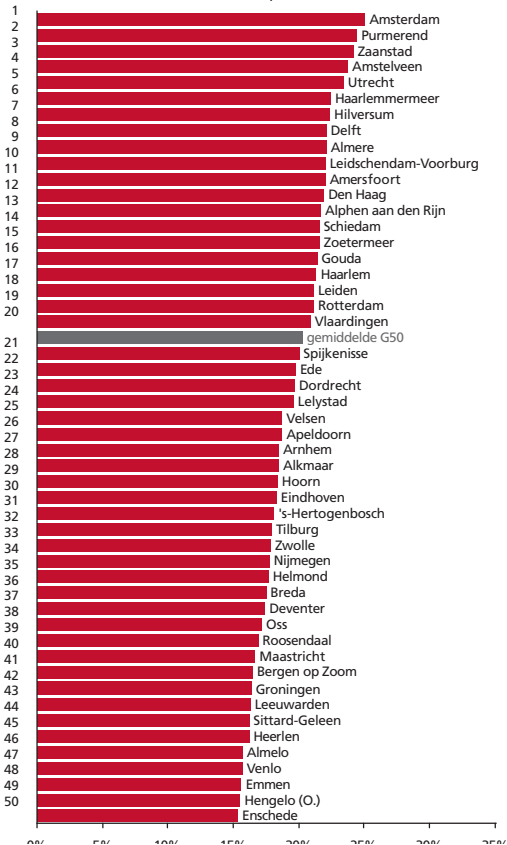
Bereikbaarheid van banen (3)

Bereikbaarheid van banen per openbaar vervoer

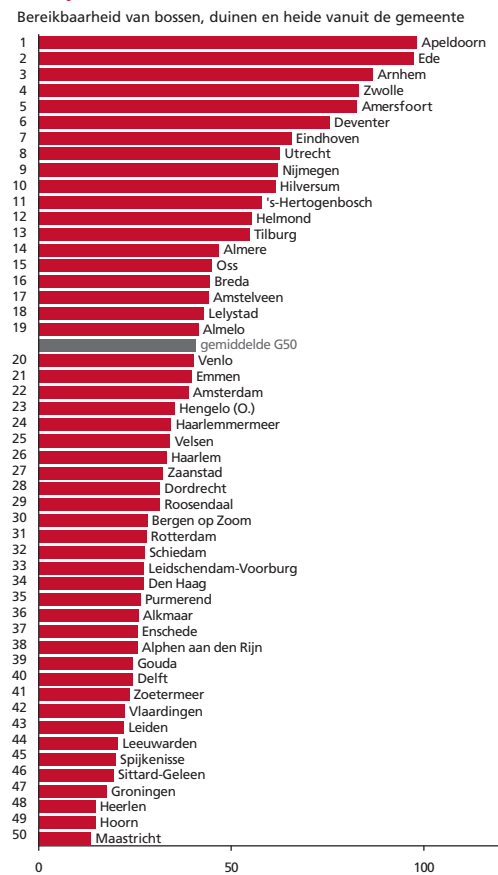

Bereikbaarheid dienstensector

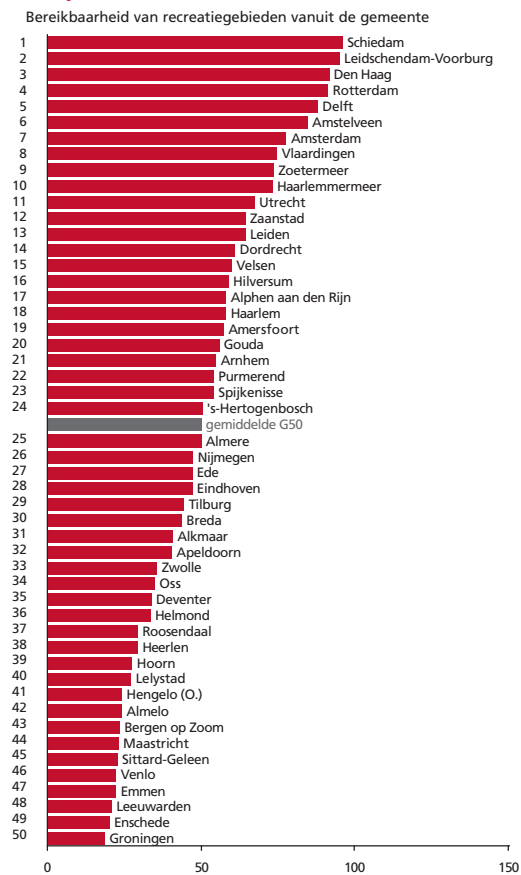
Bereikbaarheid banen dienstensector, % van tot. bereikbare banen

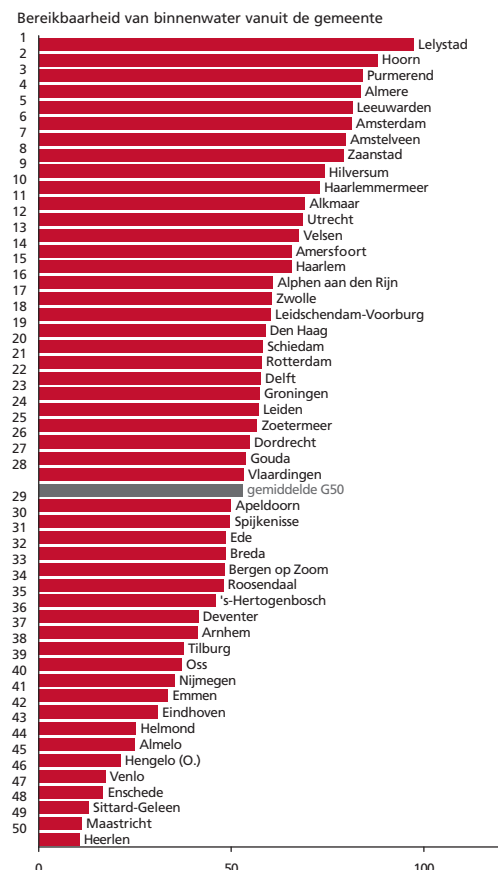
Nabijheid natuur

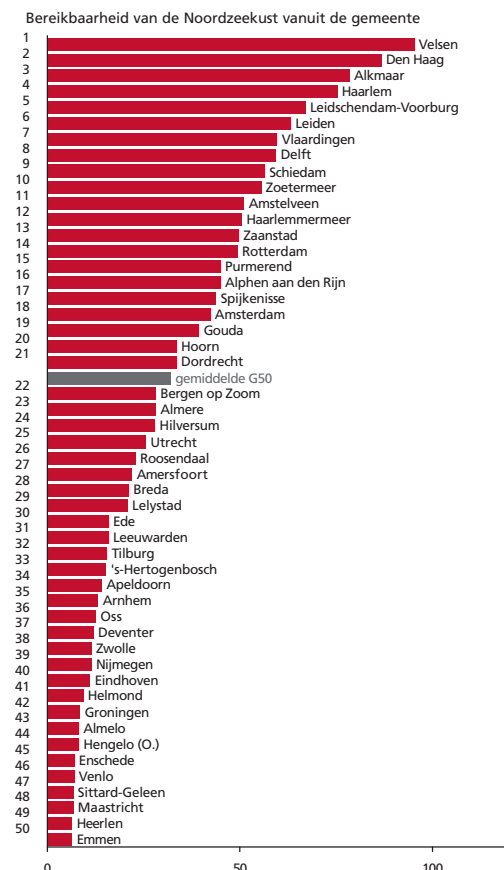
Nabijheid recreatie

Nabijheid binnenwater

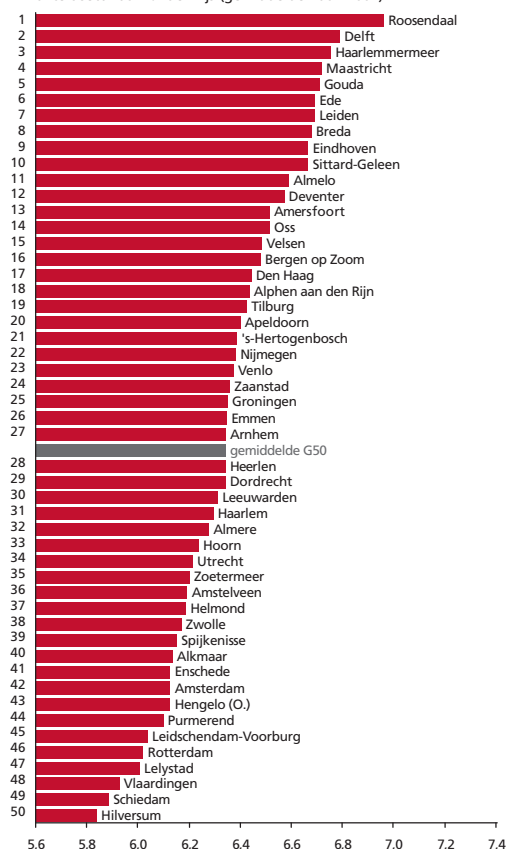

Nabijheid Noordzeekust

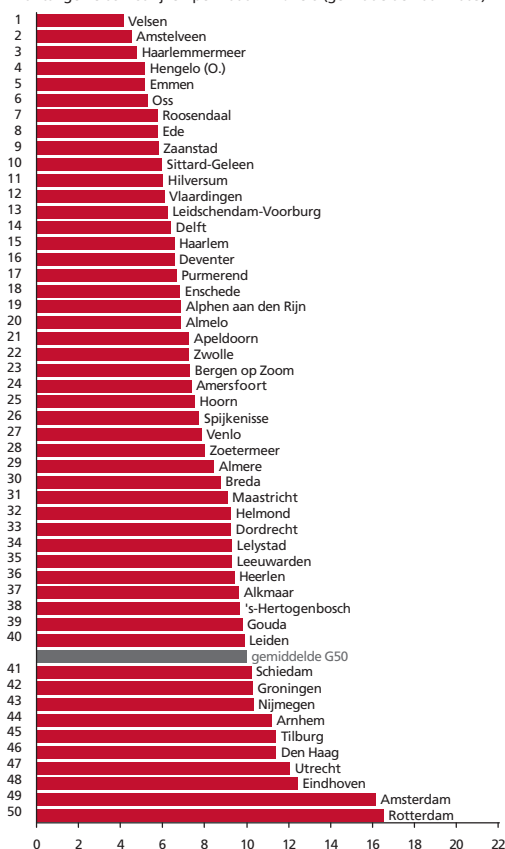
Kwaliteit onderwijs

Kwaliteit secundair onderwijs (gemiddelde 2001-2004)

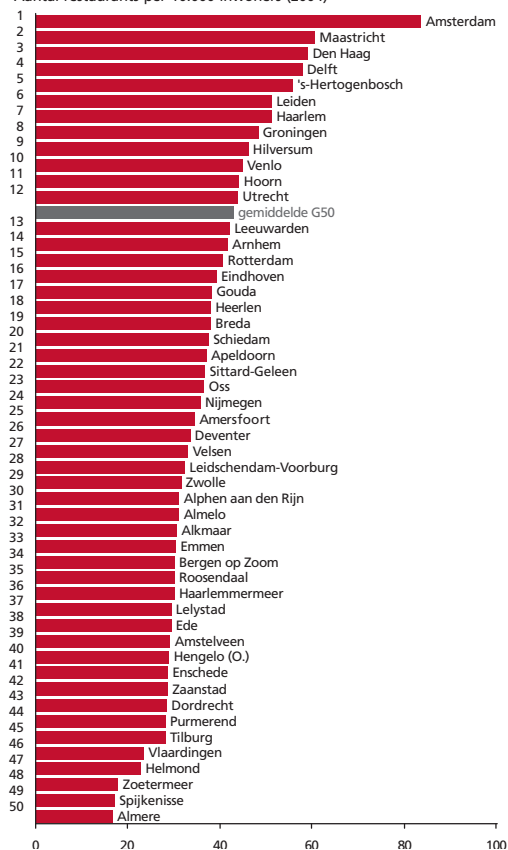
Geweldsmisdrijven

Aantal geweldsmisdrijven per 1000 inwoners (gemiddelde 2001-2003)

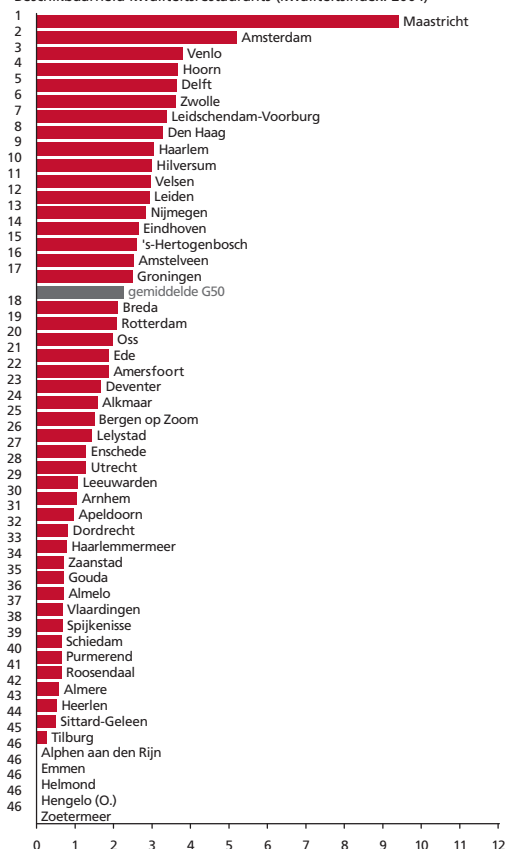
Restaurants

Aantal restaurants per 10.000 inwoners (2004)

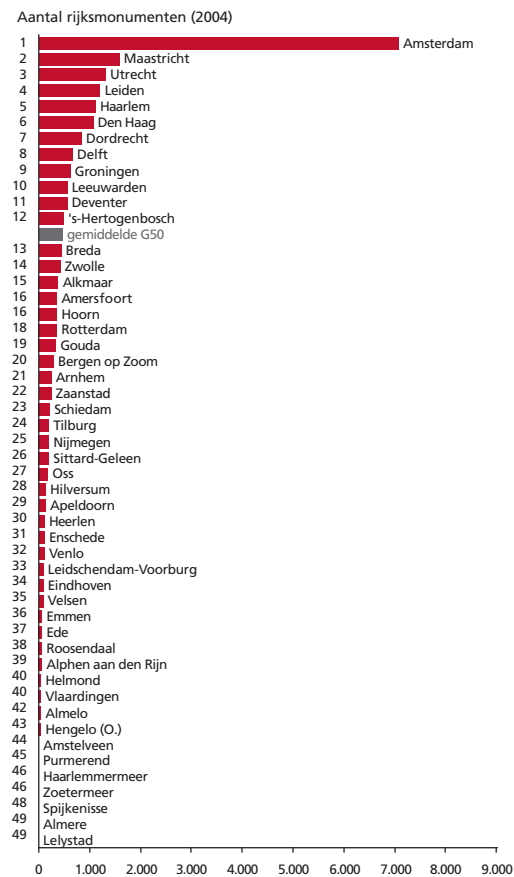

Culinaire kwaliteit

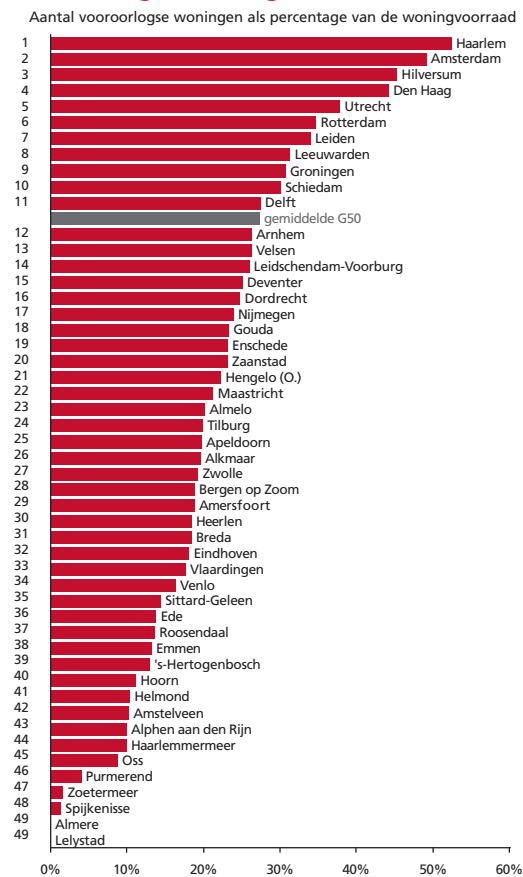
Beschikbaarheid kwaliteitsrestaurants (kwaliteitsindex: 2004)

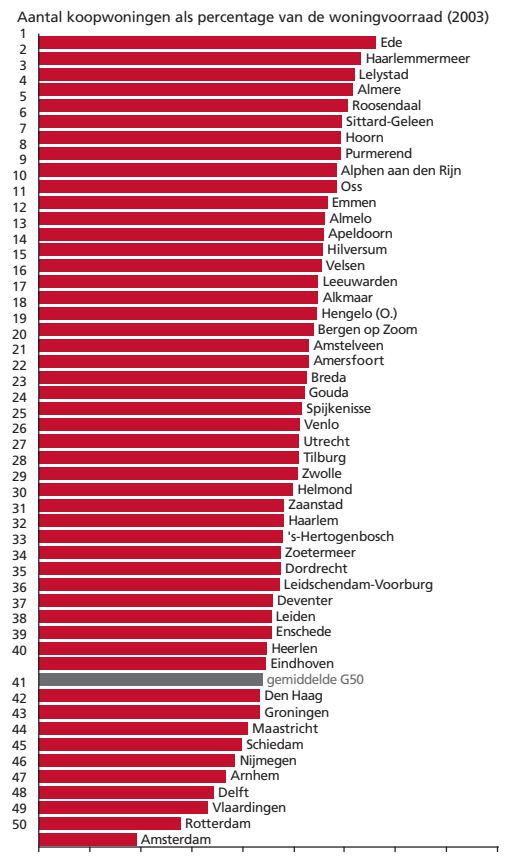
Historische binnenstad

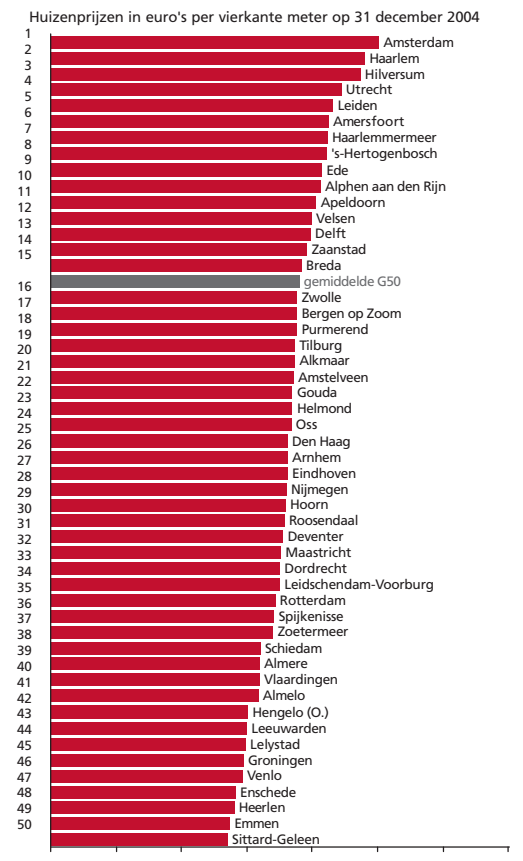
Vooroorlogse woningen

Aandeel koopwoningen

Huizenprijzen

Deel IV

Beschrijving data en bronnen

Beschrijving van de data

In de *Atlas voor gemeenten* worden de vijftig grootste gemeenten van Nederland (G50) op ruim veertig punten vergeleken. In deel II is voor die veertig kenmerken per gemeente (indien mogelijk) de ontwikkeling door de tijd gepresenteerd, vergeleken met het gemiddelde. In deel III is per indicator een ranglijst opgenomen met de score en positie van de vijftig gemeenten ten opzichte van elkaar.

In dit vierde deel worden alle indicatoren beschreven die in de *Atlas voor gemeenten 2005* zijn opgenomen. Van die indicatoren worden de bron en de manier van samenstelling vermeld. De bron geeft telkens aan waar de ruwe data vandaan komen (een opsomming van de gebruikte bronnen staat achterin dit deel). De gegevens in de *Atlas* zijn echter vrijwel allemaal door de samenstellers van de *Atlas* bewerkt.

In de *Atlas* zijn de indicatoren per gemeente vergeleken met het gemiddelde van de vijftig grootste gemeenten. Waar mogelijk is dat gedaan met tijdreeksen van 1 januari 1994 tot en met 1 januari 2004. Waar de data voor zo'n tienjarige reeks ontbreken, is een kortere periode afgedrukt. Wanneer maar één jaar bekend is, is een staafdiagram opgenomen met de waarde van een gemeente in een jaar, vergeleken met het gemiddelde van de G50. Steeds zijn de waarden van de afzonderlijke gemeenten daarbij rood en is het gemiddelde van de G50 grijs gekleurd.

Pagina 1   Algemene informatie

De eerste pagina per gemeente in deel II bevat algemene informatie over de gemeente zoals het aantal inwoners, de geografische ligging, en het grondgebruik. Bovendien zijn op deze pagina de samengestelde indices gepresenteerd: de sociaal-economische positie en de woon-aantrekkelijkheid.

Naam gemeente

De samenstelling van gemeenten is herhaaldelijk gewijzigd. De belangrijkste wijzigingen betreffen samenvoegingen van gemeenten. Andere wijzigingen zijn grenscorrecties. Dikwijls zijn er ook kleine wijzigingen waarbij slechts enkele tientallen personen en een paar huizen betrokken zijn. Daarnaast zijn er grenswijzigingen waarbij alleen een stuk grond van de ene naar de andere gemeente gaat.

Een vergelijking van cijfers uit verschillende jaren is niet zinvol wanneer deze cijfers betrekking hebben op verschillende gemeente-indelingen. Daarom zijn alle gegevens in deze *Atlas* – dus ook de historische data – omgerekend naar de gemeente-indeling van 1 januari 2004.

Het Historisch Bestand Gemeenten van het CBS geeft van elke grenswijziging het aantal personen, het aantal woningen en het landoppervlak dat is overgedragen van de ene naar de andere gemeente. Ook naamswijzigingen zijn hierin opgenomen. Met behulp van de cijfers uit dat bestand is voor elke gemeente berekend hoeveel procent van de inwoners, woningen en oppervlakte in de nieuwe indeling bestaat uit inwoners, woningen en oppervlakte van een andere gemeente uit de oude indeling. Op basis van deze berekening zijn cijfers uit een oude gemeente-indeling omgerekend naar cijfers in de nieuwe gemeente-indeling.

GSB

In 1995 startte het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties een programma om grootstedelijke problemen aan te pakken: het Grotestedenbeleid. Met 25 grote (G4 en G21) – maar niet de 25 grootste – gemeenten werd een convenant gesloten om de werkloosheid terug te dringen, de stedelijke economie te versterken, het onderwijs te verbeteren, de kwaliteit van de woningvoorraad te versterken, de leefomgeving te verbeteren, de bereikbaarheid te vergroten (zie ook de inleiding van deze Atlas), de sociale infrastructuur te versterken, de veiligheid te verbeteren en kwetsbare wijken duurzaam te herstellen. In 1999 zijn er nog vijf gemeenten aangewezen die gedeeltelijk meedoen met het Grotestedenbeleid (G5). De twintig overige gemeenten die in deze Atlas zijn opgenomen vallen dus niet onder het Grotestedenbeleid.

Aantal inwoners

De omvang van de bevolking op 1 januari 2004 (CBS, StatLine).

Rang grootste gemeenten

Het rangnummer van de gemeente op basis van de bevolkingsomvang op 1 januari 2004.

Geografische ligging

Op een kaart van Nederland zijn de contouren aangegeven van alle gemeenten die in de *Atlas* zijn opgenomen. De op deze pagina's beschreven gemeente is rood ingekleurd.

Grondgebruik

De totale oppervlakte van de gemeenten, en de verdeling over de categorieën bebouwing, bos en natuur, recreatie, landbouw en water (bron: CBS Bodemstatistiek 2004).

Woon-aantrekkelijkheid

De woon-aantrekkelijkheidsindex laat zien hoe aantrekkelijk een gemeente gevonden wordt om in te wonen. De woon-aantrekkelijkheid van een gemeente is gemeten aan de hand van een index waarin acht factoren zijn opgenomen. De factoren hebben in de index ieder een eigen gewicht meegekregen. De woon-aantrekkelijkheidsindex bestaat, in volgorde van gewicht, uit de bereikbaarheid van banen, het culturele aanbod (podiumkunsten), het aantal geweldsmisdrijven en vernielingen (negatieve factor), het aandeel koopwoningen in de woningvoorraad, de bereikbaarheid van natuurgebieden, de kwaliteit van het culinaire aanbod, de aanwezigheid van een universiteit, en het historische karakter van de woningvoorraad (het percentage woningen gebouwd vóór 1945).

De selectie van de factoren die deel uitmaken van de woon-aantrekkelijkheidsindex en de bijbehorende wegingsfactoren zijn de uitkomst van een objectieve econometrische analyse. Met een cross-sectionanalyse is de vraag van huishoudens naar woonplaatsen in Nederland onderzocht. Die vraag is in verband gebracht met zoveel mogelijk factoren die op deze vraag van invloed zouden kunnen zijn. Op die manier is onderzocht wat de factoren zijn die de woon-aantrekkelijkheid van een stad bepalen. Bovendien wijst de analyse uit welk gewicht elke factor heeft ten opzichte van de andere factoren. Die factoren met bijbehorende wegingen leveren de woon-aantrekkelijkheidsindex op.

De bereikbaarheid van banen weegt het zwaarst in de index (zie de inleiding van deze Atlas voor een uitgebreide beschrijving van deze indicator). Gemeenten in de Randstad zijn ondanks files alle beter bereikbaar dan gemeenten in de periferie, omdat daar meer bevolkingsconcentraties in de buurt zijn. Dat werkt voor die gemeenten dus in positieve zin door in de woon-aantrekkelijkheidsindex.

Om de woon-aantrekkelijkheid zonder die geografische component te kunnen beoordelen is ook de woon-aantrekkelijkheid van de gemeenten berekend zonder rekening te houden met de factoren waarbij geografische ligging een rol speelt: de bereikbaarheid van banen en de bereikbaarheid van natuur.

De 'woon-aantrekkelijkheidsindex zonder geografische ligging' bestaat dan nog uit het culturele aanbod, het aantal geweldsmisdrijven en vernielingen, het aandeel koopwoningen in de woningvoorraad, de kwaliteit van het culinaire aanbod, de aanwezigheid van een universiteit en het historische karakter van de woningvoorraad. De score op die woon-aantrekkelijkheidsindex zonder geografische ligging is opgenomen in een aparte ranglijst in deel III van deze Atlas.

Ontwikkeling woon-aantrekkelijkheid door de tijd

Behalve de samenstelling van de woon-aantrekkelijkheidsindex voor het jaar 2004 en de positie op de ranglijst van meest aantrekkelijke gemeenten, is per gemeente ook de ontwikkeling van de relatieve (positie op de ranglijst) woon-aantrekkelijkheid opgenomen.

Bij sommige gemeenten zijn daarin flinke schommelingen zichtbaar. Dat komt doordat in de figuur de rangnummers (plaats op de ranglijst) worden vergeleken. Van veel gemeenten liggen de waarde van de woon-aantrekkelijkheidsindex dicht bij elkaar. Het gevolg daarvan is dat bijvoorbeeld een lichte toename van het aantal geweldsmisdrijven ten opzichte van de gemeenten met een vergelijkbare index een gemeente in één klap een aantal plaatsen kan laten dalen op de ranglijst.

Sociaal-economische index

De sociaal-economische index bestaat uit het aantal personen in de bijstand, het werkloosheidspercentage, het aantal arbeidsongeschikten, het percentage huishoudens met een inkomen lager dan 105% van het sociaal minimum, het aantal personen met een lage opleiding, de netto participatiegraad van vrouwen, de werkgelegenheid (het aantal banen in de gemeente als percentage van de beroepsbevolking), het percentage banen in groeisectoren (financiële en zakelijke dienstverlening). De samenstelling van de sociaal-economische index is niet afgeleid uit een kwantitatieve analyse, maar gebaseerd op kwalitatieve kennis over arbeidsmarkt, werkgelegenheid en lokale economie.

Voor het bepalen van de index is per kenmerk de rangorde van de gemeenten bepaald. Het rangnummer wordt gedeeld door vijftig om de score van de gemeente op een bepaald onderdeel te verkrijgen. De sociaal-economische index is de som van die scores en wordt op zijn beurt weer gesorteerd op rang. De gemeente met rangnummer 1 heeft de beste sociaal-economische positie. Op pagina 1 van deel II staan ook de rangnummers van ieder onderdeel uit de index gepresenteerd.

Sociaal-economische index door de tijd

De sociaal-economische index door de tijd laat de ontwikkeling van de positie (rangnummers) op de sociaal-economische index zien. Gemeentelijke herindelingen blijken effect te hebben gehad op de sociaal-economische positie van gemeenten. Op basis van nieuwe gemeente-indelingen is de sociaal-economische index voor eerdere jaren herberekend. Daardoor kunnen lichte wijzigingen zijn opgetreden ten opzichte van de index in de vorige Atlas, maar is wel de vergelijkbaarheid door de tijd gegarandeerd. De Atlas gaat ieder jaar van de nieuwste gemeente-indeling uit en houdt die ook aan voor de cijfers van eerdere jaren.

Pagina 2 Bevolkingssamenstelling

Iedere tweede pagina in deel II van de Atlas bevat traditioneel grafieken met informatie over de samenstelling van de bevolking in de gemeente zelf, zoals de vergrijzing, etnische diversiteit, segregatie en de creatieve klasse. Het thema van deze Atlas is bereikbaarheid. In de inleiding van deze Atlas is een uitgebreide beschrijving opgenomen van de bereikbaarheidsmaten die in de Atlas voor gemeenten worden gepresenteerd.

De nieuw ontwikkelde maten voor bereikbaarheid maken het mogelijk 'over de gemeentegrenzen

heen te kijken'. Met name voor bedrijven in een gemeente is immers niet alleen de bevolking (arbeidsaanbod) in de gemeente, maar ook die in omliggende gemeenten van belang. Daarom is ook het regionale arbeidspotentieel als indicator in deze Atlas opgenomen, berekend als de bereikbaarheid van bedrijven in de betreffende gemeente door de beroepsbevolking van buiten de gemeente.

Bevolking

De totale omvang van de bevolking in de gemeente volgens het CBS (bron: CBS, StatLine).

Regionaal arbeidspotentieel

De bereikbaarheid van bedrijven in de gemeente door de totale beroepsbevolking in Nederland. Het gaat hier dus nadrukkelijk om het perspectief van de bedrijven in de gemeente: hoe goed zijn bedrijven in een gemeente bereikbaar door niet alleen de eigen bevolking maar ook door potentiële werknemers in de rest van Nederland. Het regionale arbeidspotentieel is dus een maat voor het aantal personen dat de gemeente binnen een bepaalde tijd kan bereiken. En dat zowel berekend per auto buiten de spits (eerste staafje in de figuur), per auto in de spits (het tweede staafje in de figuur), en per openbaar vervoer (het derde staafje).

In de figuur is de bereikbaarheid van een gemeente in de spits gerelateerd aan de best bereikbare gemeente per auto buiten de spits (waarde 100). Het verschil tussen het eerste en tweede staafje in de figuur geeft aan in welke mate die bereikbaarheid verslechtert als gevolg van files.

De gemiddelde reistijd per openbaar vervoer is ook geïndiceerd op basis van de bereikbaarheid per auto. Het derde staafje in de figuur geeft die waarde weer. Het verschil tussen het tweede en het derde staafje laat zien of de gemeente in de spits beter bereikbaar is per auto of per openbaar vervoer. Als het derde staafje hoger is dan het tweede staafje betekent dat dus dat bedrijven in die gemeente in de ochtendspits door potentiële werknemers gemiddeld beter met het openbaar vervoer dan per auto bereikbaar zijn.

Het regionaal arbeidspotentieel is naar verwachting van belang voor de bedrijven in de gemeente. Op iedere vierde pagina in deel II van de Atlas (woon-aantrekkelijkheid) is ook het omgekeerde perspectief opgenomen: de bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente, vanuit het perspectief van de inwoners van de gemeente dus.

In de inleiding van deze Atlas is een uitgebreide toelichting opgenomen van de methode die is gebruikt voor het berekenen van de bereikbaarheid per openbaar vervoer en per auto, en het effect van files daarop.

Hoogopgeleiden

Het aantal personen met een hoge opleiding (hbo en wo) als percentage van de beroepsbevolking in de gemeente (bron: CBS, StatLine).

Hoogopgeleiden in de regio

De bereikbaarheid van de gemeente door arbeidspotentieel met een HBO- of universitaire opleiding, als percentage van het totale regionale arbeidspotentieel. Het idee achter deze indicator is dat hoogopgeleiden voor veel sectoren en bedrijven een belangrijke groep potentiële werknemers vormen.

Creatieve klasse

De Nederlandse creatieve klasse is gebaseerd op het werk van Richard Florida (zie de vorige Atlas voor een uitgebreide beschrijving van de creatieve klasse). De Nederlandse creatieve klasse bestaat allereerst uit bedenkers van creatieve ideeën zoals wetenschappers en onderzoekers, innovatieve ICT-ers, ingenieurs, architecten, tv-makers, journalisten en *bohemians* zoals musici, vormgevers, schrijvers en kunstenaars. Ook de uitvoerders van creatieve ideeën in kennisintensieve economische sectoren zijn

tot de creatieve klasse gerekend: managers, specialisten, assistenten en verkopers van creatieve ideeën in de wetenschap, de geneeskunde, de high-tech en ICT, financiële, organisatorische, bedrijfskundige en juridische dienstverlening en creatieve sectoren zoals design en kunst.

De cijfers over de beroepen die tot de creatieve klasse behoren zijn op gemeenteniveau verkregen uit de Enquête Beroepsbevolking (EBB) van het CBS. Voor het samenstellen van de Nederlandse creatieve klasse zijn niet de standaardberoepsgroepen van het CBS, maar alle 1.211 beroepen die in de EBB-enquête voorkomen één voor één onderverdeeld in creatieve klasse, overheid, service klasse en arbeidersklasse.

Omdat de enquête wordt gehouden onder een relatief klein deel van de bevolking, en ook de creatieve klasse maar een deel van de totale beroepsbevolking is, ontstaat een relatief grote statistische onzekerheid. Daarom zijn de cijfers door het CBS afgerond op duizendtallen. Voor kleinere gemeenten vertoont het aandeel van de creatieve klasse om die reden relatief grote schommelingen door de tijd. Ook een voortschrijdend gemiddelde bleek nog erg gevoelig voor onzekerheden in de data.

Om die onzekerheden zo min mogelijk te laten doorwerken in de gepresenteerde data is een trendlijn door de datapunten geschat. Het nadeel van deze methode is dat daaraan de aanname ten grondslag ligt dat de ontwikkeling door de tijd een lineair patroon laat zien. De voordelen van de gekozen methode zijn dat (anders dan bij een voortschrijdend gemiddelde) alle waarnemingen worden benut, en het zo verkregen groeicijfer per definitie correspondeert met de waarden per jaar.

Het aandeel creatieve klasse dat in de Atlas wordt gepresenteerd is dus het punt op die trendlijn. De toename van het aandeel creatieve klasse tussen 1996 en 2003 is de hoek van de trendlijn. Voor sommige kleinere gemeenten is de geschatte trendlijn echter niet significant zodat het groeicijfer niet betrouwbaar is. Daarom is ervoor gekozen de ontwikkeling van het aandeel creatieve klasse door de tijd niet per gemeente in de Atlas te presenteren.

Creatieve klasse in de regio

Als de creatieve klasse belangrijk is voor de lokale economie beperkt dat zich naar verwachting niet alleen tot de creatieve klasse die binnen de gemeentegrenzen woont. Ook een grote creatieve klasse in de regio, die binnen afzienbare tijd de bedrijven en het uitgaansleven in de stad kan bereiken, kan belangrijk zijn voor de lokale economie. Daarom is de bereikbaarheid van de gemeente door de creatieve klasse (per auto in de spits) als percentage van het totale regionale arbeidspotentieel als indicator opgenomen. Op dezelfde wijze als hierboven berekend is daarom de bereikbaarheid van de gemeente door de creatieve klasse opgenomen.

Etnische diversiteit

Bij het bepalen van de etnische diversiteit in Nederlandse steden is uitgegaan van de verschillende etnische bevolkingsgroepen volgens het CBS: autochtonen, allochtonen uit de EU, overige westerse allochtonen, Antillianen, Arubanen en Surinamers, Marokkanen, Turken en overige niet-westerse allochtonen. De etnische diversiteit is dan gelijk gesteld aan het aantal mogelijke contacten tussen de verschillende etnische groepen, als percentage van het totaal aantal mogelijke contacten binnen de gemeente. Het aantal mogelijke contacten tussen twee etnische groepen is de omvang van de ene groep maal de omvang van de andere groep gedeeld door twee. Een somming van de producten van alle mogelijke paren van etnische groepen is het totaal aantal contacten tussen mensen uit verschillende etnische groepen in de gemeente. Dat aantal is gedeeld op het totaal aantal mogelijke contacten binnen de gemeente: de totale bevolking maal de totale bevolking min één, gedeeld door twee.

Segregatie

Voor de mate van segregatie van allochtonen is gebruik gemaakt van de Wijk- en buurtstatistieken van het CBS.

Per gemeente is voor alle buurten het aantal allochtonen en autochtonen gedeeld op het aantal allochtonen en autochtonen in de totale gemeente. De deling van autochtonen is in mindering gebracht op de deling van allochtonen. Hoe hoger de waarde, hoe meer de samenstelling van die buurt afwijkt van het gemiddelde in de gemeente. Vervolgens zijn de absolute waarden van dat verschil voor alle buurten gesommeerd. Het resultaat is een index die tussen 0 en 1 ligt, waarbij een waarde 0 betekent dat het percentage allochtonen in elke buurt gelijk is aan het percentage allochtonen in de gemeente en een waarde 1 dat alle allochtonen zich in enkele buurten concentreren. Dus: hoe hoger de waarde, hoe groter de segregatie.

Allochtonen

Het aantal niet-westerse allochtonen als percentage van de totale bevolking per 1 januari 2004 (bron: CBS, StatLine).

Allochtonen zijn alle personen van wie minstens één ouder in het buitenland is geboren. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen personen die zelf ook in het buitenland zijn geboren (de eerste generatie) en personen die in Nederland zijn geboren (de tweede generatie). Autochtonen zijn personen van wie de beide ouders in Nederland ter wereld kwamen, ongeacht het land waar zij zelf zijn geboren. In bijvoorbeeld Australië geboren kinderen van Nederlandse emigranten worden dus niet tot de allochtonen gerekend.

De groep allochtonen is door het CBS op grond van het geboorteland van de persoon onderverdeeld in westers en niet-westers, tenzij de persoon in Nederland is geboren. In dat geval is de onderverdeling in westers en niet-westers bepaald aan de hand van het geboorteland van de moeder. Is die ook in Nederland geboren, dan is het geboorteland van de vader bepalend voor de onderverdeling in westers en niet-westers.

Tot de categorie niet-westers behoren allochtonen uit Turkije, Afrika, Latijns Amerika en Azië met uitzondering van Japan en Indonesië. Op grond van hun sociaal-economische en culturele positie worden allochtonen uit Indonesië en Japan tot de westerse allochtonen gerekend. Wat Indonesië betreft gaat het vooral om mensen die in voormalig Nederlands Indië zijn geboren. In het geval van Japan betreft het in veel gevallen werknemers van Japanse bedrijven en hun gezin.

Vergrijzing

Het aantal 65-plussers als percentage van de totale bevolking (bron: CBS, StatLine).

Pagina 3   Sociaal-economische positie

In deel II wordt op iedere derde pagina de sociaal-economische situatie van een gemeente onder de loep genomen. De meeste van de hier gepresenteerde factoren maken ook deel uit van de sociaal-economische index (zie beschrijving bij pagina 1).

Werkgelegenheid

De werkgelegenheid is het aantal banen in de gemeente (bron: CBS, StatLine).

Startende ondernemers

Het aantal startende ondernemers per jaar als percentage van de beroepsbevolking. Onder startende ondernemers worden nieuwe ondernemingen verstaan die zich voor het eerst inschrijven bij de Kamer van Koophandel. Beginnende ondernemers die zich niet inschrijven zijn dus niet in de statistieken opgenomen, evenmin als oprichtingen van nieuwe activiteiten binnen een bestaande onderneming (bron: Kamer van Koophandel).

Concentratie dienstensector

Het aantal banen in de financiële en zakelijke dienstverlening als percentage van het totaal aantal banen (bron: CBS, StatLine).

Sectorale diversiteit

Voor het berekenen van de sectorale diversiteit per gemeente is gebruik gemaakt van de zogenaamde Hirschman-Herfindahl index. Die is een optelling van het kwadraat van het aandeel van iedere sector in de totale werkgelegenheid. Hoe groter de Hirschman-Herfindahl index, hoe minder diversiteit. De in de Atlas gepresenteerde waarde is 1 min de Hirschman-Herfindahl index, dus: hoe groter de waarde, hoe diverser de lokale economie.

Artistieke beroepen

Tot de artistieke beroepen (ook wel: *cultural of creative industries*) worden in de Atlas gerekend: schrijvers, ontwerpers en vormgevers, interieurarchitecten, componisten en musici, regisseurs, schilders en beeldhouwers, fotografen, dansers, artiesten en acteurs.

Voor het bepalen van het aantal artistieke beroepen per gemeente is gebruik gemaakt van de gegevens van de Federatie van Kunstenaarsverenigingen. Dat is een federatie waarbij 22 kunstenaarsverenigingen zijn aangesloten. Uit de adresbestanden van die verenigingen is het aantal artistieke beroepen per gemeente samengesteld. Het aantal leden van de kunstenaarsbonden die bij de federatie zijn aangesloten is daarvoor dus als indicatie genomen. Omdat die cijfers opgeteld lager uitkwamen dan het landelijke cijfer (de gebruikte lidmaatschaps cijfers hebben natuurlijk geen 100% dekking), is dat aantal herschaald op basis van het landelijke cijfer, dat wel via het CBS verkrijgbaar is.

Het cijfer dat in de figuur op iedere derde pagina in deel II is gepresenteerd geeft het aantal artistieke beroepen als aandeel van de totale werkgelegenheid weer.

Participatie vrouwen

De participatiegraad van vrouwen, gedefinieerd als de werkzame vrouwelijke beroepsbevolking gedeeld door het totaal aantal vrouwen tussen 15 en 64 jaar. Daarvan is vervolgens door het CBS een driejaargemiddelde genomen (bron: CBS).

Arbeidsongeschiktheid

Het aantal personen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering (WAO, WAZ en Wajong) als percentage van de beroepsbevolking (bronnen: CBS en UWV).

Werkloosheid

Voor werkloosheid zijn drie definities mogelijk.

De eerste is het aantal WW'ers en bijstandsgerechtigden als percentage van de beroepsbevolking. Het nadeel van deze definitie is dat ruim 50% van de bijstandsgerechtigden (ouderen, bijstandsmoeders, drugsverslaafden, etcetera) en 15% van de WW'ers (bijvoorbeeld ouderen) is vrijgesteld van sollicitatieplicht.

Een tweede definitie is het aantal werklozen onder de beroepsbevolking als percentage van de totale beroepsbevolking op basis van de CBS-enquête beroepsbevolking (EBB). Dit cijfer geeft ook personen weer die niet ingeschreven staan bij een Centrum voor Werk en Inkomen (CWI), maar wel serieus op zoek zijn naar werk. Bovendien vallen personen die wel ingeschreven staan bij een CWI maar feitelijk niet op zoek zijn naar of niet beschikbaar zijn voor werk, buiten deze definitie.

De derde omschrijving is de geregistreerde werkloosheid op basis van inschrijvingen bij de CWI's. Het bezwaar van deze definitie is dat dit cijfer ook inschrijvingen bevat van personen die feitelijk niet op zoek zijn naar werk, niet willen werken of werk zoeken voor minder dan twaalf uur.

In de Atlas is gekozen voor de tweede definitie, omdat deze het onbenutte arbeidsaanbod het beste weergeeft.

Bijstand

Het aantal personen met een ABW- (Algemene bijstandswet), IOAZ- (Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen), of IOAW-uitkering (Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers) als percentage van de bevolking tussen 20 en 64 jaar. Bij de ABW-uitkeringen zijn tot 1996 ook de RWW-uitkeringen (Rijksgroepsregeling Werkloze Werknemers) meegenomen (bron: CBS, StatLine).

Armoede

Het percentage huishoudens met een inkomen lager dan 105% van het sociaal minimum. Dat percentage is berekend met behulp van een programma van het COELO. Dat programma schat het aantal huishoudens met een inkomen lager dan 105% van het sociaal minimum op basis van de bevolkings-samenstelling en de bijbehorende inkomensgegevens per gemeente.

Om tot een schatting te komen, moeten diverse kenmerken per gemeente worden ingevuld. Dat zijn het aantal inwoners en het aantal 65-plussers (bron: CBS, StatLine), het aantal ontvangers van een bijstandsuitkering (ABW, IOAW en IOAZ, bron: CBS, StatLine), het aantal ontvangers van een arbeidsongeschiktheidsuitkering (WAO, WAZ en Wajong, bronnen: CBS, StatLine en UWV), het aantal ontvangers van een WW-uitkering (bronnen: CBS, StatLine en UWV) en het totaal aantal huishoudens (bron: CBS, StatLine).

Het percentage huishoudens met een minimuminkomen wordt vervolgens berekend door het aantal arme huishoudens te delen door het aantal particuliere huishoudens (bron: CBS, StatLine). Voor de ontbrekende jaren is het aantal particuliere huishoudens geschat aan de hand van het aantal woningen.

Pagina 4 Woon-aantrekkelijkheid

De laatste pagina per gemeente is volledig gereserveerd voor factoren die mogelijk van invloed zijn op de woon-aantrekkelijkheid van een gemeente. De meeste van deze factoren maken ook deel uit van de woon-aantrekkelijkheidsindex (zie beschrijving bij pagina 1).

Bereikbaarheid van banen

Bij de bereikbaarheid van banen gaat het om de bereikbaarheid van werk vanuit de gemeente, vanuit het perspectief van de inwoners (huishoudens). Ofwel: hoe goed kunnen mensen die in de betreffende gemeente wonen een gevarieerd aanbod banen in die gemeente en alle andere gemeenten in Nederland bereiken? De bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente kiest dus het perspectief van de inwoners in de gemeente, en is dus omgekeerd aan de bereikbaarheid van de gemeente door de beroepsbevolking, vanuit het perspectief van bedrijven (het regionale arbeidspotentieel, vergelijk met de beschrijving bij pagina 2).

De bereikbaarheid van banen is berekend voor de auto buiten de spits (eerste staafje in de figuur), de bereikbaarheid per auto in de spits (tweede staafje) en de bereikbaarheid per openbaar vervoer. De verschillen tussen de drie staafjes in de figuur geven aan in welke mate die bereikbaarheid verslechtert als gevolg van files (het verschil tussen het eerste en het tweede staafje), en of de gemeente in de spits beter bereikbaar is per auto of per openbaar vervoer (het verschil tussen het tweede en het derde staafje).

In de inleiding van deze Atlas staat een uitgebreide toelichting op de methode die is gebruikt om de bereikbaarheid per gemeente te berekenen.

Bereikbaarheid van banen in de dienstensector

De bereikbaarheid van banen in de financiële en zakelijke dienstverlening is op dezelfde manier berekend als de bereikbaarheid van het totaal aantal banen in Nederland. Voor de banen in de financiële en zakelijke dienstverlening is een aparte indicator opgenomen, omdat aangenomen wordt dat voor een bepaalde bevolkingsgroep (zoals hoogopgeleide tweeverdieners, de zogenaamde *power couples*) de bereikbaarheid van een brede keuze aan dergelijke banen vanuit de woonplaats van groot belang is, en dus een belangrijke rol speelt in de woonplaatskeuze.

Bereikbaarheid natuur en recreatie

Naast de bereikbaarheid van bedrijfsconcentraties kan ook het ontbreken daarvan van belang zijn voor woon-aantrekkelijkheid. Daarom is behalve de bereikbaarheid van banen vanuit de gemeente ook de bereikbaarheid van natuur en recreatieterreinen vanuit de gemeente in de Atlas opgenomen.

De bereikbaarheid van natuur en recreatieterreinen is op een vergelijkbare manier berekend als de bereikbaarheid van banen. Het aantal banen is echter vervangen door de oppervlakte van natuurgebieden en recreatieterreinen (bron: CBS, Bodemstatistiek). Onder natuur zijn bossen, duinen en heidegebieden meegerekend. Onder recreatieterreinen vallen bijvoorbeeld parken en plantsoenen, pretparken en sportvelden.

Op die manier is berekend hoeveel natuur en recreatieterreinen vanuit een gemeente binnen een bepaalde tijd bereikt kan worden. Daarbij is gerekend met reistijden per auto, zonder filecorrectie, omdat ervan wordt uitgegaan dat mensen buiten de spits naar recreatiegebieden rijden. De waarderingsfunctie is gebaseerd op het werkelijke reisgedrag van mensen ten behoeve van recreatie. Die wijkt af van de tijdwaardering in het woon-werkverkeer, die werd gebruikt bij het berekenen van de bereikbaarheid van banen (zie ook de inleiding van deze Atlas).

Een probleem met deze methode is dat alleen binnenlandse natuur en recreatieterreinen meetellen. Daarom scoren bijvoorbeeld Limburgse gemeenten relatief laag op deze indicatoren. Omdat deze indicator ook deel uitmaakt van de woon-aantrekkelijkheidsindex werkt die lage score ook daarin door.

Daarom is een grensdummy gemaakt (afstand tot de dichtstbijzijnde grens) als proxy voor de nabijheid van natuur, steden en andere voorzieningen over de grens. Die indicator bleek echter niet significant van invloed op de vraag naar woningen en is dan ook niet in de woon-aantrekkelijkheidsindex opgenomen.

Bereikbaarheid kust en binnenwater

In het verlengde van de bereikbaarheid van natuur en recreatieterreinen zijn ook maten opgenomen voor de bereikbaarheid van kust en binnenwater.

De methode voor het berekenen van de bereikbaarheid van binnenwater is gelijk aan die voor natuurgebieden. Alleen is de oppervlakte natuurgebieden vervangen door de oppervlakte binnenwater per gemeente. Ook het IJsselmeer, de Waddenzee en de Ooster- en Westerschelde zijn hierbij meegeteld. Voor de bereikbaarheid van de zee is de kortste route vanuit een gemeente naar de Noordzeekust als maat genomen voor de nabijheid van zee. Reistijden en reistijdwaardering zijn conform de methode voor de nabijheid van natuur.

Kwaliteit onderwijs

Op basis van de gegevens van de onderwijsinspectie (Bron: NIWI, Kwaliteitskaart onderwijs) is een gecorrigeerde prestatie-indicator voor het middelbaar onderwijs per gemeente samengesteld. De indicator is het residu uit een regressieanalyse waarin het effect van de bevolkingssamenstelling en de schooltypes op het gemiddelde eindexamencijfer per gemeente is gemeten. In de regressie is de te verklaren variabele dus het gemiddeld eindexamencijfer, gewogen naar aantal leerlingen per school-

type (dus het aantal leerlingen op het vmbo maal het gemiddelde cijfer op de vmbo's in die gemeente, gedeeld door het totaal aantal leerlingen op de scholen in die gemeente). De eindexamencijfers per school zijn afkomstig van de onderwijsinspectie en verkregen via het NIWI.

Het aandeel van culturele minderheden op een school en het percentage kinderen met een studietoelage (proxy voor ouders met een laag inkomen) – tevens uit het bestand van de onderwijsinspectie – zijn geaggregeerd naar gemeenteniveau en als verklarende variabelen in de regressie opgenomen. Verschillen tussen de verschillende schooltypen zijn gefilterd, door ook het aandeel leerlingen op vmbo en havo van het totaal aantal leerlingen in de regressie mee te nemen. Daarnaast zijn van het CBS het gemiddeld inkomensniveau in de gemeenten, het percentage bevolking met een lage opleiding en het percentage niet-westerse allochtonen in de analyse meegenomen. Tot slot is de mate van segregatie (zie 'Segregatie' in deze verantwoording) meegenomen. In het meest robuuste model bleken het percentage allochtonen, de mate van segregatie en het inkomensniveau een negatief effect te hebben op de schoolprestaties.

Aangenomen is dat de verschillen die niet door deze omgevingsfactoren verklaard kunnen worden te maken hebben met de kwaliteit van de school of scholen in een gemeente. Het residu uit de regressieanalyse is dan ook opgenomen als kwaliteitsindicator voor het secundair onderwijs in de betreffende gemeente. Het betreft hier uitdrukkelijk gemiddelden per gemeente. De indicator zegt dan ook niets over de (factoren die van invloed zijn op de) kwaliteit van afzonderlijke scholen binnen zo'n gemeente. In de Atlas is het gemiddelde voor de laatste drie jaren (2002-2004) opgenomen om schommelingen die het gevolg zijn van onzekerheden in de data uit te middelen.

Geweldsmisdrijven

Het aantal geregistreerde geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Geregistreerd betekent: bekend bij de politie, dat wil zeggen schriftelijk vastgelegd in een proces-verbaal, dagrapport of aangifteformulier (Bron: CBS).

Culinair aanbod

Het culinair aanbod in een stad is op twee manieren berekend: het aantal restaurants en de kwaliteit van die restaurants.

Aantal restaurants

Het aantal restaurants in de gemeente per 10.000 inwoners (bron: Bedrijfschap Horeca en Catering).

Culinair kwaliteit

Het kwalitatieve aanbod restaurants is gemeten aan de hand van het oordeel van de rapporteurs van restaurantgids *Lekker* en de Michelingids. In de Michelingids zijn ongeveer zeventig Nederlandse restaurants opgenomen. De restaurantgids *Lekker* presenteert jaarlijks vijfhonderd Nederlandse kwaliteitsrestaurants. Bovendien wordt uit deze vijfhonderd een top-100 samengesteld.

Om tot de culinaire kwaliteitsindicator te komen hebben gemeenten per restaurant met vermelding in de *Lekker* 1 punt gekregen. Vermelding in de top-100 leverde 1 bonuspunt op, en de eerste plaats nog eens 1 bonuspunt (in totaal dus 3 punten voor het restaurant op de eerste plaats in de *Lekker*). Iedere ster in de Michelingids leverde eveneens een punt op (een restaurant met 3 sterren kreeg dus 3 punten, gelijk aan een eerste plaats in de *Lekker*-top-100). Al die punten zijn vervolgens opgeteld, zodat feitelijk een gemiddelde is genomen van het oordeel van de *Lekker*-rapporteurs en de Michelin-rapporteurs.

De score per gemeente is tot slot gedeeld door de bevolkingsomvang. De kwaliteitsindicator is zo een maat voor de dichtheid van kwaliteitsrestaurants in een bepaalde gemeente. Die indicator is uiteindelijk weergegeven als het aantal culinaire kwaliteitspunten per 50.000 inwoners.

Historisch karakter

In de Atlas zijn twee indicatoren voor het historische karakter van een gemeente opgenomen.

Rijksmonumenten

Als proxy voor de aanwezigheid van een historische binnenstad is het aantal rijksmonumenten (objecten) in 2004 genomen. (bron: Rijksdienst voor Monumentenzorg). Er is in dit geval gekozen voor de absolute waarde (dus niet per hoofd van de bevolking), omdat de grachtengordel in Amsterdam niet minder fraai is dan die van Leiden, ondanks de fors hogere bevolking in Amsterdam.

Historische woningvoorraad

Als indicator voor het historische karakter van de woningvoorraad is het aantal woningen met een bouwjaar voor 1945 (bron: ministerie van VROM) als percentage van de totale woningvoorraad opgenomen.

Percentage koopwoningen

Het aantal koopwoningen in de gemeente als percentage van de totale woningvoorraad (bron: ministerie van VROM).

Huizenprijzen

De belangrijkste verzamelaar van informatie over huizenprijzen in Nederland is de Nederlandse Vereniging van Makelaars (NVM). Leden van deze vereniging melden de gegevens van huizentransacties aan de vereniging. De vereniging legt die gegevens vast en aggregereert ze naar de gemiddelde prijzen door de tijd in Nederland, per zogenaamde woningmarktregio en per gemeente. Bovendien wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende typen woningen: appartementen, tussenwoningen, hoekwoningen en vrijstaande woningen.

Met de cijfers van het NVM is het huizenprijzniveau tussen gemeenten echter slecht vergelijkbaar. De prijzen houden immers geen rekening met kwaliteitsverschillen, zoals de gemiddelde omvang van de huizen in een bepaalde gemeente. Met name die gemiddelde omvang is een belangrijke bepalende factor voor het prijsniveau, en vertoont grote verschillen tussen gemeenten.

Daarom zou de prijs per m² een betere maat zijn voor de huizenprijzverschillen tussen Nederlandse gemeenten. Die informatie verstrekt de NVM echter niet per gemeente, maar alleen per zogenaamde woningmarktregio (www.nvm.nl).

Daarom is een bewerking uitgevoerd. De basis voor deze bewerking bestaat uit de ontwikkeling van de huizenprijzen per m² in de woningmarktregio's, die grover is dan de gemeente-indeling. Het probleem is dat in een woningmarktregio soms meerdere gemeenten uit de G50 liggen of dat de regio niet representatief is voor de gemeente. Eenvoudig de huizenprijzen van de regio's nemen als indicatie voor die gemeente is dus niet mogelijk.

Daarom is voor de gemeenten die in dezelfde woningmarktregio zitten uit het huidige huizenaanbod een steekproef genomen (woningen die te koop staan op www.funda.nl). Op basis van die steekproef is voor die gemeenten de gemiddelde prijs per m² bepaald. Met deze prijzen per m² is een gewogen gemiddelde vastgesteld van de prijs per m² van de gemeenten in de woningmarktregio tezamen. Voor elke gemeente is vervolgens de prijs als percentage van het gewogen gemiddelde bepaald. De huizenprijs per m² voor een gemeente is dan de huizenprijs per m² van de woningmarktregio vermenigvuldigd met dit percentage.

Een overgebleven probleem is de ontwikkeling van de prijzen door de tijd. Omdat de steekproef alleen mogelijk is op het huidige aanbod en daarvan geen historische cijfers voor handen zijn is het niet mogelijk de regionale cijfers in het verleden te herschalen per gemeente. De huidige verhoudingsgetallen gebruiken om regionale cijfers uit het verleden te herschalen heeft als probleem dat dan de groeicijfers van de woningmarktregio gelijk zijn aan die van de gemeente. Het ligt echter voor de hand dat bijvoorbeeld de huizenprijzen in de stad Utrecht de laatste jaren een andere ontwikkeling hebben doorgemaakt dan die in de dorpen eromheen.

Daarom is een alternatieve methode gebruikt: het absolute prijsniveau per m² per gemeente zoals hierboven berekend is voor 2004 gehandhaafd, en daaraan zijn de groeicijfers van woningen (1996-2004) per gemeente gekoppeld (bron: NVM). Het nadeel is dat kwalitatieve veranderingen in het aanbod van tussenwoningen het beeld kunnen vertroebelen. Dat is mogelijk als in een jaar ineens een groot aanbod van nieuwbouwtussenwoningen op de markt komt dat gemiddeld veel groter is dan de bestaande voorraad. De nieuwbouwproductie is echter in Nederlandse steden jaarlijks zo laag dat dit effect op de voorraad te verwaarlozen is.

Bronnen

Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV), File-informatie

Nederlands Uitburo (NUB), www.uitburo.nl

Bedrijfschap Horeca & Catering

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Enquête beroepsbevolking (EBB)

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Infoservice

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Regionaal Inkomensonderzoek

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), StatLine (www.cbs.nl)

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Wijk- en buurtstatistiek

Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO), Armoedesite (www.coelo.nl)

ESRI Nederland BV, Reistijdenmatrix

Federatie van Kunstenaarsverenigingen (*Beroepsvereniging Nederlandse Ontwerpers, Beroepsvereniging van Beeldende Kunstenaars, Beroepsvereniging van fotografen, Beroepsvereniging van Nederlandse Interieurarchitecten, Beroepsvereniging Vrije Vormgevers, CNV-Kunstenbond, Componisten 96, FNV Kunsten Informatie en Media, Gemeenschap Beeldende Kunstenaars, Nederlandse Beroepsvereniging van Danskunstenaars, Nederlandse Kring van Beeldhouwers, Nederlandse Vakgroep Keramisten, Vereniging van Beroeps Beeldende Kunstenaars Zuid-Nederland, VVL en Netwerk Scenarioschrijvers*)

Funda, Woningaanbod (www.funda.nl)

Informatie Beheer Groep

Kamer van Koophandel, Bestand startende ondernemers (www.kvk.nl)

Lekker, de restaurantgids van Nederland, Uitgeverij Multi Magazines BV, Amsterdam (www.lekker.nl)

Michelin, Restaurantclassificatie (ook via: www.dinersite.nl)

Ministerie van Binnenlandse Zaken (www.grotestedenbeleid.nl)

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Milieubeheer (VROM), Systeem woningvoorraad (SYSWOV)

Nederlands Instituut voor Wetenschappelijke Informatiediensten (NIWI), Kwaliteitskaart onderwijs (Steinmetz-archief)

Nederlandse Vereniging van Makelaars o.g. en vastgoeddeskundigen (NVM), Woningmarktinformatiesysteem (www.nvm.nl)

OV-reisinformatie, OV9292-reisplanner (www.9292ov.nl)

Rijksdienst voor Monumentenzorg, Bestand rijksmonumenten

Stichting Museumkaart

Uitvoering Werknemers Verzekeringen (UWV), Atlas sociale verzekeringen

Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), Locatie gemeentehuizen

Atlas voor gemeenten 2005

Welke gemeente is het best bereikbaar, welke het veiligst? In welke gemeente is het beste onderwijs, en waar de meeste historie? Hoe is de sociaal-economische positie van de Nederlandse gemeenten, en hoe scoren zij op het gebied van woon-aantrekkelijkheid?

In de *Atlas voor gemeenten* worden de 50 grootste gemeenten van Nederland op 40 punten vergeleken. De *Atlas voor gemeenten 2005* bevat tien nieuwe indicatoren, waaronder voor het eerst regio-indicatoren. Veel van die nieuwe gegevens hebben betrekking op het thema van dit jaar: de bereikbaarheid van Nederlandse gemeenten.

Over de vorige Atlas:

“De jury spreekt haar bijzondere waardering uit voor de heldere wijze waarop de auteurs de Nederlandse creatieve klasse hebben gedefinieerd.”

Uit het juryrapport bij de toekenning van de VOGON/PropertyNL Research Award 2004.

“De Atlas voor gemeenten is een uniek naslagwerk waar ik in mijn dagelijks werk veel baat bij heb. Bij mij staat de Atlas voor gemeenten naast de Bijbel en mijn oude jeugdboekenserie Bob Evers.”

René Verhulst, destijds wethouder Grotestedenbeleid van de gemeente Utrecht.

meeste minste vergrijzing Roosendaal beste onderwijs Ede laagste werkloosheid Haarlem grootste arbeidsparticipatie
arbeidsongeschikten Haarlemmermeer minste armoede Groningen meeste werkloosheid Leidschendam-Voorburg me
grootste sociaal-economische stijger Alphen aan den Rijn best bereikbaar door werknemers Utrecht grootste creatiev
Haarlem grootste arbeidsparticipatie van vrouwen Amsterdam meeste artistieke beroepen Amstelveen minste segregat

www.atlasvoorgemeenten.nl